

BURMESE
CLASSIC
www.burmeseclassic.com

တအုပ်ကမ္မာ

ပုဂ္ဂိုလ်

www.burmeseclassic.com

တအုပ် ကမ္ဘာ

ဖော်မြင်

တန်ဖိုး - ၄၀၀၀ ကျို

ବ୍ୟାକ୍ତିଗ୍ରହଣକାରୀ

မျက်နှာပုံးဆင်ပြုရတ်အရာတ်

၄၀၀၄၈၂၂၁၀၉

ଭାରତୀୟ ଜ୍ଞାନପତ୍ର

၁၄၁

အတ္ထိန္ဒိတ်

ବୁଦ୍ଧିଗ୍ରନ୍ଥ

မျက်နှာပါးပို့ပြုသူ

အတွင်းရှိခိုင်သူ

ବେଳେଣ୍ଡ୍ୟ (୦୦୭୨)। ବାଲବଲାକପୁଣ୍ଡିନ୍ତିଙ୍କ।
୨୭୨ ୨୨ ଲତ୍ତଃ । ରକ୍ଷଣକ୍ଷତ୍ରିୟ ॥

နတ်မေသန

ଦ୍ୱାରା ପେଟାର୍କ୍ ପାଇଁ ପେଟାର୍କ୍ ପାଇଁ
ଅଧିକ N-6 କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

၁၃၅

ପଦ୍ମମାର୍ଗିତ, ୨୦୦୯ ବନ୍ଧୁ, କିଲେନ୍ଦ୍ରିଆଲ୍

ଅଧିକାରୀ

2000

၁၁

୩୭୦

ତାଅର୍ପିତକଟ୍ଟା / ଫେମ୍ରିଂ ॥ - ରାମକୃତ୍ତା
ଫେମ୍ରିଂରାବ୍ୟା ୧୦୦୭ ॥
ଦ୍ୱାଦ୍ସାତା ୧୨୨ x ୧୦.୯ ଫର୍ମଟୀ ॥
(ବ) ତାଅର୍ପିତକଟ୍ଟା

ଭାର୍ତ୍ତିକା

၁။	ချစ်စရာ စာကြည့်တိုက်ကလေး	၁
၂။	စာပွဲသင်	၁၁
၃။	နိုင်ငံတကာ စာဖတ်ပွဲ ဘဏ်အလာ	၂၃
၄။	ကောက်ကိုင်မိတ္ထု ဖတ်မကြည့်ဘဲ မနေနိုင်သည့် တော်	၃၅
၅။	ရော့ချုပ်အောင်ပဲ၊ အနာဂတ်အန္တရာယ်ကို
ကြိုတင်ရေးခြုပ်ပြသည့် ဝါယွေးဆရာ	၅၁
၆။	ရေချေလိကာဆင်၏ အဆိပ်သင့်နေ့ဦး	၆၃
၇။	ပရီမီးသီးယပ်(၁)နှင့် အတ်ဆရာ ဖီစုံမီးလပ်(၁)	၇၇
၈။	အော် ရျော ရှုက်ကော့ဘ်(၁)၊ ဗဟိုသုတ စဝရက်ကို
တကိုခဲ့သူ	၈၇
၉။	စိတ်ကူးယဉ် တိုးပြည်များမှ နိုဗာန်နှင့် ငရဲ	၁၀၇
၁၀။	မတို့ယာပထုလီ၏ The Prince	၁၂၉

၁၁။	အရင်းရှင်ကို ထိန်းကျောင်းပဲပြင်သော ဝါး	၀၃၃
၁၂။	ရွာနယ်လစ် ဝါးမျှမော်သရာ	၀၄၃
၁၃။	ကျွန်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်သည့် ဝါး	၀၅၃
၁၄။	စာမသင်ရဲ စာမဖတ်ပါ စာအုပ် မရှိစေရ	၀၅၀
၁၅။	သူတတ်ပါးကို သင်ခန်းစာတွေ ပေးနိုင်ခဲ့သော်လည်း	၀၅၃
၁၆။	ရေး ဒီး ဆလင်းရား၏ The Catcher in the Rye ဝါး	၀၉၉
၁၇။	ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁)၏ အဆိုအမိန့်များကျမ်း	၂၁၁
၁၈။	စာအုပ်များ၏ လောကမ်	၂၂၁
၁၉။	တစ်ခါတုန်းက ကမ္မားအကြိုးဆုံး စာအုပ်သိုက်	၂၄၁
၂၀။	စာပေနှီးဘယ်ဆုနှင့် ဂယက်များ	၂၆၁
၂၁။	မသေခင် ဖတ်ရမည့် စာအုပ် ၁၀၀၁ အပ်	၂၇၁
၂၂။	ကမ္မားမှာ စာအောက်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်	၂၈၁
၂၃။	ရေးရှုံးအော်ဝါယာ၏ Animal Farm ဝါး	၃၀၀
၂၄။	ဟစ်တလာ ဖတ်ခဲ့သော စာအုပ်များ	၃၁၁
၂၅။	ချားလ်(၁) ဒါဝင်၊ ဖျိုးစိတ်တို့၏ မူလအစ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲပြုသောများ	၃၂၁
၂၆။	အယ်လဒ်(၁) ဟပ်(၁)စေလေ၏ Brave New World ဝါး	၃၃၃
၂၇။	ပြီတိသုံး ပြတိက်စာကြည်တိုက်နှင့် သမိုင်းဝင် စာသမားများ	၃၄၁
၂၈။	အတွေးအခေါ် စာပျော်စာယူသင်တန်း သို့မဟုတ် အနောက်တိုင်း ဒသာန အားမေးအဖြေ ကျမ်းတစ်စောင်	၃၆၁
၂၉။	ကျွန်တော်တို့မှာ လိုအပ်စိန်တဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်	၃၇၁
၂၁၀။	သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့၊ သို့မဟုတ် စာပေဝေဖော်ရေး ရွှေခေါင်းစုံ ပုံကားတစ်ချုပ်	၃၈၁
■	ကျမ်းကိုးစာရင်း	၃၉၃

BURMESE
CLASSIC
www.burmeseclassic.com

အမှာစကား

စာသမားသည်

အကြောင်းအချက်ကို သိလို၍ စာဖတ်၏။

စာထဲက အတ်လမ်းအတ်ကွက်တို့တွင် နစ်များရသော အရသာကို နှစ်သက်၍လည်း စာဖတ်၏။

အလေးတဲ့ စာတော်သော အသိသစ် အခြင်းသစ် ခံစားမှု အသစ် တို့ပြင် ထက်သန်လှုပ်ရှားခြင်းတွေ့လည်း စာဖတ်၏။

အကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ပြင် စာဖတ်ရင်း စာသမားသည် စာ၌ မွေ့လျော်သလုံးသို့ စာအုပ် ဟူသည်ကို စွဲမက်လာ၏။ စာအုပ်စာပေ ရေးသားသူတို့ကို ရင်းရှိ ခင်တွယ်လာသကဲ့သို့ စာဖတ်သမား အချင်ချင်းတို့လည်း မိမိနှင့် အရင်အချာများသဖြயံ မှတ်ယူလာ၏။

သည်အခါ စာသမားအဖို့ စာအုပ်များထဲက အကြောင်း အချက်နှင့် အတ်လမ်းအတ်ကွက်များသာမကာ စာရေးသူတို့၏ ဘဝကြော်ဖွံ့ဖြိုးများသည်လည်းကောင်း၊ စာအုပ်များကိုယ်တိုင်းရာအင်သမိုင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သိချင်မှတ်ချင်စရာ၊ ဆင့်ကမ်းမျှဝေစရာ အကြောင်းခြင်းရာများ ဖြစ်၍လာပေသည်။

တစ်နည်းပြောရသော စာ၌ မွေ့လျော်ရေး စာအုပ်ကမ္မာသို့ ပြန်ကြက်ရောက်ရှိလာခြင်း ဖြစ်သည်။

■

“စာအုပ်ကမ္မာ” ဟု အမည်ပေးထားသည့် ယခုစာအုပ်ကို စာချမ်းစိတ် ရင်းသန်သော အဆိုပါ စာသမားတို့အတွက် မြှုပြုလို မြှုပ်နှံခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သည်စာအုပ်တွင် အနိကအားဖြင့်

လူအများကို လှုပ်ရှုံးတက်ကြောင်းခဲ့သော အသိသစ် အမြင်သစ် ပေးသော ထိုနောက်၊ ထိုအသိအမြင် ထိုလှုပ်ရှုံးမှုများ အားဖြင့် လူအဖွဲ့အစည်းကို ပြောင်းလဲစေခဲ့သော စာပေများ၊ ... တစ်နည်း ဆိုရသော် ကမ္ဘာကို ဂိုင်လှုပ်ခဲ့သော အယဉ်အဆန်း စာမေးအသားများ

သည်အပြင်

ချွဲအေားပေါ်မှာ ကျောက်သားပြင်မှာ ကျူချင်လွှာပေါ်မှာ သားရေပါးလွှာထက်မှာ စူးဖော်မှာ၊ ထိုနောက်တွင် အီလက် ထရိုန်နှစ် ဖွော်မှုများပေါ်မှာ ရောသားဖြန့်ချိခဲ့ကြသည့် စာအုပ် စာတမ်းများနှင့် အဆိုပါ အသွင်သက္ကာန် အမျိုးမျိုးရှိသော စာအုပ် စာတမ်းတို့ကို စုစုပေါင်းသို့ရှာ အသိပညာ ဘဏ္ဍာတိုက်များဖြစ်သည့် အတ်အဆက်ဆက်က စာကြည့်တိုက်ဖြေးထံသိမှား။

ထိုနောက်

စောင်ရေ သန်းနှီးရောင်ချုပ်သည့် စာအုပ်၊ လေလံပွဲမှာ တန်ဖိုး ကြီးပေးဝယ်ကာ တရိုတေသာ သိမ်းဆည်းရသည့် ရွားပါးစာအုပ်၊ စာအုပ်သုတေသနလောကမှာ ကိုကွယ်သလောက်နိုပါး အမြတ်တန်း တန်ဖိုး ထားခြင်း ခံရသော စာအုပ်၊ မလိုလာသုတေသန အသိင်းအပိုင်းက တွေ့ရှာ သားချိုင်း ဓားမဆိုင်း ဟုလိုက်လဲရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ဖွုက်သီးခြင်း ခံရ သော စာအုပ်၊ လူအများအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်သောည့် ဟု၍ ပြတ်တောက်ခြင်း၊ ဆတ်ပြောင်း မိမိပြောင်း ခံရသည့် စာအုပ် ... သည် စာအုပ် ... စာနှင့် နှီးနှီးယ်သော သို့မဟုတ် “စာအုပ်” နှင့် ဆက်စပ်သက်သော အကြောင်းအရာစုတိုက် မိတ်ဆွေ ရင်းချာချင်း ဆင့်က်းမျွေဝေသော သဘောဖြင့် စုစုပေါင်း ပေးထားရာ၊ စာသမားတို့ မိတ်ဝင်စားနှင့်ကြတို့မည့် ဟုမျှော်လင့် ယုံကြည်မိပါသည်။

ထိုနောက်

ပညာနှင့် ကရိစာဆိုတို့၊ ပါရမိထူးကဲသော ဖန်တီးရှင်ကြီး စသဖြင့် အလေးအမြတ်ပြောင်း ခံရသည့် စာမေးသူများ၊ မထင်မရှုံး မွှေ့စွဲတေတာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရော့ခြေး တစ်ချိန်သောအခါ့၌ မိမိကို တစ်ခုသောလက်ရာကြောင့် အောင်မြင်မှ အတွက်အထိပ်သို့ ရောက် ရှိကြသူများ၊ ထိုအပြင်၊ ... စာအရေးအသားအတွက် ထောင်သွင်း အကျဉ်းခြောင်း၊ ကားစင်တင်၍ စိရင်ခြင်း၊ မိမိရေး သော စာအုပ်များနှင့်အတွက် မီးနှီးသုတ်သင်ခြင်း ခံရသည့် စာမေး ဆရာများ၊ ကျိုးပြု ပုဂ္ဂိုလ်များ၊

ထိုနောက်

စာမသင်ရာ စာမဖတ်ရ ဟု ကြိုးလေးသောပြစ်ဒဏ်များနှင့် တက္က ကွပ်ညံပ်ထားသည့်ကြေားက စာတမ်းလုံးချင်း ပေါင်းဖတ်ကာ စာအုပ် ကမ္ဘာထဲ စွဲနားဝင်ရောက်ခဲ့သူများ၊ စာကြည့်တိုက် စာအုပ်သိုက် များကြားမှာ တစ်သက်တာပတ်လုံး နှစ်မြှုပ်ဖျော်မွေ့၊ ခဲ့ကြသူများ၊ မိမိတို့ ယုံကြည်မြတ်နီးစွာ ဆည်းပွဲရယူခဲ့သည့် စာအုပ်ထဲက အသိ ပညာများအတွက် အရှင်လတ်လတ် ပြောင်း မိရင်ခြင်း အပါအဝင် အန္တရာယ်မျိုးစုတို့ ရပ်တည်ရှင်ဆိုင်ခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ...

စသည့် စသည့် ... စာနှင့် နှီးနှီးယ်သော သို့မဟုတ် “စာအုပ်” နှင့် ဆက်စပ်သက်သော အကြောင်းအရာစုတိုက် မိတ်ဆွေ ရင်းချာချင်း ဆင့်က်းမျွေဝေသော သဘောဖြင့် စုစုပေါင်း ပေးထားရာ၊ စာသမားတို့ မိတ်ဝင်စားနှင့်ကြတို့မည့် ဟုမျှော်လင့် ယုံကြည်မိပါသည်။

ချမ်းများ စာကြည့်တိက်ကလေး

အခါအခွင့်သင့်၍ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ အခိုက်အတန် ရောက်ရှိသည့် အခါတိုင်း စာကြည့်တိက်များ စာအုပ် ဆိုင်ရွှေးများသို့ ကျွန်တော် အပြေးအလွှား သွား ရောက်လေ့ရှိသည်။ တိုင်းတစ်ပါးတွင် စိတ်ဝင်စား စရာတွေ ပေါ်များလှပါသည်။ သို့သော ထူးခြားသည့် အရာ မှန်သမျက် လိုက်လဲပေးမောနေဖို့ ဖြစ်စိုင်ရာ၊ ရရှိသည့် အခိုန်ကလေးတွင် မိမိနှင့် အသက်ဆိုင်ဆုံး ကဏ္ဍား အရရှိက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

စာကြည့်တိက်နှင့် စာအုပ်ဆိုင် အနက် စာအုပ်ဆိုင်ကို ကျွန်တော် ပိုသဘောကျေသည်။ အကြောင်းက ကိုယ့်မှာပါသောငွေကြေးနှင့် တိုင်းတာ ကာ အနှစ်သက်ဆုံး စာအုပ်တရီးကိုတော့ ဝယ်ယူ နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ စာကြည့်တိက်မှာ လူ တိယ်က ခဏာတစ်ဖြုတ်လာသည့် အောင်မြှင့်နာ တစ်အုပ်တလေး ငှားရမ်း ဖတ်ရှုဖို့ပင် မြှင့်နိုင်၏ မြောက်မြားလျှော့သော စာအုပ်စာတမ်းများတို့ တစ်ခု ကြည့်သလို တော့တယ့် ပေးမော်လှုပ်နည်း စိတ်ထဲမှာ အမြဲ မသက်မသာ ခံစားရမှုပါနို့သည်။

မြတ်သိန္တိခေါ်၊ တေလောက စင်ကာပူနိုင်ငံသို့ ရောက်သည့်အခါမှာလည်း
အုပ်စီသနာပါသော လူငယ်လေးများနှင့်အတူ အမြို့သားစာကြည့်တိုက်ကြီး
သို့ သူ့၏ ကြည့်ရှုဖြစ်ပြန်ပါသည်။ စာကြည့်တိုက်က အထပ်တွေများလှသည်။
ကော်ထပ်စီမှာလည်း စာအုပ်တွေ အမြောက်အမြား။ သည်စာအုပ်တွေကို
လှန်လေး ကြည့်ရှုနေနိုင်သော အမြောင်နေ မရှိ။ သို့သော် ရောက်တုန်း ရောက်
ခိုက် အထပ်စုအောင် တက်ကြည့်ဖြစ်သည်။ စာအုပ်စင်တွေ တစ်များတို့၏
နှုန်းသို့ ခန့်မြတ်းမှာကို အမြေးအလွှား တစ်ပတ်ပြည့်အောင် ပတ်ကြည့်သည်။
စာအုပ်စင်တွေ ဘေးက ပတ်လျောက်ရင်း စင်မှာရေးထိုးထားသည့် ဘာသာရပ်
အမည်တွေ ဖတ်ကြည့်ကာ ပိုစိတ်ဝင်စားမိသော စင်တစ်ခုတလေမှ စာအုပ်
တစ်အုပ်တေလေလောက် ကောက်ခွဲကြည့်မိသည်။ ခြေထောက်ပေါ်များလှပ်၏
တစ်နေရာမှာထိုင်ကာ လက်သံနှစ်ရာစာတစ်ခုပိုင်ကို ကိုင်ရင်း စာကြည့်တိုက်၏
အတောက်များလွင်သော အင်းအကျင်း အဆင်အပြင်များကို ကြည့်ချသည်။
သည်နောက်တွင်တော့ စာကြည့်တိုက် သုံးစွဲပုံ၊ စာအုပ်ငါးရဲ့ပုံ၊ ပြန်ချင်ပုံ

၁၇၈၁ အမျိုးသား စာကြည့်ထိုက်ကြီး

BURMESE
CLASSIC
COMF

၁၆၅

အောက်ဆုံးထပ်မှုရှိသည့် ကလေးသူငယ်များနှင့်ရာ စာအုပ်ခန်း စာဖတ်ခန်းများ ဘက်သို့ ကျွန်ုတ် အရင်ဝင်ကြည်ဖြစ်သည်။

ပတော်ဆုံး သတိပြုပိုလိုက်သည်က အေးရောင်စုံခြေထားသော တိုက်ကလေးများပုံစံသည်။ ကလေးတစ်ရပ်သာသာလောက် ရှိသည့် စင်အိမ်ကလေးများတွင် စာအုပ်တွေ အမိအပို ထည့်ထားသည်။ စာအုပ်စင်များမှာ စာအုပ်အမျိုးအစားများအပြင် ငါးစာအုပ်များနှင့် အိမ်ကသက်ဆိုင်သော အသက်အရွယ်ကိုလည်း ရောထိုးထားသည်။ အသက်အင်ယ်ဆုံးက ၀ - ၄ (ဒို့-တူ-ဒို့) တဲ့။ ငါ နှစ်အောက် ကလေးများအတွက် စာအုပ်များ၊ အသက်သူညုဆိုသည်က အမိမိစံးတွင်းမှ ကျေတ်စုံဆဲ ပြစ်သည်။ ကျေတ်လျှင် သူညုထက်ကျော်ပြီ။ အဲဒါဆိုလျှင် သည်စာအုပ်စင်စာအုပ်ခန်းနှင့် သက်ဆိုင်ပြီ။ သို့သော် သူညုတင်းတင်း မပြည့်သေးသူ တစ်ယောက်လည်း သူ့အစိကိုအစ်မများနှင့်အတူ အမိမိစံးတွင်းမှ လိုက်ပါကာ စာအုပ်စင်တွေကြား လျောက်သွားနေတာ သတိပြုမိသည်။ တစ်နှစ်မပြည့်တပြည့် ကလေးတစ်ယောက်ကတော့ ကုလားထိုင်ပေါ်မှာရပ်ကာ ပါးစင်းက စုံးဝါးဝါးအော်ရင်း ကွန်ပူးတာခလုတ်တွေ လျောက်နိုင်နေသည်။ ငင်အိမ်ကလေးများအနီးရှိ အေးရောင်စုံ ပီးရထားတွဲကလေးပေါ်တွင် အေးနှင့်ယောက်သူ့ယောက် စာထိုင်ဖော်ကြုသည်။

စာအုပ်သမားလေးတရီ၊ စင်ပေါ်က စာအုပ်တွေ ဆွဲယူနေကြတာ ဆွဲ့ရသည်။ စာအုပ်တွေကို ဖတ်သူကဗျာတ်၊ လျောက်လှန်သူက လှန်နေသည်။ ကလေးတစ်ယောက်က စာအုပ်ကို တစ်ချိုက်ချင်လှန်ပြီး ရုပ်ပုံတွေကို လက်ညီး ထိုးကာ တစ်ကိုယ်တည်း တိုးတိုးရွှေ့ပတ်ရှုနေသည်။ သူ့စာအုပ်မှာ စာမပါ။ ရုပ်ပုံတွေချည်း ဖြစ်သည်။ ကလေးတစ်ယောက်ကတော့ သူ စောငားက စင်များပေါ်မှ ယူရှုကြည့်ခဲ့သည့် စာအုပ်တစ်ထပ်ကို ဖတ်ပြီး စာအုပ်မှာ ပြန် ထည့်ခဲ့ ဟုစာတင်းထိုးထားသည့်အတိုင်းထဲသို့ တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ထည့်နေ သည်။ စာကြည့်တိုက်မှာ ထုံးခံခာတိုင်း သည်စာအုပ်တွေကို နောက်တော့မှ စာကြည့်တိုက်ဝင်ထမ်းမှားက သက်ခိုင်ရာ စင်အသီးသီးရှိ ငှုံးတို့နေရာ များမှာ အစီအစဉ်တကျ ပြန်ထားပေးကြပည့် ဖြစ်သည်။

0 - 4 ရှိသလို 5 - 6 ရှိသည်။ 5 - 9 ရှိသည်။ 10 - 12 ရှိသည်။ ပြီးလျှင် သူတို့တက် ပြီးသွားသည့် ကလေးများ၊ လူငယ်များ အတွက် 13 - 19 ရှိသည်။

ကလေးတွေအတွက် သိလိုသူမျှ ဖြေကြားပေးနေသည့် စာအုပ်အကြောင်း စာ စာကြည့်တိုက်မှုပါလည်း ရှိသည်။ ဘယ်စာအုပ် ဖတ်ရမ်း မသိသူကို ထမ်းညွှန်သည်။ ဘယ်စာအုပ်မျိုး ဖတ်ချင်သည် ဆိုသူကို ရှာဖွေပေးသည်။ ကျောင်းက ဘယ်ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာစီစာကုံး ရေးခိုင်းလိုက်သည်။ အဲဒါ ဘယ် စာအုပ်တွေ ဖတ်ရမလဲ မေးလာသူအားလည်း ဘယ်စာအုပ် ဘယ်စာအုပ်ကို ဖတ် ဟူ၍ ရွှေ့ချက်ရှုံးပေးသည်။

ကလေးထမ်းမှားကို ရုပ်ပုံတွေချည်းပါသော စာအုပ်၊ တစ်မျက်နှာလုံးမှာ စာတစ်ကြားငါးမြဲတွေကြားလောက်သာ ပါသည့် စာအုပ်တွေ ဖတ်စေပြီးသော လူကြိုးမိုးဘများ သိမှတ်ယုံကြည်ထားသည့် အသီသညှာများ၊ ကောင်းသည့် မှန်သည် လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်သည် ဟုခံယူထားသော အယူအဆများ ကလေး တို့ ဦးခေါင်းထဲ စိန့်ဝင်ရောက်ရှိစေမည့် စာများကို ရုပ်ပုံမှား ဝေဝေဆာဆာဖြင့် စိစဉ်တင်ဆက်ပေးပြန်သည်။ သည်လို့ စာအုပ်မျိုးတွေ စုဝေးထားရှိသည့် စာအုပ်စင် အိမ်ကလေးတစ်ခုမှာ ရေးထိုးထားသည့် အမည်က Concept Books for 5 - 6 Years Old ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ Concept ဆိုသည်က စောငားက ပြောသည့် အသီအမြင် အားလုံးအား ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ဆိုပါစို့

စာတစ်ပုံးမှာ ဗိုလ် (Doddle) ဆိုသော ငှက်ကြိုးတစ်ကောင်ပုံကို ရေးခြုံပြထားသည်။ ငှက် (bird) အမျိုးအစား ဖြစ်သော်လည်း လေမှာ မပျော်၏ ကြိုက်ဆင်ထက်ကြိုးသည်။ သို့သော် တောင်ပံက သူ့ခန္ဓာကိုယ်နှင့် စာသော်

ကလေး စာမတ်နှင့်

သေးသေးလေး၊ အမြို့လည်း သေသေချာချာ မရှိ၊ ရှုတ်တရက်ကြည့်သော သူ့ပုံးက ကြိုက်မြေးတို့တော့ သူ့ခမှာ မရှိရှာတော့သူ့၊ သူက လေထဲလည်း မပျော်၏ မြို့မြို့မြို့မြို့လည်း မပြော်၏တော့ လူတွေ တွော့တို့တွော့နှင့်စက်သတ်ဖြတ် သုံးခံရတာပေါ့၊ အခု သူတို့အမျိုးတွေ တစ်ကောင်မှ မရှုကြတော့သူ့၊ စသဖြင့် ရောသားကာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ လောက်က မျိုးပြုတို့သော ဒို့ခို့ရှုံးမှားအတွက် ကလေးရင်ထဲမှာ နှုံးမြော်စိတ်၊ သနားကြင်နာစိတ် ဝင်လာအောင် ဖန်တီးပေးသည်။ ရွှေးပါးသတ္တိမှား၊ မျိုးပြုတို့အောင် ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်ပုံ၊ သဘာဝတ်ဝန်းကျင်မှား မပျက်စီးအောင် ကားဖွှေးလောင်ရောက်သင့်ပုံ စသည် လူကြိုးများ၏ အမြို့အတွေးများကို ဖြေနောက် အသီည်းပြု မစဉ်းစား နားမလည်တတ်သေးမြို့မှာပင် ကလေးပါ နှုံးသားက ခံစားနားလည်မြို့သွားအောင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးထားသော သဘာဝတ်။

concept စာအုပ်တွေကို စိတ်ဝင်တေား လျှောက်လှန် ဖတ်ရှုရင်း ကလေးများအတိုင်း ပိမိ ကြိုပြင်းကျင်လည်ရမည့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အမှတ် သည့်များ အလေးအနုက်ပြုသောအရာ၊ တန်ဖိုးထားသောအရာများ၊ မျှုံး သီမှတ်ချက်များနှင့် တစ်စာတစ်စ ကျမ်းကျင်ယဉ်ပါးခွင့် ရေစေပေသည်။

အလေးတူ၊ ကလေးများအား ပန်းချိုအနုပညာ ခံစားတတ်အောင်၊ ကွန်ပြုတတ်သော်လည် ရှိလာအောင်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို စိတ်ဝင်စား တတ်အောင်၊ ကျမ်းမာရေး လူမှုဆက်ပံ့ပေး ပိသာစုံဘာဝ စသည်တို့ဆိုင်ရာ အသိညက် ဗဟိုသုတများ တစ်စချင်း ပြည့်ဝလာအောင် ဖြည့်တင်းပေးမည့် စာအုပ်စာတစ်းတွေလည်း အသက်အရွယ် အဆင့်အတန်းအလိုက် စိစိုး အသားသည်။

သို့သော် ကလေးတွေ ပိုမိုနှစ်သက်ကြသည်က ပုံပြင်စစ်စစ်များ ဖြစ်သည်။ ၆ နှစ် ၉ နှစ်အရွယ် ကလေးတွေအတွက် ငှုံးတို့၏ စာဖတ်နိုင်စွမ်း နှင့် လျှောက်ညီသည့် ပုံပြင်စာအုပ်ကလေးတွေ၊ ၁၀ နှစ်မှ ၁၂ နှစ်အထိ ကလေးတွေအတွက် ပို၍ ထူထူထဲတဲ့ရှိလာသည်။ ကိုယ်ဝင်နှင့် ခေတ်သစ်ပိုဝိုက္ခာတွေ အများအပြား ရှိနေသည်။

စာအုပ်တွေ ဖတ်ရှုခွင့် ငြားရမ်းခွင့်ရအောင် စုစုည်းစီစဉ်ပေးထားတာ အပြင် ကလေးများအတွက် စာဖတ်အရည်အသွေးရော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ အောပါ တိုးတက်အောင်၊ ကိုယ်ပိုင်ညာလုပ်တ်သည့် အလေ့အယာရအောင် ဖန်တီးပေးထားသည့် အထူးအစီအစဉ်လေးများလည်း ရှိသေးသည်။

ဥပမာ၊ ကလေးအချင်းချင်း ပုံပြင်ဖတ်ပြသော အစီအစဉ်တစ်ခု ရှိသည်။ အသက် ၄ နှစ်နှင့် ၂ နှစ်ငြား၊ ကလေးပနိသတ်အား ငှုံးတို့နှင့် အရွယ်ချင်း အတိုင်းမထိုးရှိသည့် စာဖတ်ကျမ်းကျင်ပြီးသား ကလေးများက ပိမိတို့ နှစ်သက် မှ ပုံပြင်များကို ဖတ်ပြသည့် ပွဲဖိုးတွေ စီစဉ်ပေးခြင်းဖြင့် နားထောင်သူကလေးများ၏ ကိုယ်တိုင် ပုံပြင်ဖတ်ချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်အောင် နီးခွာ ပေးသကဲ့သို့ ဖတ်ပြသော အဆင့်ရောက်လာသည့် ကလေးများအားလည်း စာဖတ်ဝါသနာ ပို၍ ငါ့သန်အောင် ပြောကောင်မြောက်ပြောက်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

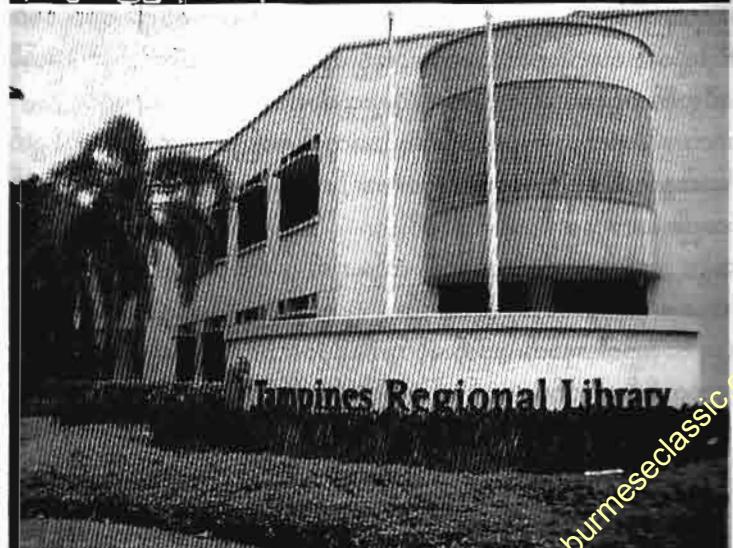
သည်လိုင်းမျိုးအပြင် စာဝါသနာ၏းလေးများအချင်းချင်း ပိမိဖတ်ဖိနှစ်သက်ပိုသည့် ပုံပြင် သီးမဟာတ် စာအုပ်ကို အခြားသူများအား လက်တို့အသိအမေးချင် စီစဉ်ပေးထားတာလည်း ရှိသည်။ နံရကပ်စာဖောင်ကပ်သည့် ကြော်ပြာ သင်ပုံးမျိုး၊ သေးသေးနိမ့်နိမ့်ကလေးများတွင် စာရွက်ကလေးတွေရေးပြီး

တပ်ထားကြသည်။ ဘယ်စာအုပ်ထဲက ဘယ်ပုံပြင် သိပ်ကောင်းတာပဲတူ လျှန်းသူရှိသည်။ ပုံပြင်စာတ်လမ်းကို ပြန်ပြောပြထားသူရှိသည်။ ပုံပြင်စာအုပ် ထဲက ဘယ်ရှုပ်ပုံက သိပ်ကောင်းတာပဲဆိုပြီး ပုံကို ရောကုးပြထားသူ ရှိရှိသည်။ သည့်အပြင် ကိုယ်သာသာ စိတ်ကူးရသည့် ပုံပြင်တို့ကလေးများ၊ ကပ်ရန် နေရာမှာလည်း ပုံပြင်တွေ၊ ရုပ်ပုံတွေ၊ ကာတွန်းတွေ တွေ့ရသေးသည်။ စာရွက်ကလေးများ အောက်မှာ အမည်၊ အတန်နှင့် အသက် တို့ကို ဖော်ပြပေးရသည်။

သူတို့စာရွက်ကလေးတွေ လိုက်ဖတ်ကာ၊ ကလေးများအား စာဖတ်ဝါသနာသာမက စာမေးဝါသနာပါ ပန်းချိုဝါသနာပါ မွေးမြှေးပေးသည် အစီအစဉ် တစ်ခုပဲဟု သေားကျမ်းသည်။

၁၃ မှ ၁၉ ငြား လူငယ်များအတွက် စာအုပ်ခန်းမှာတော့ စာအုပ်တွေ ကို လူကြီးစာကြည့်တိုက်များမှာလို ဘာသာရပ်အလိုက် ခေါင်းစဉ်များတပ်ပြီး ခွဲခြားစီစဉ်ပေးထားပြီး၊ သို့သော် သိပ်တော့ မရင့်သေး၊ မလေးသေး၊ ရသုပိုင်းမှာ ပုံပြင်တွေ၊ လူငယ်ဝဏ္ဏာတွေ ပါသည်။ သုတိုင်းမှာလည်း သည်အရွယ်လူငယ်တွေ စိတ်ဝင်စားသည် သိပ္ပါဆိုင်ရာ၊ တို့စွဲမှုဆိုင်ရာ၊ သတ္တာလောကရွှေ့လောကဆိုင်ရာ၊ အနုပညာအလိုက်ပညာဆိုင်ရာ မြတ်ဆက်စာအုပ်တွေ။

နယ်ဝါး စာကြည့်တိုက် တစ်ခု

Nyaung Regional Library

မြန်မာဆင် စာအုပ်တွေ ပါသည်။ ဥပမာ အတ္ထားဖွံ့ဖြိုး စာအုပ်များဆိုလျှင် Biographies ဟု ခေါင်းစဉ် မတတ်သေား၊ Famous People ဟု မေသာ ခေါင်းစဉ် မြန်မာဘေးကို စုစုပေါင်း ပေါ်လေးသေားသည်။ မူရင်းစာအုပ်ကြီးများ မဖတ်နိုင်သေးမှ ပေါ်ကုံးတဲ့တားထိုးပေးသည့် အခြောအဆင့် စာအုပ်များ ဖြစ်သည်။ သို့သော် သည်အဆင့်မှာပင် စာအုပ်တွေက ဘာသာရှင်စုံလင်ပြီး ကဏ္ဍတစ်ခုလို့ အခြောအတွက် လုပောက်နေပြီးဖြစ်ရာ အောက်ထပ် စာဖတ်ခန်းကလေးများ တွင် လေးနှစ် ကျင်လည်ခဲ့သည့် စာဖတ်သမားကလေးတစ်ယောက် အနေ နှင့် အထက်တန်းကျောင်းထွက်သည့် အဆွယ်လောက် ရောက်လျှင်ပင် ကျောင်း စာရော ပြင်ပအကြောင်းရပ်များတွင်ပါ နှစ်စင်သည့် ပဟုသုတ ဟင်းလေးအိုး တလေး တစ်ယောက် ဖြစ်နေနိုင်ပေးသည်။

အပေါ်ထပ် စာဖတ်ခန်းများအကြောင်းကို အကျယ်မပြောတော့ပါ။ သူမှာ ရိုးရိုးစာအုပ်ဖတ်ခန်း ရှိသည်။ မာလတီမီဒီယာ စာဖတ်ခန်း ရှိသည်။ ရည်ညွှန်းစာအုပ်ခန်း ရှိသည်။ မို့ကြေားဖလင်ဖလိုခန်းရောများ၊ လက်(ပ)တော့ တွန်ပျော်ဘာ အသုံးပြုမည့် သူများအတွက် သီးသန်ရောများ ရှိသည်။ နေ့စဉ် သတင်းစာမျိုးစုံ ဖတ်လိုသူများအတွက် သီးခြားအခန်း ထားပေးသည်။ သူတော့ရသူများကို စာကြည့်တိုက်တိုးထဲအတိုင်း အမျိုးအစားအလိုက် ခွဲခြား စီစဉ်ပေးသားသည်။ နှစ်သက်ရာစာအုပ်ကို စာအုပ်စင်များမှ ယဉ်၍ ဖတ်ရှု နိုင်သည်။ ငါးရောင်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် စာအုပ်ရိုးရိုးသာမက စီမံချက် စီမံချက် စီမံလိုက် စသည်များပါ ငါးရောင်ပေးနေသည်။ ပုံနှိပ်စာကြည့်တိုက်နှင့် ခေတ်မီ အိုလက်ထွန်နှစ် စာကြည့်တိုက်တိုးပူးတွဲပေးသားသော သဘောပင်။

စာဖတ်သူ လူငယ်လူကြီးများအတွက် စာကြည့်တိုက်က ဆောင်ရွက် ပေးနေသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ် အစီအစဉ်တစ်ခု အကြောင်းတော့ ပြောချင် သည်။

အဲဒါက 'စာဖတ်ရိုင်း' သို့မဟုတ် 'စာပေဆွေးနိုင်း' (book discussion) အစီအစဉ် ဖြစ်သည်။

စာဝါသနာဇိုးများကို ရှင်ကျက်ပြည့်ဝသော စာဖတ်သူများဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ပို့ဆောင်ပေးသည့် ရှင်းအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ကြရန် စာကြည့်တိုက်က သည်းရုံးဆော်ပြုသည့် စာများ ကပ်ထားသည်။

ဥပမာ စာဖတ်ရိုင်းမှာ ပါဝင်ခြင်ပြင့် ရှိနှိုင်သော အကျိုးကျော်များ မှာကို ဦးစွာဖော်ပြုသည်။ ဆွေးနွေးရိုင်းမှာ ပါဝင်မည်ဆိုလျှင် စာအုပ်ကို သာမန်

ကာ လျှိုက် မဟုတ် သေသာချာချာ ဖတ်ဖြစ်သည်။ ဆွေးနွေးရိုင်းအတွေ့အကြုံ နှိုလာသည်နှင့်အမျှ စာတစ်ခုအုပ်ကို ချုပ်းကပ်ဖတ်ရှုရန် ပို၍ ကျွမ်းကျင်ပိုင်းဆိုင် လာမည်။ ဆွေးနွေးသော စာအုပ်၊ ဆွေးနွေးသော အကြောင်းအရာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အခြားသူများ၏ အထင်အမြှင့်တွေကိုပါ သိလာရမည်။ စာတို့ စိစစ်ဝေဖြိုး ဖတ်တတ်လာ သကဲ့သို့ အခြားသူများနှင့် ပြောဆိုဆွေးနွေးရာ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းရာတို့တွေ ပို၍ ကျမ်းကျင်လိမ္မာလာမည်။ စသည်ဖြင့်။

စာဖတ်ရိုင်းမှာ လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ် စည်းကမ်းများကိုလည်း ရှုံးလင်းစွာပင် အသိပေးထားသည်။

ဆွေးနွေးမည် စာအုပ်ကို မဖတ်ဘဲ ဆွေးနွေးပွဲမတက်ဖို့ ဖတ်ရှုပြင်ဆင် ပြီးမှ လာရောက်ဖို့ ဆွေးနွေးရိုင်းမှာ ငါတ်တုတ်ထိုင်မနေဘဲ ကိုယ်တိုင်ပါဝင် ဆွေးနွေးဖို့ သို့သော် ကိုယ်ချည်း စွဲတ်ပေးနေသုတေသန အခြားသူများကိုပါ အလျှော့ ပေးဖို့ သူတစ်ပါး စကားပြောနေတွေးနဲ့ဖြတ်ပေးနေသုတေသန မပြောဖို့ စသည်များ ဖြစ်သည်။

ဝို၍ တန်ဖိုးရှိသည်က စာဖတ်ရိုင်းမဝင်းမီ ပြင်ဆင်ရန်နည်းပမ်းများ ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်အချက်၊ စာအုပ်ကို သေသာချာချာ ဖတ်ဖို့။ စာအုပ်ကို ဖတ်ရှု နေစေတစ်လောက် မိမိ စဉ်းစားမီ သတိပိုမီသည် အရာများ၊ ဆွေးနွေးပြောဆို သင့်သည် အချက်များကို မှတ်စုစာအုပ်မှာ ရောထား တို့ထား သက်ခိုင်ရာ စာမျက်နှာ နံပါတ်တွေပါ မှတ်ထားဖို့။ ဗြို့လျှင် စာအုပ်ကို တစ်ကိုယ်တွေး အပြန်ပြန် အလျန်လျှင် ဝေဖန်စစ်ကြောဖို့။ ဝတ္ထုစာအုပ်ဆိုလျှင်ပါ စာနေသူ၏ အမိုက် ဦးတည်ချက်က ဘာ၊ ဝတ္ထုမှာပါသည့် ကတ်ဆောင်တွေကို ခွဲခြား စီစဉ်ပြီး ဘယ်သူ့စရိတ်သာဝေက ဘယ်လို့စာရောသူက သည်လောက်ဆောင်မှု တစ်ဆင့် ဘာတွေ ပြောဆိုတစ်ပြုချင်တော့၊ ဝတ္ထုရောသူက ဘယ်လို့ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သူ့ဇာတ်ပန္တက်ကို ဘယ်လို့ ဖွဲ့စည်းစီစဉ်ထားတာ၊ သည်လေရောဆရာပဲ တော်းစာအုပ်တစ်အုပ်မှာ ဘယ်လို့ရောထားတာ၊ သည်တရောဆရာနှင့် တော်း ဘယ် စာရောသူတွေ ဘယ်နေရာမှာ အယူအဆချင်း တင်ပြပုံချင်း တွေတာ၊ မတူတာ စတာတွေ နှင့် ယူငြုံးယူငြုံးဝေဖန်ဖို့။ အဲသည်လို့တွေ လမ်းညွှန်ပေးထားသည်။

စာဖတ်ရိုင်းစီစဉ်သူများ၏ လမ်းညွှန်ချက်တွေက ပြည့်ဝစုံလုပ်ကုန်း၊ စာဖတ်ရိုင်းဝင်သူတွေ သာမက တစ်ကိုယ်တော်း စာဖတ်သမားမှုအဆုံးအောင်း၊ အထောက်အကူးပြုပေးသည်။

တဗြည်တိုက်က အခန်းတွေ နှုတ်စံရေးအောင် လိုက်ကြည့်ရင်၊ တွေ့န်တော် နှစ်သက်အားရနေမိသည်။ သည်အဆောက်အအိုထဲမှာ အဆင့်မြင့် နည်းပညာသုံး တန်ဖိုးကြီးပစ္စည်းအချို့ ရှိနေတာ မြင်သည်။ သို့သော ငွေကြေး အမြောက်အမြား ရှိမှုသာ သည်လို့ တဗြည်တိုက်မျိုးတစ်ခု ထူးထောင် နိုင် သည်ဟု ကျွန်တော် ယူယာ။ မိမိ အလုပ်တွင် လေးနက် ထက်သန်သော စာကြည်တိုက်မျိုးများနှင့် တက်ကြသော စာပတ်ဝါသနာအိုးများ စုစုပေါင်းမိလျှင် သည်လို့ သာယာလုပသော စာပေဝန်ကျင်မျိုးတစ်ခု ဖန်တီးတည်ဆောက် နိုင်မှာ သေခာသည် ဟုတွေးနေမိသည်။

တဗြည်တိုက်ကလေးကား နယ်မြေ့နှီးကလေးသူငယ် လူတိုးလူငယ် များအတွက် ဦးနောက်အာဟာရတွေ ကြွယ်ဝပြည့်စုံစွာ ခင်းကျင်းပြင်ဆင် ပေးထားသကဲ့သို့ သည်အာဟာရများကို အကျိုးအချိုးဆုံး ခံယူစားသုံး တတ် အောင်လည်း လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးလျက် ရှိနေချေသည်။

■ ■ ■

စပွဲသဘင်

နှစ်စဉ် ဆောင်းရာသိ ရောက်ပြီဆိုလျင် တရေးဆရာတာ ကပျောဆရာတွေ မြန်မာပြည် တစ်နံတစ်လျား ခရီးသွားကြသည်။ တော့ရောမြို့ပြီ ခြေဆန်ကာ စာသဘင်ပွဲတွေ ဆင်းကြော်မြင်း ဖြစ်သည်။

အဟောအပြောကောင်းသော ဆရာ ဆရာများ ဆိုလျှင် နားရသည် မရှိ။ သည်ကာလအတွင်း အရောက် လျော့ကာ တစ်ပြောတည်း ပြောနေကြ ရသည်။ အနယ်နယ် အပေါ်ပေါက ဝါသနာရှင်တွေ စာပေတန်ဖိုးထားသူတွေမှာလည်း မိမိတို့ မြို့ခြားမှာ စာပေဟောပြောဖွဲ့တစ်ပွဲ ဖြစ်ပြောက်ရန် အတွက် ရက်ပေါင်းများစွာ အချိန်ပေး စိစဉ်ရသည်။ ငွေကုန် လူပန်းခံ၍ အားထုတ်ရသည်။ သည်ကြားထဲ တစ်ခါ တလေ အဆင်မပြောသော စိတ်ညွှန်ရ စိတ်ပျက်ရ သည်။ ပွဲတစ်ပွဲ သပ်သပ်ရပ်ရပ် လှလှပါ လျှင်မူ ပင်ပန်းသမျှတွေ မေ့အောင် ဝမ်းမြို့တော် ကြည်နဲ့ကာ နောက်နှစ်လည်း မပြုပြုအောင် လုပ်မည် ဟုသိနိုင်ခြင်းကြပြန်သည်။

စာဆိုတော်နောကို အထိမ်းအမှတ်ပြုကာ စီစဉ်ကျင်းပကြသည့် စာပေ ဟောပြုဖွေ့ဖွေသည် မြန်မာရှိရာယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာထမှာ အခိုင်အမာ အမြဲ့အမြဲ့တွေ့သည် စာပေလေ့တစ်ခု ဖြစ်နေပေပြီ။ စာရေးသူ စိတ်ထို့မျှ သည်လို စာဆိုတော်နောကို ဖွေ့ဖွေသော နေ့တစ်နေ့ မြန်မာတို့ စိတ်သန္တာနှင့် ကိန်းအောင် ဖြစ်တည်အောင် ဖို့တောင်ပေးခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပြီးများ၏ ကျေးဇူးကို မကြာခဲ့ကာ အမှတ်ရနေဖို့သည်။

သူတို့ကျေးဇူးကြောင့် စာရေးသူများနှင့် စာဖတ်သူများ တွေ့ဆုံဖြစ်ကြသည်။ စာရေးသူတွေ့အဖွဲ့ မိမိအတွေးအမြင်များကို အများပြည်သူများတို့ ဟောပြောခွင့်ရသည်။ စာပေ၏ သဘောသဘဝတွေ ရှင်းလင်းပြနိုင်သလို မိမိ ရေးသာသည့် ဝဏ္ဏအကြောင်း၊ ကျေားအကြောင်းတွေ ပြောပြုခွင့် ရွှေ့ဆိုခွင့် ရသည်။ စာဖတ်သူများမှာလည်း စာရေးသူအား မေးမြန်းခွင့်၊ ဝေဖော်ခွင့်တွေ ရသည်။ ကိုယ်တိုင်စာရေးရန် ပြီးစာနေသည့် ဝါသနာရှင်များ အနေနှင့်လည်း စာရေးသူတို့၏ အတွေ့အကြံများ၊ နည်းနာများ၊ အကြံပြုများကို ခံယူခွင့်ရကြသည်။

စာဆိုတော်နောကို အမှတ်ပြုကာ စာပေယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ် ထွန်းကား နေခြင်းပင်တည်း။

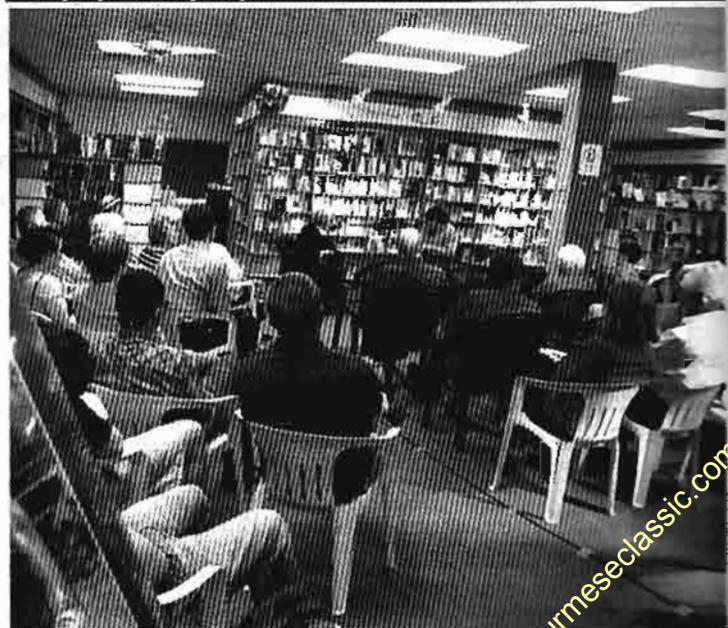
ကျွန်ုတော်တို့မှာရှိသည့် စာဆိုတော်နောက် တစ်ထပ်တည်းတူညီသည့် အထိမ်းအမှတ်နေဖို့ အခြား ဘယ်တိုင်းပြည်များမှာ ရှိသာလဲ ကျွန်ုတော် မသိပါ။ သို့သော် စာပေယဉ်ကျေးမှုကို အလေးအမြတ်ပြုကြသည့် တိုင်းပြည်တိုင်းမှာပင် သူ့ဓလေ့သူ့ပုံစံပြင့် စာပေနေ့တော်များ ရှိကြပါသည်။ မြန်မာဆန်းဆန်း ဘာသာပြန်ရရှုပ် စာဆိုတော်နောကို ဖွေ့ဖွေပေးပို့ဆိုနိုင်သည်။ Writer's Day (စာရေးဆရာများနေ့) ဟူသည်များ ရှိကြပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတို့တက်သော တိုင်းပြည်များ ဆိုလျင် စာသမားနှင့် စပ်လျဉ်းသည် အခေါ်အနားပွဲတွေ အသွင်သဏ္ဌာန် မျိုးစုံဖြင့် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရှိကြသည်။

ကျော်ရွှေ့ပွဲ၊ စာဖတ်ပွဲ၊ စာပေဟောပြောပွဲ၊ စာအုပ်သစ်မိတ်ဆက်ပွဲ သို့မဟုတ် စတင်ဖြန့်ချိသည့်ပွဲ၊ စာအုပ်လက်မှတ်ရောထိုးပွဲ၊ စာအုပ်အရောင်းပွဲတော် စသည်များ၊ ကျေားဆရာ၊ ဝဏ္ဏရေးဆရာ၊ စုတောက်ဝဏ္ဏရေးဆရာ၊ သိပ်ဝဏ္ဏရေးဆရာ၊ မော်ဝန်စာပေသမား၊ ပတ်ဝန်းကျင်တိန်းသိမ်းရေးစာပေရေးသမားသူ၊ ကလေးစာပေရေးသမားသူ အစရှိသည့် စာပေကဏ္ဍအမျိုးမျိုး

အပ်စာမျိုးမျိုး အသင်းအဖွဲ့အမျိုးမျိုး၏ တွေ့ဆုံးပွဲ နှင့်နောဖလှယ်ပွဲ၊ စာတင် တွေ့ဆုံး စသည်များအပြင်၊ ရှိတ်စပါးယား၊ ချားလ်(စ)ဒစ်ကင်း(စ)၊ တော်(လ) စတိုင်း၊ လဲမင်းတော်၊ စသည် စာရေးဆရာတိုးများ၏ နှစ်ဘယ်လောက် ဘယ်အောင် ပြည့် အခမ်းအနားပွဲများ၊ ထိုနောက် ကဗျာ့၊ စာအုပ်နေ့နှင့် ကဗျာ့နေ့၊ ကလေး၊ စာပေနေ့၊ ကဗျာ့ရက်သတ္တာပတ်၊ ပုံပြောရေးရသတ္တာပတ် စသည် စသည်ပြုခွင့် ဖြိုင်ဆိုလျသည်။ စာပေဝါသနာရှင်များအနေနှင့် စာပေရေးရာ ရုံးနာရုံ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ကြိုတင်ဖော်ပြလေ့ရှိသည် စာဖွံ့ဖြိုးသာင် အစိအစဉ်များစွာထမ်း ဖို့နှစ်သက်ရာကို ရွေးချယ်တက်ရောက်နိုင်ကြသည်။

အနောက်နိုင်းများတွင် ထွန်းကားသည် စာပေလေ့များအနက် ကျွန်ုတော်တို့နှင့် မိမိနေသေးသည် အစိအစဉ်တစ်ခုက စာရေးသူများ တို့ယ် တိုင်း မိမိ ရေးသာစာကို ဖတ်ပြသည့် စာဖတ်ပွဲများ (author's readings) ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုတော်တို့ဆိုတွင် ကျေားဆရာတွေ ကျော်ရွှေ့ပေးလေ့ရှိသော်လည်း ဝဏ္ဏရေးဆရာက မိမိဝဏ္ဏကို ဖတ်ပြခြင်းမျိုး လုပ်လေ့မနဲ့ကြ။ ယခု စလုပ်

စာအုပ်ဆိုင် စာဖတ်ပွဲတစ်ခု

သူတို့တို့ပြည်များမှာ စာနေသူစာဖတ်ပွဲ အစိအစဉ်တွေကို များသော အားဖြင့် စာအုပ်ဆိုင်များက ဦးစီးကျင့်ပပေးလေ့ရှိသည်။ စာအုပ်ဆိုင် အလတ် စား အပြေားစားများမှာ ဖြစ်သည်။ စာအုပ်ဆိုင်ထဲက သင့်တော်သော တစ်နေရာ မှာ စာအုပ်စင်တွေ ဘေးရွှေ၊ နံရံနားကပ်လိုက်ပြီး ခေါက်ကူလားထိုင် နှစ်ဆယ် အစိတ် သို့မဟုတ် လေးငါးဆယ်စာ နေရာပြင်သည်။ ရွှေဘက်တွင် ကပ္ပါဒ္ဒတ် မည့် သို့မဟုတ် စာဖတ်ပြုမည့် စာနေသူအတွက် စားပွဲ ကူလားထိုင်နှင့် ပုံကြော် ဖုန်းစိတ်ပေးသည်။ အခေါ်အနားတွင် ထုံးစံအတိုင်း တစ်ယောက်ယောက်က မိတ်ဆက်စကား တစ်မိန့် နှစ်မိန့် ပြောသည်။ ပြီးလျှင် ကပ္ပါဒ္ဒရာ ဆိုလျင် လည်း သူကပ္ပါဒ္ဒ သုံးလေးပုံပိုက် နည်းနည်းစီးနိုင်ခြင်းစာကား ပြောပြီး တစ်ပုံပိုပြီး တစ်ပုံ ရွှေတွေမည်။ ဝတ္ထုနေသမားပြစ်လျင် ဝတ္ထုတုံးတစ်ပုံနှစ်ပုံပ် သို့မဟုတ် ရေးလက်စ လုံခြင်းဝတ္ထုထဲက တစ်ခန်း နှစ်ခန်းတို့ ရွေးထုတ်ပြီး ဖတ်ပြမည်။

သည်နေရာ၏ ဝိဇ္ဇာဖတ်ပြခြင်နှင့် စပ်လျှော့၏၍ နည်းနည်းပြောလိုသည်။ ကျော်ဆရာက သူ့ကျော် သူရွှေတ်ပြသည့်အပါ နားထောင်ရသော ကျော် ပန်သတ်အနေနှင့် သည်ကျော်ကို ပို၍၍ ထိထိရှုရှု ခံစားနားလည်မိမည့် ဆိုတာ အများသောပေါက်နိုင်သည်။ သို့သော် ဝိဇ္ဇာကို ဖတ်ပြစ်ရရာ လို သလား၊ စောဒက တက်စရာရှိသည်။ မလိုပါ သည်အတိုင်းလည်း နားလည်း ပါသည် ဟုပြောနိုင်ကြသည်။

သို့သော် စကားပြုမှုလည်း မေသူတုရိုးချင်းအလိုက် သူ့ဟန်ပန်ရှိ သည်။ လေယူလေသိမ်းရှိသည်။ သည်ဟာကို ဖ်းမိုးသုံး အတည်ပြုနေသလား၊ ထောင်းပြန်သလား၊ စာရေးသူက ဝင်မပြောဘဲ ပြရှုပြန်တာလား၊ သို့မဟုတ် ပြတ်ပြတ်သားသား တရားဟောနေသလား ဖွံ့ခြားသိမိုင်မည်။ ပါရင့် သော စာဖတ်သုတေသနအနေနှင့် ပိမိဘာသာ တ်၏၏ရှင်းပင် ဝတ္ထုရေးသူ၏ လေသံ ဟန်ပန်ကို ဖ်းမိုးသိမိုင်ကြတာ မှန်ပါသည်။ သို့သော် အဖတ်ကောင်းသော စာရေး ဆရာကိုယ်တိုင်က ဖတ်ပြုသည်ကို နားထောင်ရသည့်အခါ စကားလုံး အသုံး အနှစ်နှင့် လေသံဟန်ပန်ကို တစ်ပေါင်းတည်း ခံယူရနိုကာ စာ၏ အနေက

အနိုင်ယုန်င် စာရေးသူ၏ ခံစားချက် ရပ်တည်ချက်တို့ ပို၍ တိကျ ပြုပြင်လာသည်။

ထိုကြောင့်လည်း တရာ်သနားအိုးတို့အနေနှင့် တရာ်သူတို့၏ စာဖတ်ပွဲများကို လက်မလွယ်နိုင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အဲသည်လို တရာ်ကျကျကျနှင့် အရသာခံသည့် တရာ်သနားအိုးတွေ ပေါ်များလာသည့်အခါ့သာ သည်လို စာဖတ်ပွဲတွေ ထွန်းကားလာမည် ဖြစ်သည်။

ତାହୁର୍ବିନ୍ଦିଙ୍କ ତାର୍ତ୍ତର୍ପୁରୁଷଙ୍କ ମୁଖେହାତାଃପ୍ରିୟ ତାଙ୍କୁବୁଗ ପିନ୍ଧି
କୁଠିବାଯ ଅଛିବୁ ଆଲ୍ପିନ୍ଦିଷୁ ଫାର୍ମିଂଗଲେହାଗିବା ତର୍ତ୍ତର୍ପୁରୁଷଙ୍କିବାଲ୍ଲା ପ୍ରିୟଙ୍କ
ଅମେଃତାପ୍ରିୟ ବଲ୍ଲାକାନ୍ଦିଙ୍କ ଫଲ୍ଲାଫଲ୍ଲା ପିନ୍ଧିକାତାର୍ତ୍ତର୍ପୁରୁଷଙ୍କିଲ୍ଲା ଫାର୍ମିଂଗି
ଲେହାବାଯିବୁ ତାର୍ତ୍ତିବିତାଲେ ଧିନ୍ଦିଗୋର୍ଦ୍ଦିନ ତର୍ତ୍ତଫାର୍ମିଟାର୍ତ୍ତଫାର୍ମିଗୋର୍ବା ତାଙ୍କ
ବୁଦ୍ଧି ବାହାଂତ ପିନ୍ଧିହାତାଗ୍ରୋହି ପ୍ରୋପ୍ରିୟଙ୍କରିଲ୍ଲା ଆଲ୍ପିନ୍ଦିବିହୋଙ୍କ ତାର୍ତ୍ତ
ବାଲ୍ଲା ମେଃହୁର୍ମିନ୍ଦିଗତେବୁ ଆକ୍ଷିନ୍ଦିକାନ୍ଦିନ୍ଦିକାଵାର୍ତ୍ତମାର୍ଗୀର୍ମିଲ୍ଲା ପ୍ରିୟକିଲ୍ଲାମଲ୍ଲା ପ୍ରିୟକିଲ୍ଲା
ବୁଦ୍ଧିଭୁବାବା ବୁଦ୍ଧିଫେରା ପ୍ରିୟର୍ଦ୍ଦିଲାଙ୍କିର୍ମା ତାଅବ୍ଦିରିନ୍ଦିତେ ପ୍ରିୟଫେରା ଶୁଣିଭୁବା
ବୁଦ୍ଧିଭୁବା ଆଲ୍ପିନ୍ଦିତେ ଶୁଣିବେଃବିଭିନ୍ନ ପିନ୍ଧିକିତି ତାର୍ତ୍ତବ୍ୟତର୍ତ୍ତର୍ପୁରୁଷଙ୍କିଲ୍ଲା ଶିଖାନ୍ତି

တစ်ခါတိန်းက ကြုံဖူးသည် ယမကာဆိုင်မှ ကျော်စွဲပွဲတစ်ခု အကြောင်း ပြောချင်သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်အကန်ကြာက နဲယူးယောက်ဖြူးနှုန်း အောက်ရှိရှိတို့တော်ခိုးသား (KGB Bars) ဆိုသော ဆိုင်မှ ကျော်စွဲပွဲနှင့်ပြုသော ထတ်းတစ်ပွဲမြို့ ဖတ်ရသဖြင့် ချိလိနိုင်ငံသား ကျော်ဆရာ မိတ်ကြော်နှင့်အတူ ဖွဲ့စွဲခဲ့ကြသည်။ သားအမည်က ယခင်ဆိုင်ယောက်ယုံကြည်ခေတ်ကို ထင်မြန်သော

သို့သေ၏ ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ပြီး၏ အမည်ကို ယူထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သူ့သားသို့က အပေါ်ထပ်အန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ခပ်မောင်မောင် လျောကားထို့ တွင် အရာရိများသမားလား၊ ပုံမှန်ထားသော ပုလိပ်လား ခွဲခြားမရနိုင်သူ တစ်ယောက် နှစ်ယောက်ကို ရှောင်တိမ်း၍ တက်သွားရသည်။ အပေါ်သို့ ရှောက်သော် ဘားခန်းမှာ လူတွေ ပြည့်သလောက် နှုန်းတာ တွေ့ရသည်။ အခန်းကတော့ လေးယောက်ထိုင် စာပွဲသေးသေးနှင့် ၁၀ ရိုင်း ၁၂ ရိုင်းလောက် ဆုံးသည့် ပုံမှန် ဘားခန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဘားကောင်တာ နောက်ဘက်နံပါး ဘားခန်းတို့ ထုံးခဲ့အတိုင်း အရက်ပုလင်းမျိုးစုတွေ အပြည့်အနှက် တင်ထား သည်။ သို့သော် တခြားသားခန်းများနှင့် ကွဲပြေးသည့် အရာကား ကေရှိတို့ပူး နှာမည်တပ်ထားသည့်အတိုင်း ဆိုပါယက်ခေါ် ရှုရှုး အဆောင်အယောင်များ ဖြစ်သည် လိန်ငြုပ်တု တူတံ့စည်အလု စသည်များကို အနဲ့အပြား တွေ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆိုင်အခင်းအကျင်းနှင့် ဆိုင်ထဲက လူတွေကို ကြည့်ကာ အရှေ့ ဥရောပ အဆက်တွေများလား ဟူတွေးတော့သွားသည်။ အခန်းထဲမှာ ကျွန်းတော် တို့လို လူစိမ်းတော်လည်း ပါပါလိမ့်မည်။ သို့သော် အတော်များများက တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ရှင်းနှီးသိကျော်းသွေ့တွေ ဖြစ်ပုံရသည်။ ပွဲစိစဉ် သူများထဲမှ တစ်ယောက်က ကျွန်းတော်တို့တို့ နှုန်းဆက်ကာ မေးပြန်စပ်စုသည်။

မည်သိပ်ဖြစ်စေ မကြားမီ ပွဲစုသည်အခါးများတော့ သည်ပွဲက ယမကာ နှင့် ကဗျာကို တွဲဖော်ခဲ့စားသည့်ပွဲဟု ကျွန်းတော် သဘောပါက်လိုက်သည်။ ဆူည့် မူးယစ်နောက်သည်ဟု မဆိုလို။ လူတိုင်းနီးပါး လက်ထဲမှာ ဖန်ခွက် သို့မဟုတ် ဘီယာပုလင်း ဘီယာဘူး ကိုင်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ စားပွဲ ကုလားထိုင် နေရာမရသော ကျွန်းတော်တို့လည်း ဘားကောင်တာမှာပင် ရပ် ကာ ဖန်ခွက်လိုက်လိုက်ရင်း ကဗျာရွှေတွဲ ဆင်နှုန်းပြုသည်။ အခန်းထိုးကို တစ်နေရာမှာ ကဗျာရွှေတွဲ တာတင်ခဲ့ (lecture) ကလေး ပြင်ပေး ထားသည်။ သို့သော် ကျယ်ကျယ်ထိုင်ထဲ မဟုတ်။ ပရီသတ်နှင့် ကပ်လျက်ပဲ ဖြစ်သည်။ အလှည့်ကျသွားလိုင်းထဲ ထလာကာ မိမိကဗျာ တစ်ပုံစုနှစ်ပုံစု သုံးလေးပုံ ရွှေတ်သည်။ နာမည်ပြီး အမေရိကန် ကဗျာဆရာတစ်ယောက် အပါအဝင် ကဗျာ ဆရာ ဆရာ အတော်များများက မိမိ နှစ်သက်ရာ ကဗျာ ကိုယ်စိုက် ရွှေတ်ဆုံးပြန်တော် နားထောင်ကြည့်ရှုရင်း ကျွန်းတော်မိတ်ဆွဲ ကဗျာ ဆရာအချို့ကို သတ်ရန်မိခဲ့သည်။

ကဗျာရွှေတ်သမားတွေက အမျိုးမျိုး အစားစား ဖြစ်သည်။ တခြား

ပရီသတ်နှင့် အမေးအပြု

လိုပ်ကဗျာကို ဖတ်ပြန်ရှု သဘောလောက် ဖြစ်သည်။ တခြားက စုနှစ်တွေ့မှု တွေ့ ကန်ပန်မူရာတွေ အပြည့်နှင့် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းပြောရသော သရုပ် အောင်မူ (၁) ပါဖွန်းမင်း(၁) (performance) ပါလာသောသဘော ဖြစ်ပါသည်။ သည်လို ပွဲများမှာ ကဗျာရွှေနှင့် ပါဖွန်းမင်း(၁)ကို မူးတောင် ချိန်ဆတတ်ဖို့ အမေးပြီးသည် ဟူမြှင့်မြှုပ်သည်။ ကဗျာလည်း ကောင်း အရွယ်အစာတ်ကလည်း စကားလုံးများကို လျှောပ်ဗျာ လိုပ်ကဗားပြန်သလို နှင့်နှင့်ပီသပြီး သရုပ် အောင်မူကလည်း အနေတော် အံဝင်ခွင့်ကျပြစ်ခဲ့သော ပရီသတ် အထူးအားရ သည့် ကဗျာ ပါဖွန်းမင်း(၁)ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်သွားသည်။

သို့သော် ထုံးခဲ့အတိုင်း ခံပွဲပွဲ ကဗျာဆရာ နေရာတော် ကဗျာရွှေတ် သည် ကဗျာဆရာများလည်း သူတို့ဆိုတွင် အတော်ပေါ်များပုံရသည်။ သည်လိုပုံရှိပါသော် မူးဟု လျှော့ခြားသည်။ aster မှာ အားလုံးအ အတူအပ သမားများ ဟူ၍ အမို့ယ်ရသည်။ သို့သော် သူတို့မပါဘဲလည်း ပွဲမောင်နိုင်ပေါ်

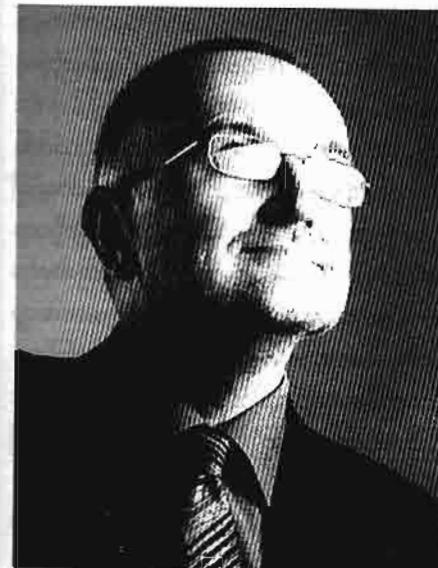
ကဗျာရွှေတ်သမား (poet-performer) များနည်းတူ စာဖတ်ပွဲများမှာ ဆွဲရသည်။ စာဖတ်သမား (author-performer) များမှာလည်း အမျို့ယ်

အပြားပြားပင် ဖြစ်သည်။ တချို့က ကိုယ့်အသကို ပရိသတ်ကောင်းကောင်း အေားအသလား မကြားရသလား မစဉ်းစား ဆီးမန်းမန်းသလို မပွင့်တပွင့် ဖတ် နေတတ်သည်။ တချို့ဆိုလျှင် ရေးလက်စ မိမိဝါယွက် အခန်းတစ်ခန်း ဆိုပြီး စတ်ပြေနေသည့် နေရာ၏ ပရိသတ် ခံစားနားတောင်ကြည့်ဖို့အတွက် မဟုတ်ဘဲ သူဘာသာ သူအရေးအသားကို ပြင်ဆင်တည်ပြု၏နေသကဲ့သို့ အင်း ဒီနေရာ လေးတော့ ဘယ်လို့ ပြင်ရင်ကောင်းမယ် ဆိုသောမှတ်ချက်မျိုးပင် ချေနေတာ လည်း ရှိသည်။ ဆိုသော် နားတောင်သူကို ဝါယွက်ရောက်သွားအောင်၊ ဝါယွက် ထက် နေရာတွေထဲ စီးမော့လိုက်ပါသွားအောင် ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် စာဖတ်သမား များလည်း ရှိပါသည်။

တစ်ဖုန်း ပရိသတ်ကို အလေးတားသည့် စာဖတ်သမားများထဲမှာပင် တချို့က ဝါယွက် အဖြစ်အပျက်ကို တစ်ကိုယ်တော် သရုပ်ဆောင်ပြေနေသည့် နှယ် အမူအရာ များလွန်းသဖြင့် ပရိသတ်အတွက် အာရုံးမျက်သွားတာမျိုးလည်း ရှိတတ်သည်။ အဲဒါက စာဖတ်တာထက် သရုပ်ဆောင်သည့်ဘက်ဆို ကဲသွား ခြင်း ဖြစ်သည်။ စကားလုံးများ ဝါကျေများကို အဓိကထားကာ လေသံဟန်ပန်နှင့် အမူအရာကို အဓိပ္ပာယ်လေးနက်ဖို့အတွက် အားဖြည့်သည့် သဘောလောက် အနေတော် ထိန်းကာ ဖတ်ပြုတတ်သူများက အအောင်မြင်ဆုံး ပရိသတ် အနှစ်ပြီးကို ဖြစ်သွားသည်။

သည်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စာမေတ်မီ သေသေချာချာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်လေ့ ရှိသွား ဖြစ်သည်။ ဦးစွာ မိမိစာအုပ်ထဲက အကြောင်းအရာအရ ဖိတ်ဝင်စား ဖွေ့ အကောင်းဆုံး အခန်းများကို လိုက်ကြည့်ရသည်။ နည်းနည်းလေး စဖတ် လိုက်ရဖြင့် ပရိသတ် ပြီသွားနိုင်မည့် အခန်းမျိုး၊ ထဲမှာမူ အရေးအသားအရ အဆင်အပြေဆုံး အခန်းကို ရွှေ့ရသည်။ ဖတ်ရသူအတွက် လုံဝ မထောင့်ဘဲ ချောမွေ့နေသလို့ ကြားရသူ နားထဲလည်း လျှော့ခဲ့ဝင်သွား မည့် အရေးအသားမျိုး၊ သို့မဟုတ် စာရေးသူ၏ လေသံဟန်ပန် အပြည့်အဝ ပါ၍ နားတောင်သူအနေနှင့် စာရေးသူ၏ စည်းချက်အတိုင်း စံဝင်ခွင့်ကျ လိုက်ပါနိုင်မည့် အရေးအသားမျိုး ဖြစ်သည်။

အချို့က အဲသလို ဇွဲ့ပြီးနောက်မှာပင် မူလရေးသားချက်ကို စာဖတ်ပွဲ အတွက် အဆင်ပြေအောင် တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်မှု ပြုတတ်သေးသည်။ မူလက မျက်စိနှင့်ဖတ်ရန် ရေးထားခဲ့သော စာကို နားနှင့်ဖတ်၍ ကောင်းအောင် ပြုပြင်

စာဖတ်သရုပ်ဆောင်သမား
နိုဝင်ဘ်(၁)ကိုယ်(၅)

မြင်း ဖြစ်သည်။ အဓိကျယ် ပြောင်းလဲအောင် ပြင်းမြင်း မဟုတ်။ ထောင့်နေတာ ဓာတု ပြုသွားအောင် ချောပေးခြင်း၊ ပေါ့နေတာတွေ လေးသွားအောင် ပျော့နေ တာတွေ ပြုသွားရသွားအောင် အားဖြည့်ပေးခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။

ပြီးလျှင် သေသေချာချာ လေ့ကျင့်ဖတ်ရွှေ့ပြီးမှ ပရိသတ်ရွှေ့ဆို ထွက် သည်။ ပြောရသော် အမူအရာကို အလေးမပေးလွန်းသော်လည်း စနစ်တက္က လေ့ကျင့်ထားသည့် သရုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။

စာဖတ်သရုပ်ဆောင်ပွဲများတွင် တချို့လည်း ထူးထူးခြားခြား စတုရွှေ့ ပြောက်တွေ လုပ်တတ်ကြသည်။ နမူနာတစ်ခုပြုရသော် ဆားခီးယားနိုင်ငံ ဘဲလ် ဝရီတ်ဖြူရှိ တိရစ္ဆာန်ရုံးမှု လောင်အိမ်တစ်ခုထဲဝင်၍ စာဖတ်ပြုသည့် စာအေး ဒိုရိုလ်(၁)တို့ပေါ်(၁) (Zoram Zivkovic) ၏ ပါဖွန်းမင်း(၁) ဖြစ်၏ ၂၀၁၀ ခုနှစ် စွန်လတုန်းက လုပ်ခဲ့သည့် ငါးပါဖွန်းမင်း(၁)တွင် စိုး(၁)ကိုပေါ်(၁) က အစိုးအမှန်တို့ (reality TV) ရိုက်ကူးမေ့သမားများကို ပေးပို့ဆောင်ရွက်သော စာအုပ်မှ တချို့အောင်း များကို ကောက်နှစ်ဖတ်ပြောင်း ဖြစ်ပြီး ဝါယွက် အခင်းအကျင်းနှင့် ညီညွတ် အောင် တိရစ္ဆာန်လောင်အိမ်ထဲ ဝင်နေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သူနှင့်အတူ ထွဲပောက် အဖြစ် ပြုဆရာတစ်ယောက်လည်း သူနှင့်သူ့ လျှောင်းမျိုးမြင်ခန့်ထဲ ငါးပါ

သရုပ်ဆောင်နေခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

သည်လိုစာဖော်ပွဲ၊ ကဗျာရွှေပွဲ၊ စာပေပော်ပြုခဲ့သည့် စာဖွံ့ဗာတင်
တွေ ဖြစ်ပြောက်ရန်အတွက် အမိကအားဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးတို့ကိုများ၊
စာအုပ်ထိန်များနှင့် စာပေအသင်းအဖွဲ့များက ကမာဏထုပ္ပါယ်လည်။ သူတို့တွေ
စုစုံး ချိတ်ဆက်ကာ ပုံသဏ္ဌာန်များစုံဖြင့် စာဖတ်ပွဲတွေ ကျင်းပကြသည်။
လူပြီးများအတွက် သာမက မူလတန်း၊ အလယ်တန်းလောက်က ကလေးတွေ
ဆိပ် စာရေးဆရာတွေ ခေါ်သွားကာ စာရေးဆရာနေ့၊ ကဗျာဆရာနေ့ ပုံပြင်နေ့
အခမ်းအနားပွဲတွေ စိစည်ပေးကြသည်။ အသည်ပွဲများမှာ ကလေးတွေ ပုံပြော
ခြင်း၊ ကဗျာရွှေတ်ဆိုခြင်းများအပြင် ကဗျာဆရာကြီးတစ်ယောက်နှင့် တွဲကာ
ကဗျာစပ်ခြင်း၊ စာရေးဆရာကြီးတစ်ယောက်နှင့် တွဲကာ မိမိစိတ်ကူးလေး
တစ်ခုကို ဝတ္ထုလို ပုံပြင်လို ဖြစ်အောင် ရေးသားခြင်း စသည်များအားဖြင့်
ကလေးမားအား ကဗျာစပ် စာတိတ် ဝင်အောင် ပါးမောင်ပေးကြသည်။

စာအုပ်ရောင်းသမားများကလည်း တိုင်းပြည်မှာ စာမလေ့ထွန်းကား
လေ ပိုကိုလုပ်နေး စည်ပင်လေ ဖြစ်သဖြင့် အားတက်သရော ရှိကြသည်။
တစ်ခါက ရောက်ဖူသည့် အမေရိကန်ပြည် အိုင်အိုဝါဖြူမှာ Prairie Lights
(ပရရိအလင်း) အမည်ဖြင့် စာအုပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင် ရှိသည်။ ဖြူတွင်းနှင့် အနီး
ဝန်းကျင်မှာ အမေရိကန်ပြည်ရှိ နာမည်ကြီး စာအုပ်ဆိုင်တွဲကြီးတစ်ခု ဖြစ်သည်
Barnes & Noble ဆိုင်တစ်ဆိုင်အပြင် အခြားစာအုပ်ဆိုင်တွေ ရှိသော်လည်း
မြို့က စာသမားများကြားမှာတော့ သူက နာမည်အရခဲ့း ဖြစ်သည်။ အခိုကက
စာဖတ်ပွဲ ကျော်ရွက်ပွဲ၊ စာပေဟောပြောပွဲတွေ မကြာခကာ ပြုလုပ်ပေးတတ်
သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူ ဆိုင်မှာ နိုင်ငံတကာ စာရေးဆရာ၊ ကျောဆရာ
တွေ၏ စာပေပွဲတွေ အပတ်စဉ်ဆိုသလို ရှိနေတတ်သည်။ အိုင်အိုဝါတွေထိလိုက်
နိုင်ငံတကာ စာပေအိုအစဉ် (International Writing Programmo) နှင့်
ချိတ်ဆက်ထားသဖြင့် နိုင်ငံခြားသား စာရေးဆရာတွေ မပြတ်ရနေခြင်း
ဖြစ်သည်။

ဒိုင်ဒိုတိသား စာပေသမားများအဖိုတား အမေရိကန်ပြည် အလယ်
ပိုင်းရှိ သူတိမြိုကလေးမှာပင် ဌာမြိုမြိုကလေး ထိုင်ကာ ကမ္မာနိုင်အသီးသီးမှ
ထိုင်တန်း သိမှုတုတ် တက်သစ် ကျော်ကြားစ စာရေးဆရာ ပေါင်းစုံကို

□ □ □

နိုင်ငံတကာ စာဖတ်ပွဲ အစဉ်အလာ

စာပွဲသာတ် ခေါင်းစဉ်အောက်၌ စာရေးဆရာတ်တို့၏ စာပေရေးရာ ဟောပြောပွဲများ၊ အကြောင်း ရေးသည့်အခါ ကျွန်ုတော်တို့ဆီတွင် မထွန်းကားသေးသည့် စာဖတ်ပွဲများအကြောင်း တစ်စွဲနဲ့တစ်စွဲ ဖော်ပြခဲ့၏။

စာရေးသူတို့ ကိုယ်တိုင် မိမိစာကို ဖတ်ပြသည့် အဆိုပါ စာဖတ်ပွဲများသည် အနောက်နိုင်ငံများတွင် ရွှေးပဝေသကိုကတည်းက ရှိခဲ့ကြောင်း သုတေသီ အယ်လဘတို့ မင်္ဂလာ (Alberto Manguel) ၏ စာဖတ်ခြင်းသမိုင်း (A History of Reading) ကျမ်းတွင် ပါရှိရာ ယင်းမှ ကောက်နှတ်ဖော်ပြ လိုပါသည်။

မင်္ဂလာက ရောမအင်ပိုင်ယာ ကောင်းစားစဉ်ကာလ ထင်ရှားသော အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိကြီးတစ်ဦးလည်းဖြစ်စာရေးသူလည်း ဖြစ်သည့် ပလောက်နှင့် (အငယ်) (Pliny the Younger အောဒီ ၆၁ ခန့် - ၁၁၃ ခန့်) ၏ ပေးစာများတွင် တွေ့ရှိရသည့်များကို ကိုယ်တော်ရောမတွင် စာရေးသူ ၁၇၁၅ ခုနှစ် ပိုင်းတို့ စဉ်ကားခဲ့ပုံအကြောင်း ရေးသေးထားခြင်း

ပြစ်သည်။ ပလင်နိက နိုင်ငံရေး လူမှုရေး စာပေရေး သမိုင်းရေးရာ စသည့် ဘာသာရပ်ပေါင်းစုံနှင့် စစ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းအချက်တွေ သူ အမြင် သူအယူအဆတွေကို မိတ်ဆွေများထဲ ပေးစာများအဖြစ် ရေးသားခဲ့သည်။ သူ့စာများမှာ စာရေးအဖွဲ့၊ ကောင်းမွန်ခြင်းကြောင့် ထိခေါတ်ရောမတွင် လူသိများခဲ့ရာ သူ မကွယ်လွန်မိပင် သူ့စာများထဲမှ လက်ဆွေစင်တိုကို ရွှေ့ထုတ်ကာ ပေးစာပေါင်းချုပ်စာအုပ် ၉ ၉၂၆၆ စုစု၏ထုတ်ဝေ ဖြစ်ခဲ့သည်။

သည်စာများထဲတွင် ရောမစာဖတ်ပွဲများအကြောင်း သူ၏ ဝေဖန် ရေးသားချက်တွေလည်း အများအပြား ပရှိသည်။ တစ်ကြိမ်၏ ပလင်နိက မိတ်ဆွေတစ်ဦး အိမ်တွင် ကျင်းပသည့် စာဖတ်ပွဲတစ်ခုမှ ပြန်လာပြီးနောက် စာဖတ်ပွဲမှာ ဖတ်သူက အလေးအနက် ဖတ်ရွှေ့နေစဉ် ပရိသတ်ဘက်က ထွေပြင်ပါ နေရာမကျသည် အချက်ကို ပြစ်တင်ဝေဖန်သော စာတစ်စောင် ရေးသားသည်။

ထိုစဉ်က ရောမတွင် စာဖတ်ပွဲများသည် အများလေးစားသည့် စာပေ သည်ကျေမှုမဲလေ့တစ်ခု ဖြစ်နေပြီး ဘုရင်ကရော်များကိုယ်တိုင်ပင် အချို့ ပွဲများကို တက်ရောက်အားပေးလေ့ရှိရာ၊ ထုံးမလေ့ဖြစ်လာသည် အခမ်းအနား ပွဲတို့၏ သဘာဝအတိုင်း စာဖတ်သူဘက်က လိုက်နာရသည် စည်းကမ်း ကလနားနှင့် ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာများ ရှိသကဲ့သို့ ပရိသတ်ဘက်က လည်း ပုံပြန်နားထောင်သူတို့ အေးလိုက်ပေးပုံးနည်းတဲ့ ဖတ်သူ၏ စာအသွား အလား အမှုအရာ၊ စာပါ အကြောင်းအချက်၊ အလွမ်း အသေး ရသတိနှင့် ညီညွတ်စွာ တွဲပြန်ပေးရသည့် ယဉ်ကျေးမှုကွုန်းဝါယာများ ရှိနေသည်။ သို့သော် ရှုပ်ဘုရားအတိုင်း သူ့ကိုယ်တိုင် မရွှေ့တဲ့ သူထဲတောင်းသည် မိတ်ဆွေတစ်စားအား မိတ်ကြား၍ သူ့ကဗျာများ ရွှေ့ခို့ပြရန် စိစဉ် နေကြောင်း၊ သို့သော် သူ့ကိုယ်တိုင် မရွှေ့တဲ့ သူထဲတောင်းသည် အေးလိုက်အမှုနှင့် အမှုအရာ မျက်နှာအမှုအရာဖြင့် သာရုပ်ဆောင်နေရမည်လား ဝေခွဲမရသေး ကြောင်း ရေးသားထားသည်။ ကဗျာရွှေ့ရုံးနောက်တွေ့နဲ့သော ပလင်နိ အည် အခြားအမ်းအနားများတွင် သူ့ပြောဆိုမည့် မိန့်ခွန်းမှုကြမ်းများကို မိတ်ဆွေနည်းနည်းသာပါသည် ဂိုင်းသေးသေးမျိုးတွင် ဟန်ပန်အပြည့်နှင့် အစ်းဖတ် အစ်းပြောခြင်းမျိုးကဲး ပြုလုပ်လေ့ရှိသည် ဟုဆိုသည်။

ပလင်နိက စာပေဝါသနာရွင် စစ်စစ်ထက် စာပကာသနသမားတွေ များနေသည့် ပွဲတွင်ပွဲကို တက်ရောက်ခဲ့ရပြီးနောက် မကျေမန်ဖြစ်ကာ အိမ် ပြန်ရောက်ရောက်ချင်း အဆိုပါစာကို ရေးခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် တစ်ဖက်တွင် စာသမားစစ်စစ် မဟုတ်သူတွေ ပါဝင်လာကြ

အျော့ ထိုစဉ်က အရွှေ့တော်စလေ့ ပိုမို စည်ပင်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းလည်း ထလင်နိ သိမြောင်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ရောမတွင် လူကုတ်တော်ရော်များထဲ မိမိကိုယ်တို့ ကဗျာသမား ဟုမှတ်ယူသူတိုက အိမ်ရောက် ဆောက်လုပ်စဉ် တတည်းက ကဗျာရွှေ့ပွဲစာဖတ်ပွဲတွေ ကျင်းပရန် အခန်း (auditorium) များ သိသန ထည့်သွင်း တည်ဆောက်လေ့ ရှိတတ်ကြသည်။ ထိုနောက် မကြောခဏ အည်သည်တွေ မိတ်ကြားကဲ မိမိကဗျာများ ရွှေ့ခို့ပြုကြသည်။ တရာ့လည်း မိမိနေအိမ်ရှိ စာပေခန်းမတွင် မိတ်ဆွေကဗျာဆရာများ ရွှေ့ဖတ်နိုင်ရန်ပါ စိစဉ်ပေးလေ့ရှိသည်။ သည်အကြောင်းတွေကို ပလင်နိ၏ စာတစ်စောင်၌ အော်ခြေခဲ့သည်။ သူက ထိုနေအိမ်ခန်းများတွင် အမ်းအနားအတွက် ခိုင်းတွင်း ပြင်ဆင်ပါ ရွှေ့ဖတ်မည်သူတို့ ဝတ်စားဆင်ယင်းပုံးတို့မှသည် ထိုင်ရွှေ့တော်ဘက် ထွေရွှေ့တော်ဘက် အသေးနိမ့်မြင့်၊ ဟန်ပန်အမှုအရာ၊ ပရိသတ်ရွှေ့မှာ ရှုက်ကြောက် တာ၊ ရဲ့ခွဲ့တာ စတာတွေတို့ ပြည်ပြည်စုံစုံ သာရုပ်ဖော်သည်။

ပလင်နိကိုယ်တိုင်လည်း သည်လို့စာဟတ်ပို့မျို့မှ ပါဝင်ဆင်နွဲတတ်သူ တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူက သူ့ကိုယ်သူ ကဗျာရွှေ့တော်ကောင်းသူ ဟု ဟူမယ့်အား သူ့စာတစ်စောင်၌ မိတ်ဆွေတစ်စားအား မိတ်ကြား၍ သူ့ကဗျာများ ရွှေ့ခို့ပြရန် စိစဉ် နေကြောင်း၊ သို့သော် သူ့ကိုယ်တိုင် မရွှေ့တဲ့ သူထဲတောင်းသည် အေးလိုက်အမှုနှင့် အမှုအရာ မျက်နှာအမှုအရာဖြင့် သာရုပ်ဆောင်နေရမည်လား ဝေခွဲမရသေး ကြောင်း သေးသေးသားသည်။ ကဗျာရွှေ့ရုံးနောက်တွေ့နဲ့သော ပလင်နိ သည် အခြားအမ်းအနားများတွင် သူ့ပြောဆိုမည့် မိန့်ခွန်းမှုကြမ်းများကို မိတ်ဆွေနည်းနည်းသာပါသည် ဂိုင်းသေးသေးမျိုးတွင် ဟန်ပန်အပြည့်နှင့် အစ်းဖတ် အစ်းပြောခြင်းမျိုးကဲး ပြုလုပ်လေ့ရှိသည် ဟုဆိုသည်။

သူတို့ခေါတ် ကဗျာရွှေ့ပွဲတွေက တစ်ယောက် တစ်ပို့၊ နှစ်ပို့ သုံးလေး ပုံစံ ရွှေ့ခို့နှင့် ပြီးသည် မဟုတ်။ ပွဲတစ်ပွဲကို အနည်းဆုံး ၃- ၄ နာရီ ကြားသည်။ တရာ့များရသွေ့ပွဲကြီးတွေ့ဆိုလျှင် ၃- ၄ ရက်အထိပင် ကြာတတ်သည်။ သို့သော် အသည်လို့ အရွှေ့တော်တွေ မဟုတ်။ မဟုတ်။

အသည်လို့ အရွှေ့တော်တွေ မဟုတ်။ မဟုတ်။ ပလင်နိတော်ဘက် နှစ် ဘယ် ခန့်စောသည့် အသည်လို့ အရွှေ့တော်တွေ ရှိသည်။ ပလင်နိတော်ဘက် နှစ် ဘယ် ခန့်စောသည့် အသည်လို့ အရွှေ့တော်တွေ ရှိသည်။

နာမည်၌ ရောမစာဆို ဟောရွှေစ် (Horace ၆၅ ဘီစီ - ၈ ဘီစီ) က ဘတ်ပေတတ်တွေ ကဗျာကို ကိုယ်တိုင်ဖတ်ဖို့ စိတ်မဝင်စား အမြဲ့အများ ထက် အကြေားအာရုံးနှင့်ပင် အရသာခံကြတာ များနေသည်ဟု မှတ်ချက် ချသည်။ အခြား ရောမစာဆိုတစ်ဦးဖြစ်သူ မာရှယ် (Marital အော် ၄၀ ခန့် - ၁၀၁ ခန့်) ကလည်း အတင်းအဓမ္မ ကဗျာရွှေတိပြုချင်နေကြသည့် အညွှေးစား ကဗျာဆရာများကြောင့် စိတ်ညစ်ရေကြောင်း၊ ထိုင်နေချင်လာရွှေတ်၊ ထနေလည်း ရွှေတ် ပြောသူနောက်လိုက်ရွှေတ်၊ အိမ်သာတက်နေတွန်းပါ အနားလာ ရွှေတ်ပြု နေသည့် ကဗျာရွှေတ်သမားတွေကို သည်းမခံနိုင်တော့ကြောင်း လက်ာာစာပြောင် အေသာ့ခဲ့သည်။

စိတ်ပျောက်သူတွေ ပျော်သော်လည်း ပလင်နိုကတော့ သဘောကျသည်။ သူ့ခေတ်ကို ကဗျာစာပေ ရွှေခေတ်ကြီးတစ်ခုအဖြစ် သူ့ရှုမြင်သည်။ စာတစ် စောင်၌ သူကာ ခြေားလ တစ်လထဲ ကဗျာရွှေတိပွဲတွေ တောက်လျောကိုရှိနေတယ်၊ တစ်ရက်မှတိ မပြတ်သလောက်ပဲဖူ ဒါဟာ စာပေဖြေားစည်ပင်နေတဲ့ လက္ခဏာ၊ အနုပညာ အရည်အသွေးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများအပြား ထွန်းကား နေတဲ့ လက္ခဏာပဲ၊ ကျွန်းတော် သိပ်ဝေးသာတယ်၊ ဟူ၍ အေးပါးတရ ရေးသား ခဲ့သည်။

ပရီသတ်ရှေ့မှာ ရွှေတ်ကြဖတ်ကြသဖြင့် စာပေအနုပညာသမားဘက်က မည်သည့်အကျိုးကျော်များ ခဲ့သာရကြောင်းလည်း ပလင်နိုက နို့နို့ရှင်းရှင်းပင် တွက်ပြသည်။ တစ်ခုက်က ကျော်ကြားမှု (celebrity) ဖြစ်သည်။ အဲဒါ ကပျာ ဆရာ ဘယ်သူလေကျား၊ အခုလာနေတာ သိမ့်းကျွမ်းပြုဆရာတိုး၊ ဘယ်သူပဲ့ က္ခာ စာဖြင့် လက်တို့ပြုနေသူကြားရတာ အနုပညာသမား စသမားအတော် အရသာ ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ခုက ပရီသတ်ရှေ့မှာ မိမိလက်ရာကို ရွှေတ်ဆိုပြ နေရတာ၊ ကိုယ်အသိကိုယ် နှစ်သက်ခဲ့တဲးနေရတာ အဲဒါလည်း တန်ဖိုးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ပြီးတော့ မိမိရွှေတ်ဆိုတာ နားထောင်ပြီး သဘောကျသည် ပရီသတ်က သည်စာသည်ကဗျာကို ကိုယ်တိုင်ဖတ်ရှုရအောင် ဝယ်ယူလာကြသော် စာရေး သူရေး ထုတ်ဝေရောင်းချသူမှာပါ အကျိုးရှိသည်။ သည်သဘောအရ ပရီသတ် ရှေ့မှာ ရွှေတ်ဖတ်ပြခြင်းသည် မိမိအတွက် ပရီသတ် စုစည်းသည့်သဘော သို့တည်းမဟုတ် ကနိုး၊ ထုတ်ဝေပြန်ချိမှုကလေးတစ်ခု အစပြသည့်သဘော ဖြစ်သည်ဟု သူ့ရှုမြင်ခဲ့သည်။

ပလင်နိုက် မှတ်ချက်တစ်ခု ပြောစရာ ကျွန်းပါသေးသည်။ အဲဒါက ပရီသတ်ရှေ့ ရွှေတ်ဖတ်ပြခြင်းဟူသည် လူတစ်ကိုယ်လုံး လူပ်ရှားပါဝင်ရသည်။

သရုပ်ဆောင်မှတစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု သူ့ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ စကားလုံးချည်းသာ ပါသော စာပေလက်ရာတစ်ခုတွင် အသရေး အမူအရာပါ ထည့်သွင်းပေါင်းစပ် လိုက်သည့်အဲ မူလရေးသားတို့အချိန်က ရှိခဲ့သည် စာရေးသု၏ ခဲ့တော်များအားလုံး ရွှေ့လင်းပိုသွားပေါ်လာသည်။ စာဖတ်သူနှင့် စာရေးသုအကြောင်း ပို့စ်နားလည်မှု ရလာပြီး စာဖတ်သူစိတ်ပို့ မူရင်းစစ်စစ်ရှိ တိုက်ရှိက် ထိတွေ့ရသည် ဟူသော ကျော်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်ဟု သူ့ခဲ့ယူသည်။

အဲဒါ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ခန့်က ရောမမြှို့ရှိ စာဆိုတို့၏ အနေအထားနှင့် စာစေလေ့အစဉ်အလောများအကြောင်း ပလင်နိုက် ပေးတော်များ နှင့် ကဗျာစာဆိုအချို့၏ ရေးသားချက်များမှ တစ်စွဲတစ်စွဲတော်း ရွှေမြှင့်ရရှုက ဖြစ်သည်။

သို့သော် ရောမမှာ ထွန်းကားစည်ပင်ခဲ့သော ကဗျာရွှေတ်ပဲ့ စာရွှေတ်ပဲ့မျို့ တွေသည် သူ့အရင် ဂရိခေတ်ကတည်းက ရှိနှင့်ခဲ့ခြီး ဖြစ်သည်။ ပလင်နိုက် မာရွှေ့နှင့်အော်လောက် ဟေ့ခဲ့သည့် ဂရိသုမြိုင်ဆရာ ပဲရှိဖိုးတပ်၏ (Herodotus ၄၈၈ ဘီစီခန့် - ၄၂၅ ဘီစီခန့်) သည် သူ၏ သမိုင်းရေးသားချက်များကို ဝရီ တွေ့ပင် စတင်သည့် အိုလုံပစ်ပဲ့တော် ကျွမ်းပေသည့်အဲများတွင် ဖတ်ရှုပြလေ့ ရှိခဲ့သည်။ ပဲ့တော်၌ ဖတ်သည့်အဲ ဂရိမြှို့ပြနိုင်ငံပေါင်းဗုံးမှ ပရီသတ်တွေ နားဆင်ကြရာဖြင့် မြို့တကာလည်၍ ဖတ်ပြစရာမလိုက်တော့ ဟုဆိုပေရာ ထို့စုစုပေါ် ထို့မဟုတ် ထို့ထက်အရပ်ကပင် အရပ်တကာလည်၌ ကဗျာရွှေတ် စာရွှေတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သည်ရွှေတ်ဆိုမှုများကို နှစ်သက်သည့် ပရီသတ်များ နှို့ရှုင်းနေခဲ့သည့်သဘော ဖြစ်သည်။

■

ဂရိခေတ်ကတည်းက ရှိခဲ့ခြီး ရောမခေတ် စောက်ပိုင်းတွင် အထက် လွှာ အသိုင်းအတိုင်းကြား၍ ဖက်ရှင်တစ်ခုသွေ့ယူ ခေတ်စားခဲ့သည် ကဗျာပဲ့ စာပျော်များသည် အော် ၆ ရာစုခန့်တွင် လျော့ပါးပျောက်ကွယ် သလောက် ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရသည် အမိကအကြောင်းမှာ စာတစ်ပေတတ် ပရီသတ်ရှားပါးသွားခြင်းကြောင့် ဟူ၍ စာပေသုံးဆရာတို့က ဆိုသည်။

စာတစ်ပေတတ် ထို့လာရမည့်အစား အဘယ်ကြောင့် လျော့ပါးသွားချိန်း ရှုံးစေကြောသည့်အခါ လက်တင်ဘာသာကြောင့် ဟူ၍ အကြော်တော် လာသည်။

လတ်တင်သည့် မူလက ရောမအပါအဝင် တိုင်းဘားမြစ်အောက်ပိုင်း
ဒေသမှ လူမျိုးတစ်စု သုံးစွဲသော ဘာသာစကားများသာ ဖြစ်သည်။ ရောမ^၁
အင်ပိုင်ယာ ကြီးကျယ်လာသောအခါ လက်တင်သည့် မင်းသုံးစွဲသုံး ဘာသာ
စကားအဖြစ် ဒီတလိုဒေသနှင့် ဥရောပတောင်ပိုင်း၊ အနောက်ပိုင်းများသို့ပါ
ပုံးနှံ၊ တွက်ကျယ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ အဲသည်နှစ်ပယ်တစ်ခွင်က စာဆိုတွေသည်
လူထုကြား အများဆုံးပြန်သည့် လက်တင်ဘာသာဖြင့်ပင် စာပေများ ရောသာ
ခဲ့ကြသည်။ ရောမအင်ပိုင်ယာ ကျေဆင်းလာသည့်အခါ၌၌ နှစ်ပယ်အသီးသီး
တို့က မိမိတို့ အရပ်သုံး ဘာသာစကားများကို အမိက သုံးစွဲလာကြသဖြင့်
လက်တင်သည့် ပညာရှုတဲ့သူများ ကျွမ်းကြော်သည့် နိုင်ငံခြားဘာသာတစ်ပိုင်း
အဖြစ်သို့ လည်းကောင်း၊ ခရစ်ယာန်အသင်းတော်၏ ဘာသာရေးသုံး ဘာသာ
စကား အဖြစ်သို့ လည်းကောင်း ပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။

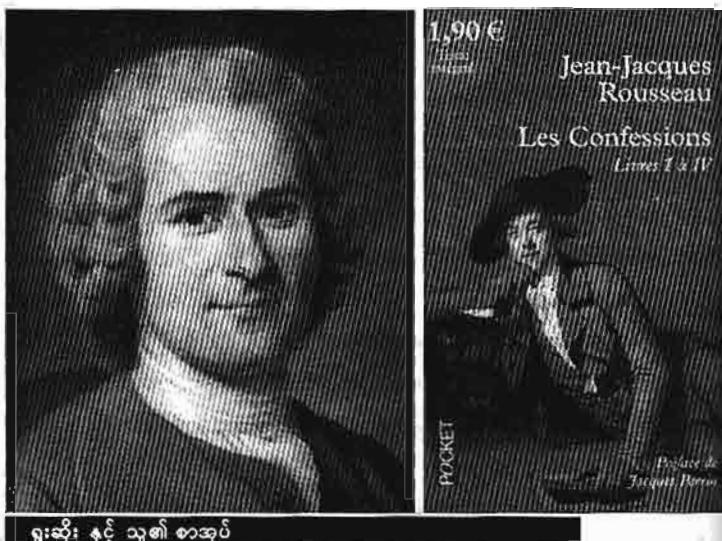
သိဒ္ဓိ၏ ဥရောပ၏ စာရေးသူတို့၏ ရွတ်စောင့်ပွဲများသည် ရောမအင်ပိုင် ယာနှင့် လက်တင်ဘာသာတို့ ဒွို့တွေကျဆင်းလာခြင်းနှင့်အတူ ရာဇ်နှစ်ပေါင်း ရွှေ့ခွာ ဖူးပို့နှင့်ကျဆင်းသွားခဲ့ပြီ။ ၁၄၈၄ ရာစု ၁၅၁၀ ရာစုလောက်ကျေသာ တစ်ကျွော တစ်နှစ်ပြန်၍ ထွန်းကားလာသည်။ ၁၃၀၉ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ် အတွေ့ပွဲတို့နှင့် သမိုင်းဆရာ Jean de Joinville သည် နိုဝင်မြာက် လူပို့တုရင်နှင့်အတူ သူတို့တိုင် လိုက်ပါဆင်နဲ့ခဲ့သော သတ္တမအန္တဆိတ်စောင့်ပွဲအကြောင်းနှင့် သူရင် လူပို့အကြောင်း မှတ်တမ်းတင် ရေးသားသည်။ Life of St. Louis စာအုပ်ကို အခမ်းအနားနှင့် ဖတ်ပြခဲ့သည်။ အေရှင်ကိုတိုက်ပွဲတွင် အရေးနိမ့်ကာ အကိုလိပ်တို့၏ ဖမ်းဆီးခြင်း ခံရသော ပြင်သစ်မင်းသား စာဆို Charles d'Orléans (၁၅ ရာစု) သည်လည်း ၂၂ နှစ်ကြာ အကျဉ်းစံဘဝတွင် ကပ္ပါ လက်ာ မြောက်မြားစွာ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပြီး အကျဉ်းမှလွယ်၍ ပြင်သစ်ပြည် ပြန်ရောက် သည်အခါ ညနေခိုင်း နှစ်းတေပွဲများ ကျင်းပကာ သူ့ကပ္ပါများကို ရွတ်ဖတ်ပြသည် ဟုဆိုသည်။ မင်းသား၏ ကပ္ပါရွတ်ပွဲများသို့ ပြင်သစ်ဆီဖြေား ဖော်ဆွာပို့ယွန် (François Villon) အပါအဝင် ထို့ခေါ် ထင်ရှုးသော ကပ္ပါ ဆရာများ တက်ရောက်ကြသည် ဟုဆိုသည်။

ရှိတ်စပီးယား မတိုင်မိက အထင်ရှားခဲ့း ဟုဆိုရမည့် အောင်လိုကဗျာ စာသိကြီးခေါ်သာ (Geoffrey Chaucer အော် ၁၃၄၀ ခန့် - ၁၄၀၀) ၏ စာများထဲတွင်လည်း ဖို့သတ်အား ကဗျာအထူး ဖတ်စွဲပြသည့်အကြောင်း ဖော်သားချက်တွေ မကြာခဏ ပါရိုတတ်သည်။ သူဇော်သည် Troilus and

Criseyde အမည်ရှိ ရာဇ်ဝင် စွန့်ဘေးခန်း လက်ာ ဝတ္ထားမူ (manuscript) တစ်ခုတွင် ဟောပြောစင်ပေါ်၌ စာအုပ်တစ်ခုပဲ လွန်ကာ ပရိသတ်အား အော်ထိပ်နေသော ချောဆာနှင့် သူအနီးတွင် ရှစ်ခုတွင် စိမ္ပရားလှို့ အော်ထိပ်နေသော နားဆင်လျက်ရှိပုံကို ဖော်ပြထားရာ ထိခေါ်အင်လန်တွင် စာရေးသတ်၊ စာဖတ်ပုသည့်စင်လေး ထွန်းကောက်းမှု တော်မြှင့်နှင့်သည်။

ତଳେକିଟାଲେକୁଟେବୁଲମ୍ବେ: କୁଣ୍ଡଳାଙ୍ଗ ପ୍ରମିଳାର୍କଣ ଆତ୍ମନ୍ତ ପରିବାର
ଏଣ୍ ପଣ୍ଡିତାମି: ମହାତ୍ମା ରାଜାର୍ଥିଙ୍କ ପ୍ରକଳ୍ପିତର୍କିଂରିବିନ୍: ଏହିବ୍ୟାକାର୍ଯ୍ୟ

အတိပြုချုပ်သက်သက်ဖြင့် တင်းတိုင်ရတာမျိုးလည်း နှိမ်သည်။ နာမည်ကျော် ပြင်သစ် တွေးခေါ်ရှင် စာရေးဆရာတိုး ရွှေ့ဆိုး (Jean Jacques Rousseau ၁၇၁၂ - ၂၀၈) မှာ Confessions ဟု အမည်ပေးထားသည့် သူ၏ ဘဝမှတ်တမ်း စာအုပ်ကို လိုင်ကိုစွဲဆိုင်ရာ တစ်တစ်ခွဲခွဲ ရေးသားချက်များကြောင့် ပြင်သစ် အေကာင်းပိုင်တိုက ပိတ်ပင်တားမြစ်သဖြင့် ပုံမှန်ရှိနိုင်ဘဲရှိရာ ၁၇၆၈ ခုနှစ် ဆောင်းတွင်းတစ်တွင်းလုံးပင် ပါရိုက်ရှိ လူတုတ်ထဲ သူကောင်းမျိုး တိမ်များမှာ လူညွှန်လည်ပြန်ခဲ့သည်။ ရွှေ့ဆိုး၏ စာဖတ်ပွဲများမှာ ခဏ တစ်ဖြူတ် မဟုတ်ဘဲ တစ်ခါတရုံ မနက် ၉ နာရီမှ ညနေ ၃ နာရီလောက်အထိ ကြောမြင်တတ်သည် ဟုဆိုသည်။ အဖတ်ကောင်း၍လား အကြောင်းအရာကပါ ထိရှေ့လွှား၍ လား မသိ၊ ပရိသတ်တွေ့ကို ပိမိရရ ဖမ်းစားနိုင်သည်။ သူ တရားဝင် လက်ထပ်ထားခြင်း မရှိသော အမျိုးသမီးနှင့် မွှေးသည့် ကလေးငါးယောက်လွှာကို ဆေးရှုံး စွာနှုန်းပစ်ခဲ့ပုံအကြောင်း ရေးသားထားသည့် အခန်းကို ဖတ်ပြသည် အခါများတွင် နားထောက်သူများမှာ မှတ်ရည်မဆည်ဖိုင်အောင် ဖြစ်ကြရသည် ဟုဆိုသည်၊ (ရွှေ့ဆိုး၏ စာအုပ်မှာ သူကွဲပွဲလွှား၍ ၄ နှစ်ခန်းအကြောတွင်မှ ပုံမှန်ပြုခွင့်-ရွှေ့သည်။)

ମୁଦ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାତା ୧୦୦

အစ်ကင်း(၁)၏ စာဖတ်ပွဲများက နှစ်မျိုးဖြစ်သည်။ တစ်မျိုးက မိတ်ဆွေခုံးချည်းပါသည့် လူနည်းနည်း ဂိုင်းသေးသေးမှာ ဖတ်ပြကာ ငါးတို့၏ တွေ့ပြန်ပုံ များကို အကဲခတ်ပြီး စာရော ဖတ်ဟန်ကိုပါ ပြုပြင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက် သစ်မျိုးက ပရီယတ်အများရှေ့မှာ ဖတ်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝလ္လာနေ့ဆရာတော်မြတ်အောင်မြင်ထင်ရှားပြီးနောက်မှာပင် အစ်ကင်း(၁)က အဲသည့်စာဖတ်ပွဲကြီးများ အသဖြင့် ပို၍ ကျော်ကြားခဲ့သည်။

စာဖတ်ပြချိဖြင့် ပနိသတ်ကို ငိုအောင်ရမယ်အောင် လုပ်နိုင်သည့် တန်ဖိုး
အောင်အားကို သူ အလွယ်တကူ ခွဲသည့်တော့ မဟုတ်။ စာဖတ်ပြချိဖြင့် တစ်ခေါက်
အုပ်စီ အကန်းများ ဖော်နှစ်လျှောက်အောင် အဖတ်အပြာနှင့် ဟန်ပန်အမှုအရာ
ပေါ်တို့ သူ လေ့ကျင့်သည်။ သူ ဖတ်ပြမည့် စာအုပ်များတွင် စာမျက်နှာနဲ့တေား
အမြတ်လျောက်၍ ဖတ်ရမည့် လေသံနှင့်ပတ်သက်၍ ရွှေ့ခွေ့ပျော် ... တင်းတင်း
အေား ... ကြော်ကြွေ့ ... လေးလေးနက်နက် ... ပြန်မြန်သွေ့သွေ့ ... အသည့်
အတွက်ကလေးများ ထိုးထားတတ်သလို ကိုယ်ဟန်အမှုအရာနှင့် ဖော်သက်၍
သည်။ လက်ယပ်ခေါင်းညီတ်ခေါ် ... လက်ညီးထိုး ညွှန်ပြု ... ကြော်နှုံး

အရေးရေး အဖတ်ပါ ရွှေးချွန်သည်
အင်လိပ် ဝအုရေးဆရာတွေ ချာလိ(၁)အစ်ကင်း(၁)

တုန်လှပ ... ကျိုးလန့်စာစား ... ပျော်ယူယာ ... စသည်ဖြင့် အထူးဖော်လေးများ နေသားထားလေ့ရှိသည်။

သူ့စာများကို တစ်ကိုယ်တည်း ပြောကြည့်၊ မိတ်ဆေးတစ်စုံနှင့် ပြောကြည့်ပြီးနောက် ယင်းအတွေ့အကြုံကို မူတည်ကာ နားထောင်သူအတွက် အထိခိုးပြစ်အောင် တည်းဖြတ်မှု ပြုပြင်မှုများလည်း ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။

သူ့အထူးပြုထူးသားသူတစ်ဦးကူမှ ... အစ်ကင်း(၁) စာဖတ်ပြုပုံမှာ ဝအုရေးက အတိက္ခက်တွေကို သရိပ်ဆောင်ပြုနေခြင်းမျိုး မဟုတ်၊ အဖြစ်အပျက် တွေကို အနီးကပ် ကြော်တွေ့နေရသလို ထင်ထင်ရှားရှား ပြင်လာအောင် ညွှန်းပေး ဖော်ပေး အသက်သွင်းပေးသောသဘောသာ ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းပြောရသော သူက သရိပ်ဆောင်သမား ဖြစ်မသွား၊ စာဖတ်ပြုသူအဖြစ်ပါ ဆက်နိုင်သည်။ သူ့သီဗျာ အမှုအရာ ပို့နေတာတွေ၊ အဖြောက်တိုက် လုပ်ပြုနေတာမျိုးတွေ လုံးဝ မတွေ့ရ။ သူ့ပင်ကိုယ်ပို့ကို အတတ်နိုင်သူး သို့သော ထိန်းချုပ်ထားသည့် အခါ ဝအုရေးကို သူ ဖတ်ပြုနေတာနှင့် မတူဘဲ ဝအုရေးက သူ့ကိုယ်တွင်း ဝင်ပူးကာ ငါးဘာသာ ပြောပြနေသိသူ့သို့ အလွန်ထူးခြားသော အာနိသင်တစ်မျိုး နှုံလာသည်။ ... စသည်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

သည်အပြင် အစ်ကင်း(၁)၏ ထူးခြားချက်တစ်ခုက သူဖတ်ရှု၍ ပြီးဆုံးပြီ ချိုသည့်နောက်တွင် ပရီသတ်၏ လက်ခုတ်ပြုဘာကို ရပ်၍ ခံယူမနေဘဲ ဦးသွေ့တွေ့တ်ဆက်ကာ ထွက်ခွာသွားတတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စင်နောက်ရောက် သွေ့၏ သူ ပထမဆုံး လုပ်သည်က အဝတ်လဲခြင်း ဖြစ်သည်။ သဘင်သမားလို သရိပ်မဆောင်သူး ဆိုသည့်တိုင် ပွဲပြီးသွှန်၍ သူ့တစ်ကိုယ်လုံး ချွေးတွေ့ခွွှန်နေ တတ်သည်။ ပရီသတ်တွေ စိတ်လှပ်ရှားစေဖို့ သူ့ကိုယ်တဲ့က အများပြီး လှပ်ရှား အောင့်ရသော သဘောပင်။

အစ်ကင်း(၁)တို့လို အာရေးရော အဖတ်မှာပါ ထူးခွှန်ပြောင်ပြောက်သော ပူးတို့လိုမျိုးကိုကား မကြောခကာ တွေ့ရလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။

သို့သော ယနေ့ နှင့်တကာ၌ပင် ခေတ်ပြီးကာလ စာသမားတို့ စတင် ခြေသည့် ဝလေ့စင်လာအတိုင်း စာရေးသူကိုယ်တိုင် ပိမိလက်ရာ စာကဗျာကို အတ်ရွှေတ်ပြောကြသည့် ပွဲတွေ ဝေဆာဖြင်းဆိုင်စွာ ဆင်ယင်ကျင်းပလျက် ရှိပေ သည်။

■ ■ ■

ကောက်ကိုင်မိလျှင် တုတေသနမြှင့်သည့် စာအုပ်

စာအုပ် မျက်နှာဖုံးများပေါ်မှာ ကြော်ပြာစာတွေ
ပါတတ်သည်။ အင်တာနေရာင်နယ် ဘက်ဆယ်လာ
ပူလစ်အုပ် စာအုပ်၊ နိုဘယ်အုပ် စာရေးဆရာတော်
အထူးခြားဆုံး ဝါဘူး၊ စောင်ရေး သန်းပေါင်း မည်မျှ
ရောင်းပြီးသည့် စာအုပ်၊ နယူးယောက်တိုင်း(မ)(စ)
ဘက်ဆယ်လာ စာရင်းတွင် ဘယ်နှပတ် ဆက်တိုက်
ဖော်ပြခဲ့ရသည့် စာအုပ်၊ စသည်များအပြင်၊ အထူး
သဖြင့် ကျောဖုံးများတွင် ထင်ရှားသော စာနယ်ဇင်း
များမှ စာအုပ်အညွှန်းဆရာ၊ ဝေဖန်ရေးဆရာများ၏
ထောက်ခံချက်၊ မှတ်ချက်တွေပါ ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

ဒါတွေသည် စာအုပ်ထုတ်ဝေသူက စီစဉ်
ထည့်သွင်းထားသည့် ကြော်ပြာစာသားများ ဖြစ်
ကြောင်း သိသော်လည်း လူအတော်များများပင်
သည်စာသားတွေ၏ ဆွဲဆောင်မှုဖြင့် စာအုပ်တွေ
ရွေးချယ်ဝယ်ယူ ဖြစ်ကြသည်။ တကယ် ဖတ်ကြည့်
သည့်အခါ အညွှန်းဆရာနှင့် မိမိ သဘောချင်း
တိုက်ဆိုင်သည်လည်း ရှိသည်။ လွှဲတာတွေလုပ်း
ရှိတတ်သည်။ သို့သော် မိမိ မဖတ်ရဘေးသေား
စာအုပ်တစ်အုပ်နှင့် ပတ်သက်သည် အော်ချုံး စာအုပ်

କୁଟୀର୍ଣ୍ଣ ଅମ୍ବିନି ଯିଶ୍ଵରତର୍ଯ୍ୟେ ଶିରଟଙ୍ଗରୁ ତାଙ୍କୁରୁଷିଣ୍ଟମୁଁ ରାତରିରୁ
କ୍ଷିଣିତିଷ୍ଣ ମୁକ୍ତକୁତ୍ତିରେଣ୍ଟ ହୃଦୟରୁ ଗୁର୍କିଗରିତ୍ତିରୁ ଆତ୍ମିରୁ ଅପ୍ରିଣିକ
ଅନ୍ଧାରୀରୁ ରାତରିରୁ ମୁଖରୁଷିଣ୍ଟମୁଁ ରାତରିରୁ ଆତ୍ମିରୁ ଅପ୍ରିଣିକ

တစ်ပါတ္တန်းကတော့ စာအုပ်တစ်အုပ်ကျော်ဖူးမှာ အညွှန်းဆရာတစ်ဦး၏ ခဲ့လှသော မှတ်ချက်တို့တစ်ခု ထင်ထင်ရှားရှား ဖော်ပြထားတာ တော့ ရဖူးသည်။

“သည်တေအုပ်ကို ဘယ်နေရာပဲ ကောက်လျှန်မိသည်ဖြစ်စေ၊ ဖတ်မကြည့်ဘဲ နေနိုင်မည် မဟုတ်ပါ” တဲ့။

జ్ఞానఃలుఅన్నలుఃభా తింగటక ముంగాన్నాపుంచివేంలద్యః గ్యాంగ్ వాన్న
తింగటంగీన్ గా ఆవాన్ ముంగాన్ గ్రాండ్ పం వాన్ గా ఆంగ్ గీ ప్రివాంగ్
అప్పుఃపింగ్॥

တစ်ကြောင်းကလည်း သည်စာအုပ်ကို စင်ပေါ်မှာ လျမ်းမြှင်ကတည်းက ကျွန်တော် စိတ်ဝင်ဘာမီဘေးကြောင့် ဖြစ်သည်။ စာအုပ်အမည်က Book-notes တဲ့။ ကျွန်တော် နှစ်သက်သော စာအုပ်အဖိုးအတော် ပြစ်နိုင်သည်ဟုသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် အပြေးအလွှား ကောက်ကိုင်မိသည်။ စာရေးသုအမည်က Brian Lambi။ ကျွန်တော် မသိ။ သို့သော် စာအုပ်အမည်အောက်နားတွင် ပါရှိသည် ခေါင်းစဉ်ငယ် သို့မဟုတ် အမည်ခွဲ (subtitle) နှင့် အတွင်းက မာတိကာ အပါအဝင် ရွှေစာမျက်နှာအချိုက် လျှောက်လှောက်လှုပြီးသော အခါ့်မူ့သည်စာအုပ်က ရှိထားသင့်သည် စာအုပ်ဖြစ်ကြောင်း သေချာသွားသည်။ ဒါကြောင့်လည်း နောက်ကျော့က မှတ်ချက်ကို တွေ့သည့်အခါ ပို့အားရ သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်တော့ မယ့်သေး။ သည်စာအုပ်ကို မကြောက် ကောက်လျှောက်စုံတိရှိမိသည် အခါမှာသာ သည်လဲ ညွှန်းတဲ့ အတိုင်း တကယ်မှန်ပေတာပဲဟု ကျွန်တော် တစ်နှစ်စွဲ သဘောကျကာ လက်ခဲ့လာခဲ့မိသည်။

‘ဘယ်နေရာ ကောက်လှန်လှန် ဆက်မဖတ်ဘဲ မနေနိုင်’ ဟု ညွှန်ထားသော အဲသည်စာအုပ်ကို ဘုရားရှင်က ကျွန်တော် ထင်ခွဲခြင်းပြစ်ရာ ယခု ဆိုလျှင် ကောက်ကိုင်မီသည့် အကြောင်ပေါင်း မနည်းတော့ပြီ။ လှန်လှုံးကြည့်မီ တိုင်းလည်း ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားသည့် အကြောင်းအရာ အရေးအသား တစ်ခုခုကို တွေ့မိ ကာ အဲသည်နောက်ဆက်၍ စာ တစ်ပုံစ် နှစ်ပုံစ် သုံးလေးပုံစ် စာသည်ပြင့် ဖတ်ရှုမိမြဲမြို့ပို့သည်။

သည်စာအုပ်ကို ပြုစုသူ ဘရိုင်ယန်လင်(ဃ) Brian Lamb သည် C-SPAN ရုံးသံလွှင် အစိအစဉ်ကို စတင် တည်ထောင်သူ အမှုဆောင် အရာရှိချုပ် (CEO) ဖြစ်ပြီး စာရေးသူများနှင့် တစ်နာရီကြာ တွေ့ဆုံးမေးမြန်းခန်းများကို C-SPAN ၌ အပတ်စပ် ထုတ်ဖွဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်က စတင်သည့် ငါးရှုံးရှုံးသံတွေ့ဆုံးနေ့ Booknotes ဟူသာမည်ပေးခဲ့ပြီး စာရေးသူ တစ်ညိုး၏ နောက်ဆုံးထုတ် စာအုပ်တစ်အုပ်ကို အမိကအခြေခံကာ စာအုပ်ပါ အကြောင်းအချက်

ବାଣିଜ୍ୟକାରୀ

များ အတွေးအမြင် အယူအဆများ သာမက ငှါးစာအုပ်အတွက် ခြေထွက် ချို့ပုံ မည်ရွှေမည်မျှ သူတေသနပြုခဲ့ရပုံ၊ မည်သိမည်ပုံ ရေးသုတေသနပုံ ပိုမို ထုတ်ပေါ်နိုအတွက် စီမံလုပ်ဆောင်ရုပ် စသည်များအပြင် စာတေသနပုံ သာ နှစ်ထိုင်မှ ပုံသဏ္ဌာန် ထူးခြားသော စလေ့စရိတ် စသည်ပို့တို့ပါ တော်မြို့ပြည်စံပုံ၊ သိရှိရအောင် စီစဉ်တင်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ တစ်နည်းသိမ်းကို စာအုပ်ထဲက အကြောင်းရော စာအုပ်နောက်ကုတ်က အကြောင်းရှာဖို့ ဆက်စပ်ဖော်ပြုပေးထားခိုး ဖြစ်သည်။

ယခုစာအုပ်မှာ အောက်ပါတော်းမြတ်များ ဖြစ်တာကောလအတွင်း စာအောင် သိမ်းချင် ခန့်ခွဲ တွေ့ဆုံးသည့် Booknotes အစီအစဉ်များထဲမှ လက် ချောင် သံ၊ မျက်ဗြာ နွေ့ထုတ်ကာ အောင်ပါး သို့မဟုတ် အက်ဆေး ပုံသဏ္ဌာန် ပြုလောက် အောင်သားပြီး စုစုပေါင်း ပို့ဆောင်ရွက် ပိုစ်သို့။

၁၉၉၃ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ယခုဗာအုပ်စု၏ www.americasfinestauthors.com
America's Finest Authors on Reading, Writing and the Power of Ideas

(အ) အခေါ်ကုတ် အကောင်းဆုံး စာရေးသူများက စာဖတ်ပြင်းနှင့် အယူအဆတို့၏ ဦးအေးအကြောင်း ပြောဆိုချက်များ) ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ အယူအဆ (idea) ဟူသည်ကို အလေးပေးထားသည့်အတိုင်း အင်တာပျူး၊ အတွက် ရွှေးချယ်ထားသော စာအုပ်များမှာ ဝဏ္ဏ မဟုတ်သော စာအုပ်များ (non-fiction) ချဉ်းဖြစ်ပြီး အမိကအားဖြင့် သမိုင်း နိုင်ငံရေးနှင့် အတွေ့အဖွဲ့များ ပါဝင်သည်။ တွေ့ဆုံးသူများထဲမှ အချို့ (၂၀ ကျော်ခန့်) သည် နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေး၊ စသည့် နှစ်ပယ်များတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားနှုန်း နောက်တွင်မှ ပိုမိုတို့ အကြောင်း စာအုပ်စာတမ်း ရေးသားရှင်း အောင်ပြင်သော စာအုပ်အသီးသီး အတွက် အင်တာပျူးအခန်းသို့ ရောက်ရှိလာသူများ ဖြစ်သည်။ နမေနာပြရသော ရှင်မိကာတာ၊ ရှစ်ချင်းနှစ်ချင်း၊ မစ်အေးလှို့သာချော့မှု၊ မားဂရဂုံသက်ချာ အစရှိသူများ ဖြစ်သည်။ သို့သော အများစုတိုက္ခကူး စာသမားစစ်စစ်များ ဖြစ်သည်။ သူတို့အထဲတွင် စာအုပ်စာတမ်း ကျမ်းပြုသော အလုပ်များချည်း စွဲစွဲမြှေ့မြှေ့ လုပ်နေသူတွေ ပါသည်။ နိုင်ငံတကာ သတင်းမျက်နှာစာများနှင့် မြတ်များကိုအနေအရာများထဲတွင် ဘဝကို တောက်လျှောက်ပြုပုံခြေသည် စာနယ်ဇုံးသမားများလည်း ပါသည်။ သည်အထဲမှာ အေးပစ်မကြော်လပ်(ခ)၊ အက်ဒမန်မောရ်(စ) ထိုထို အတွေ့အဖွဲ့ ဆရာများ၊ ရှယ်လဘီဖု(တ)၊ ဖော်ရှက်(စ) မကြော်နှစ်ပယ်တို့လို သမိုင်းသမားများ ပါသလို ပေါ်လှုကနေခြို့ ဖော်ရှက်(စ)၊ စစ်ဖူးကုလားများ စသည့် နိုင်ငံရေးစာပေ ရေးသားသူများ၊ နီးလှုရှိယန်၊ အေးပစ် ဟယ်လဘာစာတမ်း စသည့် စိယ်ကိုနှစ်ပေါက် ပါရှုံးစစ်သတင်းထောက်ကြီးများ၊ နယူးစစ်(ခ)မဂ္ဂဇင်းမှ ရော်ချုံအက်(ဖ)ဝေးလှု၊ နယူးပေးသက်တိုင်း(မ)(စ)မှ တော်မတ်(စ)ဖနီး(ခ)မင်း စသည့် ထိုပိုးပင်တိုင် ဆောင်းပါးရှင်ကြီးများလည်း ပါဝင်ကြသည်။

သည်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးစီအေကြောင်းနှင့် ငိုင်းတိ စာအပ်ပြုစုပါ အတွေ့အကြီး
ကြောင်းကို ဖတ်ရှုရင် ထင်ရှားပိုပြင်စွာ မြင်လာရသည့်အချက် သည်
အများအပြား သည်ပင် စာရေးမြင်းအလုပ်၌ အထူးကျမ်းကျင်လို့မှာကြော်
ပညာသည် (professional) စင်စစ်များ ဖြစ်သကဲ့သို့ မိမိအလုပ်ပါ၌
ထက်သန့်စွဲမြှုပ်ပဲ၊ ရီသေလေးနက်ပုံများမှာ အုပြုစရာလည်း ကောင်း၊
ဘာအေးကျစရာလည်း ကောင်းလှသည့် ဟူသောအချက် ဖြစ်သည်။
နမူနာတချို့ ပြရသော် ...

ବ୍ରାହ୍ମିଃ ବାନ୍ଧୁଃ ତାମୁଃ ଗିରି ମର୍ଦ୍ଦଭ୍ରାଗିରି ଜୋହାନ୍ତାଃ ପ୍ରିୟାଲ୍ୟ ଯାତ୍ରିକ୍ଷିତାନ୍ତିକ୍ଷିତି
ପ୍ରକଳ୍ପିତାଃ ବାନ୍ଧୁଃ ॥ ତିଲଗିରିକ୍ଷିତିରି ଗୋରି ପିଗି କ୍ରୁଦ୍ରପ୍ରିୟାଃ ଲ୍କ୍ଷ୍ମାର୍ଥିରୁଷି ପ୍ରିୟାଲ୍ୟ
ପ୍ରିୟାନ୍ତାଃ ଗିରି ଆରୋପ୍ରକଳ୍ପିତାନ୍ତିରି ବାନ୍ଧୁଃ ॥ ମର୍ଦ୍ଦଭ୍ରାଗିରି ଦର୍ଶନ୍ତି ଯାତ୍ରିକ୍ଷିତା
ବ୍ରାହ୍ମିରି ପ୍ରିୟାଲ୍ୟରେ ତାମୁ ବ୍ରାହ୍ମିଃ ବାନ୍ଧୁଃ ଆରୋପ୍ରକଳ୍ପିତାନ୍ତିରି ପ୍ରିୟାଲ୍ୟ ପ୍ରିୟାଲ୍ୟ
ପ୍ରିୟାଃ ବାନ୍ଧୁଃ ତାମୁଭ୍ରାଗିରି ମୁଦ୍ରାଃ କ୍ଷୁଦ୍ରିତି ଆତ୍ମତଥିରି ବାନ୍ଧୁଃ
କ୍ଷୁଦ୍ରିତିରି ପ୍ରିୟାଲ୍ୟରେ ତାମୁନ୍ତିକ୍ଷିତିରି ଆତ୍ମତଥିରି ବାନ୍ଧୁଃ କ୍ଷୁଦ୍ରିତିରି
ଆତ୍ମତଥିରି ଆତ୍ମତଥିରି ବାନ୍ଧୁଃ କ୍ଷୁଦ୍ରିତିରି ବାନ୍ଧୁଃ ॥

အလားတဲ့ နှစ်ရှည်လများ ပြုစရမည့် စာအုပ်ကိုမျှသိ စိတ်ချော်

ଓঁ শুভ রাত্ৰি

အကြောင်းကိုပါ သိနားလည်၏ အားထုတ်ပြုပမ်းခဲ့သည့် လူသားတို့၏
ဗုံးမေးရှာဖွေမှုသမိုင်းကို မှတ်တမ်းတင်သည့် The Discoverers နှင့် ယင်း၏
အဆက်ဟုဆိုရမည့် The Creators : A History of Heroes of Imagination
တို့ကို ၉၁၌ အခိုင်ယူ ရေးသားခဲ့သည်၏ ချုပ်ပြောရသည် သူတို့အေးမောင်နှင့်၏
ဘဝတင်သက်တာလုံးကို ထိုသမိုင်းကျမ်း သုံးစုံထဲတွင် နှစ်မြို့ပြုခဲ့သည့် ဟုဆိုရ
ပေမည်။

သည်တွင် အလျှပ်းသင့်၏ ဘုရားရှင် စတင်း၏ ယခုကုန်သို့ မာရာသွန်ကျမ်းမြေ ဖိတ် စတ်ကြီး၊ ကိန်းအောင်းစေခဲ့သည့် သမိုင်း ဆရာကြီး ဂစ်ဘွန် (Edward Gibbon ၁၇၃၇-၁၈၉) အကြောင်း အနည်းငယ် ပြော ထိုသည်။ ဂစ်ဘွန်သည် အလွန် ထင်ရှား တော်ကြားသော သမိုင်းပညာရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ငင်းပြုစုသည် The History of the Decline and Fall of the Roman Empire (ရောမအင်ပါယာ ယိုယွင်းလာပုနှင့် တွေ့ဆုံးခဲ့ပုံသမိုင်း) ကျမ်းကြီး မြောက်တွဲမှာ

ପରିବାସ

သနိုင်းကျမ်းများ လောက၏ အထင်ရှားဆုံး လက်ရာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သည် ငါးကျမ်းကြီးကို နှစ်ပေါင်း ၂၀ မှု ပြောခဲ့ရသည် ဟုဆိုသည်။

ဒင်နိရယ် ဘူးရဲစတင်းက ဆရာတိုး ဂစ်ဘွွန်ကို အလွန် လျော့သာည့် ကဗျာသို့လ် ဂုဏ်ထူးတန်းတွင် ဂစ်ဘွွန်အာကြောင်း တစ်တော်မြဲသည်။ အောင်နည်းပြောရသော် ဂစ်ဘွွန်က ကျောင်းသားဘဝမှုစဉ်၍ သူ၏ အမြဲ အားလုံး model သို့မဟုတ် ယနေ့အသုံးများနေသည့် စကားနှင့် ပြောရသော် နှစ်နှုန်းမြှင့်လှို့လ် (role model) ဖြစ်ခဲ့ရာ နောင်တစ်နေ့တွင် နှစ်ရှည်လများ သူခဲာ့သာ ပြုရသည့် သမိုင်းတာအုပ်တိုးများ ပြစ်ဖြစ်ခြင်းမှာလည်း ဂစ်ဘွွန်၏ ပြောဆတ်ရောက်မှု သို့မဟုတ် ဂစ်ဘွွန်ထံမှ ရုလာသား ပညာစိတ်ဓာတ်အောင်၏ ပုံးပေါ်မည်။

1

କୌଣସିବାରୁଣି ଯିବ୍ବିପଦ୍ମାରୁଣି ଲୁହଣେ
କୌଣସିବାରୁଣି ଫିରିବିରେ ଆର୍ତ୍ତିଃଅକୁ
ଅବ୍ୟାକୁ ବୁନ୍ଧିଲ୍ଲତ୍ତିଣି ଆତ୍ମପିଣ୍ଡାତ୍ମି ପ୍ରିୟ
କ୍ରିତ୍ୟାନ୍ତିର୍ବଳ୍ୟରେ ତିତି ରେଖାବ୍ୟାପ୍ତି
ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କଣାରୁଣିକୁ ପିଣ୍ଡରୁଣି
ଅବ୍ୟାକୁ ବୁନ୍ଧିଲ୍ଲତ୍ତିଣି ଆତ୍ମପିଣ୍ଡାତ୍ମି ପ୍ରିୟ
କ୍ରିତ୍ୟାନ୍ତିର୍ବଳ୍ୟରେ ତିତି ରେଖାବ୍ୟାପ୍ତି

ဒီမာဆင်အကြောင်း စာအုပ်တွေ ဖတ်သည်။ ဒီမာဆင် အောင်သာ
စာအုပ်တွေ ဖတ်သည်။ ဒီမာဆင် ဖတ်ခဲ့သော စာအုပ်တွေ ဖတ်သည်။ ဒီ
မာဆင်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဒီမာဆင် ရောခဲ့ခဲ့သည် မှတ်စုစုပေါင်း
တွေ ဖတ်သည်။ ထို့ပြင် ဒီမာဆင် ရောသားခဲ့သည် ပေးစာတွေအား အတိုင်း
သေးသည်။

ଅମ୍ବାହାରୀ

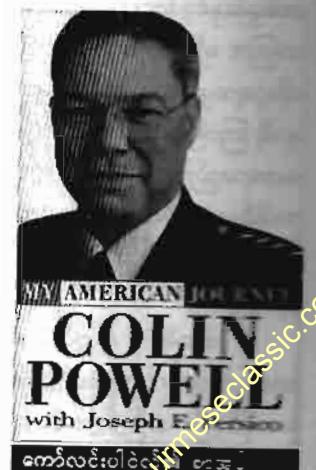
အလားတဲ့ပင် တစ်ချိန်က ကဗ္ဗာမှာ လူသိအများဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့၍ သူအကြောင်း စာအုပ်တွေလည်း ပလူပျော်အောင် ထွက်ခဲ့သည့် တိုင် သူကြီး တော့မတ်(စ)အက်ဒီဆင် အကြောင်းကို ၂၀ ရာစု ကုန်ခါနီးလောက် တွင်မှ အထူးပွဲတို့သစ်တစ်စုံပြုစွာ နီးလ် ဘော်လွှင် (Neil Baldwin) ကလည်း သည်စာအုပ် မရေးသာမီ သူ ပထမဆုံးလုပ်သည့် အလုပ်က အက်ဒီဆင် အကြောင်း ရေးထားသည့် စာမျိုးလွင် တစ်လုံးမှ မကျွန်အောင် ဖတ်ရှုခြင်း ဖြစ်သည် ဟဆိုသည်။

အဲသည်လိုအလပ်အလပ်မရှိနဲ့စဲပြည့်စုပြုခိုတော့မှ အချင်းအထောင်အထောက်အထားပေါင်းစုံကို အနီးမှာ စုပိုကာ ဘက်ခိုဆင် အတွေ့အတွေ့အနေသည် ဟုဆိပ်ပါသည်။

1

မြန်မာကိုယ်ရေးအတွေ့ပွဲတို့ (autobiography) ပြုစုန်အတွက် အမြတ်အမာ ကျွမ်းကျင်သုတေသန၏ အကုအညီကို ယူရပုံအကြောင်း ဖွင့်ဟပြောဆိုထားရှိခဲ့သည်။ သည်အထဲမှာ အမည် မခဲ့သော စာရေးသမား (ghost writer) လုပ်သူ လည်း ရှိသည်။ ဗုံးတွဲရေးသားသည် စာရေးဆရာတ်၏ အမည်ကိုပါ လောက်ပြု၍ ပုံနှိပ် ဖော်ပြတာမျိုးလည်း ရှိသည်။ အမေရိကန် နိုင်ငံပြောဆိုမှုတော်းများ အဖြစ်များစား ပို့ဆောင်ရေး တော်လင်းပါဝဲလ (Colin Powell) လုပ် (My American Journey) အမည်ရှိ သူ၏ အတွေ့ပွဲတို့၏အုပ် နောက်သူ စာရေးတို့ကို နှိမ်တွင် စာချုပ်အပ်ပြီးနောက်တွင် ကူညီနေသားပေးမည့်သူ (collaborator) တစ်ဦး အရှင်ခုံး ရွှေရသည် ဟုဆိုသည်။ လူ အတော်များမှာ စဉ်းစားပြီးသည့် နောက်တွင် ပါဆိုကို Joseph Persico) အမည်ရှိ အတွေ့ပွဲတို့ မှာတစ်ဦးကို သူရရှိခဲ့သည်။ ပါဝဲလက အည်စာအုပ် ရောသားရသည့် အလုပ်သည် ၁၁၁၀ တစ်လျှောက် လုပ်ခဲ့သမျှထဲမှာ တော်ခဲံခဲ့း အလုပ်တစ်ခုဖြစ်သည် ဟုဆို ပါဆိုကို၏ အကုအညီ မပါက အည်စာအုပ် ဖြစ်မောက်လိမ့်မည် မဟုတ်သည်း ဝန်ခဲ့သည်။

ଆତ୍ମପତ୍ରୀ ରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଆତ୍ମଗତ ବ୍ୟାକ
କାହାରେ ଆତ୍ମରେ ଲେଖାଯାଇଥାଏଇବୁ ।

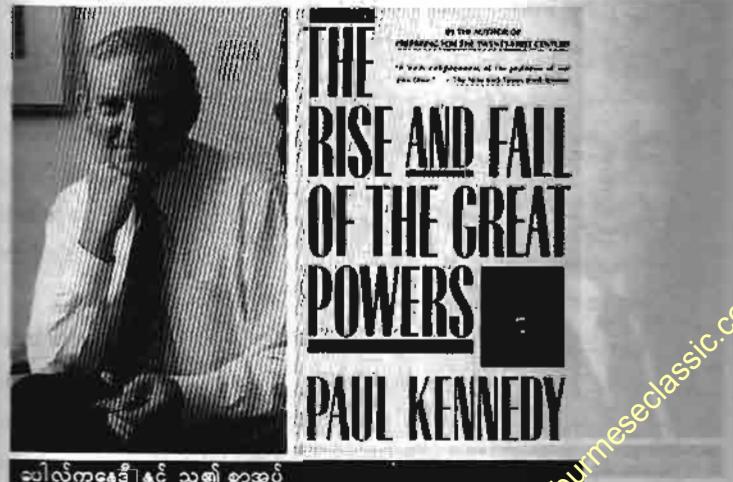
အမိန့်ပေါ်င်းစေလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် အနေနှင့် ကိုယ်အထွေခွဲထိုးကျကာမှ ဆုဖြတ်ခွင့်အာကာကို သူတစ်ပါးအား မူပေးခြင်း၊ တရာ့အပိုင်းမှာ ထဲ့ဝလွှာပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ခုက်က အကြောင်းကိုတစ်ပါး အဖြစ် မိမိ၏ စိတ်ခံစားမှုတွေ လက်အောက်ဝယ်သား မသိအောင် တစ်ဘက် လူ မနိုင်မိအောင် အဖြစ် ဖုံးကွယ်သိသိပါလာခဲ့ရမှု ယခု သူ၏ အကူ စာရေး ဆရာ ပါသီကို တောင်းဆိုမှုကြောင့် သူ့အမြင် သူ့အတော့ သူ့ယုံကြည်ချက်နှင့် ခံစားချက်များကို မိတ်သိနိုာမောက် ဖော်ထုတ်ဖွဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ଏବେଳ୍ଡି ପିତାଙ୍କର ଦୀର୍ଘଲୟାଙ୍କ ଗୁଣିଃଗୁଣିତୁଣି ଆଗ୍ରାଲ୍ମ୍ଭାବୀ
କୀ ପିନ୍ଧିପିନ୍ଧିଠିଠ ରୂପାକୁପିନ୍ଧିଲାଲଙ୍କ ଯୁଷ୍ମାତ୍ମକ ଆବାଦିପିନ୍ଧିପିନ୍ଧିର୍ଦ୍ଦିଃ ପିନ୍ଧିଲ୍ଲାବୀ॥

နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်၌ ကော်လင်းပါဝါလ် ရေပန်းစားစဉ်ကာလလည်း ဖြစ်သည့် ထိအခိန်က သူ့စာအုပ် မျက်နှာပန်းလုပုံကို အနည်းငယ် ဖော်ပြလို သည်။ စာအုပ်စွာတော်ပြီးနောက် သူ့ထိဒီမှာ လုပ်လေ့ရှိသည့် ၂၀၀၀ ပေါ် ခေါ် စာအုပ် အေရာင်းမြင်းတင်ရေးခန့်စဉ်တစ်ခု ထွက်သည်။ ခန့်စဉ်က ရက်သတ္တု ၅ ပတ်ကြာမြင့်၍ အမေရိက်ပြည်ရှိမြို့ပြီး ၂၂၆၆၇၇၇ ရောက်သည်။ ရောက် ရာ နေရာများတွင် စာအုပ်ဆိုင် သို့မဟုတ် သင့်လော်သည့် ခန်းမတစ်ခုမှာ စာအုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးပွဲများ ပြုလုပ်သည်။ စာအုပ်ဝယ်သူအား စာအုပ် ပေါ်တွင် စာရေးသူက လက်မှတ်ရေးထိုးပေးခြင်း ပြစ်ပြီး၊ ထုံးစံအားဖြင့်မူ ရည်ညွှန်စာတို့လေး တစ်ခုခုရော့ စာအုပ်ဝယ်သူ (စာဖတ်သူ) အား စကား တစ်ခုနှင့်နှစ်ခုနှင့် ပြော၊ သူမေးတာရှိလျှင်လည်း ဖြေကာ ရေးသူနှင့် ဖတ်သူ အကြား ရင်းနှီးမှ ရယ်ကြလေရှိသည်။ ကော်လင်းပါဝါလ်၏ စာအုပ်လက်မှတ် ထိုးပွဲများမှာ လုအနည်းအများကို လိုက်၍ တစ်ကြိမ်လျှင် ၂ နာရီ ၃ နာရီ ၄ နာရီ ကြာမြင့်ပြီး ထိအတွင်း စာအုပ် ၂၀၀၀ မှ ၄၀၀၀ အထိ လက်မှတ်ထိုး ပေးရသည်ပြုစ်ရာ ပိတ်ဆွေအရင်းအခါးများက လွှဲလျှင် စကားပြောနေဖို့ အခို့မရှု ပိမိလက်မှတ်ရဖို့အတွက် အခို့အကြား တန်းစီစောင့်ခဲ့ရသည်။ စာဖတ်သူအား တစ်ခုက်မေ့ကြည့်ပြီး နှုတ်ဆက်နှင့်ဖို့ပင် မနည်းကြီးစား ရသည်။

ପ୍ରିୟଙ୍କାତ୍ମକ ହାତିପେତାନ୍ତିରେ

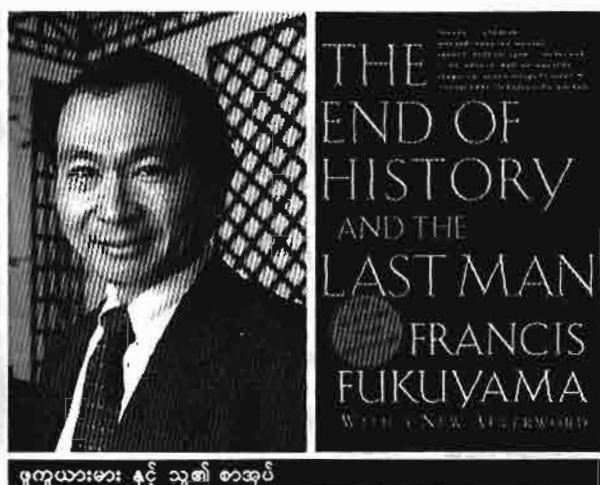
စာအုပ်လောက်၌ အငြင်းပွားစရာ များများပါလေ နေ့တွင်မျှော်
ရောင်းအကောင်းလေ ဟူသော သဘောတစ်ခုလည်း ရှိရာ ကနေဒိုင် စာအုပ်
သည်လည်း ငင်းအတိုင်း ပြစ်ခဲ့သည်။ စာအုပ်ထွက်စေမှုပ် သည်ဘာမျှော်
သည် ဝါရေ စုနှစ်အတွင်း ရောင်းအကောင်းဆုံးစာအုပ် ပြစ်လိမ့်မည် ထူးချွေ
ခုံများပြောဆိုမှုများ ရှိခဲ့ပြီး ငင်းနောက်တွင် စာနယ်လင်းများ၌ အထူးပေါင်း
ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်တွေ ဆင်ကဲဆင်က ပေါ်ထွက်လာသကဲ့သို့ ပြီး

လောကမှ ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်များပါ ငြင်းခဲ့ပဲထိသို့ ဝင်ရောက်လာသည်။

စာအုပ်၏ ကယ်ကတွေ ကြီးမားလာခြင်းနှင့်အတူ ပေါင်ကနေဒီ မှားလည်း စာနယ်လင်းအင်တာပျူး ရှင်သံအင်တာပျူး လုပ်သူများ တယ်လီဖို့ ဆက်သွား စာရေးဆက်သွယ်သွား လမ်းမှာ ရပ်တန်းနှစ်ဆက်ကာ စာအုပ် အကြောင်း မေးမြန်းသူ ငြင်းခဲ့သူ စသည်များကြောင့် သူ့ဘဝ နေ့ချိုင်းညွင်း တစ်မျိုးပြောင်းသလို ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ ငွေကြေားအကျိုးကော်များလည်း သူ လွှဲဝ မမျှော်လင့်ခဲ့သည့် အတိုင်းအတာအထိ ကြီးမားများပြားခဲ့သည်။ မူရင်း အကိုလိုတာသာ စာအုပ်က အကြောင်းကြောင်း အထပ်ထပ် ရှိက်နှုပ်ရောင်းချေနေရ သကဲ့သို့ ကဗျာအန္တာပြားတွင် အပြေးအလွှား အလျင်အမြန် ထွက်ပေါ်လာ နေသည် ဘာသာပြန်မှုများကလည်း ၂၂၃ မျိုးအထိ ရှိခဲ့ရာ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ စာများအငွေ့တွေ တသွေ်သွင်း စီးဝင်နေခဲ့သည် ဟုဆိုပေသည်။

ပေါင်ကနေဒီ၏ စာအုပ်ကဲ့သို့ အငြင်းအချုပ်မြှုပ်နည်းသွားသော အဗြားစာအုပ်တစ်အုပ်က အမေရိကန်အဗိုလ်းရ နိုင်ငံခြားရေးရှေ့နှင့် အရာရှင်ဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်သူ ဖုန်းယူယေားမား (Francis Fukuyama) ၏ သမိုင်း နိဂုံးနှင့် နောက်ဆုံးလူသား (The End of History and the Last Man) စာအုပ် ဖြစ်သည်။ သူ့စာအုပ်မှာ ‘သမိုင်းနိဂုံး’ ဟူသော စကားလုံး သက်သက်ကို အစိုးယ်တောက်လွှာကာ ငြင်းခဲ့ကြခြင်း၊ လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစိကို တစ်ကဲဖြာ

ဖုန်းယူယေားမား နှင့် သူ၏ စာအုပ်

လုံး လက်ခဲလာကြပြီဟဲနောက် သူ့အယူအဆကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခြင်း စည်များအားပြုခဲ့ မြန်မာအပါအဝင် ကဗျာအန္တာပြားသွား ဆူဆူညံညွှန်ခြင့် ယင်းအသံပလုံများနှင့်အတူ ဖူကူယေားမား ဟူသော အမည်သည်လည်း စာအုပ် ဆောကတွင်ရော နိုင်ငံတော်ကာ နိုင်ငံရောလောကတွင်ပါ ထင်ရှားသွားခဲ့သည်။ Booknotes စာအုပ်တွင် ထိအုပ်းများမှာများနှင့် ပတ်သက်သည့် ဖူကူယေားမား ၏ ရှင်းလင်းဖြေကြားချက်များကိုပင် အမိုက် ဖော်ပြထားသည်။

■

အပြစ်အနာက်းရှု သပ်ပုဂ္ဂလုပ်သော စာ ကတ်ပုံပြစ်အောင် တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ရပုံ အဆင့်ဆင့်တိုက်ပါ စိတ်ဝင်စားဖွဲ့ဖြာပြ သည် ပုဂ္ဂိုလ်က အငြင်းစား အမေရိကန် နိုင်းချုပ်ကြီး နော်မင်းရှာတ်စကော် (Norman Schwartzkopf) ဖြစ်သည်။

ရွှေတ်စကော်ပါက စိယ်နှစ်၊ ဝရ်နာဂါန္ဂုံးပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲ အတွေ့ အကြေား အကြောင်း ဖော်ပြသည့် ၂၂ Does'n't Take a Hero စာအုပ်ကို စာရေး ဆရာပီတာပီတာ (Peter Petre) နှင့် ဖူးလွှဲတွေ ဆန်သားသည်။ ပိတာက Fortune မဂ္ဂဇားအယ်ဒီတာတစ်ဦးဖြစ်ပြီး အတွေ့ဖွံ့ဖြိုး ဖူးလွှဲရေးသားသည် အတွေ့အကြော်လည်း ရှိခဲ့သွားဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်း အစိုင်း နှုပ်စုပ် ပိတာက အလုပ်လုပ်ရတာ အဆင်ပြေစေရန်အတွက် ရှာတ်စကော် အိုင်နားသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည်။ နေစဉ် မနက် ၈ နာရီ အရောက်လာတာ ညဲ့ နာရီလောက်မှ ပြန်သည်။ စနေ့ တန်းနေ့ အပါအဝင် ရှုက်နှစ်ဆယ် အစိတ်ခန့် ဆက်တိုက် အလုပ်လုပ်ပြီးမှ တစ်ကြိမ်းစီ နားသောစနစ်ကို သွားဖို့ ဖွင့်သွားကြသည်။

သည်စာအုပ် ပြုစုန်အတွက် ဦးစွာပထမ သူတို့နှစ်ဦး အတွေ့ထိုင်ကာ စာအုပ်အတွက် ပုံကြမ်း (outline) အရင်ချေသည်။ ဘာတွေထည့်မယဲ့ အင် ဆောက်ထည့်မယဲ့ ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲ (ရွှေတ်စကော် ဦးဆောင်အုပ်) အုပ်စုပ် အုပ်စုပ် ပါရှုန်ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲ အကြောင်း မျည့်မျှအသာဆင်တော် ရွှေတ်စကော်၏ ငယ်စဉ်ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ကော် စသည့် အကြောင်း

နော်မင်းရှာတ်စကော်

အချက်တွေ စဉ်းစားကာ ထည့်သွင်းရမည့် အတိုင်းအတာ အချိုးအစားကို ချိန်ဆည်းရှိနိုင်းကြသည်။ ဝါline ပီပီသာ ပြောနောက်တွင် ရှာတ်စကော့က သက်ဆိုရာ အစိတ်အပိုင်းနှင့်ဆိုင်သော သူ့အတွေ့အကြံတွေ အဖြစ်အပျက် တွေကို တောက်လျှောက်ပြောသည်။ သူ၏ ပြောပြချက်တွေကို တိပ်ပြောများနှင့် အသွေးသည်။ ပိတာကသည် တိတ်ခွေတွေကို ပြန်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် မရှုံး တော့တွေ မှတ်ထားပြီး နောက်နေ့မနက်မှာ ပြန်ဖော်သည်။ သာမန်အရေးသားနှင့် မော်ပါသည် စစ်ကား စစ်အသုံးအနှစ်နှင့်တွေကို နှိုးရှိအပ်လိပ်စကားဖြင့် ပြန်ပြောခိုင်းသည်။ ရှင်းပြီခိုတော့မှ သူပြောပြချက်တွေကို ရေးကူး (transcribe လုပ်) စေသည်။

အခန်းတစ်ခန်းအတွက် ပြောဆိုချက်တွေ စာရွက်ပေါ်ရောက်ပြီခို တော့မှ ပိတာက သည်ဟာကိုယူကာ ငါးအခန်းကို စကားပြန့်ပို့ပြန်ရော်သည်။ ရှုပတ်က ဒါကိုဖတ်ပြီး ပြင်ချင်သလောက် ပြင်သည်။ ဖြည့်ချင်သလောက် ဖြည့်ရော်သည်။ ပြီးသွေ့ ပိတာသို့ ပြန်ပေးသည်။ ပိတာကလည်း ဒါကို နေရာ အနှစ်အပြားပင် ပြန်ပြင် ပြန်ရော်သည်။ ပြီးရှုပတ်ကို ယော်သည်။ ရှုပတ်က ထပ်ပြင် ထပ်ရေား ပိတာကို ပြန်ပေး ပိတာက ထပ်ပြင်....။ ဤသို့ အပြန်ပြန် အလှန်လှန် ပြင်ဆင်ကြပြီး သူတို့ ပိတ်တိုင်းကျပြီ ဆိုတော့မှ ထိုတစ်ခန်းအတွက် ပြီးစီးသည့် စာမူကို ထုတ်ဝေသူထို့သည်။

သည်အခါ စာအုပ်တိုက်မှ အယ်ဒီတာက ဖတ်ရှုပြီး သည်နေရာလေးကို နည်းနည်းပို့ရှင်းအောင် ရေးပေးစမ်းပါ ဟောသည်နားမှာတော့.... စသဖြင့် အကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍။ အခန်းဖွံ့စည်းပုံနှင့် ပတ်သက်၍။ လိုအပ် သည် ထင်တာများကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်စေသည်။ တစ်ဖန် စာအုပ်တိုက်မှ အချက်အလက် စစ်ဆေးသူ (face checker) သို့မဟုတ် သူတေသနအယ်ဒီတာ ကလည်း နေရာ၊ နေ့စွဲ၊ အရေအတွက်၊ နာမည်စာလုံးပေါင်း၊ စသည်စသည်များ ကို ငါးငါးတို့မှာနှိုးသည့် ရည်ညွှန်းစာအုပ်များ၊ အချက်အလက်ဘက်များမှ မှတ်သားထားသည်များနှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးကာ လွှာချော်နေလျှင်၊ ဝိပါး လွှာစရာဖြစ်လျှင်၊ မသေချာလျှင် ပြန်လည် စစ်ဆေးပြင်ဆင်စေသည်။ ထို့ပြင် ဝါကျ အထားအသို့၊ စကားလုံး အသုံးအနှစ်း၊ သုဒ္ဓါရေးထုံးနှင့် ပုံစံထိုးပုံစံမ စသည်များကို စိစစ်သည့် စာမူသန်စင်သူ (copy editor) ထံမှ ပြန်လာသည့် မှတ်ချက်၊ ထောက်ပြချက်၊ အမှားပြင်ချက်များကို ကြည့်ကာ လိုအပ်သည်များ ကိုလည်း ပြင်ဆင်ရပြန်သည်။ ဤသို့ပြင့် စာအုပ်၏ အစိုင်းအခန်းများမှာ

ပို့ပို့သော အဆင့်ရောက်သည်အထိ ၁၂ ကြိမ်မှုပင် ပြန်လည် ပြင်ဆင် အသုံး အေးခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

တရေးဆရာ မဟုတ်သော ပုံစံလ်တစ်ဦး၏ ထူးခြားသော အဆင့် အကြိုက် လူအများအတွက် တန်ဖိုးရှိသည့် စာအုပ်ကောင်းတစ်ဦး အသွေးပြု၍ နှိုလာအောင် ဂိုင်းဝန်းအားထုတ်ကြသည် လုပ်သော စုပေါင်း လုပ်ဆောင်ရည် (teamwork) တစ်ရပ်ပေတည်း။

■

သည်စာအုပ်ထဲတွင် စာဖတ်သူအား ပြန်၍ ပြောပြချင်စရာ စိတ်ဝင်ဘုရား အကြောင်းအချက်တွေ များပြားစုလင်လှသည်။ ဒါကြောင့်လည်း နောက်ဆောင်ရည်မှာ အညွှန်းဆရာက ဘယ်နေရာ ကောက်လှန်လှန် ဆက်ဖတ်ပို့ဆောင်ရည် သေခာပေါက် ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

စာအုပ်ပြုစဉ် ဘရိုင်ယန်လင့်(၁)သည် Booknotes အင်တာရှုံး အစီအစဉ်များကို ၂၀၀၄ ခုနှစ်အထိ ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။ တန်ဖိုးအောင် တို့အခိုင်ကောင်းတွင် တစ်နာရီတိတိ ပြည့်ပြည့်ဝေ ထုတ်လွှင့်သည့် ငါးအစီအစဉ်ကို စာသမားတိုး အထူး စိတ်ဝင်စားခဲ့ကြသည်။ အင်တာရှုံး အနှစ်ချုပ် ထုတ်ကာ အက်ဆေးအဖြစ် ပြန်လည်ရော်သားပြီး ယခုအာဆုံး ထဲသို့ပင် Booknotes ပင်မခေါင်းစဉ်ဖြင့် နောက်ထပ်သုံးအုပ် ဆတ်လတ် ပုံးပို့ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

■ ■ ■

ဂျော်အောင်ပဲလ်

အနာဂတ်အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ရေးခြယ်ပြသည့် ဝါယာရေးဆရာ

ဂျော်အောင်ပဲလ် (George Orwell ၁၉၀၃ - ၁၉၅၀) မှာ ရှေား ပေါ်လရှိပစ်တော်လှန်ရောနှင့် အာကာရှင် စတာလင်တို့ကို ဝေဖန်လောင်ပြောင်သည့် Animal Farm ဝါယာ နားမြို့မြို့ ကွန်မြို့နှင့်တို့၏ အကြောင်းမှာ ချုပ်ကိုင်မှု စနစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အန္တရာယ် ကို သတိပေးနိုးဆောင်သော Nineteen Eighty-Four ဝါယာတို့ဖြင့် ကဗျာတွင် ထင်ရှားသည်။ သူ၏ ပထမ ဆုံး လုံခြင်းဝါယာတို့ သို့ ပထမ ဂျော်အောင်ပဲလ်စာပေ လေ့လာသူတို့ လက်မလွတ် နိုင်သော စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်သကဲ့သို့ မြန်မာပြည် နောက်ခံဖြင့် နိုင်ငံခြားသားတို့ ရေးသားကြသည့် ဝါယာများထဲတွင် အထင်ရှားဆုံး လက်ရာတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရသည်။

ဂျော်အောင်ပဲလ်ကို ဒီနိုဝင်ဘာ ဘင်္ဂလား နယ် မွန်တီဟာရီမြို့တွင် ၁၉၀၃ ခုနှစ်က စွဲးသည်။ သူ၏ အမည်ရင်းမှာ အဲရစ်အာသာဘလဲယာ (Eric Arthur Blair) ဖြစ်သော်လည်း 'ဂျော်အောင်ပဲလ်' ဟူသော ကလောင်နာမည်ဖြင့်သာ လူသိမှုအသေးစိတ် သည်အမည်ကို သူ့အသက် ၃၀ အနွှာယ်လှုပုံမှန်ပါ။ ထုတ်ဝေသည့် Down and Out in Paris and

London စာအုပ်မှ စတင်၍ အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ ငှါး၌ 'အောင်ပလ' ဆိုသည်မှာ စာရိုက်ပြည် အရှေ့အာရုံးယောနယ်၌ သူနှစ်သာက်သော အောင်ပလ ခြင်၏ အမည်ကို ယူထားခြင်းဖြစ်ပြီး 'ရျော်'မှာမူ နှစ်ရှင်းရှင်းနှင့် ဆွဲဆောင်မှု ရှိသည့် နာမည်တစ်ခု ဟုသောကျကာ သူနှစ်ချယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ဟုဆို သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူ၏ စာအုပ်များ ထင်ရှားကျော်ကြားလာသည်နှင့်အမျှ နာမည်ရင်းပောက်ကာ ရျော်ခေါ်ပလ်အမည်သာ တွင်လာခဲ့တော့သည်။

စင်စစ် နာမည်ပြောင်းခြင်းနှင့်အတူ သူ၏ ဘဝနေထိုင်မှု ပုံသဏ္ဌာန် များလည်း ပြောင်းလာခဲ့သည် ဟုဆိုခိုင်သည်။ ဘလယားဘဝတန်းက သူသည် ပြီတိသူ ကိုလိုနိုင်အပ်ချုပ်မှု အဆောက်အအိုက် ဒေါက်တိုင်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ အောင်ပလဘဝတွင်မှု သူက ယင်းအဆောက်အအိုက် အားလုံး ဆန့်ကျင်ပုံနှင့် ဘန်သည်။ စာပေသမားနှင့် နိုင်ငံရေးဝန်ဆောင်ရေးနှင့်နောက်လုပ်ငန်းနှင့် အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

ကိုလိုနိုင်ခေါ် အိန္ဒိယမှာမွေးသည့် အင်လိပ်တစ်ယောက်ပြစ်သည့် အား လျော်စွာ အောင်ပလက အလိုအလျောက်ပင် ပြီတိသူအရှင်သင် လူတစ်စား ထဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ သို့သော် အထက်လွှာ စစ်စစ်တော့ မဖြစ်ခဲ့။ သူ့ဖောင် ရှစ်ချက် ဘလယားမှာ အမိန့်ရှုန်းငွောန (Opium Department) မှ အရာရှိုင်ယ် တစ်ဦးမှုသာ ဖြစ်သည်။ ပြင်သစ်စွယ်များတစ်ဦးဖြစ်သည့် သူ၏ မိခင် အိုဒ် ဘလယားမှာလည်း ချမ်းသာသော မျိုးရှိုးက ဆင်းသက်လာသူ မဟုတ်။ တစ်နှစ်းပြောရသော် သူ့မိဘများမှာ မိမိတို့ နေထိုင်လိုသည့် အဆောင် အယောင် အဆင့်အတန်းကို မိမိမကမ်း လုမ်းနေရာသည့် လူလတ်တန်းစား အောက်အလွှာထဲက ဟုဆိုရမည့် ဖြစ်သည်။ နောက်တွင် သည်အလွှာထဲက လူများကို အောင်ပလက အင်လိပ်ဝေးပေါ်ဟောရ (landed gentry (မြေရှင်သူကောင်းမျိုး)) ဟူသော စကားမှ ဆင့်များကာ မြေမဲ့သူကောင်းမျိုး (landless gentry) ဟူ၍ လျောင်ပြောင်ခေါ်ပေါ်ခဲ့သည်။

အိန္ဒိယတွင် သူကြာကြာမနေခဲ့ရာ တစ်နှစ်သားလောက်မှာပင် မိခင် နှင့်အတူ အင်လန်သို့ ပြန်ရောက်လာသည်။ အသက် ၅ နှစ်အရွယ်တွင် ဟင်လေ-အွန်-တင်း(မ)(၁) မြို့ကလေးရှိုး အင်လိုကန်စာသင်ကျောင်းသို့ တက်ရောက်သည်။ ၁၉၁၁ ခုနှစ်တွင် သူ့အား အိုစာန်းမြို့ရှိုး စိန်ဆိုင်ပရီယန် ကျောင်းသို့ ပြောကြသည်။ စိန်ဆိုင်ပရီယန်မှာ သော်လိုအပ်ပေါ်ပြီး ကျောင်းတက်ရောက်ရသည်။ သို့သော် နာမည်ကြီး ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဖြစ်၍ စရိတ်ကြီးသည်။ သို့သော်

ပညာသင်ဆုရသဖြင့် မိဘများက ကျောင်း စရိတ် တစ်ဝင်ကိုသာ ပေးကြရသည်။ ကျောင်းတွင် သူက အခြားသူများထက် သိသိသာသာ ဆင်းခဲ့သူအား ဆင်းခဲ့သည်။ သည်ကျောင်းမှာ သူ မပျော်ခဲ့။ သူအများကြား ရောရောနောနော မနော မချွဲပျော်ပျော်သော အမူအရာနှင့် ကွဲပြားနေသူ တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ စိတ်မချမ်းမြော်ခဲ့သည့် လိုင်းကာလ သူ့ဘဝအကြောင်းကို ၂၁၁၁, ၂၁၁၂ Were the Joys အမည်ရှိ အက်ဆေး တွင် သူရေးသားခဲ့သည်။ ငှါးအက်ဆေးမှာ သူတွယ်လွန်ပြီး သုံးနှစ်အကြား ၁၉၁၃ ခုနှစ် တွင်မှ တွေ့ပေါ်လာခဲ့သည်။

စိန်ဆိုင်ပရီယန်တွင် ပညာထူးခွဲနှင့်သဖြင့် အင်လန်ရှိ ထိုင်သီးကောလို့ ကျောင်းနှစ်ခုသို့ တက်ရောက်နိုင်ရန် ပညာသင်ဆုရသည်။ သူက အီတန် ကောလိပ်ကို ရွေးချယ်ကာ ၁၉၁၂ မှ ၁၉၁၂ အထိ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ အီတန်ရှိရှိစွဲ ကောလိပ်စာတော်များတွင် စာများ စတင်ရေးသားသည်။

အီတန်မှ အောင်ပြီးနောက်တွင်မှု တဲ့တဲ့သို့ပေါ်ပညာ ဆက်လက် သင်ကြား မနေတော့ဘဲ မိဘများ အစဉ်အလာအလိုင်း အမှုထမ်းလောကသို့ ပင်ရောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ သို့နှင့် ၁၉၂၂ ခုနှစ်မှာပင် ပြီတိသူလုပ်လက်အောက် အိန္ဒိယပြည်တွင် ပါဝင်နေသည့် ပြန်မှာပြည်သို့ လက်ထောက်ခုနှင့်မဲ့ ဝန်ထောက်အဖြစ် ရောက်ရှိရှိက နယ်မြေားအချို့တွင် ဘဝန်ထမ်းဆောင်ရာသည်။ ပြန်မှာပြည်ရောက်စ ပထမနှစ်များအတွင်း သူ့အား ပြီသူအင်ပိုင်ယာ၏ ပြုပိုင်သမ်းကောင်းတစ်ဦးသွေ့ယူယ် ပြင်တွေ့ရသော်လည်း နောက်တွေ့ပုံ ငယ်စိုး ကတည်းက ကိုန်းအောင်းလာခဲ့သည့် စာရေးဆရာဝိတ်စာတ်က သူ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နေရသည်များနှင့် သဟာဏတမတည် ဖြစ်လာသည်။ ပြီတိသူ အုပ်စုံးမှုကို ပြန်မှာတို့ မည်မျှ မန်သက် မလိုလားကြောင်း သူ့တွောပြုပိုင်လုပ်ရသည်နှင့်အမျှ ပြန်မှာပြည်တွင် ကိုလိုနိုင်ရောရှိတို့အားလုံး အဖြစ် ထင်းခွဲတော် နေရသည်။ သူ့ဘဝကို မကျော်ပေါ် မနှစ်မြို့နှင့် ဖြစ်လာသည်။

ထိုကာလ သူ့အတွေ့အကြားများ ခံစားချက်များနှင့် အပျော်အကြိုင်များ

စာရေးဆရာတ် ရျော်ချုပ်အောင်ပလ

ကို ရွှေတွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် Burmese Days ဝါဒ (၁၉၃၈) တွင်လည်းကောင်း Shooting an Elephant နှင့် A Hanging ခေါင်းစဉ်တဲ့ ကိုယ်တွေ့ဆောင်းပါ၏ နှစ်ပုံတွင်လည်းကောင်း ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ ငါးစာနှစ်ပုံလုံးပင် အလွန် ရသပြောက်လှသော လက်ရာများအဖြစ် ထင်ရား၍ ကဗျာကဗျာဝင်အက်ဆေး စာစများထဲတွင် မကြာခက ရွေးချယ်ဖော်ပြခြင်း ခံရလေလိုက်သည်။

မြန်မာပြည် အတွေ့အကြံများသည် အော်ဝါယာ ခေါင်းထဲတွင်
ကြီးမားသော ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားစေခဲ့သည် ဟုယူဆနိုင်သည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ်
တွင် သူ အလုပ်မှ ခွင့်ယူပြီး အင်္ဂလန်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ သို့သော ခွင့်စေပြီး
လျင်လည်း ပြန်သွားရန် ဆန္ဒမရှိတော့၊ သို့၍ ၁၉၂၄ ခုနှစ် နောက်ရို့လ ၁
ရက်နေ့တွင် ရဲအရာရှိရာထူးမှ သူ နှစ်ထွက်လိုက်လေသည်။ မလွတ်လပ်သော
အမှုထင်းဘဝကို စွန့်ခွာကာ လွှတ်လုပ်မှုရှိသည် ဟုယူဆသော စာရေးအရာ
ဘဝသို့ ကူးပြောင်းရန် ဆုံးဖြတ်ရွေးချယ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် ပိုပိုသေသ စာရေးဆရာတာ မရောက်စိ သူ ပထမဆုံး ရောက်ရှိ သွားသည်က ဆင်းရဲသားဘဝ ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲသားအများစု နေထိုင်ရာ လန်နှင့် အရွှေဖူးပုံတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေလာခြားပြီ ရေးပေါ်သော တည်းအိမ် ခန်းများ၏ ငြားရမ်းနေထိုင်သည်။ သည်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် သူတွေ့ရသူများက

၁၉၂၂ ခုမှာပင် သူ ပါရီနို့ ချွေမြောင်းချွဲပြန်သည်။ သီးမြားလွတ်လပ်သော စာရေးဆရာ (Freelance writer) တစ်ဦးအဖြစ် ရုတ်တည်ရန် ရည်ရွယ်၍ အော်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူ စာတွေ အသိအမှတ်ပြု မခဲ့ရသူဖြစ် ခဲ့တည်ရ ခက်ခဲ့ခဲ့သည်။ ဟိုတယ်များ၊ စားသောက်ဆိုင်များမှာ တိုးဆေးခြက်အလုပ်များ လုပ်ကိုင်ရင်၊ ပါရီနှင့် ဆင်းရဲသားရုပ်ကွက်များမှာ နေထိုင်ရသည်။ နောက်တွင်မှာ ဝင်ငွေလည်း မရှိ ကျေန်းမာရေးလည်း ချို့တဲ့လာသာဖြင့် အောင်လန်သို့ ပြန်လာခဲ့ရသည်။ မူလက ရည်ရွယ်ချက် တိတိကျကျ မရှိခဲ့သော် သည်၊ ထိုစဉ်က အတွေ့အကြုံများသည် နောင်အခါ Down and Out in Paris and London (ပါရီနှင့် လန်ဒန်က အခြေအနေမဲ့ဘာ) စာအုပ်ကို အသားရန်အတွက် အချက်အလက်များ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဖြစ်ရပ်ပုန်များကို အော်သွယ် စီစဉ် ချိတ်ဆက် ရေးသားထားသည် ငါးစာအုပ်ကို ၁၉၃၃ခု ခုနှစ် မျှင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြစ်ပြီး သည်စာအုပ်ဖြင့် စာပေနှယ်တွင် နာမည် အသင့် အတင့် ရရှိခဲ့သည်။

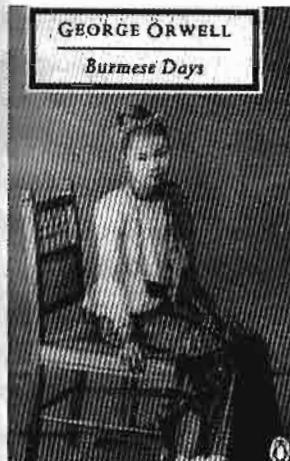
သူ၏ ပထမဆုံး လုံခြင်းဝတ္ထုစစ်စစ်ကမူ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသည့် Burmese Days ဖြစ်သည်။ သည်ဝတ္ထုက နောက်ပိုင်း သူဆက်နေပို့မည့် ဝတ္ထုအတောက်များများတို့ ပုံစံအပေါ်သော ဝတ္ထုပြုစီသည် ဟုလည်း ခိုးပိုင်သည်။ ပိုနိုင်ချပ်ချယ်သော နိုးပြောင့်မှန်ကန်မှု မရှိသော လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုအတွင်း အမှတ်ခွင့်မကျ ဖြစ်နေသည့် စာနာစိတ်နှိမ်း၊ မှန်ရာကိုသာ ဖုန်လိုသူ မတူညီသူများအကြား ပိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ အထိုးကျော်ဖြစ်နေသူ ပို့အကြား၊ ရေဖွဲ့သည့် ဝတ္ထုများ ဖြစ်သည်။ Burmese Days တွင် အမိတ်ဆက်ဆောင်သည့် အောင်လိုင် သစ်ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှ သာမန်အဆင့် အရေရှိ တစ်ခုးပါမ်းသည်။ သူက လူမျိုးပြီး ပိတ်ဓာတ်ဝင်နေသည့် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကိုလိုနိုင်ရှိများ၏ ဝင့်ပါသော အဆင့်အတန်းခွဲခြားသော အပြုအမူ အကျင့်ပြောများကို ပိတ်ပျက်နေသည်။ မြှင့်မာများ အိန္ဒိယသားများကို စာနာစိတ်သားကာ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံချက်သည်။ သို့သော် နောက်ဆုံးတွင်လော်မှန်း မထားသော ပြဿနာတွေ ပြောကာ သူ့ဘဝက ကြေကွဲဖွေ့နိုင်ချော်ခြင်းခဲ့ရသည်။

କ୍ରାନ୍ତିକାରୀ ପାତ୍ରଙ୍କ ପାତ୍ରଙ୍କାରୀ

GEORGE ORWELL

Burmese Days

ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆବଶ୍ୟକ କାମକାରୀ
ପରିମାଣରେ କାମକାରୀ କରିବାକୁ ପରିମାଣରେ କରିବାକୁ

အဲဒ္ဓသည်မှားကို အခြေခံ၍ ရောသားခြင်း ဖြစ်ပြီး ဒုတိယအုပ်မှာ ၁၉၃၄ မှ ၁၉၄၂ အထိ စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်တစ်ဖိုင်တွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည့် အကျွေးဇူး အကြောင်း အမြဲပြု ရောသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကိုလိုနိနယ်ချွဲစနစ်ကို မုန်းတီးသော စိတ်အခြေခြားကြောင့် အောင်လက
လူလတ်တန်းတေးဘာ အနေအထိုင်များကိုပါ မန်စြို့ဖြစ်ခဲ့သလို ထူး၏ နိုင်ငံ
ရေး အမြှင့်များလည်း သိသေသာသာပင် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်မှ ပြန်
ရောက်စမှာပင် သူ့ကိုယ်သူ မင်းဖိုဝင်း (anarchist) ဟု ကြေညာပြောဆိုခဲ့ပြီး
နောက်ပိုင်း နှစ်အတန်ကြောအောင် ငင်းအတိုင်း သူခံယဉ်နော့ခဲ့သည်။ သို့သော်
၁၉၃၀ ကျော်နှစ်များအတွင်းမှ လက်ပအယူအဆများကို စိတ်ဝင်းတေးလာကာ
သူ့ကိုယ်သူ ဆိုရှယ်လစ် ဟုမှတ်ယူလာပြန်သည်။ အချိန်ကာလကလည်း
လက်ပဝါဒကို လူကြောက်များလာနေသည့် ကာလပြစ်ရာ ဆိုရှယ်လစ်ပြီးလျှင်
နောက်တစ်ဆင့်တက်၍ ကွန်မြှောန့် ဖြစ်လာတတ်ကြသည်။ သို့သော် သူ၏
လူတစ်ဦးချင်းတို့၏ လွတ်လပ်စွာ အုံပြတ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ကို တန်ဖိုးထားသော
စိတ်ကလည်း ခိုင်နိုင်မြှော အမြစ်တွယ်လျက်ရှိရာ ကွန်မြှောန့် ဟုကြညာဖြစ်
သည့် အဆင့်ထိကား သူ မရောက်ရှိခဲ့ပေ။

၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် အောင်ပဲအား လက်ပဲစာအုပ်အသင်း (Left Book Club) မှ ထုတ်ဝေသူ ပစ်တာရိုဂါင်း(၇)က စီးပွားရေး အလွန်အမင် ကျဆင်းသော သည့် အက်လန်မြောက်ပိုင်းမှ အလုပ်သမားလူတန်းသူးရှိုင်း သင်ချွဲတေသနသာ ဘဝအခြေအနေများကို ဘွားရောက်လေ့လာရေးသားရန် အလုပ်အင်ရာ ယင်း၏ ရုပ်အဖြစ် ၁၉၃၃ တွင် The Road to Wigan Pier စာအုပ်ထွေထောက်သော သည်။ နိုင်ငံရေး စာအုပ်စာတမ်းများထဲတွင် တစ်ဘာသာ ထူးခြားသည့် ငါးစာအုပ် ပထမပိုင်းတွင် ကျောက်မီးသွေးတွင်း နယ်မြေများ၏ သင်ချွဲသာ အလုပ်သမားများ၊ အလုပ်လက်မှုများနှင့် အတွက်တွေ့နေထိုင်တာ အောင် သေးသာ မှတ်သားခဲ့သည့်များကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရေးသာသော ငါးစာအုပ် ခုတိယပိုင်းတွင်မှ ထိုစဉ်က ရှိုနေသည့် ဆီရှုရုလ်လ်လုပ်ခြောက်များ၏ ပြင်ပြင်းထန်ထန် ဝေးနေသော ငါးစာအုပ် သားသည်။ ထိုရှုသော စာနယ်လုပ်း အရေးအသားတစ်မျိုးဖြစ်၍ နောက်ပိုင်း အောင်ပဲရေးသား စာများအားလုံးလိုလိုပင် ယင်းသို့ အချက်အသေစိန်းမှ တွဲဖက်သော သဘောလတော်ကို တော်ရသည်။

ତାଙ୍କୁ ଗାଁ ଆରିତ୍ତନ୍ତରେ ଆରିବେଳିଲାଈଁ କେନ୍ଦ୍ରପଦ୍ଧତିକୁ ବାହ୍ୟବ୍ୟକ୍ତି
ଏବି ଧୂତ ଦେଖୁଥା ଆଗ୍ରହି ଆତମ୍ଭିର କ୍ରିୟାବ୍ୟକ୍ତିରେ ଆଗ୍ରହି ଆତମ୍ଭିର କ୍ରିୟାବ୍ୟକ୍ତି
କେନ୍ଦ୍ରପଦ୍ଧତି ଦେଖିବାରେ ମୁହଁ ଗାଁ ଯାତ୍ରାପଦ୍ଧତିର ଆବଶ୍ୟକତା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା
ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧରେ
କେନ୍ଦ୍ରପଦ୍ଧତିର ଆବଶ୍ୟକତା କେନ୍ଦ୍ରପଦ୍ଧତିର ଆବଶ୍ୟକତା କେନ୍ଦ୍ରପଦ୍ଧତିର
ଆବଶ୍ୟକତା କେନ୍ଦ୍ରପଦ୍ଧତିର ଆବଶ୍ୟକତା କେନ୍ଦ୍ରପଦ୍ଧତିର ଆବଶ୍ୟକତା

ထို့အားပိုနိုင်ခိုင်တွင် အောင်ပေါ်မှာ စပိန်ပြည်သို့ ရောက်ခိုင်သူများ
လက စပိန်ပြည်တွင်စစ်အကြောင်း သတင်းပေးပို့ရန် ရောက်သွားခြင်း
မြတ်သော်လည်း နောက်တွင်မူ ရီပတ်ပလီကင် ပြည်သူ့စစ်များနှင့် ထက်ဆုံး
အာရရွှေနှင့် တာရှုအဲလ် ရွှေတန်းစစ်မျက်နှာများတွင် ပါသင်တို့ကို
သည်။ တာရှုအဲလ်တွင် ဒုပိုလ်အဆင့်ဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူ
ပြဋ္ဌာန်စွာ ရရသည်။ လည်ပင်းကို ထိမှန်ခြင်းဖြစ်ပြီး ကဲကောင်းဆောက်သူ
သာက် မသေသာ်လည်း စကားသံပျောက်ကာ တစ်သက်ပတ်လုံးထဲ ပုံမှန်
အမရတော့ပေ။

ପଦିକ୍ଷପର୍ବତୀ ଆଦ୍ୟାତ୍ମିକାଃକି Homage to Catalyst (କ୍ଲାରିକିଟିକାର୍ଦ୍ଦିତ ଯତ୍ନ) ରାତ୍ରିରେ ରେଖାଃପଦ୍ମନାଭ ପଦିକ୍ଷପର୍ବତୀ

အချင်းချင်းကြား အကွဲအပြမားနှင့် စတာလင် ပြောဆုံး ကွန်မြားနှစ်တိုက အမြား ဆီရှယ်လင်များအား နိုင်ငံရေပြိုင်ဘက်များဘာပြိုင် သဘောထားကာ အပြင် အထန် တိုက်ခိုက်နှစ်ကွဲ့နေပုံများကိုပါ သူ ဖော်ထုတ်ရေးသားခဲ့သည်။ စပိန် အတွေ့အကြီးကြောင့် သူ၏ ကွန်မြားနှစ်များအား မုန်းတီးကြောက်ချွဲသည့်စိတ်အမြစ် တွယ်ခဲ့သည် ဟုဆိုနိုင်သည်။

Catalonia နောက် အောင်လန်း ရေးသားသည် Coming Up for Air (၁၉၃၉ ခုနှစ်) စာအုပ်တွင်မူ အစဉ်အလာ လူမှုစနစ်များကို လက်မချင်၊ ဆီးဖောက်ချင်တတ်သည် အောင်ပဲလို့ အစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းလိုသော ဆန္ဒ သဘောမျိုးလည်း တစ်စိတ်တစ်ခေါ် တည်ရှိနေသေးကြောင်း တွေ့ဖြင့် ရာသည်။ ငါးစာအုပ်၌ သာကိုကြိုးပိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်၏ ပြန်လည်တစ်းတ အမှတ်ရှုချက်များအားဖြင့် တစ်ခါတုန်းက အောင်လန်း၏ သာယာချမ်းမြှုပုံများကို ဖော်ထုတ်ကာ၊ အနာဂတ်တွင် ကြော်တွေ့ရနိုင်သည့် စစ်က်များနှင့် ဖက်ဆစ်ဝါဒ အန္တရာယ်တို့အတွက် သူ၏ စီးပိုင်းပုံပိုင်ချက်များကို တင်ပြထားသည်။

ခုတိယကဗ္ဗာစစ်ကြီး (၁၉၃၉-၄၅) ဖြစ်ပွားလာသည့်အခါ စစ်မှုမှတ်များခွင့် မရသော အောင်ပဲလိုသည် ဘီဘီစိသတင်းဌာန၏ အီနိုဒ်ယာနဲ့တွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုယ်သည်။ ၁၉၄၄ တွင် ဘီဘီစိမှ နှစ်ထွက်ပြီး ထာရီပြုန်းသတင်းဌာ၏ စာပေ အယ်ခီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထာရီပြုန်းမှာ လေဘာပါတီ ခေါင်းဆောင် အင်ညါရှင်ဘီရင် နှစ်ပတ်သက်သည် လက်ပဲယိမ်းဆီရှယ်လစ် သတင်းစာတစ်စောင် ဖြစ်သည်။ ထိုကာလအတွင်း စာအမြောက်အမြား သူ ရေးဖြစ်ခဲ့သည်။ သတင်းစာဆောင်းပါးများ ရေးသည်။ စာအုပ်ဝေန်ချက်များ ရေးသည်။ ချားလ်(၁)ဒစ်ကင်း(၁) ရှုနိယု့ခိုက်လစ်ပလင်း စသည် အောင်ပိုင် စာရေးဆရာတိုးများ၏ စာပေများအကြောင်း ခွဲခြမ်းထိတ်ပြုခဲ့လော်လာသည် စာတစ်းများအားဖြင့် အောင်လန်နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်လျဉ်းသည် သူ အယုံအဆများကို ဖော်ထုတ်တွင်ပြသော ဆောင်းပါးများလည်း ရေးသည်။ ထာရီပြုန်းမှာ အယ်ခီတာ ဖြစ်နေသော်လည်း လူတစ်ဦးချင်းတို့၏ လွှတ်လပ်ခွင့်ကို လေးစားသော သူ ရပ်တည်ချက်၊ ပဟိုချုပ်ကိုင်မှု နည်းသော ဆီရှယ်လစ်စနစ်နှင့် နိုင်ငံချိစိတ် တို့ကို ပေါင်းစပ်လိုသော သူ နိုင်ငံရေးအမြောက်များမှာ ထိုစဉ်က ပြတ်သွေ့လောကာ ပါတီ ကိုင်စွဲလျက်ရှိသည် ဝါဒလမ်းစဉ်များနှင့် အတော်ပင် ကွဲပွဲခဲ့သည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် သူ အား နိုင်ငံတကာအထိ ကျော်ကြားသွားစေမည့်

Animal Farm ဝတ္ထု ထွက်လာသည်။ ငါးစား အော်မှာ ရှုရှုံးတော်လှန်ရေးနှင့် ယင်း၏ ဆောင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ စတာလင်တိုကို ထိုးနောက် ဝေနံထားသည့် နိုင်ငံရေး ပုံပြင် တင်ခဲ့ဖြစ်သည်။ မြို့မြေတစ်ခုထဲရှိ တိုးရွှေ့နှင့် မူးဆောင်ရွက် ငါးတိုးအား ခေါင်းပုံပြင် အမြတ် ဆုတ်နေသည် ပြိုင်ရှင်ကို တော်လှန် မောင်းဆုတ်ပြီး၊ မြို့ တန်းတွင် တူတော်ရန် စိစဉ်ခဲ့ကြပုံ၊ မြို့သော် နောက်ပိုင်း၌ တိုးရွှေ့နှင့်များထဲတွင် ပို့၍ နားလည်ပါးလည်နှုပြီး အာဏာကို လိုချင် မက်မောသော စိတ်လည်းရှိသည်။

Animal Farm ဝတ္ထု

သို့မှာ တော်လှန်ရောက်၏ မူလရည်များချက်မှ သွေ့ဖျက်တာ အော်မှုအား နောက်တွင် ထူထောင်လျက် ကျော်တိုးရွှေ့နှင့်များအား စိုးမိုးအုပ်ချုပ်လာပုံ ငါးစား အော်မှုရှင်များ လက်အောက်ရောက်သွားသည့် တိုးရွှေ့နှင့်များမှာ လူသာဆုတ်၌ အော်မှုရှင်ကတ်ပင် ပို့၍ ရက်ရက်စက်စက် ဖိနိုင်ခြင်းခဲ့ရပုံများကို ဝေါးနှုန်းပြု၍ သွားသားထားသည်။

တိုးရွှေ့နှင့်တွေ့ခြားပါး အိုင်းပြီးစာအိုန်က ရေးသားကြော်လာသူ ခြေသည်။ 'တိုးရွှေ့နှင့်များအားလုံး တန်းတွင်မျှော်ကြသည်' ဟူသော ဆောင်ပုံများ ထိုးမှာ တန်းထိုးထက်လာသည့် အချိန်း၊ 'တိုးရွှေ့နှင့်များအားလုံး တန်းတွင်မျှော်ကြသည်' သို့သော အချို့တိုးရွှေ့နှင့်များသည် အမြားတိုးရွှေ့နှင့်များထက် ပို့၍ တန်းတွင်မျှော်ကြသည်။ ဟူ၍ ပြောင်းလဲသွားကြောင်း ရေးသားချက် အပါအဝင် အောင်ပဲလိုက် ထိုးသော သေချာလျော်ပြောင်းချက်များမှာ စာဖတ်သွားသွားအား အမှတ်တရ ကိုးကားပြောဆုံးရော်များ ဖြစ်ခဲ့သည်။

နောင်တွင် အကြီးအကျယ် အောင်မြှင့်မည့် ငါးစာအုပ်ကို အဆိုင်၌ ဆုတ်ဝေရေး အောက်အဲ ကြိုးခဲ့သည်။ အောင်ပဲလိုက် သူ စာအုပ်ကို ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ရေးသားပြီးခဲ့သည်။ အဲသည်အချိန် ဒုတိယကဗ္ဗာစစ်တို့ ဖြော်ဆုံးကြောင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေသော် စာတွင် အယ်ခီတာရှိသော် ဖော်နှစ်ရော်ချက်များအား ပေါ်နှစ်ရော်ချက်များရောက်သည်။ ဥရောပတွင် စစ်ပြီး၍ စတာလင် ကြိုးက်မှာမကြိုးက်မှု ချုပ်ဆုံး ဖြစ်သည်။

မလိုတော့သည့် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ပြောက်လကျမှုသာ ဆက်ကာအင်းဘုရား စာအုပ်တိုက်က ထုတ်ဝေဖြစ်ခဲ့သည်။ စာအုပ်က နေ့ချင်းညျချင်းပင် အကြီးအကျယ် ကျော်ကြားကာ စာဖတ်သူများအကြား နိုက်ခတ်လှုပ်ရှုံးသူးခဲ့သည်။ နိုးနိုးပရိသတ်များ ကြိုက်နှစ်သက်သလို ဝေဖန်ရောသမားများ၊ စာပေပညာရှင်များကလည်း နီးကြားရောသူးခဲ့ကြသည်။

ଗ୍ରୂହାର୍ଥଫେର୍ମର୍ବିଦ୍ଧିର୍ଦ୍ଦିଃତ୍ରେ Animal Farm ଲୋକର୍ଦ୍ଦ ପରିହାରିଲୁ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେଖିପ୍ରବୃତ୍ତ ପିଣ୍ଡିତାର୍ଥ୍ୟ ।

၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် Animal Farm၏ ကျော်ကြေးမှုကို လွမ်းပိုးသွားမည့် အောင်လုပ်၏ နောက်ထပ် ယက်ရာသစ်တစ်ခု ပေါ်ထွက်လာပြန်သည်။ ယင်းကာ: Nineteen Eighty-Four စွဲဖြစ်သည်။

Nineteen Eighty-Four မှ နာဖိတ်နှင့် စတာလင်ဝါတည်းဟူသော အန္တရာယ်ပြီးနှစ်ပို လွမ်းမိုက္ခရောက်လာခဲ့သည် လူအပေါင်းတို့ မည်သို့သော ဒုက္ခမြို့များနှင့် ရင်ဆိုင်ပြီးတွေ့ကြရလိမ့်မည် ဟု၍ တွေးတောု့နိကာ ပြုတပ် သတိပေးနိုင်သည် အနေဖြင့် သရောသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝတ္ထုကို ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ကတ်ဒီမီတည်ထားသည်။ ဝတ္ထုရေးစဉ်က ၁၉၄၈ ခုနှစ်ဖြစ်ရာ ယင်းနှင့် ဆက်ပစ်၍ ရုရှိ ပူးလူလိုက်သော သတေသန ဖြစ်သလို များစွာ မတေးသော အနာဂတ်ကာလတော်ခု ပုံရှည်ညွှန်းခြင်းလည်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ထိုကာလ ကမ္ဘာတွင် အမြဲစစ်ပြုပ်နေသော နိုင်ငံကြီး သုံးနိုင်ငံ တို့ လွှမ်းမိုးလျက်ရှိပြီး ထိုနိုင်ငံအသီးသီးတွင် အနီးရတိုက ပြည်သူပြည်သားများ အား အကြောင်းမဲ့အာဏာပိုင်စနစ် (totalitarianism) ဖြင့် အုပ်ချုပ်လျက်ရှိသည် ဟုဆိုသည်။ ဝတ္ထုထဲက အမိကအတ်ကောင်ဖြစ်သူ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ဝင်စတန် စမစ်သည် ထိုနိုင်ငံတစ်ခုရှိ ပါတီအောက်ခြေဝိနယ်းတစ်ညီး ဖြစ်သည်။ သုက အမှန်ကို ထိုလူသား လူ ဂုဏ်သိက္ခာကို တန်ဖိုးထားသူ ဖြစ်ရာ၊ အမှန်တရားကို

1984 021

စကားလဲများသည် လည်းကောင်း နိုင်ငံမေးအာကာ အလွှဲသုံးစားလုပ်မှုများကို စေဖန်ထောက်ပြရန် ထိစိမိမိ အံဝင်ချင်ကျ ရှိလှသည့် စကားများအဖြစ် ယနေ့တိုင် သုံးစွဲနေရဆဲ ဖြစ်သည်။

Nineteen Eighty-Four စာအုပ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် ဤဗျားသော ဂယက်နှုန်း ယဉ်တဲ့ အောင်မြင်ကျော်ကြားမှုများကို အောင်ပဲလ် ကောင်းစွာသိမြင် ခဲ့စားနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့။ စာအုပ်တွက်ပြီး များစွာမကြာဖို့ ၁၉၅၀ ခုနှစ် နောက်ခါရိယ မှာပင် လန်းခန်းနှင့် အေးချုပ်စွဲ တိဘီရောဂါဖြင့် သူ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။

ရွှေ့ချုပ်အောင်ပဲလ်၏ စာများမှာ မြန်မာတို့နှင့် အတော်ပင် ရင်းနှီးမှု ရှိခဲ့သည်။

Burmese Days ဝတ္ထုကို စာရေးဆရာ သက်လယ်က 'မြန်တိုင်းဌာနီ' အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆို၍ သွေးသောက်မဂ္ဂအင်းတွင် အခန်းဆက် ထည့်သွင်းခဲ့ပြီး၊ ငင်းကိုပင် လုံးချင်းအဖြစ် ၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် 'ဆုံးတစ်သက်တိုင်' အာမည် ဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။ ထိုဝတ္ထုကိုပင် စာရေးဆရာ ရွှေ့သွေးက 'လောင်းရိုင် အောက်က ဗမာပြည်' အမည်ဖြင့် ပြန်ဆိုပြီး ၁၉၆၆ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

Animal Farm ကို စာရေးဆရာတို့ သခင်ဘသောင်းက 'မခြေလေး အောင်း တော်လှန်ရေး' အမည်ဖြင့် မြန်မာမှုပြုပြန်ဆိုကာ ဘာသာပြန်စာပေ အသင်းမှ ၁၉၅၁ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

Nineteen Eighty-Four နှင့်ပတ်သက်၍မှ အပြည့်အစုံ ဘာသာပြန်ဆို ချက် မတွေ့ရှု အပိုင်း ၃ ပိုင်း ရှိသည့်အနက် ပထမပိုင်းကို အကျဉ်းချုပ်၍ ဘာသာပြန်ဆိုသည့် စာအုပ်ပါးတစ်ခုသာ တွေ့ရသည်။ နယ်စာအုပ်ပိုက်တွင် နိုင်နိုင်ပြောင်း ဖော်ပြထားပြီး ဘာသာပြန်သွားမည်ကို မတွေ့ရပေ။

■ ■ ■

ရွှေ့ချုပ်ကာဆင်၏ အသိပိသင့်နွေးပြီး

လူ အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ တုံးနေးနေး ပြစ်ပေါ်နေ သည့် ပြဿနာ တစ်ရပ်ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းရှင်းပြီးပေါ်အောင် မီးမောင်းထိုးပြုသဖြင့် လူ အမှား အလန်တကြား နှီးကြားတက်ကွက်ကာ သည် ပြဿနာကို အဖြန့်ဆုံး ပြောရှင်းရန် လူမျှရှားကြ တောင်းဆိုကြ၊ ပြင်းဆုံးဝေဖန်ကြနှင့် အကြီးအကျယ် ဝယ်ကိုရှိသွား စေသည့် စာအုပ်ပါးတွေ့ ဖုန်းရဲ့ပါ ပေါ်ထွက်တတ်သည်။

အဲသည် စာအုပ်မျိုးတွေအကြောင်း ပြောကြ သည့် အခါများတွင် အမေရိကန် လူမည်း ကျောက်နှင့် တို့၏ တိရှိနှင့်တုံးတို့၏ လို့ဝါးလှသည့် ဘဝကို သရုပ် ဖောက် ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်နေးအတွက် လူ့ဆော် ရေးသားသည့် ဟဲနိုယ်က ဘီးချာ စတိုး (Harriet Beecher Stowe)၏ Uncle Tom's Cabin (ဘက္ကဗ္ဗ္ဗ္)၊ သားသတ် ကုန်ထုတ်စက်ရှိပြီးမှာ မှ ဘလုပ်သမားတို့ ရက်ရက်စက်စက် ခေါင်းပြုပြု ခဲ့နေရပုံနှင့် လုပ်ငန်းရှင်တို့က မသုတေသနသော အသားများကို ရွေးကွက်တွင်း တင်သွေးလောင်းဆုံး နေပုံ အကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ဖွံ့ဖြုတ်ခဲ့သည့် အားလုံး

ହନ୍ତଗଲିଲ୍ୟା: (Upton Sinclair) ରୀ ଟେ ଜୁଙ୍କେ (ଜୁନ୍କେ) ୧୯୦୬ ବିଲ୍ୟୁ ଅନ୍ତର୍ଜାମ୍ବା: ପିଲାଲେଖୁଣ୍ଡିଯନ୍ ॥

သို့သော် လူအများကို ချက်ချင်းလက်ငင်း လှပ်ရှားသွားစေသည့်နေရာ၌ အသည်ဝှက်ဖြော်ပြီးများနှင့်တန်းတဲ့ စွမ်းအားကြီးများသည့် ဝှက် မဟုတ်သော စာအပ်တစ်စုပ် ရှိနေသည်။ ယင်းက ပိုးသတ်ဆေးများနှင့် ပေါင်းသတ်ဆေးများကို မြဲးပေါ်လောာ ပရမ်းပတာ သုံးစွဲကြပြင်းကြောင့် သဘာဝချိန်ခွင်လျှာ ကမောက်ကမ ဖြစ်ကာ ကြောက်မက်ဖွယ် အနှစ်ရာယ်ဘေးဆီးများ ပေါ်ပေါက် လာနိုင်ပုံအကြောင်းကို သတိပေးရေးသားလိုက်သည့် ရေချွဲပါကာဆင် (Rachel Carson ၁၉၀၇-၁၉၆၄) ၏ Silent Spring (တိတ်ဆိတ်သော နေ့ဗီး) (၁၉၆၂) ပြုသည်။

သည်စာအုပ်ကြောင့်ပင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးမှု ပြသာနာကို
လူအများ သိမြင်ကာ လူသားတို့ အနေနှင့် မိမိတို့နေထိုင်ရာ မြေကြောကို
ကာကွယ်စောင့်ရှုက်သုန္တသည် ဟုသော အယူအဆတစ်ပိုင် ကန္တတစ်ပိုင်
ပြန်ပွားခဲ့သည် ဟုဆိုရှိပါသည်။ သို့သော် တစ်ခုပြုယားရန် ရှိသည်က သည့်
အရင် အတော် စောစီးစွာကတည်းကပင် အချို့သော စက်မှုနှင့်ကြီးများရှိ
ပညာသတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အတော်များများ၏ ပေါင်းထဲတွင် သဘာဝပတ်ဝန်း
ကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး အတွေးအခေါ်များ ကိန်းအောင်းနေခဲ့ပြီ ဟုသော
အချက် ဖြစ်သည်။ လူနေထူထုပ်သည့် မြို့ပြိုးများတွင် မော်တော်ယာဉ်များ၊
စက်ရှု၊ အလုပ်ရှုများမှ တွက်သည့် မီးခီးများကြောင့် လေထူ ညွှန်ညွှန်ပြုင်း၊
မီးခီး (smoke) နှင့် မြှော်ငြိုင်း (sing) ပေါင်းစပ်ဖြစ်ပေါ်သည့် မီးခီးမြှော် (smog)
များ ပိတ်ပွဲ့ကာ ခနီးသွားလာမှ ကိုခဲ့ခြင်း၊ အသက်ရှုလမ်းကြောင်းရောဂါ
အပါအဝင် ဘေးအောက်ရှာယ်များ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ လူများနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများမှ
တွက်သည့် အညစ်အကြေးများကို ဖြစ်ခေါ်ပေးများ၊ ရေအိုင်များသို့ စွန့်ထဲတဲ့
ကြသဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ရေအောင်းအမြှစ်တို့ ပျက်စီးကာ ရေသွေလွှံပါများ
သေကျေပျက်စီးခြင်း၊ သန်ရှင်းသော ရေကန် ချောင်းမြှောင်း ရှားပါးလာခြင်း၊
အကြောင်းအချို့ချို့ဖြင့် ပင်လယ်ပြုင်သို့ ပိတ်စပ်ကြောက်သည့် ရေနှင့် အညစ်
အကြေးများကြောင့် လူတို့ အပန်းဖြေရာ ပင်လယ်ကမ်းခြေများ ပျက်စီးခြင်း၊
သန်းပေါင်းများစွာသော ပင်လယ်တွက်တို့ အသက်ဆုံးရှုံးခြင်း၊ သမုပ္ပဒရာကြီး
သည်ပင် စက်မှုလုပ်ငန်းတွက် အနုပြုအညစ်အကြောင်းများ စွန့်ပိုင်ခြင်း၊ စမ်းသပ်
ဖောက်ခြေကြသည် နှုကာလီးယားများမှ အနမ်းမာတ်များ လွှုံးစ်ခိုင်း စသော

2000

အောင်းများကြောင့် အဆိပ်အတောက် သင့်လာခြင်း သေည့် အချက်များ အော် ဂေဟဖော်ညာရှင် (ecologist) များ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း အနော်များ (conservationist) များ၏ ခေါင်းဆဲတွင် စိုးရိုးစိတ်တို့ ကြောင့်ကြ ပါသော် အောင်းများကြောင့် တိုးပွားပြင်ပေါ်လေလျက်ရှိသည်။ ထိုစိုးရိုးစိတ်ရာ အကြောင်းအချက်များကို သုတေသန ဆောင်ပါးများ၊ စာတမ်းများ၊ ကုမ္ပဏီများ ပြုလေည့် ငွေးတို့ ရေးသားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ပညာရှင် အသိင်းအရိုင်း ပြင်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို များစွာ မခံယူခဲ့ရ။

သိပ္ပသုတေသနတိုင်း စာအုပ်စာတမ်း ကျမ်းပေါင်းများစွာကို အခြေပြု၍
အစိတ ကိုတားချက်များ အဆွဲးစာရင်းကိုပင် စာမျက်နှာ ၅၀ ကော် ဖော်ပြု
နာရွှေ့ သူမေ၏ စာအုပ်ကို ပုံပြင်တစ်ပုဒ်နှင့် ၁၅၅ ဖွင့်ထားသည်။ သူတို့ ပျော်ဆွင်
စွာ ပေါင်းဖက်ကြလေသကည်း ဟူ၍ နိဂုံးချုပ်ထားသည်။ ချမ်စရာပုံပြင်မျိုးတား
အနှစ်။ ခေါ်က်များစွာထိပ်၍။

ရေရှည်က ပုံပြင်ထဲမှာ သူရေပြထားသည့် အနေအထားများအတိုင်း တစ်ထပ်တည်း တူညီစွာ ဖြစ်ပွားနေသော မြို့ကြာမျိုး လောလောဆယ် မနိုင်သေး၊ သို့သော် တစ်ထိုက်တစ်ပိုင်း တစ်စွဲနှင့်တစ်စွဲ ဖြစ်ပွားခဲ့ ဖြစ်ပွားနေသော နေရာ ဒေသတွေတော့ အများအပြား ရှိနေပြီ ပုံပြင်ထဲက အနေအထားသည် အချိန် မဆွဲ တကယ်လက်တွေ့ ဖြစ်လာနိုင်သည် ဟူ၍ သတိပေးပြောဆိုသည်။ ဒါ သည်နောက် သူမက အချို့နေရာများမှာ တေးဆိုတတ်သော ငှက်ကလေးတွေ မရှိတော့သဖြင့် နေ့ဦးရာသိမ်ပင် တိတ်ဆိတ်ပြောက်ကပ်နေရခြင်းသည် အင်းဆက်ပိုးသတ်ဆေး (insecticide) ပေါင်းသတ်ဆေး (herbicide) စသည့် အာနိသင်ပြင်းသော ဓာတုပစ္စည်းများကို လေယာဉ်ပေါ်မှ ကြော်နှင့်ခြင်း အပါ အဝင် အဆင်ခြင် အတွက်အဆ မရှိ သုံးစွဲကြော်ခြင်းများကြောင့် ဖြစ်သည် ဟု ဆိုလိုက်သည်။

သတ္တမြတ်ရန်အတွက် ကောင်းကင်သိတက်ကာ အဆိပ်မြို့များ ရွှေ့ချော်သော သဘော ပြစ်ခဲ့သည်။

အင်းဆက်ပိုးသတ်ဆေးများသည် ပိုးအကောင်းရော အသေးသာတိဖြတ်မှုက ရေထဲရှိ ပါ။ လေထဲရှိ ငှက်တို့ အပါအဝင် အင်းဆက် အား အခြားသတ္တဝါများကိုပါ သေကောပျက်စီးစေခဲ့သည်။

ရေရှိလ်က လူတွေ ဦးသတ်ဆေးများကို မည်မျှ အလွယ်တော့ အသုတေသန ပြုပါ သည့်အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဦးကျိုးတွေ မည်မျှ ဖြောက်ဆောင် အောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့များကို အထောက်အထား သာကောများတောင် တည်ဆောက်

ရေချိလ်၏ အော်လုပ်ရေသားချက်များက နောင်တွင် အမြှေသူများ
လည်း အလားတူဖြစ်ပေါ်မျိုးတွေကို ဖော်ထုတ်တစ်ပြရန် များစွာ အသေးသေး
ချို့ကြပြခဲ့သည်။ နမူနာတစ်ဦးအနေဖြင့် “ရေချိလ်ကာဆင်သို့ ဖြည့်စွဲထုတ်ချွေ”
(A Postscript to Rachel Carson) အမည်ရှိ တတ်ပုစ်တွင် သဘာဝဝင်ငြိုင်
တွင် ထိန်းသိမ်းရေး သမားတစ်ဦး ဖြစ်သူ ကလတ် စံနဲလီ (Clark C. Van
Fleet) က “ဝဝရံ” ဟု လူသိများသည့် ဆိုဒီယပ်ဖလိုရှိ အက်ဆိတ်ထုတ်
ချားကို တွင်တွက်ကျယ်ကျယ် အသုပြုလာနေသည့် အန္တရာယ်တို့ ထောင်း
သည်။ ဝဝရံ ကို ဤကြိုက်သတ်ဆေးအဖြစ် ရှုပေါ်များနှင့်လူတွေ အသေး
ချို့ကြား၊ ဝဝရံ ပါသော ရှုံးစွေတစ်စွေသည် ဤကြိုက်တစ်ကောင်ကို
ခြော်ရှုံးစွေတစ်ကောင် အား သို့သော ဤကြိုက်သာ မဟုတ်၊ ရှုံးများ ယုန်များလည်း
ဖြစ်ဖြင့် ချက်ချင်းသောကြား၊ နေရာတစ်ခွဲတွင် အစီးရှစ်ထုတ်လောက်

Silent Spring စာအုပ် ပို့ပို့ပွဲကဲပေါ်လာပြီး နောက် ၂၄ နှစ်ခန့်အကြား တွင် အမေရိကန်အတိုင်းရ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဌာနကလည်း အင်ဒရင် (Endocrin) ဦးသတ်ဆေးကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးပြစ်အောက်ပိုင်းနှင့် ငင်းစီဝင်ရာ မကြေခါကို ပင်လယ်ကျော်ထဲတွင် ပါးကောင်ရေ ၁၀ သန်းခန့် သေဆုံးခဲ့ကြောင်း၊ ငှေး ပိုးသတ်ဆေးများသည် ဖြစ်ကမ်းသားတစ်ဘက်တစ်ချက်ရှိ ပိုက်ပျိုးခဲ့ရေးများမှ ကျေဆင်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း အတည်ပြု ပြောဆိုခဲ့သည်။ အလေးတူ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ အတွင်းက Newsweek မဂ္ဂဇင်း သတ်းတစ်ပုံးတွင် ဘော်နီ ထို့ကြောင်း (အင်ဒိုနီးရှားကျော်စုံ) ၌ ကျော်ရှားတွင် ယင်ကောင်များ သောင်း ကျော်နေသဖြင့် သတ်သင်ရှင်းလင်းရန် ကျန်းမာရေးဌာနက ဒီဇီတ် ဆေးဖျက် ကြောင်း ဒီဇီတ်ကြောင့် ယင်တွေ ချက်ချင်းရှင်းသွားသော်လည်း မကြော်ပိုင် ယင်ဆေးကောင်တို့ စုသည့် အိမ်မြှောင် ပုံတ်သင် ကင်းလိပ်ချာ စသည်တူ ဆေးဖျက်ကြောင်း ထို့နောက်တွင် အိမ်မြှောင် ပုံတ်သင် တို့ကို စားသည့် ချော်ဆေး သေဆုံးတွေပြန်ကြောင်း ကြောင် မရှိသည့်အခါ ကြိုက်တွေ အရှင် ဌာနရှားသာပြီး ပသိမ်းရော်ဘို့ အန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုင်လာရကြောင်း စသည်ဖြင့် ကော်ပြုထားရာ ပိုးသတ်ဆေးတို့ကြောင့် ဆင့်ကဲပြစ်ပေါ်သည့် သားအန္တရာယ်

S. 2000

— အိန္ဒည်းဟု ဆင်လက် စံစီကြော ဝေဖန်သည်။ ထို့နောက် သူမက လောက်အထူးဆယ်တွင် ပိုးသတ်ဆေး အဆိပ်များများနှင့် တိုက်ရှိရိုက် ထိတွေ့ခို့ဖြင့် အိန္ဒည်းမောပြောသေဆုံးသွားသူ အရေအတွက် အနည်းငယ်မျှသာ တွေ့ရအေးကြောင်း၊ သို့သော ပိုးသတ်ဆေးသော အဆိပ် နည်းနည်းစိန့် ရေရှည်ထိတွေ့ခဲ့ခြင်း ကုန်ဆာ၊ လူကိုစီးယား၊ အသည်းရောင် ရောဂါ စသည် ကြောက်မက် ဖြူသံ ရောဂါဆုံးများ၊ ဖြစ်ပွားကာ သေဆုံးကြရမည့်သူတွေ အမြှောက်အမြှား ဖြို့နေကြောင်း၊ စိုက်ပို့ရောင်သများတွင် နေထိုင်ကြသူတို့အနေနှင့် မွေးကတည်း၊ စတင်ကာ ပတ်ဝန်းကျင် ရေမြှေတောတောင်များတွင် ပုံနှိပ်နေသည့် အဆိပ် များကို မဖိုစလောက် နည်းနည်းစီ နည်းနည်းစီ ထိတွေ့ခို့နေခဲ့ကြကြောင်း၊ သည်အဆိပ်တွေသည် ပမာဏ နည်းသည့်အခါ ပြဿနာ မရှိသောလည်း အောက်ယုတွင် ဖြည့်ဖြည်းချင်း ရေရှည်စာဝေးမိလာသည့်အခါ အသက်ကို အနှံရာယ်ပေးသည့် အဆင့်သို့ ရောက်ရှိလာနိုင်ကြောင်း သတိပြုကြရန် အသက်ပုံပြောဆိုသည်။

တစ်ဖန် လူ၏ သုံးစွဲသော အဆိပ်အတောက် ပစ္စည်းများကြောင့် သဘာဝတ်ဝန်းကျင်၌ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများ ရှိသကဲ့သို့ သဘာဝတ်ဝန်းကျင် အတ်က ပြန်လည် ခုံတိတ်အိုက်တာဖူးလည်း ရှိပြောင်း ရေချွဲလဲ ရေးသား အဲသည်။ နှုန်းတော်ခုက ယခင်ကထက်ပို၍ အန္တရာယ်ရှိသော အဖျက်ပိုး သစ်များ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ရိုးသတ်ဆေးများ သုံးခွဲပြီး ကာလအတန်ကြောသော ယခင် မျိုးပြုတဲ့သလို ရှိခဲ့သော အဖျက်ပိုးများသည် ပို၍ အားကောင်းသနမာပြီး ပိုးသတ်ဆေးခက် ခိုင်သည့် စုပါအဖျက်ပိုးများအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ သည်အခါ အတူအေးပညာရှုံးများက ငှင့်တိုကို သတ်သင်နိုင်မည် ပို၍ အစွမ်းထက်သော အဆိပ်များ ဖော်စပ်ထုတ်လုပ်ကာ ဖြန့်ဖြူသုံးခွဲကြခြင်းဖြင့် အဖျက်ပိုးများ သာမက လူအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သတ္တဝါများ အားလုံးကို ပို၍ ပြုးထန် သော ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်ပေါ်နိုးပါသည်။ ယင်းသို့ အဆိုး သံသရာလည်နေ့နိုင်သော အနေအထားကို ထောက်ပြကာ ရေချေလိုက သဘာဝ ခိုင်ခွင့်လျှောက် ကမောက်ကမာပြစ်အောင် လုပ်သော လူသားသည် အနိုင်ရရာ မရှိသည် စိပ္ပါးကို ဆင့်ခွဲနေခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ သတ္တဝါအမျိုးမျိုး အပ်အမျိုးမျိုး တို့၏ အသက်စိတ္တေသွေ ဆိုတွယ်ဆက်စပ်နေသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သည် နှုံးညွှေပျောင်းသလို ထိနိုက်ပျက်စီးလွယ်သလို ထင်ရသော လည်း၊ တစ်ဘက်တွင် ယင်း၏ အလွန် ကြို့နိုင်မှာကျော်၍၊ လူသားတို့ လုံးဝ မော်လင့် မထားသော နည်းလမ်းများဖြင့် တွဲပြန် တိုက်ခိုက်နိုင်သည့် စွမ်းရည် သတ္တေသွားမြောင်း မှတ်ချက်ခွဲခဲ့သည်။

Silent Spring သည် ရေချေလိုကာဆင်၏ ပထမဆုံးစာအုပ် မဟုတ်ပေ။ သည် စာအုပ် စတင်ရေးသားသည် ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် သူ့အသက် ၅၀ ကျော်ပြုပြီး၊ သိပ္ပါသူတေသန အတွေ့အကြုံ စာအုပ်စာတမ်း ရေးသားသည် အတွေ့အကြုံတွေလည်း ကြွယ်ဝပြည့်စုံခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ငယ်စိုက ကျေးလက်ရှိ မိသားစု စိုက်ပျိုးမြေမှာ ပြီးပြင်းခဲ့သော ရေချေလိုသည် ရောန် ချောင်းမြောင်း၊ လယ်ယာမြောင့် သစ်ပင် သစ်တော် များကို စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အကြောင်းကို မိခင်ထဲမှ စတင် လေလာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ထိုပြင် ကလေးဘာဝကတည်းက စာရေးစာဖတ် ပါသနာပါသည်။ အသက် ၁၀ နှစ်အဆွယ်မှာပင် ကလေးဘာပေ မူးလုပ်တစ်စွဲ၏ သူမေ့သည့် ပုံပြင်လေးတစ်ပို့ ပုံနိုင်ဖော်ပြုခဲ့ရသည်။

တတ္တေသိလိုသို့ အင်လိပ်စာအိုက ကျောင်းသုအဖြစ် တက်ရောက်ရေး စာနယ်င်းများသို့ ကျောလေးတွေ ရေးပို့နေသော ရေချေလိုသည် ပို့ပေး အတန်း တက်မိရာက သတ္တဝါလောက်ကို အထူး စိတ်ဝင်စားသွားပြန်ကာ သတ္တေ ပေး (Zoology) အမိကတန်းကို ပြောင်း၍ တက်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင်

၂၅၁(၁)ဟေး(၂)ကောင်း(၁) တတ္တေသိလိုမှ သတ္တေပေးဖြင့် မဟာဘွဲ့ရသည်။ ၂၅၁နာရီ နာမည်ကျော် ဝိုင်(၁)ပိုးလုံးလုံး အဖွဲ့ဝါရိုဝင်လော စာတမ်းတစ်ခု ပြုစုံသည်။ နောက်တွင် အမေရိကန်အစိုးရ ငါးနှင့်တော့သတ္တဝါကြောနတွင် အမှုထင်းသည်။ အဖွဲ့ဝါကို နှစ်သက်ကျွမ်းဝင်သူ ဖြစ်သည့်အလောက် Under the Sea - Wind (၁၉၄၁) The Sea Around Us (၁၉၅၁) နှင့် The Edge of the Sea (၁၉၅၅) စသည့် စာအုပ်စာတမ်းများ ရေးသားခဲ့သည်။ သိပ္ပါအကြောင်းအချက်များကို သာမန် စိနိုင်သံ စိတ်ဝင်စားအောင် ရေးဖွဲ့စိုင်စွမ်း နှိုးသည့်အလောက် သူ့စာအုပ် များကို လူအများ စိတ်ဝင်စားသည်။ အထူးသာပြင်း The Sea Around Us မှာ သုတေသနများလုပ်း အမျိုးသာစာအုပ်ဆုပါ နီမြှင့်ခံရသည်။ ထိုပြင် ထိုစာအုပ်မှ ရနိုင်သည့် စာမူခငွေများကြောင့် မိမိစိတ်ဝင်စားသည့် အကြောင်းရပ်တစ်ခုကို ပြည့်ပြည့်ဝေ သုတေသနပြေကာ စာအုပ်စာတမ်း ရေးသားနေ့နိုင်သည့် အခွင့် အမေ့ ရရှိလာသည်။

ထိုအချို့တွင် သူ့ခေါင်းထဲမှာ ယခင်ကတည်းက ဖွဲ့ဖြူနေခဲ့သည် ပြီးသတ်ဆေးပေါင်းသတ်ဆေးများ ပြဿနာကို ရေးသားရန် စိတ်ကူးရသည်။ အနေတကြီး ရေးဖွဲ့ လိုအပ်နေပြီ ဟုလည်း သူမြှင့်သည်။ ထိုသော သည် အကြောင်းရပ်က အဖွဲ့ဝါလိုပေးအကြောင်း ရေးသည့် သိပ္ပါသာစာအုပ် များနှင့် မတူ စာတု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းရှင်းများနှင့် ထိုတိုက်တွေ့ရမည့် အလုပ်ဖြစ်ကြောင်း သိသဖြင့် ရုတ်တရက် လက်တွန်းသည်။ နောက်တော့မှ သည်အုပ်ရာရှယ်ဆိုးကို မိမိ မှုက်စိတ္တော် ပို့ပြင်ပြင်း မြင်နေပါလျက် ရေးရွှေ့ပို့ပြင်နေခဲ့မြှင့်လျှင့် ပို့မြှင့်ပေးအိုများမှာ ရရှိလာသည်။

Silent Spring ကို စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခြင်း မပြုမဲ့ The New Yorker မဂ္ဂဇားတွင် တစ်စိတ်တစ်ခေါ် အခန်းဆက်အဖြစ် ဖော်ပြုခဲ့ရ ပထမ ထောင်စာမှာပင် ပို့သာတော်ဘက်မှ စိတ်ဝင်စား တွဲပြုနိုင်သော် ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ စာအုပ်အဖြစ် ထွက်လာသည့်အခြားမူ ချက်ချွမ်းပို့ရှိခဲ့ရသည်။ နောက်တော့မှ သုတေသနပြောက်တွင် သူ့အုပ်အကြောင်း(၁)(၁) သတ်ဆေးစာတမ်း အပတ်စဉ် ဖော်ပြုသည့် အရေးအင်းရ ဆုံး စာအုပ် စာရင်းတွင် ၃၁ ပတ်မျှ ဆက်တိုက်ပါရှိခဲ့သည်။

စာအုပ်က ရွေးကွက်မှာ အောင်မြင်သလို လူအများ၏ စာတွေးအဖြင့်

များပေါ်တွင်လည်း အပြီးအကျယ် ရိုက်ခတ်လွှားမြို့ခဲ့သည်။ ပြီးသတ်ဆေးတို့၏ ကြောက်မက်ဖွယ် အန္တရာယ်ကို လူတိုင်း အလန့်တကြား သိမြင်သွားကြပြီး စာတုပွဲ၏ လုပ်ငန်းပြီးများနှင့် သက်ဆိပ်ရာ အထိုက်ရွှေ့နှုန်းအပေါ် ဖိအား ပေးတောင်းဆိုမှုများ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

ရေချေလု၏ စာအုပ်ကြောင် လူအများ အလန်တွေား ဖြစ်နေကြစဉ် သူ့အား အကြီးအကျယ် တော်သွေနေကြသူများလည်း နိုသည်။ အမိကက စာတုပောပစ္စည်း ထုတ်လုပ်သူများ ဖြစ်သည်။ ရေချေလုကေလည်း သူ့စာအုပ် တွင် စာတုပောပလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများသည် အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေနိုင်သည့် စာတုပစ္စည်း အသစ်အသစ်များအား အမုန်တကယ် လိုအပ်မလိုအပ်ထက် အကျိုးအမြတ်ကို တွက်ကာ ဖော်စစ်ထုတ်လုပ်ပြီး ဈေးကွက်တွင် ထည့်သွင်း ပေးခဲ့ကြသည် ဟူ၍ပင် ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်း ရောသားထားခဲ့ရာ စာတုပော လုပ်ငန်းသမားများသက်က အပြင်းအထန် တွဲပြောကြသည်။ ရေချေလု၏ စာအုပ် ပါ ရောသားချက်များသည် သိပ္ပါအောက်အလက်၊ လက်တွေ့စိုးသပ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းခွင် အတွေ့အကြုံများတွင် အခြေခံကြောင်း၊ အရှုံးပကတီ အနေ အထားများနှင့် လွှဲခြောနကြောင်း ရှုတ်ချေပြောဆိုကြသည်။ ထိုပြင် သူမအား တစ်ဆိတ်ကို တစ်ဆိတ်လုပ်ကာ ကယောင်ကတမ်း အလန်တွေား ထောက်နေသူ၊ လုပ်ငန်းရှင်များအပေါ် မလိုမှန်းထားဆိတ်နှင့် တစ်ဘက်စောင်းနှင့် ပရိမ်းပတာ ပြောဆိုသူ စသဖြင့် ပုံစံလိုရောအရ ပုံတ်ခေါ်ရေးသားခြင်းများ

ଅନ୍ୟ: ପ୍ରିଯାର୍ଥିକ୍ରିଯାନ୍ୟ ॥

ତାଳିତାର୍କିତ୍ତର୍କ ତାଳିତ ଆଲେ:
 ଆନିକ ତ୍ରୈ ପ୍ରିଣ୍ଟ ବୁଲ୍ଡିଟାଲାନ୍ୟ: କିମିତାର
 ଆମାନ୍ଦ ପିରିଦିଃବାର୍ତ୍ତନେଃମୁଖୀଃବୈଲ୍ ଲୁତ୍ତିର୍
 ଆବାର୍କ ଶ୍ରୀନିବାସମୁଖୀତ୍ତାର୍କ ଆମୁକିତାଳୀନ୍
 ପ୍ରିଣ୍ଟିର୍କ୍ରାନ୍ୟ: ଦିନଃତ୍ରୀଗ୍ରିହୀ ଆହ୍ୟଃମାପ୍ରି
 ମୀତା ମାନ୍ଦ୍ରାତି ଆଶ୍ରିତିତ୍ତାର୍କିତ୍ତାପର୍କ ରେ:
 କୁଳ୍କଣ୍ଠ ବାର୍ତ୍ତିଃବାଲ୍ମୀକି ହାରିଃବାହାରିଃଶ୍ରୀନିବାସ
 ମୁଖୀ ପ୍ରିତିଲାବ ବୁନ୍ଧାକ୍ଷିତିର୍କ୍ରାନ୍ୟ: ଯତକ୍ଷି
 ଆଶ୍ରିତିତ୍ତର୍କ ବାତ୍ରୀଭିଃବାର୍ତ୍ତନେ: ବ୍ୟାପ୍ତିମୁଖୀ
 ଯତ୍ତାଂ ରବ୍ରିତିଲୀଗ୍ରିମାନ୍ୟ ଶିରିକ କମ୍ଭାଆଶ୍ରିତି
 ପିତରିପ୍ରିଃରେ: କିମିତିମୁଖୀଃତ୍ତର୍କ କ୍ଷିତିକାର୍ତ୍ତି

မြိုင်ကောင်နှင့် အခြားအဖျက်ပို့မျိုးစုတိ ကျရောက် လွမ်းမီးသွားကြ လိမ့်မည် မြိုင်ကြောင်း ယနေ့လယ်သမားတို့ သီးနှံ အမြှာက်အမြှား စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် ဆိုင်ခြင်းမှာ စာတေသနများ သုခွဲခွင့် ရန်ကြပ်သောကြောင့်သာ ဖြစ်ကြောင်း ငါးတို့ မရှိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အပိုအလျှေး စားနပ်ရိုက္ခာတို့ ကုန်ခမ်းကာ စိတ်အင်များနှင့် ရေဆိပ် မြစ် ချော်များတွင် ပေါင်ပြုကြနှင့် စိုက်ပင် မှော်ပင်တို့ သုသွားသကဲ့သို့ ထိုင်သီးမာရန်သည် ရေရှိမျိုးစုတိလည်း ဖြစ်ပွားလာ မြိုင်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ချေပေပြုဆိုကြသည်။

ချိန်ခွင့်လျှော တိမ်းတောင် ယိမ်းယိုင် သွားလေမလား စဉ်းစားတွေးတော့ မနေနိုင်။ ငါးငါးတို့အား မသတ်လျှင် အင်းဆက်ပိုးတို့က လူကိုသတ်ကာ ကမ္မာကိုပါ လွှမ်းမိုး သွားလိမ့်မည် စသည်ဖြင့် ငါးငါးတို့က ဝေဖန်ထောက်ပြုကြသည်။

သို့သော် အမှန်စင်စစ် ရေချေလှေနေနှင့်လည်း နိုက်ပိုးရေးသုံး ဓာတုပစ္စည်းများကို လုံးလုံးလျားလျား ပစ်ပယ်ရန် ပြောဆိုခဲ့သည်တော့ မဟုတ်ပေ။ “အင်းဆက်ပိုးသတ် ဓာတုပစ္စည်းများကို လုံးဝ ဘယ်တော့မှ မထဲ့ခွဲပါနှင့်ဟု ကျွန်းမ တိုက်တွန်းနေခြင်း မဟုတ်ပါ။” ကျွန်းမ ပြောနေသည်က အဆိပ် အတောက် ပြိုင်ပြီး သတ္တဝါနှင့် သစ်ပင်များအပေါ် သက်ရောက်အား ကြိုးများ သည် ဓာတုပစ္စည်းများကို ငါးငါးတို့၏ အန္တရာယ်အကြောင်း ကောင်းစွာ မသိသူ သို့မဟုတ် လုံးဝမသိသူများ လက်သို့ အဆင်ခြင် အတွက်အဆ မရှိ ထည့်ပေး နဲ့ကြသည် ဟူသောအချက်သာ ဖြစ်ပါသည်။” ဟူ၍ သူမ ရေးသားခဲ့သည်။ ဓာတုပစ္စည်းများအား အမှန်တကယ် လိုအပ်နေသည့် နေရာ၌ သုံးစွဲခြင်းကို သူလက်ခံသည်။ သို့သော် တတိနှင့်သမျှ အနည်းဆုံးစွဲဖို့ သူ သတိပေးသည်။ ထိုပြင် ဓာတုပစ္စည်းမ မသုံးဘဲ အင်းဆက်ပိုးများကို ထိန်းချုပ်နိုင်မည့် အခြား နည်းလမ်းများ ရွှေ့ဖွေကြ သုတေသနပြုကြရန်လည်း သူစာအုပ် နိုင့်ပိုင်းတွင် အလေးအနက် အကြိုပြုရေးသားခဲ့သည်။

Silent Spring စာအုပ် ထွက်ကာစတွင် ဝေဖန်တီတီခိုက်မှုများ ပြင်းထန်ခဲ့သော် လည်း နောက်ပိုင်း၌ တိုက်ခိုက်သူတို့ဘက်က တဖြည့်းဖြည့်း နောက်ဆုတ်သွားကြသည်။ ရေချေလှေကာဆင်၏ အယူအဆကို ထောက်ခံသူတွေ အရှိန်အဟုန် နှင့် တိုးမွှေးလာပြီး ပညာရှင်ဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့များရော အစိုးရပိုင်းကပါ သူမအား ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘူးများ ဆုတ်ဆိပ်များ ခါးမြှိုင့်ကြသည်။

သို့သော် ရေချေလှော အောင်မြင်မှ အသီးအပွင့်များကို ကြောရည် ခံစား နိုင်ခွင့် မရှိခဲ့။ Silent Spring တို့ ရေးသားပြုစုနေဆဲ ကာလမှာပင် သူမ၌ ရင်သားကင်ဆာ စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ရောဂါတစ်ဘက်နှင့် စာအုပ်ကို ပြီးစီး အောင် ရေးသားပြီး သည်စာအုပ်နှင့်ပတ်သက်သည့် ဂယက်တွေ အရှိန်တက် နေဆဲ ၁၉၆၄ ခုနှစ်ထဲမှာပင် သူ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ယခုဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်း ငါးဝါ ကျော်ခဲ့ပြီ။ သို့သော် သူမ၏ အမည်နာမရော လုပ်ရပ်များပါ ယနေ့တိုင် ရှင်သန်ဆဲ ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အဆောက် ကြီးမား ကျယ်ပြန့်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည့် သာဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး

ထုပ်ရှားမှုကြီးထဲတွင် ရေချေလှေကာဆင် ဟူသောအမည်က အထင်အရှား ပါဝင် နှေဆဲ ဖြစ်သည်။ ရေချေလှေကာဆင် ခန်းမာ ရေချေလှေကာဆင် အထိမ်းအမှတ် အဆောက်အရှိ ရေချေလှေကာဆင် သဘာဝတော့ရှိုး ဥယျာဉ် ရေချေလှေကာဆင် သူ စသည်များအားဖြင့် ယနေ့ခေတ် သဘာဝသမားများက သူမအား အလေး အမြတ် ပြုထားကြသည်။ အလေးတူပင် Silent Spring သည်လည်း နိုင်ငံ တကာရှိ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးသမားတို့အတွက် မဖတ်မဖြစ်သည့် ပင်ရင်းကျမ်းတစ်အုပ်အဖြစ် အရေးပါနေဆဲ ဖြစ်ပေသည်။

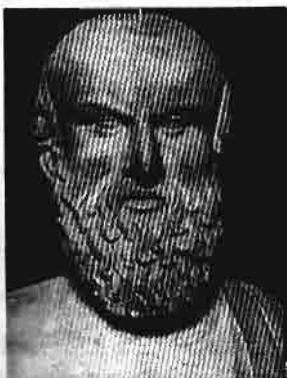
■ ■ ■

ပရီမိုးသီးယပ်(၁)နှင့် အတ်ဆရာ ဒီစီသီးလပ်(၁)

ဝရီဒ္ဓနာရီပြို့ပြုများကို ဖတ်ရှုဖူးသူတို့ ခေါင်းထဲတွင်
ပရီမိုးသီးယပ်(၁) (Prometheus) ၏ အတ်လမ်း
ကစ်စွန်းတစ်စတော့ စွဲကျော်နေတတ်သည်။

ပရီမိုးသီးယပ်(၁)သည် လူသားတို့ အသက်
ရှင်သနရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် မရှိမဖြစ်
လိုအပ်သည့် ပါးကို ခိုးယူပေးသည်။ သည်အတွက်
နတ်မင်းကြီး ဇူစ် (Zeus) က ဒေါသတွက်ကာ သူ
အား ဖမ်းဆီးပြီး ကော့ကေးဆပ်(၁) တောင်တန်းရှိ
ကျောက်တောင်တစ်ခု ထိပ်တွင် သံမှိုးသံငါတ်များ
စွဲကာ လက်ထိတ် ခြေချင်း တွေ့ဖြင့် ခုည်နောင်ထား
သည်။ အနောင်အဖွဲ့ကြောင့် ခုခံနိုင်စွမ်း ကင်းမဲ့
နေသည် သူထဲ လူစ် စော့တ်သည့် လင်းယုန်းကို
တစ်ကောင် ရောက်လာကာ ချွှန်ထက် ကောက်ချိုတ်
သော နှုတ်သီး စူးရှုသနမာသော ခြေသည်း တို့ဖြင့်
ဝမ်းပို့ကို ဖောက်ဖွဲ့ဖြိုး သူ့အသည်းကို ပဲချို့စား
သည်။ စလုတ်တစ်ခုလုံး ဖော်းတင်းအောင် စာမျက်နှာ
သွေးသံရဲ့ရဲ့နှင့် ထၢ် ပဲသည်။ သည်မျှ နိုဝင်ဘာခံရ
သော်လည်း ပရီမိုးသီးယပ်(၁)သည် နောက်မျိုးနှင့်
ပြစ်ၢ် အသက်မသော နောက်တွင် အဆောင်ရွက်သော

ବ୍ରିଜାଲ୍ପିଙ୍କ ତାରତିଲ୍‌ଲ୍ୟାମ୍‌ବୁଃ ତାମ୍ବୁତ୍‌ରେଲ୍‌ଡ୍ରିକ୍‌ର୍ଲିଙ୍କିଲ୍‌ପିଲ୍‌ଲ୍ୟାମ୍‌ବୁଃ ପରିମିତିଃ ହେବିଃ ଯବିନ୍‌ତିଃ) ଅର୍ତ୍ତଲଭିଃ ତର୍ତ୍ତରିତିରତର୍ତ୍ତରେଵା ପ୍ରେତିଃ । ଯଥିରାପୁରିତ୍ୟାମ୍‌ବୁଃ ଦର୍ଦ୍ଦଃ ପରିମିତିଃ ହେବିଃ ଯବିନ୍‌ତିଃ) ଅର୍ତ୍ତଲଭିଃ ଗ୍ରୀବିତ୍‌ରେବାର୍ଗ୍ରୀଃ ତେଜିତିଲଭିନ୍‌ତିଃ (Aeschylus ହେତି ଏଗ୍ରେ ଏକ୍ - ଦ୍ୟାତି) ତ ଦୟାରକ୍ତିପ୍ରକାର (tragedy) ଆପ୍ରେତ ଫ୍ରେଷ୍ଟିପ୍ରାକ୍ରିଯାଣିଃ ତର୍ତ୍ତପିଲମ୍‌ବୁଃ ପ୍ରେତିଃ ପିଲମ୍‌ବୁଃ ।

ଗ୍ରୀ ଲୋକରେଣ୍ଟାର୍ ଟ୍ୟୁନି
ଓର୍ଦ୍ଦିକ୍ୟ: ଅନ୍ତର୍ଭାବର୍ଦ୍ଦିତ

ଯରନ୍ତିର୍ଭାବୀ ଶରୀରରେ ଆହାର

အနီစီးလပ်(၁)သည် အစောဆုံးဖြစ်၍ ထရက်ရုဒိဇာတ်ကို စတင်တိထွင်သူ (Creator of Tragedy) ထရက်ရုဒိပောင်ကြီး (Father of Tragedy) သိဖြင့်ပင် အောက်ဖြောသည်။

အိစိတ်လပ်(၁)ကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်က ရန်အောင် အက်သင်း(၁) (Athens) မြို့နယ်တဲ့ အနီးရှိ အီလူးသစ် (Eleusis) မြို့တွင် အွေးဖွားသည်။ ဂရိနှင့် ပါရှုန်တို့ စစ်ပွဲကြေားများ ဆင်နဲ့သည့်ကာလနှင့် ကြိုက် အဖြင့် ရွှေခေတ်သိမိုင်းတွင် ထင်ရှားသည့် မာရာနှင့်တိုက်ပွဲ ဆယ်လမစ်တိုက်ပွဲ ထိုတွင် ပါဝင်ဆင်နဲ့ရသည်။ ပါရှုန်တို့ကို နှိမ်နှင့်နှိမ်ပြီး နောက် ဂရိအောင် အက်သင်း(၁)မြို့နယ်တဲ့ တန်ဖို့ကြော ကြိုးမားသော ခေတ်ကိုလည်း သူ၏တွေ့ ခုသည်။ သည်အတွေ့အကြံများအားဖြင့် သူ၏ပြုလတ်များကို ရေးသားရာ သူ့စာများထဲတွင် ထိုခေတ်ဂုဏ်တို့၏ နိုင်ငံရေး လူမှုမှုရေး အတွေးအခေါ်၊ ဂရိ သည်ကျေးမှု ခလောစရှိက်နှင့် ငါးတို့ လေးစားတန်ဖိုးထားသော အခြင်းအရာ အားကို ပိုပြင်စွာ မြင်တွေ့ရသည်။

କିମ୍ବାଲିର୍(୧)ରୁ ପ୍ରକାର ପିଇନ୍: କଂ କୋର୍ ରୁ ମୁ ରେହାଃାପ୍ରିଃ
ଦେଖିଲାର୍ମାଃକିର୍ତ୍ତିଯତିନ୍ ତର୍ଦିଲାର୍ମି କିର୍ତ୍ତିଯତିନ୍ଦିଲାର୍ମିଃ ପିଇନ୍ କପ୍ରାପ୍ରିଲାର୍ମି
କାପ୍ରାପ୍ରିଲାର୍ମିର୍ମାଃକାର୍ତ୍ତିଯତିନ୍ କିର୍ତ୍ତିଯତିନ୍ଦିଲାର୍ମିଃ କିର୍ତ୍ତିଯତିନ୍ଦିଲାର୍ମିଃ
କାପ୍ରାପ୍ରିଲାର୍ମିର୍ମାଃକାର୍ତ୍ତିଯତିନ୍ କିର୍ତ୍ତିଯତିନ୍ଦିଲାର୍ମିଃ କିର୍ତ୍ତିଯତିନ୍ଦିଲାର୍ମିଃ

အိစိတ်ပို့လုပ်(၁)တို့ ခေတ်က အက်သင်း(၁)တွင် နှစ်စဉ် နွောရာသို့ အောင်ပေါ်သာ ဒိုင်အိန္ဒံးဆုံး(၁) နတ်ပွဲ၌ အတ်သဘင်ပြိုင်ပွဲများပါ ထည့်သွေး သူရှိသည်။ ပြိုင်ပွဲ၌ အတ်ဆရာတစ်ဦးလျှင် ပြုအတ် သုံးပုံပို့စီ တင်ဆက် ခဲ့သည်။ ငါးသုံးပုံများ အတ်လမ်းတွဲလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ တစ်ပုံပို့ သီးမြား လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ လေဟာပြင် အတ်စင်များတွင် တင်ဆက်သည့် သည်ပွဲ ခုံးကို ပရိသတ်ပေါင်း ထောင်သောင်းချို၍ လာရောက်နားဆင်ကြည့်ရှုကြရာ အောင်ပွဲရ အတ်ဆရာများ အထူး ရေပန်းစားမည် ဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည်။

ယင်းအနက် မှတ်မှတ်သားသားက ဘိစီ ဂုဏ် တွင် ကျင်းပသည့် ဗုံးဖြစ်၏။ ထို့ပြု၍ ပိုလ်ခွဲသွားသူမှာ ထိုစဉ်က တက်သစ် ပြုအတ်ဆရာ ဆောင်ရွက်၏(၁) ဖြစ်သည်။ သို့သော် နောက်နှစ်တွင် အီမိန္ဒရိ(၁)ပြုအတ် သုံးတွဲ (Oedipus Trilogy) ပြင် ဆုရကာ ထိုအာရုံးကို ပြန်ချေခြင်ခဲ့သည့် ဟုဆိုသည်။ ယင်းပြုအတ်သုံးတွဲအနက် တတိယပိုင်ဖြစ်သည့် Seven Against Thebes တစ်ပိုဒ်သာ ကျေန်ရှစ်သွေး။

စင်စစ် အီမိန္ဒရိ(၁)သည် ထရက်ဂျိဒြိုးပြုအတ်၏ ဖခ်ကြီးမျှသာ မဟုတ်။ အတ်ဆရာတို့၏ ဖခ်လည်း ဖြစ်သည်။ အကြောင်းက သူ့သား နှစ် ယောက်ပင် နောင်အခါ် ထရက်ဂျိဒြိုးပြုအတ်ဆရာများအဖြစ် ကျော်ကြား အောင် မြင်ခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သားတစ်ဦးဖြစ်သူ ယူဖို့ရှိယွန် (Euphorion) ဆိုလျှင် ဘိစီ ဂုဏ် ခုနှစ်က ကျင်းပသည့် ပြိုင်ပွဲတွင် ထိုစဉ်က ဆရာတိုးများ ဖြစ်နေသည့် ဆောင်ရွက်လို့(၁) နှင့် ယူရှိပိုးပို့(၁)တိုကိုပင် အနိုင်ရ ပို့လို့ ခဲ့ပေသည်။

အီမိန္ဒရိ(၁)၏ ပရီမီးသီးယ်(၁) ပြုအတ်မှာ သုံးပုံစံတွဲ (trilogy) တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ပရီမီးသီးယ်(၁) အနောင်အတည်းခံရခြင်း (Prometheus Bound) ပရီမီးသီးယ်(၁) အနောင်အတည်းမှ လွှတ်ပြောက်ခြင်း (Prometheus Unbound) နှင့် ပါးကို ယူဆောင်ပေးခဲ့သူ ပရီမီးသီးယ်(၁) (Prometheus the Fire Bringer) ဟူ၍ သုံးပိုင်း ပါရှိသည့်အနက် ပထမပိုင်းသာ ပြည့်ပြည့် စုစုပြု၍ ကျေန်စိုင်မှာ အစအနလောက်စီသာ တွေ့ရတော့သည့် ဟုဆိုသည်။ ဤနေရာ၏ 'အစအန' ဆိုသည်မှာ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စာများထဲတွင် ပါဝင် နေသည့် ငါးပြုအတ်နှစ်ပိုင်းထဲမှ ကိုကား ဖော်ပြချက်များကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

အပြည့်အစုံရှိသော ပထမပိုင်းအတ်ကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြရသော်။ အတ်အစတွင် ပရီမီးသီးယ်(၁)အား နတ်မင်းကြီးလှစ်၏ ပါးကွက် အာကာသားနှစ်ဦး ဖြစ်သည့် ကရားတပ်(၁) (Kratus = ခွန်အားကြီးသူ) နှင့် ပီယာ (Bia = ကြမ်းကြုတ်သူ) တို့က ကော့ကေးဆပ်(၁)တောင်တန်းဆီသို့ ဖော်ဆီးခေါ်ဆောင်လာသည်။ ကော့ကေးဆပ်(၁)ကို ရွှေ့ဝိုင်းတို့က ကဗ္ဗာမြေ၏ အဆုံးစွန်နေရာ ဟုမှတ်ယူကြသည်။ တောင်တို့တော်နေရာ၏ ကရားတပ်(၁)က လွှဲ၏ အမိန့်အရ ပရီမီးသီးယ်(၁)အား ကျောက်ဆောင်တစ်ခုတွင် နောင်

တည်းရမည့် ဖြစ်ကြောင်း ပရီမီးသီးယ်(၁)သည် လူသားတို့အား ပါးကို ပေး ပြု၍ အပြုံးကုံးခံတို့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပရီမီးသီးယ်(၁)အနေနှင့် လူသား အားကို ခင်တွယ်မနေဘဲ လွှဲစ်နှင့် အဆင်ပြေပြီ နေတတ်ဖို့သာ ကြိုးစားသင့် အကြောင်း ပြောဆိုသည်။

ကရားတပ်(၁) ပါယာတို့နှင့်အတူ လိုက်ပါလာသူက နတ်မင်းပဲဆရာ ကိုဖောက်(၁) (Hephaestus) ဖြစ်သည်။ သူက ပိတ်ဆွေတတ်ဦး ဖြစ်သူ အိုးသီးသီးယ်(၁)အား ကျောက်ဆောင်မှာ သံကြီးများနှင့် နော်တည်းပေး ရမည့် အလုပ်အတွက် ပိတ်မသက်မသာ ဖြစ်ရကြောင်း ညည်းတွားလျက်ရှိ သည်။ သို့သော် သူ့မှာ လွှဲစ်၏ အမိန့်ကို နာခံရုံးမှုအပ် အခြားဆွေးချယ်စရာလမ်း မရှိပါ ဟုဆိုသည်။ ပြီးလျှင် ပရီမီးသီးယ်(၁)အနေနှင့် လွှဲစ်၏ နှလုံးသား ပျော်ဆာ်လာဖို့ အတော်ကြီး စောင့်ဆိုးရေးမည့် အကြောင်း လောလောဆယ် ဘွဲ့ လွှဲစ်က အာဏာရရှိစ မင်္ဂလားရာဏအသစ်တို့ ထုံးစံအတိုင်း ထောင်လွှား ပြီးထန်နေသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း တစောက်တောင်း ဝေဖန်ပြောဆိုသည်။

ကရားတပ်(၁)က ပန်းပဲဆရာတား နတ်ပြည်က မီးကို လူသားများသို့ မြို့ပေးသည့် နတ်တို့၏ ရှုန်သူအား အဘယ်ကြောင့် မမျိုးတီးနိုင်ပြစ်နေရသလဲ ပြောဆိုကဲ သူ့အလုပ်ကို မြန်မြန် စတင်စိုးနှီးဆော်သည်။ ဟိုဖောက်ပါတယ်(၁)က လည်း ပန်းပဲကိစ္စအဖြစ် တာဝန်ပေး၍သာ လိုက်ပါလာရသည် မိမိမှာ မိတ်ဆွေ ဆိုသော သံယောဇ် နောက်ကြီးက ရှိနေသည်။ ကရားတပ်(၁)တို့ကတော့ အသည်းနှင့်လုံး မရှိသူတွေ ရက်စက်ကြမ်းကြတ်သူတွေ ဖြစ်သည် ဟုပြစ်တင် သည်။ ကရားတပ်(၁)က ပရီမီးသီးယပ်(၁) ပြစ်စက်ပေးခဲ့ရခြင်းသည် ပန်းပဲ နှင့်မဆိုင် သူကျေးလွန်သည် အားအတွက် သူခဲ့ရခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ သူ့အား သနားနေဖို့မလို ကိုယ်တော်းဆောင်သည့် ကိစ္စမှာ လည်း ဘာမှာ နောက်တွေ့နေစရာ အကြောင်းမရှိ မိမိမြို့ပို့လည်ဆိုလှုပွင့် လူးစ်၏ အာမိန္ဒီကို မနာခဲ့ ခြင်းမရှိုးအတွက်သာ မိမိမြို့ပို့လှုသည် လူးစ်၏ အစီအင်းကို စဉ်းစား ဝေဖော်ခြင်း အောက်တက်ခြင်းသည်ပင် အောက်ပေါ် အောက်ပေါ် ပြန်၍ သတိပေးသည်။

ပန်ပဲဆရာတ် အလုပ်ပြီးနဲ့သွားသောအခါ ကရားတပ်(စ)က ပရိုင်းသိ
ယပ်(စ)အား လူသတ္တဝါတွေကို သနားပြီး သွားတူညီတာ တယ်လောက်
မှားသလဲ အခုတော့ သူတို့က ခင်ဗျားကို ဘာ ပြန်ကုပ္ပါန်ကြသလ စသဖြစ်
ပြစ်တ်ပြောဆိုပါးနောက် ငှင့်တို့ ထွက်ချာသွားကြသည်။

ကောက်ဆောင်ပေါ်မှာ အနောင်အဖွဲ့နှင့် ကျွန်ုပ်စ်သည့် ပရီမီးသီး
ယပ်(စ)က ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအောင်အားစုများအား နတ်အချင်းချင်း၏
ညျှေးခြေားခဲ့ရသည့် မိမိအဖြစ်ကို တိုင်တည်ပြောဆိုနေစဉ် ကောင်ကင်မှု
တောင်ပဲတ်သံများ သူကြားရသည်။ သမုပ္ပါဒာစောင့်နတ် ဘိရိုင်းနှစ်(စ)
(Oceanus) ၏ သမီးများဖြစ်သည့် အိရှင်းနှစ် (Oceanid) တို့ တောင်ပတ်ပဲ
ရထားပြုခဲ့ ရောက်ရှိလာကြပြေား ဖြစ်သည်။ သူတို့က သံသချင်း ရိုက်ခတ်သံ
များ ကြားသဖြင့် အပြေးအတွေး လာခဲာကြပြေား ဖြစ်ကြေားပြောဆိုသည်။
ပရီမီးသီးယပ်(စ)က မိမိအဖြစ်သနစ်ကို ပြောပြသည့်အခါ အိရှင်းနှစ် နတ်သမီး
များက နတ်ထိပ်သီးတို့နေရာ ဘိုလ်ပတ်(စ)တောင်တော်မှု အသစ်တက်လာ
သည့် နတ်ဘုရင်းမျိုးစွဲသည် သူ့သဘောဆန္ဒကိုပင် တရားဥပဒေအဖြစ် ကျင့်သုံး
နေကြောင်း ပြစ်တင်ပြောဆိုရင်း မှုပ်ဆည်ကြပြောသည်။ ပရီမီးသီးယပ်(စ)က
မိမိကို မရကာကွာ၏ ဟိုးအောက်ဘက်မှာရှိသည့် အမောင်ပိန်းနက်သော
တားတရာ်(စ)ခေါက်ထဲရှိ နတ်အကြွေးစာမျက်နှာ ပိတ်လျှောင်ထည့်ထားလိုက်
တာက တော်ပေါ်းမည်၊ ယခုတော့ နတ်တွေ့ အေးလုံး မြင်ကြ ကြည့်ကြ

အသုင်ပြောင်ရယ်မော်နိုင်ကြအောင် ဟင်းလင်းပြင်မှာ ချည်နှောင်ပြထားသည့် အုချိသည့်အခါ အိုရှင်းနစ်တိုက ယင်းသို့ လျော်ပြောင်ရယ်မော လောက အောင် ကြမ်းကြော်သူဟု၍ လုံးမှုအပ တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ နှုနိုင်လို့ပည့် အစာတိပါ ဟပုနဲ့ဖြက်သည်။

ပရိုမီးသီးယပ်(စ)က မဲ့နိုင်ပါနှင့် တစ်နှစ်သော်အခါ လူစ်သည်လည်း
အထူးအောက် လက်လွတ်ဆုံးမှုမည် အနေအထားနှင့် ကြိုလာလိုမည်
သည်အခါ မိမိထံခေါ်လာ၍ အကူအညီတောင်းပြီး မိမိကိုလည်း ပြန်
လှတ်ပေး ရလိုမည် ဟုဆိုသည်။ [Prometheus ဟူသော အမည်မှာ fore-
knowledge ဆိုမှုတ်တဲ့ forethought - ရှုံးဖြစ်ကို ကြိုသိသူ ဟုအဓိပ္ပာယ်
လာည်း] ပရိုမီးသီးယပ်(စ)၏ ဟောကိန်းကို ကြေးရသည်အခါ နတ်သမီးများ
ပေါ်လန်သွားပြီး စကားပြောဆိုရမှာ သည်လောက်အတင့်မရှိ သူ့အား
ဘတ်ပေးကြသည်။ ပရိုမီးသီးယပ်(စ)က ကိစ္စမရှိကြောင်း နောက်ဆုံးကျကျင်
သည် မိမိနှင့် ပြောလည်အောင် ပေါင်းသင်းလာရမည်သာ ဖြစ်ကြောင်း
အောင်လောင်းပြောဆိုသည်။ အိုရှင်းနှစ်တို့က လူ့ကဲ ဘာတွေ့နှင့် သူ့အား သည်
သောက် ဒေါသထွက်ရသလ မေးသည့်အခါ လူစ်သည် သူ့ခင် နတ်မင်းပြီး
အိုနှစ်(Cronus)နှင့် အာဏာလွှာ ဆင်နှစ်စဉ်က မိမိ အကူအညီဖြင့် အနိုင်ရ^၁
သူ့ပြစ်ကြောင်း သို့သော် မင်းဆီးတို့ ထုံးစာတိုင်း မိတ်ဆွေ အရင်းအချာ
နှိုလည်း မိတ်မချေ မယုံကြည်နိုင်ကြောင်း ထိုပြင် လူစ်သည် ပြောကဗျာရှိ လူသား
အေးလုံးကို ရှင်းလင်းပစ်လိုသူ ပြစ်ကြောင်း သူ့အစီအစဉ်တွင် မိတ် တစိုး
အည်းသာ ကြေးက ကုန်လန်းနောက်ကြောင်း မိမိကလည်း လူသားတို့အား မိမိ
ကိုယ်တိုင်ထက်ပင် သနားကရာကာ ထားမိကြောင်း ပြောပြသည်။ အိုရှင်းနှစ်
တို့က သည့်အပြင် လူစ် မကျေနပ်စရာ တမြေား ဘာတွေ့လုပ်မေးသာလ မေး
အည်းအခါ လူသားတို့အား မီးတည်းဟူသော အလင်းရောင်နှင့် စူမ်းအားကို
သူ့ပေးခြေကြောင်း ဖွင့်ဟနသည်။ သည်တွင် အိုရှင်းနှစ်တို့က အဲသည်လို့ လုပ်တာ
အေးယုင်းသည်အကြောင်း သည်ကိစ္စ ပြုပျောက်အောင် နည်းလမ်းရာသင့်
ကြောင်း အကြိုပေါက်သည်။ သို့သော် ပရိုမီးသီးယပ်(စ)က လက်မခဲ့။

သည့်နောက်တွင် သမုပ္ပါဒရာစောင့်နတ် အိုရှင်းနှစ်(၁) သတ္တဝါပြုစီးပါး အောက်လာပြန်သည်။ သူက မိမိနှင့် ပရီမီးသီးယပ်(၁)တို့မှာ ရင်းနှီးသာ ပို့သွေ့များ ဖြစ်သည့်အကြောင်း၊ ယခုလို တွေ့ရသဖြင့် များစွာ စိတ်မချမ်း သော ဖြစ်ရကြောင်း ပြောဆိုကာ၊ အူင်ထဲ သူကိုယ်တိုင် ဘွားအာမခြား

ପ୍ରକଳ୍ପରେ ହେତୁ ତୋଣିଥିଲ୍ଲ ବାଲ୍ମୀକ୍ରିଃ ଯାହାର ପରିମିତି ଯାରେ କ୍ରିତିମିତି ଫେରି ଉଚ୍ଚ ବାନ୍ଧବର ପାଇଲାମନ୍ତର ତଥା ତଥା କରିଲାପିକୁ ଭାବିଲାଯାଏ ।

သူ့အဲအစဉ်ကိုလည်း ပရီမီးသီးယပ်(စ)က ပြင်းပထ်သည်။ မိမိဘက်က ရပ်တည်ပေးသဖြင့် ဘာမျှ အကျိုးထူးလာမည် မဟုတ်ဟု သူကဆိုသည်။ အိရှင်နှင်း(စ)က မလျှော့သေးဘဲ ဆက်ပြောနေသည့်အခါ ပရီမီးသီးယပ်(စ)က မိမိကြောင့် လွှဲစ် မှန်းတီးသည့်အက်ကို အခြားသူတွေ မခံစားရင်လိုကြောင်း ယခုပင်လျှင် မိမိ၏ ညီနောင်များလည်း ခုက္ခရာရောက်နေကြပြီ ဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်သည်။ အိရှင်နှင်း(စ)က ဒေါသတွေ ပြောစေဖို့ အပြီးအယာတတွေ ကို ကုစားဖို့အတွက် စကားလုံးများသည်သာ အသင့်တော်ဆုံး ဖြစ်ကြောင်း တော်က တက်နေပြန်သည့်အခါ စကား ဆိုသည်မှာလည်း သင့်တော်သော အခါသမယတွင် ပြောဆိုနိုင်မှ ကောင်းကျိုးသက်ရောက်နိုင်ကြောင်း ယခုလို အချိန်အခါမျိုးတွင် အိရှင်နှင်း(စ) ကြေားဝင်လျှင် သူရေး မိမိပါ လွှဲစ်၏ ဒေါသ အက်ကိုသာ ခံကြရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပရီမီးသီးယပ်(စ)က ပြောဆိုသည်။

သိန်္တ် အိုရှင်းနပ်(၁) လက်လျှော့ပြီး ပြန်သွားသည်။ သွားပြီးနောက်

လင်းယဉ်းက်ထဲမှာ အသည်းကို ပြုစားခံနေရသည် ပရီမီးသီးယပ်(၁)

၁၌၌ီးသီးယပ်(၁)နှင့် အိုရှင်းနှစ် နှစ်မိမယ်များ အချိအချု ပြောဆိုနေကြပြန် သည်။ ပိုမိုးသီးယပ်(၁)က လူသားတို့အား ဂေါ်နှီးသံ့ဗျာနှင့် ဘာသာစကားတို့ ဖို့သိပ်ကြားပေးခဲ့ကြောင်း ကြယ်တာရာတို့၏ သွားလမ်းလာလမ်းကို မှတ်သား ကာ ညအချိန် ရေကြားခဲ့ရဲ့ သွားလာတတ်အောင်လည်း သင်ပြပေးခဲ့ ကြား၊ သည့်အပြင် ကောက်ပဲသီးနှံရိုက်ပျိုးတက်ရန်နှင့် တိရရှိခဲ့များကို အောက်ပြီးတပ် နိုင်းစေတတ်ရန် လည်းကောင်း၊ သေးအတတ် လေအောင်အတတ် တို့ကို လည်းကောင်း မီးကို အသုံးပြန်လည်း မြေကြီးထဲမှ သလ္လာပစ္စည်းများ ထုတ် ယူနည်း စသည်ဖြင့် လူတို့ တတ်အပ်သော အရာမှန်သမျှကို လည်းကောင်း ဖြို့ သင်ကြား ပေးခဲ့ကြော်း ပြောပြသည်။ အိုရှင်းနှစ်တို့က မိမိအကျိုးကို ကြည့်လာ လူသားတွေအတွက် အောင်ရှုက်ပေးခဲ့တာတွေ များလွန်သွားသည် ထို့ကို ပြန်လှန် မကုန်နိုင်သော သူတွေကို သည်လောက် ကူညီရန်မသိန့် စာဆိပ်း၊ မိမိတို့ကတော့ လူဗျားကမ်းများအတိုင်းသာ လိုက်နာ အထိုင်တော်ကြား ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည်။

သည်နောက်တွင် အတိဆောင်သုတေသနလိုက် ပေါ်လာပြန်သည်။ အူနာမည်က အိုင်အို (10) ဖြစ်သည်။ အိုင်အိုသည် မူလကဗျာမှင်းသမီးလေး တစ်ပါး ဖြစ်သည်။ သူ့ကို လှစ်က နွေးမတမ်းမလေးတစ်ကောင်အဖြစ် အသွေး ပြောင်းထားသည်။ သူ့ခေါင်းပေါ်မှာ ဦးချိန်ငှု အိုင်အိုက သူ ရောက်လာတာ ဘယ်နေရာလဲ မေးသည်။ သူ့ကို တဇ္ဇာတစ်ကောင် လိုက်ပြောက်နေပြီး မှက် တစ်ကောင်ကလည်း တရစပ် မရပ်မနား လိုက်ကိုက်နေသဖြင့် မနေမနား ဖြုံလျှော့ နေရပြောင့် ပြောဆိုကာ မိမိအား ဘာတော့ သည်လောက် နှိမ်စက် ညျဉ်းဆောင်ရပါသနည်းဟု လှစ်အား တိုင်တည်မေးမြန်းသည်။

ပရီမိုးယော်(၁)က သူမအား နာမည်ခေါ်၍ နှစ်ဆက်သည်။ သူက အိုင်ကိုအကြောင်း သိနေသည်။

မိမိအား လက်ဆောင်ပေးပါ ဟုတောင်သည်။ လူစ် မဖြင့်နိုင်။ အဲသည်နောက် တွင် ဟိရာက အိုင်အိုအား အရှုံးတစ်ပိုင်းဖြစ်အောင် မှုက်တစ်ကောင် တာစွဲ တစ်ကောင်နှင့် နိုင်စက်ထားတော့သည်။ အိုင်အိုအား ကယောင်ချောက်ချား လျောက်ပြေးလွှာရင်း ဝေးလဲခေါင်ဖျား အရပ်ဒေသများစွာသို့ ရောက်နှင့်ခဲ့ပြ ဖြစ်သည်။ သူမ၏ ခနိုဝင်ပါတွေအကြောင်း ပရီမီးသီးယပ်(၁)က ပြောပြတော့ သူအား ဘယ်သူဘယ်ဝါ ဖြစ်သလဲ သူကော့ ဘာကြောင့် ယခုလို အပြစ်ပေး ခံနေရသလဲ မေးသည်။ အကြောင်းခဲ့သိရသည့်အောင် အိုင်အိုက ကွန်မ နောက် ထင် ဘယ်တွေအထိ လျောက်ပြေးနေရဲးမလဲ သိလျှင် ပြောပြစ်းပါ။ ဟု ဆိုသည်။

ပရီမီးသီးယပ်(၁)က ရရှုဟင်လျှော့မည့် အိုင်အို၏ ခနိုတန္တုံးတစ်ဝိုက်ကို ပြောပြသည်။ အရှုံးဘက်တွင် ဥရောပနယ်မြေအဆုံးထိ ဖြတ်သန်းကာ အာရု တိုက်သို့ ရောက်မည်။ သည်နောက် အာရုတိုကတိုက်ကိုလည်း ဖြတ်ရလိမ့်မည်။ ခနိုလမ်းမှာ ထူးဆန်းသော လူတွေ ကြောက်စာရာသတ္တိပါမျိုးစွာတွေ တွေ့ရမည်။ အန္တရာယ်ပေးနိုင်သူတွေကို တစ်လျောတ်လုံး ရှောင်ကွဲ့၍ သွားရမည်။ သို့သော် နောက်ဆုံးတွင်တော့ လူစ်က သူမအား လူအသွင်သတ္တို့နှင့် ပြန်လည်

လူသားတိုအတွက် မီးကို
ရယ်ပေးသည့် ပရီမီးသီးယပ်(၁)

အနုဆင်းပေးကာ ပြေးရလွှားရသော ခရီးစဉ် အဆုံးသတ်သွားစေလိမ့်မည်။ သည်အပြင် လူစ်ကိုယ်တိုင်နှင့် ပဋိသန္တိပြီး မျိုးဆက်တွေ ပွားများလိမ့်မည်။ အိုင်အိုမှ ဆင်းသက်သူတစ်ပို့းဖြစ်သည် ဟာကျွှါးလီးစိုးသည် မိမိ (ပရီမီးသီးယပ်(၁))အား အနောက်အတည်းမှ လွှာတ်မြောက်စေလိမ့်မည်။ စသဖြင့် သူမ၏ အနာဂတ်ကို ပြောပြသည်။ လူစ်ကိုယ်တိုင်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း တစ်နေ့ သော့အော့ လူစ်သည် တစ်ယောက်သောသွေ့နှင့် ပေါင်းဖက်၍ သားတစ်ပို့း မွှေးဖွားလိမ့်မည်။ သူ့ထက် တန်ခိုးကြီးသော ထိုသားသည် သူအား အရာမှ သုတေသနးလိမ့်မည် ဟုဆိုသည်။ ထိုက်ကြောက်ကို လှစ် ရှောင်ရှားနိုင်မည်လား အားသည့်အော့ မိမိအား အိုင်အို၏ မျိုးနွားယုံကြည်ဆက်က လွှာတ်မြောက်စေမှုသာလျှင် ပြောနိုင်လိမ့်မည် ဟုဖြစ်သည်။

အတိတ်အကြောင်း အနာဂတ်အကြောင်းတွေ မေးမြန်း ပြောဆိုပြီး အာက် မှုက်ကိုက်ခံရသော အိုင်အိုတိတ်ရှုံးထားလို ဖြစ်လာပြန်ကာ ထိုနေရာက ထွက်ပြေးသွားသည်။ အိုရှင်းနှစ် ညီအစ်မတွေ သူ့အဖြစ်ကို ရင်မော့ဘာ ကြည့်ရင်း အဆင့်အတန်းမတူသွာ့တို့၏ အိမ်ထောင်ရောမှာ အဆင်ပြေနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိကြောင်း၊ မိမိတိုကိုလည်း အိုလ်ပိုယာက နတ်တွေ ဘယ်သော အခါမှ ထိုတိမဝင်စားကြပါစေနှင့် ဟုမျှော့လုပ်ငိုင်ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။

သည်နောက်တွင် ပရီမီးသီးယပ်(၁)က ထ၍ ဟစ်ကြေးသည်။ သည် ထနေ့ သူ့ကိုယ်သူ အလွန်အမင်း ယုံကြည်စိတ်ချနေသော လူစ်သည် တစ်နေ့ စွဲ့ သူ့ထက် အင်အားများစွာ သာလွှန်၍ တိုက်ရလိမ့်ခိုက်ရည်လည်း ပြည့်ဝ သော သားတစ်ယောက်၏ လက်ချက်ပြုပြင် ပျက်စီးရလိမ့်မည်။ သူ့ဖွေ့ဖွေ့ဆုံး သည့် သူ့ဖော် ခနိုန်းနှင့် ကျိုးလာအတိုင်း ဖြစ်ရလိမ့်မည်။ လူစ်ကို မကျခွဲ့ အောင် ကယ်တစ်နိုင်သွာ့ဟွှေ့၍ မိမိတစ်ဦးတည်းသာ ရှိသည် ဟုကြေးကြေး ထိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အိုရှင်းနှစ်တို့က ပရီမီးသီးယပ်(၁)အား မိမိ ထိုတိ ပြုစေချင်တာတွေ ပြောနေတာလား မေးသည့်အော် တကယ်ဖြစ်ရမည့် အမြင်း အရာကို မိမိ ကြိုတင်ဟောကိန်း ထုတ်နေခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ အိုရှင်းနှစ်တို့ စီးရိုင်သည့်အကြောင်းတွေ ပြောမနေသုံးကြောင်း၊ လူစ်သို့သွေ့လျှော့ သည်ထက်မက နိုင်စက်ညွှေးဆဲတော့တွေ ခံနေရလိမ့်မည့်အကြောင်း ဖော်၍ အားမြင်သည့်။ ပရီမီးသီးယပ်(၁)က အလျော့မပေး မိမိ ဘယ်လောက် နိုင်စော် ခံရမည်ဆိုတာ မိမိသိထားပြီး ဖြစ်သည်။ အိုရှင်းနှစ်တို့ စီးရိုင်သည့်အတိုင်းပင် ကြောင့် လွှှေ့ခဲ့

အိန္ဒိယ်နှင့်တိုက ဟားမီးခိုပြောသည့်စကားသည် သင့်မြတ်ကြောင်း၊ ပရီမီးသီးယပ်(၁) သည်မျှ ခေါင်းမမာသင့်ကြောင်း ထပ်မံ ဖျောင်းဖုကြသော် လည်း မရ။ ရန်သူက မတရားနှင့်စက်ခြင်းအတွက် အနှစ်စက်ခံရသူဘက်က ရှုတ်ချွဲစရာ မလိုကြောင်း ပြောဆိုကာ ကန္တာစမ် တုန်ခါနိုက်ဟီးပြီး မိုးကြီး လျှပ်စီးတွေ ထစ်ချုပ်းလင်းလက်ကာ မိမိအား တားတရပ်(၁)ခေါက်ဆီသိသာ ပစ်ချလိုက်စမ်းပါ ဟူပြေားကြိုတောင်းဆီသည်။

ဟားမီးစိက ပရိုမီးသီးယပ်(စ)သည် စဉ်းစားဉာဏ် မရှိသူ ဖြစ်သည်။ အရှုံးပြုသည် ဟုဆိုပြီး အိုရှင်းနှစ်တို့အား သင်တို့လည်း သည်နေရာက ဖော်ကြ၊ ရှားကြ၊ မရော်ရှုံးလျှင် မိုးကြေးလျှင်မိုး ထိမှန်ခံရလိမ့်မည် ဟုပြောက် လှန်သည်။ အိုရှင်းနှစ်တို့က လက်မစ်။ ယခုလို အနေအထားမှာ မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ကို ပစ်ထားခဲ့ဖို့ဟူသည် အယုတ်ညုံးဆုံး အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ပရိုမီးသီးယပ်(စ) အနီးမှာပင် မိမိတို့ နေရာပြောမည် ဟုဆိုသည်။ ဟားမီးစိက လည်း သည်လို့ဆိုလျှင်တော့ ဂုဏ်ရောက်သည့်အခါ လွှဲကို အပြစ်မတင်နှင့် ကိုယ်ကြော် ကိုယ်နောက်တို့ကြော်များသာ ဖြစ်သည် ဟုကြိမ်းမောင်းပြောဆိုပြီး ထွက်သွားသည်။

ပရီးမီးသီးယပ်(၁)သည် လူအများ ကောင်းကျိုးတို့ သယိုးနှင့်ရှုံး
ထွက် ပိမိကိုယ်တိုင်၌ သေးအန္တရာယ် ကျေရောက်ခဲကာ မင်းအမိန့်ကို ဖြစ်သန
သည်။

ଶ୍ରୀପେଟାରିପାର(୩)ଯାହୁ ମତରାଃତ୍ତିକ୍ଷିପ୍ତଭ୍ୟାନ୍ତଃପାତେତେ ଆଲ୍ୟନ୍ତ୍ୟନ ପିଠିନ
ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ତିର୍ଯ୍ୟକ ପାତେତେ ପାତେତେ ପାତେତେ ପାତେତେ ପାତେତେ ପାତେତେ ପାତେତେ

အိုရှင်းနှစ်(၁)သည် နိုင်လိမ်းထက်ပြုသူထဲ အညွှန်ကာ အပြစ်ဒဏ္ဍာ ဖွှတ်မြောက်ရေး ပြောဆိုခွေးနေးရန် စဉ်းရေးရာတိက်တွန်းသည်။

အိပ်ရှင်နှစ်တို့သည် ပရီမီးသီးယံး(စ)အပေါ် ဘနာမှူ အပြည့်စုကြသည်။ သီးသော် နှစ်သိမ့်အားပေးရုံမှုအပ ဘာမျှ မတတ်နိုင်ကြ။

ଜୀବିତକାଳେ ଆମେ କେବଳ ଜୀବିତ କରିବାକୁ ପାଇଁ ନାହିଁ ।

သို့သော် ပရိမီးသီးယပ်(စ)၊ အတောက်တွင် အကျဉ်းမှု ဖော်ပြခဲ့သည့် ပထမပိုင်း နိဂုံးမှာပင် ပြီးဆုံးသွားသည်တော့ မဟုတ်ပေါ့ နောက်ပိုင်းတွင် လင်းယုန်းကိုယ် ရှုက်ရောက်စက်စက် ဖူးချွေးဘာသောက်ခံရသည့် အခန်း ပါရော်နှိုသလို ဟာကျူးလိုးစံ ရောက်နိုလာပြီး လင်းယုန်းကိုယ်ကာ ပရိမီးသီးယပ်(စ)အား အနောင်အတည်းမှ ဖြည့်လွှတ်ပေးသည့် အခန်းလည်း ဒုတိယပိုင်း ဖြစ်သည့် “အနောင်အတည်းမှ လွှတ်မြောက်ခြင်း” (Prometheus Unbound) အတောက်တွင် ပါဝင်ရေးမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း နောက်အတော်နှစ်ပိုင်းက အစအနသာ ကျွန်းနှုံးသည်ဖြစ်ရာ အိစီအားလုံး မည်သို့ရေးမည်ကို တိတိကျကျ မသိရော မူလ ဝရီဒ္ဇာရီ၌ လွှဲစ်သည် သား ဖြစ်သွေ့ တော်လှုန်ပုန်ကန်ခြင်း ခံရသည် ဟူ၍ မပါရှိ။ ထို့ပြင် ဒုတိယပိုင်း ခေါင်းစဉ်အတိုင်း ပရိမီးသီးယပ်(စ)ကလည်း လွှတ်မြောက်ရရှိနိုင်မည် ဟုဆို လျှင် မည်သို့မည်ပုံ အလုပ်အပြောင်း ဖြစ်သွားသနည်း ဟူသည် စာဖတ်သူ့တို့ အတွက် စဉ်းစားစရာတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။

မည်သည့်မိန့်မန့်နှင့် မွေးသောသာသည့် အုပ်အား ရာဇ်လွှဲမှ ဖယ်ရှားပစ်လိမ့်မည်ဟုသော အနာဂတ်ဟောကိန်းနှင့် အပေးအယူပြုကာ လွှတ်လပ်မှုကို ပြန်လည်ရယူသွားခဲ့လေသလား။ သည်လိုက်လျင် ဖိန်းသွေးအား အခံစွန်းအထိ အာခံဆန်ကျင်သွားမည် ဆိုသော သူရဲကောင်း ပရီမီးသီးယပ်(၁)ကို အမှတ်ပြန်လျော့ရမည့်သကော ဖြစ်နေသည်။

၁၉ ရာစု ဥရောပမှ ရိမ်နှစ်တစ် ကဗျာဆရာတို့ကတော့ ပရီမီးသီးယပ်(၁)၏ တော်လှန်ပုန်ကန်သော စိတ်ဓာတ်ကို အထူးတလည်း အလေးအမြတ် ပြုကြ သည်။ သည်အချက်ကို အတိမ်းအစောင်း မဖိန့်။ အလျှော့အတော်း မပြုနိုင် ရာဗုံနှင့်ကဗျာဆရာ ဂါးထာ (Goethe) က 'အနောင်အတည်းခံရခြင်း' တော် အပိုင်းကိုပင် ဆင့်ပွားခဲ့စားကာ ကဗျာတစ်ပုံး ရေးသားသည်။ အင်လိပ်ကဗျာ ဆရာ လော့ဘိုင်ရွှေန် (Lord Byron) ကလည်း သည်ပြုအတ်ကို ကလေးဘဝ ကတည်းက အလွန် နှစ်သက်စွဲလမ်းခဲ့၍ နောင် သူမေးသမျှ တာများတွင် ပရီမီးသီးယပ်(၁) စိတ်ဓာတ်များ ကိန်းအောင်း ပါဝင်သွားသည် ဟုဆိုသည်။ အမြေးအင်လိပ်ကဗျာစာဆိုတစ်ဦး ဖြစ်သူ ရှယ်လီ (Percy Bysshe Shelley) ကမှ 'ပရီမီးသီးယပ်(၁) အနောင်အတည်းမှ လွှတ်မြောက်ခြင်း' (Prometheus Unbound) ဟူသော ခုတိယပိုင်း အမည်နှင့်ပင် လက်ပြုအတ်တစ်ပုံး ရေး သည်။ သူပြုအတ်တွင်မူ တော်လှန်သူ ပရီမီးသီးယပ်(၁)အား ဖိန့်ပုံသူ အုပ်နှင့်

ဝရီရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူတိုကဗ္ဗာ ဝရီသာဘာဝသည် အစွမ်းရောက်မှုကြီး
ပန်းသီးသယပ်(၁)ကတ်သည်ငါးနှင့်အကြား သို့မြတ်ပြေလည်မှု
သာ အဆုံးသတ်ရမည်။ ထိုကြောင့်လည်း ကတ်ပထမဗုံးမှာပင် အိုရှင်း
ပါ(၁)က သင့်မြတ်ပေါ်လိုက်စတားကို အစပျိုးပေးခဲ့ပြီး ပရိုးသီးသယပ်(၁)က
လျှော့သည် မိမိကို မုံချခက်သွယ်လာရမည် ဟုဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ဟူ၍
အောက်ပြုလေသည်။ တစ်ဖန် ဒုတိယလိုင်းဖြစ်သည့် 'အနောင်အကည်းမှ လွတ်
ခြားက်ခြင်း' ပြောတ် အစအနများထဲတွင်လည်း အသည်အချိန်၌ ရာလပ္ပါင်
သက်တမ်း အတော်ကြားခဲ့ပြီဖြစ်သည် အောင်နတ်မင်းကြီး သဘောထား
အွားမျောင်းလာ၍ ယခင် သူတိုးနှင့် သို့မို့ပိုက်အောင်နိုင်စဉ်က ဖမ်းဆီး
အကျော်းချွဲသည့် ရန်သူတော် တိုင်တန်နတ်များကို တားတရပ်(၁)မှ ပြန်လွှတ်
ခဲ့ခြောင်း တစ်စွမ်းတစ်စ ပါရှိရာ ငါးအတ် နောက်ပိုင်းတွင် ပရိုးသီး
သယပ်(၁)ဘက်က ပြောင်းလဲမှုကိုလည်း မြင်လာရနိုင်သည်ဟု ငါးတိုက မှန်းဆုံးသော်။

11 / 12

အေ ဂျေ ဂျက်ကော်(၁) ယောသတ ဝေရက်ကို တက်ခဲ့သူ

ငယ်စဉ်ကတည်းကပင် စွယ်စုကျမ်း ဆိုတာတွေ
ကျွန်တော် အလွန် စိတ်ဝင်စားသည်။

ကလေးဘဝ စာအုပ်ကလေးတွေ ရှာဖတ်စ
အရွယ်ကပင် ကျွန်တော်က ပုံပြင်အတော်လမ်းများမှာ
နစ်များပျော်မွေ့သောစိတ်ထက် အကြောင်းအရာ
အချက်အလက်ကို သိလိုသော စိတ်က ပိုခဲ့သည်
ထင်သည်။ ငယ်ရွယ်စဉ်က ဖတ်ရှုခဲ့သည့် ကလေး
စာပေများထဲတွင် ဦးဘာမဆိုသိ ပါသော ပုံပြင်ကို ပို၍
မှတ်မိနေသည်။ မှတ်မိသည်ဆိုရာမှာလည်း ပုံပြင်
ကတ်လမ်းထက် ဦးဘာမဆိုသိ ဟူသော အမည်နာမ
ကို ပို၍ ခွဲလမ်းမှတ်မိနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ဦးဘာမဆိုသိ အလွန်ဖြစ်ချင်
သည်။

မြန်မာစွယ်စုကျမ်းကြီးဆိုတာ တွေ့လိုက်ရ
သည့်အခါ ကျွန်တော် အလွန် သဘောကျသည်။
စွယ်စုကျမ်း ဆိုသည်က ဦးဘာမဆိုသိ ဖြစ်ချင်သူများ
အတွက် အထူးကလည်း စီမံ နှစ်တိုးပေးထားစာလို့
အံဝင်ခွင့်ကျရနိုင်လှသည် မဟုတ်လား။

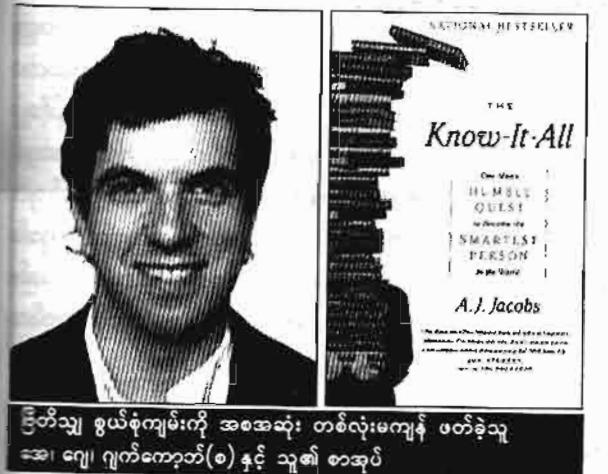
မြို့မှုစွယ်စုံကျမ်းကြီး၏ စောဘေးပိုင်း ထွက်သည့် အတွက်တွေ့ကို ကျွန်ုပ်တော် အသက် ၁၂၂၄၌ ၁၃၂၄၌ သားပေးပေးတရ ဖုန်းဖြစ် ခဲ့သည်။

နိုင်တကာ စွယ်စွဲကျမ်းများထဲတွင် နံပါတ်တစ် ဟုသို့နိုင်သည့် Encyclopaedia Britannica ၏ ပြိုတိသွေ့စွဲကျမ်းများအကြောင်း စာပုံတွင် ကျွန်တော် စတင် ဖော်ပြုခဲ့သည့် ဟုထင်ပါသည်။ အဲသည်လောက်က စတင် ပိတ်ဝင်စား ခဲ့သော အင်စိုင်ကလိပ်းမီးယား ပြိုတ်နိကားကို တဲ့လွှာသို့လိုကျောင်းသားဘဝ္ဗုံး တဲ့လွှာသို့လိုများ ပထိစာကြည့်တိုက်တွင် ပထမဆုံးလှုန်လျော့ ကြည့်ရှုခွင့်ရခဲ့ပြီ။ စွယ်စွဲကျမ်း တစ်အောင်လုံးကို Micropædia နှင့် Macropædia ဟူ၍ အကျဉ်း တစ်မျိုး အကျယ်တစ်မျိုး နှစ်မျိုးခဲ့ကာ အစအဆုံး ပြန်လည်ရေးသားထဲတွေ သည့် ၁၅ ကြိမ်မြောက် တည်းဖြတ်ထဲတ်စေခြင်းမှ (၁၉၁၄ တွင် စတင်ပုံနှိပ်) ကိုလည်း သည်စာကြည့်တိုက်မှာပင် စေားစွာ ဖတ်ရှုခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ လွှန်ခဲ့သော နှစ်အတန်ကြောကူမှု အင်းဝတော်တိုက်က တင်သွင်းသဖြင့် တို့စိုင်က နောက်အုံထဲတိဖြစ်သည့် ပြတ်ပိုင်နိကား (၁၉၉၉ ပုံနှိပ်မှ) တစ်စုံ ဝယ်ယူရရှိခဲ့ရာ ရည်ညွှန်းတော်တစ်ခုအဖြစ် လက်စွဲပြုခိုင်ခဲ့သည်။

ကျွန်တော် လေးစားတန်ဖိုးထားသော မြိုတင်နိကားကို အစာဆုံး တစ်လုံး မကျေန် ဖတ်ခဲ့သည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အာကြောင်း ၂၀၁၅ ခုနှစ် မေလ Reader's Digest မဂ္ဂဇင်းထဲမှာ ဖတ်ရသည့်အပါ ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စား သွားသည်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်က သူ၏ စွယ်စုကြမ်းဖတ်ရှုံး အနတ္ထုအကြိုက် သူ ခံစားချက် သုံးသပ် ရှုပြင်ချက်များကို စာတစ်စောင် ပေတစ်ဖွဲ့ ရောသားခဲ့ပုံ အကြောင်း ရှိခဲ့ခိုင်ရှုက်(၁)တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

Know-it-all ହେତୁକାଳ୍ପନିକା ଯୁଧାଃତ ତକାଃତର୍ମନିଃ ତଳିନ୍ଦ୍ରିୟରୁଣ ଜୀବି
ଦିବୀପ୍ରିଃପ୍ରି ବାଯିଭାଗ ବାଯିନ୍ଦ୍ରିୟ ବାପ୍ରିଦ ପ୍ରାତାତର୍ଯୁଧାଃଗ୍ରି ଦୟାନିପ୍ରାନ୍ତି
ଏବେଠିନ୍ଦ୍ରିୟରୁଣ କାମନ୍ତର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାମନ୍ତର୍ତ୍ତବ୍ୟ କିମ୍ବନ୍ତବ୍ୟ ॥ ନିଷ୍ଠିଭାଲ୍ମୀପ୍ରାଯାନ ଗୀତିଷ୍ଠିତିବ୍ୟ ॥

သိသော် ရှုတ်ကော်(စ)က သုကိုယ့်သူ Know-it-all ဟု ခေါ်လိုက်

မျိုးမှာ သူ ဆောင်သွားတတ်သည့် စာအုပ်များသည် အပေါ်ဖတ် အချစ်ဝါး၊
တွေ၊ စုထောက်ဝတ္ထုတွေ၊ လျှို့ဝှက်သည်းဖိုဝတ္ထုတွေ၊ ပေါ်ပင်ဘက်ဆယ်လာ
တွေ မဟုတ်။ သူများတကောက 'လေး' သည် ဟူမြှင့်ကြသည့် ဒါ အိမ်(ခု)
လောရင်(စ)၏ ဝတ္ထုကြီးတွေ သူ သယ်သွားတတ်သည်။ သူ စကေားပြောလျှင်
စာသံပေသ ပါသည်။ စကေားလုံးကြီးကြီးတွေ သူ သုံးတတ်သည်။ သူငယ်ချင်း
များနှင့် ပြောဆိုသွေးနေးရာမှာ မူက်(စ)ဝါဒသဘောတရားလို့ အကြောင်း
အရာမျိုးကိုပင် ပတ်ပတ်နပ်နပ် သူ ပြောပြနိုင်သည်။ အဲသည်လို့ အစချို့သည်။

ကျောင်းတုန်းက စာတွေ ဖော်လည်းဖော် သိလည်းသိခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်က ဗျာရှုံး ကျောင်းကိုခွာခြုံပြီးနောက်မှာ လေ့လာဖတ်ရှုမှု နည်းကာ တဖြည့်ဖြည့် ထဲထိုင်းလာသည်ဟု သူကိုယ်သူ သတိပြုမိသည်။ အသက် ၃၅ နှစ်လောက် ရောက်သည့်အခါမှာတော့ ငါ အတွေးအမြင် ပဟုသုတေ နည်းလွန်းနေပြီ။ သည် ပုဂ္ဂိုလ်အတိုင်းသွားနေက အသက် ၄၀ လောက်ရောက်လျှင် စာမတတ်ပေမတတ် သမာဆများလို အနိမ့်သူး အပေါ်စား အောင်ကားတွေ ထိုင်ကြည့်ရင် အချိန်ကုန် တတ်သုတစ်ယောက် ပြစ်တော့မည် ဟုတေားတော့ပုဂ္ဂန်လာသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် Esquire မဂ္ဂဇ်မှာ အထိခိုက်လုပ်ရတော့ မဆိုသောက် အဆင့်တက်လာသလို ရှိသည်။ သို့သော် ကျေနှုပ်ဖွဲ့ မရှိ။ ငါအခြေအနေ မကောင်သေးဘူး၊ သည့်ထက်တန်ဖို့ရှိဘေးတွေ ဦးနောက်ထကို ဖြည့်ပြုမှု ပေါင်းထမှာ ဇာမ ပဟုသုတ ဂုဏ်လပ်ကြီးတွေ ဖြစ်ပေါ်နေပြီ၊ စသဖိုင့် ပုဂ္ဂိုလ်သူ သုံးသပ်မိကာ အားမရဖြစ်နေသည်။

Encyclopaedia Britannica

တကယ်တော့ သူခေါင်းထဲ ပြတ်ငိုကားရောက်နှင့်နေတာ နှစ်အတန် အောင်ပြု ဖြစ်သည်။

ପ୍ରିତେଣକୁଳାଃତ୍ରଣ୍ଣିତାଃପରାମ୍ବା ଆମ୍ରିଦିଦିଃତୋରାଣ୍ଡ । ପରାମ୍ବା
ପରାମ୍ବାରିନ୍ଦ । ତେବେନ୍ଦିଲ୍ଲି ଯ ମର୍ତ୍ତିତାଃପରାମ୍ବା ॥

ပြီတင်နိကားကို ဖတ်ခြင်းဖြင့် ရှိရှိသူမျှ ဘာသာရပ်အားလုံးကို အပြေား ရရှိတိသင်တော်း တက်လှိုက်သလို ဖြစ်သွားမည်။ ပဟုသုတေ ကွက်လပ် ဘားလုံးကို ဖုံးနိုင်ဖြည့်နိုင်မည်။ ဘယ်ဟာကိုမျှတော့ သေသေချာချာ လိုပိုင်းရှိင်း သိမည် မဟုတ်။ သို့သော် ဘယ်ဘာသာရပ်ကိုမဆို နည်းနည်း သိသူတစ်ယောက် ဖြစ်သွားမည်။ နေရာတကာမှာ အထူးပြုမြတ်တွေ ကာ ကိုယ့်ဘာသာရပ်ကလွှဲ၍ တားး ဘာမျှမသိသည့် စပယ်ရှုလပ် ပါများလာနေသော ယနေ့ခေတ်တွင် သူက နောက်ဆုံး လက်ကျွန်း ထွေ ပဟုသုတေသမများ အစုံရာ နှုန်းပိုင်တတ်သိသော်မျှ အဖြစ် သွားနည်းနည်း သိသည်။ အဲသည်လိုတွေ သူတွေးမိသည်။

କଣ୍ଠରେତ୍ତା ପ୍ରିୟାମ୍ଭିତ୍ତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ

မြတ်နိကား သူ့ခေါင်းထဲရောက်နေတာ အတော်ကြော်ခြားဆိုသော်လည်း
င်္ဂါစ် သည်ကျေးကြီးကို အဆောင်းပတ်မည်ဆိုသော စိတ်တွေသည် ထူးချွန်
တို့ပိုင်စိတ်ကူး မဟုတ်။ သူ့ဖောင်ထံမှ အမြဲ့အမှုရထားခြင်းသာ ဖြစ်ပေါ်သည်။

သူ့ဖောင်က စွဲယိုစုံသမားလည်း ဖြစ်၊ အထူးပြုသမားလည်း ဖြစ်သည်။
 တစ်နည်းဆိုရသော် ပညာကို အကျယ်အပြန်ရော အနက်အရှင်းပါ လေ့လာ
 လိုက်စားလိုသူ ဖြစ်သည်။ သူ ပေါ်ရွှယ်စဉ်က အင်ရှင်နိယာကျောင်းလည်း
 တက်ဖူးသည်။ လုပ်ငန်းပညာ (business) ကျောင်းလည်း တက်ဖူးသည်။
 နောက်တွင် ဥပဒေကျောင်း တက်သည်။ ဆေးကျောင်းတက်ရန် စာရင်းသွေး
 မည်ပြုသည့် အချိန်မှာတော့ နေးသည်က ထမင်းစားဖို့ပိုက်ဆံလေး ဘာလေး
 ရှားဦးလယ ဟုသာတေးသဖြင့် နောက်ဆုတ်လိုက်ရသည်။ အဲသည့်နောက်ပိုင်း
 နယူးယယာက်တွင် ရှေ့နေအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးသော သူ့ဖောင်သည်
 စာမဆတ်ရှုပျော် မဖော်နိုင်သော စာသမား ဖြစ်သည်။ ဖတ်ရှုသက်သက် မဟုတ်
 ရေးလည်းရေးသည်။ သူ ရေးသည်က တရားဥပဒေဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ
 ဖြစ်၍ ပုံနှိပ်တော်ဝေပြီးတာပင် ၂၄ အုပ် ရှိသည်။ သူ့စာအုပ်များ၏ သိသေး
 သာသာ ထူးခြားသည့် အချက်က အောက်မြော်စုတွေ အများအပြား
 ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဥပဒေပညာရပ်ကို နက်နက်ရှိနိုင်ပါမ်း လေ့လာလိုက်စားသော သူ့ဖော်သည် အခြားသော ဘာသာရပ်ပေါ်မှုတွင်လည်း ကျမ်းကျမ်နှင့်စပ်လိုသူ ဖြစ်သည်။ ထိုအတွက် နည်းလမ်းရာသည့်အခါ ပြေတဲ့နိကားကို A မှ Z ထိအစအဆုံး ဖတ်ခြင်းသည် အကောင်ဆုံး ဟူသော်လည်းကောင်း၊ သို့သော် တကယ်တမ်း ဖတ်ရှုသည့်အခါ B အကွဲရာ တစ်ဝက်လောက်မှာပင် ရပ်သွားခဲ့သည် ဟူဖို့သည်။

သူ ပြီတင်နိကားကို အစအဆုံး ဖတ်မည့်အကြောင်း ဖင်ကို အသိပေးတော့ ဖင်က P အကူရာအောက်က စာပိုဒ်တွေ အတောက်ကောင်းသည်ဟု ကြေားဖူးကြောင်း ပြန်ပြောသည်။ P ဆိုသည်က စာအုပ်တစ်စင်ကော်ဖူးမက သုံးပုံနှစ်ပုံသာသာလောက်မှာ ရှိသည်ဖြစ်ရာ သူ့အား အဲသည်လောက်အထိ ရောက်အောင် ဖတ်ကြောင်းလေဟု သာသာလေး ခနဲလိုက်သောသတော်

ପାତ୍ରବିଦ୍ୟା

သူ့စိတ်ကူးကို နေ့သည်အား ပြောပြုပြန်တော့ နေ့သည်ကလည်း
သဘောမကျိုး။ အလကား အချိန်ပြန်းရာရောက်မည် ဟုထင်သည်။ နယူး
များက်က စားသောက်ဆိုင်တွေကို A မှ Z အထိ အကွဲချစ်စာတိုင်း နာမည်
ဆရာင်းရေးပြီး တစ်ဆိုင်ပြီးတစ်ဆိုင် သွားစားကြတာ မကောင်းသူးလားဟု
သေသည်။

မိတ်ဆွေများထဲ ဖွင့်ဟတော့လည်း သိပ်နေရာမကျ။ ကလေးစွယ့်စူးမြော်စူးတို့ ဖတ်ကြည့်စိုး အားမနာပါးမနာ အကြံပေးသူက ပေးသည်။ World Book အမေရိကန် စွယ့်စူးမြော်စူးတို့ ဖတ်ပါလား။ အဲဒါဆို အတော်လောက် စွဲ့ည်ဟု ဆိုသူကဆိုသည်။ World Book က ပြုတင်နိကားလောက် မထုတဲ့ အတွေ့တွေ့လည်း မများ။ ပြီးရှုပ်ပိတွေ ဝင်ဝေဆာဆာပါသဖြင့် ပို၍ ဆွဲဆောင်မှု ပါသည်။

11

ရှိသည်။ စာအုပ်အရွယ်အစားက အလျား ၁၁" အနဲ့ ၈.၅" ရှိ၍ ပါးလွှာ ခိုင်ခိုင်ခိုင်
သော စက္ကဖိုင် စာမျက်နှာ ၁၀၀၀ ခန့်စီ ပါရှိသည်။

ပထမတွဲ၏ ပထမဆုံး တစ်ပိုင်က a-ak တဲ့ ရေးခေတ် အရှေ့အရှု တော်တတ်မျိုး၏ အမည် ဖြစ်သည်။ gagaku ဆိုသော ခေါင်းစဉ်အောက်မှာ ဆက်ဖတ်ကြည်ပါ ဟုတွေ့နေထားတာ တွေ့ရသည်။ gagaku အပြောင်းက အတွဲ (၆) မှာ ပါသည်။ အတွဲ (၆) ရှိ gagaku ဆိုကို ကျော်ဖတ်လိုက်ရမည်လား။ သူ့ စဉ်းစားသည်။ သို့သော အဲဒါဆို ဟိုကျော်သည်ကျော် ပြစ်နေမည်။ a-ak နောက်က ဆက်လာသည့် နောက်တစ်ပုံးကိုပဲ ဆက်ဖတ်ရန် သူ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ထိန္ဒေက်လည်း အစဉ်အတိုင်း တစ်ပုဒ်ပြီးတစ်ပုဒ်...။

အအုပ်ကို ရေးသားရုံး ဂျက်ကော်တဲ့ (၁)က သူ့အကြောင်း တစ်စွမ်းတစ်စွမ်း
၌ ပြေတ်နိကား ဖတ်ဖြစ်ခဲ့ပုံအကြောင်းတိုကို အဖွဲ့နိဂုံးအဖြစ် ဖော်ပြသည်
၌ နောက်တွင် အခန်းခေါင်းစဉ်များကို စွဲပိုက္ခာများ အကွဲရာဝလီ စီသလို
A,B,C,D... အတိုင်း စီသားပြီး နောက်ဆုံး၌ XYZ ပူးတွဲ အခန်းဖြင့်
အောင်သတ်သည်။

ရေးသားပုဂ္ဂလည်း စွယ်စံကျမ်းထဲမှာ အကွဲရာစဉ်အတိုင်း ဖော်ပြုသည့် စာပိုဒ်တွေကို ဖတ်သွားရင် သူ တစ်စုတစ်ရာ ပြောချင်ဆိုချမ်းမှု ဖြစ်လေသည့် စာပိုဒ်များကို ခေါင်စဉ်တပ်ကာ စွယ်စံကျမ်းမှာ ဖော်ပြထားတာ အျော့နှင့် သူကိုယ်ပိုင်းမှတ်ချက်များ သူ ဆက်လက်ဆင့်ပွား ပြောဆိုချင်သည့်များ ဖြစ်တာသလေးနောက် ရေးသားသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ သိပ္ပါတာနေဆရာ ခို့ကို အာစီမော်စဉ်သည် စာအုပ်ပေါင်း ၅၀၀ ခန့် ရေးသွားသည့်ဟု ခို့ကြောင်း၊ ပိမိကတော့ Post-it ကော်ကပ်မှတ်စု စာရွက်များပင် ၅၀၀ ပြည့် အောင် ရေးပို့ခဲ့ပုံ မရကြောင်း နှင့် ယုံ့ပြောခြင်းမျိုး စွယ်စံကျမ်းကို ဖတ်ရထာ ပစ်ခါတစ်ရုပ်လည်း စိတ်ဓာတ်ကျစရာ ကောင်းလဲကြောင်း၊ သိပ်တော်သွား သိပ်အောင်မြင်သွား ရရှိမှတ်စွာပြီးများကို စွမ်းဆောင် အကောင်အထည်ဖော် ပို့ခဲ့သွား စာပေနှစ်ရယ်ဆု ရရှိသွား ရှုပ်ပောက်နှစ်ရယ်ဆု ရရှိသွား စသည့်ပုံစံရှိတွေ အကြောင်း၊ ဖတ်ရင်း ဖတ်ရင်း ကိုယ်ကိုယ်ကိုယ် မင်း ဘာလုပ်ခဲ့သလဲ ဘာတွေ ပို့ပြောက်ခဲ့သလဲ မေးကာ တဖြည့်ပြုး စိတ်ဓာတ်ကျစရာ ရရှိခြင်း ယဉ်ဆုံး နှစ်စုကျမ်းထဲမှာ ပိမိအကြောင်းသာ ရေးသွားရမည်ဆိုက မည်သူ့မည်ပုံ ဖြစ်နေ သိမ်းမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ အရန်းဖောက်ကာ မတ်ချက်ခြင်းမျိုးမှာ ပို့ဆောင်သွား

ခြေကန်ကြီးကျယ်၊ သည်တစ်ပုံံက ပဝေသကိုကကိစ္စာ ပို့တစ်ပုံံက မောင်ဒုံး
ပို့ဖော်ခဲ့ခဲ့နဲ့၊ တို့မှာလို အစိအစောင်အကူးအပြောင်းမှာ က အဲ ဆက်ပြီး
စတော့ရှုယ်ယာ ရွေးကွက်မှာကော ဘယ်လိုနေသလဲ ကြည့်ကြရအောင်
စသဖြင့် နောက်တစ်ပုံံသို့ ဆက်စပ် ခေါ်ဆောင်ပေးသွားတာမျိုး မရှိ၊ လုံးဝ
တုံးတိတိတိ။

သို့သော် ရုက်ကော့ဘုံ(၁)ကတော့ ဒါကိုလည်း အပြစ်ဆိုသည်တော့
မဟုတ်ပါ။ လူ့ဘဝမှာ နေစဉ်ကြော့တွေ့ရတာတွေလည်း သည်လိုပဲ ကိုယ်ကြိုတင်
မှန်းဆမာရနိုင်သည့် အရာတွေ့ချဉ်းမဟုတ်လားဟု သူကဆိုသည်။

သူက စွယ်စုံကျမ်းဖတ်ပြီး ခေါင်းထဲ မှတ်သားမိတ္တားသည့် အရာတွေကို
မိတ်ဆွေမှာရန် တွေ့သည်အခါ ဆိုင်ဆိုင်မဆိုင်ဆိုင် အတင်းထည့်ပြောမိပဲ
အကြောင်းတွေ့လည်း ဖွင့်ဟသည်။ သည်လိုပြောသဖြင့် စကားရိုင်းမှာ တမြား
လူတွေအကြား အူးကြောင်းကြောင်း ဖြစ်ရတာ၊ ခာခာခာ စွယ်စုံကျမ်း ကိုးကား
လွန်းသဖြင့် မိန်းမဆိုမှာ အငေးစိုးခံရတာ၊ တစ်ခါတေလျက်တော့လည်း သူ့
ထက်လျင်သည့် သူ့မိတ်ဆွေက သူ့ပြောတာတွေ တစ်ရှည်တစ်လျား နားထောင်
ပြုနောက် သူ့စကားထဲက အချက်တွေယူတာ သူ့ကို အပိုင်းပြန်အုပ် သွားတာ၊
စသဖြင့် စွယ်စုံစုံမျိုးသမားနှင့် အကြားလူမှားအကြား ပြီးချင်စရာ ဆက်ဆံနော်
ပြသနာလေးတွေ့လည်း သူ ဖော်ပြုသည်။

သူတေ စွယ်စုံကျမ်းတွဲပြု့မှားကို အမိကအားဖြင့် နေအိမ်မှာပဲ
အသွေးအွေး အခိုင်ပေါ်ပြီး ဖတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် အပြင်တွက်သည့်အခါတိုင်း
မှာသည်၏ ဖတ်လက်စ စွယ်စုံကျမ်းတစ်တွဲကို အိတ်နှင့်လွယ်၍ ဘယ်ဆောင်
သွားပြီး မြှေခံနေမှာ၊ ဘာသောက်ဆိုင်မှာ၊ အရက်ဆိုင်မှာ၊ ဆရာဝန်နေးခွန်းမှာ၊
ကားထဲမှာ စသဖြင့် နေရာမျိုးစုံ၍ပင် အချိန်အား နည်းနည်းရတိုင်း လုပ်၍
ဖတ်သည်။

စာဖတ်သည့်အခါ ဘယ်လောက်စွဲစိုက်၍ ဖတ်သလဲ၊ မြန်မြေပြီးပြီးရော
သဘောဖြင့် ရုပ်ဖတ်ကျော်ဖတ်သလား ဟူသောမေးခွန်းကို သူ့အား လူတိုင်းက
မေးကြသည် ဟုဆိုသည်။

သူက စာကိုရှုပ်ဖတ်သည် (skim လုပ်သည်) ဆိုသည်ကိစ္စမှာ အတိုင်း
အတာ အမျိုးမျိုး၊ ရှုပ်ပုံရှုပ်နည်း အမျိုးမျိုး ရှုံးကြောင်း၊ သူ့အနေနှင့် စွယ်စုံကျမ်း
ထဲမှာပါသည့် စကားလုံမှားအားလုံးကို ကြည့်ဖြစ်ခဲ့သည် ဆိုတေတာ့ အေမခံ
နိုင်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ တစ်ခုတော့ရှုံးသည်။ သူ့နိုင်စာဖတ်နှင့် အားမရ

ခြောင်းပြီး ပြီတင်နိကား ဖတ်နေဆဲကာလမှာပင် စာအမြန်ဖတ်နည်း သင်တန်း
အောင်ခု သူတက်ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

သူ ဖတ်ရှုပုံနှင့် ဆက်စပ်၍ ပြီတင်နိကား စွယ်စုံကျမ်း၏ ဖွဲ့စည်းပဲ
အုပ်ချက်ကိုလည်း ဤနေရာ၌ အနည်းငယ် ပြောလိုသည်။ ရွှေ့ပို့၌ ၂၀၀၂ ခုနှစ်နှင့်
ပြီတင်နိကားမှာ အတွဲ ၃၂ တွဲ ပါကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ယင်း
အနောက် ပထမ ၁၂ တွဲသည် စာပုံပဲတိမှာဖြင့် စုစုပေါင်းထားသည့် Micropaedua
(စွယ်စုံအကျဉ်း) အုပ်မှားဖြစ်ပြီး ငါးငါးနောက်ပို့း ၁၃ တွဲမှာ စွယ်စုံအကျဉ်း
သူမှ အရေးကြီးသော စာပုံမှားကို အကျယ်တဝါး ရောသားဖော်ပြထားသည့်
Macropaedua (စွယ်စုံအကျဉ်း) အုပ်တွဲမှား ဖြစ်သည်။ ထိုနောက်တွင် ပြီတင်
မြေားပါ စာပုံမှားကို သုတေသန၍ ဆောင်းပါးစာတမ်းမှား ရောသားမည့် သူတို့
အတွက် သုတေသနပြုရာ၌ အထောက်အကွဲပြုရန် စိစိုင်ပေးထားသည့်
Microaedua (လေလာမှု အထောက်အကွဲကျဉ်း) က တစ်တွဲ၊ ထိုနောက်
ကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်အညွှန်း (index) က နှစ်တွဲ ပါဝင်ရာ စုစုပေါင်း
သော် ၃၂ တွဲ ဖြစ်ပါသည်။

မိတ်ရှုပိုးဒီးယားအုပ်တွဲမှားရော မက္ကရာဇ်ပိုးဒီးယား အုပ်တွဲမှားပါ A မှ
၃၂အထိ သီးခြားနီး စိစဉ်ထားရာ၊ ရုက်ကော့ဘုံ(၁)က ဦးစွာ မိတ်ရှုပိုးဒီးယား
၁၁ အိုင်းမှ စာပုံပဲတိမှားကို စာမျက် ၂၀၀ - ၃၀၀ ခန့် အရင် ဖတ်သည်။
ပြုလျှင် မက္ကရာဇ်ပိုးဒီးယား A အပိုင်းမှ စာပုံရှည်မှား ဖတ်သည်။ နောက်ပို့း
သည်။ ငါးအတိုင်းပင် မိတ်ရှုပိုးဒီးယားနှင့် မက္ကရာဇ်ပိုးဒီးယားကို တစ်လှည့်စီ
(ပြုံးပြုံးနက်) တွေ့၍ ဖတ်သွားသည် ဟုဆိုပါသည်။

စာကိုယ်သက်သက်အနေဖြင့် စာမျက်နှာ ၃၆၉ မျက်နှာပါသည့် သူ၏
အကျဉ်းကို ဖတ်ရှုသည်မှာ ပြီတင်နိကား စွယ်စုံကျမ်း တစ်ဖုံးနှင့်အတွက်
အနောက်သည့် စာအုပ်အညွှန်း (book review)၊ စွယ်စုံကျမ်းပြီး ဖတ်ရှုနေစဉ်
ကာလ သူ၏ ဘဝမှတ်တမ်းနှင့် သည်စွယ်စုံကျမ်းကို မြှုပ်နှံးရောသားထားသည့်
သရေစာပြောင်ရှည်ကြီးတစ်ပုံးတို့ကို ရောနှောပေါင်းစပ် ဖတ်ရှုနေရသက္ကာသို့
သိသည်။

သည်စာအုပ်ထဲမှာ သူ အလေးအနေက် ဝေဖန်သုံးသပ် ရောသားတာ၊
အုံတို့ကို သုတေသနပြုကာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဆောင်းပါးတစ်ပုံးလို့ ဖြစ် အောင်
အောင်ထားတာမျိုးတွေ့လည်း ဖတ်ရှုရသည်။ နမူနာအားဖြင့် စွယ်စုံကျမ်း
အုံမှာပါသည့် စွယ်စုံကျမ်းအကြောင်း အက်ဆေးကို ဖတ်ပြီး လူ ပြန်ရောသာ

encyclopedia ခေါင်းစဉ်တပ်စာပုံ ဆိပါနို့ သည်စာပုံတွင် နိုင်ငံတကာရှိ သမိုင်းဝင်ထင်ရှုံး စွဲယ်ကျေမ်းကြီးများအကြောင်း တစ်စွမ်းတစ်စွဲ ညွှန်းထား သည်များ ပါသလို ပြုတင်နိုက်း စွဲယ်ကျေမ်းသမိုင်းနှင့် တည်းပြုတဲ့မူအမျိုးမျိုး အကြောင်းတွေ နှင့်ယဉ်သုံးသပ် ရေးသားချက်များလည်း ပါဝင်သည်။

မြတ်တည်ချက်တွေ စောင်ကာလ အားလုံးစွာ ပြောင်းလဲခဲ့ပုံကိုလည်း နမူနာ သာကေများအားဖြင့် သုတင်ပြသည်။

သူ၏ စာအုပ်ကို ပိုလန်ပြည်တောင်ပိုင်း၊ ဘီယာချက်စက်ရှုပြုးများ အညွှန်ရှာ Zywieg ပြုဗေလေးအကြောင်းဖြစ် နိဂုံးချုပ်သည်။ စာပုဒ်က ထိုတိုင်းသေး။ စွယ်စုံကျမ်းထဲမှာ နှစ်လက်မတစ်ကော်လပ်ပင် မပြည့်ချင်၏ သို့သော် ပြုထဲနိုင်နိုကားရှိ စာပုဒ်ပေါင်း ၆၅၀၀၀ အနက် နောက်ဆုံးစာပုဒ်ပြစ်ရာ ဂျက် အေားသုတေသန(၁)မှာ ပန်းဝင်ခါနီး မာရာသွန်အပြေးသမားလိုပင် အသက်ရှုဗြို့များနေ သည်။ တဒိန်းဒိန်း ခုန်နေသည့် ရင်ကို ထိန်းကာ စာကြောင်းတို့ ဝင် ကြောင်းကို သတိထား ဖတ်ရသည်။

အဲသည့်နောက်မှ ပြီးပြီ။

თავისუფლად გადასახლებული ადგინდება არ არის.

କୁଣ୍ଡଳଗୁଡ଼ିଃ ତୁର୍ଗିଃ ତର୍କକୁଳିଃ ଅର୍ଦ୍ଧଵ୍ରତିଃ ଯା ଅଭ୍ୟାସତରେ ପ୍ରିୟିଂବ୍ରାତିଲ୍ଲବ୍ଧଃ
ବ୍ରାତାକ୍ଷର୍ବନ୍ଧା କେବିନ୍ ରୀତି ତର୍କଯାଃ ଯାହିଁ କ୍ଷେତ୍ରମହିତି ପ୍ରିୟବ୍ରାତିଲ୍ଲବ୍ଧଃ ବ୍ରାତାକ୍ଷର୍ବନ୍ଧା
ଯାହାକାରିତାର୍ଥି କେବିନ୍ ଯେତା ତର୍କଯାଃ ପଲ୍ଲ୍ୟାନ୍ତକ୍ରିୟାମାତ୍ରରେ ପ୍ରିୟିଂବ୍ରାତିଲ୍ଲବ୍ଧଃ ॥

သူကတော့ သူကိုယ်သူ သိပ်တော်သွားပြုလှ မဆိုပါ။

မြိုတင်နိကားပါ။ အစအဆုံးဖတ်သည့် တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သိသော်လည်း မကြုံးကြော်ပါ။

အကြောင်းက ရှုံးမှာ တမြားပုဂ္ဂိုလ်တွေ နှိမ်သေးသောကြောင့် မြစ်
သည်။

ဥပမာ၊ ဒိုင်းရစ် ပြောတ်ရေးသရာ ဝေဖန်အေသာက်များ တွေ့ကြိုးရောသည် မြိုတ်ပိုကား နံပါတ်ကြိုး တည်းကြုံတော်ဝါယာများတို့ ပြတ်ပိုက် တွေ့ကြိုးရောသို့ မုန်မှန်သွားကာ အဆုံးအသွေးပိုင် ဖတ်ချေသည်။ နိုင်ယူရှုရ ရွှေပောဒေသပညာရှင် ရှင်ချော်ပို့ဆောင်ရည်တွေ့ကြိုးရောသို့ အစေဆာင်း ဖတ်ချေပြီး၊ အကိုယ်ပို့ဆောင်ရည်တွေ့ကြိုးရောသို့ အတ်(၁) အောင်ရှုရ အမှုတ်ကြုံများတို့ အစေဆာင်း အနိုင်ကြုံယ် ဖတ်ချေသည်။

သောအချက်က သူ့အတွက် အားတက်စရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

တစ်ပန် ရုက်ကော်(စ)က သည်စွဲယဲစွဲမ်းကြီးတစ်ခုလဲး ဖတ်သဖြင့် သူ စဟုသုတေသွေ ကြွယ်ဝကာ အခြားသူများထက် အသိပညာအရာမှာ ခေါင်း တစ်လုံးသာသွားပြီဟူ၍လည်း မယူဆပါ။ စဟုသုတေသွေမှုန္တရုံးနှင့် ကိုယ်တိုင် သိတွေပြီးနောက်မှာ သူသိတေသွေ နည်းလွန်းလှေကြောင်း သဘောပေါက် ခဲ့ရသည် ဟုသာဆိုပါသည်။

ထို့ပြင် သူ့စာအုပ်ထဲတွင် စဟုသုတေ (knowledge) နှင့် အသိဉာဏ် (intelligence) တို့ကို ခွဲခြားနိုင်းယူဉ်၍လည်း အော်ပြုသွားခဲ့သည်။ ခေါင်းထဲမှာ အချက်အလက်တွေ ပြုတ်သိပ်ထည့်ထားရှုဖြင့် လူတော်လူတတ်အစစ် မဖြစ်သေးကြောင်း၊ အတွေ့အထွေ စဟုသုတေ ကြွယ်ဝတိုင်းလည်း ညာကိုပညာ အမြင်အမြင်ပြီးပြီးဟု မဆိုနိုင်သေးကြောင်း၊ သူ ကောင်းစွာ သဘောပေါက်သည်။ သို့သော် အချက်အလက်နှင့် အသိပညာ၊ စဟုသုတေနှင့် ညာကိုအမြဲ့အမြဲ့ တို့သည် ဒုန်းတွဲ ဆက်စပ်နေသော အရာများ ဖြစ်ကြောင်းကား သူ အခိုင်အမာ ယုံကြည်သည်။

တစ်နည်းပြောရသော စဟုသုဝေ ကြွယ်ဝခြင်း (၁) အကြားအမြင်များ ခြင်းသည် ပိုင်းခြားဝေဖန်တတ်သော ညာကိုအမြဲ့အမြဲ့ ပြည့်ဝရေးအတွက် အရေးကြီးသော အခြေခံအုတ်မြစ် ပြစ်သည်ဟူ၍ သူဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှုက်ကော်(စ)သည် ပြုတ်ငန်းကား စွဲယဲစွဲကျမ်းကြီးကို တစ်နစ်နှင့် ၅၅ ရက်တိုင်တိုင် ကျားကုတ်ကျားခဲ့ နွဲကြီးစွာ ဖတ်ရှုခဲ့ခြင်းဖြင့် ပမာဏအင် မသေးတယ်လှသော အမြဲ့အမြဲ့ အုတ်မြစ်ကို ချိန်ခဲ့ပြီ ပြစ်ပါသည်။ အေး ထုတ်မှု၏ အကျိုးရုပ်က သည်မျှင့် မပြီးသေးပါ။ နေ့စဉ် နာရီပေါင်းများစွာ စာဖတ်ခဲ့သည့် အလေ့အကျင့်နှင့်အတူ ပညာရှာဖိုးခြင်း၌ မွေ့လော်သော စိတ်တစ်ခုလည်း သူ၌ နိုင်မာစွာ အမြစ်တွယ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အများသူငါး မျက်မြင်စိုး တွေ့ကြရသည့် သူရရှိသော ဆုလာသိတစ်ခုက သူ၏ စွဲယဲစွဲကျမ်း ဖတ် အတွေ့အကြုံကို ရေးသားပြသော The Know-It-All စာအုပ်သည် စာချုပ်သူ စာဖတ်သူများ စာအုပ်သမားများကြားမှာ အထူး ကျော်ကြေး အောင်မြင်သွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

■ ■ ■

ပို့ကူးယဉ် တိုင်းပြည်များမှ နိုင် နှင့် ငဲ့

လူဆိုသည်က မိမိဘဝကို မကြာခကာ သုံးသပ်တတ် သော သတ္တဝါမျိုး ဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့တာတွေ စဉ်းစား သည်။ သည်ကနေ့ ဘယ်လိုလဲ ဆန်းစစ်သည်။ ပြီး... နောက်နောက် မျှော်ခေါ်သော်။

မျှော်ခေါ်သည်နေရာမှာ ဖြစ်စေချင်တာတွေ ဖြစ်လာလိမ့်နိုး မှန်းဆမျှော်ကိုးတတ်သော သဘော လည်း ရှိသည်။ မဖြစ်စေချင်တာတွေ ဖြစ်လာမှာ တွေးတော့ပုန်တတ်သော သဘောလည်း ရှိသည်။

များများစားစား ကြီးကြော်ကျယ်ကျယ် စဉ်းစား တတ်ကြသူများကတော့ သည်လမ်းကြောင်း နှစ်ခု ထဲမှာပင် မိမိ တစ်ကိုယ်ရေအတွက်သာ မဟုတ် မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလဲး မိမိကျင်လည်ရာ လူအဲ့ အစည်း တစ်ရုပ်လဲး အတွက်ပါ စဉ်းစားတတ်သည်။ မိမိကံကြွားသည် မိမိတည်ရှိရာ လူ့အဲ့အင်္ဂါးကံကြွားနှင့် ခွဲခြားမရ တစ်သားတည်း ရှိသည်။ မြို့သားကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

သည်လိုဖြင့် ဖြစ်စေချင်သည့် ပြု အစည်း (utopia) တွေ၊ မဖြစ်စေချင်သည့် ပြည့်ကြွားလူ့အဲ့အင်္ဂါး (dystopia) အောင်ကြောင်း

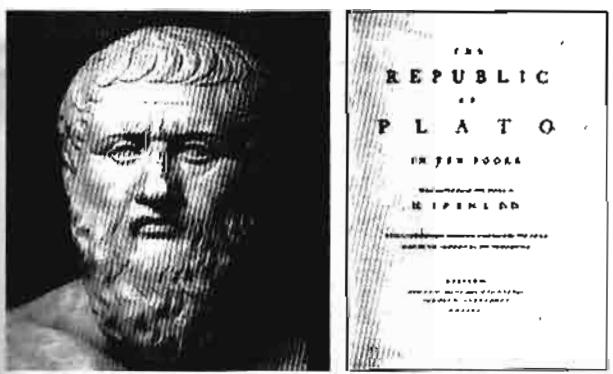
တွေးတော်ပြောဆို ရေးသားချက်တွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

အစကနားမှာ တွေးရှုရသည်က ယူတိုးပိုးယားများ အကြောင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး လူမှုရေးနှစ်တွေ လုံးဝ ပြည့်စုကောင်းမွန်သဖြင့် နေထိုင်သူများ အတွက် အပြစ်ဆိုစရာ ရှာမရသည် စိတ်ကူးထက် စံပြတိုင်းပြည့်သေသများ။

အသည်လို စံပြတိုင်းပြည့်တစ်ခု အကြောင်းကို ပထမဆုံး အလေး အနက် ရေးခြုံပြခဲ့သူက ဂရိတွေးခေါ်ရှင် ပလေးတိုး (Plato ဘီစီ ၄၂၇ ခန့် - ၃၇၇ ခန့်) ဖြစ်၍၊ သု၏ Republic (သမ္မတနိုင်ငံ) ကျမ်းကို ပထမဆုံး ယူတိုးပိုးယားကျမ်း ဟုခေါ်လေ့ရှုကြသည်။

ဤနေရာ၌ ပြောစရာရှိသည်က ကောင်းသောအနာဂတ်ကို မော်လင့် တမ်းတော်ခြင်း၊ ဆုံးရွားနိုင်သော အနာဂတ်ကို တွေးတော့ ထိုးလန်းခြင်း နှစ်ရပ် လုံးပင် ကာယက်ရှုံးအတွက် လတ်တလေး အနေအထားတွေ အားရှုပိုး မရှိသည် ကာလမျိုးမှာ စဉ်းစားမြတ်သော အရာများဖြစ်သည် ဆုံးသော အချက်ပင်။

ပလေးတိုးအဖို့မှာလည်း ထိုနည်းရှင်း ဖြစ်သည်။ သု၏ ဆရာဖြစ်သွေးခေါ်ရှင်ကြီး ဆော့ခရာတိုးစ် (Socrates) သောက် အပြစ်ပလေးခံခြင်း အပါအဝင်၊ သူ့အတိ အက်သင်း(၁)မြှုပြနိုင်၏ မနှစ်မြှုပြု၍ အနေအထား တွေးကြုံရပြီး နောက်တွင် သူ့စိတ်ထက် စံပြနိုင်တော် သို့မဟုတ် စံပြအစိုးရရှိ ဖော်ပြန်အတွက် Republic ကို သူရေးသားခြင်း ဖြစ်သည်။ သူ့စိတ်ထဲတွင်

၁၁၁ ကျော်သား မြှုပြန်သမ္မတနိုင်ငံကျမ်းကို ရေးခဲ့သူ ပလေးတိုး နှင့် Republic ကျမ်း

အတ်ပျက်စဉ်ကာလ၏ ကြောက်မက်ဖွယ်ဖြစ်ရပ်တွေ ဖွံ့ဖြိုးနေခဲ့သည် ဖြစ်ရာ ပေါ်ပြုပေး ထိန်းထိန်းသို့မှု ပြီးပြီးလျှော့သာ ရှိရေးသည် နိုင်ငံသားတို့ ပေါ်ချမ်းသာမှုတွက် အရေးခြားဆုံးအရာ ဟုဖြင့်နေသည်။

တစ်ဘက်တွင် သူက လူတွေသည် ပင်ကိုသဘာဝချင်းလည်း မတူ ဤကိုရည်အဆင့်ချင်းလည်း ဘုရားကြေသည် ဟုသတ်ပြုခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် အာဏျိုးသော သည်လူတွေ စုပေါင်းကာ တည်ဖြိုးတော်ချမ်းသော လူ့အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု ထူထောင်ဖို့ဆိုလျှင် လူအောင်သို့သို့ ကိုပင်ကိုသဘာဝနှင့် ဤကိုရည် အရ သူ အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းကဲဖို့ကို မူတည်ကာ အမျိုးအစား ခွဲခြားထားရမည်။ အမျိုးအစား အသိုးသို့ရှိ လူမှုသည် ခိုက္ခာစွာတွင် အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ပိုမိုနှင့် မသက်ဆိုင်သောကဏ္ဍ အာင် ဝင်မပါခြင်းအားဖြင့် အရာရာအဆင်ပြု၍ ပြီးပြီးမျှတသော လူ့အဖွဲ့ အစည်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်လို့မည်ဟု သူ သုံးသပ်စိုးသည်။

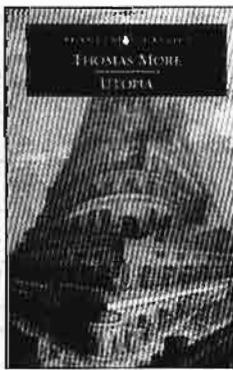
ထိုအမြင်အရ သူ့ခြုံပြနိုင်တွင် လူကို သုံးမျိုးသုံးစား ခွဲခြားသည်။ ခိုင်ကို ထိန်းကျောင်းအုပ်ချုပ်မည့်သူမှား (guardians)၊ ခိုင်ကို ကာကွယ် ဆောင်ရွောက်မည့်သူမှား (warriors) နှင့် ခိုင်၏ စီးပွားရေးကို ဖော်ဆောင်မည့် သူမှား (artisans) ဟု၍ ဖြစ်သည်။

guardian မှားသည် ဤကိုရည်မြင့်သူ နှစ်ရှည်လမှား ပညာဆည်းပါး ဆောက်လွှာ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရန် လေ့ကျင့်ထားသူမှား ဖြစ်သည်။ တစ်နည်း ချော့ရသော သူတို့သည် ဤကိုပည် ဤကိုပည် အမြောက်အမြှင် ကြီးမားသော အုပ်စိုးသူ (philosopher king) မှား ဖြစ်သည်။ သို့သော သူတို့ ထိုနေရာကို ရရှိထားခြင်း အည် အခွင့်ထူးခိုး မဟုတ်။ သူတို့တော်ချုပ်က တည်ဖြိုးတော်ချုပ်တော် ထူထောင်ဖို့ ဖြစ်သည်။ သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်းမြှော့ရှုံးမှု ကိုယ်ပိုင်းမြှော့ရှုံး ကိုယ်ပိုင်းမြှော့ရှုံး သို့သေား စုံမှုရှိရ။ သူတို့သည် စုပေါင်းအိမ်ယဉ်းနော်၍ စုပေါင်းစားသောက်ရမည်။ သူတို့အတွက်မှား အောင် ပေါ်ပြု၍ သူတို့တော် မရှိစေရ။ ဘယ်သူတွေဟာ ဂါသားသမီး အွာပဲ ဟူ၍ မရှိစေရ၍ စသဖြင့် သူတို့သည်။

အခြား လူအမျိုးအစားမှားသည်လည်း ပိုမိုနှင့် အံဝင်ခွင့်ရာ ကဏ္ဍအသိုးသို့တွင် ပြည့်ပြည့်ဝေး ရှင်တည်လှုပ်ရှုံးကြမည် ဆိုလျှင် အီးပြု သွားသမ္မတနိုင်ငံတွင် ပိုမိုစေချင်သော အရေးအထား ပလေးတိုးကို သူ့စိတ်ကူးယဉ်းနိုင်ငံတွင် ပိုမိုစေချင်သော အရေးအထား

များကို ထောင့်စွဲအောင် ဖော်ပြသကဲ့သို့ သူ မလိုလားသည်။ သူ နိုင်ငံအတွက် အနောင့်အယုက် ပြစ်စေမည်ဟု သူယူဆသည့် ကဏ္ဍများကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းအနက် အထင်ရှုးဆုံးက ကရာ့စာသိများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက် ဖြစ်သည်။ စာဆိတ်တွဲ ရေ့ခွဲသည့် ကလျာလက်များထဲတွင် အများပြည်သူတို့အတွက် အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေမည့် ဆွဲအားကောင်းသော အတွေးမှာ အယူများတွေ ပါဝင်နေနိုင်သည်။ သည့်အတွက် ငြင်တိုက် လက်ရာများကို ထိန်းချုပ်ဖို့ လိုသည်။ အများပြည်သူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် အသိစိတ်ပေါ်များ ကိန်းအောင်းဖြစ်ပေါ်အောင် ပုံဖော်ဖန်တီးပေးသည့် နေရာ၏ ကလျာလက် အနွဲအနွဲအစား ကျိုးကြောင်းပြ ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှုများကို အသုံးပြုခြင်းဟု သူကဆိုခဲ့သည်။

သူဖြစ်စေချင်သည့် စိတ်ကူးယဉ်နိုင်ငံတစ်ခု အမေးမြင်ရအောင် တည်ဆောက်ပြသော်လည်း ပလေးတိုးက သူ့သမ္မတနိုင်ငံကို utopia ဟု မခေါ်ဝေါ် မသုံးနှစ်းခဲ့။ ယူတိုးပါးယေးဟူသော အထူးအနှစ်းတို့ကန်ပြီးသုံးခဲ့ခဲ့သူက ဆာတော့မတ်(၁)ပါး (Sir Thomas More ၁၄၇၈ - ၁၅၃၇) ဖြစ်သည်။ ၁၅၁၆ ခုနှစ်တွင် လက်တင်ဘာသာနှင့် ရေးသာပြီး ၁၅၂၆ ခုနှစ်တွင်မှ အင်လိုင်ဘာသာပြင့် ပုံနှစ်ပြစ်သော မိုး၏ စာအုပ်အမှတ် အပြည့်အစုစ်မှာ

ယူတိုးပြီးယေား အသုံးအနှစ်းကို စတင်ခဲ့သူ ဆောက်လက်(စ)မီးနှင့် သုတေသန စာအုပ်

Concerning the highest state of the republic and the new island Utopia ପ୍ରତିପଦିଃ ଫୋର୍ମଟ୍ଟନ୍ତିରୁ Utopia ତାଣ୍ଟ୍ର ଜାଗନ୍ତ୍ରତ୍ତନ୍ତ୍ରଯୁଗଃ ପ୍ରତିବିନ୍ଦିଃ ପ୍ରତିବନ୍ଦିଃ

သည်ကွဲန်းအကြောင်းကို သူက ငါးသိ ရောက်ရှိသွားခဲ့သည် ခဲ့သည် အပိုး၏ နှစ်မှတစ်ဆင့် ပြောပြသည်။ အာဏာကို မက်မောသောစိတ်နှင့် အတွေအကျိုးစီးပွားကိုသာ ကြည့်တတ်သော အလေ့အကျင့်များ လျော့ပါး ပေါင်းစပ်စေမည့် တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းကား ဘုရားစနစ် (communism) ပုဂ္ဂိုလ်မြိုင်းသာ ပြစ်ကြောင်း သည်စာအုပ်မှာ သူပြောခဲ့သည်။ Utopia ထွင် အကြောင်းအရာ အတတ်များများ သူဇားနေ့ခြားများများ ယင်းတို့အတဲ့တွင် ပြန်လည်စနစ် (penology)၊ နိုင်ငံက စီမံချက်နှင့်ရေးလည်းပညာရေးစနစ်၊ ဘာသာ အာတွင် ပဟုစနစ်ကျင့်သုံးရေး၊ အမျိုးသမီး အခွဲအာရေး လင်မယား ကွာရှင်း ပြန်၊ လမ်းခုံးနေသော ရောဂါသည်များအား ဝေဒနာနည်းပါးစွာ အသက် ပိုမို ချင်ပြီးခွင့်ပြရေး (euthanasia) စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

ယင်း၏ နောက်ကွယ်မှ အယူအဆများ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ တစ်ဟုနှစ်း
ပြန်ပွားသွားသကဲ့သို့ ဥရောပ စာပေနှစ်တွင်လည်း Utopian romance ဟု
ခေါ်ပေါ်ကြသည် စိတ်ကူးယဉ်နှင့်တော်အကြောင်း စာအုပ်စာတမ်းသစ်
အများအပြား ဆက်လက်ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သည်။ ၁၆၁ ၁၇၁၄ ၁၈၁၇နှစ်များ
အတွင်း အိတ်လေး ပြင်သစ် အင်လန် စသည်တို့၏ ထွက်ပေါ့သည့် ထင်ရှုး
သော ယူတွေ့ဗီယား စာပေလက်ရာများထဲမှ နုနာနာတစ်ခုသာ ဖော်ပြလို ပါသည်။
ယင်းက အိတ်လေး တွေ့ခေါ်ချင် တို့မှာဆိုကမ်ပင်နဲ့လား (Tommaso
Campanella ၁၅၇၀-၁၆၁၉)၏ La citta del sole (အင်လိပ်ဘာသာဖြင့်
The City of the Sun) (၁၆၀၂ ခုနှစ်) ဖြစ်သည်။ ငါးစာအုပ်ကို ဘာသာရေး
နိုင်ငံရေး ပြစ်မှုဖြင့် ၂၇၁ နှစ်တာများ အကျဉ်းကျနေစဉ်အတွင်း သူငောက်သားခဲ့ခြင်း
ဖြစ်သည်။ ကမ်ပင်နဲ့လား၏ စာအုပ်ထဲက စံပြောနာသာယ တိုင်းပြည်၏
အုပ်ချုပ်သူတို့သည် ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်မှုကို လက်ကိုင်ပြုကြသည် လူတစ်ဦး
ချင်းတို့၏ လုပ်ရပ်အားလုံးသည် လူမှုအသိင်းအစိတ်တစ်ခုလုံး၏ ကောင်းကို
အတွက် ဖြစ်သည်။ ငါးလူအဖွဲ့အစည်းထဲတွင် ဆင်းခဲ့မြဲတော်ခြင်း မရှိ
မည်သူမျှလည်း တကယ်လိုအပ်သည်ထက် ရှိမို့ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်း မရှိ စသည့်
တန်းတူညီမျှရေး အတွေးအခေါ်များကို ထည့်သွင်းထားသည်။

၁၉ ရာစုနှင့် ၂၀ ရာစု တော်တိပိုင်းအတွင်း ရေးသားကြသည့် ယူတီးပါးယား များမှာ အခိုက်အားဖြင့် အရင်းရှင်းပွားရေးစနစ်၏ စက်မှုကုန်ထုတ်ယွှန်ရား များကြေားမှ လုပ်သားတို့၏ မှန်းကျပ်သောဘဝ ဆင်းရှုချမ်းသာကွာဟမ္မာ ပြီးမားလာခြင်း၊ ရေးထုံးစဉ်လာနှင့် လူမှုတတ်ဖိုးများကို လျစ်လျှောလာသည့် မြို့ပြ လူမှုစနစ်၊ စသည်တို့ကို မနေ့ဖြုံ့ရောက ပေါ်ပေါက်လာသည့် စိတ်ကူးစိတ်သန်း များ ဖြစ်သည်။

အမेရិក စាស្ត្រឈាន အកិនុំ (Edward Bellamy)

၁၈၈၀ - ၁၉၉၀) ၏ ၁၈၈၈ ခုနှစ်ထုတ် Looking Backward, 2000 - 188၈ အော်မှ စာရေးစဉ် အချိန်နှင့် နှစ် ၁၀၀ ကျော်ကွားသည့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် အနိဂကန်ပြည့်တွင် ကော်ဇူးပါဝါ တည်ထားသည်။ ထိုကာလ အမေရိကတွင် ပါယမစိတ်သတ် ညီရင်းအစ်ကို စိတ်စာတ်များ ထွန်းကားသည့် စံပြဿံရှယ် စံစနစ်တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိပြီး ကိုယ့်မှ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများမှာလည်း လူသားတို့၏ လိုအင်ကို ပြည့်ဆည်နိုင်ရန်အတွက်သာ ဦးတည်လည်ပတ်လျက် ပြည့်တိုက် ရေးသားထားသည်။ ဂိုးဝတ္ထုများ ၁၈၈၈ ခုနှစ် စီးပွားပျက်က်နှင့် လုပ်ရှင် အလုပ်သမား ပြသနာမှ စတင်သည့် လူ အသေအပြောက် များခဲ့သော ကေးမားကက် အမိကရှုဏ်း (၁၈၈၇) တို့ပြစ်ပြီးစ ကာလတွင် ထွက်ပေါ် အာမြင်း ဖြစ်ရာ လူအများ အတြေးအကျယ် စိတ်ဝင်းသားကြောဖြင့် ထိုခေါ်က အောင်ရောက်သန်ကော် ရောင်းချခုခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း၌ ဘယ်လာမိသည့် ၂၀၀၀ ဝတ္ထုတဲ့က အယူအဆများအတိုင်း အများပြည့်သူနှင့် သက်ဆိုင်သော အောင်လုပ်ငန်းများကို ပြည့်သူ့ပိုင် ပြလုပ်ရန် တက်ကြစွာ စည်းရုံးလုပ်ရှုံး ဘုတ်စီး ဖြစ်ခဲ့သည်။

အမှုန်တကယ် မရှိသည့် နေရာအောင် တော်ကာလတိုင် စပ်လျှိုး၏
ခိုးတွေ့ကြောင် ကွန်မြို့ရေးဖွံ့ဖြိုးကြသူများအကြောင်း ပြောမည်ဆိုလျှင် မပါမပို့
သည့် ပုဂ္ဂိုလ်က အင်လိပ်စာရေးဆရာတွေ့ဌာနမြို့၊ အိပ်(ခ)ဖို့ပိုလ်(စ) (H.G. Wells
၁၉၁၆ - ၁၉၁၆) ဖြစ်သည်။

ပဲ၏(၁)မှာ ခေါင်းထက စိတ်ကူးစိတ်သန်းတွေ အလျှေပယ်တွက်နေတတ်သူ ဖြစ်သည်။ ဝေးလဲသော ခေတ်ကာလတွေ မြင်ယောင်တတ် မှုန်းဆတတ်၊ လူများ မတွေးတာတွေ တွေးတတ် ရေ့တတ်သဖြင့် သူ့အား ပရောဟိတ် ဆရာဟပ် ခေါ်ကြသည်။ အနာဂတ်ကို ပုံဖော်သည့် စာအုပ်စာတမ်းတွေ အများအပြား ရေးသားခဲ့သည့်အထက်တွင် သိပ္ပါဘက် ကဲလွန်းသဖြင့် သိပ္ပါဝါတွေ၊ စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းရမည့်စာများ ပါသလို၊ ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် လူမှုစနစ်များအကြောင်း အောင်းပေး ရေးသားထားတာတွေလည်း အများပင် ရှိသည်။ အနာဂတ် လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စင်လျှေးသည့် သူ၏ မြင်ယောင် မှုန်းဆချက်များတွင် အကောင်းမြင်ရော အဆိုးမြင်တွေပါ ရောယ်နေသည်။ ယူတိုးပါးယားချည်း မဟုတ်၊ ခွဲတိုးပါးယားများပါ ပါလာသည့်သဘော။

ပဲ၏(၁)၏ ပထမဆုံးနှင့် အထင်ရှုးဆုံး လက်ရာဖြစ်သည့် The Time Machine ဝေါ် (၁၉၀၅) တွင် နောက်နှစ်ပေါင်း ၈၀၀,၀၀၀ ခန့်အကြား လန်ဒန် မြို့မြို့ရှိနေမည့် လူတို့၏ ဆိုရားသော အနေအထားများကို ပုံဖော် ရေးသားထားသည်။ စင်စစ် Time Machine မှာ ၁၉ ရာစွဲ နောင်းပိုင်းတွင် ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည့် ယူတိုးပို့ယန်ဝါတွေများ (အထူးသဖြင့် ရှေ့ဘက်တွင် ဖော်ပြုခဲ့သည့် ပို့မောရမ်(၁)၏ News from Nowhere) ကို ဝေဖန်ချေဖျက်သော သဘောဖြင့် ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ဟုဆိုသည်။

Time Machine တွင် ထို့သိရေးသော်လည်း အဲသည်နောက် ရေးသည် Anticipations (၁၉၀၁)၊ Mankind in the Making (၁၉၀၃)၊ A Modern Utopia (၁၉၀၂) စသည်တို့တွင်မူ ပို၍ တိုးတက်လာ အဆင့်မြှင့်လာမည့် အနာဂတ် လူ့အဖွဲ့အစည်းများအကြောင်း အကောင်းဘဝ်က မျှော်ခေါ်ကာ ရေးသားခဲ့သည်ဟု သုံးသင်သူတို့က ဆိုကြသည်။ ဆိုသော် ပထမကဗ္ဗာစစ်နှင့် ကြံ့ရြှုံးနောက် ရေးသားသည် The Shape of Things to Come (၁၉၃၇) တွင် အကောင်းမြှင့်စိတ် လျှော့ပါးလာပြီး၊ ဂုတ္တယကဗ္ဗာစစ် နောင်းပိုင်းတွင် ရေးသည် Mind at the End of its Tether (၁၉၄၅) ၌မူ လူ့အနာဂတ်နှင့် ပတ်သက်၍ လုံလုံးလျားလျား အဆိုးဘက်ကသာ သူ မြင်တော့သည် ဟုဆိုပေါ်ခဲ့။

၂၀ ရာစွဲထဲတွင် ယူတိုးပါးယားထက် ခွဲတိုးပါးယားတွေသာ များများစားစား ထင်ထင်ရှားရှား ထွက်ပေါ်လာတာ တွေ့ရသည်။ သည်အထဲမှ အရေးပါခဲ့။

အေသက်ရောက်မှု အကြီးမားဆုံး သုံးအုပ်ကိုသာ အနည်းငယ်စီ ဖော်ပြုသည်။

ပထမ တာအုပ်က ရူရှား စာရေးဆရာ အမိယာတင် (Yevgeny Zamyatin ၁၈၈၄ - ၁၉၃၇)၏ We ဝေါ် ဖြစ်သည်။

We ဝေါ်မှာ အကြောင်းခဲ့ အာကာစနစ် ကျင့်သုံးသည့် ၂၆ ရာစွဲ မြို့မြို့ပြည်တစ်ပြည့်၏ အတော်အတွက်ထဲတွေ့သည်။ ထိုတိုင်းပြည်ကို One State အော်သည်။ ထိုတိုင်းပြည်က လူတွေတွင် အမည်မရှိ နံပါတ်တွေသာ ရှိသည်။ ပိုတိုင်းဟာသာ သုံးနှစ်းသည်။ One State ကို ဦးစီးနေသူများ ကျော်တော်ရှုံး (Benefacitor) ဖြစ်သည်။ ကျော်တော်ရှုံးက အုပ်ထိန်းသူ (Guardian) များ ပေါင်သည့် ကုန်ရက်အဖွဲ့ကို အသုံးပြုကာ နံပါတ်များအားလုံး လုံခြုံရှိရေးနောက် ပို့ဆောင်းသာ ပျော်ရွင်ရေးအတွက် တင်းတင်းကျပ်ကျပ် စီမံအုပ်ချုပ်သည်။ ပိုတိုင်းများတွင် တစ်သီးပုဂ္ဂလာသာ မရှိ။ ကိုယ့်စိတ်နှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ဆိုတာ မရှိ။ လူတိုင်းပင် နောစဉ် နာရီအလိုက် အချိန်လေားများအတိုင်း တိုးတက်ကျကျ လိုက်နာနေလိုက်ရသည်။ One State ကို စောမမှုန်းကြီး (glass dome) ထဲတွင် အုပ်ဆောက်ထားပြီး၊ အတွင်းရှိ အဆောက်အအိများအားလုံးမှာ မှန်သားများ ပြုခိုင် ကာရုံထားရာ နံပါတ်များ အနေနှင့် အုပ်ထိန်းသူများ မသိတဲ့ ဘာမူ လုပ်၍ မရ။ လုပ်ခိုင်းထားသည်များကိုလည်း မလုပ်ဘဲနေ၍ မရ။ One State

ရူရှားစာရေးဆရာ အမိယာတင် နှင့် We ဝေါ်

တွင် သူတော်ပါး မပြုစဲမထွေးဘဲ လုပ်ကိုင်နိုင်သော အရာဆို၍ ဖို့မာက်ဆုသည့် ကိစ္စတစ်ခုသာ ရှိသည်။ ဒါကိုပင်သွေ့င ဆောင်ရွက်လိုက ပန်းရောင်ကူးပွဲ လက်မှတ်များ ရအောင် သွောက်လွှာတင်ရသည်။ ထိုနောက် သက်ဆိုင်ရာ အိမ်ရာတစ်ခုလိုက် ရုံးခန်းတွင် အတည်ပြုချက် ယူရသည်။ ပြီးမှ သတ်မှတ်ထားသည့် နောက်နာရီတွင် တိတိကျကျ ဆောက်ရွက်ရသည်။

We ကို ဘုရား - ၂၁ အနေဖြင့်က ရေးသားခဲ့ပြီး အစပိုင်းတွင် တာမူအသုံး ဖြင့်သာ ဖတ်ရှုခဲ့ကြရသည် ဟုဆိုသည်။ ပုနိုင်စာအုပ်အဖြစ်မူ ၁၉၂၄ အနေတွင်

1

“ ဝတ္ထုသည် နောက်ဆက်လက်ဖော်ပြုမည့် အယ်လဒ်(စ)ဟပ်(က)စလေ Aldous Huxley ၏ Brave New World ဝတ္ထု (၁၉၃၂) ခုနှစ်နှင့် ဂျောက် အောင်ပိုလ် (George Orwell) ၏ Nineteen Eighty - Four ဝတ္ထု (၁၉၄၉ ခုနှစ်) ထိုအပေါ် ဉာဏ်လွှမ်းခွဲသည်ဟု သုတေသနထို မှတ်ချက်ပြုလေ့ရှိ ခြင်သည်။ ဟပ်(က)စလေကမူ ထိုအချက်တိ ပြင်းခဲ့သည်။ သူ့ဝတ္ထု ရေးသည် ချိန်က We ကို သူ မဖတ်ရသေး ဟုဆိုသည်။ မိမိရွှေက ထွက်နှင့်သည့် အုပ် နှစ်အုပ်လုံးကို ဖတ်ခဲ့ရသူ အောင်ပိုလ်ကမူ We သည် Brave New World ထက်သာသည် (superior) ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်။ မည်သို့ပုဂ္ဂိုလ်စောင်အပေါ်၌မူ ထိုဝတ္ထုနှစ်ပုံးပုံးပင် သက်ရောက်မှု နှိုးပါသည်။

သူ့ဝတ္ထုကို A.F. 632 ခုနှစ် လန်ဒန်ဖြော်တွင် စတင်သည်။ A.F. မှ After Ford ဖို့လွန်ပြီးနောက် ဟူသောအမိပ္ပါယ်။ ဖို့မှာ စက်မှုလုပ်ငန်းရှုရှင် မော်တော်ကားသူ့ပွေးကြီး ဟင်နှစ်ဖို့ကို ဆိုလိုပြင်း ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုတော် တိုင်းပြည် အေမည်မှာ ကမ္ဘာနိုင်ငံတော် (The World State) ဖြစ်သည်။ သည် တိုင်းပြည်မှာ လူကို အတ် ၅ မျိုး ပြတ်ပြတ်သားသား ခြေခြားထားသည်။ လူကို ဓာတ်ခွဲခန်းတွင် သားအောက်မွေးမြှုပြင်း ဖြစ်၍ တိုင်းပြည်၏ လိုအပ်ချက် အလိုက် အရေအတွက် သတ်မှတ်ချက်နှင့် ထုတ်လုပ်သည်။ သည်တိုင်းပြည် တွင် အဖေအဖေ မရှိ မိသားစု မရှိ။ ဖို့မှ ဆက်ဆံခြင်းသည် ပျော်ဆွင်မှု အတွက် သာ ဖြစ်သည်။ ထိုပြင် ဖို့မှ ဆက်ဆံရန် အဖေတစ်ပို့တည်း စွဲဖြော်ထားခြင်းကို လက်မခံ။ အဖော် အများအပြား ပြောင်းလဲဆက်ဆံခြင်းသာ မူမှုစံပို့ဟု သော်တော်သည်။ လူအေးလုံးပင် စိတ်ည်စွမ်းပြော်း ပုံစံကျမှုလွှာ့၍ တစ်ပို့ တစ်မည် စဉ်းစားကြော်ည်ပြင်း မရှိရအောင် စိတ်ပြိုမေး စိတ်ပျော်အေးများ မပြတ်မို့ဝေးစေသည်။ သို့သော် အသက် ၆၀ ရောက်လျှင်မှု စိတ်ပျော်အေး ခံပျော်များ ကျော်ကာ ဘဝနိဂုံချုပ်အတွက် ပြင်ဆင်စေသည်။

BNW ၏ ဟပ်(က)စလေသည် သူ့အတိက အနိုင်တက်လာနေသည့် ကွန်မြှုပ်နှံတိဒေဝါယာ ပတ္တုချုပ်ကိုင်မှုစနစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနောက်ကုန်ဘဏ္ဍာတွင် ပြေားထွား လုပ်မြို့လာနေသည့် အမေရိကန် စက်မှုဘရင်းရှင်စနစ်နှင့် အမေရိကန် လူမှုမြို့ပွားခေလေး ယဉ်ကျေးမှုမြေလေ့များကိုလည်းကောင်း၊ ပေါ်ဖို့ကိုခိုက်ထားသည်။ သည်စနစ်နှင့်ရပ်လုံးပင် တစ်ဦးခုရှင်းသော လူသားတို့အား ပုံစံချုပ်ကိုင်ရန် စီမံနေကြသည်ဟု သူမြင်ခဲ့သည်။

အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း သူ့ရွှေကရိုက်သည့် အမြတ်အမြင်

ဟပ်(က)စလေ၊ စသုတိအပြင် အိပ်(ခ)ရှိဝင်(စ)၏ ဝတ္ထုများပါ သူ့အပေါ် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လွမ်းမိုးမှုရှိသည် ဟုဆိုရသောလည်း Nineteen Eighty-Four သည် သူ့ရှေ့က ဒွေတိုးပီးယားဝတ္ထု အားလုံးကို ကျော်လွှားသွား နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ အော်ဝင်လုံး ဘဝအတွေ့အကြံများမှ ရခဲ့သည့် ကိုယ်ပိုင်အတွေး အမြင်များနှင့် ထူးခြားထက်မြတ်သော အရေးအသားများကြောင့် ဖြစ်သည်။ Nineteen Eighty-Four ဟူသော စာအုပ်အမည်သည် လည်းကောင်း၊ ငှုံး အထဲတွင် ပါဝင်သည့် Big Brother is watching you. ဟူသော သတိပေး စကားသည် လည်းကောင်း၊ သူ တိထွင်ခဲ့သည့် newspeak; doublethink; thought crime စသော စကားလုံးများသည်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ မမှန်မကန် လုပ်ရပ်များကို ဝေဖန်ထောက်ပြရာ၌ ထိထိမိမိ ရှိလှသည့် စကား လုံးများအဖြစ် ယနေ့တိုင် သုံးစွဲနေရာမဲ့ ဖြစ်ပေသည်။

■ ■ ■

ကျိုယာပယ်လီ၏

The Prince

နှစ်ကိုလိုမကိုယာပယ်လီ

မကိုယာပယ်လီ ဟုဆိုလိုက်လျှင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ ၍ မဟုတ်မတရားမှတို့ အနောင့်အနေ့မရှိ ပြုတတ် သော မကောင်းဆိုးဝါး သတ္တဝါတစ်ခုအဖြစ် မြင် တတ်ကြသည်။ ၁၃ ရာစွဲ အပ်လန်ပြည်၌ မကိုယာ ပယ်လိကို ဆာတန်နှစ်ဆိုးနှင့် တစ်တန်းတည်း ထားကြသည်။ Old Nick (မကောင်းဆိုးဝါး) ဟုဆို လိုက်လျှင် နစ်ကိုလိုမကိုယာပယ်လီကို ညွှန်းဆိုရာ ရောက်သကဲ့သို့ Satan နတ်ဆိုး (devil) ဟူသော အမိုးပြားလည်း ပေါက်ခဲ့သည်။

မကိုယာပယ်လီ ယင်းသို့ နာမည်ဆိုးနှင့် ကျော်ကြားရခြင်းမှာ The Prince (ရာကျမ်း) ကို ရေးသားခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သည်ကျမ်းကို ၁၇၁၃ ခုနှစ်တွင် ရေးသည်။ သို့သော် သူ စွာယ်လွန် ပြီး ၅ နှစ်အကြာ ၁၇၁၂ ခုနှစ်တွင်မှ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိ ခွင့် ရသည်။ The Prince မှာ သူ့ခေတ် သူ့ကာလ အီတလီဒေသ အီတလီအေရာက်အတွက် ရေးသော ကျမ်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကြီးကျယ်သော စာအုပ် စာတမ်းများ ထုတ်အတိုင်း ငှုံးနှုံး ခေတ်အဆက်ဆက် လူမျိုးတို့ရှုတစ်ပါးအတွက် သင်ခန်းစာများ ပါရှိ နေသည်။

မကိုယာဗယ်လီ (Niccolò Machiavelli ၁၄၆၉-၁၅၂၇) ကို အိတလီ ပြည် ဖလော်ရင့်(၁) (Florence) မြို့နိုင်ငံ၌ မွေးသည်။ ဖလော်ရင့်(၁)မှာ ရိုနေ ဆန္ဒ(၁)ကော် တတင်ထွန်းကား ပါးပါက်သည် မြို့အဖြစ် သမိုင်းတွင် ထင်ရှားသည်။ ထိုစဉ်က အိတလီသည် တိုင်းပြည်ကြီးတစ်ပြည်အနေနှင့် တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်း မရှိဘဲ မြို့နိုင်ငံ (city-state) များအဖြစ် အကွဲကွဲ အပြောပြုးတည်ရှိနေသည်။ ယင်းအနက် အင်အားကြီးသော မြို့နိုင်ငံးခဲ့ အပြောဖြစ်ဖွံ့ဖြိုးလွန်းလျက်ရှုရာ ရှင်းတို့အထဲတွင် ဖလော်ရင့်(၁)သည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင် ပြစ်သည်။ မကိုယာဗယ်လီ မွေးဖွားချိန်၌ ဖလော်ရင့်(၁)တွင် လော်ရင့်၏-၁-မေဒီဒီ (Lorenzo de' Medici ၁၄၇၉-၁၅၂၉) အုပ်စိုးလျက်ရှုသည်။ မေဒီဒီ (Medici) မှာ အိတလီသိမ်းတွင် ထင်ရှားသော ဘုဇ္ဇာမိသားစုကြီးတစ်ခုဖြစ်၍ ၁၅ ရက္ခ နှင့် ၁၈ ရက္ခအတွင်း နှစ်အနည်းငယ်မှုအပ ကျော်ကာလတစ်လျှောက်လုံးပင် ဖလော်ရင့်(၁)မြို့ကို ငှုံးတို့ မိသားစုအားယုံများ ကြိုးစီးထားနိုင်ခဲ့ပြုသည်။

မကိုယာဗယ်လီ၏ ငယ်စိုက်ဘဝနှင့် စုလျဉ်း၍ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မသိရေးချမ်းသာသော အမျိုးအရှုံးက ဆင်းသက်သော်လည်း အင်လက်ထက်တွင် ဆင်းရဲ့ကြောင်း၊ လူကိုထံသားသမီးများကိုထိုး ဖလော်ရင့်(၁)ရှိ ထိပ်သီး ဆရာများထံတွင် သင်ကြော်ခွင့်မရှိသော်လည်း မိသားသာ အပတ်တကုတ် လေ့လာ ဆည်းပူးခြင်းဖြင့် စာပေကျော်ကိန်၌ ကျော်ကျင့်နှုံးစပ်သူတစ်ဦး ပြစ်ခဲ့ကြောင်း စသည်များလောက်သာ သိရှိခွင့်ရသည်။

၁၄၉၄ ခုနှစ်တွင် မေဒီဒီတို့ အာကာလက်လွှတ်ပြီးနောက် ဖလော်ရင့်(၁)၌ ရှုပ်တော်ဘလီကန် အားလုံးရသစ် တက်လာသည့်အခါ မကိုယာဗယ်လီ လည်း ငပ်၌ တာဝန် ထမ်းဆောင်ခွင့်ရသည်။ ၁၄၉၈ တွင် ခေါင်းဆောင် အပြောင်းအလဲ ပြစ်ပြီးနောက် သူက အတွင်းဝန် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီး (secretary) တစ်ဦး ပြစ်လာသည်။ ၁၅၀၂ ခုနှစ်အထိ ထိုရာထူးတာဝန်၌ ရှိဝင်အတွင်း သံတမန်အဖြစ် တပ်(၁)ကင်နီး ရောမ စသည်တို့သိသာမက အိတလီနယ်ပယ် ပြင်ပန့် တိုင်းပြည်ခေသများသိပါ ရောက်ရှုကာ မြို့စားမ ကက်တာရိုနာ ဆိုလာ (Countless Caterina Sforza)၊ ဆီယင်နာဘရှင် ပက်ထရှုခီ (Pandolfo Petrucci)၊ အာရွန် (စပိန်ဒေသ) ဘုရာ်ဖီနန် (Ferdinand)၊ ပြင်သစ် ကေရာင် လူဝိ ၁၂ (Louis XII)၊ ပရင်ရှုံး ရောမအင်ပိုင်ယာ ကေရာင် မတ္ထီ မိလီယန် (Maximilian)၊ ပုဂ္ဂရဟန်းမင်းကြီး၊ ဆွဲမပြောက် အလက်အွေး (Pope Alexander VI)၊ ပုဂ္ဂရဟန်းမင်းကြီး၊ ခုံတိယမြောက် ဂျီလီယပ်(၁)

Pope Julius II)၊ ရိုမားညားနယ်စား ချေား ဘာောရား (Cesare Borgia)၊ စသည့် မြို့များနှင့် ရင်းနှီးသိကွဲများနှင့် ရသည်။ မြိုင်ချင်းပြသနာများကို ညွှန်းပြရှင်းရင်း မြို့များတို့၏ ပရိယာယ်များကို သူ ပုဂ္ဂရာသားလည်ခဲ့သည်။ လိမ်ညာကောက် ပို့မှတွေ့များလှသည့် ခေတ်အခါမြို့တွင် မြိုင်ချင်းပြပြည်ရေးများ၌ အနီးကပ် ပါဝင် သေတ်ခဲ့ရသူ ပြစ်သည့်အလောက် သူ၏ အနီးမြှင့်စိတ်များ ကိန်းအောင်းခဲ့သည်။ မြိုင်မေးမြော်များ လို့ယုံကြုံမှုအောင်း လို့ယုံကြုံသူ အော်မြော်သာရှိ၍ တကယ် ပတ်တွေ့၌ လောဘန်းနှင့် အတွေ့တို့ စေား ဆည့်အတိုင်း လူဗျားနောကြုံးသာ ပြစ်သည်ဟု သူမြှင့်ခဲ့သည်။

၁၅၀၂ ခုနှစ်တွင် ရိုပ်တော်ဘလီကန်အားရှုပ်သည့်အပြီး မေဒီဒီတို့ ပြန်၍ အာကာရရှိလာသည်။ သည်အခါ မကိုယာဗယ်လီ၏ ဘဝ၌ ကြီးမား သော အတွင်းအပြောင်းနှင့် ကြိုးရာသည်။ တာဝန်မှ ရပ်စုခဲရရှုံးစာက အဖွဲ့အေး ခဲ့ရသည်။ အကျိုးသံတွင် နှုန်းမှုနယ်နှင့် အပြောင်းအပြီး တောနယ်ရှိ သူ၏ယာခင်းအိမ်တွင် ခွားရောက် နေထိုင်ရသည်။

သူ စိတ်ဝင်စားသော နိုင်ငံရေးလောကအတွင်း ပါဝင်လူဗျားခွင့် မရ ဆော့သည် ထိုကာလတွင် စာရေးခြင်းအလုပ်ကို သူ ရုံးစိုက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ The Prince (၁၅၁၃)၊ The Discourses (၁၅၁၇)၊ The Art of War (၁၅၂၀)၊ History of Florence (၁၅၂၂) စသော နိုင်ငံရေးကျမ်း၊ သမိုင်းကျမ်းများနှင့် The Mandrake (၁၅၁၈) အသောပြဇာတ်အပြင် တဗျာလက်းများပါ သူ ဆုံးသားခဲ့သည်။ အတွေးအပြုံး စူးရှုသလောက် အရေးအသားလည်းကောင်း လူသွေ့ပြစ်ရာ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှ သူ၏ အရှုံးသည် အိတလီစာပေ အတွက် အကျိုးအမြတ် ပြစ်ခဲ့သည်။

■

The Prince ကို မေဒီဒီတို့ အမျက်ပြေကာ သူ့အား ရာထူးတာဝန် ပြန်လည်

မကိုယာဗယ်လီ၏ The Prince

ပေးအပ်လာစေလိုသော မွှေ့ဗုံးမှန်းချက်ဖြင့် ရောသားတင်ဆက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မူလက အခိုန်ယူရေးသားလာခဲ့သည့် Discourses ကျမ်းကို ပုဂ္ဂနားကာ The Prince ကို လအနည်းငယ်အတွင်း အပြီးရောသားခဲ့သည်။ နစ်ပေါင်း ၅၀၀ နှီးပါး ကြောမြင့်ပြုဖြစ်သည့် သည်ကနေစိုင် မကိုယာပယ်လိုက် အမည်နှင့် တွဲချည်မှတ်စီနေသည် The Prince မှာ ထူထဲလေးလဲသော ကျမ်းကြီးတစ်စောင် မဟုတ်။ တို့တောင်းသော အခန်းငယ် ၂၆ ခန်း ပါဝင်သည့် လက်စွဲကျွဲ့ငယ် တစ်ဦး၏မျှသာ ဖြစ်သည်။ စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အကြောင်းအရာ တွေက ရဲတင်းပွင့်လင်းသကဲ့သို့ အမော်အသားကလည်း ရှင်းလင်းပြတ်သား သည်။ ထိုစဉ်က မေဒီခီဘုရင်ပြစ်နေသူ လော်ရင်စိုး (ဘဂ္ဂိုလ်-ဘော်လူ) (ရွှေ့ဘွဲ့ ဖော်ပြခဲ့သည့် ပထမလော်ရင်စိုး၏ မြော်) သို့ ရည်ညွှန်းထားသော သည်စာအုပ်ကို မကိုယာပယ်လိုက် အသက်ရှုပ်ထင်ရှုံးရှုံးစွဲ တစ်လျောက်လုံး ပုံ့နှိပ်ထဲတဲ့ ဝေခွဲ့ မရ။ လက်ရေးမှတ် ကျော်ဗုံးမှားကာသာ လက်ဆင်ကမ်း ဖတ်ရှုကြရသည်။

မင်းနိုင် (principality) အမျိုးအစားများနှင့် ငင်းတိုက် ရရှိထားပါ၏လမ်းများ။ အရှင်ကဲအရာ ဆက်ခံသည့် မင်းနိုင်များ။ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်း သည့် မင်းနိုင်များ။ အလက်နှေး သိလိုက်ခဲ့သည့် ဒါရိယ်မြစ်(စ)မင်း၏ နိုင်း သည့် အလက်နှေး ကျယ်လွန်ပြီး နောက်ဆက်ခံသော မင်းတို့လက်ထက် တွင် အထူယ်ကြောင့် ပုံစံကိန်ထက္ခမူ မဖြေသနည်း။ သီးမြားကိုယ်ပိုင် ဥပဒေများ အဖြင့် နေထိုင်ကြသော မြို့များ မင်းနိုင်များကို အောင်ပြုပြီးသည့်အခါ ဖျော်စွဲ ဘုရားချုပ်မည်နည်း။ ပိမိ ခြေမြဲသတ္တု ကိုယ်ပိုင်လက်နှင်း အင်အားတို့ဖြင့် အိုးသည့် မင်းနိုင်သစ်များ။ ကြော်ခွဲ အခွင့်သင့်ရှု သော်လည်းကောင်း၊ တိုင်း ပို့ပါး လက်နက် အင်အား အထောက်အပံ့ဖြင့် သော်လည်းကောင်း ရရှိသည့် မင်းနိုင်သစ်များ။ ရာအတိမူ ကျော်လွန်ပြီး အာကာာရရှိလာသူများ။ စည်းမျဉ်းခံ မင်းနိုင်။ မင်းနိုင် အသီးသီး၏ အင်အားကို တိုင်းတာရှုနဲ့ လည်းလုပ်များ။ အခြားယာန် သာသနာပိုင် မင်းနိုင်များ။ စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကြေးစား ပို့ပဲ့များ။ အကုတ်ပါ စပါးတပ်နှင့် နေရာင်းတပ်ဖွဲ့များ။ ပိမိအေတွက် ပို့မတော်တစ်ခု မည်သို့ စုစုပွဲဖွဲ့စည်းမည်နည်း။ လူပုဂ္ဂိုလ်များ အထူး သာဖြင့် အိုးရာများ ချီးမြှုမြဲးခံခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တပ်ခံခြင်း အာကြောင်းရေး များ။ ထိုရောခြင်းနှင့် တွန်တို့စွဲနှုန်းခြင်း။ ရက်စက်ကြမ်းကြော်ခြင်းနှင့် ကြော်နှုန်းရှိခြင်း အာကြောင်း။ ချမ်းခေါင်လေးပြတ်ခြင်းနှင့် ကြောက်ချို့ခြုံကြီးခြင်း တို့တွင် အယ်အရာက ပို့ကောင်သနည်း။ မင်းတရားတို့ ကတိစကားကို ထိန်းသိမ်းသည့် ချို့ရှုံး။ စက်ဆုပ်ချို့ရှုံးများ မဖြစ်ပေါ်အောင် ထိန်းသိမ်းအပ်သည့် အကြောင်း။ ယနေ့ခေတ် ဘုရင်မင်းတို့ အသုံးပြုနေသည့် ခဲ့တပ် အစရှိသော အစီအမံတို့ အသုံးဝင်ခြင်း မဝင်ခြင်းအာကြောင်း။ ယုံကြည် လေးစားမှုခံရအောင် ပုံပောင်ရန် နည်းလမ်းများ။ မင်းတစ်ပါးအတွက် အနီးကပ်အဖွဲ့။ မင်းကြောင်း ပုံပါးတို့ကို ရွှေ့ရော်ရားရန် နည်းလမ်း။ အီတလိမင်းတို့ နိုင်းဆုံးရှုံးခြင်း အာကြောင်းရေးများ။ လူ့အရေအရာများ၏ ကြော်ခွဲတို့ မည်မျှ ထို့မြော်ခြောင်းနှင့် ပေါ်အား ဆန့်ကျင်ချေဖျက်ရန် နည်းလမ်း။ အီတလိ အား မျိုးမြားလုပ်ရှုံးတို့ သက်အောက်မှ လွတ်ပြောက်အောင် ကယ်တင်ရန် တို့က်တွန်း လူ့ဆော်ချက်။ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ သည်ခေါင်းစဉ်များ အောက်၌ တို့တို့ကျဉ်းကျော်းနှင့် အိုးသိမ်းလင်းကာ ဖွံ့ဖြိုးချက် အသီးသီးတို့အတွက် တိုင်းနိုင်းများ။ မင်းတရားများ၏ အဖြစ်အပျက်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဥပမာ သာဝက အောဖြစ် ကိုးကားအော်ပြသည်။ သူ ကိုးကားသည့် အထူးတွင် ရွှေ့ခေတ်ဝါရီ

ရောမနှင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းအောင်များမှ ခေါင်းဆောင်အကြီးအကဲများ အဖြင့် အောင်သစ်ချေရောပတစ်ခွင့်ရှိ ဟို့ပြည်များ၊ မြို့နိုင်ငံ များမှ မင်းနှီးရာဇ်များ လည်း အများအပြား ပါဝင်သည်။

သို့သော် The Prince တွင် အမိန့် အများဆုံးကုံးကားထားသည်က ချောက် ဘောဂျား (၁၄၇၆ - ၁၅၀၂) ဖြစ်သည်။ ဘောဂျားမှာ ပုပ်ရဟန်း မင်းကြီး ဆောမမြောက် အလက်နှေး၏ သားဖြစ်သည်။ အသက် ၁၃ နှစ်တွင် ကာဒီနှစ် ဘုန်းတော်ကြီး ဖြစ်လာသည်။ ကျွမ်းကျင်သော စစ်ခေါင်းဆောင် တစ်ဦး ဖြစ်၍ ရိုမန်ညား (Romagna) နယ်ကို အောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဘောဂျား သည် အာကာပြင်းသော မင်းတစ်ပါးဖြစ်၍ ရှုံးကိုကြမ်းကြတ်သည်။ ၁၅၀၂ ခုနှစ်တွင် မတ္ထားယာ ဝယ်လီသည် ချောက်ရောဂျား၏ နှစ်ဦးတော်သို့ သကမ်း တစ်ဦးအဖြစ် ရောက်ရှိသည်။ ဘောဂျား၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံများကို လေ့လာ အကဲခတ်ကာ သူ သဘောကျသည်။ ဘောဂျားသည် တစ်ဦးတစ်ဦး အလွန်သတိထားဟန်ပြု၍ တစ်ဦးတစ်ဦးလုန်းဟန် ပြုတတ်သည်။ တစ်ဦးတစ်ဦး ထောက်ထားစာနာသော စကားများကို ဆို၍၊ တစ်ဦးတစ်ဦး ရှုံးကိုက်စက်စက် သုတေသင်သတ်ဖြတ်မှုများ ပြုလုပ်တတ်သည်။ သည်အပြ အား နှစ်မျိုးကို တစ်လုပ်ညွှန် တစ်ပြုနှစ် လိမ္မာပါနံပ်စွာ သူ သုံးစွဲသည်။ မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖုံးကွယ်လည်ပြုးကာ အင့်ကိုဖို့ အတွက်သည့် အလုပ်မျိုး ကို အတွက်အဆုံးတ် မရှိ လုပ်တတ်သည်။ အသိမ်းပိုက်ခဲ့ နယ်မြေသားတို့ ကြောက်စွာ တုန်လုပ်ကာ ကျိုးနှံ သေဝပ်လာစေရန် အတွက် အကြမ်းဖက် နှုပ်ကွပ်မှုများကို လည်း ရှုံးကိုက်စွာ ပြုလုပ်တတ်သည်။

ဘောဂျားသည် ယင်းသို့ကောက်ကျွေးမှုများ များ ရှုံးသည်။ သူမြောက်ပြုမှုများသည် ကြောရည်ကား မခဲ့ခဲ့။ သို့သော် မကိုယာ ပယ်လီက ဘောဂျား၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် များသည် တန်ဖိုးရှိသည်။ စနစ်ဟကျွေးမှု အသုံး ရှုံးရနိုင်သည်။

မူလအခြေခံအားဖြင့်မူ မကိုယာပယ်လီသည် ရီပတ်ဘလီကန် ပြောသူ အိုးရ) စနစ်ကို ယုံကြည်သူဖြစ်ကြောင် သူရေးသားသည် Discourses အိုးကို ကြည့်ကာ သူတေသိတို့ လက်ခံထားကြသည်။ သို့သော် ဒီတလိုနှင့် အောင်လုပ်မှု ပြင်းထန်သော မျိုးချစ်စိတ်အောခြေဖြင့်သာ သူ စုစုံစားလေလို ပြည်။ အီဘလီဒေသ၏ ကစားကလုံး ပရေးပတော် အနေအထားများကို ပြပြု ပြုနှင့်လဲကာ တည်ပြုပြု၍ စည်းလုံးသော တိုင်းပြည်တစ်ပြည် ပြစ်လာ အောင် ခုံးထားရန်အတွက် ချောက်ဘောဂျားလို ပရိယာယ် ကြွယ်သော အောင်အောင်မျိုးရှိပြု လိုအပ်သည်ဟု သူယူဆသည်။

တစ်နည်းဆိုရသော် တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးရှိမည် ဆိုလျှင် သူမည် နည်းလမ်းကိုမဆို အသုံးပြုရလိမ့်မည်ဟု သူ ခဲ့ယူလိုက်သောသဘော ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း နောင်အခါ၌ နိဂုံကောင်းလွှင် နည်းလမ်းကောင်း ပြည် (၁) ရလဒ်က နည်းလမ်းကို အဆုံးအဖြတ်ပြုသည်။ (The end justifies the means.) ဟူသောစကားသည် လည်းကောင်း၊ တရားမတရားဟူသည် လို့ သေးပထ်ကာ နိုင်ငံရေးရည်မှုန်းချက် ပြီးမြောက်အောင်ပြုရေး (political expediency) ကိုသာ ပစာနထားသည် လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များသည် လည်းကောင်း မတ္ထားယာပယ်လီ၏ အမည်နာများနှင့် တွဲဖက်ထင်ရှုံးခြင်း ဖြစ်သည်။

The Prince ကျမ်းပါ မကိုယာပယ်လီ၏ အယူအဆနှင့် အောင်အသား အာတို့ ဤအောင်ပါ၌ နှုန်ပြည်စွာ ဖော်ပြနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သူစာအုပ်ထဲ ခုံးလုပ်ရောများဆုံး၊ ဝေဖုန်းရှုံးတ်ချက်အရေး၊ အပိုင်းဖြစ်သည် အခန်း (၁၈) How princes should honour their word ပါ ရောသားချက် အချို့ကိုသာ အောင်းချင် ကောက်နှင်းဖော်ပြပါမည်။

မကိုယာပယ်လီက၊ ကတိစကားတည်ခြင်းဟူသည် ချီးမွမ်းအပ်သော အာဖြစ်ဘာ မှန်နေသော် တကယ် လက်တွေ့နှုံးကြီးကျေယ်သော အောင်ပွဲ အာရုံးချုံသည့် မင်းများမှာ ကတိစကားကို အလေးအနေကိုမထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ် အလိမ်းပြောခြင်း လုပ်ဖြေားခြင်း စသည် ပရိယာယ်ဝေါ်တို့ကို အသုံးပြုသာ ပြုတော်းထောက်ပြုသည်။ သူက တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရင်ဆိုင် ဖြေားခြင်းဖြေရှုံး နည်းလမ်းနှင့်ပုံးပို့ရှိရှိကြောင်း၊ ဥပဒေစည်းကမ်းများအတိုင်း ပြုပြုခြင်းနှင့် အင်အားသုံးယူဥပြုပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ကြောင်း၊ စည်းကမ်းအတိုင်း ပြုပြုခြင်းသည် လူ့စလေဖြစ်၍ အင်အားသုံး ယူဥပြုပြုခြင်းမှာ သားရဲ့ အော်နှစ်စလေ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပထမ နည်းလမ်းသည် များသောအားဖြင့်

မကိုယာပယ်လီ၏ The Prince

ထိရောက် လုံလောက်ပြင်း မရှိသဖြင့် ဒုတိယနည်းလမ်းကို အားကိုးပြုရလေ ရှိနေကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မင်းတစ်ပါးအနေနှင့် လူတို့၏ နည်းလမ်းများရော သားအဲတိရစွာတို့၏ နည်းလမ်းများကိုပါ နာလည်သိရှိသုံးစွာတတ်ဖို့ ထို့ကြောင်း သူပြောဆိုသည်။

တစ်ဖန်၊ သားရဲတိရွှေနှင့်တို့၏ လေလှစိုက်များကို လေလာနည်းကိုရှုံး
ခြေသံထံမှေရာ ပြေခွေထံမှပါ သင်ယူဖို့လိုကြောင်း၊ အကြောင်းမူ ခြေသံသည်
ထောက်ခွာက်ကို ရှောင်တိုင်းကာကွယ်နိုင်စွား မရှိသာကဲသို့ မြေခွေသည်လည်း
ပံ့ပွဲလျှေားရန်ကို ခုခံတွေန်းလုန်နိုင်စွား မရှိ၍ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုကြောင့် ထောက်
ခွာက်များကို သိရှိတိုင်းရှောင်နိုင်ရန်အတွက် ပြေခွေ၏ ဉာဏ်များရှိဖို့လိုအပ်
ပြီး ပံ့ပွဲလျှေားကို ခြောက်လှုန်းမောင်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် ခြေသံ၏ စွမ်းအား
ရှိဖို့ လိုအပ်ပြောင်း၊ ထိုသဘောအရ မိမိအကျိုးကို မော်မြှင့်သော မင်းတို့
အနေနှင့် ကတိစကားတစ်ခုသည် မိမိအတွက် အကျိုးယုတ်စေမည်၊ သို့တည်း
မဟုတ် ထိုကတိ စကားထေးခွဲစဉ်က အနေအထားများ ကင်ရှင်း ပောက်ကွယ်
ခဲ့ပြီဆိုက ယင်းအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု မဖြေသင့်ကြောင်း ... ခြေသံကဲ
သိချည်း ကျမ်းကြော်ခြင်းသည် မိက်မဲ့ရာရောက်ကြောင်း၊ ပြေခွေကို အကောင်းဆုံး
အတူယူ နည်းမြို့တတ်သူတို့သာ အကောင်းဆုံးရလဒ်များ ရရှိတာတို့ကြောင်း
သူက ထောက်ပြပော်ဆိုသည်။

ဆက်လက်၍ သူကာ လိမ့်ညာလှည့်ဖြားသော အတတ်ကို ကျွမ်းကျင့်
လိမ္မာစွာ လုပ်ကိုင်တတ်ဖို့ လိုအပ်ကြောင်း၊ အပေါ်ယူသွင်ပြင်၍ မိမိသည့်
ကရှုဏာ တရားကြီးမားသူ ကတိစကားကို အလေးထားသူ ဘာသာတရားကိုင်နှင့်မွေ့လျော်သူ ဟူ၍ အများမြင်အောင် လုပ်ထားနိုင်ဖို့လိုကြောင်း
အဲသည်လို မြင်ထားလျှင် တန်ဖိုးရှိကြောင်း၊ သို့သော် အဲသည် အပေါ်ယူ
အသွင်အပြင်တွေနှင့် ညီညွတ်အောင် တကယ်လုပ်ကိုင်ဖို့ မလိုကြောင်း၊ လျှင့်
လျှင့် မိမိအတွက် ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်းသာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ယင်းအသွေး
အပြင်များနှင့် ဆန္ဒကျင်သည့် အလုပ်များကိုသာ လိုအပ်လျှင် လုပ်နိုင်
လိုကြောင်း၊ အကြိမ်ပြေကြာဆုံးသည်။

သည်များဆိုလျှင်ပင် မကိုယာပထ်လိုပါဒကို အသယ်ကြောင့် အပြုံ
အထိန် ပေါ်ဖောက်ခြင်ရကြောင်း ခွန်မျန်းနိုင်လောက်ပြီ ထင်ပါသည်။

သို့သော် ဤနေရာ၌ မကိုယာပယ်လိုင် အယူအဆများကို ပြည့်ပြု
၀၀ နားလည်လိုက The Prince ကျိုးတစ်အုပ် ဖတ်ရှုနှင့်မပြီး Discourse

သို့ဖြစ်လျှင် ပြည်သူ့လွတ်လပ်ခွင့်ကို အလေးထားသည့် ရုပ်တော်ကန် အိမ်ရရှိတို့ နှစ်သက်သည်ဆိုသော မကြိယာပထ်လီက အဘယ်ကြောင့် The Prince ကို ရေးသနနှင့် စောဒကတ်စံရာ ရှိလာသည်။

သည်အချက်နှင့် စစ်လျဉ်း၍ လည်း ငွေးတိုကာ The Prince ကျမ်းသည် အစွမ်းသောအခါန်ကာလ တစ်အဲသောအနေအထားအတွက် အထူးပြုရေးသော အုပ်သာ ပြုခြောက်၏ ၁၆ ရရှိ အီတလီတွင် ရုပ်သာလ်နိုင်ငံတစ်ခု အောင် ပေါ်လာ တည်ဆောက်ဖို့ မပြစ်နိုင်ဟု မကိုယာပုလ်ဟဲ မြင်ခဲ့ပြီး အီတလီ၏ ဖုန်းရဲ့ တွဲနေသော အနေအထားကို ကုစားရန်အတွက် အာကာပြင်းသော င်းတစ်ပါးလိုနေသည်ဟု သူယုံကြည်သဖြင့် အသည်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအတွက် သွေးပေးလမ်းပြကျမ်းကို သူမေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ဟုကာဂွယ်ပြောဆိုကြသည်။

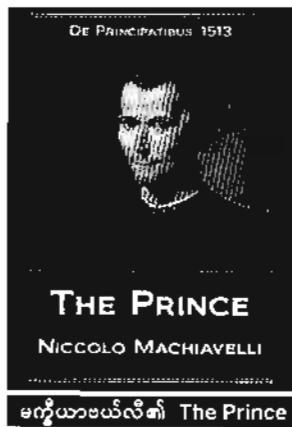
ထိန်နာက်တွင်မူ ပြသေနာ စလာသည်။ ထိစဉ်က အဲတလိတ်၏ ပေါ်ပါက်သည် တန်ခိုးကြီးသော ဘာသာရေး အနွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည် ဖို့မန် သိသလ် အသင်းတော်များ ကောင်စီ (Council of Trent) က မရှိယာ

ပထ်လိုက် စာများအားလုံးကို ဖျက်ဆီးပစ်ရန် အမိန့်ထဲတွင်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရောမနှင့် သူ့အား ဘုရားမဲ့ဝါဒီ (atheist) တစ်ဦးအဖြစ် ကြေညာရှုတဲ့ ချုပြု၍ သူ့စာများကို ရောမတွင်လည်းကောင်၊ ဥရောပအနှင့် အပြားတွင်လည်းကောင် ဖြစ်ချိဖတ်ရှုခြင်း မပြုရန် ပိတ်ပင်တားမြစ်လိုက်သည်။ ရှာမနီပြည့်တွင် ခရာ့ယာန် ရေးဆွဲရှိက်းဝင်များက မကြိယာပယ်လီပုံတွေရှုပိုက် မိမိရှိပွဲ ပြုလုပ်သည်။ ၁၅၅၉ ခုနှစ်တွင် သူ့ဟာအုပ် အားလုံးကို ရှိမန်ကောက်သလစ်လိုက်းက ထုတ်ပြန်သည်။ ပိတ်ပင်တားမြစ်သောစာအုပ်များစာရင်း (Index of Prohibited Books) တွင် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ မကြိယာပယ်လီအား ဆန့်ကျင်ရာ၌ ရှိမန်ကောက်သလစ်များသာမက ပရိတ်ကိုစတင့် ခရာ့ယာန်များပါ ပါဝင်ခဲ့သည်။

သို့နှင့် နှစ်ပေါင်းရာချိကာ မက္ခာယာပယ်လီ၏ စာများ တိမ်ပြုပေးခဲ့သည်။ ဥရောပတွင် နိုင်ငံရေးရာ၏ ဘာသာရေးပြုစာ လျော့ပါးလာပြီး ခရာ့ယာန်အသင်တော်နှင့် နိုင်ငံတော်အောင်ရာတိ သီးခြားဆီ ပြစ်လာသည့် ၁၉၄၉ရက္ခာတော်လာသောအခါတွင်မှ သူ့စာများမှာ ကွင်ညာပူးမှုမှ လွှတ်မြောက်ကာ တန်ဖိုးထားသူတို့၏ ဖော်ထုတ်မှုဖြင့် လူအများကြား ပြန်၍ ပြန်ပွားလာခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ရက္ခာတိယပိုင်းတွင်မှ အီတလီလွှတ်မြောက်ရေး အီတလီနိုင်ငံ ဖြစ်ပေါ်ရေး လုပ်ရားသူများက မဂ္ဂယာပယ်လီအား မူးချွမ်စာဆီအဖြစ် ဂုဏ်တင်ထားပြီး သူ့စာများ ဖြင့် စဉ်းစွဲလွှာဆော်မှုများ ပြုလုပ်လာကြသည်။ နောက်တွင်မှု အီတလီပေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ကောင်ကူး (Count Cavour) လက်ထက် အီတလီပြည်ကို ပြန်လည် စုစုည်းကာ ကျူးကျော်သူတို့အား တွေ့နှုန်းလှုပ် တိုက်ထုတ်နိုင်ခြင်းသည်ပင် မက္ခာယာပယ်လီ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့၍ ဖြစ်ကြောင်း၊ အခြားနည်းလမ်းများအား ပြင့်ဆိုလျှင် အောင်မြိုင်စွာ မရိုကြောင်း ခုံမြောက်ပြောဆီမှုများ ရှိလာခဲ့သည်။

The Prince ကို အထူးနှစ်သက်တန်ဖိုးထားကြော်များထဲတွင် ပရိတ်ရောမအင်ပိုင်ယာကေရာင် ပျောမမြောက်ချားလ်(၁) (၁၇၀၀ - ၁၇၅၈) ပြင်သော ဘုရင်မ ကက်သရိုး-၁-မေဒီချို (၁၇၁၉ - ၁၇၅၉) တို့လည်း ပါဝင်သည့် အက်လန်၏ သရုပ် မဆောင်းသော မင်းတစ်ပါးဖြစ်သည့် အော်လစ်ဟာချော်းလ် (၁၇၉၉ - ၁၈၅၅) သည်လည်း The Prince စာမျက်ကြော်တစ်ခု ဆောင်ထားသူ ဖြစ်ပြီး အင်လိပ်နေသဟာယ အစိုးရကို ဦးဆောင်ရာ၌ မကိုယာပယ်လိုင်နည်းနာများအား ဆီလျဉ်သလို ပြုပြင်သုံးစွဲလေ့ရှိခဲ့သည်။ ပြင်သော ဘုရင်တတိယမြောက် တင်နေ့ (၁၇၁၁ - ၁၇၅၉) နှင့် စတုတွေ့မြောက် ဟင်နေ့

ပပ်ရှားဘုရင် ဖရက်ဒရစ်-သ-
နိုတ် (၁၇၁၂-၈၆) သည် တိုင်းပြည့် စီမံ
ကုပ်ဆုပ်ရာ၌ The Prince တို့ အထောက်
အထူးဖြစ် အသုံးပြုသကဲ့သို့၊ ပြင်သစ်
ပြည်ကို ၃၂ နှစ်တိုင်တိုင် အုပ်စီးခဲ့သည့်
နှစ် - ၁၄ (၁၆၁၈ - ၁၇၁၂) အဖွဲ့လည်း
၂၈၈ စာအုပ်မှာ အိမ်ရာဝင်ချိန်တိုင်း
ခုံနည်းစီ လုန်လျော ဖတ်ရှုရသည့်

အာဏာရှင်များ အတ်သိမ်း မလှေခြင်းမှာ မကိုယာပယ်လီ၏ ရေးသားချက်များကို အမိုးယူ ကောက်လွှဲခြင်း၊ သူ့သွန်ပြုသည့် အရောင်းသော အချက်အချို့ကို လျှစ်လျှော့ခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ထောက်ပြခဲ့ကြ ပါသည်။

■ ■ ■

အရင်းရှင်ကို ထိန်းကျောင်းပဲပြင်သော ဝေါး

၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်၏ အကြီးအကျယ် ပါယက်ရှိက် လူပို့ရှားသွားသော စာအုပ်တစ်အုပ် ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ အပြတန်ဆင်ကလဲယား (Upton Sinclair ၁၈၇၈-၁၉၆၈)၏ The Jungle ဝေါးဖြစ် သည်။ ထိုနှစ်များ ဝန်းကျင်က အပေါ်ကတွင် နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး လူမှုရေး စာသည်တို့နှင့် စင်လျှေး သည်။ မတော်တဆ ကိစ္စများ၊ မကြားစုံမနာသာ ဖြစ်ရပ်များကို ဖော်ထုတ်ဖွင့်ခဲ့သည့် အရေးအသား များ ခေတ်စားလျက် ရှိခဲ့သည်။ muckrakers ဟု အမည်ရခဲ့သည့် အဲသည်တိုးက ဖော်ထုတ်ဖွင့်ခဲ့သူ ရေးသူများထဲတွင် စာနာယ်ရင်းသမားရော ဝေါး ရေးသူများပါ ပါဝင်ခဲ့သည်။ (muck ဆိုသည်မှာ တိရှိစွာနှင့် ချေားဆွဲနှင့် အမို့က်သရှိက်၊ အညွှန်အကြော်၊ မြေဆေးမြေပြုလုပ် ကိုခေါ်၍ rake မှာ ထွန်ခြားစွာ တို့ကို ခေါ်သော အသုံးအနှစ်းဖြစ်ဖူးမှု၊ muckrake ဟုသည် အညွှန်အကြော်းပုံကို ဖွံ့ဖြိုးသည်။)

အည်၏အကြေးပုံကို ဆွဲသည့်ကိစ္စ အစပြုသူများမှာ အညီအဟောက် သတင်း၊ အလန့်တကြား ချွေကားသတင်းများအားဖြင့် ပရီသတ်ကို မြှုဆွယ်တတ် သည့် အောက်လမ်းစာနယ်လင်း (yellow journalism) သမားများ ဖြစ်သည်။ သို့သော် နောက်တွင် သာမန် အညီအဟောက်မှ အဆင့်တက်ကာ မြှုနီးစိပ်ယ် အပ်ချုပ်မေးဖွဲ့၏ ဘဏ္ဍာတွင် အရှုပ်တော်ပုံ နိုင်ငံရေးသမားတို့ ကိုယ်ကျိုးရှာ သည့်ကိစ္စ၊ အရာမကုမ္ပဏီကြီးတော့က လုပ်ငန်းကြီးများကို လက်ဝါကြီးအပ်ချုပ် ကိုင်နိုင်ရန် ဖြေားခြောက်နည်း လာသံပေးလာသံယူပြုနည်း စသည့် နည်းမျိုးစုံ ဖြင့် လုပ်ကိုင်ပုံ စသည့် အများပြည်သူ့အကျိုးပြုးနှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စရှင် များကို ရေးရွှေ့ပို့ ဖော်ထုတ်ဖွဲ့ချွဲသည်။ အရေးအသားများပါ ပေါ်ပေါက်လာသည်။

ဆင်ကလဲယားကိုလည်း၊ The Jungleက ကို အကြောင်းပြုကာ မျက်-ရာရင်းတွင် ထည့်သွင်းလေ့ရှိကြသည်။ သို့သော် သူ့ဝတ္ထုက သာမန် ဖော်ထုတ် ဖွှဲချွဲ သက်သက်မျှ မဟုတ်။ သူ့ရေးသော အကြောင်းအရာသည် သားသတ်ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းလောကနှင့် အဲသည်လုပ်ငန်းမှ လုပ်သားတို့၏ ဘဝများအကြောင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် အဲဒါတွေသည် သာမည် သို့မဟုတ် နမူနာပြုများဖြစ်၍ သူ့ပိုအလေးထားသော ဦးတည်ချက်မှာ အရင်းရှင်စနစ် ဆန်ကျင်ရေး၊ ဆိုရှုယ်လစ်စနစ် ထူထောင်ရေး ဖြစ်သည်။ ထိုသေားအရမှု သူက သာမန် မျက်-ရာရင်းများထက် ပိုမို မြင့်မားသော ရည်ရွယ်ချက်ရှုခဲ့သည် ဟုဆိုနိုင်သည်။ သို့သော် ပရီသတ်အပေါ် သူ့ဝတ္ထု၏ သက်ရောက်မှာက မည်သို့ ရှုခဲ့ပါသလဲ။

ဦးစွာ ပထမ The Jungle ဝတ္ထုလတ်လမ်းကို အကျိုးချုပ်၍ ပြောရသော်

ယူးရိုစ် (Jurgis Rudkus) နှင့် အိုနာ (Ona Lukoszaite) တို့သည် လစ်သူယေးနီးယားပြည့်မှ အမေရိကသို့ မကြာမိကမှ ရွှေပြောင်းရောက်ရှိလာ ကြသည့် အမျိုးသား အမျိုးသမီးများ ဖြစ်သည်။ ရှိကာရှိပြီးနှင့် နှားပြီး သားသတ်ရှုနှင့် အသားထုတ်လုပ်ရေး စက်ရှုအလုပ်ရှုများ တည်ရှုရာ ပက်ကင်တောင်း (Packinghouse) နယ်ပြောမှ စားသောက်ဆိုင်တစ်ခုတွင် သူတို့၏ မင်္ဂလာ ညာ စားပွဲ ကျင်းပကြသည်။ သူတို့ မောင်နှင့် နှစ်ဘက်သားချင်း တစ်စုံတို့ အမေရိကတွင် ပို၍သာယာလုပ်သော ဘဝကို တည်ဆောက်နိုင်လိမ့်မည် ဟုသော မျှော်လင့်ချက်ပြု့ ပြောစားပမ်းစား ရွှေပြောင်းလာ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် လစ်သူယေးနီးယားတွေ အများအပြား ရောက်ရှိလာခဲ့သည် ပက်ကင်

တောင်းသည် ညစ်ညမ်းသော့၊ ခက်ခဲ့ကြမ်းတမ်းသော့၊ အန္တရာယ်ပြုမ်းသော့ နေရာတစ်ခု ဖြစ်နေသည်။ သည်နေရာတစ်ခုလုပ်တစ်ခုရရန် မလွယ်ကူ သကဲ့သို့ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု၊ ပြီးနိုင်ငယ်ညျဉ်မှု၊ ဖြတ်စားလပ်စား လုပ်မှုများလည်း အလွန် ထူပြောလှုသည်။

မင်္ဂလာညာ စားပွဲတွင် ယူးရိုစ်တို့က လစ်သူယေးနီးယား ထဲတို့ ဖိတ်ကြားထားသူများ သာမက စားချင်သောက်ချင်၍ အနီးဝါးကျင့်၍ လာရောက် စစ်ဝဲနေသောက်ချင်၍ လောက် ကျေးမားကြသည်။ သူတို့နဲ့ရှာ စလေ့အရမှု ကျေးသူက ကျေးသကဲ့သို့ လာရောက် ခါးမြှုင့်ကြသူတို့ကလည်း မင်္ဂလာအည်းခံပဲ စတိတ်ကို ဂိုင်းဝါးဖြည့်ဆည်း ထည့်ဝင်ပေးကြလေ့ရှိသည်။ သို့သော် ထိုနောက်တော့ အည်းသည်များထဲတွင် ဆင်းခဲ့ကောင် အဆင်မပြုသူ ထွေက များနေရာ၊ ပွဲသိမ်းသောအခါ့၍ ယူးရိုစ်တို့မှာ စားသောက်ဆိုင် ပိုင်ရှင် ထဲ ဒေါ်လာ ၁၀၀ ကျော် ကြေးတင်သွားခဲ့သည်။ ဒေါ်လာ ၁၀၀ ဆိုသည်က ပက်ကင်တောင်းမှာ သာမန် အလုပ်သမားတစ်ယောက် တစ်လ လုပ်၍ပင် ဆရိုင်သော ငွေပမာဏ ဖြစ်သည်။ အိုနာက ကုန်ကျစရိတ် များသွားခြင်း အတွက် စိုးရိုမိုပုံပန်သောသည်း ယူးရိုစ်တို့အမေရိကန်ဖြည့်တွင် အလုပ် ထုတ်သွားပို့း ကြီးပျားချမ်းသာနိုင်ရမည် ဟုယုံကြည်သွားဖြစ်ရာ ကြေးအတွက် ဦးဆောင် ငွေများများ ရအောင် သူ အလုပ်ကြီးစားလုပ်မည် ဟူ၍သာ အိုနာ အေးပေးစားသို့ခဲ့သည်။

ယူးရိုစ်မှာ ငယ်ရွယ်သလောက် ကြေးခိုင်သနစွမ်းသူတို့းပြုရာ များ ပြေားခိုင် အသားထုတ်လုပ်သည် အလုပ်ရှုံး၍ အလုပ်ရရှိသည်။ အလားတူ အိုနာ၏ ညီအစ်မဝင်းကွဲပြစ်သွား မာရိုယာ (Marija Berczynskas) နှင့် အိုနာ ဒေါ်တွေး တို့တာ (Tela Elzabietta) ၏ မောင်ပြစ်သွား ရှိနိတ်(၁) (Jonas) တို့လည်း အလုပ်ကိုယ်စိတ်ရောကြသည်။ သူတို့မိုးသားစု စုပေါင်းကာ အိုင်တော်ဆောင် ဝယ်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ပွဲစား ယူးလာသော စာချုပ်တွင် လက်မှတ်ထိုးကြသည်။ ဒေါ်လာ ၁၅၀၀ တန် အိုင်ကို လက်ငင်း ၃၀၀ ပေး၊ ကျော်တာ တစ်လ ၁၂၂ ဒေါ်လာ၌၏။ အနုတ်ကျေးသွားရမည်ဟု အစပိုင်းက သူတို့ နားလည့်ခဲ့ကြသည်။ နောက် အော့မှ အိုနာတွေး အားချို့အကြော် အပါအဝင် ပေးစရာတွေ့ အများကြီးရှိသေား သားစားချုပ်မှာ သူတို့ကို အိုင်များအဖြစ် ချုပ်ထားပြီး အိုင်ဖိုးအတွက် တော်ဆိုင်တာနှင့် အိုင်က ဆင်းပေးရမည်ဆို့တော့တွေ့ တဖြည့်းဖြည့်။ သို့သေား သူတို့၏

ဒါမိစရိတ်က သူတို့ ခြေနိုင်လက်နိုင်ထက် ပိုနေသည့်အခါ အိန္ဒာရော တိတော် သားဝယ်တစ်ခို့ဖြစ်သူ စတန်နစ်ဆလိုပတ်(၁) (Stanislavski) တို့ပါ မလွှာမရှောင်သာ အလုပ်ရှာရတော့သည်။ ပက်ကင်တော်မှာ ရှိခိုင်သည့် အလုပ် တွေက ခါးကျိုးအောင် လုပ်ရသည့် အလွှန်ပင်ပန်းသော အလုပ်များသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အလုပ်ခွင့်ဝန်းကျင်ကလည်း ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွှတ်။ အလုပ်သမားများ မတော်တဆ ထိခိုက်မှု မဖြစ်ရအောင် စောင့်ရှောက် ကာကွယ်သည့် အစိအမိများလည်း မရှိ။ ဦးလျင် ပြည်ပမှ ချွဲပြောင်းလာ ကြသည့် မလည်ဝယ်သူ အဆက်အသွယ် နည်းပါးသူများကြားတွင်မှ မသမားလာသေးလာသိမှုမှုနှင့် အခြားရာဝတ်မှုတွေက ပို၍ များပြားလှသည်။ မိသားစု ကျေပ်တည်းသဖြင့် ယူးရှုဂိုလ် အင်ကြီး ဒီမိအင်တာနတ်(၁) (Dede Antanas) ပါ မနေသာဘဲ အလုပ် ဝင်လုပ်မည့်အခါ အလုပ်ရှာပေးသူအား လခေါ် သုံးပုံတစ်ပုံစီ ပေးပါမည် ဖုံကတိပြုရသည်။ သို့သော် အဖိုးကြီးခမျာ ကြာကြာမလုပ်ရ၊ အလုပ်က သူ့အသက်အရွယ်နှင့် မမျှအောင် ပင်ပန်းလှ သည်ဖြစ်ရာ ဆောင်းရာသီအအေးအကျင့်နှင့် အလုပ်ခွင့်ရှိ ဖိုးဝါးသော ပတ်ဝန်းကျင်အနေအထားများ နှိပ်စက်သည့်အကြောင်းပါ ဆင့်ပေါင်းလိုက်သည့်အခါ နာလန်မထူးနိုင်အောင် ချုံချုံကျြိုး အသက်ပါ ဆုံးရှုံးသွားခဲ့သည်။

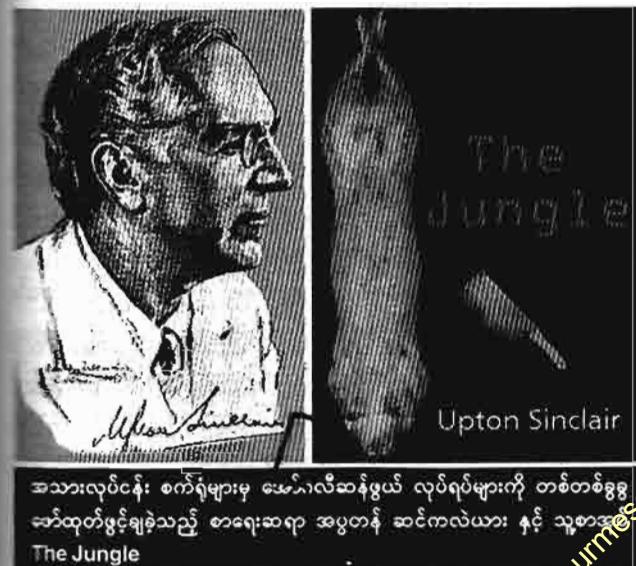
အိန္ဒာအစိမဝင်းကဲ မာရိယာမှာ စုံမက်မည့်သူ ပေါ်လာသည်။ ဂိုဏ်သမား တာမို့ယော်(၁) (Tarnoszkius) ဖြစ်သည်။ သူက တယော အထိုးကောင် သူဖြစ်၍ အပေါင်းအသင်းလည်း ဆုံးသည်။ သူတို့ချင်း နှစ်သက်ကြော်သည်၏ မဂ်လာပွဲစရိတ် မတတ်နိုင်သဖြင့် လက်မထပ်နိုင်၊ ချွဲဆိုင်း၍သာ နေရသည်။ သည်အတွင်း မာရိယာ လုပ်သည့် စည်းသွားစက်ချို့ ဂိုဏ်လိုက်သဖြင့် သူ့ခမျာ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ နောက်တွင် အလုပ်တစ်ခု ထင်းသော်လည်း လုပ်ခထဲက မတရားဖြတ်သည့်ကိစ္စကို တင်ပြ တောင်းဆိုသဖြင့် အလုပ်ဖြတ်ခဲ့ ပြန်သည်။

နိုးရိုးသားသား ကြိုးစားလုပ်ကိုင်သည့်ကြားက ဒီမိတို့မိသားစုံ၏ ဘဝ အခြေအနေ ယိုယွင်းကျေဆင်းလာနေတာ ဖြင့်ရသည့်အခါ အားလုံးအားထဲ ပြုစရာအဖြစ် အလုပ်သမားသမဂ္ဂသို့ ယူးရှုဂိုလ် ဝင်လိုက်သည်။ သည်အခါ မိမိတို့ ပက်ကင်တောင်း သားသတ်လုပ်ငန်းလောကမှာ အကျင့်ပျက်မှု လာသေးမှု မတရားအနိုင်ကျင့်မှုတွေအကြောင်းသူ များများသားစား ကြားသိလာရသည်။ တစ်ဖက်တွင် မိမိကိုယ်ကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် အင်းလိပ်စာ တတ်

အောင် လေ့လာသင်ကြားစ ပြသည်။

သည်အတွင်း အိန္ဒာမှာ ကိုယ်လေးလက်ဝန် နှိုလာရာ သူ့ခမျာ အလုပ် ခွင့်း အလွန်ပင်ပန်းရှာသည်။ သူ့အထက်က ကြီးကြံးရေးများ မစွဲဟင်ဒါဆင် စာ တစ်ဖက်က ပြည့်တန်ဆာခန်း ထောင်ထားသူဖြစ်ရာ၊ အိန္ဒာ၏ လုပ်ဖော် တို့ဖက် ပို့ကလေး အတော်များများမှာ သူမကြောင့် မကောင်းသော ဘဝထဲ ဆာက်သွားကြသည်။ အိန္ဒာကိုမူ သူ့အလိုက်မဖြစ်သဖြင့် မစွဲဟင်ဒါဆင်က အကျေနှင့်၊ အိန္ဒာမှာ သားကလေးတစ်ယောက်မွေးရာ ကွယ်လွန်သူ အဖိုး၏ အမည်ကိုယ်၍ အင်တာနတ်(၁) ဟုပ်ခေါ်ကြသည်။ ကလေးမွေးပြီး တစ်ပတ် အိုးအကြားမှာပင် အိန္ဒာ အလုပ်ပြန်ဆင်းရသည်။

ပက်ကင်တောင်းတွင် မတော်တဆ ကိုစွဲလေးတစ်ခုသည်ပင် မိသားစု တစ်ခုလုံး ပျက်စီးဆုံးသဖြင့်အထိ ဖြစ်သွားစေနိုင်သောသဘော ရှိသည်။ ယူးရှု ဝင်မှု ခြေပွဲတိုင်လည်းသဖြင့် မထနိုင် မလျော်ကိုနိုင်၊ သုံးလလောက် အလုပ် ခလုပ်နိုင် ဖြစ်သွားသည်။ စင်စစ် အလုပ်ခွင့်ဝန်းကျင် အနေအထားတွေ ဆောင်းသဖြင့် ထိခိုက်မိသည့်ကိစ္စဖြစ်ရာ အလုပ်ရှုကောင် တာဝန်ယူနှင့် ကောင်းသည်။ သို့သော် မယူရှုမက မကျွန်းမမာဖြစ်နေစဉ် ကာလအတွင်း လုပ်ခကိုပါ ချမ်းစားလိုက်သည်။

အသားလုပ်ငန်း စက်ရှုမှာ အောင်လိမ်ဆန်ဖွဲ့ လုပ်ရပ်များကို တစ်တစ်ခွဲ ဆောင်ထဲဖွံ့ဖြုံခဲ့သည်။ စာရေးဆရာ အဗောက် ဆင်ကလဲယား နှင့် သုတေသနအောင် အောင်တွင် မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် အင်းလိပ်စာ တတ်

သည်အတွင်း နို့မှုလ အမေရိကသို့ လာစိုက တက်ကြခဲ့သူ ရှိန်တဲ့ (၁) မှ ပြဿနာမျိုးစုံ ဖို့သည်၏ မခိုင်တော့သဖြင့် မိသားစုံကို တစ်ခိုင်းတစ်ပါဒ မျှ မပြောကြားဘဲ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့သည်။ မောင် ပျောက် သွားသည့်အခါး တိတာမှာ သားအင်ယံးလေးလေးဖြစ်သည့် ခရွေတိဖိုးရုံ (၁) (Krisisoforas) ကလည်း အစာအဆိပ်သင့်ကာ သေဆုံးသွားပြန်သည်။

မိသားစုံကွယ်တွေကို ငါတ်တုတ်ထိုင် ခံစားနေရသည့် ယူးရှိစ် ခြေနာ သက်သာသည်နှင့် အလုပ်ခွင့်သို့ ပြန်သွားသည်။ သို့သော် အလုပ်ရုံက သူ့အား လက်မခဲ့ အလုပ်ပြုမပေးတော့။ တဗြားအလုပ်တစ်ခုခုရအောင် အသည်း အသန် လိုက်ရှာသော်လည်း တော်တော်နှင့် အဆင်မပြုဘဲ ရှိနေရာ မဆိုင်းပိုင် တော့သည့်အဆုံး၌ ပက်ကင်းတောင်းတွင် အညမပတ် အနံတော်ဆုံးဖြစ်သည့် မြေသြဇာစ်ရုံမှ အလုပ်ကိုပင် ငင်လုပ်ရတော့သည်။ အဆင်မပြုတာတွေ များ၍ စိတ်ဓာတ်ကျကာ ယူးရှိစ် အရရှိသောက်စ ပြုလာသည်။ ယခင်က မိသားစုံကို ထောက်ထားကာ အရရှိမသောက်ဖြစ်အောင် သူရောင်ခဲ့သည်။ ယခုတော့ မူးအောင် သောက်တတ်လာသည်။

ဒိုနာမှာ မကျန်းမာသည့်ကြားကပင် နောက်တစ်ကြိမ် ကိုယ်ဝန်ရှိလာ ပြန်သည်။ တစ်ညွှန်တွင် ဒိုနာ အလုပ်မှ အိမ်သို့ ပြန်မရောက်။ လမ်းမှာ သီးနှင့် တွေ့များလွန်းနေရှိ သူတယ်ချုင်းအိမ်မှာ အိပ်နေရသည့် ဟုဆိုသည်။ သို့သော် နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်ဖြစ်သည့်အခါ့၌ မှာကြောင်းရင်းမှုနှင့် ယူးရှိစ် သိသွားသည်။ အလုပ်ရုံမှ တာဝန်ခံလုပ်ကြီး ဖီးလ်ကော်နာက သူမအား ခြိမ်းခြောက် အကျပ်ကိုင်ကာ အနိုင်ကျင့်နေတာဖြစ်ပြောင်း ဒိုနာ ဖွင့်ပြောသည့်အခါ ယူးရှိစ် အကြော်အကျယ် ခေါ်သွာက်ပြီး ကော်နာအား သွားရောက်သတ်ပုတ် သည်။ သူ အဖမ်းခံရပြီး တရားရုံးသို့ရောက်ကာ ထောင် တစ်လကျသည်။ သူမရှိသည့်အခါ မိသားစုံက ပို၍ ဆင်းရကျပ်တည်းသွားပြန်သည်။

အကျိုးထောင်တွင် ယူးရှိစ်က ရှုတ်သူးပါနီး အမည်ရှိ လူဆိုး တစ်ယောက်နှင့် တွေ့ဆုံးနို့ခဲ့သည်။ ထောင်ကလွတ်သည့်အခါ သူမိသားစုံ မှာ နေအိမ်မှ ဖယ်ရှားခဲားရပြီး သူတို့ နှီကာဂိုရောက်စက နေခဲ့ရသည့် ကော်ဒါဆောင်သို့ ပြန်ရောက်နေပြောင်း သိရသည်။ သူ အဆောင်ထဲ ငင်သွားသည့်အခါ ဒိုနာဇားအောင်သံ ကြားရသည်။ နေ့မစွေး လမ်းမော့ဘဲ ပို့က်နာနေခြင်း ပြုပြီး ခက်ခက်ခဲ့ခဲ့ မီးဖျားရာတွင် ကလေးက အသက်မပါခဲ့ ဒုန်းနာမှုလည်း ငင်းအက်ဖြင့်ပင် အသက်ဆုံးရှာခဲ့သည်။

သောကတွေဖို့ကာ ယူးရှိစ် အိုးမကပ်အိုးမကပ်ဖြင့် အရက်တွေ အောင်း ပို့သောကနေသည်။ နောက်တော့မှ တိတာက တစ်ဦးတည်းသော သား သူး အတွက် စုံစားရှိ သတိပေးသဖြင့် သူ့ကိုယ်သူထိန်းကာ အလုပ်ပြန်ရှာ သည်။ လူလူချင်း စာနာတတ်သည့် ချမ်းသာသော အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးက သူတို့မိသားစုံကို ကုလွှိသည့် အနေဖြင့် သူ့အား သံမကိုစက်ခဲ့တစ်ခုတွင် အလုပ်ခွင့်ပေးသည်။ ဘဝအတွက် မျှော်မျိုးချက်အသစ်တွေနှင့် အားခဲား ပြောစားပေးတွင် လောကမားက သူတို့မှာ အတွက်ပြန်သည်။ သားကလေး အင်တာတော် (၁) လမ်းထဲ ဗွက်အိုင်မှာနှစ်၍ သေဆုံးသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ယူးရှိစ် အကြော်အကျယ် စိတ်ဓာတ်ပျော်ပြားကာ ကျွန်းရှိသည်။ မိသားစုံ အိုးမှာကို စွန့်ခွာထွက်ပြောခဲ့သည်။ မီးရထားတစ်ဦးမှာ ခိုက်ပို့က်ပါသွားပြီး ခိုက်တို့နှင့် ဝေးတော်တွင် ဝေးတော်တွင် လောကမားတော်တွင် သည်။ လယ်ယောက်မှာ သို့သော် ဆောင်းသွားမှုမှာ တော်ပိုင်းမှာ နေထိုင်ရန် သွားလွှာသွားပြင့် နှိုတာဂိုလို ပြောလာပြီး မြှေ့အောက်၌ ကုန်တော်ရထားသွားမှုမှာ လမ်း (freight tunnel) မှား ထူးသည်။ အလုပ်ခွင့်တွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သည်။ သည်မှာလည်း အလုပ်ခွင့်တွင် အက်ရာရာဖြင့် ဆေးရုံတက်ရသည်။ အေးခဲ့ အဆင်းပြီးနောက်တွင် အလုပ်မရှိ ငွေ့မရှိသဖြင့် နောင်းစား အိမ်တွင် အောက်မှာ နေသည်။ တစ်ဦးတော်တွင် အောက်မှာ နေသည် သူငွေ့ သား တစ်ယောက်က သူ့အား ဒေါ်လာ ၁၀၀ တန် ငွေ့စူးတွေ့ပြုရှုက ပေးသည်။ အရက်ဆိုင်မှာ ၅ ဆင့်တန် ဘီယာတစ်ခုကိုသောက်ပြီး သည်ငွေ့ကို အကြော်လသည်အခါ ကောင်တာမှလွက ၉၅ ဆင့်ပြန်ပေးသည်။ သူပေးတာ ခုတန်းမဟုတ် တစ်ဒေါ်လာတာတန်သာ ဖြစ်သည် ဟုသောသဘော ဖြစ်သည်။ ခြောင် လူလည် လုပ်တာခံရသဖြင့် ဒေါ်သွာက်ပြီး ထို့ကြော်သည့်အခါ အဖမ်းခံရပြီး ထောင်သို့ နောက်တစ်ကြိမ် ရောက်သည်။

ထောင်တွင် ရှုက်အူးထိန်းနှင့် တွေ့ပြန်သည်။ သည်တစ်ကြိမ်ထောင်က သွားတော့ အပြင်မှာ သူးယိုန်းနှင့်တွဲကာ လုယက်မှာ ဖောက်တွင်းခိုးယူမှုတွေ သူ့တွေ့လွန်တော့သည်။ အေသည်နောက်တွင် နိုင်ငံရောလုပ်များသူ့ မို့ကိုယ်သာကာ သီး၏ တပည့် လူမို့က်အုပ်စုံတွင် ရောက်သွားသည်။ ပက်ကင်တောင်းတွင် အလုပ်သမား သပိတ်မှား ဖြစ်သောအခါ သူက အလုပ်သမား အချင်းချင်းကို အစွာဖောက်ကာ အလုပ်မဆင်းသူမှားနေရာ၌ အခွင့်သာတုန်း လုပ်မှားများ မျှော် လာရောက်လုပ်ကိုင်သည်။

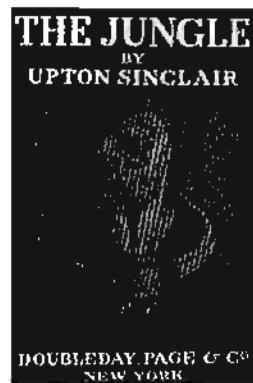
သို့သော် တစ်နေ့မှာတော့ မီးလ်ကော်နာကို တွေ့၍ ထိုးနှက်မိရာ အချင်ထဲ အပို့ခဲ့ပြန်သည်။ ကော်နာက မိုက်ဆာကာလိုင်း တွေ့ဟန်တစ်ဦး ဖြစ်နေရာ သူသိသည့် အနိမ့်စာနိုင်ရေးသမား အဆက်အသွယ်တွေ့ကဲလည်း မကယ်နိုင်ကြ။ သည်တစ်ကြိမ် အပြောပြန်ရောက်သည့်အခါ အလုပ်အကိုင် ရှာမရသဖြင့် သူတစ်ပါး ပေးတောက်းစာနှင့်ပင် ပုဂ္ဂတည်နေရသည်။ ဒါသားစုနှင့်လည်း လုံးဝ အဆက်အသွယ်ပြတ်နေ့သည်။

သို့သော် တစ်နေ့မှာတော့ သိဟောင်းကျွေးဟောင်း တစ်ယောက်က ပြောသဖြင့် မာရိယာရှိသည့်နေရာကို သိရပြီး သွားတွေ့သည့်အခါ မာရိယာမှာ တိတာနှင့် ကလေးများကို ထောက်ပံ့နိုင်ရန်အတွက် ပြည့်တန်ဆာအလုပ်ဖြင့် ငွေရှာနေရကြော်း၊ မော်ဖော်မှုယ်စေးစွဲသွေးစွဲသွေးတွေ့လည်း ဖြစ်နေရကြော်း တွေ့ရသည်။ ယူးရှုရှုစ်မှာ တိတာတို့ကို တွေ့ချင်သည်။ သို့သော် အလုပ် ကောင်းကောင်းတစ်ခု မရသေးဘဲလည်း သူတို့ထဲ မရသေးချင်။

တစ်ညွှန် ဆင်းရှင်တို့ပြတ်၍ စိတ်ဓမ္မတ်အကြေးအကျယ်ကျွေးနေရင်းက ဆိုရှုယ်လစ်နိုင်ရေး စည်းဝေးပွဲတစ်ခုသို့ အမှတ်မထင် ရောက်သွားသည်။ အဲသည်မှာ အပောအပြောကောင်သူတစ်ဦး၏ နိုင်ငံရေးတရားကို နားထောင် ရင်း ယူးရှုရှုစ်မှုယ်စေးတို့ အရေးအနေးတက်လက်လုပ်စဉ်တက် မပိုင်စေရ အလုပ်သမား ထုကာသာ ပိုင်ဆိုရမည်ဟူသော ဆိုရှုယ်လစ်အယူအဆကို သူယူကြည်စွဲကို သည်။ နောက်၌ ဆိုရှုယ်လစ်တွေ့ ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ဟိုတယ်တစ်ခုတွေ့ အလုပ်သမား တစ်နေ့ရာပြီး တိတာတို့နှင့် ပြန်လည် ပေါင်းဆုံးမြတ်သည်။

ဝါယာတ်သမီးပိုင်း၌ ယူးရှုရှုစ်သည် ဆိုရှုယ်လစ် လူထုစည်းဝေးပွဲ တစ်ခုသို့ ရောက်ရှိနေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်က အဲသည်အခို့ကာလ ယူးရှုရှုစ်တို့၏ ယုံကြည်ချက်၊ မျှော်မှန်းချက်များကို ထင်ဟပ်သည့် ရောက်တော် မိန့်ခွဲးတစ်ခု ပြောနေသည်။ မိန့်ခွဲးတစ်ခုအားမှာ သူအခို့အမာ ကြေညာ လိုက်သည့် “ရှိကာရိုဟာ ကျွန်းတော်တို့လက်ထဲ ရောက်ရမယ်၊ ရှိကာရိုဟာ ကျွန်းတော်တို့လက်ထဲ ရောက်ရမယ်” ဟူသော ကြွေးကြော်သဖြင့် ဝါယာကို နိုင်းချုပ်ထားသည်။

အတော်လမ်းအကျွေးမှုနှင့်ပင် The Jungle က နိုင်ရေးဝါယာတစ်ပုံ ဖြစ် ကြော်း သီသာထင်ရှားပါသည်။ ပို၍ တိတိကျကျဆိုရသော The Jungle သည်

အွာတန် ဆင်ကလ်ထားနှင့် သူ၏ The Jungle

အရေးရှင်စနစ် ဆိုးဝါးကြောင်း ဆိုရှုယ်လစ်စနစ် ကောင်းမွန်ကြော်း ပေါ်ပြန်ချုသည့် နိုင်ငံရေးဝွှေ့ ဖြစ်သည်။

အခါး ၃၁ ခန်းပါသော သည်ဝါယာတွင် ရွှေ့ပိုင်း ၂၇ ခန်းလုံးလုံး၌ အရှင်ရှင်စစ်၏ လူမှုဆန်ပုံ၊ ရက်စက်ကြမ်းပြောတို့၊ တရားမှုတုံးမှုတုံး တို့ ဖော်ပြခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည့်တွင် လူတိုင်းလူတိုင်း တန်းတူညီမျှ သူတယ်လ်ခွင့်ရှိသည်။ အလုပ် လုပ်သူတိုင်း တွေးပွားချမှတ်သည်ဟူသော “အမေရိကန် ထို့မင်္ဂလာ” ကို ယုံကြည်ကာ ရော်ခြေခြားမှ ရွှေ့ပြောင်းလာ ခဲ့သည် ယူးရှုရှုစ်တို့ ဆွဲမျိုးတစ်စွဲ ကြီးနိုင်ငယ်သည်း စီးပွားရေးဆက်ဆံမှု၊ စာနားမှု ကင်းသော လူမှုရေး ဆက်ဆံမှုများအောက်၌ ပျက်စီးကြပြန်ခဲ့ရပုံအကြောင်း သည် အရင်းရှင်စနစ်အောက်မှ အလုပ်သမားလူတန်းတော် တစ်ရပ်လုံး၏ ဘဝ ကိုယ်စားပြု ဖော်ပြတ်သေးမြင်း ဖြစ်သည်။

ဝါယာတ် The Jungle ဟူ၍ ခေါင်းစဉ်အမည်ပေးထားခြင်းကလည်း အရှင်းရှင်စနစ်အောက်၌ အေးကြီးသူသာ ရှုံးသန်စေ အေးနည်းသူတို့ သေကျေ ပျော်စီးစေ ဟူသော တော်ခို့သာဝေ ထွန်းကားနေကြော်း၊ အရှင်းရှင်စနစ် အူသည် ယဉ်ကျော်သောစနစ် မဟုတ်ကြော်း ကြော်လိုက်သော သဘောပင် ဖြစ်သည်။ သည်ခေါင်းစဉ် သည်းတည်းအုက်ဖြင့် အပွဲတန်ဆင်ကလ်ထားသည် သို့စဉ်က ခေတ်စားနေသည် အရင်းရှင်စီးပွားရေးသမားကြီးမှာ၊ လှုံလာ နှစ်ယောက်သော လွှာတပ်စွာ စီးပွားရှုံးခွင့်ဝါဒ (laissez faire) ကိုလာည့်တော်ဆားရုံ(စ)ဒါဝင်၏ သဘာဝရေးချယ်မှု (natural selection) နှင့် ယင်းကို

ဆင့်ပွားထားသည့် ဟားဘတ်စပင်ဆာ၏ အသင့်တော်ဆုံးသာ ရှင်သန်မှ (survival of the fittest) သဘောတရားများတွင် အပြောသော လူမှုဇာ ဒါဝင်ဝါဒ (Social Darwinism) ကိုလည်းကောင်း ထိုနှက်ရေးသားနဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆင်ကလဲယားကို ၁၈၇၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု မေနိုလင်းပြည်နယ် တော်လတီမိုးမြို့၌ မွေးမွားခဲ့သည်။ မိုးမှားက ဆင်းခဲ့သဖြင့် အသက် ၁၅၅ နှစ်မှ စတင်ကာ စာရေးသော အလုပ်ဖြင့် မိမိဘာသာ ကျောင်းစိုက် ရှာရသည်။ စာဇူး ခုနှစ်တွင် နယူးယောက်မြို့တော် ကောလိပ်စု ဘုံးရြှိုးနောက် စာနယ်အင်းများမှုရန်သာ ဝင်ငွေဖြင့် ကိုလဲသို့ တူတေသိလိုလို ဆက်တက်သည်။ ကျောင်းသားဘဝမှ စတင်၍ ဆိုရှယ်လစ် ဝါေကို စိတ်ဝင်စားကာ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီကို ထောက်ခံအေးပေးခဲ့သည်။

ဆင်ကလဲယားမှာ The Jungle မတိုင်စီ ဝါေးရှုံးရှည် ၅ ပုံစံ ရေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ၁၉၀၄ ခုနှစ် ရှိုကာရိုတိတွင် အလုပ်သမားသပိတ်ကြီးတစ်ခု ပေါ်ပေါက် ခဲ့ပြီးနောက်၌ Appeal to Reason အမည်ရှိ ထင်ရှုံးသော ဆိုရှယ်လစ် အပတ်စဉ် သတင်းစာတော်က သူ့အား ရှိုကာရိုတိ နှုန်းမြှုပ်နှံသူ သားသတ်လုပ်ငန်းလောကမှ လုပ်သားထိုး၏ ဘဝအပြောအနေများကို ဗုံးစမ်းလေ့လာ ရေးသားရန် တာဝန်ပေးအပ်သည်။

ထိုစဉ်က နှာမည်မြှုပြုးသေးသော်လည်း ဆင်ကလဲယားက ကိုယ်ကိုယ် ကိုယ် ယုံကြည်စိတ်ကြီးမှားသုတေသနီး ဖြစ်သည်။ ဝါေးအတွက် လေ့လာရန် ရှိုကာရိုလို ရောက်သည့်အချိန် တည်းခိုမည့် ဟိုတယ်အောင်းဆုံး သူက 'ကျွန်တော် အပွဲတန် ဆင်ကလဲယားပါ၊ အလုပ်သမားလုပ်ရှုံးမှုရဲ့ Uncle Tom's Cabin ဝါေးရှုံးဖို့ ကျွန်တော် လာခဲ့တာပါ' ဟူ၍ ကြေညာပြောဆိုခဲ့သည်။ ဆိုသည်။ Uncle Tom's Cabin (ဦးလေးတွင်၏ တဲ့ကလေး) ဝါေးမှာ လူမည်းကျေးကျွန်တို့၏ တိရှိနှုန်းတဲ့ ဆိုဝါးနှုန်းကျော်သာဝက် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း သရုပ်ဖော် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ အမေရိကန် လူ့အား အစည်းထဲတွင် အပြောအကျယ် ရှိုက်ခတ်လုပ်ရှုံးသွားပေးခဲ့သည်။ မရောမိကပင် သူရေးသားမည် အကြောင်းအရာ၊ သူသုံးခဲ့မည် အရေးအသားနှင့် ယင်းက ထွက်ပေါ်မည့် ရောက်ကို တွက်ချက်သောချာပြီးသည် သဘောပင်တည်း။

ထိုနောက်၌ ရှိုကာရိုတွင် အခန်းငှားနေထိုင်ကာ အလုပ်သမားတွေ့နှင့်

လုပ်ငန်းနှင့် ပေါင်းသမ်းပြီး လူပိုင်းယန်ရားနှင့် လုပ်သားများဘဝကို ထဲထပ် လေ့လာသည်။ လှစ်သူယေးနီးယန်း အလုပ်သမားတွေ့နှင့် မားလာညာ ပွဲတစ်ခုမှာ စားသောက်ကခုန် စကားပြောရပြီး အသည်ညက မြင်ကွင်းကို အုပ် အဖွဲ့အန်းမှာ ရေးသည်။ သည်မင်္ဂလာပွဲက သူ့အတွက် ဘုရားသခ် သော လက်ဆောင်ဟု သုကာဆိုသည်။ အရင်ရှင်စနစ်၏ ဆုံးညွှန်သော နှေးများ အောက်တွင် သူ စနစ်တော်ကဗျာ ဖူးကြိုးမြှုပ်နှံမည်။ အလုပ်သမား အကောင်များကို အသပ်ရပ် အလုပ်သုံး အနေအထားမှ စတင် လတ်လမ်းဆင် သူ့ရေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

သူ့ဝတ္ထုကို Appeal to Reason အပတ်စဉ်၌ ၁၉၀၆ ခုနှစ် အစပိုင်းမှာ အခိုးဆက် ဖော်ပြုသည်။ လူးချင်းအဖြစ် ပုံနှိပ်ရန် စာအုပ်တိုက်များကို ထဲထပ်သွယ်သည့်အခါး လက်ခံသူ မရှိသဖြင့် မိမိစစ်ပို့ဖြင့် ပုံနှိပ်ရန် ပြီးစား သူ့သည်။ သို့သော် မကြောမိပင် Doubleday စာအုပ်တိုက်က တာဝန်ယူ ထုတ်ဝေ ဖြင့် ၁၉၀၆ ခုနှစ်မှုပ်နယ် သူ့စာအုပ် ထွက်လာသည်။ ဟာအုပ်က ထွက်ထွက် ပုံမှန်ပင် အကြီးအကျယ် ရောင်းရပြီး ယနေ့တိုင်ပင် အခါအေးလျှော့စွာ အသစ် ပို့နှိပ်နေရခဲ့ ဖြစ်သည်။

ရှိုကာရိုတိ သူ ကြောင်းတွက် ဟောကိန်းထဲတ်ခဲ့သည့်အတိုင်း သူ့စာအုပ်ကြောင်းအကျယ် ရောက်ရှိခဲ့သည့်မှာ မှန်ပါ၏။ သို့သော် သူမြှော်လင့်ထားသည့် ရောက်ရှိခဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ သူက လုပ်သားထိုး၏ ဆုံးဝါးသော ဘဝ အားကို ဖော်ပြုရင်း အသားလုပ်ရှုံးမှားတွင် အကြောင်းအလုပ်ရှုံးမှားတွင် လုပ်ကိုင်နေသည့် အကိုလီဆန်ဖွယ် အကြောင်းကိုစွဲတွေ့ကိုပါ တစ်တစ်ခွွဲ ရေးသားခဲ့သည်။ အားပြည်သူ စားသုံးရန် အသင့်ခုတ်ပို့ပြီး အသားခိုးထုတ်ပို့မှုး၊ စည်သွယ်ရှုံးမှုး၊ ဝက်အုပ်ချောင်းမှား၊ ဟင်းချုပ်ရာ၌ အသုံးပြုမည့် ဝက်ဝင်းတွင်းဆီမှား အဖြင့် ထုတ်လုပ်ရောင်းချုပ်၌ အသုံးပြုမည့် ကျော်မှုံးမှုံး လိုအပ်သူ တိရှိနှုန်းမှား အောက်တို့ ရောဂါကြောင့် တဲ့လုံလဲသေား အကောင်းမှား ပို့ကိုထဲသုံးဆုံး ရေးသားရေးမှား၊ ကြောင်းသတ်ဆေး ထည့်သုတေသန အသည် ပေါ်မှန် အဖွဲာအများ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် နှာနေပုံးနှင့် ရေးသားရေးမှား အတွက်က အသားမှား အကြောင်းအရာတွေ မြှော်လေက တောက်ပသော်လည်း အတွက်က အသားမှား အကြောင်းအရာတွေ မည်မြှုပ်နေပုံး အပေါ်ယံ့ဆိုပေါ်ပေါ်မှား ဖော်ပြတ်သေားတွေ့နှင့်

အတွင်းက ပစ္စည်းများက အရည်အသွေး အမျိုးအစား တော်းစီ ဖြစ်နေပုံ ရေးဆိုင်၌ မြင်ရသည့်အခါ စားချင်စွဲဖွေ ရှိလိုသည့် ဝက်အုခေါ်းများမှာ အညစ်ပတ်အစုတ်ပြတ်ဆုံး စားရန် မသင့်ဆုံး အသားများနှင့် ပြုလုပ်ထားသည့် ပစ္စည်းများဖြစ်နေပုံ၊ မို့တက်နေသော ဆိုင်ပြန် ဝက်အုခေါ်းများနှင့် နံတော် နေသော အသားများကို အနဲ့ပျောက်အောင် အေးမျိုးစုံနှင့် ချွတ်ယူပြီး အသားကောင်းများနှင့် ရောနောကာ ပြန်လည် အသုံးပြုပုံ စတေတွေကို သူ ခရေစွဲတွင်းကျ ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ သူ့ရည်ရွယ်ချက်က အရင်းရှင်သည် အမြတ်အတွန်းအတွက်ဆိုလျှင် အလုပ်သမားကို မညှာတာသကဲ့သိ စားသုံးသူကိုလည်း လိမ်းလာဖို့ လုံးဝ ဝန်မလေးကြောင်း သိသာထင်ရှားအောင် တင်ပြလိုခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

သို့သော် The Jungle ကို ဖတ်သော ပရီသတ်တို့၏ ခေါင်းပုံဖြစ်သော အလုပ်သမားများအတွက် ပြစ်ပေါ်သည့် စာနာစိတ်တက် စားသုံးသူတို့ ညီညွှမ်းသော အစားအသောက် ပစ္စည်းများ လိမ်းလာ ရောင်းချွင်းအတွက် ဖြစ်ပေါ်သည့် ပေါ်သက အဆမတန် ကြီးမားစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အသားကန်ကြီးထဲ လိမ့်ကျသော် အလုပ်သမားများပါ အသားတွေနှင့် ရောနောအကြိတ်ခံရကာ တဲ့ဆိပ်လှလှ ကပ်ထားသော စားသောက် ကုန်ပစ္စည်းများထဲတွင် ပါဝင်သွားကြောင်း ရေးသားချက်က စားသုံးသူ လူထူးကိုးအကျယ် တိုန်လှပ်ချောက်ချား စေခဲ့သည်။ လူ အမြောက်အမြားပေါ် အသားစားရမှာ ကြောက်သွားဖြေား အမေရိကာမှ ပြည်ပသို့ အသားတင်းရောင်းချုပ်သည့် ပမာဏ ခေါက်ချီးမှု ကျသွားခဲ့သည်။

လူထူးကိုတွင် အုတ်အော်သောင်းတင်း ပြစ်နေသည့်အခါ သမွှာ သိနိုင်ရေးတွက ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးပါသော အဖွဲ့ကို စေလွှတ်၍ စုံစပ်စစ်ဆေးစေသည်။ ထိုနောက်၌ ၁၉၂၀ ခုနှစ်အတွင်းမှာပင် အသားစစ်ဆေးရေးရုံး (Meat Inspection Act) နှင့် သန္တစ်ဆေား အစားအစာနှင့် ဆေးဝါးချုပ် (Pure Food and Drug Act) တို့ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ အစိုးရက အသာ ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းကို စစ်ဆေးကြပ်မတ်မှုတွေ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ပြုလုပ်သော် လုပ်ငန်းရှင်များကလည်း မိမိတို့လုပ်ငန်းကို အဖတ်ဆယ်၏ ပြပိုင်ပြောင်းလဲမှုတွေ လုပ်ကိုင်ခဲ့ရရာ အများပြည်သူတို့အတွက် ကောင်းကုလားများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည် ဟုဆိုရပေမည်။

သို့သော် ဝဏ္ဏရေးသူ ဆင်ကလဲယား အဖို့မှာ အတော် ဂွတ်းဂွဲ

ပြစ်သွားခဲ့သည်။ သူ့စာအုပ်ကြောင့် အကြီးအကျယ် ကယ်ကိုရိုက်ကာ သူလည်း အောင်းသုချင်းပင် အဆမတန် နာမည်ကြီးသော စာရေးဆရာတစ်ယောက် ပြစ်သွားသော်လည်း သူ့စိတ်ထဲမှာ သူ့ဝဏ္ဏက ခုတ်ရာတွေး ရှုရာတရွဲ ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ခံစားမိနေသည်။ “ကျွန်တော်က ပရီသတ်ရဲ့ နှလုံးသားကို ခိုန်ပစ်တာ အကောင်းကို သွားမှန်တယ်မှာ” ဟူ၍ သူကဆိုခဲ့သည်။

အရင်းရှင်စနစ်ကို တိုက်ဖျက်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် The Jungle ကို သူရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် သက်ရောက်မှုအရှုံး အရင်းရှင်အား ခို့စားလိုက်အောင် သို့မဟုတ် အရင်းရှင်စနစ်၏ အကျယ်းကန်သော ရုပ်သက္ကတာများ လျော့ပါး မေးမြှန်အောင် ထိန်းကောင်း ပြပိုင်ပေးသော ဝဏ္ဏပြစ်သွားခဲ့သည်။

■

The Jungleကို ဆရာတြီးဆွေားခြင်းက အတန်အသင့် အကျော်ချုပ်၍ သွားစုတ်မြေား အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုပြီး ရှုမဝမရှုလှုံးတိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့ရာ အော် ခုနှစ်အတွက် စာပေါ်မာန် (ဘာသာပြန်) ဆု ရရှိခဲ့ပါသည်။

■ ■ ■

နှစ်လစ် ဝတ္ထာရေးဆရာ

မြန်မာဘပေနယ်မှာ ရသပိုင်း အားနည်းလာကြောင်း
ပြောဆိုခဲ့ကြတာ ကာလအတန်ကြာပြီ ဖြစ်သည်။
လုံးချင်းဝတ္ထာ မည်မည်ရရ ထွက်မလာ ဝတ္ထုတိ
ကောင်းကောင်းပင် သိပ်မတွေ့ရချင် ရသရေးမည်
သူများလည်း ရွှေးပါးလာသည် လူဟောင်းတွေ လိုင်း
ပြောင်းသွားကြပြီး လူသစ်လည်း ဝင်မလာ စသဖြင့်
ပြောတတ်ကြသည်။

များမကြောမိကမူ ရသတာပေကို လူဖတ်နည်း
လာပြီ သုတတွေပဲ အဖတ်များကြသည် ရသပိုင်းကို
အားပေဖွံ့ဖြိုးတင်ဖို့ လိုသည့် ဟူ၍ပါ ပြောသံဆိုသံ
ကြာလာရသည်။ သည်အပါ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာ
သည်။

အရင်ကဆိုလျှင် လူထောက်တွေကို ဝတ္ထာတွေ
ချည်း ဖတ်မနေကြနဲ့ တမြား ပဟုသုတရမယ့် စာ
တွေလည်း ဖတ်းဟု ပြောရလေ့ရှိသည်။ ယခုကောင့်
ဝတ္ထာလေး ဘာလေးလည်း ဖတ်ကြပါ့ဟု ဟာပြာရ
မည့် အနေအထားမျိုးလား။

ဘာကြောင့် သည်လိုဖြစ်ရသည်လဲ။ ရသအပင်တွေ မစိုက်ပျိုးတာကြာ တော့ အသီးကောင်း မတော့ရသဖြင့် ဘာသော အလေ့အထပါ တဖြည့်ဖြည့် လေ့ရှိပါလေသည့် သဘောလား။

စင်စစ် လူဆိုသည်က အရသာရှိသော အရာမှန်လျှင် နှစ်သက်ခွဲလင် ချင်တတ်ကြသူများ ဖြစ်သည်။

ပြောင်းလဲလာသော အခြေအနေအရပ်ရပ်တို့ကြောင့် အခိုက စာဖတ် အင်အားစုတြေး ဖြစ်သည့် လူငယ်တွေသည် ရသမဟုတ်သော စာအုပ်စာတင်းများဆိုသို့ ယခင်ကလက်တို့၏ အာရုံရောက်ရှိကောင်း ရောက်ရှိနေနိုင်သည် သို့သော် ဝတ္ထုကောင်းတစ်ပုဒ် ဖတ်ဖူးသွားသော လူငယ်တစ်ယောက်အား နောက်မပတ်နဲ့ဟု တားဆီးဖို့ လွယ်မည်မဟုတ်ပါ။ ပဟုသုတေသနတွေက် သို့မဟုတ် မိမိတို့တက်မှုအတွက် ဖတ်မှုဖြစ်မည်ဆိုပြီး ငါးလာဝယ်လာသော သုတစာအုပ် များသာ တကယ် မဖတ်ဖြစ်ဘဲ ဘူးပွဲပေါ်မှု သို့မဟုတ် စာအုပ်စာတင်းမှာ တွေ့ဖြုန်းကြောနေလိမ့်မည်။ တကယ် ဆွဲဆောင်အားကောင်းသော ရသ ဝတ္ထုက လက်ကချမှုရတာကြောင့်ပင် ပြီးဆုံးအောင် ဖတ်လိုက်ရမှာ သော် သည်။

သို့ဖြစ်လျှင်

ဘာကြောင့် မရေးကြသလဲ။

မရေးနိုင်ကြတာလား။ စိတ်အားထက်သန်မှ မရှိကြတာလား။

ဘာပဖြစ်ဖြစ် မြန်မာစာပေနယ်များတော့ ကွက်လပ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်နေပြီး စိတ်ဝင်းသူတွေအတွက် အောင်လဲစိုက်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းကောင် ဖြစ်သည်။ တကယ် ထင်ရှားရှိက်ခေတ်သွားသော စာတစ်ပုဒ် ရေးထုတ်နိုင်လျှင် ရသစာပေခေတ်သစ်တစ်ခုကို ပြီးဆောင်ဖန်တီးသူများလေးတေားသိမှတ်ခဲ့မည်။

ရေးမည်သူတွေ ဘယ်ရောက် နေကြသလဲ။ ဘယ်ချောင်းမှာ ပုံးနေလေသလဲ။

ယခုနှစ်ပိုင်းများအတွင်း စာနယ်လင်းတွေ ရာကဏ္ဍားအရေအတွက်အား တိုးပွားလာတာ အားလုံးအသီး ဖြစ်သည်။ ရာနယ် မဂ္ဂဇား အယ်ခီတာများ သတင်းထောက်များ၊ ဆောင်းပါးရှင်များကို စာရင်းမြှုပြုကြည့်လျှင် ထောင်းကဏ္ဍားမျှပင် ရှိလိမ့်မည်။ ယနေ့ခေတ် မြန်မာရသစာပေကို ဖန်တီးမည့် အားပေါ် ပါရမီရှင် လောင်းလျာတွေသည် အဲသည်ထောင်ကဏ္ဍားထဲမှာ ရောင့်

ပိုင်နေကြဟန် တူသည်။ သတင်းသမား အလုပ်ကို တကယ် စိတ်ဝင်းသား သန်သန်ကြသူတွေကတော့ သူ့အလုပ်သူ ချုပ်ဆုပ်ဆွဲလုပ်ကာ တစ်နှစ်သော ခါး အောင်မြင်သော ရာနယ်လစ်များ ဖြစ်သွားကြလိမ့်မည်။ စာပေနှင့် သိမ်ဆင်ဆင်တူသည့် သတင်းလောကထဲသို့ ယောင်မှားရောက်ရှိကာ စိတ်တစ် ဘေးတစ်ပုံးပျောက်နှင့် လုပ်ကိုင်နေပါကြမည်။ ရသသမားများကတော့ နို့အဲဆိုသည့် ဖို့တီးမှုအနပ်ပော့ အစအနကလေးများ ပျက်စီးဆုံးနှုန်းခြင်းသာ အဖတ်တင် သွေးသည်။

ဒါဆိုလျှင် သူတို့အတွက်ရော မြန်မာစာပေအတွက်ပါ နှုန်းမြောစရာပင်။ သို့သော် သတင်းလောကထဲ ရောက်သွားသည့် ရသသမားများမှာ အွင့်အလမ်းကောင်း တစ်ခုတော့ ရှိသည်။ သတင်းသမား၏ အချက်အလက် ခုံဖွဲ့မှု အတတ်ပေါ်ကို ရသသမား၏ ဖို့တီးမှုနည်းနာနှင့် ပေါင်းစပ်နိုင်လျှင် အောင်မြင်သော စာပေအနုပ်ပော့သမားတစ်ဦး ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

ပကတီ အဖြစ်အပျက်တွေကို ဝတ္ထုသဏ္ဌာန် ဖန်တီးရေးဖွံ့ခြင်း။

အကြောင်းအချက်နှင့် စပ်လျှင့်၍ ပြည့်စုံအောင် တိကျုမှန်ကြန်အောင် သတင်းသမားများ လိုက်သလို လိုက်မည်။ စုံစုံမည်။ သို့သော် ငါးအဖြစ်အပျက်ကို သတင်းတစ်ပုဒ်လို့ မရေး၊ ဝတ္ထု အတတ်ပန္တက်ရှိတ်ကာ အတ်လမ်းအတက်အကျမှားနှင့် ရေးမည်။ စကား ရှိချုပ်မှုများနှင့် ရေးမည်။ အသေးစိတ် ပြယ်မှုန်းချက်များ ထည့်သွင်းမည်။ အုပ်ရေးသူက ဝတ္ထုဖော်သွေ့အတွက် ဆွဲဆောင်သလို့ ဘာဖြစ်မလဲ ဘာဖြစ်မလဲ သူသာ သိချင်စိတ်မျိုး နှီးဆွဲကာ ဆွဲဆောင်ခေါ်ယူမည်။

သည်လို့ အတတ်ပေါ်နှစ်ရှုပ် ပေါင်းစပ်ထားသော အရေအသားမျိုးဘက်တွင် နုံနာပြရသည် ဝတ္ထု (pox) ခေတ်ဦး သတင်းစာခေတ်ဦးကတော်းက အတန်အသင့် သည်။ ၁၇၂၂ ခုနှစ်က ထွေကိုသည့် အားလုံးရေးရာရှိး (Daniel Defoe ၁၇၁၀-၁၇၂၁)၏ Journal of the Plague Year အိပ်နှစ်မှတ်တမ်း) မှာ သည်လို့ အရေအသားမျိုးဘက်တွင် နုံနာပြရသည် ဖို့ လက်ရာတစ်ခုအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ ယနေ့ခေတ်ဦးရေးဘက်ဆင် ဖို့ဆိုး (Robinson Crusoe) ဝတ္ထု ရေးသားသူအဖြစ် အာများသိမှတ်ကြသည့် အားလုံး စောဘေးပို့ ရာနယ်လစ်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူ ထုတ်ဝေးကြည့်၍ Review စာတောင်သည် သူကိုယ်တိုင် ရေးသားသည့် နိုင်ငံအေး ထွေးနေ့ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဝေဖန်စာများ ဆောင်းပါးများကြောင့် လုပ်နှုန်းသည်။

နောက်ပိုင်း စာနယ်၏သမားတို့ အတူယူရသည်၏အထိ ပြောကြီးမားခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၆၆၅ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ကြောက်မက်ဖွယ် လန်းနှင့် ပလို့ ကပ်ကြီး အကြောင်းကို ဝတ္ထုလေတ်လမ်းများသင်၍ ရေ့ဖွဲ့သည့် သု၏ 'ပလို့ နှစ်မှတ်တမ်း' စာအုပ်မှာ တကယ့် မှတ်တမ်းစစ်စာဖြစ် ရေးသားသည့် ဆင်မြှေရယ်(၁)(၁) (Samal Pepys ၁၆၃၃-၁၇၀၉)၏ နာမည်ကျော် 'နေ့စဉ် မှတ်တမ်းကျော်' (The Diary) စာအုပ်ပါ မျက်မြှင်ကိုယ်တွေ့ အရေးအသား များထက်ပင် စူးရှုပြင်၍ ဖတ်သူ့အပေါ် ထိရောက်မှု ရှိလှသည်ဟု စာပေ သုတေသနတို့က ဆိုကြသည်။

ပကတိအဖြစ်အပျက်ကို ဝတ္ထု နည်းနာများဖြင့် ဖြည့်တင်း လိုက်သော အခါ သာမန်မှတ်တမ်းထက် ဆွဲဆောင်အားကောင်းသော အနုပညာဖြစ်လာပုံ နှမူနာတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဝတ္ထုအတတ်ပညာ ပေါင်းစပ် ယေးသည့် အရေးအသားများ စာပေလှုပ်ရားမှုတစ်ရပ်အသွင် ပိုပြင်ပြင် ပေါ်ပေါက်သည်က ၁၉၆၀ ကျော်နှစ်များလောက်တာ ဖြစ်သည်။

New Journalism ဟုခေါ်ကြသည့် သတင်းဝတ္ထု အရေးအသားသစ်၏ ၁၉၆၀ ကျော် ဂုဏ် ရေပန်းစားပြီး နိုင်းတော်ကျိုး ဖွံ့ဖြိုးသည်။ မြန်မာစာပေနှစ်မှာလည်း သည်အရေးအသားသစ်အကြောင်း ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုများ အတူယူ ရေးသားမှုများ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် များစွာ မပြန်ပွား မတွေ့ကျယ်ခဲ့။

အသည်တုန်းက နိုင်းတော်မှာ New Journalism အရေးအသားများ ထင်ရှုးသွားခြင်းသည် သမားနိုက်ဝတ္ထု အရေးအသားများကြားမှာ ဆန်းသံ နေဖြင့်၊ ဂုဏ်စာရေးသူတို့၏ ကန်လို့လက်ရာအချို့က စာဖတ်ပစ္စာတိအကြား အကြီးအကျယ် ရှိက်ခေတ်သွားရေလောက်အောင် ပြောင်မြောက် ကောင်းမွန် နေခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

နှမူနာအဖြစ် အထင်ရှုးဆုံး New Journalism လက်ရာတစ်ခု ဖြစ်သည် ထူးမှင်းကပို့တိုး (Truman Capote ၁၉၂၄-၁၉၅)၏ In Cold Blood ဝတ္ထုအကြောင်း အနည်းငယ် ပြောလို့သည်။ (သည်စာအုပ်ကို 'ရေးအေးအေး ဖြင့်' ဟူသော အမည်ဖြင့် ဆရာတမ်းထွေး မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆို၍ ၁၉၆၅ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးသည်။) သည်စာအုပ်တွင် ကပို့တိုး ရေးသားသည်က မိသားစုတစ်ခုလုံးကို သွေးအေးအေးဖြင့် သတ်ဖြတ်ခဲ့သည့် လူသတ်မှတ်၏

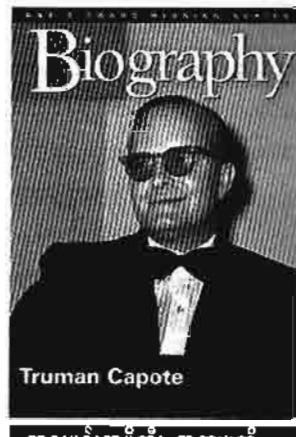
အကြောင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချက်ကို စာအုပ် ၅ ခေါင်းစဉ်အမည်ဖွဲ့ (subtitle) ၌ အထင် ဆုံး ဖော်ပြသည်။ A True Account of ၁ Multiple Murder and Its Consequences ဟူ၍။

ဂုဏ်လူသတ်မှု ဖြစ်ပွားသည်က ၁၉၅၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ဖြစ်သည်။ အသတ်ခံရသူများမှာ အမေရိကန်ပြည် အောင်စု ကင်းဆတ်ပြည်နယ်၊ ဒင်နီ ကောင်း သို့ ဟိုလ်ကုမ်းရွာကလေးမှ လယ်ယာ ပုံးပိုးရှင် မိသားစု ဖြစ်သည်။ အဖော် အမြန် လူပျိုပေါက်၊ အပျိုပေါက် အရွယ် အာနှင့်သံ့း၊ ပေါင်း ၄ ယောက် ဖြစ်သည်။ လေးယောက်လုံးတို့ ကြိုးနှင့် ပျော်ပြီးတို့ပြီးမှ အမဲလိုက်သေနတ်ဖြင့် မှတ်နှာကို အနီးကပ်တော်၍ ပစ်သတ် ခြားသည်။ အဖေလုပ်သူ ဟားဘတ်ကလပ်တာကိုမှ သေနတ်နှင့်မပစ်မီ အည်ပင်ကိုပါ စာနှင့် လို့သွားသေးသည်။ ဂုဏ်မှုခေါ်အကြောင်း သတင်းစာများ ပါဘာသည်အခါ ကပို့တိုး စိတ်ဝင်စားသွားပြီး သည်အဖြစ်အပျက်ကို ဝတ္ထု အာမည် တုဆုံးပြတ်ခဲ့သည်။

သို့သော် အဲသည်အတွက် ၁၉၅၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလောက်က စတင်ခဲ့ သည့် အချက်အလက်စုဆောင်းသော အလုပ်သည် တရားခံနှစ်ပြီးအား ကြိုးပေး ခိုင်ဖြစ်သည့် ၁၉၆၅ ခုနှစ် ပြောလကျမှ အပြီးသတ်ခဲ့သည်။

ဘတ်သိမ်းကို စောင့်ရင်း အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ရေးသားပြင်ဆင် ပေးသော သူ့စာအုပ်ကို ၁၉၆၅ ခုနှစ် နောင်းပိုင်းတွင် နယူးယောကာ (The New Yorker) မဂ္ဂဇင်း၌ အခန်းဆက် ထည့်သည်။ ပုံမှန် လုံးချင်းဝတ္ထုအစွဲဖြင့် စာကျက်နှာ ၄၀၀ သာသာခန့်ရှိသည့် ဂုဏ်စာအုပ်ကို နယူးယောကာက ၄ ပတ် ၅၂ အပြတ်ထည့်ပေးခဲ့သည်။

လွန်ခဲ့သော ဂုဏ်မှုခြောက်နှစ်က ဖြစ်ပွားခဲ့၍ အစရော အဆုံးပါ ပစ်သတ် သိပြီးသား ဖြစ်ရပ်တစ်ခုသည် မဂ္ဂဇင်း၌ အခန်းဆက် ဖော်ပြစ်မှုအား အတော်သူများအကြား အကြီးအကျယ် လုံးချင်းရှိက်ခေတ်သွားခဲ့သည်။ အော်မြင် လွှင် သည်စာအုပ်ကို လုံးချင်းအဖြစ် ပုံနှိပ်သည်။ In Cold Blood ကြောင့်

တရားခံန်းကပို့တိုး အဖွဲ့အစည်း

ထူးမင်းက ပို့တီးက နိုင်တကာအထိ ထင်ရှားကျော်ကြားသွားခဲ့ပြီး ငွေကြေးလည်း အမြောက်အမြား ရရှိခဲ့သည်။ စိတ်ကူးဖြင့် ကြော်ဆုတိ လိုက်မဖိနိုင် အောင် ကွက်လပ်မရှိ အသေးစိတ်သိတားသည် ပကတိဖြစ်ရပ်ကို ဝေါးတစ်ပုံ၏ အဖြစ် စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ခြင်း၏ ရလုပ်ပင်တည်း။

သူ့စာအုပ်ရေးနှင့်ထားပုံကို အကြောင်းမျင်း စိစစ်ကြည့်လျှင်။

သည်စာအုပ်ကို အခန်း င ခန်းခွဲ၍ သူရေးသည်။

အခန်း (၁) တွင် အသတ်ခံရသူ 'ကလပ်တာ' မိသားစုဝင် တစ်ဦးချင် အကြောင်း၊ သူတို့၏ ရုပ်လက္ခဏာ စိတ်နေစိတ်တား၊ အပြောအဆို အမူအများ၊ နောက်ကြောင်း၊ ရာဇဝင်များသာမကာ၊ ထိနေထိရက်က သူတို့ လူပ်ရှားသွားလာပြောဆိုနေထိုင်ခဲ့ပုံများ၊ အကြောင်းကို ငါးတိုး ချက်ပလက်ကား အနက်တစ်ဦးနှင့်လာနေသည့် လူသတ်သမားနှစ်ဦး ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် ပြင်ဆင် နေပုံ၊ မျက်မြင်သက်သေ လျှေးဝမကျွန်စေရဟု ထပ်တလဲလဲ ပြောဆိုနေပုံ အကြောင်းများနှင့် တစ်လှည့်စီ တစ်ကွက်စီ ရေးပြုသည်။

မိသားစု တစ်ဦးချင်အကြောင်းကို တို့တို့တိတိမျှစီ ဖော်ပြခြင်းပြစ်သော လည်း ငါးတို့နှင့် ရင်နှီးသိကျွမ်းသူ အများအပြားအား ပိုက်စိုင်တိုက် မေးပြန်ထားသည်များထဲမှ ပြစ်စဉ်ရန် အင်ဝင်ခွင့်ကျော်ဖြစ်ပုံး အချက်အလက် အဖြစ် အပျက်များကို စနစ်တကျ ဇွဲချယ်ချိတ်ဆက်ထားသည်ပြစ်ရာ တစ်ဦးစိုင်ကိုယ်စိတ်ရှုပ်ပုံစွာများ ထင်ရှားပေါ်လှုပ်ပြီး စာမျက်နှာအနည်းငယ်အတွင်းမှာ ပင် စာဖတ်သူက ငါးတို့နှင့် သိကျွမ်းသွားသည်။ သည်အခါ သည်မိသားစု ရင်ဆိုင်တိုးရမည့် ကံကြွမှာဆိုသည် စာဖတ်သူအတွက် မှုခင်းသတ်ငါးလဲမှာ ဖတ်ရသည်တက် ပို၍ စိတ်လှပ်ရှားခဲ့လာစရာ ပြစ်လာသည်။ မိသားစုနှင့် လူအုပ်များအား တစ်လှည့်စီပြေသော အစီအစဉ်သည် စာဖတ်သူအား သည်ထိတ်ရင်ပို ရှုပ်ရှင်ကားတစ်ကား ကြည့်ရသည့်ပမာ ရင်ခုန်လာသော်လည်း သွေးတွေ့အားလုံး အသတ်ခံရမည်ဆိုတာ ကြိုသိတားသည်။ သို့သော် ဘယ်လို့ သတ်မည်လဲ၊ ဘယ်လောက် ရက်ရက်စက်စက် သတ်သလဲ မသိရာ။ အဲသည် သိချင် စိတ်က စာဖတ်သူကို ခွဲခေါ်နေသည်။

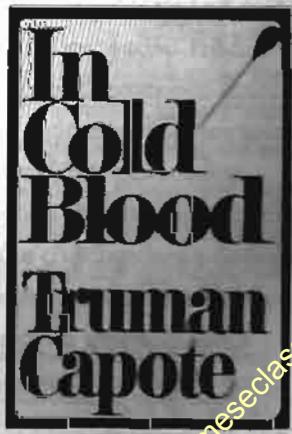
အခန်း (၁) အဆုံးပိုင်းတွင် ကလပ်တာမိသားစု အသတ်ခံထားရပုံတို့ ငါးတို့အိမ်သို့ အလောအုံ ရောက်ရှိရွားသွားတို့ ထိတ်လန်းတွော်းပြုပြော်တွေ့ရှုနှင့် တာဝန်ရှိသူများနှင့်အတူ လိုက်ပါခဲ့ရသူတစ်ဦး၏ မှတ်ပြင်ကိုယ်တွေ့ ပြော်ဆွဲတို့များဖြင့် ဖော်ပြသည်။

လူဆိုးများနှင့် အိမ်သားများ မည်သို့ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြသည် ဘာတွေ့ဆျာသည်၊ ဘာတွေ့ဖြစ်သည် ဘာကြောင့် ဘယ်လို့သတ်သည့် အနေအထား ဖြစ်ပွားသည် ဆိုတာ စာရေးသူက မဖော်ပြသေး။

အခန်း (၂) တွင် စုစုတောက်များ အမူကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ကြိုးစားကြပုံ နှင့် လူဆိုးများ တိမ်းရောင်ထွက်ပြီးကြပုံ၊ နောက်ထပ်ပြစ်မှုများ ကျူးလွန်ပုံ တို့ကို တစ်လှည့်စီရေးသည်။ တစ်ခိုန်တည်းတွင် လူသတ်မှုကြောင့် ဒေသခံလူများ တုန်လှပ်ချောက်ချားကြပုံများနှင့် လူသတ်သမားတို့၏ နောက်ခဲ့အကြောင်းများ စိတ်ဓမ္မတစ်ရိုက်မှုပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြသည်။

အခန်း (၃) တွင် လူသတ်မှု ကျူးလွန်သူများအကြောင်း သိရှိသူ အသင်းတော်တို့က သတင်းပေးခြင်းနှင့် စတင်ကာ တရားခံများ ဖမ်းပိုခြင်း ချို့ကြားစိတ်ဆေးစဉ် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြစ်တင်ကာ ပြစ်မှုကျူးလွန်ပုံကို ဖွံ့ဖြိုးခြင်းဖြင့် အဆုံးသတ်သည်။ ဤအခန်းကျူးသည် အခင်းဖြစ်ပွားသည့်နောက်ပြုပုံများအကြောင်းကို ခံစားမှုကောင်းစွာ ပြောကြားသည် တရားခံတို့၏ ထုတ်ဖော်စားများအားဖြင့် သိရှိရသည်။

အခန်း (၄) တွင် တရားခံနှင့် စစ်ဆေးပုံ၊ စိတ်မှုမှုများအား တူသော အကြောင်းပြချက်ပြင့် သက်သာခွင့်ရအောင် ကြိုးစားသော်လည်း မအောင်မြင် သောက်အစိန်ချုပ်ရပုံတို့ကို ရေးသည်။ အယူခံ အဆင့်ဆင့်တင်ကာ သောက်တို့ကဲ့လေရှည်ကြား ခွဲထားဆိုင်းထားကြပုံ အကြောင်းများကို အကျိုးသွေးတွေ့အားလုံး

ဆရားမင်းကုပ္ပန်းနှင့် သူ၏ In Cold Blood ဝဲ။

မရေး။ နောက်ဆုံး အယူခဲ့ဖို့၍ ကြီးပေးစီရင်ခံရသည် အပိုင်းကိုမှ အသေးစိတ် ရေးပြသည်။ ဤီတိုက်တွင် မြင်ကွင်း လူသတ်သမားနှစ်ဦး ကြီးစင်ပါး သို့ သွေးအေးအေးဖြင့် တက်သွားကြပ်အကြောင်း ရေးခြုပ်ပြချက်နှင့် လူသတ် သမား 'စမ်' လည်ပင်းမှာ ကြီးကွင်းစွမ်ထားပြီး ခေါင်းစွမ် စွမ်သည်အခါတွင်မှ ပါးစင်ထဲက ချင်းကို မွေးဆာလက်ထဲ ထွေးထည့်သွားပါ ပွင့်သွားသော ကြမ်းခေါင်းတဲ့ခါးပေါက်မှ ကြီးတွဲလောင်းနှင့် ကျသွားပြီးနောက် လည်ပင်းမှ အရှိုးဆက်ပြတ်၍ ဖောက်ခဲ့ မြည်သိကို ကြားရပုံများမှာ အတ်လမ်း၏ နောက်ဆုံးအထွေးဖြစ်သည်။

In Cold Blood ကို ရေးသားရာ၌ ကပိုတီးသည် စာမျက်နှာ ၄၀၀ လုံးလုံး စာဖတ်သူကို ဖွဲ့စီးသွားနိုင်သည်။ သို့သော် ထိုးအတ်မဂါ အချက် အလက်တွေ မတိတွင် မိမိအထင်အမြင်တွေကို မရေး။ မိမိပြုလိုသော ရွှေကွေး ရွှေကွော်များ အချက်အလက်များကို တွေ့ဆုံးမေးမြန်းခဲ့သွားတို့၏ နှုတ်တွေက် စကားများ၊ အစီရင်ခံစာများ၊ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များ၊ စသည်တို့အားဖြင့် အေားသည်။ ဥပမာ လူဆိုး ပထိရှိစမစ်၏ စိတ်ဓမ္မတစ်စိရှိကို သရာပ်ဖော်ရှု၍ သူ့အင်တဲ့ သားဖြစ်သွားသော အပြင်တွေ့ခြေခံပြုပြီး နေခွင့်ပြုရှုနှုတ်အတွက် အကြောင်းထောင် လျှို့များထဲ လျော်ကြသောစာပါ သူ့သား၏ ဘဝဖြစ်စဉ် အကြောင်းချုပ် သုံးသင်ဖော်ပြချက်၊ ညီမဖြစ်သွားက တောင်တွင်းရှိ ပထိရှိ ပြုထောင်ဆုံး အနားအသည်းအ ရွှေ့စာအပ်၏ ထောင်တွင်းရှိ ပထိရှိ၏ စိတ်ဆွဲ တစ်ဦးက စိစ်သွားသံ့ချက်၊ ပထိရှိ၏ ညီမက စုထောက်များအား ပြောကြား ချက်၊ ပထိရှိ၏ မှတ်စွာအုပ်ပါ အနေဖြတ်ချက်၊ စိတ်ရောဂါ အရာဝန်ထဲ ငါး တစ်ပြုသည် ဘဝကော်လမ်းအကျဉ်း၊ စိတ်ရောဂါအရာဝန်၏ စိစ်သုံးသံ့ချက် စသည်များအားဖြင့် ရွှေထောင်းအစုံမှ ရှုပ်လုံးပေါ်အောင် ရေးသည်။

သည်စာအုပ်၏ ကပိုတီးသည် လူသတ်မှုတစ်ခုအကြောင်း ရေးသည်၏ သော်လည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကတ်လမ်းဝါယာတွင်ပုံစံရှုမှ ရေးခြေားမဟုတ် သည်ဖြစ်ရပ် နောက်ကွယ်ရှိ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ နက်ရှိုင်းသော ပြဿနာရှုများ ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြန်လည်း အားထုတ်ထားသည်။

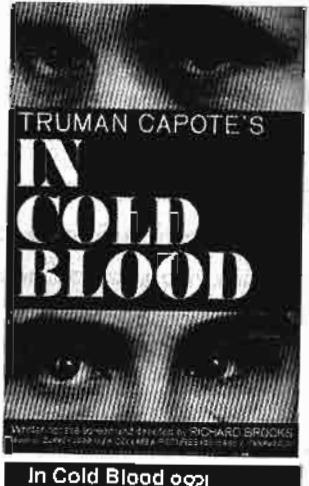
ပြစ်မှုနှင့်ပြစ်ခက်၊ ဆိုးသွေးရမ်းကား စိတ္တာသမား (psychopath) များ နှင့် ငါးတို့ကြီးပြင်းခဲ့သည် ပတ်ဝန်းကျင်၊ မျှတသော တရားစီရင်ရေးပြစ်ရန် အတွက် လိုအပ်ချက်များ၊ သောက်စီရင်ချက်သည် လူသနနာရီနှင့် ငါးပြစ်ခက်မျိုး၊ ထားသင့်မထားသင့် လူတစ်ယောက် စိတ်မှုန်မှုန် ခွဲခြားစီစစ်ရန်

နည်းလမ်း၊ အသား မကျေသေးသော စိတ် ပုံးသွေးအဆသစ်များနှင့် သမားရိုးကျ တရားစီရင်ရေးသမားများအကြား ကွာလာ ချက် ပြစ်ခက် အတိုင်းအဆနှင့် စ်လျဉ်းသည့် လူတို့၏ အတွေ့နောမထိ သော့ သည် စသည် အချက်များကို ဝါယာအတ် ထံးတစ်ယောက် အကွက်ဆိုက်သည် နှေရာများတွင် သူ အစဖော်ပေးသွားရာ၊ သင်းတို့ကြောင့်ပင် သူ့စာအုပ်က ပို၍ ဆေးနက်ခိုင်မှာကာ စာပေအရာဝင်ခဲ့ခြင်း ပြစ်သည်။

ကပိုတီး နောက်တွင် အလားတူ အရေးအသားမျိုးပြင်ပင် ကော်ကြားသည် နောက်မင်မေလာ (Norman Mailer) တွေ့စုံလ်(၁) (Tom Wolfe) စသော ဦးလျှို့များ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် တွေ့စုံလ်(၁၅)၏ နယူးကျာနယ် သင်္ကေတကို ဂုဏ်တော်သည် ဆောင်းပါးများကြောင့် စာပေနယ်တွင် လှုပ်လှုပ်ရားရား ပြစ်ခဲ့သည်။

၁၀ ရွှေနှစ်ပိုင်းလောက်တွင် new journalism ဟူသော စကားလုံးကို သုံးနှစ်းပြောဆိုမှ လျော့နည်းသွားသော်လည်း ပကတိ အဖြစ်အပျက်များနှင့် အွေ့နည်းနာ ပေါင်းစပ်သည် အရေးအသားများကဲမှ ခေါင်းစဉ် အမျိုးမျိုး အောက်တွင် ဆောင်လောက်ထွန်းကား တွင်ကျယ်လျက်ပင် ရှိနေသည်။ literary nonfiction; creative nonfiction; nonfiction novel; literary journalism; nonfiction narrative; participant-observer journalism စသည် အဆည်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် သုံးခွဲပြောဆိုနေကြသော်လည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု များကွာ အွေ့ပြေားလှု ယခု နောက်ပိုင်းတွင်လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို စုံပေါင်းကာ New New Journalism ဟူ၍ပြုပို့မှုများ ရှိလော်သည်။

ခေတ်ကာလ၏ တောင်းဆိုချက်အရ အချက်အလက် (factual information) ကို ပို၍ပို၍ မှတ်သိလော့ခြေသော်လည်း လူတို့အငောက်နှင့် မူလ ကတည်းက အသွေးအသားထဲမှာ ပါလာသည့် အတိဝက္ခာအပ်၏ စွဲလမ်း

In Cold Blood ဝါယာ

နှစ်သက်စိတ်ကို မဟယ်ဖျောက်နိုင်ကြရာ အချက်အလက်ကို ရသနှင့် တွေစပ်ပေး
သော အရေအသာများမှာ ရွှေ့ပို၍ တိုးပွားတွင်ကျယ်ဖို့သာ ရှိပါသည်။

ယနေ့မြန်မာ ဒီနီယာလောကတွင် ဝါယာရေးဆရာမှ ရာနယ်လစ် ဖြစ်
လာသည့် ပါရင့်ကလောင်များရော၊ ရသဘက်တွင် စိတ်သန်လျက် အခြေအနေ
အရ သတင်းလောကထဲ ရောက်ရှိလာကြသည့် လူဝင်ယူနယ်လစ်များပါ
ရှိနေရာ၊ သည်အထဲမှုနေ၍ ထူးချွန်ပြောင်မြောက်သော ဝါယာသစ်သမား
တစ်ယောက်စ နှစ်ယောက်စတော့ မကြာဖိကာလမှာပင် ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်
မည် ဟုမျှော်လင့်ဖိပါသည်။

■ ■ ■

မျှန်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ပျက်သည့် ဝါယာ

၁၈၄၂ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည် တစ်ပြည်လုံး
အုန်းအုန်းကျွောက်ကျွောက် ဖြစ်သွားစေမည့် စာအုပ်
တစ်အုပ် ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ဟဲရိယတ်ဘီးခုံးစတိုး
(Harriet Beecher Stowe ၁၈၁၁-၁၈၅၉) ရေးသည့်
ဦးလေးတွေမ်းကဲ တဲ့ကလေး (Uncle Tom's Cabin)
ဝါယာ။

ထိုစဉ်က အမေရိကန် လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲ
တွင် တအုံနေးနေး ပြသနာကြီးတစ်ရုပ် သို့မဟုတ်
အမေရိကန်ပြည်သူတို့ နှစ်သက်လျက်ဖြစ်စေ မနှစ်
သက်ဘဲဖြစ်စေ လက်ခံခွဲနှင့်ပြေထားကြသည့် လူမှုမေ့
အမှားကြီးတစ်ရုပ် ရှိနေခဲ့သည်။ ယင်းက ငွေဝယ်
ကျွန်စနစ် ဖြစ်သည်။

၁၇ ရာစု စောစော်းလောက်က စတင်ကာ
ကျွန်ကုန်ကူးသူတို့ ဖမ်းဆီး ခေါ်ဆောင်သဖြင့်
အာဖရိကတိုက်မှ လူမည်းတွေ မြောက်အမေရိကန်
ရောက်ရှိခဲ့သည်။ Uncle Tom's Cabin (UTC) ဟူ၍
ထွက်သည့် အချိန်လောက်တွင်မှ အမေရိကန်ပြည်၏
ကျွန် ဦးရေး ၄ သန်းခန့် ရှိနေခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တွေကို အမိက ဝယ်ယူခိုင်းစေသူများမှာ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များရှိ စိုက်ပိုင်း
အေလုပ်ငန်းရှင်များ ဖြစ်သည်။ ၁၈၆၀ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ လူမှုပုံ
ဦးရောင် ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းပင် တောင်ပိုင်း၌ ရှိနေသည် ဟုဆိုသည်။ လူမြှုပ်းရောင်
အန္တာအား ခုကြည့်သော တောင်ပိုင်း၌ လူသုံးယောက်တွင် တစ်ယောက်သည်
လူမှုပုံး ပြစ်နေပြီး မြောက်ပိုင်း၌ ၁၀၀ တွင် တစ်ယောက်နှုန်းလောက်သာ
နိုင်နေသည်။

တောင်ပိုင်းဒေသ စိုက်ပျိုးရေးခြုံးများ၊ အထူးသဖြင့် ဝါခင်းကြီးများ
သည် ငွောက်ထွက်လုပ်အားဖြင့် အမိက ထူထောင်လာခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏
ကျွန်စနစ် ပျက်သိမ်းလိုက်ပါက ငါးတို့၏ စီးပွားရေးပါ ပြုလုပ်ကျေသားများ
ဖြစ်သည်။ မြောက်ပိုင်း၏ စီးပွားရေးကူးစု စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများနှင့် စိုက်
ပျိုးရေး ခြုံယူမှုပေါ်တွင် အခြေတည်သည်ဖြစ်ရာ ငါးရမ်းဦးခိုင်းစေခြင်း ရသော
လုပ်သားများ ရှိဖွဲ့၏ အုပ်အတွက် ပြည့်စုံသည်။ လူမှုပုံးကျွန်တွေ ဝယ်ယူ
မွေးမြှုပ်သားရရှိ မလိုပေါ်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးအခြေခံအပေါ်ပေါ် အခြေခံအပေါ်
မြောက်ပိုင်းသားများအမြင်၍ လူလှေချင်း သံခြေချင်းခတ်ကာ ကျွန်သားများပမာ
လေလံတင်ရောင်ချေသော စနစ်သည် အလွန် စက်ဆုပ်စွဲရှာရ ကောင်းသည်
လူတိုင်း တန်းတူညီမှု လွှာတ်လပ်စွာ မွေးဖွားလာခဲ့သည် ဟုခံယူသော အမောင်
ကန် အခြေမှုပါဝန်လည်း ညီညာတ်ခြင်း မရှိ ထို့ပြင် အမောရိကန် အများစုတိ
ယုကြည်ကို ကွယ်ကြသည် ခရစ်ယာနာသာတရားလည်းနှင့် ဖို့လာဆန်ကျင့်
နေသည် ဟုယူဆကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်စနစ်ကို လုံးဝ ဖျက်သိမ်းလိုသူ
(abolitionist) များနှင့် ငါးတို့၏ လုပ်ရှားမှုတွေ မြောက်ပိုင်း၌ အတော်
အောင်းစွာကပင် ပုံသဏ္ဌာန်မျိုးခံဖြင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ သို့သော ကြီးမှားသော
စီးပွားရေး အကြောင်းပွားကို မစွမ်းလွှာတ်နိုင်သော တောင်ပိုင်းသား တို့က ကျွန်စနစ်
ကို အပြင်းအထန်ပင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခဲ့ကြသည်။ သို့နှင့် အမောရိကတွင်
မြောက်နှင့်တောင်အကြား ကျွန်စနစ်သံခြေချင်ရေးသမား ခရစ်ယာန် မဲ့
အားလုံးမှုပိုင်းသီးချာ (Lyman Beecher) နှင့် အိုးရှိန် (Roxana Foote
Beecher) တို့မှ ၁၈၁၁ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားသည်။ ဟဲရို့ယ်ကို ဖောင်းမသော
ချို့ ၁၃ ယောက်ထဲတွင် ထူးဆွဲထာက်ပြက၍ တိုင်းသိပြည်သို့ ကော်မြေသူ
အားအပြား ပါဝင်ရာ ယင်းအနာက် ဟဲရို့ယ်ကို သူများ ကောင်းသော ဓမ္မဆုံး ဟင်နှစ်ဦး

သို့သော တောင်ပိုင်းသားတို့ အလိုက်ဖြစ်သည် ၁၈၇၀ ခုနှစ် ကျွန်ဖြူ
များဥပဒေ ပေါ်ထွက်လာသည်အခြားမှ ပြဿနာက အသစ်တစ်ဖန် ထွေး

အပြန်သည်။

တောောင်း နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် တောင်ပိုင်းမှ လူမှုပုံးကျေးကျွန်
အား ကျွန်စနစ်ကို လက်မခံ မကျင့်သုံးသည့် မြောက်ပိုင်းသို့ ထွက်ပြီးတိုး
အွာင်လေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ မြောက်စူးစူးအရပ်တွင် သူတို့အတွက် လွတ်မြောက်ရာ
မှတ်မြှုပ်နှံကြောင်း ကျွန်များ သိသားကြသည်။ မြောက်ပိုင်းရှိ ကျွန်စနစ်
အားလုံးမှားနှင့် ယခင်ထွက်ပြီးလွတ်မြောက်ခဲ့သည့် ကျေးကျွန်များက
သုံးပြီးလာသူတို့ကို ကုသ္ပာကြသည်။ လိုက်လဲဖော်သီးသည့် တောင်ပိုင်းသား
အို့ပိုင်းရှင်တွေ ကြေးစား ကျွန်ပြီးဖမ်းသားတွေ မတတ္ထိအောင် ရှုက်ထား
ကြသည်။ သူ့ရှုက်သော လမ်းကြောင်းများမှနေ၍ လက်ဆင်ကမ်းကာ
အောရိကန်ပြည် မြောက်ပိုင်း သာမက ကနေဒါနဖို့ထဲအထိ ရောက်အောင်
သုံးပြီးအောင်ပေးကြသည်။ ကယ်ဆယ်ရာ၌ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ခြင်း
သုံးသည့် အခြား မြောက်ပိုင်းသား လူမြှုများကလည်း လိုက်ဖမ်းသူများကိုတော့
သုံးလေ့ မရှိကြ။ ယခင်ရှိနှုန်သည် ၁၇၉၈ ခုနှစ် ကျွန်ပြီးများ ဥပဒေကို
ပြည့်ရန်အတွက် နောက်ထပ်အသစ်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် Second Fugitive
Slave Act (၁၈၅၀) တွင်မှု ကျွန်ပြီးများကို ကုသ္ပာသုံးအားလုံး အပြစ်
အောင်း မြောက်ပိုင်းမှ တာဝန်ရှိသူများအနေနှင့် ကျွန်ပြီးလိုက်ဖမ်းသူများကို
အုံအညီပေးရန် အကယ်၍ ပျက်ကွက်ပေါ်လော့ပါက သက်ဆိုင်ရာ အသေး
အားလုံးများကိုပါပို့ပေးရန် စသည်အချက်များ ပါဝင်လာပြီး ထို့ပေး
အိုးဖြင့် ကျွန်ဖမ်းသားတွေ လက်ခဲောက်ခဲ့လုပ်ကိုင်လာကြရာ မြောက်ပိုင်း
များအပို့ မနှစ်မြို့စရာမျိုးစုံ ကြံ့လာကြရသည်။

သည်ကာလတွင် ဟဲရို့ယ်ကိုအားလုံး ပြုသော UTC ဝါ့၍၍ ရေးသား
ဖြင့် ဖြစ်သည်။

ဟဲရို့ယ်ကိုအားလုံး အမောရိကန်အရေးမြောက်ပိုင်း ကန်ကိုတိုက်ပြည်
မှ လမ်း(ခ)မီးလ်(၁) မြို့တွင် ကျွန်စနစ်သံခြေချင်ရေးသမား ခရစ်ယာန် မဲ့
အားလုံးမှုပိုင်းသီးချာ (Lyman Beecher) နှင့် အိုးရှိန် (Roxana Foote
Beecher) တို့မှ ၁၈၁၁ ခုနှစ်တွင် ထူးဆွဲထာက်ပြက၍ တိုင်းသိပြည်သို့ ကော်မြေသူ
အားအပြားအပြား ပါဝင်ရာ ယင်းအနာက် ဟဲရို့ယ်ကို သူများ ကောင်းသော ဓမ္မဆုံး ဟင်နှစ်ဦး

ဟီးခာ (Henry Ward Beecher) တို့မှာ အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်သည်။ ၁၈၃၂ တွင် တာဝန်အရ ဖောင် ပြေားရွှေသဖြင့် ဟဲရိယက်တို့ မိသားစု အိုဟိုင်းတို့ ပြည်နယ် စင်ဇေနတိမြို့သို့ လိုက်ပါခဲ့ကြသည်။ တောင်ပိုင်းဒေသနှင့် အိုလိုင်း ထိုးမြစ်တစ်ခုသာမြားသည့် စင်ဇေနတို့မှာ ကျွန်းစနစ်တိုက်ဖျက်ရေးသမားတို့၏ လွှဲပြုရှားမှု ပြင်းထန်သော နေရာတစ်ခုဖြစ်ရာ ငွေဝယ်ကျွန်းတို့၏ ကြောက်မက် ဖွေ့စီးပါးလွှဲသည့် ဘဝအကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ မြေအောက်ရထားလမ်း (Underground Railroad) ဟုတင်စားခေါ်ခေါ်ကြသည့် ရင်းတို့ ထွက်ပြု လွှဲတ်မြောက်ရာ လမ်းကြောင်းများနှင့် ရင်းတို့အား ကုလိပ်ကယ်ဆယ်ကြံ့ပုံး အကြောင်းကို လည်းကောင်း အများအပြားပင် ဟဲရိယက် ကြေားသိခွင့်ရခဲ့သည်။ ၁၈၃၆ တွင် ခရစ်ယာ၏ သာသန၏အနုစုတမ်းတစ်ဦးပင် ဖြစ်သည့် ဘာသာရေး စာပေ ပါမောက္ဗာ ကယ်လောင် စတိုး (Calvin Ellis Stowe) နှင့် လက်ထပ်၏ သားသမီးကျား ထွန်းကားသည်။ ၁၈၄၉ ခုနှစ်တွင် တစ်နှစ်အရွယ် သားငယ် လေး ဆင်ပြုရည် ဝမ်းရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်ရာ ဟဲရိယက်မှာ ရင်ကွဲပိုက်လက် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ သည်အတွေ့အကြားကြောင့် နောက်တွင် လင်တစ်ကွဲ သားတစ်ကွဲ ရောင်းချင်း ခံရသည့် မိခင်များအပေါ် အထူးပင် စာနာထောက်ထားစိတ် ဝင်ခဲ့သည်။

A black and white portrait of a man with dark hair, wearing a suit jacket, white shirt, and a patterned tie. He is looking slightly to his right with a neutral expression. The background is dark and indistinct.

ଶାକିଯାତିହିସାହିତ୍ୟ:

କିମ୍ବା କ୍ଷେତ୍ରକ ଆର୍ଦ୍ଦଲକୁ ଜାମିବିଗବ୍ବି ଭେଦଲାଃ ଦିଃ ବାହେବ୍ବାକ୍ଷଦ୍ଵାରା ରୋଗିବ୍ରିଦ୍ଧିଃ
ଆର୍ଦ୍ଦଲକୁ ଦେବାର୍ଦ୍ଦି ପଦମଣ୍ଡଳେ ଜାମିବ୍ରା ପ୍ରତିକ୍ରିଯାଲ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତାକୁ ନାହିଁ ଏହାରେ
କାରି ଆଶ୍ରଯ ମୃଦୁଃକାରୀର୍ଦ୍ଦିରେ ରୋଗିବ୍ରିଦ୍ଧିଃ ଏବଃ ମହାଃ ଯାଃ କ୍ରିଦିଃ ଦ୍ଵିତୀୟାନ୍ତିଃ

၁၈၂၀ ခုနှစ် ကျွန်းမြေးများ ပေးပို့သွေး ထွက်ပေါ်လာဖြေး၊ ကျွန်းစနစ်
၂၅၂၂၈၇၇ ရေး စိတ်ဓာတ်များ ပြင်းထန်နေစဉ် စတိုးထဲ ယောက်မဖြစ်သူထဲမှ
တစ်စောင် ရောက်ရှိလာသည်။ ၄၄၈၈၇၅ “ဟဲရိယက်ရေး ဝါသာ ညည်းလို
လောင်တစ်ခေါင်း စိုင်တဲ့သူ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် ဒီဇော်ကျွန်းစနစ်ဆိုတာ
တယ့်ကို မကောင်းဆိုးပါးကိစ္စတိုးပါတလားလို့ ဟောခါ တစ်တိုင်းပြည်လုံး
မီလာအောင်ကို ဝါ ရောပစ်လိုက်မှာ” ဟူ၍ ရေးသားထားရာ ကလေး
အား သည်စာကို အသုတေသန၍ ဖတ်ပြုရင် ဟဲရိယက် ရင်ထဲမှာ အပြင်း
ထန် လှုပ်ရှုးသွားသည်။ သူမက စာရွက်ကို လက်ထဲတွင် တင်းတင်း ဆုံး
ငါးကာ “ဝါမသောလို့ကတော့ တစ်ခုခဲ့ ထူးထူးပြားပြား ဖြစ်အောင်ကို ရေးမယ်”
သိန့်ကြားချုသည့် လေသမီးမြို့ ပြောလိုက်သည်။

ရှုတ်သတ္တုပတ်အနည်းငယ် အကြောင်း ပါရှင်တန်ဖြူတော်ရှိ National အပတ်စဉ်ထုတ်ရွာနယ်မှ အယ်ခီတာ ဘေလီက စာတစ်စောင် ဟဲရိုယ်၏ သည်။ National Era မှာ ကျွန်စနစ် တိုက်ဖျက်ရောက် အောင်းပေါ်မောင် သည် စာအောင်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ တဲ့ရိုယ်က Uncle Tom's Cabin ဟုတ် The Man That Was a Thing ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်မည့် ကျွန်တစ်ပုံ၏

သူ ရေးသားနေဂြာ်င်း၊ National Era ၏ အခန်းဆက် ဖော်ပြုမည်ဆိုလျှင် သုံးလေးပတ်ခန့် ထည့်ရလိမ့်မည် ထင်ကြာ်င်း ရေးသားခဲ့သည်။ ဘေလီးက လက်ခံသဖြင့် ၁၈၀၅ ခုနှစ် နွှန်လမှ စတင်၍ ဖော်ပြုပေးရာ စာရေးသုတေသန တစ်လေအနိုင် ပြီးမည်ထင်ခဲ့သည် ဝေါ်သည် တစ်နှစ်နှင့်ပေးရပြီး ယံခိုင်ယောက်မှာလည်း ခေါင်းထဲတွင် သိမ့်းထားသူမျှ အတ်ကောင်တွေ အပြန်အပျက်တွေ၊ မြင်ကွင်းတွေ၊ အပြန်အလှန် ပြုးခဲ့ပြောဆိုချက်တွေ၏ အရှင်အဟုန်နှင့် ဖွင့်ထုတ်သွန်ချလိုက်ရသလို ရှိခဲ့သည်။

ပုံနှစ်ဖြစ်သည့်အကြောင်း ဝေါ်၏ ပင်မခေါင်းစဉ်မှာ Uncle Tom's Cabin ပင်ဖြစ်၍ ဒုတိယခေါင်းစဉ် သိမ်းမဟုတ် ခေါင်းစဉ်ဝယ် (subtitle) အမည်၊ Life Among the Lowly ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

UTC ဝေါ်၏ အတ်လင်းအကျဉ်းကို ဖော်ပြုရသော ကျွန်းစနစ် ကျင့်သုံးသည့် ကင်တပ်ကိုပြည်နယ်မှ စိုက်ပျိုးရေးသမား အာဘာရှယ်လသီ (Arthur Shelby) မှာ အကြော်တင်သပြု၍ လယ်ယာမြေ ဆုံးဖွံ့ဖြောက်မှု ပြု၍ နေသည်။ အာဘာရှယ်နှင့် ဖိုးသည် အယ်မလီ (Emily) တိမှာ ကျွန်းများအပေါ် စာနာမျိုးများအား အဖြစ် မိမိတို့ဘာသာ ခံယူထားကြသူများ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ငွောက်အက်အခဲရှိလာသည့်အခါ်မှာ ကျွန်းနှစ်ယောက်ကို ချေရောင်းရန် စဉ်းစားကြရသည်။ တစ်ယောက်က လူတိုးပိုင်း ရောက်နေပြုဖြစ်သည် အန်ကယ် တွေ့ဖြစ်သည်။ အန်ကယ်တွေမှာ ဖိုး ရှိသည်။ ကလေးများလည်း ရှိသည်။ ရောင်းချေမည့် နောက်တစ်ယောက်က အယ်မလီ၏ အိမ်ဖော်ဖြစ်သူ အိလိုက်ဇာ (Eliza) ၏ သားကလေး ဟယ်ရီ (Hatty) ဖြစ်သည်။ အယ်မလီမှာ အိလိုက်ဇာ အား သူ့သားလေးကို ဘယ်တော့မှုမရောင်းဟု ကတိပေးထားဖူးသည်ဖြစ်ရာ ယခုလို အနေအထားဖြစ်လာသည့်အခါ် စိတ်မကောင်း။ အလေးတူ အယ်မလီ၏ သား ဂျော့ချုပ်ရှုလ်လသီ (George) ကလည်း တွေ့အား လေးခင်မင် နေသည်ဖြစ်ရာ ရောင်းပိမှုကို လုံးဝမလိုလား။

တွေ့နှင့် ဟယ်ရိတိအား ရောင်းချေရန် ရှုပ်လသီဖိုးမောင်နှင့် တိုင်ပင်းကြသည်ကို အိလိုက်ဇာ ကြားရသောအခါ် သားကလေးနှင့်အတူ တွေ့ပြု၏ ဆုံးဖြတ်သည်။ သူမှာ အရင် ကလေးနှစ်ယောက် နောလမစော့မြေးပြီး ပျက်စီးခဲ့ဖူးသည်ဖြစ်ရာ ရှားရှုံးပါပဲး အဖတ်တင်ထားသည့် သားကလေးကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ဆုံးဖြုံးမှုမခံနိုင်၏ ထို့ကြာ်င့် သခင်မအတွက် တောင်းပန်စာတစ်စော့

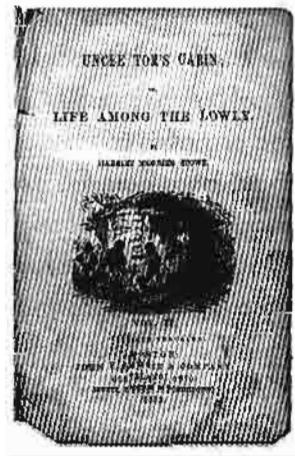
အုပ်စုးခဲ့ပြီး ထို့ပေါ်မှာပင် တွေ့က်ပြုးသွားသည်။

သည်အတောအတွင်း အန်ကယ် အုပ်ကမူ ကျွန်းကျိုးသည်ထဲ ရောင်းချေခဲ့ရ ၁၈၀၇ခုနှစ်မြတ်အကြောင်းပြီး စိုက်ဆင်းသည့် ဥက္ကသာသားတစ်စီးနှင့် လိုက်ပါခဲ့ရသည်။ အောင်ပေါ်တွင် အိုး (Eva) အမည်ရှိ မြတ်မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးနှင့် သိကျွဲ့ သည်။ အိုးကလေး မြစ်ထဲ လိုက်သည်။ အိုးတွင်က ကယ်ဆယ်သွေ့နှင့် အိုးသင် အိုးကလေး (Augustine St.Clare) က အုပ်လူတင်ကာ တွေ့မေး ကျွန်းသည်ထဲမှ သော်ပြီး နယူးအောင်လင်း(၁)မြတ်မိန်းတို့နေဖိမ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ နှင့်နှင့် အိုးတို့မှာ ခရစ်ယာန်ဘာသာကို နှစ်နှစ်ကာကာ သက်ဝင်ယုံကြည်သူ အချင်းချင်းအဖြစ် အပြန်အလှန် လေးစားခင်မင်ခဲ့ကြသည်။

အိလိုက်ဇာမှာ ရှယ်လသီအိမ်မှ တွေ့က်ခဲ့ပြီးနောက်တွင် ယခင်ကတည်း ပြုးနှင့်သည့် ခင်ပွဲနှင့်ပြစ်သူ ဂျော့ချုပ်လဲရစ်(၁) (George Harris) နှင့် ပြန်ဆုံးကနောက်အိမ်ထဲအထိ သွားရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ သို့သော် တွေ့လောက်အည်ရှိ ကျွန်းများမှုဆိုးတစ်ယောက် သူတို့အား ခြေရာခံမြတ်သွားပြီး သူ့သူ့အနှစ်အတူ စောင်းဖောင်းရာ ဂျော့ချုပ်က လောက်အား သေနတ်နှင့် ပစ်လိုက်သည်။ သို့သော် လောက်သော့မှာ ဖိုးသွေ့နှင့် အနီးအနားရှိ ကျွေကာ စိတ်းဝင် ခရစ်ယာန်စန်းတစ်ခုသို့ ဆေးပါးကူသရို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ အနီးရောက်ပြီးနောက်တွင် လောက်လည်း စိတ်သဘောထား ပြောင်းသွားခဲ့သည်။

စိန်ကလောက်သာမျိုးစုံတွေ့ရောက်ရှိပြီး နှစ်နှစ်ခုနှစ်ကြားသည်အနိုင်း အိုး အပြန်းဖျော်းသည်။ သူမ ကျွန်းလွှာနှင့်သို့ သွေ့နှင့်ပြုးတွင် သော် အန်ကယ်တွင်အား ကျွန်းအပြန်မှု လွှာတ်လပ်ခွင့်ပေးမည်ဖြစ်ကြာ်င်း သူမအား အတိပေးသည်။

သို့သော် ကတိအပိုင်း မဆောင်ရွက်နိုင်မီ စိန်ကလောက်သာမျိုး ရှိနှင့် အိုးတို့ဝင်ရောက်ဖျော်းဖြေရင်း အားထိုးခဲ့ရှုံး သေခုံးသွားသည်။ ကျွန်းစနစ်သည်

Uncle Tom's Cabin ဝေါ်

နေးသည်က စိန့်ကလယ်ယာ၏ ကတိကို ပယ်ဖျက်ကာ တွမ်အား လေလံတင်၍ ရောင်းချလိုက်သည်။ ဆိုင်မှန်လက်ဝရီ (Simon Legree) အာမည်ရှိ ရိုက်ခေါင်ပို့ ရှင်တစ်ဦးက သူ့အား ဝယ်ပြီး လူးမီးယားနားနယ်သို့ ခေါ်သွားသည်။ ရိုက်ခေါင် တွင် လက်ဝရီက တွမ်အား အခြားကျွန်တစ်ယောက်ကို ကျားမှတ်နှင့် ရိုက်ခေါင် သည်။ တွမ်က ပြင်းသပြီး အပြင်းအထန် ရိုက်နှုက်အပြစ်ပေးခံရသည်။ တွင်ထဲ အခြားကျွန်များ တတ်နိုင်သမျှ စိတ်သက်သူ့မှာရစေရန်အတွက် သမ္မတကျော်တဲ့ကို ဖတ်ပြုလေ့ရှိရာ သည်ဟာကိုလည်း လက်ဝရီ မနှစ်သက်။ တစ်နှစ်တွင် ခြိမ် ကျွန်မှ နှစ်ဦးဖြစ်သူ ကက်ဆီ (Cassy) နှင့် အင်မယ်လင်း (Emmeline) တို့ ထွက်ပြေးကြသည်။ သူတို့ ဘယ်ကိုပြေးသလဲ မေးမြန်းသည်ကို ဖြေကြားရှုံး ပြင်းဆန်သပြီး လက်ဝရီ ဒေါသသွောက်ကာ သူ၏ အလုပ်ကြပ်များအား တွမ်တို့ အသေချက်နှုက်စေသည်။ တွမ်ကွယ်လွန်တာနီးအချိန်တွင် သူ့အား ရိုက်နှုက် သူ့နှစ်ဦးအား ခွင့်လွယ်တော်းကြောင်း ပြောသိသွားခဲ့သည်။ နှစ်ဦးလုံး ယူကျုံမော် ဖြစ်ကာ နောက်၌ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ တွမ် ကွယ်လွန် ပြီးတာမှ ယခင်က သူ့ပိုင်ရှင် ဖြစ်ခဲ့သူ အာသာရှယ်လတို့၏ သား ရော့ချုပ် ရောက်နိုလာသည်။ သူက တွမ်ကို ဝယ်ယူပြီး ကျွန်အဖြစ်မှ လွှတ်လပ်ခွင့်ပေးရန် လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် နောက်ကျွန်သွားခဲ့ပြီး

လက်ဝရီမှ ထွက်ပြေးခဲ့ကြသည် ကက်ဆီနှင့် အင်မယ်လင်းတို့သည် လမ်းခေါ်တွင် ရော့ချုပ်လေရိ(၁)၏ ညီမနှင့်တွေ့ရှု သူမနှစ်အတူ ကနေဒါတို့ လိုက်ပါသွားခဲ့သည်။ ကနေဒါတွင် အီလိုက် အနှင့် တွေ့သည့်အခါ အီလိုက်အာမှာ ကလေး ဘဝကတ္ထုးက ရောင်းချခဲ့လိုက် ရှုရှု မိမိနှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကွဲကွာခဲ့သော သိုးဖြစ်ကြောင်း ကက်ဆီ တွေ့ရှုရသည်။ မိသားစုံတွေ့ပြုခြင်း ကဲ့သို့ သားချုပ်လည်းကောင်းမူ ကဲကဲနှင့်ပင် ရေးသားချုပ်သည်။ သည်အရေးအသားမျိုးကို စာပေ ဆောင်ရွက်သောများတို့ မနှစ်သက်သဖြင့် ကဲ့ချေပြုခြင်း တွေ့ခြင်း လည်း ပရိသတ် အပေါ်၌ကား အကြောင်းကြောင်း သက်ရောက်လွှမ်းမိုးမှု ရှိခဲ့သည်။ ဥပမာ အီလိုက် ကလေး ကွယ်လွန်သည် အခန်းဆိုလွှင် ဖတ်ရှုရင်း မျှကဲ့ရည်မဆည်နိုင် ဖြစ်ရ သူတွေ့ အလွန်များခဲ့သည်။ အီလိုက် နှစ်သက်လွန်းသဖြင့် သိုးလေးမွေးလျှင် အီလိုက် ဟုအမည်ပေးကြသည်။ ၁၈၅၂ ခုနှစ်အတွင်း ဘော်စတွေ့ပြု့တတ်၍ အည်မှာပင် အီလိုက် ဟုအမည်ပေးခံရသော မိန်းကလေး ၃၀၀ မှု ရှိခဲ့သည်။

တွမ်နှင့် လွှဲခဲ့ရသူ ရော့ချုပ်ရှုလတိသည် ကင်တပ်ကိန်ယူရှိ မိမိခြားသို့ ပြုလေ့ရှိ သူပိုင်ကျွန်များအားလုံးကို လွတ်လပ်ခွင့် ပေးခဲ့သည်။ ၄၂။ သူ့အား တွမ်၏ စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံမှုနှင့် စစ်မှန်သော ခရစ်ယာန်အယျား စွဲမြှော်မှုတို့ကို အစဉ်သတိရကြရန် သူ မှာကြားပြောဆိုခဲ့ပေသည်။

UTC ဝါး၏ တစ်ပေါ်ကိုလုံးတွင် အမိက ဇော်းပေးဖော်ပြုခဲ့သော အချက်သည် ကျွန်စုန်၏ အီးပါးပုံနှင့် လွှဲကျွန်ဝတ်သိကျွန်နှင့် ဆန်ကျွန်နေပုံ အကြောင်း ဖြစ်သည်။ သည်အချက်ကို အတ်လမ်းအတိကျက် အပြုံအပျက် အားနှင့်လည်း ပြသည်။ တရားဟောသလိုလည်း အကြော်မြှော်တို့ကိုရှိပြော သည်။ UTC တွင် နောက်တစ်ချက် စတိုးပြောသည်က စိခင်များ၏ မေတ္တာ ဦးအားနှင့် အမျိုးသမီးများ၌ ဘာသာတရား ကိုင်းနှင့်ဗြိုလ်ညို့ထိ ဖြစ် သည်။ အမျိုးသမီးများ၌ လွှဲအဖွဲ့အစည်းလဲက မတရား မမျှတွေ့မှုများကို အာတွယ်တားသီးနိုင်သော စွမ်းအားရှိသည်ဟု သူပုံ့ကြည်သည်။ တတိယာ အချက်က ခရစ်ယာန်စိတ်မာတ်နှင့် ပတ်သက်သည်။ ခရစ်ယာန်အယျားဝါဒနှင့် ချွှမ်းစနစ်သည် ပြဒါးတစ်လမ်း သတ်မှတ်မှု ဖြစ်သည်ဟု သူမြှော်ခဲ့သည်။

သည်အချက်များကို ဝါးတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရာ၌ စတိုးသည် ၌ ရာစာ အတ်စားသည် စိတ်ကူးယုဉ် အချစ်အလွမ်း ဝါးများ ထုံးအော်တို့ အတ်နာအောင် ဖန်တီးထားသည် အကွက်တွေ့ဖော်သော သည်။ ထည့်သွင်းကာ အေးမှု ကဲကဲနှင့်ပင် ရေးသားချုပ်သည်။ သည်အရေးအသားမျိုးကို စာပေ ဆောင်ရွက်သောများတို့ မနှစ်သက်သဖြင့် ကဲ့ချေပြုခြင်း တွေ့ခြင်း လည်းကောင်း ပရိသတ် အပေါ်၌ကား အကြောင်းကြောင်း အကြောင်းကြောင်း သက်ရောက်လွှမ်းမိုးမှု ရှိခဲ့သည်။ ဥပမာ အီလိုက် ကလေး ကွယ်လွန်သည် အခန်းဆိုလွှင် ဖတ်ရှုရင်း မျှကဲ့ရည်မဆည်နိုင် ဖြစ်ရ သူတွေ့ အလွန်များခဲ့သည်။ အီလိုက် နှစ်သက်လွန်းသဖြင့် သိုးလေးမွေးလျှင် အီလိုက် ဟုအမည်ပေးကြသော မိန်းကလေး ၃၀၀ မှု ရှိခဲ့သည်။

National Era ၌ အခန်းအက်ဖော်ပြ၍ ပြီးဆုံးကာနီးလောက်မှာပင် UTC က စာအုပ်အဖြစ် ထွက်ပေါ်လာသည်။ ထုတ်ဝေသူ ရူပ္ပါဝင်(က)က စာအုပ်ကို စိတ်ဝင်စားသော်လည်း နှစ်တွေ့ချုပ် ထုတ်ရလောက်အောင် ရည်ရွယ် အား တစ်ပေါ်ကြောင်း၊ ရေးသားလည်း နာမည် မကြီးသေးသည့် အမျိုးသမီး အစ်ယောက် ဖြစ်နေတာ တစ်ပေါ်ကြောင်းတို့ကြောင့် မရတဲ့ပြုခြင်းကာ စတိုးအား

Uncle Tom's Cabin ဝါး

ကုန်ကျင်စိတ် တစ်ဝင်းခဲ့ပြီး အကျိုးအမြတ်ကိုလည်း အညီအမျှပင် ခွဲယူရန် ကမ်းလှမ်းသည်။ စတိးက လက်မလဲ။ ရိုက်နှိပ်ရသည့် စောင်ရေပေါ်တွင်သာ စာများ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း ပေါ်ပါ ဟုနှိမ်သည်။ သည် ဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့် နောင်တွင် ငွေ့ကြော်အရ သူ အကြိုးအကျယ် နှစ်နာဆုံးရှုံးခဲ့သည်။

စင်စစ် ရွှေနယ်မှာ ဖော်ပြကဗောသုံးက ပရိုရာတ် စိတ်ဝင်စားခဲ့ပြီးဖြော်ရာ စာအုပ်အဖြစ် ထွက်လာသည့်အခါ၌ အလုအယက်ပင် ဝယ်ယူဖတ်ရှုကြသည်။ ပထာမနိုင်ပြင်း အုပ်ရေ ၅၀၀၀ သည် နှစ်ရေနှစ်အတွင်း ကုန်သွားပြီး တစ်ပတ် အတွင်း နောက်ထပ် ၅၀၀၀ ရောင်းချေရသည်။ ထိုနောက်၌ စာအုပ်အမှာတွေ ဒလဟောဝင်လာရာ ထုတ်ဝေသွားမှု စတ္တာတွေ မှာယူပြီ ပုံနှိပ်ရသည်။ ပထာမတစ်နှစ်အတွင်း အုပ်ရေ ၃၀၀,၀၀၀ ကျော် ရောင်းချေရပြီ နောက်ပိုင်းလည်း တော်တော်နှင့် အရှိန်လျော့ကျေသွားပြင်း မရှုပေါ်။ အဲသည် တုန်းက အမေရိကန်ပြည်တွင် စာတတ်သူမှန်လျှင် သည်စာအုပ်ကို မဖတ်ဖူးသူ မရှိဟု ဆိုရလောက်အောင်ပင် ဖြုံပြု ကျေးလက်နှင့် အခေါင်အဖျား ချောင်းကောင်ကျားများပါမကျေန် ပုံနှိပ်ခဲ့သည်။

UTC ၏ ၈ ယန်က သူတိုင်းပြည်ပြင်ပတွင်လည်း အရှိန်အဟုံးပြင်
၁၁ နိုက်ခတ်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အင်လန်နှင့် အခြားဥရောပတိုင်းပြည်များ၏
ပြစ်သည်။ ထိုစဉ်က မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှ ထိန်းသိမ်းကွပ်ညှဉ်း
တွေလည်း ကောင်းမာရန်သေးရာ ဥရောပ ထုတ်ဝေသူတွေက စာရေးသူကို
တစ်ပြားတစ်ခုပဲမျှ မပေး ခွင့်ပြုချက်လည်း မတောင်းဘဲ ရှိက်နိုင်ထုတ်ဝေ
ကြသည်။ အင်လန်တွင် ထုတ်ဝေရေးတိုက် ၁၈ တိုက်က အလုအယက
အပြိုင်အဆိုင် ရှိက်နိုင်ကြရာ ပြတိန်နှင့် ငါး၏ ကိုလိုနိနယ်မြေများအတွင်း
ပထားတစ်နှစ်တည်း ရောင်းချရသည့် စောင်ရောစုစုပေါင်းများ တစ်သိန်းခွဲ၏
ရှိသည် ဟုဆိုသည်။ ဥရောပ၌ ဘာသာပြန်မှ အများအပြား ထွက်ရှိခဲ့၏
အထူးသဖြင့် ပြင်သစ် ရုံးမန်၊ ဆီဒေဝါနှင့် ဟော်လန် တို့တွင် ထုတ်ဝေသူတို့
အကျိုးကျော်များရှာ ခံစားခဲ့ကြရသည်။ ပိုနှင့်ထုတ်ဝေရေး သမိုင်းတစ်လျော်၏
UTC ထက် စောင်ရောစုများသော စာအုပ်ဟူ၍ သမ္မာကျိုးစာတစ်အုပ်၏
ရှိထိန်မည်ဟုပင် စာအုပ်သမားတို့ ဆီစုမှတ်ပြုကြသည်။

ତୋରେମ୍ବା:ପ୍ରିଃବାଦି କୁନ୍ତେତିକାଳ ତାପର୍ବତୀନୀ ଅଟେ
ଅମ୍ବିନ ଅବ୍ୟାପକାନ୍ତ ଏତଃମୁଖ୍ୟାବେଳୀ ବନ୍ଦେରୁକୁମୁକଳିନ୍ଦ୍ରିୟଃ ପ୍ରିଃବା
କୁନ୍ତେତିକାଳ ଅବ୍ୟାପକାନ୍ତ ବନ୍ଦେରୁକୁମୁକଳିନ୍ଦ୍ରିୟଃ ପ୍ରିଃବା

အာနိသင်ပြယ်သလို ဖြစ်သွားသည်။ မြောက်ပိုင်းအေသာ် ငှါးဥပဒေပါ ပြုလုပ်နှင့် ချက်များကို လိုက်နာမည့်သူမရှိသလောက် ရွားသွားသည်။ သည်အေကြောင်း ကြောင့် မြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းကြားရှိ မူလပဋိပက္ခများလည်း ပို၍ ပြင်းထန်လာပြီး၊ နောင်တွင် ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်သည်အထိ ကြီးကျယ်သွားခဲ့သည်။ ၁၈၆၂ ခုနှစ်တွင် အိမ်ဖြူတော်သို့ ဟဲရိယက်စတိုး အလည်ရောက်သည် အခါ သမ္မတ အော်ရာဟမ် လင်ကွန်းက “စစ်ပွဲကြီး ဖြစ်စေမယ့် စာအုပ်ကို ရေးတဲ့ အမျိုးသမီးလေးလားကဲ့” ဟူသောစကားပြင့် ဆီးကြိုးကို ဆက်ကြောင်း ပြောဆိုလေ့ရှိကြရာ တောင်ပိုင်းသားတို့၏ ကျွန်းစနစ်အပေါ် UTC ၅၇ တို့နှင့် ချက် မည်များပြင်းထန်ခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားစေသည်။ ကျွန်းစနစ်တိုက်ယ်ကော် အတွက် အစဉ်တစိုက် လှုပ်ရှားခဲ့သည် အမေရိကန်နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးဖြစ်သူ ချားပါ(၁) အမွှန်ရာက ဆိုလျှင် UTC ဝါယာသာ မပေါ်တွက်ခဲ့ပါက အော်ရာဟမ်လင်ကွန်းလည်း သမ္မတ ဖြစ်လာလိမ့်မည် မဟုတ် ဟူ၍ပင် မှတ်ချက်စကား ဆိုခဲ့ဖူးပေသည်။

BURMESE
CLASSIC
www.burmeseclassic.com

၁၈၆၁ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်သည်။ စစ်ပွဲစဉ် များ မကြာခိုင် ပြည်ထောင်စု စစ်တပ် (မြောက်ပိုင်းတပ်) မှ ဗိုလ်ချုပ် ဘင်ဂျမ် ဘင်တလာက ပိမိတို့လာက်ဝယ်ရောက်ရှိသည့် ကျွန်းများအား တရားမဝင် ပစ္စည်း သို့မဟုတ် စစ်ကာလ တားမြှစ်ပစ္စည်း (contraband of war) အဖြစ် ဥပဒေအော် သိမ်းဆည်းနိုင်ကြောင်း၊ စစ်မဖြစ်မိကကဲ့သို့ ပိုင်ရှင်အား ပြန်ပေးရန် တာဝန်မျိုး ကြောင်း သတ်မှတ်ပြုခြားနှင့် ပေးခဲ့ရာ သည်သတ်းကို ကြားသည့် ကျွန်းအများ အပြားပင် နှီးရာ ပြည်ထောင်စု စစ်တပ်သိသိ ပြေးဝင်းထဲကြပြီး စစ်သည်များ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ လုပ်သားများအဖြစ်လည်းကောင်း အုပ်ထမ်းကြသည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ကျွန်းများအပါအဝင် တောင်ပိုင်းသူဗျာ့ (Confederate) ထို့ စစ်ရေးအတွက် အသုံးပြုသည့် ပစ္စည်းမှန်သမျက် နှင့်တော် ဘဏ္ဍာာအဖြစ် သိမ်းပိုက်နိုင်သည့် ဥပဒေ (Confiscation Act of 1861) ကို ထုတ်ပြန်ကြညားခဲ့ရာ အထက်က အနေအထားကို ပို၍ အားပြည့်ပေးသလို ရှိခဲ့သည်။ စစ်ကြီး အရှိန်ကောင်းနေဆဲ ၁၈၆၃ ခုနှစ် အိန်တိရိုက် တစ်ရက်နောက်တွင် သမ္မတလင်ကွန်းက ပုန်ကန်နေသည့် တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များရှိ ကျွန်းများ အားလုံးကို လွတ်လပ်ခွင့် ပေးလိုက်ကြောင်း အမိန့်ပြန်တပ်း (Emancipation Proclamation) တစ်ရက်ကို ထုတ်ပြန်လိုက်ရာ ကျွန်းစနစ် ဖျက်သိမ်းရေးသည်။

အိုးရေး အမိက စစ်ရေးတည်ချက်တစ်ရက် ဖြစ်ကြောင်း တရားဝင် ကြေညာ ပို့တဲ့သော သဘော ဖြစ်ခဲ့သည်။ ငှါးကြညာချက်၏ အကျိုးကော်မူ အောင်ပိုင်းသားတို့ အရေးနိုင်ကာ စစ်ကြီးပြီးဆုံးသွားသည့် ၁၈၆၅ ခုနှစ်တွင်မှ သူမည်းကော်မူနဲ့ ပြည့်ပြည့်ဝါဝါယူလိုက် ခဲ့သေးခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က အမေရိကန် လူဦးရေ၏ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းမျှရှိသည့် လူမည်း ကြောင်း လွတ်မြောက်ရေးနှင့် ငွေဝယ်ကျွန်းစနစ်ကို အပြီးအပိုင် တိုက်ယ်ကို ပို့ဆောင်ရွက်ခဲ့အတွက် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကာလအတွက် နည်းမျိုးစွဲပြင့် လူပိုင်ရှား အောင်ရွက်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လုပ်ရှားမှုတွေ အမြောက်အမြား ရှိခဲ့သည်။ မင်းတို့အတဲ့တွင် ဟဲရိယက်ဘီးခားစတိုး၏ Uncle Tom's Cabin ဝါယာ အရေးပါ အထင်ရှားဆုံး အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။

UTC ကို ဆရာကျော်လိုင်းက အတန်အသင့် အကျဉ်းချုပ်၍ ပြောလေးတွေမှ” အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ထုတ်ဝေခဲ့ရေး ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေ(ဘာသာပြန်) ဆု ရရှိခဲ့ပါသည်။

■ ■ ■

ဘယ်ရဲ ဘမဖဲ့ရဲ ဘအပ် မရှိစေရ

စာအုပ်စာပေမှာ တန်ခိုးစွမ်းအားရှိ၏။ သို့သော် လူတိုင်းမသိ။ သိသည့်တိုင် အူမှုခဲ့ အမှတ်ဖဲ့ နေကြ၏။ လူတကာ ဖတ်တတ်နေသည့်စာများ တန်ခိုးစွမ်းအားရှိသည်ဆိတာ အလကား ချွဲကားနေကြိုးပဲဟု လည်း ထင်နိုင်ကြ၏။ သို့သော် စာများရှိသည့် တန်ခိုးစွမ်းအားကို ကာကယ်သိသူများ ရှိပါသည်။

အဲသည်အထဲမှာ လူကောင်းရှိသည်။ လူဆိုးရှိသည်။

စာတတ်မြိုင်းကြောင့် လူတစ်ယောက် ဘဝ တစ်ဆင့် မြှင့်သွားနိုင်ကြောင့် သိသဖြင့် မတတ်သေးသူအား သင်ကြားပေးလိုသူတွေ၊ စာကြောင့် အသိ အမြှင့် ပွင့်လင်းကာ အမှန်တွေ မြှင့်သွားနိုင်တာ သိ သဖြင့် လူအများကြား စာအုပ်စာပေ ဖြန့်ချိပေးလိုသူ တွေ ရှိကြပါသည်။ ထိုနည်းတူ မိမိအောက်တွင် အဆင့် ခွဲခြား နိုင့်အထားသူများ စာတတ်သွားလျှင် မိမိနှင့် တန်းတူရည်တူ ဖြစ်လာမှာ စိုရိစိုသူတွေ၊ စာအုပ်စာပေကြောင့် အသိဘဏ်ပွင့်လင်းသွားလျှင် မိမိ နှစ်သက်လက်ခံခေါ်သည် အတွေးအမြှင့် အယူအဆများကို ပြင်းဆန်ကိုကွဲက်လာအား တွေ့ တော့ပန်သူတွေလည်း ရှိကြသည်။

အေဒီ ၁၆၆၀ ခုနှစ်တွင် အားလုံးပြည့်ရှင် ဒုတိယမြောက် ချားလ်(၁)က မိမိတို့၏ ဝေးလံပို့ခြား နှစ်ပယ်သုစ်များဆိုင်ရာ ကောင်စီသည် ပြီတိသူ ကိုလိန့်နယ်မြေများရှိ ဒေသခံ တိုင်းရုံးသာများ၊ အမှုထုတ်များ၊ ကျေးကျွန်းများ၊ အရွှေယာန်ဘာသာ အဆုံးအများကို သင်ပြပေးရပည့်ဟု အမိန့်တော် တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ရှိခဲ့သည့် ချားလ်(၁)၏ ရည်ရွယ်ချက် အစိမ်အမှုနှင့် တိတိကျကျ မသိနိုင်ကြ။ သို့သော် ခရစ်ယာန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရောသမား မာတင်လူသာ ပြောကြားခဲ့သည့်၊ လူတိုင်း ဘုရားသခ်င်၏ နှုတ် ကပတ်တော် (သမ္မာကျမ်းစာ) ကို ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုနိုင်မှသာလျှင် ဝိညာဉ်အာ ကယ်တင်ခြင်း ခံရလိမ့်မည် ဟူသောအယူအဆကို လက်ခံယူကြည်၍ လုပ်ကိုင် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်နိုင်သည် ဟူသုံးသပ်ကြသည်။ သို့သော် ပြီတိသူသား ကျွန်းကုန်သည် များကျား တို့အမိန့်ကို လက်မှတ်နိုင်ကြ။ လူမည်းတွေ စာတတ်သွားလျှင် စာအုပ် တွေထဲမှာရှိသည့် အန္တရာယ်ပြီးသော တော်လှန်ပုန်ကန်ရေး အတွေးအခေါ် များကို သူတို့ တွေ့ရှိသွားကြလိမ့်မည် ဟူသော စို့ရိမိပူနှံမှတ်ခဲ့ သူတို့ခေါ် ထဲမှာ စွဲကပ်နေသည်။ သမ္မာကျမ်းစာကို ဖတ်ရှု၍ ခရစ်ယာန် အယူဖွှဲ စွဲ၍ သက်ဝင်သွားခဲ့ချင် ဘာသာတူညီပို့ကို အာကြောင်းပြုကာ အုပ်စိုးသူနှင့်အုပ်စိုး အကြား ပို၍ ခိုင်မာစွာ ဆက်စပ်စွဲနောင်စီလို့မည် ဟူသော တရှုံးပုဂ္ဂိုလ် များ၏ တွေးထင်ချက်ကိုလည်း သူတို့ သဘောမကျကြ၊ သမ္မာကျမ်းကို ဖတ်တတ်သော ကျေးကျွန်းသည် ကျွန်းစနစ် တိုက်ဖျက်ရေး စည်းရုံးလုံး၊ ဆောင်သေးသည် စာများကိုလည်း ဖတ်လိမ့်မည်။ ထိုပြင် သမ္မာကျမ်းစာထဲမှာပင် လွှတ်လပ်မှုကို ကောင်းဆိုလိုပို့တ်၊ တော်လှန်ပုန်ကန်လိုပို့တ်များ ပြုစေပဲ စေမည့် အကြောင်းအရာ အရေးအသားတွေ တွေ့ရှိသွားနိုင်သေးသည် ဟူ၍ ငါးတို့ သိမြင်နေကြသည်။

အသည်လို ရာစိန်နှင့်ချိကာ ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ပိတ်ပဲ့ခြင်း
ညှိ အာဖရိကန်ယ်များ အမေရိကန်ကျေးကျွန်များထဲတွင် သခင်တို့တဲ့မှာ
ကြေးနေရသည့် စာကို အလွန်အမောင်း ဖတ်ချင်တတ်ချင်သောသူတွေ
အပြား ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ထိစိုက် အမေရိကတွင် လူမည်း တစ်
၅၈ စာတတ်ပြောက်ဖို့များ အလွန်ခေါ်ခဲ့သော အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။
ကျော်နှင့်များအတွင်း ကောက်မရှင်အဖွဲ့တစ်ခုက ယခင် ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသူ
း သက်ကြီးရှုံးသိများအား တွေ့ဆုံးဖော်မြန်းသည့်အပါ ကျွန်ဘဝ်
၏ချင်သူတွေ မည်မျှနိုင်ကွင်ခဲ့ခဲ့ရပုံ အကြောင်းများကို ပြန်ပြောင်း
ကြသည်။

မေးမြန်းချိန်၏ အသက် ၉၀ အားဖြူနေပြီ ဖြစ်သည့် ဘဲ ကာရွေ၊
အမည်ရှိ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးက စိုက်ပျို့ပြုပိုင်ရှင်၏ ကလေးကို ထိန်း
အ ဘီ စီ ဒီ အကျောာစာလုံးများနှင့် သူ စတင်တွေ့သိပုံကို ဖွံ့ဖြိုး
ကလေးက စာလုံးတွေ ရေးထားသည့် ဘလောက်တုံးများနှင့် ဆော့
ပုံ သူကလည်း စာလုံးတွေသိအောင် လိုက်မှတ်သည်။ ဒါကို ခြေရှင်ပြင်ပြီး
လုပ်နေသည်ဆိတ် သိသွားသည့်အခါ သူ့အား ဘွဲ့ဖိန်နှင့် ပိတ်ကန်
သိသော် သူက သည်မျှနှင့် နောက်မဆုတ်ဘဲ ကလေးဆော့တိုင်း
ယောစီ ဆက်၍ မှတ်သားသည်။ သည့်အပြင် သင်ပုန်းကြီးစာအုပ်ကလေး
၏ တွေ့ရသည့်အခါမှားလည်း အဲသည့်အထက် စာလုံးတွေ ပေါင်းဖတ်
တစ်နေ့တွင် မေ့တေးစာအုပ်တစ်ဦးပါ တွေ့ရှုပြီး အဲသည့် အထက်
ပေါင်းစဉ်တစ်ခုကို မှန်မှန်ကန်ကန် စာလုံးပေါင်းဖတ်ရှိပါ။ တွေ့ရသည့်
သူ အကြီးအကျယ် ပေါ်သွားပြီး ခြုံရှု ကျွန်ုတ်အားလုံးကို သူ စာဖတ်
ဖြစ်ကြောင်း လိုက်၍ ပြောဆိုလေသည်။

တတိယအကြိမ်ကျရင်တော့ လက်ညွှုးတစ်ဆစ် အဖြတ်ခံရလိမ့်မယ်၊ ဟု၏
အပြစ်ခင် အဆင့်ဆင့် တိုးမြှင့်သွားပုဂ္ဂိုလ် ပြောပြသည်။

ကျွန်အချင်းချင်း စာသင်ပေးသူများကိုမူ သခင်တို့ အပြီးအကြိုးမျှ
ဖြစ်သည်။ အခြားကျွန်များ စာလုံးပေါင်းဖတ်တတ်အောင် သင်ကြားနေလေ
တွေ့သွားသဖြင့် သခင်များထဲတွင် ကြိုးပေးစိုင်ခြင်းခံရသော ကျွန်ဆုံး
အမေရိကန် တောင်ပိုင်းတစ်ခွင့်၌ အများအပြား ရှိခဲ့သည်။

သည်ကြားထဲကပင် ကုတ်ကတ်ကြိုးဖန်ကာ စွန့်စွန်းစားစား စာတယ်
အောင် ကြိုးစားကြသည်။ နောင်တွင် အဂ်လန်၌ ထင်ရှားသော မွေဆုံး
တစ်ဦး ဖြစ်လာမည့် တော်မတ်(၁)ကျွန်ဆင် ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်က သူ့ခိုးထားသော
သမ္မတကျိုးစာတယ်အုပ်မှ စာလုံးတွေ့ ပေါင်းဖတ်ရင်း စာတယ်လာပုဂ္ဂိုလ် ပြောပြု
သည်။ ကျွန်ဆင်၏ သခင်က ညစဉ် ဓမ္မသစ်ကျမ်းမှ အခန်းတစ်ခုနဲ့ အဲ
ထွက်၍ ဖတ်လေ့ရှိသည်။ ကျွန်ဆင်က အဲသည်အခန်းလေး နားထောင်ရှား
နှစ်သက်သဖြင့် အဲဒါပီ ထပ်ဖတ်ပါ့ြီးဟု သခင်အား မျက်နှာချို့သွား ပြောဆိုကာ
အဲသည်အခန်းကို သူအလွတ်ရုံးသည်အထိ အထပ်ထပ် ဖတ်ခိုင်းသည်။ ပြီးလျှင်
အလွတ်ရထားသော စာကို စာအုပ်ထဲက စာလုံးများနှင့် တိုက်ကြည့်မှတ်သာ
ရင် ဝေါဟာရတွေ့ သူသိလာသည်။ အလားတူ သခင်၏ သားကလေး စာဖော်
လျှင်လည်း တချို့နေရာများမှာ အသက်ကျယ် ထွက်ပြီး ဖတ်ပြုရန် လျှင်ထင်
ပြောဆိုသည်။ ပြီးလျှင် ကလေးအား ခီးမွှုံးစကားပြောဆိုကာ နောက်တစ်ခြို့
ကျကျနှင့် ထပ်ဖတ်ပြရန် သူ တိုက်တွန်းလေ့ရှိသည်။ ကလေးကလည်း သူ
စာဖတ်တာ ကောင်းလွန်၍ သဘောကျသည်ထင်ပြီး အားတက်ကာ ထဲ
ဖတ်ပြသည်။ အဲသည်လုံး စာတမ်းပုံးကို အကြိမ်ကြိုး နားထောင်မှတ်သားသော
နည်းပြု၏ သူ စာတတ်လာကာ ပြည်တွေးစစ် ဖြစ်ကကာလလောက် ရောက်သည့်
အခါ သတင်းစာများပါ ဖတ်နိုင်သော အဆင့်သို့ တိုးတက်လာသည်။ နောင်
တွင် အခြားသူများပါ ဖတ်တတ်အောင် စာသင်ကျောင်း ဖွင့်လှစ်သင်ကြား
ပေးသည့် ဆရာတတ်၏ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ကျွန်စနစ်တိုက်ဖျက်ရေး လွှဲပြေားမှုတွင် ဦးဆောင်ပါဝင်ခဲ့သူတစ်ဦး
ဖြစ်သည့် ဖရက်ဒရစ် ဒေါက်ဂလပ်(၁) (Frederick Douglass) မှာမူ လွှဲ
သခင်၏ စာသင်ကြားပေးခြင်း ခံရသည်၍ ကတ္တုံးသော လူမှုည်းအနည်းငယ်
ထဲတွင် စာပါအဝင် ပြစ်၏။ သို့သော သူလည်း အပြည့်အဝကြီး အခွင့်အငောင်
ရှိခဲ့သည်တော့ မဟုတ်ပေါ်။

သူ စာတတ်လာခဲ့ပုံး အကြောင်း
ဖို့ ဖရက်ဒရစ် ဒေါက်ဂလပ်(၁)က သူ၏
သိရေးအတွေ့ပွဲတွင် ယခုကဲ့သို့ ရောသား
သည်။

ကျွန်တော်၏ သခင်က သမ္မတ
အောက် အသက်ကျယ်ကျယ်နှင့် ဖတ်လေ့
ရှိသော အခြား မကြာခကာ ကြားရသည်
ခါ ကျွန်တော်စိတ်၌ စာဖတ်ခြင်းဟူသည်
မြေးသော အခြင်းအရာကို သိနားလည်
ခို့ကို နှိုးကြားဖြစ် ပေါ်လာပြီး စာဖတ်
တော်အောင် သင်ယူလိုသော ဆန္ဒလည်း
ပြုလာသည်။ ထိုအချိန်ထိပ် အဆိုပါ
မြေးအံ့ဖွယ်အတတ်ပညာ၏ သဘောကို

တော် တစိုးစာစိမ့် မသိရှိသေးပေါ်။ စင်စစ် စာဖတ်တော်ခြင်းကြောင့်
တော်မှာ ဘာတွေဘယ်လို ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်ဆိုတာ လုံးဝ မသိ
အသလည်ခဲ့ခြင်းနှင့် သခင်မအာပေါ်၌ ယွှေ့ကြည်စိတ်သူမှု ရှိနေခြင်းတို့ကြောင့်ပင်
တော် အရာကိုကာ သခင်မအား ကျွန်တော်ကို စာသင်ပေးရန် ပြောမီခြင်း
ဖြစ်သည်။ သူမ၏ စေတနာထား သင်ကြားမှုမကြာ့နိုင်လောက်
သိ အချိန်တိုကလေး အတွင်းမှာပင် အကွားရာစာလုံးအားလုံး ကျွန်တော်
ချော်သွားပြီး အကွားရာ သုံးလေးလုံးစိ ပါသည် ဝေါဟာရ ကကာလုံးမှာကို
ပေါင်းဖတ်နိုင်လာသည်။ သည်အချို့ ကျွန်တော် သခင်က သခင်မအား
တော်ကို ဆက်၍ စာသင် မပေးရန် တာမြှင့်သည်။ သို့သော ကျွန်တော်
အား အသိညာ၏ကိုင်းမှာသူ ဘဝတွင် ဆက်လက်ထားရှိ လိုသောဆန္ဒ သူ၌
ပြုပြု ပြတ်သားနိုင်မှုသည်ဆိုတာ သိရသည့် အချက်ကပင် ကျွန်တော်၌
သိပဲညာရာဖွဲ့လိုသောဆန္ဒ ပို၍ ပြင်းပြုထက်သနဖော်ခဲ့သည်။ ထိုကြောင့်
တော် စာတတ်မြောက်ရေးတွင် သဘောကောင်းသော သခင်မ၏ ဖော်မျိုးမျိုး
ဖြစ်သော အနုကျင်ကန်ကွက်မှုတို့အနက် ဘယ်အရာက ပို၍
အထောက်အကူးပြုခဲ့သဲ့ ဟုသည်ကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ပင် ခွဲခြားမရှိရှိ
အောင် ရှိခဲ့သည်။

ဒေါက်ဂလပ်(၁)သည် မိမိကိုယ်ကို ကျွန်အဖြစ်မှ ရွေးချက်ယူနိုင်ခဲ့ပြီး

ကျွန်စနစ်တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ရှားခုံ
တွင် ဦးဆောင်ပါဝင်ခဲ့သူ
ဖရက်ဒရစ် ဒေါက်ဂလပ်(၁)

နောင်တွင်မူ ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး သတင်းစာတစ်စောင်ကို ၁၃ နှစ်ကြော်
ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သမ္မတအောက်လင်ကွန်း လက်ထက်တွင် သူက လူမှုပုံ
ရေးရာ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဒေါက်ဂလပ်(၁)သည်၏။
ရာစု အမေရိကန်ပြည်၏ အထင်ရှုးဆုံး လူအခွင့်အနေလှပ်ရှုးမူး ခေါင်းဆောင်
တစ်ဦး ဖြစ်သကဲ့သို့ လူမှုပုံးများထဲမှ အစိုးရပိုင်းတွင် ပြင့်မားသော ရာထူး
တာဝန် ထမ်းဆောင်ခွင့်ရသည့် ပထမဆုံးပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်လည်း မှတ်တမ်းတင်
ခြင်း ခံရသည်။

BURMESE
CLASSIC
.com

စာတတ်ချို့သက်သက်ဖြင့် ကျွန်တစ်ယောက် နောက်များ လွတ်လပ်၏
တစ်ဦး ဖြစ်မသွားနိုင်ပါ။ သို့သော် မိမိအား ကျွန်အဖြစ် နောက်တည်းထားသော
ကြိုးကို ပြောရန်အတွက်ကား နည်းလမ်းအကြံ့ညွက်များ ရရှိစေသည်။ ထို့ပြင်
လောလောဆယ် မိမိရောက်ရှိနေသည့် လူအဖွဲ့အစည်း၏ ပက်တိ အပေါ်
အထားများအားသာ ကျွန်နှင့်သောင် ဟူ၍ ကြွားနေနေသော်လည်း အမှုနှင့်
လူဖြေသောင်ဟုသည် မိမိတို့လို လူမှုပုံးကျေးကျွန်များထက် ထူးကဲမြင့်ပြတ်သည်
မဟုတ် မိမိတို့လို လူအချင်းချင်းသာ ဖြစ်သည် မိမိတို့အား တိရစ္ဆာန်နှင့်မြှုပ်
သော ဘဝ်၏ ချုပ်နောင်ထားခြင်းသည် လူလူချင်း စာနာမှုကြင်းမဲ့ခြင်း၊ မတဲ့
အနိုင်ကျင့်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ သည်ဘဝ်မှ လွတ်ပေါ်ကိုအောင် မိမိတို့ မျှ
ထွက်ဖို့ လိုသည် ဟူသော အသိမှတ်စာတတ်နှင့် ပြင်းပြသော ခံစားများလည်း
ဖြစ်ပေါ်စေပေသည်။

ဒါကို သိသောကြောင့်လည်း ကျွန်ပိုင်ရှင်များ ကျွန်စနစ်ကျင့်သုံးသည့်
လူအဖွဲ့အစည်းများမှ အာကာပိုင်များက ကျေးကျွန်များ စာမေတ်တတ်အောင်
ပိုတ်ပင်တားဆီးကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မလိုလားသူများဘက်က ကြည့်လျှင် စာ ဆိုသည်က အတတ် ကြော်
စရာ ကောင်းသော အရာတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ စာတစ်ကြော်း ဖတ်တတ်သွား
ပြီဆိုလျှင် ရိုသမ္မ စာကြော်းတွေအားလုံး ဖတ်တတ်သွားတော့မည်။ ပြီး
ဖတ်တတ်သွားလည် ဖတ်ခြင်းသက်သက်တွင် မရှင်။ သူဖတ်လိုက်သော စာတစ်
ကြော်းကို စောင့်ဆင်ခြင်းမည်။ သူ့ဘဝ် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်၊ ယခင် သူ့ကြော်း
မှတ်ထူးသည့်များ၊ သူ့အား ဒေါက်မှုနှင့် ဒီအား အထင်ရှုးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
စွဲချင်သည်။ သူ့အား နှစ်ဘုရားများထဲတွင် စောင့်နှင့် အထင်ရှုးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်
စွဲချင်သည်။ သူ့အား နှစ်ဘုရားများကို ကြည့်လို့ မရှိသေမှာ ရိုးရာဘာသာစေလေ့

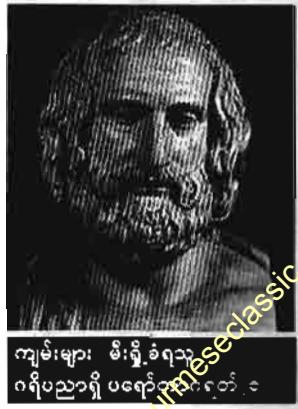
—နှစ်ထွား—

မ်တည်လုပ်ကိုင်မည်။ စာ များများ ဖတ်လာသည်နှင့်အမျှ သူ၏ အသစ်အသစ်
ပြောမြင်တာတွေ များပြားလာမည်။ သူ့ခေါင်းထွားတွေ အသိအမြင်တွေ
လို့သူ့လာသည်နှင့်အမျှ အရာရာကို မိမိ သိမှတ်ထားသည်များဖြင့် (၁) မိမိ
လို့သိမှတ်ဖြင့် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်သည့် အလေ့အကျင့် စွဲမြှုပ်နှံမှုလာမည်။

ထို့ကြောင့် စာဖတ်တတ်သူရှိ အလွယ်တကူ လျည်ပြား၍ မရနိုင်။
ဒီနှင့်ချုပ်ရန် ခက်သည်။ ကြောရည် ကျွန်ပြုခိုင်းစေရေး ဖြစ်နိုင်။

ထို့ကြောင့် အာကာပြုးသော သက်ရိုးဆိုင်မားများကိုလိုလောက်ပြီ ဟုကြည်လာဖို့ကြော ငါးအတိုင်း
အိမ်အောင် တကယ် လုပ်ဆောင်သည်များ ရှိခဲ့သည်။ ယင်းအနက် နည်းလမ်း
ပေါ်စံက မလိုလား မနှစ်သက်သော စာအုပ်များတို့ ရို့ရို့စီရင်ခြင်း ဖြစ်သည်။
အအုပ်တို့၏ သမိုင်းကြောင်းကို ကြည့်လျှင် ရှေးခေတ်အီဂျုံဒေသမှ စက်
သည့် ကျူးချုပ်စာလို့ (papyrus scroll) များမှသည် စွဲ့ကြွေ့ပို့နိုင်သည့်
အနေအထား စာအုပ်များအထူး အသွေးသွေးနှင့် အမျိုးမျိုးနှင့် ရှု့ကြသော စာအုပ်
အပေါ် အပြောက်အပြားပင် မီးတောက်မီးလျှေား ကြေား၍ ပျက်စီးပျောက်ဆုံး
ကြောင်း တွေ့ရလိမ့်မည်။

ကန်းရှုံး မီးရို့ခံရသည်များအနက်
အထင်ရှုးဆုံးတစ်ခုက ဂရိပညာရှိ ပရော်
ဘာဝရတ်(၁) (Protagoras ၄၈၅ ဘီစီခန့် -
၁၀ ဘီစီခန့်)၏ ကျမ်းများ ဖြစ်သည်။
နောက်ဘာရတ်(၁)မှာ ဆော့ခေတ်အို့နှင့်
အို့ပြင် ထင်ရှုးသည် ဂရိတွေးခေါ်ရှုံး
ဘီးရှုံး ဖြစ်ပြီး ဆုံးဖော်ဆရာများထဲတွင်
အောင့်နှင့် အထင်ရှုးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
ဖြစ်သည်။ သူ့အား နှစ်ဘုရားများကို
ကြည့်လို့ မရှိသေမှာ ရိုးရာဘာသာစေလေ့

ကျမ်းများ မီးရို့ခံရသည်မှာ ရိုးရာဘာသာစေလေ့

များကို မထော့မြင်ပြုမှုတိဖြင့် စွပ်စွဲကာ သူနေသားသည့် စာအုပ်စာတမ်းများကို ဘိစ် ငါးရာ ခုနှစ်တွင် အက်သင်(၁)မြို့၌ မီးရှိုးသုတေသနမှု နောက်တွင် လူကိုလည်း တိုင်းပြည်မှ အာဖြူးအပိုင် နှင်ထုတ်ခဲ့သည်။

သမိုင်းတစ်လျောက် စာအုပ်မီးရှိုးသုများထဲတွင် အကြီးကျယ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် ကတရှတ်တဲ့တိုင်းကြီး တည်ဆောက်ခဲ့သည့် ဘုရင် ရှို့ရှင် (Shih Huang-ti ၂၅၉ ဘီစ်ခန့် - ၁၁၀ ၂၁၀ ဘီစ်ခန့်) ဖြစ်သည်။ ရှို့ရှင်တိသည် သူ၏ ချင်မင်းဆက် မတိုင်းမိုးက ရှို့ရှင်သည့် တရှတ်စာပေ တရှတ်သမိုင်းနှင့် တရှတ် အတွေးအခေါ် ကျမ်းအားလုံးကို မီးရှိုးသုတေသနမှုပြီး တရှတ်တို့၏ အသိပညာနှင့် ထုံးခေါ် အစဉ်အလာများကို ဆင့်ကမ်းပြန်ချိသူများဖြစ်သည့် ကျွန်ုပ်များရှုပ်(၁)ပညာရှင် ဂုဒ်ဝေ ကျော်တို့အား အရှင်လတ်လတ် မြမြှုပ်ရှိရင် ခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ ရှို့ရှင်တိ လက်ထက်၌ တရှတ်ပြည် အနှစ်အပြားတွင် သေ ကျမ်း၊ စိုက်ပျိုးရေးကျမ်း၊ နိမိတ်ဖတ်ကျမ်း အချို့မှုအပ စာအုပ်စာတမ်းမှု၏ သလောက် ရွားသွားပြီး သူ၏ နှစ်းတော် စာကြည့်တို့တစ်ခုသာ ပြည့်စုံစွာ ကျန်ရစ်သည်။ မီးပျားရေးနယ်ပယ်တွင် ဆန်ပါးနှင့် ပိုးထည်လုပ်နှင့်များကို

ချုပ်တိုင်သကဲ့သို့ အသိညာက် နယ်ပယ်၏ ပညာရှင်းမြစ် အားလုံးကို ဘုရင်နှင့်နှစ်းတော် က လက်ပါးကြီးအပ် ချုပ်ကိုင်လိုက်ခြင်း ဖော်သည်။

■

မိမိလိုရာကိုသာ ဖြန့်ချိပြီး၊ မလိုတာ မှန်သူ၏ ဖျက်ဆီးတတ်ခြင်းကား အသိညာက် လက်ပါးကြီး အပ်သူတို့ အစဉ်အဆက် လုပ်လေ့ရှိခဲ့သည် နည်းလမ်းလမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

အလက်အွေး-သ-ဂရိတ်၏ အင်ပိုင် ယာကို ခွဲစေဆေက်ခဲ့သည့် ဆယ်လုံးဆင် မင်းများသည် ဂရိစကားပြောသူ၊ ဂရိနှင့် များကို ကိုးကွယ်သူ၊ ဂရိယဉ်ကျေးမှု မထော့ထုံးများကို အထွေထုတ်အမြတ် ထားသူများ ဖြစ်သည်။ သို့သော သည်ဘာသာခေါ်လုံး မိမိတို့ နှစ်သက်ခံယူကြရုံးမှုနှင့် မကျေနှင့်

သမိုင်းတစ်လျောက်
အကြီးကျယ်ဆုံး စာအုပ်မီးရှိုးသု
တရှတ်စာရာ၏ ရှို့ရှင်တိ

BURMESE
CLASSIC
COM

နှင့်တို့ သိမ်းပိုက်ထားသည့် နယ်မြေများရှိ အခြားတစ်ပါး လူမျိုးများကိုပါ ပို့ခဲ့လေများ ရှိုက်ထည်ပေးရန် ကြီးဗားကြေသည်။ သည်အခါ အရှေ့အလယ် ရှို့ရှင်ရှိ ဂျားများနှင့် အခိုက် ပြသနာတက်သည်။ ဆယ်လုံးဆင် မင်းတစ်ပါး ပြည့်သည် အင်တိုင်ယောခပ်(၁) (Antiochus IV) လက်ထက် ဘိစ် ဘေး ခုနှစ်တွင်မူ ဂျားဘာသာ ဂျားယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာများကို အမြတ်ဖြတ် ဆုတ်သင်သည် အနေဖြင့် ပျော်ဆလင်ရှို့ကို လုံးဝ ဖျက်ဆီးပစ် ခဲ့သည်။

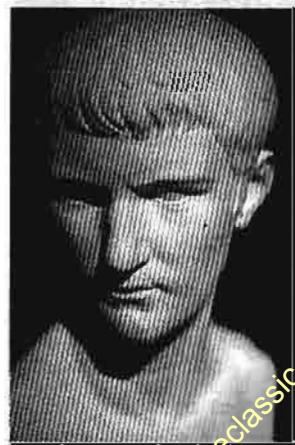
ရှည်လျားသော ရောမအင်ပါယာ အတိကြီး တစ်လျောက်လည်း စာအုပ် စာပေ ဆန်ကျင်သည့် မင်းကေရာင်တွေ ကြောခဏ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ရောမ အော်ဆီးတစ်ပါးပြစ်သူ ကာလုပ်(၁)ယာလာ Caligula အော် ၁၂ - ၄၁။ သည် စုံ ဘုံးဘွဲ့ကြီး ဟိုးမား (Homer)၊ ရောမတာဆို ဘန်လ် (Vergil) နှင့် ရောမ သမိုင်းဆရာတစ်ပါး (Livy) တို့၏ စာများအားလုံးကို ရှို့ရှင်ဖျက်ဆီးရန် အမိန့်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

အော် ၃ ရာစုအတွင်း ယိုယွင်း ခဲ့သည့် ရောမအင်ပိုင်ယာကို ပြန်လည် ၃ ဆုံးရန် အားလုတ်သည့် ဘုရင် ရိုင်အာ ဒေါ်ရှို့ (Diocletian အော် ၂၄၅ - ၃၁၆) လက်ထက်တွင်မူ ခရစ်ယာန်များနှင့် ပစိုပက္ခ ပြန်ရာ ခရစ်ယာန် အမြောက်အမြား ရှင့်းသေး သုတေသနခြင်း ခံရသကဲ့သို့ အင်ပိုင် သာတစ်ခွင့်ရှို့ ခရစ်ယာန်ဘာသာ စာအုပ် စာတမ်း မှန်သမျှလည်း မီးရှိုးဖျက်ဆီးခြင်း ခဲ့ရသည်။

ဤသည်က စာအုပ်သမိုင်း စေ အော်ဆီးကာလ စာအုပ်ဖျက်ဆီးမှု နမူနာ

ကျော်ဆလင်ရှို့
ဂျားယဉ်ကျေးမှု အော်ဆီးပစ်ခဲ့သည့် အင်တိုင်ယောခပ်(၁) (Antiochus IV)

စာအုပ်စာရာ ဆန်ကျင်အော် ရောမအင်ပါယာ အော်ဆီးကာလ ကာလုပ်(၁)ယာလာ

တချိကို ဖော်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စာတစ်အပ် မီးရှိ ခံရသည်ကို ကြည့်ကာ ဖြစ်ပေါ်သော ခံစားမှုတွေ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မတူကြ။

ဂျာမန် စာရေးဆရာတိုး ဂါးထာ (Goethe ၁၇၄၉-၁၈၃၂) ငါးစဉ်က ဖုန်းဖွတ်ပြေ့တွင် စာအုပ်တစ်အုပ်အား မီးရှိ နေတာ ဖြင့်ရသည့်အခါ ကွပ်မျက်ပွဲတစ်ဦး သို့ တက်ရောက်နေရသလို ခံစားခဲ့ရသည် ဟုဆိုသည်။ “သက်မဲ့ပွဲည်း တစ်ခုအေး အပြစ်ဒက် စီရင်နေသည်ကို ကြည့်ရခြင်း သက်သက်ကပင် ကြောက်ချို့တုန်းလှပ်စရာ တစ်ခု ဖြစ်နေသည်” ဟူ၍၏ သူ ရေးသာ ခဲ့သည်။ ၁၅ ရာစု စိတ်နှင့် ပေါ်တူဂါယု့ စာအုပ်မီးရှိမှုများအကြောင်း ရေးသာ ခဲ့သည် ဂျာမန် ကဗျာဆရာ ဟိုင်းနာစ်(ခ) ဟိုင်နာ (Heinrich Heine ၁၇၉၇ - ၁၈၅၆) က “စာအုပ်မီးရှိတဲ့ အရပ်မှာ နောက်ဆုံး တော့ လူကိုပါ မီးရှိ၊ လာကြပါမှ မယ်” ဟု သော မှတ်သားဖွံ့ဖြိုးစကားကို ဆိုခဲ့သည်။

ဂျာမန် တဗျာဆရာ ဟိုင်းနာစ်(ခ) ဖိုင်နာ

ဖြစ်ရပ်များကို ဖောက်ယျက်ပစ်နိုင်ပြီ စိစိတို့ လူ၊ အွေးအစည်းအတွင်း လလိုလုံး အင်သည့် အတွေးအမြင် အယူအဆများကို ရှင်းလင်းပစ်နိုင်ပြီ ဟုခံယူကာ မီးရှိပွဲကို အောင်ပွဲပမာ သဘောထားတတ်ကြသည်။

၁၉၃၃ ခုနှစ် မေလ ၁၀ ရက်နေ့ ဘာလင်မြို့တွင် ကျင်းပဲခဲ့သည် နာအိတို့ စာအုပ်မီးရှိပွဲမှာ ၂၀ ရာစုအတွင်း အထင်ရှုံးဆုံး ဆန့်ကျင် အယူအဆ ဖျက်ဆီးပွဲတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ တရားဝင် မှတ်တစ်ဦးတစ်ဦး တင်မရာများ ရှေ့မှောက်တွင် ဂျာမန် ဝါဒဖြန့်ချို့ရေးဝန်ကြီး ဂိုးဘေး(၁) (Paul Joseph

Goebbels) က မိန့်ခွဲန်းပြောသည်။ စာအုပ် ပေါင်း နှစ်သောင်းကျော်ကို မီးရှိ၏သည် အသည်ပွဲသို့ လူတစ်သိန်းနှင့် တက်ရောက် တာ လက်ခုပ်ပြောသော ပေးခဲ့ကြသည်။ ဂိုးဘေး(၁)က နာအိတ်တောက်ခဲသူ လူအုပ်စု၏ ထိနေ့သာလုပ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အတိတ် တ အည်အာကြော်များကို မီးရှိ၏သတ်သင် ပေါင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ စိတ်ဓာတ်ဟောင်းတွေ သေကျော်များအားပြီဆိုတာ တစ်ကဲ့မှာလုံး သိမြင်အောင် အင်နှင့်အားဖို့ အထင် အရား ပြောလိုက်သည့် လကွေကာ သာက တစ်ခုလည်း ဖြစ်ကြောင်း၊ သည်ပြောပုံမှု နောက် စိတ်ဓာတ်သင် (gew spinn) တည်း ဟူသော မီးနှစ်ငုတ်သည် ဖြစ်ကြောင်း၊ အားပါးတရာ ပြောကြားခဲ့သည်။

ဂျာမန် ဝါဒဖြန့်ချို့ရေးဝန်ကြီး ဂိုးဘေး(၁)

ထို့ပွဲ၍ စာအုပ်များကို မီးပဲထဲ ပစ်မထည့်မီ မီးရှိခဲမည့် စာအုပ်အသီး သိမြင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှုတ်အပြစ်တင်စကား သိမ္မဟုတ် ငါးတို့၏ အပြစ်ကို ဖော်ပြု သော စကားများကိုလည်း အလေးအနက် ကြော်ပြောဆိုကြသေးသည်။ ကမ္မာကျော် စာရေးဆရာတိုးများ ဖြစ်ကြသည့် ခွဲန်းစိုးတိုင်း၊ အေးနက်(၁)ဟံမင်းဝေး၊ မာဆယ်ပရူးစ်၊ အိပ်(ခ)ရှိပဲလ်(၁)၊ တော့မတ်(၁)မန်း၊ ရှုက်လန်ဒန် တို့မှုသည် နိုင်ငံရေးနေးခံချုပ်ရှင် ကူးလ် ဓားက်(၁)၊ သိပ္ပပညာရှင် အိုင်းစတိုင်း၊ စိတ်ပညာရှင် ဆစ်ဝါမန်ဖရိုက် တို့ သာမက မှုက်မှုမြင် နားမပြေားမှ ထူးချွန်သော ပညာတတ်တစ်ဦးဖြစ်လာသူ ထယ်လင်ကဲလား အထိ ရာနှင့်နှီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ အတ္ထားဖွဲ့ သွေ့မှု စသည့် စာအုပ်စာတမ်း၊ မြောက်မြားစွာကို စွဲချက်များစွဲတင်၍ စိုင်ခဲ့ရာ ဆိုခဲ့ချက်များ အရာဆီးသော နာအိတ်အောင်းအောင်း ရေးသာမြင်း မျှေးသည် မည်သည်စာအုပ်စာတမ်းပေါ်မှု ဖုန်းခြင်း၊ လက်ဝယ်ထားနှီးခြင်း၊ မြော်လူ့ ဒီတို့ပင် တားဖြစ်လိုက်သောသဘော ဖြစ်ပေသည်။

■ ■ ■

သူတစ်ပါးကို သင်ခန်းစာတွေ ပေးနိုင်ခဲ့သော်လည်း

လူက အရှပ်ဆိုး အကျည်းတန်သည်။ ဘဝအဆင့်မှာ
လည်း သူများတကာထက် အလွန်နိမ့်ကျသည့် ငွေ
ဝယ်ကျွန်း တစ်ယောက်များသာ ဖြစ်သည်။

သို့သော် လောကအကြောင်း လူအကြောင်း
ကောင်းကောင်း သိနားလည်သည်။ သွက်သက်
ထက်မြှက်သော ဦးနောက်ရှိသည်။ ဥက္ကာ အကြောင်း
အမြင် ပါသော စကားတိုကို အတ်လမ်းအတ်တွက်
ဆင်၍ ပြောတတ်သည်။

ထိုကြောင့် ကျွန်းဆိုတာကို မေ့ဆုံးကာ
သူစကားဂုံး ပေးမောန်ခေထာင် ပြုခြင်သည်။

ဂုဏ်ပုဂ္ဂိုလ်တေး ဝရီပုဂ္ဂိုလ်ခာဏုပြီး အို့ပြု
(Aesop's Fable) ဘီစီ ခန့် - ဤမြေ၊ ဘီစီခုပြုခြင်သည်။
အသားမည်းသည်ကို အကြောင်းပြုတာ၊ Aesop's
(ဘီစီပိုးပီးယား ပြည်သား၊ သို့မဟုတ် အားဖို့
သား လူမည်) ဟူ၍ ခေါ်ခာတာ အို့ပြုခြင်သည်
ဟုဆိုသည်။

အို့စွဲပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဒါ အို့စွဲပုဂ္ဂိုလ်ပဲ တာဝါး
လည်း ဖတ်ကြသည်။ သူအမည်နာခ ပေါ်တော်
ဆင့်ခဲလည်း ဖတ်မိကြားမိ ကြသည့် နေ့၏

ဆက်ဆံပြောဆိုရာများမှာလည်း သူ့ပုံပြင်များ၊ ပုံပြင်ထဲက စကားနှင့် ပုံပြင်ကပေးသော သင်ခန်းစာ အဆိုအမိန့်များကို အမှတ်မထင်ပင် သုံးစွဲမိတ်ကြသည်။ အိမ်ပုံပြင်တွေသည် တစ်ကဲ့လုံးက လူတွေ၏ သိမ်းသာရုံးတွင် ကိန်းအောင်စွဲထင်၍ နေသည်။

လျှင်မြန်သော်လည်း အပျော်ကြီးသည့်ယုန်အား နောက်သော်လည်း ရိရိယကောင်းသည့် လိပ်က အနိုင်ရသွားသော ပုံပြင်ကို ကလေးတိုင်းလိပ် ဖတ်ယူကြသည်။ သည်ပုံပြင်က ဘာသင်ခန်းစာပေးသလဲ မေးလျှေ Slow and steady wins the race. (ဖြည့်ဖြည်းနှင့်မှုန် ဆောင်ရွက်ပြော်းသည် ပြုပွဲမှာ အနိုင်ရစေသည်။) ဟူ၍ အတော်များများပင် ဖော်တတ်ကြသည်။

ବ୍ୟବଲ୍ୟୁ ବ୍ୟବଲ୍ୟୁ ହୁ ଯତାରେଣ୍ଟକା ଶ୍ଵାଚୁକ୍ରବ୍ୟାଃଥୁଃଗ୍ରାହି ଫୋର୍କ୍ ପ୍ରୋଟ୍ ତାର୍ଟ୍ ହେବା ଯ୍ଥିଃଗୋପାଦିଃହ୍ୟାଃଲେଃ ବ୍ୟବଲ୍ୟୁ ତାର୍ଟ୍ ଗ୍ରାହିଲାଣ୍ଟ ଯ୍ଥୁ ଯ୍ଥିଃଦେବ୍ତା ଗ୍ରିନ୍ ହେବାଇବି ତାର୍ଟ୍ ଯ୍ଥୁମୁ ଲାଭଗ୍ରହ୍ୟାତ୍ମିଦି ତ୍ରୁଟ୍ ଫେର୍ବାର୍କ ର୍ବ୍ରିଜାଗ୍ରୋପାଦିଃଗ୍ରିଲାନ୍ଡି ଗ୍ରୋଫ୍ୟାଃଯ୍ଥୁ ମ୍ରାଃଲୁହ୍ୟନ୍ତି ॥ ଲୁହିନ୍ତିଲୁହିନ୍ତା ତୁ ଫୋର୍କ୍ ପ୍ରୋଟ୍ ର୍ବ୍ରିଜାଃପ୍ରୋଟ୍ ଅମ୍ବିକ୍ ଆତ୍ମିନ୍ଦି ଫ୍ରିବାହେନ୍ତିଲନ୍ତି ଅନ୍ତିଥାମ୍ବ ଅତ୍ୟନ୍ତିତେବୁର୍ବୋଗ୍ରାହିଃ ହାନ୍ତିଏକଃହାଯୁଗ୍ରୋପାହ୍ୟନ୍ତି ॥

သည်လိုပြင် သူ့ပြင်တွေနှင့် အကျမ်းဝင်ပြီးနောက်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကျွန်ုတ်တို့ တွေ့ကြော်ဆက်ဆံရသည့် အချို့သောသူတို့၏ အမှုအကျင့်များကို သတိပြုခြင်းသည်အပါများ၏ ပုံပြင်ထဲက ၁၈၈၈ကောင်တွေ၏ စရိတ်သဘာဝများနှင့် ပြောပြီးနိုင်းယဉ်မိတ်ကြသည်။ အလုပ်မမိ၍ မလေးရ

ପୁରୁଣଲେଖାଃମୃଦ୍ଦ ତୁଲୁକ୍ତପିଲା
ଶୁଦ୍ଧାନ୍ତ କିମ୍ବର୍ଣ୍ଣି ବର୍ଣ୍ଣାଃଶୁରନ୍ତେ ଗ୍ରୂହି
ତେବେତ୍ତି ଶେଇଃତ୍ତା ପର୍ବେନ୍ତପର୍ବନ୍ତ ଶ୍ରେଣୀ
ଶୁର ଶିକ୍ଷଣେତ୍ରା ବାହ୍ୟାପର୍ଦ୍ଦ ॥

စင်စစ် ခနီးဆပ်(၁)ကိုယ်တိုင်၏ အကြောင်းမှာလည်း အန္တာရီတစ်ပုံ၏ အ ဆန်းကြော်လှသည်။ ခနီးဆပ်(၁)သည် မြေထပ်ပင်လယ်နှင့် ဒေသနှင့် မြေပင်များအနက် အချမ်းသာ အကြော်ယံး မင်း ဖြစ်သည်။ အလွန်အမင်း မြေသာကြော်ယံးသူ ဆုံးဖြတ်ခြင်း မင်း ဖြစ်သည်။ အောက်ပါတော်းမှာ မြေသာကြော်ယံးသူ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သည်။

အိုးနှစ်လုံးအကြောင်း ပုံပြင်ဆိုလျှင် ခနီးဆပ်(၁)ကို သတိပေးရန် ရှုံး
၍ ရွယ်ချက်ဖြင့် သူ့ပြောခဲ့သည် ဟုဆိုနိုင်သည်။ ပြောအိုးနှင့် ကြေးအိုးတို့ ရောင်
ကြောင်း တစ်ခုထဲတွင် အတူမျေားလာစဉ် ကြေးအိုးက ပြောအိုးအား မိမိ အနှစ်
ဆိုက်ပို။ မိမိ စောင့်ရောက်ပါပေါ် ဟုဆိုသည်။ သည်အခါ ရှုံးရေးကို တွေ့
တော်တော်သော ပြောအိုးက "ကျွန်ုံးတင်ပါတယ် ခင်ဗျာ ဒါပေမဲ့ ကျွန်ုံးတော်တော်
အဲဒါကိုပဲ ကြောက်တာပါ ခင်ဗျာသာ ပေါ်ကွာကွာလေး နေပေးမယ်ဆိုရို
ကျွန်ုံးတော် အန္တရာယ်က်း တေားရှင်း စုန်ဆင်နိုင်ပါလိမယ် ခင်ဗျာ
ကျွန်ုံးတော် နီးနီးက်က် ထိတွေ့ကြောင်း ကွုက္ခရောက်မယ့်သူက ကျွန်ုံးတော်ပါ
ဟူ၍ ပြန်ဖြေသည့်အကြောင်း ပုံပြင်။

လလိဒိယဘုရင် ခနီးဆပ်(၁)နှင့် အိမ်နီးချင်း ပါရားဘုရင် ဆိုင်းရပ်(၁) (Cyrus) သည် အိုနှစ်လုံးနှင့် တူသည်။ ခနီးဆပ်(၁)သည် ချမ်းသာကြိုးဝယ် လည်း စစ်အောင်အား မရှိ စစ်မက်လိုလားသူလည်း မဟုတ်။ သူသည် လူ့ သော်လည်း မာကျားမှုမရှိသော ပြောအိုနှင့် တူသည်။ ဆိုင်းရပ်(၁)ကမူ စစ်မက် လိုလားသူ စစ်အောင်အားကိုလည်း မပြတ်တို့ခွဲနေသူ ဖြစ်သည်။ သူက ပြောအို နှင့် တူသည်။ အိုနှစ်လုံး တို့၏မိသည့်အခါ ပြောတိုးကွဲသကဲ့သို့ ခနီးဆပ်(၁) လည်း ဆိုင်းရပ်(၁)တော့ရင် မရှိမလွှာ ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရသည်။

လ၏မိမိအနီး၍ ဂရိကျွန်းဆွဲထောင် အင်အား မကြုံမှာသည့်
အမြားမြှုပ်ဖိုင်းလေးတွေ နိုက်သည်။ သူတို့က အင်အားကြီးသူနှင့် မဟာမိတ်
ဖွံ့ဗြေသံ၏ အရောကြော်လျှင် အားကိုရလိုန့်မည်၊ မိမိတို့ရှုံး၍ မားမှားမတ်မတ်
ရပ်လိမ့်မည် ဟုမြော်လင့်တတ်ကြသည်။ တစ်နည်းပြောရသံ၏ အင်အားကြီး
သော တစ်နိုင်းကို ခေါင်းဆောင်တင်ချင်ကြသည်။ အီစွမ်ပြောသည့် ရှုံးဘုရား
လိုအင်နေသော ဗားမှားအကြောင်း ပုံပြင်ကို ကြားရလျှင် အင်အားကြီးသော
မဟာမိတ်တို့၏ အန္တရာယ်ကို သိမြင်ကာ ငါးတိုင်းပြည်ငယ်တို့ သတိထား
ရောင်ရှားနိုင်စရာ အကြောင်းနှုန်းသည်။

အဲသည် ဖုန်းပြိုင်ထဲတွင်၊

၃၁။ ဆိတ် နှင့် နံကောင် ပုံပြင်

၁၁။ မြို့တော်ထဲ ပုန်းသူပုန်း ဖြစ်သွားကြသည်။ သစ်တုံးနားကို မကပ်ခဲ့ ခံပိုင်း
အမှုသာ ခစားပို့ကြသည်။ သို့သော် အတော်လေး ကြောလာတော့ လူပ်ရှားမှု
အိမ့်များသည် ရှုပ်ဘရင် သစ်တုံးကို အရှုံးအသေ တန်လာသည်။ သူ့အပေါ်ဆိတ်
တ်ကြ ဆောကားတွေသားကြသည်။ နောက်တော့ နတ်မင်းကြီးထဲ ယခု ဘုရင်ကို
သိချင်၊ သူ့ထက် သွာက်လက်ထက်မြှုက်သော ဘုရင်တစ်ပါးနှင့် လဲပေးစမ်းပါ
တော်မင်းကြပြန်သည်။ နတ်မင်းကြီးက သို့မှုတစ်ကောင် လွှတ်ပေးလိုက်ရာ
ဘာက်ရောက်လာသည့် ဖို့မှုက အားတွေ့ တစ်ကောင်ပြီးတစ်ကောင် စားပစ်
သတေသနသည်။

ဒီပို့က ကျွန်ုတေသန နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျင်လည်းရှုံးလား မသိ၊ အသိင်းအစိုင်းထဲမှာ အပေါ်စီးနေရာ ရထားသူတို့ အနိုင်ကျင့်တတ်ပဲများကို ပျော်ပြုတတ်ပြောတတ်သည်။ အင်အားဖြေးသူတို့ လောဘကြီးတတ်သည်။ အင်အားနည်းသွား တန်းတွေလီမှာ အဆင့်အရေး ပေးလိုသော ဆန္ဒ ပို့သောအခါး မရှိပြောရေးကို ပြည်။ မြေခွေးနှင့် ခြေသားတို့ အတူစုပေါင်း ပဲလိုက်ပြောသည်အကြောင်း ပုံပြင်တွင် သူပြောခဲ့သည်။ အပဲလိုက်ပြီးနောက် သူမျှတို့ကို ဝေယူပြုရန်အတွက် သုပ္ပါဒလီအမျှပုံသည်။ ပြည်းအား ခြေသားက ပို့သုတေသနပစ်လိုက်ပြီး အနိုင်အက် နားလည်သော မြေခွေးက အေးလုံးနှင့် သာက်ကို သူအား သိပ်ကျွန်ုတေသနပေးတော့မှ မင်း ဝင်စွဲခဲာတာ သိပ်နှစ်သီးပေတယ်။ နှစ်မျိုးစေကား ပြောဆိုကာ ကျေန်းသွားသော ခြေသားအကြောင်း ပြစ်သည်။

သို့သော် တစ်ဖက်တွင် ခြေသံ့လို ခွန်အား ပြီးသဖြင့် မောက်မာမော် သော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ပါချည်းသိပ်ဟုတ်လျှပြီ ထင်မနေဖို့ မိမိ သိပ် အထင် သေးထားသော သူပင်လျှင် တစ်ခါတစ်ရဲ မိမိအတွက် ပြီးမားသော အားကို အားထား ဖြစ်သွားနိုင်သည်ဆိတာ သတိပြုကြဖို့ သူပြောခဲ့သည့် ပုံပြင်တစ်ပုံး လည်း ရှိသည်။ အဲဒါက မှုဆိုးထောင်ထားသည့် ရိုက်မှာ ချည်နောင်ပိနေသည့် ခြေသံ့အား တစ်ခါက သူအသက်ချမ်းသာပေးခဲ့ဖူးသည့် ကြိုက်ကလေးက ပို့ ပြီးများကို တိုက်ပြတ်ကာ အသက်ကယ်ခဲ့သည့်အကြောင်း ပုံပြင် ဖြစ်သည်။

နှစ်းတော်အသိုင်းအခိုင်းထဲမှာ သူ မကြာခက် ပြင်တွေ့ရသည့် ဝင့်ပဲလွှားသူ၊ ဝ မရှိဘဲ ဝ လုပ်နေသူများကို သရော်လောင်ပြောင်သည့် ဒေါ်ယောင် ဆောင်သော ကိုပုံပြင်၊ ခြေသံ့ရေခြားထားသော်လည်း တမြဲ့ပြီးအောင် တတ်သည့် သူ့အသံ့ပြီးကို မဖောက်နိုင်သည့် မြည်းပုံပြင်များကိုလည်း သူ ပြောခဲ့သည်။ နှစ်းသမီး တန်ခိုးပြင့် မိန့်းမပျိုးအသွင် ဖန်ဆင်းထားသည့်တိုင် ကြိုက်တွေ့လျှင် လိုက်ခုံတဲ့ချင်သည့် စိတ်ကို မထိန်းနိုင်သော ကြောင်းအကြောင်းသည်လည်း ငါးအထဲတွင် အကျိုးဝင်သည်။

အိုပ်ပုံပြင်များမှာနေရှု သင်ခန်းစာ အဆိုအစိမ်းကွော့သာ ပြန်ပွားခဲ့သည် မဟုတ်၊ ထင်ရှားသော ရှုပ်ပုံများ အမှတ်သက်တများလည်း ထွက်ပေါ်ခဲ့သည် အဲသည်အထဲတွင် အထင်ရှားဆုံးက 'ထင်းစည်း' ဖြစ်သည်။

လယ်သမား အဘိုးအိုး တစ်ဦးက အဖြူ မသင့်မတင့်ဖြစ်နေသော သူ့သား များကို ခေါ်ကာ ထင်းစည်းတစ်စည်းကို အစည်းလိုက် ချိုးခိုင်းသည်။

နိုက်ကွန်ထဲက ခြေသံ့ကို ကယ်တင်နေသည့် ကြိုး

အဲသုမ္မာ မချိုးနိုင်သည့်အခါ အစည်းကို ပြုပြီး တစ်ချောင်းချင်း ချိုးခိုင်းသည်။ အင်း ချောင်းတွေ ကျိုးကွန်တာ ပြင်ရှီးသည့်အခါတွင်မှ အဲသည်လို့ အေည်းပြု သော သူတစ်ပါး မှုက်ဆီးတိုင်း ခဲ့ရမည်။ စည်းလုံးညီညွှတ်မှုသာ အင်အားရှိမည်။ ရန်မှန်သမျှကို တွန်းလုန်နိုင်မည် ဟူ၍ ဆုံးမစကားဆိုသည်။ အည်ပုံပြင်မှ လယ်သမား အဘိုးအိုးကို 'ထင်းစည်း' သည် 'စည်းလုံးခြင်းသည် ချိုးအား' ဖြစ်ကြောင်းပြသော အမှတ်သက်တအဖြစ် ရောမခေါ်မှုသည် အနေခေါ် တိုင် အထိမီးအမှတ် ပစ္စည်းများ ဒေါ်းပြားများ စသည်တို့တွင် ခို့ခဲ့သည်။

အရာရာ သိနားလည်သူ ပြစ်ပါလျက် အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ကျွန်းသာရောက်ခဲ့ရသော အီစိုင်းသည် လွှတ်လပ်မှုကို အလွန် တန်ဖိုးထားသည်။ လွှတ်လပ်ခြင်းနှင့် ချမ်းသာခြင်းကို သူ မလေ့ရှိနိုင်။

ပုံပဲလွှာနှင့် အီမံ့စောင့်ခွေးအကြောင်း ပုံပြင်၌ သည်အကြောင်းကို ပြုတ်ပြုသေးသား သူ ပြောထားသည်။

အစာရေစာမဝေသဖြင့် အနှစ်ပေါ်အရေတင် ဖြစ်နေသော ပုံပဲလွှာ တစ်ခေါ်ကောင်နှင့် သားနားလှပသည် အီမံ့စောင့်ခွေးကြီးတစ်ခေါ်ကောင်တို့ တစ်ခုသော သသာညာတွင် ဆုံးကြေားသည်။ ရွှေတ်တရာ်အဖို့မှ ပုံပဲလွှာမြို့တို့ သည်ကောင် ပြီးကို စားရသော ကောင်းလေစွာ ဟုအောက်မေးမိသည်။ သို့သော် ခွေးပြီးက သီးသလောက် ခွန်အားလည်း ပြီးပုံရသည်။ စားလိုလျင် အတော် အသေ အကျော် သတ်ပုံပဲရလိုပ်မည်။ ပြီး နိုင်ဖို့လည်း မသေခား။ သို့နှင့် ကိုခွေးကြီး အည်းဝ ခန့်လည်းခန့်ပါပေသည် ဟူ၍သာ ချီးမွမ်းစကားဆုံးပြီး နှုတ်ဆက် ခွှက်ခွာဖို့ ပြင်သည်။

ခွေးကြီးပြောပြသည် သက်တောင့်သက်သာရှိလျသော အာကို ပြုးထောင်ကာ ပုံပဲလွှာချုပ်မှု ဝင်းသာလွန်း၍ မှတ်ရည်များပင် လာပုံသွားပြီး ခွေးကြီးနှင့် အတူလိုက်ပါသွားသည်။ အတူပြေးလာကြရင်း ခွေးလည်ကွင်း၏

အမွေးပြောင်နေသာ အကွက်တစ်ကွက်ကို ဝံပုလွှေ သတိပြုမိသည်။

“အခိုအမှတ်က ဘာလဲ၍” သူကမေးတော့

“အလကားပါ၊ ဘာမှအရေးမကြီးပါဘူးပြု၊ ကျွန်တော့ကို လည်ပတ်ပတ်ပြီး ချည်ထားတဲ့အခါ လည်ပတ်စားလို့ အမွေးနည်းနည်း ကျတ်တာပေါ့ ပြု” ဟုဆိုသည်။

ဝံပုလွှေ တွဲခနဲ့ ရပ်သွားသည်။

“ချည်ထားတယ်၊ လည်ပတ်ပတ်ပြီး ချည်ထားတယ်၊ ဟုတ်လား”

သည်လို့ အထိတ်တလန့်ဆိုကာ အစာဝ၍ လျပနေသည် မိတ်ဆွေ အိမ်စောင့်ရွေးကြီး နဲ့သေးမှ ချာခနဲ့ လျည့်ထွက်သွားပြီး အစာမဝေသော လည်း လွှတ်လပ်မှု ပြည့်ဝသည် သူတော်သို့ပင် ပြန်ဝင်သွားလေသည်၊ တဲ့။

ဘဝေးအသိဖြင့် ပြောခဲ့သည် အိစိုပ်၏ ခံစားချက်ပါသာ ပုံပြု တစ်ပုံး ဟုဆိုရပါမည်။

လွှတ်လပ်မှုကို ပြတ်နိုးသော အိစိုပ်သည် ကျွန်ဘဝ၍ ရှိစော် ရုပ်နှုန်း ဆိုပါးလှသော မိမိကြော်အတွက် အကြိုးအကျယ် ဝေးနည်းကြော်ကွဲစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်ဖို့ပါလိမ့်မည်။ သည်ဘဝမှာ ဆက်လက်ရှင်သန့်နေ၍ကေား အမိဘာ် ရှိပါ၍မည်လား ဟူသောအတွေးမျိုးပင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးနိုင်သည်။ သို့သော သည်ဘဝကို မိမိဘာသာ ရပ်ခံပစ်လိုက်တော့မည် ဟူသော အကြိုးအကျယ်နှင့် ကိုကား သူ လက်သင့်မခဲ့။ လောကြော်မှာ ကိုယ့်ထက်ဆိုးသော ဘဝကျော် အများကြီးရှိသေးသည် ဟူသော အတွေးမျိုးဖြင့်သာ သက်သာအောင် သူ နေခဲ့သည်။

သည်သဘောကို ယုန်တွေအကြောင်း ပုံပြုတစ်ပုံးတွင် သူ ဖော်ခဲ့သည်။

တစ်ခါ့၌ ယုန်တွေစေးကာ မိမိတို့ဘဝ လုပ်မှု ကင်းမဲ့လုပ်အကြောင်း တွေ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ပြောဆိုရင်း အားလုံး မိတ်တော်ကျေလာ ကြသည်။ မိမိတို့မှာ မြေမှာပြေးသည် စွေးကိုလည်း ကြောက်ရသည်၊ ကောင်းကင်းမှာပျော်သည် လင်းယုန်နှင့်ကလည်း အန္တရာယ်ပေးသည်။ အခြားတိရှိနှင့် အများအပြားအပြင် လူတွေကလည်း ကရှုဏာမထား သားကောင် အဖြော် ဖမ်းစားကြသည်။ ထို့ကြောင့် နေသေမလား ဥပဒေမလား အမြို့မို့ ပူးပန်ကာ တထိတ်ထိတ်တလန့်လန့် အသက်ရှင် နေကြမည့်အစား ယူ ချက်ချင်းပင် အားလုံးသေလိုက်ကြတာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်မည် ဟုဆုံးဖြတ်ပြု

စပ်သီးချုပ်သာ မြေဇွဲး

အတန်တစ်ခုဆီသို့ အုပ်လိုက် ပြောကြသည်။ ရေထဲ ခုန်ချသတ်သောမည် ခုန်တွေ ကန်နား ဝရွှေ့သုန်းကား ရောက်လာသည့်အခါ ကန်သား ပတ်လည် ၁ အားတွေ သူ့ထက်ငါ အသေးအမြန် ရေထဲဆင်းကာ စုပ်လျိုးပျောက်ကွယ် ခွားကြသည်။ သည်ဟာကိုမြင်တော့ ယဉ်များထဲမှ တစ်ကောင်က အသိဉာဏ် ပြန်ဝင်လာသည်။ “ဟေ့... ဟေ့... အားလုံးရပ်ကြ” သူ့အဖော်ယုန်များကို သမန်းကတန်း လှုပ်းတားသည်။ “အရမ်းအရမ်း မလျှပ်ကြနဲ့မျိုးကွာ တို့ထက် အထိတ်ထိတ် အလန်လန်နဲ့ နေရတဲ့သူတွေရှိတာ တွေ့တယ် မဟုတ်လား” သူ သူပြောလိုက်သည်။

ကိုယ့်ထက် အခြားနေဆိုးသူတွေပင် နေနေကြသေးလျှင် ကိုယ်က ဘာကြောင့် သတ်သောမည်နည်း။ လောကမဲ့ကို အားလုံးမပေးမှု ပြုတိုက်တိုက်တွန်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်ဖက်တွင် လောကကြီးကို စိတ်ပျက်လုပ်ပါပြီ ဆိုသော်လည်း ဥက္ကားသော သည်ဘဝကြိုးကိုပင် ခင်တွယ်နေတတ်သည့် လူတို့၏ သဘာဝကို ဆောင်ပြောင်ရပ်မျိုးလည်း ပုံပြုမျိုးလည်း သူပြောတတ်ပါသည်။

မြို့မှာ ရောင်းချရန်အတွက် ထင်းစည်းကြိုးကို ထမ်းပိုးသယ်ဆောင်လာ ခုန်းအုပ်စု အကြောင်း ဆုံးပါစိုး။ ခန့်ကလည်း ဝေးသဖြင့် သိပ်ပင်ပန်း အသည်အခါ ထင်းစည်းကြိုးကို ပစ်ချုပြီး လမ်းဘေးမှာထိုင်ကာ “သေမြင်ရေ ပုံဆိုသာ လာခဲ့ပါတော့” ဟုဆိုသည်။ သူ့ကို တစ်တေနသံကြောတော်သေမြင်း ခုံးချင်း ရောက်လာသည်။ “တဲ့ ဘာအတွက်ခေါ် သလုံး” သေမြင်းတ

မေးသည့်အခါ အဖိုးအိုက ဖျာဗျာသလဲ ဖြေသည်။ “ဒီထင်းစည်းကြီး လေးလွန် လို မမနိုင်ဘူးများ ကျွ်ပခဲ့ပါ ပင့်တင်ပေးစမ်းပါ” ဟူ၍။

အီစွဲပုံပြောများထဲတွင် တစ်ခါတစ်ရဲ အီစွဲပုံကိုယ်တိုင်ပင် အတောင် အပြစ်ရော သင်ခန်းစာ စကားပြောသူအဖြစ်ပါ ပါဝင်နေလေ့ရှိသည်။

တစ်ခါ၌ သူ့သင် ငွေးသပ်(စ)က အည်သည်များကို တည်ခင် ကျွေးမွေးရန်အတွက် အကောင်းဆုံး ဟင်းလျာများ နွေးချေယိုစီစဉ်ရန် အီစွဲအား တာဝန်ပေးသည့်အခါ အီစွဲက လျှာတွေချည်း ချက်ခိုင်းသည်။ ဘာကြောင့် လျှာတွေချည်း ကျွေးရသလဲ မေးသည့်အခါ လျှာထက်သာတာ ဘယ်အနာ ရှိမယ်၊ ငယ်ရွယ်စဉ်မှာ ကျောင်းသင်ခန်းစာ ကျက်မှတ်ကြတော့လည်း လျှာ အတွေးအခေါ် အမြော်အမြင် စကားတွေ ပြောဆိုခွေးနေးကြတော့လည်း လျှာ၊ အဝန်းချင်စွာ ဟောကြ ပြောကြတော့လည်း သည်လျှာ၊ ကွယ်လွန် သွားသော ပိုတ်ခွေးသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အတွက် ခီးကျူးရှုက်ပြုစကား ပြောတော့လည်း သည်လျှာ၊ လျှာထက် တန်ဖိုးရှိသောအရာ ဘယ်မှာရှိမှာနှင့် ဟူ၍ သူဖြေသည်။ နောက်တစ်နောက် အသားထဲမှာ အဆိုးအား အသားကို ချက်စိုးကွာဟု သင်ခက် ခိုင်ပြန်သည်။ သည်အခါလည်း စားပွဲသောက်လာသည့် တင်းပွဲတွေက လျှာတွေချည်း ဖြစ်နေသည်။ ဒါကကော ဘယ်လိုဖြစ်ပြန်တာတုန်း မေးသည့်အခါ လောကလူ့လျှာတွင် လုတ်မာ ကောင် ကျက်သည့် အရာမှန်သမျှ လျှာမပါလျှင် မဖြိုး။ သည်လျှာဖြစ်ပင် မူသားစကား ကုန်းချောစကား သစ္စာဖောက်ဖျက်သည့် စကားတွေ ပြောကြသည်။ သည်လျှာ ဖြစ်ပင် ဆဲရေး တိုင်းတွေကြသည်။ ရှုန်းရင်းကြမ်းတမ်းသော စကားတွေ ပြောကြသည်။ တစ်ဖက်သားကို လိမ်းလည်လည်ဖြားကြသည်။ သည်လျှာကြောင့် ပိုတ်ခွေးတွေ ရှုန်းဖြုံးကြသည်။ ဖြုံ့ချွာတွေ ပျက်စီးရသည်။ ခကောင် နိုင်ငံတော်တွေ ပြီကြုံကြရသည့်ဟု သူဖြောလေသည်။

သို့သော တစ်ခါတစ်ရဲ၌ ယင်းသို့ အတွေးအခေါ် စကားတွေကြ ရှင်းလင်း ပြောဆိုစရာ မလိုဘဲ အပြုံအမှု သက်သက်အားဖြင့် သူ့ဘာက်၌ ထက်ပုံကို ပြသတာဖိုးလည်း ရှိသည်။

တစ်ခါ၌ အခြားကျွ်များနှင့်အတူ အက်ဟဆင်(စ)မြှုံးသို့ ရောင်းဆုံး ရန် သွားရသည့်အခါ ဝန်စည်းစလယ်များကို အားလုံး ဝေမျှထမ်းပို့ကြရသည်။ တစ်ပါးသူတွေက သက်သာမည့် ဝန်ကို နွေးနေစဉ် အီစွဲက အခြားအထုပ်တွေ

ယုန်နှင့်လိုင် အပြီးပြီးမြဲ

ဘက် အများကြီး လေးလဲသည့် ပေါင်မှန်တောင်းကို ကောက်ထမ်းသည် အခါ သူ့ကို အရွေး ဟုလောင်ကြသည်။ သို့သော လမ်းခန့်ချုပ် သူ့တောင်းထက ပေါင်မှန်ရိုက္ခာကို စားကြရသည်ဖြစ်ရာ နောက်တွင်မူ တောင်းအလွတ်ကိုသာ ကျုံ့လျက် ညာနေစာတားပြီးနောက်တွင်မူ တောင်းအလွတ်ကိုသာ ကျုံ့သယ်ရတော့သဖြင့် ဘယ်သူ့သလဲသလဲဆိုတာ အားလုံးသဘောပေါက်ကြရ ဆေသည်။

လောကအကြောင်း လူ့အကြောင်းကို ပိုလိုရော သည်လိုပါ ဘက် ပေါင်းစုံမှ သိသဖြင့် အသင့်အတင့် ကျင့်ကြနေထိုင်သွားနိုင်လိမ့်မည် ဟုယူဆ သော အီစွဲ။

လောက၌ လူမြှုံးကြုံးချုပ်း မနော တစ်ခါတစ်ရဲ လွတ်လပ်ပေါ့ပါး ရာ နေတတ်ဖို့ကြိုးတော်းထားသော လေးကိုင်းနှင့် ဥပမာပေး၍ ပြောခဲ့ဖူးသော ခို့။

ပြသာမှန်တိုင်းနှင့် ကြုံသည့်အခါ ဝက်သစ်ချပင်ကြီးများလို ထိုက် ရင်မဆိုင်ဘဲ ကျူပ်ငယ်များကဲသို့ အလိုက်သင့် အလျားသင့် ပို့ဆို၍ သော နည်းမျိုးဖြင့် ရှင်သန်အောင် နေထိုင်တတ်ဖို့ အကြုံပေါ့အူးသော ခို့။

သူ့အာခံတွင်းမှ အနုံဆိုးထွေက်သလား မေးပြီးနောက် နှုတိသည်၍

ଜୀବନ୍ତ କଷିତ୍ରରେ ଉତ୍ସବରେ କରିବାକୁ ପାଇଲୁ କାହାରେ କରିବାକୁ ନାହିଁ ।

တစ်ကျွေ့တိညားကို မထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့သောကြောင့်လား လွှဲချော်တာ တွေ့ဖြင်လျှင် စောင်းပါနိုင်ဖြည့်ဖြစ်စေ မဖော်ပြတဲ့ မနေ့နှင့်သည့် ဟာသာမား ငါ သဘာဝကြောင့်လား သို့တည်းမဟုတ် ပညာရှိ သတိဖြစ်ပဲဆိုသည့် အကျဉ်းဆုံး အလာ စကားအတိုင်းပင် သတိလေ့စာစ်ချက် လစ်ဟန်းခဲ့ခြားလား ...

ဒယ်လဖိုင် (Delphi) ဆိုသည်က ဂနိုပြည်အလယ်ပိုင်းက ရွှေ့မြှုတော်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဒယ်လဖိုင်တွင် အပိုလိုနှစ်သား၏ နတ်ကွန်းတစ်ခု ရှိသည်။ အပိုလိုသည် အနုပညာ၊ ဆေးအတတ်နှင့် ပေါင်အတတ် တိုကို စောင့်သော နတ် ဖြစ်၍ ဒယ်လဖိုင်ရှိ သူ့နတ်ကွန်းတွင် နတ်ပုံရောဟိုတ်ဆရာမ (oracle)

သယ်လုပိုင် နတ်ကွန်း

၁၁၁။ နတ်ဆင့် ရွှေဖြစ်ကို ဟောလေ့ရှိသည်။ ပေါင်မဲ့လာသုမားကို နတ်ပူးနှင့် သာ ပုရောက်တိတ်မက မသက္ကာသော စကားသုမားဖြင့် ဖြေကြားပြီး သူ အဖြေး နတ်ဆရာတိက အပိုပှယ်ဖွင့်ပေးလေ့ရှိကြသည်။ အယ်လဖိုင်နတ်ကွန်းနှင့် ပောင်သည် အိုပ်တို့မတိုင်ငါ နှစ်ပေါင်း လေးငါးရာကတည်းကပင် တန်ခိုး သော နတ်ကွန်းတင်ခုံးဖြစ် ထင်ရှားကာ ရပ်ဝေးပေါ်နီးမှ လူသူ အရောက် အပေါက်များခဲ့သည်။

ဘာကြောင့် ဘယ်လိုပြစ်သည်ကို အတိအကျမသိရာ သို့သော တစ်ပိုင်း သိစ် မှတ်တစ်များကို ဆက်စပ်ကြည့်သည့်အရွှေမှ အိုစ်သည် လစ်ဒိုဘာရင် အနီးဆုံး(၁)၏ ဘာဝန်ပေးချက်အရ ဒယ်လဖိုင်သို့ ရောက်သည်။ အနီးဆုံး(၁) မ သူ့အား နှစ်ကွန်းသို့ တန်ဖိုးကြီးသော ပူဇော်ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် အလူ ငွေ့များ ပေးပို့ရန် ခိုင်းစေခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

ဒေဝါစ်သည် နတ်ပုရောဟိတ်မကို မယုံကြည်သောကြောင့်လား နတ်သရာတို့ လုပ်ကိုင်ပုံများကို မဖော်သက်သောကြောင့်လား မသိ ငါတို့တို့ အဖော်ရာရောက်သော ပုံပြင်များ ပြောမိခဲ့သည်။ နတ်ကွန်းတွင် တစ်ခုတော်သောက်က အပိုလိုနတ်အတွက် ယပ်ပူဇော်ရန် သိုးခိုတ် စာသည် သတ္တဝါတော် အောင် ယူဆောင်လာသည် ဆိုပါမြို့။ နတ်ကွန်းရှိ ပုံရှုလ်တိုက ဇာတစ်နောက် ဒီချက်၍ တိုင်ဆောင်ကာ အနီးတွင် အသင့်စောင့်နေကြသည်။ နတ်သရာတာ မချေသွားပါကို သတ်ဖြတ်ပြီး အရေခံခွာကာ ကိုယ်တွင်းအပါးအသေးဆုံး အစိတ်တစ်ခေသစီ ယူပြီးသည်နှင့် တစ်ဖြိုင်နှင်း စောင့်ကြည်အေားဖြော အော အစိတ်အပိုင်းကို ဝင်ရှု လို့ဖြတ်ယူကြရာ ယပ်ပူဇော်သုအောက် ဘာမျှ ပြည်မည်ရရ မကျေန်စ်တဲ့ ရှိတတ်သည်။ သည်ကျေအုပ္ပါယ် အော်မျှ သုတေသန ပြည်မည့်ပြီး။ သည်လူတွေသည် လောဘပြီးသူ နိုင်ခိုင်သုအောက်ပြည်များ ပြည်များ အောင်သည်။

အဲသည်တုန်းက ဆဲတွေခဲ့သူများအား အိုးပုံပြုခြင်းသည် ပုံပြုခြင်း
အတွင် ပင်လယ်ကမ်းခြေရှိ ခနိုင်သူများတစ်စုံအတွက် ပုံပြုခြင်းသည် ပါဝင်သော်
အခါးသည်။

အတိုးအိန္ဒိဋ္ဌသားများ - ထင်းစည်းသင်ခန်းစာ

သင်္ကာကြီးတစ်စီး ဖြစ်လိမ့်မည့် ဟုလူဆိုသည်။ တမ်းဘက် အတော်လာတော့ သင်္ကာ မဖြစ်နိုင် လေ့တစ်စီးသာ ဖြစ်လိမ့်မည့် ဟုထင်ကပြန်သောနောက်ဆုံး တကယ်အနီးရောက်၍ သလဲက္ခာက္ခာ မြင်ရသည့်အကြောင်း စုစုပေါင်းစပ်စုစုပေါင်းစပ် ဖြစ်နေတာ တွေ့ရသည် ဟုဆိုလေသည်။

သည်ပုံပြင်ကို အီစွဲပုံတဲ့ တိုက်ရှိကြဖြစ်စေ တစ်ဆင့်ခဲ့ဖြစ်စေ ကြသည့် ဒယ်လဖိုင်နတ်ဆရာတိ စိတ်၍ ခင်ပျားတို့က အဝေးက ကြည့်ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ကြည်ညိုစရာလိုလိုပဲ တက်ယ် အနီးကပ် ပေါင်းကြော အလကားလူတွေမှုန်း သိရတယ် ဟုပြောလိုက်သလို ခံစားမိပေလိုမိပဲ နောက်တစ်ချက်က သည်လူတွေကို အယုံအကြည်မရှိ၍လား မသိ အိစွဲပေးခိုင်းလိုက်သမျှ ပစ္စည်းကို အကုန်အစင်မပေး တချို့တစ်ဝက်ချိန်ထား ဟုဆိုသည်။ သည်အကြောင်းတွေကြောင့် ဒေါသထွက်ကာ သူ့အား ရှုံးလုန် ကြုံစည်းကြသည်။

အအ္မာပ္ပါတ္တာရာ ပလူးတာ့မ်က ဒယ်လမိုင်မှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အား နတ်ကွန်း၌ မဖွယ်မရာ အဂါရဝအမှုကို ပြုသည် သို့မဟုတ် ရိုးရာပုံ တစ်စုံတရာကို မိုးတက်ယူင်သည်ဟု အမှုဆင်ကြောင်း ရောသားသည်။ ပြုရေး ဆရာတိုး အရွှေတို့ဖီးစီ (Aristophanes ၄၄၈ ဘီစီခုနှင့် - ၄၃၈ ဘီစီခုနှင့်) အိုးလိုနတ်ကွန်းမှ ခြေခံက် သို့မဟုတ် ငွေခွက်တစ်

ထိနောက်တွင် သူအား ထိအူမှုအတွက် ပြစ်ခက်ခတ်သည့် အနေဖြင့် သူနဲ့ မြင့်မောက်သော ချောက်ကမ်းပါးတစ်ခုမှ တွန်းချကာ အဆုံးစိရင် သော်လည်း ဘုရားသည်။

သူအား မတရေး သတ်ဖြတ်ပစ်လိုက်ပြီးနောက်တွင် အယ်လဖို့ဖြောက်ရရှိတစ်ခု ဆိုက်ရောက်သည်။ သည်အတွက် နတ်ပုံရောဟိတ်မကို သည်အခါ အိစ္စာ့ကို သတ်သပြု၍ ဖြစ်ရကြောင်း၊ သူ အုပ်ကြပြရန် ပူဇော်မည်။ မူလည် ဖြစ်ရကြောင်း ဟောသဖြင့် သူအား တွေ့ဗျာသည်။ နေရာတွင် တံတိုင်း ခုံခုံ ကာရဲကာ ယဉ်ပလ္လာနှင့်တရာ့ပုံဖော်ပသကြသည် ဟုဆိုသည်။ ထိုပြင် အိစ္စာ့အတွက် အသက်ဖို့ငွေ့ကို သက်ဆိုင်သူအား ပေးမည် ဟုကြော်ညာရာ မြန်မာသားအား တစ်ယောက်မှု မရှိဘာဖြင့် သူသခင်ဟောင် အီယတ်(၁)မှုနှင့် တော်ယူကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ကြသည်။

ရောက်ကမ်းပါးထိပ် ရောက်ရှိနေချိန် အီစွဲပေါင်းထဲတွင် မည်သည့်
အားမျိုး ရှိခဲ့လေမည်နည်း။

လို အဖြစ်ဆိုးမျိုး ပကြေရအောင် ရှေ့ပွဲနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိကြောင်း သရော်လျှင် ပြောင်သည့် ပုံပြင်တစ်ပုံများ စဉ်းစားခိုနေမည်လား၊ သိတည်းမဟုတ် ယူ အခါန်အခါသည်ကား လိမ့်ညာကောက်ကျစ်သူတို့၏ မတရားမှုကို သက်ငြေ ထင်ရှားပြရန်အတွက် အသက်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းမှာပ အြို့ ရွှေးချယ်စရာ နည်းလမ်း မရှိသော အခါသမယတည်း ဟုခံယူခဲ့လေသည်လား သူကိုယ်တိုင် သာ သိနိုင်ခဲ့ပေမည်။

■ ■ ■

ရွှေး ဒီ ဆလင်းရှား၏ The Catcher in the Rye အား

ရွှေး ဒီ ဆလင်းရှား

The Catcher in the Rye မှာ ဒုတိယ ကမ္မာစစ်ကြီး အပြီးတွင် ထွက်ပေါ်လာသည့် အမေရိကန်ဝတ္ထုများ ထဲတွင် အထူးခြားဆုံးနှင့် အပြင်းပွားရဆုံး လက်ရာ တစ်ခုဖြစ်သည်။ အစစ်အမှန် ဘဝကို ရွင်းလင်း ပိုပြင်စွာ ဖောက်လိုက်သည့် ထူးခြားပြောင်မြောက် သော ရေးဖွဲ့မှုတစ်ခုအဖြစ် ချီးကျေးခြင်း ခံရသကဲ့သို့ ညွှန်ညွှန်းသော စာရိတ္ထာ ပျက်ယွင်းအောင် အားပေး သော ဝတ္ထုအဖြစ်လည်း ပေစန်ရှုတ်ချေခြင်း ခံရသည်။ စစ်ပြီးခေတ် အမေရိကန် အထက်တန်းကော်များနှင့် တက္ကသိုလ်များ၊ ကောလိပ်များတွင် ကော်များသား လူငယ်တို့ စိတ်အဝင်စားဆုံး အများဆုံး ဖတ်ရှုခဲ့ကြ သကဲ့သို့ ကော်များသားဆုံး တွင် များ၊ လေလာ ဖတ်ရှုရန် ဝတ္ထုစာရင်းများမှ ပယ်ဖျက်ရန် တော်းဆိုခြင်း အခံရဆုံး စာအုပ်လည်း ဖြစ်သည်။

စာရေးဆရာ ရွှေး ဒီ ဆလင်းရှား (၁၉၁၉ -)၏ တစ်ခုတည်းသော လုံးချင်းဝတ္ထုဖြစ်သည့် The Catcher in the Rye ကို ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် လစ်ကုန် ဘရောင်း စာအုပ်တိုက်က ထူတ်ဝေခဲ့သည်။ ထွက် ထွက်ချင်းမှာပင် ငြင်းအား အမေရိကန်ပြည်တွင်

ပြောပြနေချိန်တွင် ဖို့ထိခိုက်သည် ကယ်လိမ့်နီးယားပြည့်နယ်နာလန်ထေးချွဲတို့တွင် ရောက်ရှိနေသည်။ သူက ပြီးခဲ့သည့် ခရစ္စမတမတိုင်မီ ရောက်အနည်းငယ်က သူ ကိုယ်ရောက်တိပါ မကျွန်းမာာ ဖြစ်ခဲ့လေအကြောင်းများကို ပြောပြနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝါယာတ်ကြောင်းမှာ သုံးရက်သာ ကြာသည်။ အတ်အစတွင် သတ်နေသည့် ပင်ဆီရက်(ပ)ကြောင်း အမြောင်း ပြောပြသည်။ သည်

နယ့်ယောက် ရောက်ပြီးသည့်နောက် တွေ့ကြုံရတာတွေကလည်း အဆင်မပြေ။ သူ စိတ်တိုင်း မကျဘာတွေ သူ့စကားနှင့် ဆိုရသော အလိမ့် အညာတွေ အတုအယ်ပေါ်တွေချဉ်းပြစ်နေသည်။ ဘုတာမှ ပို့တယ်အသွေး တက္ကာခိုသမားနှင့် စကားပြောရတာ နေရာမကျား ဟိုတယ်ဘားခန်းမှာ တာ့ပွဲ ဖို့ကို အရက်မှာတော့ တာ့ပွဲထိုးက ပြင်သည်။ ဟိုတယ်စည်းကမ်းအရ အသက် ပြည့်သေးသောသူကို အရက်မပောင်း။ အမျိုးသမီးသို့ယောက် ထိုင်နေသည့် ပြင်တစ်ထိုင်းကို သူ့ဝင်ရောသည်။ သို့သော အမျိုးသမီးတွေက အရက်သောက် သူက အချို့ရည်သောက် နေရသဖြင့် အချို့မကျား သူ့ကိုလည်း ခုံတိတ်လို့ သဘောထား ဆက်ဆံကြသည်။ ငွေရှင်းတော့သာ သူက ရှင်းလိုက်ရသည်။ မိတ်အဆာမပြောသဖြင့် အမြားသက်လပ်တစ်ခုသို့ သွားသည်။ တက္ကာခိုသမား နှင့် စကားပြောအဆင်မပြော ပြစ်ပြန်သည်။ ကလပ်မှာ နာမည်ပြီးစနစ်ခုံးဆောင် ဖောက်နေတာ သူတွေရသည်။ လူတွေ အရွှေအာမှုး အားပေးနေကြဟာ မြတ်သူ့ အစိပ္ပာယ်မရှိ လွန်ကဲလွန်းနေသည်ဟု သူမြင်သည်။ စင်ရားဆောင်ခေါ်

အမှုအရာတို့လည်း သဘောမကျု။ ဟန်များလွန်းနေသည် ဟုမြင်သည်။ သည် ကလပ်ကတော့ အသက် ပြည့်တာမပြည့်တာ ကရာမလိုက် လူတွေ့ပါ့ကို အရာတ် ရောင်းသည်။ သို့သော် သည်မှာလည်း သူ မပေါ်။ နဲ့ဘေးများပွဲရိုင်းတွေက အရာက်သောက်နေသူတွေ၊ ပလူးပလဲလုပ်နေသည့် စုတွဲတွေကို သူ မျက်စီ နောက်နေသည်။ ကြားနေရသည့် ကေားတွေကလည်း အရည်မရ အဖတ် မရတွေဟု သူထင်သည်။ သူအစ်ကိုနှင့်တွဲဖူးသည့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က သူကို နှစ်ဦးဆက်သည်။ အမျိုးသမီးက အခြားလူတစ်ယောက်နှင့်။ အမျိုးသမီးရော သူအဖော်ကိုပါ သူ သဘောမတွေ့။ သူမျက်စီထဲမှာ နည်းနည်းမှ အခိုက်သည် မထင်။

တူတော်စီစီးရတာ၊ စိတ်ပျက်သဖြင့် ဟိုတယ်အပြန်မှာ လမ်းလျောက်ပြီး လာသည်။ လမ်းသေးအရာက်ဆိုင်တစ်ဆိုင် တွေ၏၍ ဝင်သောက်မည် စိတ်ကူးလှုံး အရမ်းမူးနေသူများနှင့် တွေ၏၍ စိတ်ပျက်ပြီး ဟိုတယ်ကိုသာ ဆက်လျောက် လာသည်။ ဟိုတယ်မှ ဓာတ်လျောကားမောင်းသမားက သူ့အား အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ခေါ်ပေးမည် ဟုဆွဲယ်သည်။ သူ ရောယောင်ခေါင်းညီတ်လိုတ်၌ အမျိုးသမီး တကယ်ရောက်လာတော့ သူ့ထိုးမပါ။ စိတ်ဓာတ်သာကျလာသည်။ အမျိုးသမီးကို ပိုက်ဆံပါးဒေါ်လာယောပြီး ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။ သို့သော် ကိစ္စတာ သည်မှာမပြီး၊ ဓာတ်လျောကားသမား လိုက်လာပြီး ပိုက်ဆံထပ်တောင်းသဖြင့် ကေားများသည်။ သူ့ပဲ့အထိုက်ရှုံးပြီး ပိုက်ဆံလည်း ငါးဒေါ်လာ ထပ်ပေးလိုက်ရသည်။ ဒေါသလည်းထွက် ရှုက်လည်းရှုက်ဖြစ်ကာ သူ့ငါးသည်။

နောက်နောက် သူနှင့် အဆက်လိုဖြစ်နေသည့် ဆယ်လီထံ ဖုန်းဆက်ဖြုန်းသည်။ ပြောတ်ရုံသို့ သွားကြသည်။ ပြောတ်ကို ဆယ်လီက အရမ်းသဘောကျသည်။ သူက သဘောမကျု။ အားလပ်ခို့မှား အခြားသူများက သည်ပြောတ်နှင့် သရုပ်ဆောင်များကို အမျိုးမျိုးအဖုံးဖုံးများပြောဆိုနေတာ သူ နားကြား ပြင်းကတ်သည်။ ဟန်ဆောင်ပန်ဆောင်တွေ၊ ဖြော်ပြန်းနေတာတွေ ဟုမြင်သည်။ ပြောတ်ပြီးသည်နောက် ဆယ်လီနှင့်အတူ စားသောက်ခန်းတစ်ခုမှာ ထိုင်၍ သည်အခါ သူက တစ်လောကလုံးကို သူ ပြီးထွေ့နေတာ၊ စိတ်ကူးကြားပြီးနေသော လမ်းသည် အကြိုးအကျယ် ဆာက်ကမ်းပါးထဲကျမည့် လမ်းပြီးပြောကြား၊ အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်းကြောင်း ပြောဆိုကာ သူ့အမြင်တွေ၊ သဘောထားတွေ တစ်ဖက်စွဲ့ဗျား ရောတ်နဲ့တော်ရှင်းပြုသည်။ လောကအကြောင်း၊ လူဘဝအကြောင်း၊ ဘဝမှာ မည်ဖြော်ပြုပဲ့ နေသင့်ကြောင်းတွေလည်း ပြောပြသည်။

နောက်ထပ် သူ ဆက်သွယ်တွေ့ဆုံးသူက ကျောင်းနေဖက် သူ့သမီး

ဆာင်းတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ နှစ်ယောက်သား အရာက် အတူသောက်ကြရမ်း ထေားတွေ ပြောကြသည်။ သို့သော် သူက အရက်မှုပြီး တစ်ဖက်လူ မကြော် ထာတွေချည်းပဲ ဖို့ပြောသဖြင့် သူ့သမီးချင်း ခပ်မြန်မြန်ပဲ့ပဲ့ပြန်သွားသည်။

အရက်လည်း မူးဖြိုးပိုက်ဆံလည်း ကုန်ပြီး အပေါင်းအဖော်လည်း မရှိဖြိုး သိသည့်အခါ့နဲ့ မြို့ရောတဲ့ တစ်ယောက်တည်း သူလျောက်သွားသည်။

တောောက အကြောင်းအရာတွေ ပြောပြန်နေလည်း တစ်လျောက်လုံးမှာ အောင်ကြားဖောက်ပြီး ဟိုလ်ဝင် ပြောလျှော့ရှိသည်က အသက်ဆယ့်တစ်နှစ် အဆွဲမှုမှာ သွေးကော်ဆာနှင့် သေသွားသည့် သူ့ညီလေး အယ်လီအကြောင်းနှင့် အိမ်မှုရှိနေသည့် သူ့ညီလေး ဖို့အကြောင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့နှစ်ယောက်ကို သူ တကယ်ချစ်သည်။ အရောစိုက်သည်။ သူတို့အကြောင်း တဖွဲ့ပြောသည်။ သူ ခီးမွမ်းပြီးပြောတာ သူတို့နှစ်ယောက်ပဲ ရှိသည်။

မြို့ရောတဲ့ ခုမ်းခုဇ်စီးစီးလျောက်ရင်း ညီမလေးကို သတိရလာပြီး အိမ်သို့ ပြောလာသည်။ အဖော်မေးမန်း ညီမလေးနှင့် စကားတွေပြောသည်။ ကျောင်း ဗုံးတ်ခံရသည့်ကိစ္စဲ့ ညီမကာဆုသည်။ သူကို မေးမြန်းစစ်ကြောသည်။ ညီမလေး ပို့တော်တော့ ချောသည်။ ပြီးတော့ သူဘာဖြစ်ချင်လည်း ဆိုတာ ပြောပြီ သည်။ သူက တောင်ကမ်းပါးယောတစ်နားက ရျှောင်းကြီးထဲမှာ ပြောလွှား အေားကျော်ဆောင်းနေသည်။ ကလေးတွေ ချောက်ထဲမကျင်ရအောင် လိုက်စမ်းပေးသည်။ အလွန်ပျိုးကို လုပ်ချင်နေသည်။ (ဝဏ္ဏခေါင်းစဉ် တပ်ထားသည် The Catcher in the Rye ကို ဆိုလိုပြု့ဗျား ဖြစ်သည်။) သူ အိမ်က ပြေးတော့မည် ဆိုသည်။ အကြောင်းလည်း ညီမအား ပြောလိုက်သည်။ အဖော်ပြန်ရောက်လာပြီး အညွှန်ချို့ သူ အသည်းဆည်းလည်းကောင်း သူ အသာလည်းလည်းလုပ်တော့ ညီမလေးက စုတော်သည်လို့ ပို့တ်ဆံယူပြီး သူ့ငါးသည်။ အသည်းအသန် ငါးသည်။ အတင်းပေးသည်။ ပို့တ်ဆံယူပြီး သူ့ငါးသည်။ အသည်းအသန် ငါးသည်။

အိမ်မထွက်လာပြီး ဆရာတစ်ယောက်အိမ်သို့ သွားသည်။ ဆရာတဲ့ အားဖြစ်ကို မေးမြန်းပြီးနေသော လမ်းသည် အကြိုးအကျယ် ဆာက်ကမ်းပါးထဲကျမည့် လမ်းပြီးပြောကြား၊ အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်းကြောင်း ပြောဆိုကာ သူ့အမြင်တွေ၊ သဘောထားတွေ တစ်ဖက်စွဲ့ဗျား ရောတ်နဲ့တော်ရှင်းပြုသည်။ လောကအကြောင်း၊ လူဘဝအကြောင်း၊ ဘဝမှာ မည်ဖြော်ပြုပဲ့ နေသင့်ကြောင်းတွေလည်း ပြောပြသည်။

နောက်နောက် လူရောစိတ်ပါ ဆုတ်ယုတ် ကျဆင်းနေသွားကြော်ဆောင်း အရာက်မှုပြီး အိမ်ပိုင်းဒေါ်သို့ ထွက်ခွာသွားအတော့အည်း။

ဆုံးဖြတ်ပြီး ညီမလေးအား နှုတ်ဆက်ရန်အတွက် သဘာဝသမိုင်းပြတိကိုသိ ခို့သည်။ သည်အတွက်သွားစဉ် သူညီမလေးတို့ မူလတန်းကျောင်း နံရုံများနှင့် ပြတိကိုကန်ရုံများ F...Y...o... ဆိုသည့် ညာစွမ်းစာများ ရေ့ထားတာ တွေ့ရသဖို့ သူ စိတ်မချမှုမှုသာ ဖြစ်သည်။ ဒါတွေကို လိုက်ယူကိုဖို့ကြေားသည်။ ညီမလေး ရောက်လာသည့်အခါး ခန်းဆောင်စီတ်တစ်ရွာပါ ပါလာသည်။ သူအစ်ကိုနှင့် အတူ သူပါလိုက်မည် ဟုပြောသောအခါ ဟိုလိုခ်င် လုံးဝ အငိုက်မိဘားသည်။ လက်တွေ့ဘဝထဲ သူ ပြန်ရောက်လာသည်။ ညီမလေးနှင့်အတူ ဒါမိပြန်မှ ဖြစ်မည်ဆိုတာ သဘောပေါက်လိုက်ပြီး အိမ်မပြန်စီ မောင်နှစ်မနှစ်ယောက် စဟိုပန်းမြှုပြီးထဲ သွားကြသည်။ ညီမလေး ပတ်လည်ချားရဟန်စီးတော့ သူ စောင့်ကြည့်နေသည်။ ညီမလေး အပါအဝင် ကလေးတွေ ပြုပြုမဲစီးက ဆေးကြတော့ လိုပုံကျမှာတွေးပြီး သူဖို့ရိမ်သည်။ နောက်တော့မှ သူတို့တို့ နေရာတကာချည်း လိုက်ထိန်းနေလို့ ဘယ်ဖြစ်ပါမလဲ၊ သူတို့ဘာသာသူတို့ လုပ်စီးကြည့်လို့ရအောင်လည်း ခွင့်ပေးရမှာပေါ့ဟု သူတွေးမိပြီး စိတ်လျှော့ လိုက်သည်။

သည်လိုဖြင့် နောက်ဆုံးမှာ သူအိမ်ပြန်ရောက်သွားသည်။ အိမ်မှာ တို့ ရောစိတ်ပါ သိပ်မကျန်းမာသဖြင့် ဆေးရုံတက်ကုသရင်း အနားယူရသည်။ မကြာမီ ကျောင်းအသစ်ပြောင်းပြီး ပြန်တက်ဖြစ်မည် တုအသိပေးရင်း ဝါးဖို့ နှင့်ချုပ်ထားသည်။

ရွှေ့ပိုင်းတွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဝါးဖို့က ထွက်လာစမှာပင် ချီးကျားသံ ဝေဖန်တွေ့သောသံသွားသည်။ နောက်နှစ်ပေါ်မှားစွာ ကြာသည့်တိုင် အောင်လည်း Catcher ဝါးဖို့အပေါ် နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှုများက သိသီ သာသာ အရှိန်လျှောက်သွားခြင်း ရရှိခဲ့။ ယနေ့တိုင် သည်ဝါးဖို့က လှပ်ရှုံးရှိက်ခံတဲ့ ဖြစ်သည်။

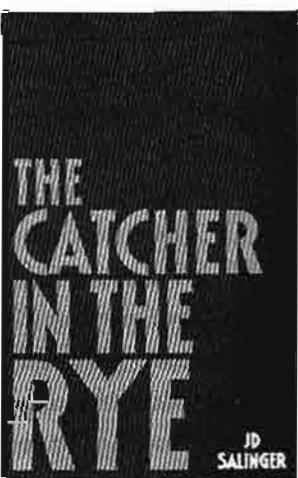
မနှစ်သက်သွားသို့ဘာက်က တွဲပြန်မှုအချို့ကို ဦးစွာတင်ပြပါမည်။

စထွက်လာကတည်းကပင် Catcher ဝါးဖို့က အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှု 'စာအုပ်ဆော်' သမားတို့၏ အာရုံးလိုက်ခြင်း ခဲ့ခဲ့ရသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်သံအမတ်က ပြုစကြေးလျှော့ခို့ရသို့ မေတ္တာလက်ဆောင်အပြော ပေးပို့ခဲ့သည့် Catcher ဝါးဖို့ကို ပြုစကြေးလျှော့ အကောက်ခွဲနှင့်နာနာ သိမ်းဆောင်းခဲ့သည်။ နောက်တွင် စာအုပ်များကို ပြန်လည်ထုတ်ပေးခဲ့သော်

လည်း ငင်းစာအုပ်တွင် လူငယ်လျှော့ပို့ များနှင့် မသင့်လျော့သည့် ညာစွမ်းသော ဝက်းလုံးများနှင့် မဖွယ်မရာကိုစွဲများ ပါရှိ ကြောင်း အကောက်ခွဲနှင့် တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ် တိုက ဆိုခဲ့ကြသည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ဘမေရိကန်ပြည်၊ အိုကလာဟိုးများပြည် နယ် တာလဆာဖြို့မှ အင်လိပ်ဘာသာ သင်ပြသူတစ်ဦးမှာ ၁၁ တန်းကျောင်းသား ကျောင်းသူများအား ကျောင်းသင်ခန်းစာ ဆလုကျင့်ခန်းအဖြစ် Catcher ဝါးဖို့ကို တော်ခိုင်းသဖြင့် အလုပ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်း ခဲ့ခဲ့သည်။ ပြန်၍ အယူခံတင်သည့်အခါ် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့က ပြန်လည် အိုကလာဟိုးများအောင် ကျောင်းသင်ခန်းစာအုပ်ကိုမူ ကျောင်းသင်ခန်းစာအုပ် အသုံးမပြုခဲ့ ပို့ပင်ခဲ့သည်။

နောက်နှစ်တွင် ပြည့်နယ်ဖြို့တော် အိုကလာဟိုးများစီးတို့၏ Catcher ၏ တားမြှုပ် ပို့တ်ပော်လို့သော အုပ်စုတစ်ခုက လှုံးဆောင်စည်းများက စာအုပ် သက်ကား ကုမ္ပဏီကြီး တစ်ခုအား သည်စာအုပ်များ ဆက်လက် သယ်ဆောင် ပြီးချို့မှ မပြုခိုင်အောင် တားဆီးရန် ကြေားသေားသည်။ စာအုပ်ကိုစွဲကို တုဘေးများ အမှုစ်ဆေးနေစဉ်အတွင်း တုဘေးများအား အုပ်စုအုပ်စုအား သည်အုပ်စုမှု ပုဂ္ဂိုလ်များက ညာစွမ်းစာအုပ်တင်ယော်းဟု အမောင်တင်ယော်းသား ယာဉ်တင်စီးပေါ်တွင် Catcher ဝါးဖို့ကို အခြား အညီးသောက်စာအုပ် တော်လှစ်စလစ် ရုပ်ပုံစာအုပ် စသည်များနှင့်အတူ အိုကြောင်းပြုသေားသည်။ အုတွက်နည်းဖြင့်အေားပေးသည်ကို မေနိုင်သောကြောင်း စာအုပ်ကျောင်းကို သည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် အိုဟို့ပို့ပြည့်နယ် ကိုလောက်(၁)၌ အထူးဆုံး အထက်တန်းကျောင်းသားမီဘာများ၏ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဖွဲ့က Catcher ဝါးဖို့ အယ်လဒ်(၁)ဟော(၁)ဟလေ(Aldous Huxley)၏ Brave New World ၏ အာပါးလီ (Harper Lee)၏ To Kill a Mockingbird ဝါးဖို့ပြည့်သည်။ အုပ်စုအုပ်စုမှု ပါရှိနေပြီးတို့ကြောင်း

The Catcher in the Rye ၁၉၅၁

တားမြစ်ပိတ်ပင်ပေးပါရန် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သို့ တိုင်ကြားသည် ပညာရေးမှုနှင့် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တိုက မိမိတို့၏ ဆရာဆရာမမှုနှင့် စာတွေ့ပြည့်တိုက်မှုများသည် ကျောင်းသင်ခန်းစာအတွက် မည်သည့်စာအုပ်မှုများ သင့်တော်မတော်ကို စဉ်းစားရွေးချယ်နှင့်သော အရည်အချင်းရှိသည် ယုံကြည်ပြောင်း ဖော်ပြကာ တိုင်ကြားတောင်းဆိုချက်ကို ပြင်းပယ်ခဲ့သည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ပိုများလုပ်သူများ၏ ဆယ်လုပ် ဂရို့မြို့၌ Catcher စာအုပ်ပြသောတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ပြန်သည်။ 'စာပေးတစ်ဆင့် လူတာနိုးများရှင်း မိမိကိုယ်ကို ရှာဖွေခြင်း' ဟု ခေါ်းစဉ်းစာပေးတပ်ထားသည့် ဖိတ်ကြော်စာပေ အတန်းတစ်ခုအတွက် ရွေးချယ်ထားသော ဖတ်ရှုရန် စာရင်းမှ Catcher ကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် တောင်းဆိုလာမှု ဖြစ်သည်။ စာအုပ်အကြောင်းအရာနှင့် အရေးအသားတို့ကို ထောက်ပြကန့်ကွက်လာသည့် မိဘများ၏ တင်ပြချက်ကို ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က စဉ်းစားကာ Catcher အား စာရင်းမှ ပြုတ်ပယ်ရန် ၅ ခဲ့ - ၄ မဲဖြင့် အဆုံးအဖြတ် ပေးခဲ့ကြသည့် သို့သော် နောက်တွင်မှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အမှန်အရ ခဲ့ရ ပုံးပုံမှုသာ ယခုကဲ့သို့ ပြန်လည်ပယ်ဖျက်မှုမျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပြောင်း တွေ့ရှိသည့် စာအုပ်အား ဖတ်ရှုရန် စာရင်းတွင် ပြန်လည်ထည့်သွေးခဲ့သည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် နယူးရာဆီ မြို့ယူ နယ်များလုပ်သူများ၏ ကျောင်းသုတေသန မိဘများက 'အမေရိကန် စာပေအတန်းတွင် Catcher အား သင်ခန်းစာ၌ ထုတေသနများခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရန် တင်ပြုသည်။ ၄င်းတို့က Catcher ဝါယာတွင် ပြည့်ညံမှုများ မြို့ယူ စကားများ ပေါ်ပြောင်း လက်မထပ်မံ ဖို့မဆက်ခံခြင်း လိုင်တူချင်း ဆက်ဆံပြောင်း စသည် စံတူအပြုအများကို အားပေးကြောင်း ထောက်ပြကြသည်။ သို့နှင့် မူလပောက်ထားသော ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့မှု ပြန်လည် စဉ်းစားကာ စာအုပ်အား

ဆင့်ပြင်တန်းတွင် သင်ကြားနိုင်ပြောင်း ည်စ်ည်းသော အရေးအသားများ မှု မှတ်သားရန် မဟုတ်ဘဲ စာအုပ်က တင်ပြလိုသည့် အမိက ဆိုလိုရင်း ဆုတ်ကို သိပြုပေါ်အောင် ဖတ်ရှုကြရန်သာ ဖြစ်ပြောင်း။ သို့သော် မိဘများ အနေနှင့် မိမိတို့သားသမီးများ ဖတ်သင့် မဖတ်သင့်ကို မိမိတို့ဘာသာ ဓမ္မာဆုံး ပြုပြန်ပြုပေးခဲ့သည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ် ဝါရှင်တန်းပြည့်နယ် အီဆာဂျာမြို့မှ ဆန်ကျော်သူများကဲ့ အော်လုပ်းပုံနက်လိုသော အတွေးအပြင် အပြောအဆိုများ ပါဝင်ပြောင်း ပြည့်ညံးစကား ဆဲရေးတိုးတွာစကားများမှ စုစုပေါင်း ၇၈၅ ကြိမ်မျှ ပါရီ ပြောင်း သည်စာအုပ်သည် စာသင်ကျောင်းများ၌ ကွန်မြှုပြုရန်အတွေးအခေါ် နား ဖြေကုပ်ရရန် အားထုတ်သည့် အစီအစဉ်များထဲတွင် တစ်ခုအပါအဝင် ပြုပြောင်း စသဖြင့် စွဲပွဲပြောဆိုခဲ့သည်။

အမေရိကန်ကျောင်းများ၌ ယင်းသို့ ရည်ညွှန်း စာအုပ်သုတေသနများမှ ပယ်ဖျက်ရန် အားထုတ်မှု ကျောင်းစာတွေ့ပြည့်တိုက်တွင် မထားရှိရန် အိုးတွေ့ကို စသည်တို့မှာ ၁၉၃၀ ကျော်နှစ်များအတွင်းလည်း ဆောက်လျောာက်ပင် ရှိခဲ့သည်။ တစ်ခုအုပ်းတို့ကို မဖော်ပြတော့ပါ။ ကန်ကွက် နည်း အကြောင်းပြုချက်များတွင် အရွယ်မရောက်မီ အရောက်သော သောက် ခုံသည်တို့ကို ပြည့်တန်းဆာကိစ္စ စသည်များအပြင် အဆုံးဘက် အပျက်ဘက် နှိုးချုပ်ရေးသားထားသည် တူးသော စောန်ထောက်ပြုချက်မျိုးလည်း ပေါင်းသည်။

သည်လောက်ဆိုလျှင် မနှစ်သက်သူတို့ဘက်က Catcher ဝါယာတို့မှု သဲသဲမဲ တို့ကိုဖျက်ခဲ့ကြပြောင်း သိနှင့်သည်။

သို့သော် နှစ်သက်သူတို့ဘက်ကလည်း သဲသဲမဲ စွဲစွဲလမ်းလမ်းပင် နှစ်သက်ခဲ့ကြသည်။

မြောက်မြားလှစွာသော အရွယ်ရောက်စ လူဝယ်များအဖွဲ့ Catcher အုပ်သည် ပြောလွှာမျိုးမှ အပြီးမှားဆုံးဝေးဝါယာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အချို့အသိုင်းအိုးတဲ့ ကြားတွင်မှု Catcher က ကြည့်ညံးစရာ (selt) တစ်ခုဖွဲ့စွဲလွန်ကဲက အလေးအမြတ်ပြုခြင်း ခံရသည့် အဆင့်သို့ ရောက်နှုန်းသည်။ အာပသုတေသနမျိုးရှင်းများတွင် ဆောင်းရောင်းရှင်းများနှင့် Catcher ဝါယာတို့ ထိပ်တန်းတဲ့ ပါကလေးမျိုး

အချိုက် ဘယ်လောက် လူကြိုက်များသော ဝတ္ထုဖြစ်သော ကျောင်းသုံး ပြောနှင့် လိုက်လျှင် နှစ်သက်စွဲလမ်းသူ လျော့ပါးသွားမြှု ဖြစ်သည် ဟုဆိုကြသောလည်း Catcher မှာမူ ကျောင်းက ဖတ်စိုင်းသည့်တိုင် မိတ်ဝင်းစားမှု မပါက်သော စာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရသည်။ တက္ကာသိုလ်ကောလိပ် ခေတ်ပြိုင်ဝတ္ထု လေ့လာသည့် အတန်းများတွင် ခွေးနွေးသုံးသပ်ကြရန် Catcher ဝတ္ထုနှင့် ပတ်သက်လျှင် ပို၍ ထက်ထက်သန် ပါဝင်ခွေးနွေးတော်ကြောင်း၊ အခြားထင်ရှားသော ဝတ္ထုအော်ကောင်များထက် ဟိုလ်ဒင် ကောလိုးလိုး(၁)နှင့် ပတ်သက်လျှင့် ပို၍ ခံစားမှု ပြင်းထန်တတ်ကြပြောင်း ဝတ္ထုတန်းတွင် ပိုချေသည့်တက္ကာသိုလ်ဆရာ စာပေဝေဖန်ရေးသမားတစ်ဦးက ဆိုသည်။

Catcher ကို နှစ်သက်သည့် သုံးသပ်သူတစ်ဦးက

“အရွယ်ရောက်စ လူငယ်တို့အကြောင်း ရေးသည့် ဝတ္ထုအားလုံးပင် သည်ဝတ္ထုမှ ဆင်းသက်လာသည်။ သို့သော သူက လူငယ်ဝတ္ထုသက်သက် မဟုတ်။ သည်ဝတ္ထုတွင် မပေါ်ခွင့်သော ၁၆ နှစ်အရွယ် လူငယ်အေးတစ်ယောက်အကြောင်း ရေးသားထားသည်။ သို့သော သန်းပေါ်းများစွာသော လူငယ်တွေ သူနှင့်ထပ်တဲ့ ခံစားရသည်” ဟူ၍ရေးသည်။

အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကလည်း

“ဟိုလ်ဒင်က ကလေးဘဝနှင့် လူကြီးဘဝကြားတွင် ပိတ်မိနေသူကောက် ဖြစ်သည်။ သူက လူကြီးဖြစ်ခွင့်သည်။ သို့သော အရွယ်ရောက်နှင့်သူ လူကြီးများလောကုမှ ‘အတုအယော်အပိမ်အညာ’ တွေကို သူ ချွဲမှုများမေးမှု သည်။ ... ကျွန်တော်ဟိုအားလုံးမှာပင် ဟိုလ်ဒင်ကောလိုးလိုး(၁)လို ပြစ်ခဲ့သည် အချိန်ကာလမျိုး ကိုယ်စီ ရှိခဲ့ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ကိုတော့ သည်ကာလမျိုးမှာ သူက အကုအညီ ပေးခဲ့ပါသည်” ဟူ၍ သုံးသပ် မှတ်ချက်ချသည်။

Catcher ကို နှစ်သက်စွဲလမ်းသူ၊ စာအုပ်ကလေး တကိုယ်လိပ်သူ ကောခဏာဖတ်သူ၊ အိုင်ရာနဲ့သေားမှာ ထားရှိသူ နှင့် Catcher ရေးသွားနှင့် တွေ့ဆုံးကေားပြောချင်သူ ရှင်းနှီးခင်မပ်ချင်သူတွေ အလွန်များပြားလုပ်သည်။ သို့သော ဝတ္ထုရေးသရာ ဆလင်းဂျားက လူအများကြား ရေပန်းစားတာကို သာယာ ပျော်မွေ့တတ်သူမျိုး မဟုတ်။ စာအုပ်တွေ လက်မှတ်ထိုးပေးရတာ၊ စာတ်ပုံတွေ ဖြန့်ချိရတာ၊ အင်တာဖျူးတွေ လာမေးတာ၊ ကိုယ့်အတွေ့ပွဲဖို့ သူများတွေ ရေးကား ခဲ့ခိုက်တွေ သူ၏ အကြီးအစဉ် အသေးစိတ်ကို ရေးသားထားခဲ့ဖြောင်း သူ၏ အကြီးအစဉ် အသေးစိတ်ကို ပေးပို့ပါသည်။

လုံးမျိုး ဖြစ်သည်။ Catcher စာအုပ်ထွက်ပြီး ၂၂၉၆ လောက်တော်ကာ လုံးလေးပါးနှင့် မဆက်ဆဲ တစ်ယောက်တည်း နေသည်။ ယခုဆိုလျှင် အုပ်လိုနေလာတာ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်၏ ရှိခဲ့ပြုဖြစ်ရာ ဟန်ဆောင်ပန်ဆောင် ထုတ်။ တကုယ်ပင် အဲသည်အတိုင်း နေချင်၍နေတာပဲ ဟုမှတ်ယူနိုင်သည်။

အဲသည်လို့ နေဖြစ်စေသော အကြောင်းများတွင် သူ့ပင်ကိုစိတ်ဓာတ် ပြု၍ Catcher နှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ပိုင်း၌ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပေါ်သည်။ သော်များသည်လည်း အရေးကြီးသော အချက်တစ်ရပ် ဖြစ်လိမ့်မည်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် ဟိတ်လို(၁)အနွဲ့ကို တည်ထောင်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည့် ကမ္မာကော် အားအတေးဂိတ်သမား ရွှေ့လင်နှစ်အား လုပ်ကြသူ၏ဖြတ်မှု ဖြစ်ပွားရာ သည် ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် Catcher ဝတ္ထုအမည်က တွဲဖက်ပါဝင်လာသည်။ အကြောင်းက အာန်တ်သမား ချက်(၁)မင်း (Mark David Chapman) သည် Catcher ဝတ္ထုကို အနှုံအမူး စွဲလမ်းသူ၊ သူကိုယ်သူ ဟိုလ်ဒင်ကောလိုးလိုး(၁) ဟုမှတ်ယူ အသုတေသန်း ပြစ်ကြောင်း သတင်းများ ထွက်ပေါ်လာ၍ ဖြစ်သည်။ ချက်(၁) အဲသည် စိတ်အခြေအနေ ထိုယ်ငွေးကာ ရွှေ့လင်နှစ်အား လုပ်ကြရန် ကြံစည် အဲသည် လပိုင်းလောက်တွင် သူဘာသာ လက်မှတ်ထိုးသည်အခါ ဟိုလ်ဒင် အာလိုးလိုးလိုး(၁) ဟုထိုးလာပြီး၊ အနီးသည်အားလည်း ပိမိအမည်ကို တာချိ အတမ်းနှင့်တကွ တရားဝင်ပြောင်းလဲရန် စိစဉ်နေကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည် ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင်နှစ်အား လုပ်ကြံမည်၍ နေတွင် Catcher ဝတ္ထု အဲသစ် အော်ပုံးဝ် ဝယ် ဝယ်ပို့ စာအုပ်ပေါ်၌ ‘ဖော်ပြုပါတီသည်ကား ကျွန်ုပ်၏ ထွက်ဆိုချက် အဲဖြစ်သည်’ ဟုရေးသားကာ ‘ဟိုလ်ဒင်ကောလိုးလိုး(၁)’ဟု လက်မှတ်အေး လိုခဲ့သည်။ လင်နှစ်အား သေနတ်နှင့် ပစ်သတ်ပြီးနောက်တွင်လည်း ခဲ့မှုး အာက်မလာမီ သည်စာအုပ်တို့ပင် ထိုင်၍ စုတ်နေခဲ့သည် ဟုဆိုပေသည်။

ရွှေ့လင်နှစ်လုပ်ကြံခဲ့ပြီး လေးလာမပြည့်မိမှာပင် နောက်ထပ်ကြီးကျယ် သာ လုပ်ကြံမှုတွေတစ်ခု ဖြစ်ပွားသည်။ အမေရိကန်သမ္မတ ရောနနယ်ရောင်အား ၂၁၂၁ ဟန်ကလေး (John W. Hinckley) ဆိုသူက သေနတ်နှင့် ပစ်ခတ်မှု ဖြစ် သည်။ ရောင်မှာ ဒက်ရာ ပြင်းထန်စွာ ရသော်လည်း ကံအားလုပ်စွာ အသက် သားမှု လွှေ့ပြောက်ခဲ့သည်။ ၄၃းဟန်ကလေး တည်းနိုင်နေသည့် ဟိုတယ်ခေါ် ၂၁၂၁ ခုများက Catcher စာအုပ်တစ်အုပ် တွေ့ရှိရပြီး ၄၃းဟန်ထိုးပေါင်း အင့်မလောက သူ၏ အကြီးအစဉ် အသေးစိတ်ကို ရေးသားထားခဲ့ဖြောင်း ၂၁၂၁ ရာရွာ၏ ဟုဆိုသည်။

သည်အဖြစ်အပျက်များက စာရေးသူ၏ စိတ်ကို ဆိုးဆိုးပါဝါး ထိခိုင် စေခဲ့လိမည် ဆုံးသောအချက်မှာကား အထူးပြောစရာလိမည် မဟုတ်ပါ။ ရျေးခါဆလင်းရားသည် ၁၉၄၈ မှ ၁၉၅၂ အတွင်း လုံးချင်းဝတ္ထု (Catcher) တစ်အုပ်နှင့် ဝတ္ထုတို့ ၁၃ ပုံးမျှသာ ရေးသားခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ ရေးခါ ဝတ္ထုများကို စုစည်းထုတ်ဝေမှုများ ရှိခဲ့သော်လည်း နောက်ထပ် စာအလက်ရာ အသစ်ကား မတွေ့ရှိရတော့ပေါ်။

Catcher ကို 'လေလွင့်သူ' အမည်ဖြင့် ဆရာမြေသန်းတင့် မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆို၍ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ဘဝတက္ကသိုလ်စာပေမှ ပထမအကြံတုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

■ ■ ■

ကျွန်ုပ်များရုပ်(၁)၏ အဆိုဒါန်များကျမ်း

ကွန်ုပ်များရုပ်(၁)

ကွန်ုပ်များရုပ်(၁) (Confucius ၁၅၁ ဘီစီ - ၄၉၇ ဘီစီ) မှာ တရာတ်ပြည်၏ အကြီးကျယ်ဆုံး တွေးခေါ်ရှင် ဖြစ်သကဲ့သို့ နောင်တွင် ကွန်ုပ်များရုပ်(၁)ဝါဒ (Confucianism) တုံခေါ်တွင်မည် အယူဝါဒနှင့် ကျင့်ဝတ် ရေးရာစနစ်ကို စတင် အခြေချေပေးခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ ကွန်ုပ်များရုပ်(၁)ဝါဒသည် တရာတ်ပြည့်၏ နှစ်ပေါင်း ထောင်ရှု တည်တဲ့ခဲ့ခြေ တရာတ်တို့၏ လူမှုမေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အတွေးအမြင်များကို အစဉ် တစိတ် လွမ်းမြှေ့ခဲ့သည်။ တရာတ်ပြည့်၏ ပညာတတ်သူ မှုန်လျှင် ကွန်ုပ်များရုပ်(၁)၏ အဆိုဒါန်များကျမ်း (The Analects သို့မဟုတ် တရာတ် အခေါ်အားဖြင့် Lun-yi) ကို ကျော်မှတ်ခဲ့ဖူးသူချည်း ဖြစ်ပြီး၊ တစ်ကိုယ်ရေး ကိုစွဲများတွင်ရော အများနှင့် သတ်ဆိုင်သည် အရေးအရာများတွင်ပါ ငင်းကျမ်းလာ အဆို အပိုင့်များကို လမ်းညွှန်အဖြစ် သုံးစွဲလေ့ရှိခဲ့ပြုသည်။

ကွန်ုပ်များရုပ်(၁)ကို တရာတ်ပြည် အနေ မြောက်ပိုင်း ယနေ့ ရှုန်းတုန်းဒေသ လူးရေသိ ခြေားတွင် မွေးဖွားသည်။ သူ၏ အမြတ်အမြင်မှာ

ကွန်ချိယူး (K'ung Ch'iu) ဖြစ်သည်။ ကွန်ယူးရှုပ်(၁) (Confucius) ဟူသော အမည်မှာ ဆရာကြီးကွန် (Great Master Kung) ဟူ၍ အမိပ္ပါယ်ရသည့် တရာတ် အခေါ်အဝေါ် ကွန်-ဗု-လူး (K'ung-su-les) ကို အနောက်တိုင် ပညာရှင်တို့ အသံလုပ်ရာမှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ကွန်ယူးရှုပ်(၁)က ပညာကို အလွန် မြတ်နိုင်သူးသူ ဖြစ်သည့် ပညာဆည်းများသော အလုပ်နှင့် ပညာဖြန့်ချိသော အလုပ်တို့တို့ သူ အထူး မိတ်ဝင်စားသည်။ သို့သော် သည့်တက်မက သူ မိတ်ဝင်စားသည်က လူမှုပြုခေါ်အလုပ် ဖြစ်သည်။ သူ ခေတ်ကာလ တရာတ်ပြည်တွင် နိုင်ငံရေး လူမှုအေး အခြေအနေများ ဆိုတဲ့လူသည် ဖြစ်ရာ ယင်းတို့ကို သူ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ထို့သော် မိမိဖန်တီးနိုင်သော အခွဲအာကာ သူမှာ မရှိ။ အုပ်စုးသူ တစ်ဦးတို့ကို ကောင်းစွာ အကြောက်ပေးနိုင်သည့် မင်းတိုင်ပင် အမတ်ပညာ၏ မျိုးဖြစ်ရန် သူ မျှော်မှန်းသော်လည်း ဖြစ်မလာခဲ့။ ထို့ကြောင့် တပည့်တယ် တို့အား မိမိ၏ အတွေးအမြင် အယူအဆများ သင်ကြားဖြန့်ချိပေးသော အထူး ကိုသာ စွဲစိုက်လုပ်ကိုင်သွားခဲ့ရသည်။

ကွန်ယူးရှုပ်(၁)

ကွန်ယူးရှုပ်(၁)က သူသည် အသံ တို့တွင်ဖန်တီးသူ မဟုတ်၊ ရှိနှင့်ခဲ့သည့် အရာများကို လက်ဆင့်ကမ်း ပေါ်ပို့သော ဖြစ်သည် ဟုဆိုလေ့ရှိသည်။ သူ့အင် ပဝေသကိုက ရှိခဲ့သည် တရာတ်တို့၏ နိုင် အစဉ်အလာများ၊ နိုင်ငံရေး လူမှုအေး ဆိုင်ရာ အသံပညာများနှင့် လုပ်နည်း ထုတ်ပုံများထဲတွင် သူ့ခေတ်အတွက် အထူး တန်ဖိုးရှိသော အရာတွေ ပါဝင်နေသည်။ သည်ဟာတွေ တိမ်ပြုပောက်ကွယ်သွားမှာ သူ အလွန် ဖို့ပြုသည်။ ထို့ကြောင့် ရေးဟောင်း ကျမ်းများထဲမှ အနှစ်သာရတွေ ရွှေ့ထုတ်ကာ တပည့်တို့အား သင်ကြားပို့ချေသည်။ သူ တပည့်များသည် ရွှေ့အဆိုအမိန်၊ ရွှေ့

သို့တို့ အခြေခံ၍ ကွန်ယူးရှုပ်(၁) သူးသပ် ပြောဆိုသည်များ၊ စာပေကျမ်းကို အသီ လက်တွေ့ဘဝအသီ တို့မှ ပေါင်းစပ်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကွန်ယူးရှုပ်(၁)၏ အတွေးအမြင် အယူအဆများကို ကြားနာမုတ်သားကြော့သည်။ ကွန်ယူးရှုပ်(၁) သည် တစ်သက်တာပတ်လုံး စာပေ လေ့လာလိုက်စားခြင်း၊ မိမိကိုယ် အောင်းစွာ ဆောက်တည်ခြင်း တပည့်တို့အား သင်ကြားပို့ချေခြင်းနှင့် သူ့နှစ်သင် အုံမြေခြင်း အလုပ်များကို မပြတ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ သူ့အသံပညာနှင့် သူ့နိတ်ဓမ္မတ် လေးစားမြှုပ်လို့သော တပည့်များစွာ စုစုပေါင်းမိခဲ့သည်။

သူ ကွယ်လွန်ပြီးနောက်တွင် တပည့်များက နောက်လူတို့ လေ့လာ အည်းရှုံးတွင် တစ်ပြီးညီ တိတိကျကျ ရှိဖော်ရန်အတွက် အန္တဝင်ငါးကျမ်း (The Five Classics) တရာတ်အတော် (Wu Ching) ဟူသည်တို့ စုစုပေါင်းတွင် အုပ်စုးတို့တွင်ကျမ်း သမိုင်းနှစ်ကျမ်း၊ ကုန်းလက်းတို့တွင်ကျမ်း၊ စကြေဝါးတို့တွင် ဆောပညာတစ်ကျမ်း တို့ဖြစ်၍ ဖွဲ့စည်းထားသည့် ငါးကို အန္တဝင်ငါးကျမ်း(၁) မတိုင်မိ ရှိနှင့်သော ကျမ်းများ ဖြစ်ရှု။ အချိုက ကွန်ယူးရှုပ်(၁) အစဉ်အလာနှင့် ညီညွတ်သည့် နောက်ပိုင်းနောက်များ ဖြစ်ရာ၊ ကွန်ယူးရှုပ်(၁) ပါး ပြစ်ဖျော်ခံရနှင့် ဆက်လက် မီးဆင်းဖြစ်ပေါ်ရာတို့ ပြည့်စုစွာ ပါဝင်သော ချုပ်သင်ရိုး ဟူ၍ မှတ်ယူနိုင်သည်။

ဘို့ ၃၁ရာစွဲနှင့် င ရာစွဲခန်းအတွက်တွင် သူ၏ ငတိယရီးအက်တပည့် အောက် ကွန်ယူးရှုပ်(၁) ကိုယ်တိုင်နှင့် စပ်လျှပ်၍ စာအုပ်စာတမ်းများတွင် အေားပြီး ရှိနှင့်သည်များထဲမှ လည်းကောင်း၊ အစဉ်အဆက် နှုတ်ဖြင့် ဆင်ကမ်း ပြောဆိုခဲ့ကြသည်များမှ လည်းကောင်း ရွှေ့ချေယုဝါစ်လုံးကာ ကွန်ယူးရှုပ်(၁)၏ 'အဆိုအမိန်များကျမ်း' ကို ပြုစုစွာကြသည်။

အော် ၁၂ရာစွဲတွင်မူ ခေတ်သစ် ကွန်ယူးရှုပ်(၁)ဝါဒီများက ကွန်ယူးရှုပ်(၁)၏ အဆိုအမိန်များကျမ်း၊ ကွန်ယူးရှုပ်(၁) တပည့်တစ်ဦးဖြစ်သူ မင်းခေါ်(၁) (Mencius)၏ အယူအဆများကျမ်း၊ ယခင် အန္တဝင်ငါးကျမ်းပါ နိုင် အုပ်စုးမှ လူသာဝန်နှင့် စပ်လျှပ်းသော အပိုင်းကို ရွှေ့ထုတ်၍ တစ်ကျမ်း၊ အပိုင်းမျိုးမျိုး ဆိုင်ရာ အပိုင်းကို ရွှေ့ထုတ်၍ တစ်ကျမ်း၊ ပေါင်းလေ့ကျမ်းတို့ အုပ်စုးမှု ဆိုင်ရာ အပိုင်းကို ရွှေ့ထုတ်၍ တစ်ကျမ်း၊ ပေါင်းလေ့ကျမ်းတို့ အုပ်စုးမှု ဆိုင်ရာ 'လေးစောင်တွေ' (Four Books) ဟူ၍ အသစ်တာဝန် စုစုပေါင်းအေး ကွန်ယူးရှုပ်(၁)ဝါဒီ အနှစ်သာရ ပေါင်းချုပ်အဖြစ် လက်ချွဲပြု ပြုသည်။

နောက်ပိုင်းကာလတွင်မူ အန္တဝင်ငါးကျမ်းရေး လေ့လာတွေပါ တစ္ဆောင်

ပညာရေး၏ ပင်မအခြေခံကျမ်းများဖြစ်ခဲ့ပြီး ၁၄ ရာစုနှစ်လောက် စတင်ကာ တရာ်တန်းကော်တို့က ကျင်သော နာထုပ်ဆုံးများ၏ ယင်းကျမ်းများ ထဲမှပင် စစ်ဆေးမေးမြန်းလေ ရှိခဲ့သည်။ ၁၉ ရာစု နောက်ပိုင်း ကာလလောက် အထိပင် ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)တေပြီးသည် တရာ် ကလေးငယ်များအတွက် မပါမပြီးသည် ကောင်းသင်ခန်းစာများ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)တေပြီးဟု ယောက်ယူ ခေါ်ဆိုရသည် ယင်းကျမ်းများထဲ တွင် အထင်ရှုးဆုံးများ ကွန်ဖူးရှုပ်(၁) နှင့်တွက်စစ်စစ် ဟုမှတ်ယူရသည် 'အဆိုအမိန့်များကျမ်း' ပင် ဖြစ်သည်။ အနောက်နိုင်ငံများ အပါအဝင် ပြင်ပူ သာမန် လေလာသူများအဖြူမှ ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ဝါဒ ဟုဆိုလိုက်လျှင် အဆိုအမိန့်များကျမ်းကိုပင် ပြင်မိတ်ကြပါသည်။

'အဆိုအမိန့်များကျမ်း' မှာ စာစုပ်အမည်က ဖော်ပြထားသည့်အတိုင် ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)၏ အား အကြောင်းအရာမျိုးစုံတို့နှင့် စစ်လျဉ်း၍ သုံးသပ်ပြောဆိုချက်များ၊ တပည့်တို့၏ အမေးပွဲများကို ကွန်ဖူးရှုပ်(၁) ဖြေကြားခဲ့ပုံများ စသည်တို့ထဲမှ ဆွဲချက်စုစုများထဲမှ ဖြစ်သည်။

အဆိုအမိန့်များကျမ်းတွင် အပိုင်း (book) ပေါင်း ၂၀ ပါရှိသည်။ တစ်ပိုင်းစို့ အခန်း (chapter) ၃ ခန်းမှ ၄၇ ခန်းအထိ အတိုအရှည် အမျိုးမျိုး ပါ၍ စုစုပေါင်းမှာ အခန်း ၅၀၀။ ၅၀၀ ခန့် ရှိခဲ့သည်။ တစ်ခန်းစို့ အကြောင်းအရာ တစ်ခုနှင့် ပိုလျဉ်းသည်။ အတွေးအမြင် သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်စကားနှင့် ယင်းကော်ပြော ဖြစ်စေသည့် အဖြစ်အပျက် သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင် အနေအထား တိုကို ဆက်စပ်ဖော်ပြထားရာ အဆိုအမိန့်များကျမ်းကို ဖတ်ရှုပြေားဖြင့် ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)၏ အတွေးအမြင်များကို သိရှုရုံမက၊ ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ဆိုသော လူပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြောအဆို အမှုအရာနှင့် ထို့ခေါ် လူမှုဝန်းကျင် အငွေ့အသက်များကိုပါ ခဲ့စားမိန့်စွဲသည်။

အဆိုအမိန့်များကျမ်းတွင် ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)က အသိပညာရှာရှုံး တရာ် သော မှတ်သာသူမှ ပြောသူ ကျိုးကြောင်းစိစစ် စေဖို့ဟန်ကို အသုံးပြုရန်နှင့် ပိုမို ကိုယ်ကျိုးသက်သက်ကို မကြည့်ဘဲ အများအတွက် ဆောင်ရွက်တတ်ရန် တိုကို အလေးအနေက် တိုက်တွန်းပြောဆိုလေရှိသည်။ မင်းမှုမာမ်းများ၊ တပည့် သားမြေးများ စသည်တို့နှင့် ဆွဲးနွေး ပြောဆိုခန်းများတွင် ငှုံးအား စကား အရာ လိမ္မာသလောက် ပိုမိုကိုယ်ကို နှိမ့်ချက်တ်သူ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အပြု

အမှု အကျင့်အကြံများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုတစ်ပါး၏ အားနည်းချက်ကိုချည်း ထောက်မပြား ဖို့ကိုယ်ကိုပါ စစ်ကြော စေဖို့တတ်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပြင်မြတ်သော စိတ်ထားနှင့် အမှုန် တရား၏ တန်ခိုးစွမ်းအားကို မဖိုတ် မသုန့် ယုံကြည်သူတစ်ဦး အနေဖြင့် လည်းကောင်း တွေ့မြင်ရသည်။

ထို့ပြင် သူက လူအနွဲ့အစည်း အတွင်း လူတစ်ဦးချင်းတို့၏ နေရာ အဆင့်ကို သတ်မှတ်ရာ၌ မျိုးမျိုးစဉ်လာ ထက် အသိညွတ်ပညာကို ပို၍ ထိုံ့ထိုံး အလေးရမည် ဟူ၍ ယုံကြည်သူလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)က လူလူချင်း ဆက်ဆံရာ၌ ကျင့်ဆောင်အပ်သည် အစဉ်အလာ ထုံးပလေ့များကို တိုကြဖွား လိုက်နာဆောင်ရွက်ရှုသာ အဆင် ပြောအေးမွေးကြောင်း၊ မိသားစုအတွင်း၍ သားက အဖော် လေးတော်မြိုင်း၊ ဖို့တ ဆုံးနှင့် လေးတော်မြိုင်း၊ ညီက အစိုက်တို့ လေးတော်မြိုင်းတို့မှသည် မင်းကေရာင်း အား လေးမြတ်ကြည်ညီမြိုင်းအတိုင်း အဆင့်ဆင့် တို့မြင့် တည်နှစ်အပ်ကြော်း ဆုံးမသွန်သင့်လေ့ရှိသည်။

သူက တရားသောမှတ်သားမြိုင်း၊ အမြင်ကျွေးမြောင်းမြှင့်းမြှင့်း၊ ပါတကော တော်မြိုင်း တို့ကို ရှုတ်ချက်တ်သူ ဖြစ်သည်။ သူကိုယ်တိုင်လည်း အလုံးစုံသိမြို့ ပညာပြည့်စုံပြီး ဟုဆို လေ့လာနေသူ အဖြစ်သာ သူ တို့ယ်သူ ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ "လူသုံးယောက် အတူတူသွားရင် အဲဒီအထဲမှာ ငါတို့ တစ်စုံတစ်ရာ သင်ပြပေးမယ့် ငါဆရာကို ရှုတွေ့စမြဲပါ၊ ကောင်းတဲ့လူကို ချွေးပြီး အဲဒီလူသို့ အတူယူတယ်၊ မကောင်းတဲ့လူ တွေ့ရရင်လဲ သူမျှ မကောင်းတဲ့အဲချက်တွေ့ကိုယ်မှာ မရှုရအောင် သတ်ထားပြုပြင်တယ်" ဟု၍ သူဆိုသည်။ တပည့်သားမြေးများအားလည်း သူတစ်ပါး အပြုကို မြှင့်သာ တို့ယ်အပြုကိုသာ ရှုကြည်ပြပြင်ရန် တိုက်တွန်းသည်။ တစ်ပါးသူတူတူနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ မည်သို့ ကျင့်ကြော်းဆောင်ရွက်အပ်ကြော်း၊ တစ်ခွဲနှင့် တည်နှစ်နှင့်

The Analects of Confucius

ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)၏ The Analects

ကွန်ယူးရှုပ်(၁)၏ The Analects ကျမ်း

ပြီးသည် လမ်းညွှန်စကား ရှိသလား ဖော်သည့်အခါ သူက တရုတ်အသွောက် အားဖြင့် "shu" ဟူသော ကကားကို ယူ သင့်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ အမိပ္ပါယ က အပြန်အလှန် လိုက်လျော့မှု (reciprocity) ဖြစ်သည်။ "သင့်အား သူ တစ်ပါး မပြုလုပ်စေခဲ့သော ဘရာမိန့် ကို သူတစ်ပါးအား သင့် မပြုလုပ်ပါ နှင့်" ဟု သူက ဆိုသည်။ မြန်မာလို 'ကိုယ်ချုပ်းစာတရား' ကို ဆိုခြင်း ဖြစ် ပေသည်။

ထို့ပြင် အမှုကိစ္စများ ဆောင်ရွက် သည့်နေရာ၏ အသင့်အတင့် ချင့်ချို့ ဆောင်ရွက်ရေးကိုလည်း အလေးအနတ် လမ်းညွှန်သည်။ ဥပမာပြုရသော "လိုအပ်သည်ထက် နည်းနည်း ပို၍ သူ့မြင် သည် လိုအပ်သောနေရာအထိ ရောက်အောင် မသွားခြင်း နည်းတူ လွှဲမှုး၏" ဟူသောစကားမျိုး ဖြစ်သည်။ အသိဉာဏ်နှင့် အပြုအမှတ်ကို အကြောင်းပြကာ လူအရည်အသွေး အဆင့်အတန်းများ ကွဲပြားခြားနားပုံကို ပြသော စကားမျိုး လည်း တွေ့ရတတ်၏။ ဥပမာ "ဘယ်အရာကို ပိုမို သိသည် ဟူ၍၍ သိခြင်း ဘယ်အရာကို ပိုမို မသိ ဟူ၍၍ သိခြင်း၊ တို့သည်ပင် အသိဉာဏ်ရှိသူ၏ လက္ခဏာ ပဲ ဖြစ်သည်။" "အမှားတစ်ခုကို ကျူးလွှန်ပြီးနောက်၌ ယင်းအမှားတို့ မပြင်ဆင်ခြင်းသည် နောက်ထပ်အမှားတစ်ခု ကျူးလွှန်ခြင်း ဖြစ်သည်" ဟူသော စကားမျိုး၊... "မြင့်မြတ်သောသူ ဟူသည် ဘယ်အရာသည် မှန်၏ ဟုသိသော သူမျိုး ဖြစ်သည်။ နိမ့်ကျသောသူကား ဘယ်အရာကို တစ်ဖက်လူ လက်ခဲ ယုံကြည်လိမ့်မည် ဟူ၍၍ သာ စဉ်းစားတတ်သော သူမျိုး ဖြစ်သည်။" "မြင့်မြတ် သော သူသည် ပိမိကိုယ်ကိုသာ ဝေဖန်ပြစ်တင်သည်။ နိမ့်ကျသော သူကား တစ်ဖက်လူကို ပြစ်တင်ဝေဖန်သည်။" စသော စကားမျိုးများ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ၌လည်း ကျင့်ဝတ်သိကွာပိုင်းကို သူ အလေးအနတ် ပြောကြားလေရှိသည်။

"စန္တာရာကို ညီမျှစွာခွဲဝေက ဆင်းခြင်းရှိလိမ့်မည် မဟုတ်။"

ပြီးသည် လမ်းညွှန်စကား ရှိသလား ဖော်သည့်အခါ သူက တရုတ်အသွောက် အားဖြင့် "shu" ဟူသော ကကားကို ယူ သင့်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ အမိပ္ပါယ က အပြန်အလှန် လိုက်လျော့မှု (reciprocity) ဖြစ်သည်။ "သင့်အား သူ တစ်ပါး မပြုလုပ်စေခဲ့သော ဘရာမိန့် ကို သူတစ်ပါးအား သင့် မပြုလုပ်ပါ နှင့်" ဟု သူက ဆိုသည်။ မြန်မာလို 'ကိုယ်ချုပ်းစာတရား' ကို ဆိုခြင်း ဖြစ် ပေသည်။

"ပြည်သူတို့ ညီညွတ်လျှင် တိုင်းပြည်ငယ်သည်ဟု မဆိုနိုင်၏"

"အများပြည်သူ မကျေနပ်မှု မရှိလျှင် တိုင်းပြည် လုပြော၏"

"ဘုပ်စိုးသူက မှန်ရာကိုလုပ်သော အမိန့်အာကာ မပေးဘဲ ညြှတ်တည် ပါ။ မှန်ရာကို မလုပ်သောကား အမိန့်အာကာလည်း အချည်းနှီးဖြစ်၏။" ထေည့်ဖြင့် သူ ဆိုလေရှိရှိသည်။

ကွန်ယူးရှုပ်(၁)၏ အတွေးအမြင် အယူအဆများ သို့မဟုတ် သူ၏ သင်ကြေားပိုခုမှုများသည် ဘာသာအယူဝါဒတစ်ရပ်ကဲ့သို့ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု ပေါ်ခဲ့ရပြီး၊ တရုတ်ပြည် အနဲ့အပြား အထူးသဖြင့် သူမွေးဖျားရာ ချူးဖုန်းတစ်စိုက်တွင် ကွန်ယူးရှုပ်(၁) အထိုင်းအမှတ် ဘုက္ခာင်းများလည်း ပေါ်ပေါက် ပေသည်။

ကွန်ယူးရှုပ်(၁) ကွယ်လွန်ပြီး နှစ်ပေါင်း ၂၂၀ ခန့် အကြော်မူ တရုတ် ပြည်၌ ချင်မလ်းဆက်ကို တည်ထောင်သူ ရှိုံးပို့တော်မြို့နှင့်အဲသည်။ ပြောတိုးကောရာမ်းက ယခင် ထို့ပြင်နှင့်ပြောင်များနှင့် တစ်မျိုးတစ်ဘာသာခါ ဖြေားတည်ရှိနေခဲ့သည် တရုတ်ပြည်ကို သူ၏ အာကာစက်အောက်၌ တစ်ပြေား တစ်ပုံစံတည်း အပ်ချုပ်ရန် စီမံသည်။ ဥပဒေပောနဝါဒ (legalism) တဲ့

論語 LUN YU 第 14 - THE ANALECTS OF CONFUCIUS

The Master discusses with his disciples and unveils his preoccupations with society.

To Laggard (1), Leo (2) and Courteous (3).

論語 LUN YU 第 14 - THE ANALECTS OF CONFUCIUS															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44				

Lunyu XIV. 41. (P88)

論語 LUN YU 第 14 - THE ANALECTS OF CONFUCIUS
The Master discusses with his disciples and unveils his preoccupations with society.
To Laggard (1), Leo (2) and Courteous (3).

論語 LUN YU 第 14 - THE ANALECTS OF CONFUCIUS

The Master said, "When rulers love to observe the rules of

property, the people respond readily to the calls on them for

service."

Lunyu XIV. 41. (P88)

The Master said, "When those above are given to the

observance of the rules, the common people will be easy to

control."

Lunyu XIV. 41. (P88)

則子民易上使好也

The Analects ကျမ်း အင်လိပ်ဘာသာပြန့်မှ စာမျက်နှာတစ်ခု

သိန့်င် ၂၁၃ ဘီစီတွင် သက်ရှိးဆံပိုင်ဘာရင် နှုန်းတို့ မိမိ၏ လမ်းညွှန်တွက် အနောင့်အယ်က် အဟန်အတား ဖြစ်နေသော အတွေးအခေါ် များကို အမြစ်ဖြုတ်ရန် ရည်ရွယ်လှက ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ကျမ်းများ အားလုံးကို ဖို့နှင့် အမိန့်ပေးသည်။ ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)၏ အဆိုအမိန့် တစ်စုံတစ်ရာကို ကိုးကားပြော ဆိုသူအားလည်း သောက်စီရင်မည် ဟုထုတ်ပြန်ကြည်သည်။ နောက်နှင့် တွင်မှ ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ဝါဒကို နှုန်းတွင်မှု အထွက်အတိုင်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ တိုင်ပြည်အနဲ့အပြားရှိ ထင်ရှုံးသော ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ပညာရှင် စုစုပေါင်း ၄၆၀ ကို ဖော်ဆိုကာ အရှင်လတ်လတ် ပြောမြှင်သတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘီခို ၁၉၁ တွင်မူ နောက်တက်လာသည့် ဟန်မင်းဆက်ကောဇ်က
ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)စာအုပ်များအား မီးရှိစေသည့် အမိန့်ကို ပြန်လည်ရှုပ်သိမ်း
ပထ်ဖျက်ပေးခဲ့သည်။ ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ကျမ်းစာများမှာ ဆရာမှ တပည့်သိမ်း
နှင့်တိုက်ချကာ အာရုံဆောင်စေသောနည်းဖြင့် သင်ကြားပို့ချင်လုပ်ရှိသည်
ဖြစ်ရာ အပိုင်းလိုက် ကုန္တလိုက် အလွတ်ပြောသူတွေ အများအပြား ရှိခဲ့သည်
ထိုပြင် သောက်စိရင်နေသည့် ကြားမှုပင် စာအုပ်စာတမ်းများကို သျို့ရှုတဲ့
သိမ်းဆည်းသူတို့ ရှိခဲ့ကြရာ အချို့လည်း မပေါ်က်မပျက် ကျွန်ုပ်နေခဲ့သည်
သို့နှင့် ကျွန်ုပ်စံသူ ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ပညာရှင်များ စုပေါင်းကာ အဆိုအမိန့်များ
ကျမ်း အပါအဝင် ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)စာပေများကို ပြန်လည် စုစည်းများများ၌
နောက်လုအစ်အဆက်သို့ ထပ်မံ လက်ဆင့်ကြမ်းနိုင်ခဲ့ကြသည်။

၂၀ ရာစာတွင်မူ အဆိုအမိန့်များကျမ်းနှင့် အခြားကွန်ဖျော်ပါ၏ စာပေများကို တိက်ဖျက်ရန် အားထုတ်မှုတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြန်သည့် ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်၏ ၁၉၆၆ မှ ၁၉၇၆ အထိ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် မဟာပစ္စည်း ယဉ်ကျေးမှု တော်လုန်ရေးကြီး (Great Proletarian Cultural Revolution အတွင်း၊ မော်စီတန်းနှင့် တရုတ်ကွန်မြို့အား ပါတီ အကြီးအကဲအချို့က တရုတ်

ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ဝါဒကို အထူးတလည် တိုက်ခိုက်သည်က ၁၉၂၃-၂၄
၌ ဖြစ်သည်။ ထိုကာလအတွင်း တရာ့တွန်ပြုခြစ်ပါတီက ကာကွယ်ရေး
နှင့်ကြေးဟောင်း လင်ပြော်အား အပုပ်ချေရာ၌ ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ဝါဒ ဖောက်ပြန့်
ဆောသား ဟူ၍ ဗုပ်စွဲပြီး ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ဝါဒ ဟူသည် လူညွှန်းဆုံးဝါဒ၊ လူ့မလိုင်
ဝါဒ၊ အလွှာအဆင့်ခွဲပြေားနေ့ဝါဒ၊ ဖြစ်သည်။ အထက်လွှာသို့ ရောက်နေသည့်
အခွင့်ထူးချွေးက ငင်းတို့၏ အပေါ်စီး
အနေအထားများ မပျက်ယွင်းစေရန်
အတွက် နိုင်နေ မပျက်ရေး၊ အစဉ်
အလာ ထုံးစလေ့များ ထိန်းသိမ်းရောကို
သို့တွန်းဆိုးဆောသည့် ဝါဒ ဖြစ်သည်။
သာလျှပ်င့် စေဆန်တိုက်နိုက်ခဲ့ကြသည်။
ပါတီခေါင်းဆောင်များက လင်ပြောင်
သည် ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)ဝါဒကို ပြေတောင်
ခြောက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဖော်စိတ်နှုံး
အား ဆန့်ကျင်ရန် ကြံချွေယော်ကြောင်း
သို့ ၃ ရာစွဲက တရာ့တွန်ကရောင် ရှို့စ်
သို့၏ ပဟို့သီးစနစ်ကို ကွန်ဖူးရှုပ်(၁)
သမ်းကြုံသမားများ ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည့်

သဘောမျိုးပင် ဖြစ်ကြောင်း ဥပုပ္ပါးခဲ့သည်။ ထိုစ်ပွဲချက်မျိုးပေါ်တွင် အခြေခံကာ တရုတ်ပြည် အနဲ့အပြားရှိ ကွန်မြှေနှစ်ပါတီ ကလေပ်စည်းများ၊ တပ်မတော် တပ်ဖဲ့များ၊ ဘုံလယ်ယာမြေစခန်းများ၊ စက်ချုပ်အလုပ်ရုံများတွင် လင်ပြောင် ဆန်ကျင်ရေး၊ ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁) ဆန်ကျင်ရေး ဆွေးနွေးပွဲများ လူထုစည်းဝေးပွဲများ ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ဘီစီ ၃ ရာစွာအတွင်းက ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁)ကျင်းများ မီးနှီးခြောင် ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁)ပညာတတ်တို့အား ရှင်းလင်းသုတေသနခြောင်း တို့သည် ထိစိုက နှုန်းခဲ့သည့် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်တို့၏ မြေကွန်ယာကွန်စနစ်ခုံးကို တိုက်ဖျက်ရနှို မလွှာမသွေး လုပ်ဆောင်ရမည့် သမိုင်းပေး တာဝန်တစ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်း သာ ဖြစ်သဖြင့် မှန်ကန်ကြောင်း ခေတ်သစ် ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁) ဆန်ကျင်ရေးသမား တို့က ထောက်ခံပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

ယဉ်ကျေးမူတော်လှန်ရေး ပြီးဆုံးသည့်နောက်တွင် ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁) အတွေးအခေါ်အပေါ် ထားရှုံးသည့် သဘောထားများ တာဖြည့်းပြည့်းပြည့် ပြန်လည်ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင်မူ ထိစိုက် ကွန်မြှေနှစ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သူ ကျော်မြောင်းသည် ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁) မွေးနှေ့ အထိုင်းအမှတ်အပြစ် တရားထင် ကျင်းပသည့် နှစ်ပတ်လည် အခမ်းအနားတစ်ခုသို့ တက်ရောက်ခဲ့ရာ ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁)ဝါဒကို တရားတစ်ခုအား အပြည့်အဝ အသိအမှတ်ပြုပြီ ဟူသော အမို့မျာ်ယောက် ဖြစ်သည်။

ယနေ့ကာလျှင်မူ ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁)ဝါဒမှာ တရားပြည့်၏ တရားဝင် ဂိုးကွုယ်သော ဘာသာတစ်ခုအားဖြစ် တည်ရှုနေပြီ။

ထိုပြင် အရှေ့အာရာသားတို့များရေး နိုင်ငံရေးအာရ ရှေ့တန်းရောက်လာသည့် လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်အနည်းငယ်းကော်အတွင်း အာရာတန်ဖိုးများ (Asian values) ဟူသော စကားနှင့်အတူ ကွန်ဖျူးရှုပ်(၁)ဝါဒ (Confucianism) သည် လည်း တရား၊ စင်ကာပူ အပါအဝင် အရှေ့တိုင်းနိုင်း အချို့ တွင်ကျယ် ပျော်လျက်ရှိရာ အဆုံးအမိန့်များကျမ်း (The Analects) ၏ လေ့လာဖတ်ရှုသူ ကိုးကားပြောဆိုသူများလည်း တို့များလျက်ပင် ရှိနေမည့် ဖုံးဖုံးဆရာပေသည်။

■ ■ ■

ဘဏ်များ၏ လောက်

မိမိနှင့် မတူညီသော အယူအဆမျိုးကို သည်းခံ နိုင်စွမ်း နည်းပါးခြောင်မှာ လူသဘာဝတစ်ရပ်ပင် ဖြစ် သည်။ မိမိလက်ခံထားသည်များနှင့် ဆန်ကျင်တွဲထဲ လေ ငှင်းအယူအဆအပေါ် ခါးသီးပြင်းထန်လေပင်။ သို့သော် အယူအဆများအပေါ် ထားရှုံးသည့် လူတို့၏ သဘောထားများက တစ်သမတ်တည်း တည်နေ တတ်သည်တော့ မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့်လည်း

အယူအဆများကို သယ်ဆောင် ဖြန့်ချိရာ ယဉ်မှားဖြစ်သော 'ဘရုပ်' တို့၏ သမိုင်းကို ကြည့် လျှင် ဤဘရုပ်တစ်ဘုရားသည်ပင် တစ်ခါတစ်ရုံးမှုံးများ၊ ရုံးမှုံးများ၊ ရုံးကွုယ်ခံဖြစ်လိုက်၊ တစ်ခါ တစ်ရုံ ကုံးခဲ့ခဲ့၊ ပိတ်ပင်ခဲ့၊ မီးနှီးဖျက်ဆီးခဲ့ ဖြစ်လိုက် နှင့် ကြော်များသော လောကမ်းကို ရင်ဆိုင်ကြရောက်း၏ တွေ့ရမည့် ဖြစ်သည်။

ဘအုပ်များ ပြသေနတက်ခြင်းတွင် မေတ္တာ ရာဏာတို့ မနှစ်သက် မကျေနှင်းခြင်းသာမက၊ အောင် ကျယ်သော သို့မဟုတ် အများအပေါ် လျှော်နှုန်းသာ လူနည်းစုတို့က ပြင်းဆန် ကန်တွေ့ပြုရောက်း၏

၂၀၀၅ ခုနှစ်အတွင်းက ထွက်ပေါ်လာသည့် 120 Banned Books [Censorship Histories of World Literature] အမည်ရှိ စာအုပ်တွင် သား မြို့စုသူများ ဖြစ်ကြသည့် Nicholas J. Karolides; Margaret Baldwin Dawn B. Sova တို့က အယူအဆမေးရာအရ ပြသုနာတက်ခဲ့ကြသည့် စာပေါင်း ၁၂၀ တို့ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော အငြင်းပွားမှုနှင့် ပိတ်ပိတ်တားမြှုပ်မှု သော်ကြောင်းများကို ရွှေ့ချယ် စုစုည်း တင်ပြပေးထားသည်။ သည်စာအုပ်နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ကာလအတွင်း နိုင်ငံတာကာ၌ ထင်ထင်ရှားရှုံး ပေါက်ခဲ့သည့် စာအုပ်စာပေ အရေးကိုစွဲများ နေ့စွဲ ပါဝင်သကဲ့သို့ သည်။ ထို့ကြောင့် အမေရိက်တော်းမြှုပ်နည်း ဖြစ်သည့် အငြင်းပွားမှုနှင့် ပိတ်ပိတ်တားမြှုပ်နည်း အကြောင်းကိုလည်း အသေးစိတ် ထည့်သွေး ဖော်ပြထားကြောင်း တွေ့ရသေး။

နိုင်ဒေစိုးရများ အနေနှင့် မိမိတို့ နိုင်သားများအား မိမိတို့၏မြင်မလိုလားအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များ အန္တရာယ်ရှိသော အကျော်အမြင်များ စသည်တို့နှင့် မထိတွေ့ရအောင် ထိန်းသိမ်း ပြုပါမယ်ပေးပို့ပေး

အောက်ခြေအေသာက္ခရာအပ်မှ အောကာပိုင်များ ပြည်သူလူထုမှ အစု
များနှင့် လူတစ်ဦးချင်း ထို့ကြောင့် စာအုပ်များ ပိတ်ပင်ခဲ့ခြင်း ကန့်သတ်
ခြင်း အပြင်ပျေားခြေခြားတို့မှ အခိုကအားဖြင့် အမေရိဘန်ပြည်၏ ရှိခိုသည်။
အခိုကန်ပြည် အနှုံအပြားရှိ တက္ကထိုလ် ကောလိပ်များနှင့် အထက်တန်း
များတွင် မည်သည့်စာအုပ်အား ကျောင်းသုံးစာအုပ်စာရင်း (သီမှတ်တု)
လာဖတ်ရှုရန် ညွှန်းသောစာအုပ်များ စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းထားခြင်းမှ
ဖျက်ပေးပါဟု တောင်ဆိုမှု စာကြည့်တို့ကိုများတွင် မထားရန် ကုန်ကွက်မှု
မြှုတ်ရှိခဲ့သည်။ အကြောင်းက မိမိတို့ ကလေးများ ခေါင်းထဲသို့ မိမိတို့
လျေားသည့် နိုင်ငံဇော်အမြင်များ ဝင်သွားမှု စိုးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။
ကြွက်သူတို့ဘက်က နိုင်သွာ်ဖြင့် ပိတ်ပင်ပေးရသည်များ ရှိသလို ငါးတို့ဘက်
အရေးနိုင်ပုံးသည်များလည်း ရှိခဲ့သည်။

နိုင်ငံရေးအရ ပြဿနာ ဖြစ်ရသော စာအုပ်များတွင် မူကို (Karl Marx) နှင့် အိန္ဒြေးဂျလိ (Friedrich Engels) တို့၏ *Manifesto of the Communist Party*၊ မကိယာပယ်လီ (Niccolò Machiavelli) ၏ *The Prince* တော်မတ် (Thomas Paine) ၏ *The Rights of Man* တို့လို ပိုင်ရေး အာယာအဆနှင့် လမ်းညွှန်ကြမ်းများ ပါသကဲ့သို့ ရုရှားကျွန်ုပ်မြော် သိန်လှန်ရေးကို ပေါ်နေသေးသည့် ကျော်ချော်ပိုင် (George Orwell) ၏ *Animal Farm* ဝေါ်၊ ငွော်ကျွန်ုပ်တော် အမေရိကန်လူမည်းတို့၏ လားတို့ သူ့သည့် ဟဲမိယာဂ်ဘီးခုံစတီး (H.B. Stowe) ၏ *Uncle Tom's Cabin* အား ပထမကမ္မာစ်ကာလ စံအနိုင်နဲ့များကို ဂုတ်ကုတ်တွင်ဖော်သော

အ.ရ.၏ မာရီယာ ရမာ့
၁၃၂ All Quiet on the
Western Front ၁၃၂

ဖော်ပြ၍ စစ်ဆေးကျင်ရေး ဝါယာများထဲတွင် အထူးထင်ရှားသည့် အဲရော်၏ မာရီယာ ရမာ့ (Erich Maria Remarque ၁၈၉၀-၁၉၇၀)၏ All Quiet on the Western Front ဝါယာ စသည်တို့လည်း ပါဝင်သည်။

၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် ဂျာမနို့ စတင်ပုန်သည့် ရမာ့၏၏စာအုပ်မှာ စုတေသန ကာလ စစ်ဆေးသူ စစ်ကို ထိတ်လန့်သူများအကြား အထူး ရေပန်စားခွဲသည် လိုသော် တစ်ဘက်တွင် စစ်ဆေးရှုံးမနို့ အင်အားကောင်းလာသည့် နာခိုတ္ထားအကြောင်းအကျယ် မူန်းတီးမြင်း ခံရသည်။ ရမာ့အား နိုင်ငံရောအရ အပြောအထား စေစိတိကိုခိုက်လာပြီး ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် သူ၏စာအုပ်မှာ ဂျာမနို့ ပိတ်ပင်ခြင်းသည်။ စာအုပ်သာမကလူလိုကို ဖြမ်းပြောကိုလာသည့် အန္တရာယ်ကြောင့် ရမာ့သည် ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ဆွဲလာလန်နိုင်ငံသို့ ထွက်ပြီးတိမ်းရောင်ခဲ့ရသည်။

ဂျာမနို့မှာပင် ရမာ့၏၏ All Quiet ထက် နှစ်အနည်းငယ်တော်း၍ ထဲလာ (Adolf Hitler ၁၈၈၉ - ၁၉၄၅)၏ Mein Kampf (My Struggle) အဖွဲ့ဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံရေးအယူအဆများ စာအုပ် (၁၉၃၂) ထွက်လာသည် ထိုခေတ်ကာလ ဝါဒဖြန့်ချိရေးစာပေများထဲတွင် အအောင်မြင်ခံးစာအုပ် (propagandistic masterpiece) ဟုဆိုကြသည့် Mein Kampf မှာ ဂျာမနို့တို့အတွက် လက်ခွဲကျမ်းတစ်စောင် ဖြစ်သော်လည်း တစ်ဘက်တွင်မှ မြှုတ်းအပေါကန် စသောနိုင်ငံများ၏ သည်စာအုပ်ကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ရန် ဝောင်းမှုများ အကြောင်းအကျယ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်

အသိင်းအတိုင်းက ကန့်ကွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

တိုင်းပြည်တော်ပြည်တော်မှာပင် နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သည်ကောင်းပင်ခံရပြီး နောင်တစ်နှင့် ဂုဏ်ပြုခံရသည့် စာအုပ်မျိုးလည်း ရှိရာ ဥပဒေ ထစ်ခုမှာ တောင်အာဖရိက စာရေးဆရာမ နာဒင်းဂေါ်ဒီဟာ (Nadine Gordimer ၁၉၂၃ -)၏ Burger's Daughter ဝါယာ ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် တောင်အာဖရိက သမွှာတန်ဖိုင်ရှိ စာပေအကားဝိုင်များက ငွေးဝါယာသည် နိုင်ငံတော်၏ လုပြုမှုကို အန္တရာယ်ပြုသည်။ လူဖြေတွေ မကောင်း လူမည်းတွေသာ ကောင်းသည် ဟုရေးသားထားသည် စသော အကြောင်းပြုချက်များအားဖြင့် ပိတ်ပင် ထားမြှင့်ခဲ့သည်။ ငွေးကိစ္စရှိ ပုံနှိပ်စာအုပ်စာတမ်းများ အယူခံဘုတ်အုပ်သို့ ထပ်သည့်အပါ အဖွဲ့က သက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျော်သူများအား ပြန်လည်သုံးသပ် ဆေသည်။ ဤတွင် လုပြုရေး ပါရှုံးများက ငွေးဝါယာသည် နိုင်ငံတော်လုပြုမှုကို အန္တရာယ်ပြုသော အနေအထားမရှိခြင်းကြောင်း မှတ်ချက်ပေးပြီး စာပေကျမ်းကျော်သူများကဲလည်း မူလဆင်ဆာကော်မတိသည် ဤစာအုပ်ကို အလေးအနာတ် ထားစဉ်းလာမည် စာပေလက်ရာအဖြစ် သဘောမထားဘဲ အဖွဲ့အာယာကြေား ပိတ်ပူးခြင်းဖြစ်ကြောင်း မှတ်ချက်ပေးသဖြင့် အယူခံအဖွဲ့က ငွေးအား ပိတ်ပင် မှုမှ ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းပေးခဲ့သည်။

၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင်မှ Burger's Daughter ကို တောင်အာဖရိက၏ အမြင့်သုံးစာပေဆုံးဖြစ်သည် စီအင်(နံ)အေဆု (CNA Prize) သို့မြင့်ခဲ့သည်။

န.ဂေါ်ဒီဟာ ရှိရာ
Burger's Daughter ၁၃၂

နောက်တွင် ဂျီမှာသည် ၁၉၉၁၊ ခုနှစ်အတွက် စာပေဆိုင်ရာ နိုင်ငံတိပါရမီခဲ့သည်။

နားခိုင်းကော်မာတက် ပို့၍ ထင်ထင်ရှားရှား ဤော်မြို့မားမား ပြသနာ ပေါ်ခဲ့သူတစ်ဦးက ရှုရှားစာရေးဆရာ ဆော်လယ်နှစ်ဆင် (Aleksandr Solzhenitsyn ၁၉၁၈ - ၂၀၀၀) ဖြစ်သည်။ ဆော်လယ်နှစ်ဆင်၏ The Gulag Archipelago မှတ်တမ်းစာအုပ် သုံးတွေတွင် ယခင်ဆိုပါယက်ယူနှစ်ယောက်က မထားသော တရားစီရင်ရေးစာနှစ်နှင့် ပြစ်စော်စီရင်ပုံများအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ စနစ်၏ သားကောင်ဖြစ်ရသည့် သန်းပေါင်းများစွာသော ဆိုပါယက် ပြည်သူတိ ခဲ့ကြရသည့် ဤော်မြို့မားမားအကြောင်းကို အကျိုဝင် ခေတ် ရှုရှားပြည်၊ နားခိုင်းကောင်ဖြစ်တိနှင့် နှိုင်းယဉ်၍ လည်းကောင် မေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ အကျဉ်းစာန်းတွင် ၈ နှစ်တာ နေထိုင်ခဲ့ရသည့် သူ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော်တို့၏ မှတ်တမ်းများ၊ ပေးစာ များကို အမြဲ့အမားဖြင့် ရေးသားသည် နှင့်စာအုပ်ကို ၁၉၇၃-၇၄ ခုနှစ်တွင် ပါရီ၌ ရှုရှားဘာသာဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၄-၇၅ အတွင်း အမေရိကန်ပြည်တွင် အကိုလိပ်ဘာသာဖြင့် လည်းကောင်း ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

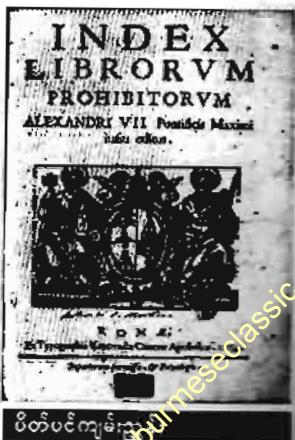
ခုရသော်လည်း စတော်မြောမြို့သို့ ဆုသ္သားယူလျှင် တိုင်းပြည်သို့ ပြန်ဝင်ခွင့် မရမှာ စိုးသဖြင့် ဆုကို ငြင်းပယ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင်မှ သမ္မတ ကိုဘာများမြို့၏ ခွင့်ပြုချက်ပြင့် ဂျလာဂျလာမှု မူလိုင်းတဲ့မှ ကောက်နှစ်ချက်များ တော်ဝါကို ဆိုပို့ယက်၍ ပုန်းပို့တွေတိဝင်ခွင့်ရသည်။ ၁၉၉၀ တွင်မှ ဆောင်လင် နှစ်ဆင် အပါအဝင် ပြည်ပရောက် အနှစ်ပညာသမားနှင့် ပညာရှင် ၂၂ ဦးတို့အား နိုင်ငံသားအဖြစ် ပြန်လည် အသိအမှုတ်ပြုသည့် အမိန့်စာကို သမ္မတ ကိုဘာ များမြို့၏ ထုတ်ပြန်ပေးခဲ့သူဖြင့် ၁၉၉၄ တွင် ရုရှားပြည်သို့ ဆောင်လင်နှစ်ဆင် ပြန်လာနိုင်ခဲ့သည်။

၁၃။ ရှစ်ပါစတာနက် ၄။

ယနေ့ ရှရှာပြည့်တွင် ဒေါက်တာနီးဘုံးဝါယာကို အများပြည့်သူတဲ့ လွတ်လပ်စွာ ဖတ်ရှုနေနိုင်ကြဖြီ ဖြစ်သော်လည်း စာသင်ကျောင်းများ ဖတ်မနေရ (ပင်ရင်း) (required reading) ထဲတွင် ထားမည့်လား စိတ်ကြိုး (optional reading) စာရင်းများပဲ ထားမည့်လား အငြင်းပွားနေကြခဲ့ပြစ်သည့် ပညာနေ့ဝန်ကြီးဌာန၏ များမကြာမိက ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်အရှုံး အငြင်းပွားခဲ့သော စာမေးဆရာတိ၏ စာပေများကို ‘စိတ်ကြိုးကို’ အဆင့်တွင်သာ ထားရှုမည် ဟုဆိုပေသည်။

ဘာသာရေး အကြောင်းခံပြင့် ပိတ်ပင်တားမြှုပ်ခံရသော စာအုပ် ၃၀ အိပ်ထားသည့်အနက် အမိကမှာ ခရစ်ယာန်ဘာသာ၊ အစွဲလာမ်ဘာသာ ပြုပြင် ပတ်သက်သည်။

မြစ်သော်လည်း ထင်ရှားသော နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးအတွေး အခြားကျမ်းများနှင့် အန္တဝင်ဝါယာ အများအပြားလည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင်မူ အဆိုပါ စာရင်ကို ပုဂ္ဂရဟန်းမ်းကြီး၏ ဗက်တိကင်နှစ်းတော်က ရုပ်သိမ်းပယ်ဖျက် ပေးခဲ့သည်။

အရွတ်ယာန်လောက်၏ အစဉ်အဆက် အပြင်းအထန် အပြင်းပွားရသည့် စာအုပ်များထဲတွင် ငါးတို့ အထွတ်အမြတ်ပြုရာ သမ္မတကျော်စာ (The Bible) လည်း ပါဝင်၍ အမိကမှာ ‘မူက္ခာ’ များနှင့် ပတ်သက်သည်။

သမ္မာကျမ်းစာ၏ ဓမ္မဟောင်းကျမ်း (Old Testament) ကို မူလက
ဟောရှုဘာသာဖြင့် ရေးခဲ့ပြီး၊ ဓမ္မသစ်ကျမ်း (New Testament) ကိုမူ မူလက
ဝရိဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုနောက်တွင် ဥရောပသားတို့ အသာများ
သည့် လက်တင်ဘာသာသို့ ပြန်လိုက် မူကွဲအမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အောင်
၄၀၀ ဝန်းကျမ်းတွင် သမ္မာကျမ်းရေးရာပညာရှင် စန်ဂျေရှုမ်း (Saint Jerome)
က ယခင်ရှိနှင့်သည့် မူများနှင့် တိုက်ဆိုင်ညီနှင့်ကာ လက်တင်ဘာသာပြု
မူသစ်တစ်ခု ပြရွှေ့သည်။ နောင်တွင် Vulgate ဟု အမည်တွင်သော ငှုံမူတို့
နှီမန်ကက်သလို အသင်းတော်က တရားဝင် မူများအဖြစ် အောင် ၆ ရာစွဲတွင်
အတည်ပြုပြုနားသော်လည်း သို့သော် ငှုံးလက်တင်မူလိုက်သာ အသိအမှတ်
ပြခြင်းဖြစ်ပြီး အခြား ဘာသာများသို့ ပြန်ဆိုရန်ကိုကား အစိုးယူ အကောက်
အယူ လွှဲမှာနိုင်သည် ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ပိတ်ပိတ်တားပြုခဲ့သည်

အေဒီ ၁၄ ရာစွဲနောက်ပိုင်းတွင် အသင်းတော်၏ တားမြစ်မှုများကြော်
ထွက်ပေါ်လာသည့် ဝစ်ကယလစ (John Wycliffe ၁၃၂၀ ခန့် - ၁၃၈၁) နှင့်
တပည့်မှုများ၏ အောင်လိုဘာသာပြန်မှုကို ပိတ်ပင်နိုင်ရန် နည်းမျိုးစုဖြင့် ကြီးဗျာ
ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ထိနောက်၌ ပရီတက်စတင့် ပြပြင်ပြောင်းလဲရေးလှုပ်ရှုမှု
နှင့် အတူ ဥရောပနိုင်မှုများတွင် ဘာသာပြန်မှုများ အသီးသီး ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။
ရှာမနီတွင် မာတင်လူသာ၏ ဘာသာပြန်၊ အင်္ဂလန်တွင် ဝိပုံတင်းဒေးလုပ်
ဘာသာပြန်နှင့် ပြင်သစ်တွင် ရောဘတ်အက်စတီယ်င်း တို့၏ ဘာသာပြန်မှုများ
ထင်ရှုးခဲ့သည်။ သမ္မာကျမ်းစာ မူကွဲမှုများကို ရှိမန်ကက်သလောင်နှင့် နောက်တွင်
ပရီတက်စတင့်တို့ကပါ နှိပ်ကွင်ပုံ၊ ပိတ်ပင်တားမြှုပုံ၊ အကြောင်းမှုများမှု
ကြီးကျယ်မှုများပြားလှသဖြင့် အထင်ရှုးဆုံးတစ်ခုကိုသာ နမူနာအဖြစ် ပြပါမည်။

အောက်လစို့စွဲတွေ့သိလိုပေါ်တွက် ကက်သလစ်ဘုံးတော်ကြီး တင်အေးလှ
သည် မွေးသစ်ကျမ်းကို မူရင်း ဂရိဘာသာမှုနေ၍ အင်လိပ်ဘာသာသို့ ပြန်လို
သည်။ သို့သော် အင်လန်စွဲင် ထုတ်ဝေခွင့်မှုရာ့ဖြင့် ရှားမပို့ပြည် ကိုလုံးမြှုပြုသို့
ချား၍ ပုံနှိပ်သည်။ ပုံနှိပ်နေဆဲတွင် သတင်းပေါ်ကြား၍ ကိုလုံး အောကှ
ပို့မှုးက မေးဆိုမည် ပြုသောအခါ ဟောမ်(စ)မြို့သို့ ရွှေ့တိမ်းပြီး ငင်း၌
အက်လက် ပုံနှိပ်သည်။ ၁၅၂၆ တွင် ပုံနှိပ်ပြီးနေ့သည် မွေးသစ်ကျမ်းတောင်ရေ
၂၀၀၀ ကို အင်လန်သို့ မောင်ထိတင်ဖြန့်ချိရာ ပို့တို့ဘာသာဖြင့် နားလည်စွာ
တော်ရှိနိုင်ကြသဖြင့် လူအများ နှစ်သက်သဘောကျကြသည်။ ပညာရှင် အများ
အပြားကပင် တင်အေးလုပ်၏ အင်လိပ်ဘာသာပြန် သမ္မာကျမ်းစာမှု အနေ
အသားသည် အလွန် ကောင်းမွန်၍ ရှိတ်ဝေပီးယာနှင့် နှိုင်းယုံ့လောက်သည်ဟု
နှိုင်းပြောဆိုကြသည်။

သို့သော် သာသနရေး အာဏာပိုင်တိုက လုံးဝ လက်မခံဘဲ ပြင်းထန် ဖြာ အရေးယူရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာ၊ တင်းအေးလုံး၏ ဓမ္မသစ်ကျမ်းဘာသာပြန်သည် အင်လန်၌ ပထမဆုံး ပိတ်ပင်ခဲ့ရသည့် ပုန္တိပုံစာအုပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘာသာပြန် အုအေးလည်း ဖမ်းဆီးနိုင်ရန် ကြော်ပေးပေးရာ တင်းအေးလုံးမှာ ပြည်ပ၌ လုပ်ည့်ပတ် တိမ်းရောင်နေရသည်။ ၁၅၃၂ ခုနှစ်တွင် အင်လိပ်အုံရာ အသည်းအသန ထို့ကိုသဖြတ် တင်းအေးလုံးအား ဘယ်လူဘို့ယုန်င် အင်တွေ်မြှုပူတွင် ဖမ်းမိသွားသည်။ ထိုအချိန်၌ တင်းအေးလုံးသည် ဓမ္မဟောင်းကျမ်းကို ဘာသာပြန်ဆိုနေဆဲ ပြုစ်သည်။ သူ့အား မီးလောင်တိုင်၌ လည်ကိုညွှန်၍ သတ်ပြုးနောက် သူ့ ဘာသာပြန်မှု စာအုပ်များနှင့်အတူ မီးရှိ၍ အည်။ တင်းအေးလုံးကျမ်းများနှင့် အချိန်၌ “ဘုရားသခင်၊ အင်လိပ်မင်း၏ မျက်လုံး အုံကို ဖွင့်ပေးတော်မူပါ” ဟူ၍ နောက်ဆုံး အတေား ဆိုသွားနဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ကြ ပေသည်။

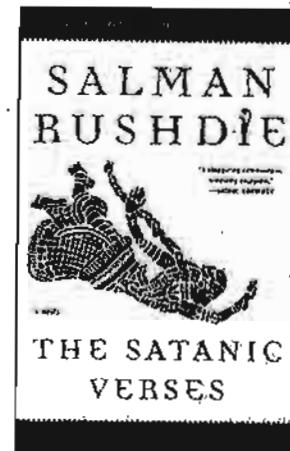
ခရစ်ယာန် အာဏာပိုင်တို့၏
အဆုံးအပြတ်ပြင် မီးနှီး၊ ခဲ့ခဲ့ရသည့် အမြား
သို့ပုံးပိုင်ထုတ်ရှုးပုဂ္ဂိုလ်တရ်ပီးများ အဲတလို
အေးခေါ်ရှင် ရော်ဒါနိဘဏ္ဍာနီး (Giordano
Bruno ၁၅၄၈ - ၁၅၀၀) ဖြစ်သည်။

ဘဏ္ဍာနိုးက သမ္မတကျမ်းစာကို ဘာသာပြန်သည် မဟုတ်။ အမြား ဘာသာအေး ဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ ရေးသားသည်လည်း မဟုတ်။ သူ ရေးသည်က အနှစ်စကြေဝောပြီး ဖွံ့ဖြည့်တည်နှုပ်ကို ပြသည့် On the Infinite Universe and Worlds အမည်ရှိ ကျမ်းဖြစ်၍ ဘေးရေး ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်ပြည်၌ ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ဆန္ဒကျင်ကွဲလွှာနေသဖြင့် ပြသော အာဏာရိုင်တို့ လက်ခံထားသည်များနှင့် ဆန္ဒကျင်ကွဲလွှာနေသဖြင့် ပြသော တက်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်၏။ သူအား ဘာသာတရားကို ပြစ်မှားမှု မိန္ဒာအယူ ပြန်ခို့ဖြင့် သာသနရှိပိုင်တရားရုံးက စစ်ဆေးပြီး ထောင်ဒဏ် ဂုဏ် အပြစ် သည်။ ထောင်ဒဏ်နေကာနီးတွင် ထပ်မံစစ်ကြော မေးမြန်ပြန်ကာ မိန္ဒာအယူ များကို စွမ်းလွှတ်ပြောင်း ကြော်လာခိုင်းသည်။ သူက ပြင်ဆန္ဒသဖြင့် သူအား မိုးလောင်တိုင်းမြို့ရှိခိုင်ရန် ယုံကြည်ပေးပို့ မြို့ဆောင်လေသာ အစဉ်အငြောင်း မှ ဆုံးဖြတ်ပြီး ၁၆၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရောမမြှုပ်၍ စီရင်ခဲ့သည်။

ဘဏ္ဍာနီအား စီရင်သည့် အစာစ် ၄၀၀ မြောက်ဖြစ်သော ၂၀၀၀ ပြည့်တွင် တက်တိကင်နှင့်တော်မှ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ဘဏ္ဍာနီကွယ်လွန်ချင်သည် အရှစ်ယာန်သိုင်းတွင် စိုးနည်းဖွယ်ဖြစ်ပေါ်တစ်ခု ဖြစ်စကြောင်း၊ ဘုံးသွေးသူ၏ အယူအဆသည် အရှစ်ယာန်ဘာသာ အတွေးအမြင်များနှင့် ညီညွှေ အင်စပ်ခြင်း မရှိသဖြင့် မိမ္ဘာဝါဒ အဖြစ်ပင် ဆက်လက် တည်ရှိနေမည်ပြီကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။

ပူဇ္ဈာန္တေးနေး ဟုဆိုရမည် လွန်ခဲ့သော ၁၄ - ၅ နှစ်က နိုင်ငံတော် ရိုက်ခတ်လှပ်ရှုံးသွားသည် ဘာသာမေး အကြောင်းခံဖြင့် ပြဿနာတက်သော စာအပ်တစ်ဦးပါ ပေါ်ပေါ်ခဲ့သေးသည်။ ငါ့မှာ ဆယ်လေနဲ့ ရုပ်ရှိး (Salman Rushdie) ၏ The Satanic Verses ဝဲတော်မြစ်သည်။

၁၁၁

မနယ်င်းများတွင် ဖော်ထဲတဲ့ ရေးသားကာ ပိတ်ပင်ရန် လုံးဆော်မှုများ စတင် ပြရွယ်ခဲ့ကြသည်။ သို့နှင့် ပြတိနိုင်တွင် စာအုပ်ထွက်လာပြီး ဦ ရက် အကြာမှာ အိန္ဒိယက စတင်၍ အကောက်ခွဲနှင့် ပြတ်ပင်တွင် ပြပိုင်း တားမြစ်ပိတ်ပင်မှု ခဲ့သည်။ ထိုနောက်တွင် ငါးစာအုပ်ကို ဝေဖန်ရှုတ်ချခဲ့သာ သာမက စာရေးသူ သတ်ဖြတ်ရန် မြိမ်းပြောက်မှုများပါ ပေါ်ထွက်လာသည်။

ရပ်ရှိခြီးလည်း ထို့ကိုပိုင်းမှာပင် မဖြစ်လို့သွားရပြီး သူ့အား မြှင့်အွေးရှိုးရက လုပ်ခြေမှ ပေးထားခဲ့ရသည်။ အစောင့်အရွှေ့က် အငော်အထိုင် အား၏လုံးမသိ ရပ်ရှိခြီးမှာ ယနေ့အထိ လုပ်ကြော်မဲ့ခြေသေး၊ သိသော်

သူနှင့် ပတ်သက်၍ အသက်ဆုံးရတာတွေ အတော်များများပင် ရှိခဲ့ပြီ။

ဘယ်လို့ယမ်တွင် ထိသေဒက်အမိန့်ကို ဆန်ကျင်ဝေဖန်ပြောဆိုသည် မွှတ်စလင် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်နှစ်ဦး သေနတ်နှင့် ပစ်သတ်ခံရသည်။ ရွှေပန်တွင် ငှင့်အာဇာပိုင်ကို ဂျပန်ဘာသာပြန်ဆိုသူမှာ စားနှင့် ထိုးသတ်ခံရပြီး အာရိဘာသာ (အိရိရန်) သို့ ပြန်ဆိုသော ဘာသာပြန်ဆရာတုမှာလည်း အောင် လုံခြုံရေး တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ထိန်းသိမ်းထားစဉ် အသက်ဆုံးခဲ့ရသည်။ အီတယ် ဘာသာပြန်သူမှာ လုပ်ကြခံရသောလည်း အသက်မသော ဒက်ရာ ပြေားထန်စွာ သာ ရရှိသည်။ ငှင့်အာဇာပိုင်မှ ကောက်နှစ် ပြန်ဆိုချက်များကို ထုတင်းစွာ ဖော်ပြုပေးခဲ့သည် တူရကိုထုတ်ဝေသူကိုမှာ ဆန်ပြုသူများက ဟိုတယ်တစ်ခုတွင် ပိုင်းဝါပြီးနောက် ငှင့်ဟိုတယ်ကို မီးတင်းရှိရာ လူ ရုံ ယောက် အသက် ဆုံးရပြီး ထုတ်ဝေသူမှာ လွှတ်ပြောက်သွားခဲ့သည်။ နောက်ဝေးတွင်လည်း ငှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေသူမှာ သေနတ်ပစ်ခံရသုပြု့ ဒက်ရာပြေားထန်စွာ ရရှိခဲ့သည်။

စာအုပ်ထွေကိုပြီး ၉ နှစ်တာကာလသာတွင် ရပ်ရှုပါးသည် စကော်တယ် ယူ့ခိုက်အဖွဲ့က နေရာချေပေးသည် လုံခြုံသောနေရာ ၃၀ ခန့်၌ လူ၌ လည် ချွေပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ် သွေးဆုံးတို့ ပတ်သက်၍ မီးမေနီ ထုတ်ပြုခဲ့သော အီရိန်အစိုးရက ရပ်ရှုပါးနှင့် ပတ်သက်၍ မီးမေနီ ထုတ်ပြုခဲ့သော အီရိန်အစိုးရက ရပ်ရှုပါးနှင့် မသက်ဆိုင်တော့သည်။ ပြောသူ ခဲ့ရာ၊ သည်အခါတွင်မှ ရပ်ရှုပါးမှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း လွှတ်လပ်သော အေးအထားသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် အချို့သော အဖွဲ့အစည်းများက ရပ်ရှုပါးအတွက် ထုတ်ပြန်ထားသော အမိန့်သည် ပြန်လည်ရှုပ်သိမ်းရှုပေးသော အမိန့်မဟုတ်ကြောင်း ကြည်းပြောဆိုသူကိုပင် ရှိသေးရာ ရပ်ရှုပါးအဖို့ အသင်အနှစ်ရာယ်မှ လုံးဝလွှတ်ပြောက်ပြီ ဟုမဆိုနိုင်သေးပေါ်။

လိုင်ကို အပြောင်းရင်းခြဖြင့် ပိုတ်ပင်ခံရသော စာအုပ်များထဲတွင် အီနိယတိုင်းထွက် ကာမသွေ့ရကျမ်း (ရစ်ချုပ်ဘာတန်နှင့် အာဘတ်(သ)နေ့တ် ဘာသာပြန်) နှင့် လက်တင်စာဆို အိုပစ် (Ovid ၄၃ ဘီစီ - အောင် The Art of Love ကာမပညာလက်စာစွဲကိုသို့ ရွှေ့ခေါ် အချို့ဒေါ်ဒက်များ၊ ဘိုက်ချို့ (Giovanni Boccaccio) ၏ ဒီကင်မရွှေ့ပြုပြုများ (The Decameron) ရစ်ချုပ်ဘာတန် (Sir Richard Burton) ဘာသာပြန်သည် အာရော့များ သို့မဟုတ် တစ်ထောင့်တစ်ည့် ပုံပြုပြုများ (The Arabi-

Nights, or The Thousand and One Nights) တို့ကဲ့သို့ အန္တဝင်ပုံပြုပြုများ ပါဝင် သကဲ့သို့ ဖလော်ဘဲ (Gustave Flaubert) ၏ မဒမ ဘိုးဘာရီ (Madame Bovary)၊ ဘာရိုက္ခာ့ (Vladimir Nabokov) ၏ လိုဏ်တာ (Lolita)၊ ဒီအိုပ်(ချွဲ)လောရင့်(စ) (D.H. Lawrence) ၏ လော်ချက်တာလော် ခဲ့ခိုင်သူ (Lady Chatterley's Lover) သည် သည်ဘက် ခေတ် ဝတ္ထုများလည်း ပေါ်သည်။

လိုင်ပညာပေး သို့မဟုတ် လိုင် ခိုးတိုး ကဗျာများ ဟုဆိုနိုင်သည် The

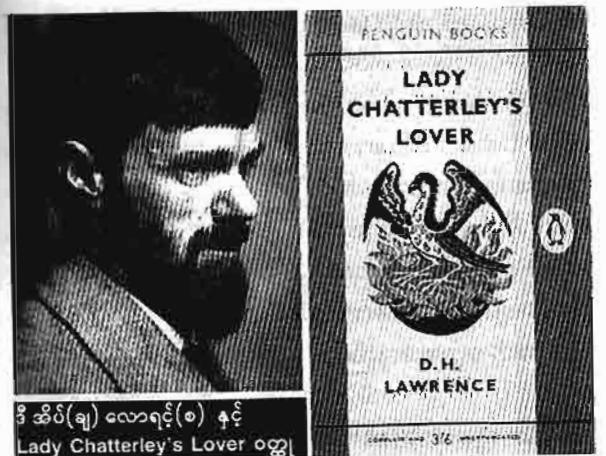

ချွဲချက် ဘာတန်

ခိုးတိုးကဗျာစာရိုက် ရောသူးသည် စာဆိုအိုဝင်သည် ရောမမြို့တော်မှ အော်နှင့်အက်ပေးပြုင်း ခဲ့ခဲ့ရသည်။ သို့သော် သူ့စာများကို စာပါအကြောင်းအရာ အတွက်လည်းကောင်း၊ ထူးခြားပြောင်ပြောက်သော အမေရာအဖွဲ့များအတွက် လည်းကောင်း၊ ပိုတ်ဝင်စားသူများခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းခေတ် ဥရောပစာပေသမား ဖို့အပေါ် များစွာလွမ်းမိုးခဲ့သည်။ ၁၂ ရာစု ၁၃ ရာစုဆုံးလျှင် ဥရောပပုံးခိုးပစ်ပုံးတွင်မှ ဖြစ်ထွန်းခဲ့ပြီး ရိုနေနန်းခေတ် ဥရောပတွင်လည်း အိုပစ်၏ စာတို့ အတိုင်းပါက ပညာတတ် အခေါ်မခိုင်သောသဘော ရှိခဲ့သည်။ သို့တိုင် ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဘီတ်ပို့ပြုပုံး ဖလေ့ရင့်(စ)မြို့မြို့ ပြုလုပ်သည် မီးပုံးရှိပွဲတွင် သူ့စာအုပ်များလည်း လုပ်ညွှန်းစာပေါ်ပြုစွာ ထည့်သွေ့သွေ့ပြုလုပ်မှုများ ပေါ်ရသည်။

ဘီစီ ၃၀ ခုနှစ်ဝါးကျင်က အီနိယပညာရှိ Vatsayana သတ္တတာ ဘာသာပြု ရောသားခဲ့သည် ကာမသွေ့ရကျမ်း (Kama Sutra) ကို ရှစ်ချုပ် ဘာတန်နှင့် အာဘတ်(သ)နေ့တ် (F. F. Arbuthnot) တို့ ပူးတွဲ၍ အိုလို ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ခဲ့သည်။ ကာမသွေ့ရမှာ ယခုခေတ် အိမ်ထောင်နေ့ လတ်၏ အုပ်တို့၏ ရွှေ့ပြု ဟုဆိုနိုင်သည်။ ဘာတန်နှင့် အာဘတ်(သ)နေ့တ် တို့သည် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ငှင့်တို့နှစ်ဦးသာ ပါဝင်သည် ကာမသွေ့ရအသင်း (Kama Shastri Society) ဟူသည်ကို ထူးထောင်ပြီး တစ်ထောင့်တစ်ည့်လုပ်ဖြစ်သွားသည်။ ဘာမသွေ့ရကျမ်းတို့ကို ငှင့်အသင်းအနေဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

အဆိုပါစာအုပ်များကို ဘာတန်တို့ ဘာသာပြန်ဆိုတဲ့ အာရော့များ

အချိန်၌ အားလုန်တွင် ည်စည်မေးစာအုပ် ဥပဒေ (Obscene Publication Act) (၁၈၈၇) ရှိနေပြုဖြစ်ရာ ငါးဥပဒေတို့ တိမ်းရောင်နိုင်ရန် ငါးတို့၏ အားထုတ်ခြေကြသည်။ အာရေးပျော်များကို ဘက် ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝယ်သူ၏ စာအုပ်ပျော်နှင့်ကို ယာခွေတ်ငွေ့ဖြင့် ဒေါ်လာ ၂၀၀ ခုနှစ်အထိ မြင့်မား၍ သတ်မှတ်ပြီး တိုင်းတပ်ပါးယဉ်ကော်များကို လေ့လာသိကျမ်းလိုသော ပညာ များ၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသာများအတွက် ရည်ရွယ်၍ ကန့်သတ်ထုတ်ဝယ်ဖြင့် ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ဘာတန်၏ တာအုပ်စွဲင် မူရင်းပုံပြင်ဘာသာပြန်များ ပြီးဆုံးသူ နောက်၏ အတိုင်းတိုင်းအပြည်ပြည်တို့မှ ဖုံးမာက်ဆံရေးဆိုင်ရာ လေလွှဲရရှိကြော် နှင့်စပ်လျှပ်စွဲ၏ လူမှုရေး မန်သော်လေဒ (social anthropopatology) ရှိသော် သုံးသပ်ရေးသားသည် ၁၉၆၆ မှုက်နှာပါ သုတေသနစာတမ်းရှည်ကြီး တစ်ကိုပါ ထည့်သွင်းစော်ပြခဲ့သည်။

သို့ထိုင် တစ်ယောင့်တစ်ယော သူ့စာတမ်းကိုပါ ဉာဏ်ယူမြော အဖြစ် အပြင်းအထန် ဝေဖန်ရှုတ်ချုပ်များ၊ ပိတ်ပင် တားဆီးရန် သို့မဟုတ် ဉာဏ်ယူမြော သည် ဟုယူဆသည့် အပိုင်းများကို ဖြတ်တောက်ရန် အေးထုတ်မှု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်တွင် ဘာတန်၏ ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သော အပြည့်အစုံပါသော ပုဂ္ဂိုလ်မူများကို တင်သွင်းခြင်း မပြုရန် အကောက်ခွန်တွေက တားမြစ်ခဲ့သည်။

အက်ခက်ခဲ့ခဲ့ ပို့နို့ခဲ့သော ငှုံးစာအုပ် ထွက်လာပြီး မကြာခို့မှာပင် ပြင်သစ် ဘယ်လူရှိယိုမ်နှင့် အင်လန်ပြည်ရှိ အခြားဒေသများမှနေနှင့် ငှုံး ပို့တွေ့တေးသည့် နို့နို့ကိုစာအုပ်များ ပြုကြပွားပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ကာမသွေ့ရ နှင့် အင်လန်ပြည်တွင် တရားဝင် ရောင်းဝယ်ခွင့် မပြုသော်လည်း နို့နိုက်ကော်မီ အားမှာ အမေရိကန်ပြည်အထိ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်တွင် ငှုံး စာအုပ်ကို ထပ်မံ မိတ္တာဖြား မြိုက်နို့ပြန်ချိသည့် စာအုပ်သမားတစ်ဦးမှာမူ ဆောင်းက် အပိုစ်ပေးခြင်းခံရသည်။

အမေရိကန် အကောက်ခွန်ဌာနသည် ဘာတန်တို့ စာအုပ်များ၊ အပါအဝင် ညစ်ညမ်းစာပေ ဟုယူဆရသည့် ပြင်ပ စာအုပ်စာတမ်းများတို့ အင်သွင်းခွင့် ပိုက်ပင်လျှော့ရာမှ ဇူးဝါဒ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ကာ၊ ပိုင်းတာကာ ဝန္တဝင်စာပေ ဟုအသိအမှတ်ပြုခဲ့ရသည့် စာအုပ်စာတမ်းများကို ပိုပင်တားမြစ်မှ ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်။

လိုင်ကိုစွာများတို့ ဘာသန္တ၏ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ခုက်မှာ လိုင်ပြုပြုစွာထဲတွင် ဘာသာရေးပိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကတ်ကောင်များအပြု ထည့်သွေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုထူးခြားချက်နှစ်ခုပုံပြုပြုပိုင်းပင် ရိုမေး တက်သလို အသင်းတော်မှ ပိတ်ပင်သည့် စာအုပ်စာရင်းတွင် ထည့်သွေးခြင်း မျှေား သို့သော သည်ပုံပြုပြုများကို နှစ်သက်သူ အလွန်များပြားလျော် ပြုပြုရာ နောက်ပိုင်း၌ ပရိသတ်၏ တောင်းဆိုမှုကို ငဲ့ညှောက် ညွစ်ညွမ်းသည် အပိုင်းများတို့ တည်ပြုပြုပြီး သာသန္တဝါထ်ထမ်း ကတ်ဆောင်များ နေရာ ပြုပြု၍ ဆွဲတွင် ဘုရားလောက်ဆောင်များဖြင့် အစားထိုး ပြုပောင်ရေးသားသည် သို့ပြုပြုခဲ့မှု မျှော်လှတ်ဝေခွင့် ပြုခဲ့သည်။

ပျော်ညွှန် (obscenity) ဟုသော အကြောင်းပြုင့် စာအုပ်များကို ပိုင်းပိုင်းကြသည် တိုင်ပြည်များတွင် ဘယ်အရာသည် ညွစ်ညွမ်းမှု ပြုပါသည် တုသည်နှင့် ပတ်သက်၍ အပြောင်းအခဲများ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ အချို့က လို အကိုယ်ပြုသည့် ကကားများ အဆဲအဆဲ စကားများပါလျှင် ညွစ်ညွမ်းသည် တုလို၍၊ အချို့က လိုင်ကိုစွာအကြောင်း ကွက်တွက်တွင်ကွင်း ရေးသားဖော်ထားသားချက်များ၊ လိုင်စိတ်နှင့်ကြော်သော အရေးအသားများ ပါဝင်မှုသာ ညွစ်ညွမ်းသည် ဟုသက်မှတ်ချင်ကြသည်။ အချို့ကမှ ပြည့်တန်ဆာအကြောင်း လက်မထပ်ဘ ပိုမ်းသွေးချိုင်း အကြောင်း၊ သူတစ်ပါး နေးးခင်ပွန်းနှင့် ဖောက်ပြားခြင်း အကြောင်းများ ပြစ်ပါက လိုင်စိတ်နှင့်ဆွဲသည့် အရေးအသားများ မပါသည့်တို့ ညွစ်ညွမ်းစာရင်းထဲ ထည့်သွေးချင်ကြသည်။

အထက်က အယူအဆမျိုး ရှိကြသွားနေ့၊ စာပေလက်ရာတစ်ခု အနုပညာတန်ဖိုးဖြင့်သာ အဆုံးအဖြတ် ပြုလိုသွားအကြား အပြောင်းအဆုံးအဖြတ်ရေး သဘောထားအမြင်သစ်များ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ ၁၃၈၁နှစ်နောက်းပိုင်း အောင်လန်ပြည့်မှ တရားရုံး အဆုံးအဖြတ်တစ်ခုတွင် စာပေ အနုပညာ အရည်အသွေး ပြုင့်မှားသည့် စံမိလက်ရာမျိုး ဆိုလျှင် ညွစ်ညွမ်းစာပေ ဟုမာသတ်မှတ်ရန် ပြောန်းပေးခဲ့သည်။ ၁၄၇၇ ခုနှစ် အမေရိက် တရားရုံးခုခု ပုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုတွင် ညွစ်ညွမ်းစာပေ ဟုသည် လမှုနောက် အရေးကြီးသော အကြောင်းအချက်များကို ဆိုလိုကြောင်း အစိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခဲ့၍ အသစ်တစ်ခု ထုတ်ပြန်ပေးခဲ့သည်။

သည်ကိုခေတ်၍ ပြောင်းလဲလာသည့် အမြင်များအရ စာပေတန်း

တို့ တရားရုံးအစား စာပေအဝန်းအပိုင်းက ဆုံးဖြတ်သင့်သည် တစ်နည်း သီရိသော် စာပေဝန်ရေးကို တရားသူ့ပြီးက မလုပ်ဘဲ စာပေသမားတို့ကသာ ဆောင်ရွက်သင့်သည် ဟူ၍ ခံယူလာကြသည်။ ယင်းသို့ အမြင်ပြောင်းလဲခြင်း မျှော်တူ အချို့သော စာအုပ်တို့၏ ကဲကြေားများသည်လည်း ပြောင်းလဲလာ ခဲ့သည်။ ဥပမာ ၁၉၆၁ ခုနှစ် အပေါ်ကန်ပြည့်တွင် လေဒီချက်တာလေ၏ ခုံသူ ဝါယွှေ့ကို ညွစ်ညွမ်းစာလား၊ စာပေအရာဝင်သလား၊ တရားရုံးက စဉ်းစား ဆောင်နေခဲ့ရာက ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ၄၈းဝါယွှေ့သည် တက္ကသိုလ် ကောလိပ်နှင့် စာပေအတန်းများတွင် ဖတ်မှတ်ပြုသွားနိုင်သည့် စာအုပ် (required reading) ဖြစ်လာသည်။ ၄၈းဝါယွှေ့ကျောင်းသင်ခန်းစာအဆင့်ထိ ရောက်လာ သည်အခါ ယခင်က ညွစ်ညွမ်းစာရင်း ပေါက်ခဲ့သည့် ထင်ရှုးသော ဝါယွှေ့ ထောက်ရှုးသော ဝါယွှေ့ အများအပြားပင် ပုံးဖိုင်မှုအသစ်များအားပြင့် စာအုပ် အနေကွက်ထဲသို့ တိုးတွေ့ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည် ဟုဆိုပေသည်။

■

လူမှုရေး အကြောင်းရင်းခံဖြင့် ပိတ်ပင်ခြင်းခံရသော စာအုပ်များ သူသည်၍ ညွစ်ညွမ်းသော ရွှေ့နှင့်ကြော်တမ်းသော လူမျိုးတစ်မျိုး လူ့စာစိစုံကို သိပါး စောက်သားရာ ရောက်သော စကားလုံး အသုံးအနှစ်နှင့်များ ပါဝင်ခြင်း၊ မူးယောက်ဆေးပါးတို့ ပိုင်စိတ်စားဖွယ်ဖြစ်အောင် ရေးသားခြင်း၊ လူမှုအဆင့်အတန်း ခွဲခြားသော အနားအသားချက်များ ပါဝင်ခြင်း စသည် အကြောင်းများအရ လူ့အုံအား အနောင့်အယူက် ပြုသည် အန္တရာယ်ပေးနိုင်သည် ဟုသက်မှတ်ခြင်းခံရသော အောင်များ ပါဝင်သည်။

သည်စာရင်းထဲတွင် ထင်ရှုးသော ဂုဏ်လိပ်အမေရိကန်ဂါဏ်ဝင်စာပေ ဖူးတဲ့ ချောဆာ (Geoffrey Chaucer)၏ ကတ်တာဘာရှိပြုပြင်များ (The Canterbury Tales)၊ အယ်လဒ်(စ)ဟပ်(က)စလေ (Aldous Huxley)၏ Brave New World ဝါယွှေ့ ဂေါ်လှု(တ)ဂုံစုံတမ် (Walt Whitman)၏ Leaves of Grass ကဗျာစု၊ ဟောသွွှေ့ (Nathaniel Hawthorne)၏ The Scarlet Letter ဝါယွှေ့ မတ်တို့နှင့် (Mark Twain)၏ The Adventures of Huckleberry Finn ဝါယွှေ့တို့အပြင်၊ သည်ဘက်ခေတ်ဝါယွှေးများ ဖြစ်သည့် ဟာတ်လီ (J. D. Salinger)၏ To Kill a Mockingbird၊ ဆလ်ဂျာ (Harper Lee)၏ The Catcher in the Rye တို့မှုသည် စတိဖင်ကင်း (Stephen King)၏

କୁଜୋ ଆଖି ପିଂଦିବାନ୍ତି॥

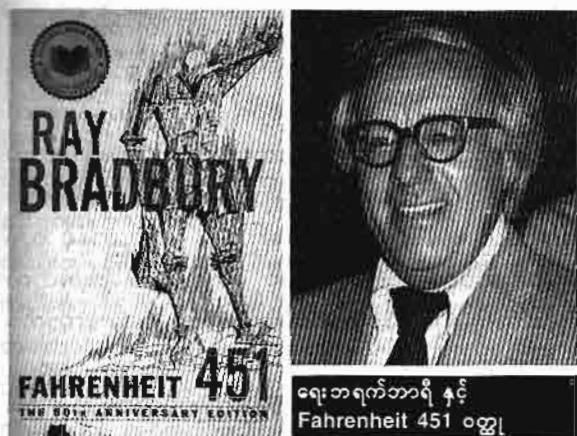
အမေရိကန်စာပေတွင် အကြိုးအကျယ် ကျော်ကြားလျကြိုက်များခဲ့သည့်
ယင်ကယ်ဘယ်ရိပ်ငါး၏ စွမ်းစားခန်းများ (၁၈၈၄) ကို အစိတ်တွင် လျဖြေထဲ
ကန့်ကွက်၍ နောက်ပိုင်းတွင် လူမည်းများထဲမှ ကန့်ကွက်ကြသည်။ လျပြုများ
ကန့်ကွက်သည့်အကြောင်းက တောင်ပိုင်းသား လျပြုလူပေါကလေး ဟပ်(က)
နှင့် ငါး၏ အဖော်ဖြစ်သူ လူမည်းလူငယ် ရှင်(မ)တို့၏ အပြောအဆို အမူအနာ
အသုံးအနှစ်းများကို လူငယ်များ အတုယူများမှာ ထိုးသောကြောင့် ဖြစ်သည်
အမေရိကန်ပြည် မြို့အချိန် ပြည်သူ့ စာကြည့်တိုက်များက အထက်တောင်း
အကြောင်းပြချက်ဖြင့် 'ဟပ်(က)ဖော်' ကို စာကြည့်တိုက်မှ ဖယ်ရှားခဲ့သည်
သို့သော် နောက်ပိုင်း၌ ကန့်ကွက်မှုများ လျော့ပါးကာ ဟပ်(က)ဖော်အား
အမေရိကန် ကို တွေ့ပါတယ်အပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလာပြီး ကျောင်းများ၏
သင်ခန်းစာအဖြစ် ဖတ်ရှုရန် ပြုလာနဲ့ပေးသည်အထိ ငါး၏ အနေအထားမျှ
ခိုင်မှုလာခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ မျှ ပြိုမြင်သက်နေခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၅၃ ခုနှစ်
စတင်ကာ အမေရိကန်ပြည်၌ အသားအရောင်ရှိသူများ (လူမည်းများ) ဖွံ့ဖြိုး
လိုးတက်ရေး အပျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်က သည်စာအုပ်တွင် လျဖြေလူမည်း အဆင့်
အတန်း ခွဲခြား ရောသားမှုများ ပါဝင်သည် ဟုထောက်ပြကာ ကျောင်းတွင်
မသင်ရန် ကန့်ကွက်လာသည်။ အမိကမှာ ပေါ်လို့ (nigger) ဟူသော အသုံး
အနှစ်း၊ ကျွန်း (slave) ဟူသော အသုံးအနှစ်းများ ပါဝင်ခြင်းနှင့် လူမည်း
ရှင်(မ)ကို လျပြုပောင်(က)ထက် အသိညာက်အရ နိမ့်ကျသူတစ်ဦးပေါ် ရောသာ
ထားသည် ဟူသောအားလုံးများ ပြုစ်သည်။ ထိုနောက်တွင် အမေရိကန်ပြည်
အနှံ့အပြား၌ မြို့များမှ လူလတ်တန်းစား ပညာတတ်လူမည်းများ (ယခုခေတ်
အခါ် အာဖိုကန်ယူဖွား အမေရိကန်များ) ကလည်း အလားတူ ကန့်ကွက်
ကြသဖြင့် ဘသင်ကျောင်းအချို့ ငါးကို ကျောင်းသင်ခန်းစာအဖြစ် ဖတ်ရှု
ရန် စာရင်းမှ ရုပ်သိမ်းပယ်ဖျက်ပေးခဲ့ရသည်။

အမေရိကန် လူမည်းဝတ္ထုရေးဆရာ ဂျိမ်း(စ)ဘော်လဒ် (James Baldwin) ၏ Another Country ဝတ္ထု (၁၉၆၂) မှာ စတုက်ထွက်ချင်းပေါ် အက်(၅)ဘိဒိုင်စုတောက်အဖွဲ့၏ အသည်အသန် စစ်ဆေးမှုကို ခံရသည့် ဘော်လဒ်မှာ လူမည်းလူပုံရှားမှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်ရာ မူလကတည်းကပ် အက်(၅)ဘိဒိုင်၏ စောင့်ကြည်းခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ သူ့စာအုပ် ထွက်လာသည့် အခါ အက်(၅)ဘိဒိုင်က သုန္တနှင့်ပတ်သက်သည့် မှုလဖိုင်တွေအပြင် စာအုပ်သာ

၁၃၆၀

သို့ဟိုအောင် နယူအော်လင်း(၁)မြို့၏ သည်စာအုပ်ရောင်းချုပ် တစ်ဦး
၏ ညစ်ညမ်းစာအုပ်အမှုပြင် ဖမ်းဆီးခြင်း ခဲ့ရသေးသည်။ သို့သော် ခရိုင်တရား
နှင့် အစိုးရရှေ့နေက အမှုကို ပလ်စေခဲ့သည်။ နယူအော်လင်း(၁)မှာပင်
ညစ်ည့်စာကြည့်တိုက်က ငြင်းစာအုပ်ကို ညစ်ညမ်းစာအုပ်အမှုပြင် ပိတ်ပင်ခဲ့
သေးသည်။ တရားရှုံးတွင် တစ်နှစ်ကြာ အမှုရှင်ဆိုင်ပြီးမှ ပိတ်ပင်မှု ရပ်ဆိုင်စေ
ခဲ့ခဲ့သည်။

သည်စာအုပ်ကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်၌ ပထ်လင်ပိုင် အုပ်တိုက်က ထုတ်ဝေသည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ပထ်လင်တိုင်သည် အာဇာ ပိုတ် ရှုံး ရှုံး ပို့ စာသင်ကျောင်းများတွင် ရောင်းချခန်းအတွက် ပို့သည့်ပိုင်

သစ်တစ်ခုဖြင့် ထပ်မံထပ်တေသည်။ မူသစ်တွင် စာအုပ်တိုက်မှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ စာရေးသူကို အသိမပေးဘဲ စာအုပ်အတွင်း နေရာပေါင်း ၃၀ ကျော်၌ ပြင်ဆင်၍ များ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မူလစာအုပ်သည် ပြင်ပစာအုပ်ဆိုင်များတွင် သည်အတိုင်း ရောင်းချခွင့်ရှိနေသော်လည်း စာသင်ကျောင်းတွင် ရောင်းချမည် ကျောင်းသင်ခွင့်စာအဖြစ် ဖတ်ကြမည်ဆိုသည်။ အခါ့၌ ထောက်တွင် ရောင်းချခွင့်ရှိနေသော အသုံးအနှစ်များနှင့် အချက်အလက် အခါ့၌ ပြင်ဆင်ရေးသားချွှောင်း ပြစ်သည်။ ဂင်းမှာသိကို နှစ်အတန်၌ ရောင်းချွှောင်းနေသော နေရာတွင် ပထမပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထပ်မံမြိုက်နိုင်တော့ဘဲ ပြင်ဆင်ထားသည့် မူသစ်များချည်းသာ အကြောင်းကြောင်း ရှိကိုနိုင်ပြီး၊ ကျောင်းများတွင်လေ့ ပြင်ပတွင်ပါ ဂင်းကိုသာ ရောင်းချနေခဲ့သည်။ စည်းကမ်းအရမူ ထုတ်ဝေသော အနေနှင့် ယခုစာများသည် မူရင်းအတိုင်း ပြစ်သည်။ သို့မဟုတ် အနည်းငယ် တည်းပြတ်ထားသည်။ သို့မဟုတ် စာသင်သားများအတွက် အလွယ်ပြုနေဖော်သည် စသည်။ အချက်များကို စာအုပ်ရေးရှိပိုင်းတွင် ပါသည် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထုတ်ဝေသော အတိုင်း အတိုင်းများကို သို့မဟုတ် စာသင်သားများအတွက် အလွယ်ပြုနေဖော်တော် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော တစ်ကြိမ်မျှ မဖော်ပြုခဲ့။

စာရေးသူ ဘရုက်ဘာရိမှာလည်း သိပ်ဝတ္ထု အတိုအရှည်များ မူအေး ဝေါး၊ ကရာ၊ ကလေးစာပေ၊ ပြောတေ၊ ရေခါ်ယိုလှတ်လမ်း၊ ရုပ်ရှင်၊ ရှုပ်ပြု ကတ်ညွှန်း စသဖြင့် စာအမျိုးအစား များစွာကို အရေအတွက်များစွာ ရောသာ နေသူဖြစ်ရာ သူ့စာအုပ်ကို ပြန်မကြည်နိုင်ခဲ့။ ထို့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်နေပြီး ၁၃ နှစ်ခုံး အကြား ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ငါးကိစ္စကို သတိပြုမိသူ မိတ်ဆွေတစ်ဦးက အသိပေး

အကြောင်းအကြောင်း

သူ့မှာသာ ထုတ်ဝေသူကို တားမြစ်ကာ နို့မူလအတိုင်း ပြန်လည် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စာအုပ်နှင့်ခဲ့သည်။

သို့နှင့် နောက်ပိုင်းတွင် အမေရိကန်စာကြည့်တိုက်အသင်း၏ အသိသူ လွှတ်လပ်ခွင့်ကော်မတီသည် ဘရုက်ဘာရိမှု၏ စာအုပ်ကို နှုန်းသူ့ကို ပြစ်လေဟန် မလိုင် အစ်ပတ်လွှာ ပုဂ္ဂိုလ်ထုတ်ဝေမှုများအား တားမီးနိုင်ရန်အတွက် စာအုပ်အသင်းများ ပညာရေးဘက်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များအား စည်းရုံးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ယင်းအတွက် စာပေနှင့်မူ 'သန့်' သည် အကျိုးကျေးလူး ခံစားရသော်လည်း ဘရုက်ဘာရိမှု၏ စာအုပ်ကိုယ်တိုင်မှာမူ အချို့သောမာဆရာများအား လက်တို့ အတိုင်းသလိုဖြစ်ကာ မည်သည့် နေရာ မည်သည့် အသုံးအနှစ်များကို ပြစ်တောက်သင့်သည်။ စာသင်သားများနှင့် မသင့်တော် စသည့် ကန်ကွက်မှု အနှင့် ရင်ဆိုင်လာရ ပြန်လေသည်။

အမေရိကန်ပြည်မြို့ ရောင်းအကောင်းဆုံး စာရေးဆရာတစ်ဦး ပြစ်သကဲ့သို့ ဖြတ်တောက်ရန် သို့မဟုတ် ပိတ်ပင်တားမြစ်ရန် ကန်ကွက်တော်း ပြုခြင်း အခံရသုံးလည်း ပြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စိတ်ကုံးယဉ်သိပုံနှင့် သည်ထိတိဖို့ အော်ရေးဆရာ စတိဖ်ကင်း (Stephen King) ဖြစ်သည်။

အမေရိကန်ပြည်ရှိ ကျောင်းစာကြည့်တိုက်နှင့် ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်မှာ ဖယ်ရှားပေးရန် မကြော့က တော်းဆိုခြင်း ခံရသော စတိဖ်ကင်း၏ စာအုပ်များမှာ ၂၀ ခန့်ရှိပြီး၊ ယင်းအနေက် အထုပ်ရှားဆုံး (သို့မဟုတ်) ကန်ကွက်ပြုး အခံရသုံးမှာ ခွေးရှာရေးရှိသည့် လင်းနှီးအကိုက်ခံရသဖြင့် ရွှေသွားသော ပို့ဘာနှုန်းခွေးပြီးတစ်ကောင်း အကြောင်းကို ခေါက်ချာဖွယ် ရေးသား အသည် Cujo ဝေါးကို ဖြစ်သည်။ ဒါလိုနိုင်းပြုလန်နယ် ပါဝါတာဖြို့တွင်မူ သူ့ စာအုပ်များ အားလုံးကိုပင် ကျောင်းစာကြည့်တိုက်များမှ ဖယ်ရှားပေးရန် အတွက် ကျောင်းသားများနှင့် မိဘများက ပညာရေးဘဏ်အဖွဲ့သို့ သွားရောက် အောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။

စတိဖ်ကင်း၏ ဝေါးများကို ကန်ကွက်ရသည် အမိကအတွေ့မှု ခုတ်စက် ကြမ်းကြောင်း စာတ်လမ်းစာတ်ကွက်များ ပါဝါင်ခြင်း ညစ်ညမ်း သော အရေးအသားများ ပါရှိခြင်း၊ လိုင်ကိစ္စကို တစ်တစ်ခွွာ ရောသာ နေသူဖြစ်ရာ ဖြစ်ပြီး၊ ပုဂ္ဂိုလ်အများစုတိကပင် ငါးကိစ္စကို သည် အသုံးအနှင့် မသင့်တော် ဟူ၍ မှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြသည်။

ဤသည်ကား ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် ပြသသာတက်ခဲ့ကြသည့်
ဘဏ္ဍာပေါင်းများစွာအနက်မှ အချို့ကို ရွှေးထုတ်ကာ တစ်စွဲနဲ့တစ်စွဲ ဖော်
ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ငင်စစ် လူအများတို့ စုဝေးနေထိုင်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး မတူသော
အတွေးအမြင် အယူအဆတို့ တို့ငွေ့တို့ကိုနိုင်မြင်းများကား မူချို့နေမည်သာ
ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ အယူအဆများကို သယ်ဆောင်ရာဖြစ်သည့် စာအုပ်များ
သည်လည်း အချို့ပုံးစွဲလုပ်မှု အမြင်တွင် လုပေဝာသော ပန်းပင်၊ ပန်းပွင့်များ
ဖြစ်နေနိုင်သကဲ့သို့ အချို့အမြင်၍ ပန်းခြံ၊ ပန်းခေါ်ကိုယ်ဖျက်ဆီးသင့်
ပေါင်းမြေက်များသဖွယ် ဖြစ်နေနိုင်ရာ၊ စာအုပ်နှင့် စာရေးသူတို့၏ ဘဝကဲကြေား
များမှာလည်း ထိုအမြင်များ၏ အတက်အကျောပ်တွင် မူတည်၍ တက်ပျော်
ပြောင်းလဲနေမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

■ ■ ■

တစ်ခါတုန်းက ကျော်အကြီးဆုံး စာအုပ်သိုက်

လွှန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၆၀၀၀ သို့မဟုတ် ယင်းထက်
စောသော ကာလလောက်က စတင်ကာ လူတွေ
စာရေးသားသော အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။

ကန်းဦး ရည်ရွယ်ချက်က ပိမိတ် စိတ်ကဲ့
စိတ်သန်း အခြားသူများနှင့် ဆက်ဆံလုပ်ကိုင်ခဲ့သော
အကြောင်းကိစ္စ၊ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အခြေအနေ
အကြောင်းခြင်းတဲ့ စသည်တို့ကို မှတ်သားထား
လိုခြင်း ဖြစ်သည်။ အစိုင်းတွင် ရုပ်ပုံများ၊ ရုပ်ပုံများ
ရွှေလျားလာသည့် သက်တော်များဖြင့် ရေးမှတ်ရာမှု
နောက်တွင် အကွဲရာစာလုံးများဖြင့် ရေးသားတတ်
လာသည်။ ရေးမှတ်ရာမှု၊ အသုံးပြုသည့် ပစ္စည်းများ
ကလည်း အနီး၊ အုံစွေးချုပ်၊ သူတော်ပြား၊ ဖယားပြား၊
သစ်သား၊ ကျော်ချုပ် (papyrus)၊ ပိုးသား၊ သားရေး
ပြား၊ သားရေးချုပ်တွာ (parchment) အဲသည်နောက်
မှာမှ စတု။ စသဖြင့် အမျိုးအစား စုလုပ်ခဲ့သည်။

ရေးကတည်းက အမှတ်အသား အလိုင်
ရေးသားခြင်း ဖြစ်သည့် အလောက် ငှုံးချိုးသာ
သိမ်းဆည်းသောအလေ့ ရှိခဲ့ရာမှ တစ်ခုပြီး
'စာပစ္စည်း' များကို စုဆောင်းသိမြီးသာ အမြတ်တန်း

တန်ဖိုးထားသူများ ရှိလာသလို စာပစ္စည်းသိက် (၈) စာအုပ်သိက်ကြီးထိများ
လည်း ရွှေပဝေသကိုက စတင်ကာ စာထွန်းကားရာ နေရာများတွင် တည်
လာခဲ့ကြသည်။

အလက်အွှေးယား စာကြည့်တိုက်ကြီးအကြောင်း မပြောမိ အလက်အွှေးယားမြို့ကြီးအကြောင်း နည်းနည်းပြောချင်သည်။

ထိုကြောင့် အလက်ဖြူးယားတွင် ပတ်ဝန်းကျင်မှ လူမျိုးပေါင်းစုတို့ အရောက် စုစုပေါင်းကြသည်။ အလက်ဖွားသူ-သူ-ရရှိတ် ကွယ်လွန်သည် ဘိစ် ၂၂၉ ခုနှစ် တွင်မှ သက်တမ်း ၁၀ နှစ် မပြည့်သေးသည် သူမျှတော်သော်သည် မနေ့ခေတ် စကားအရပ်ဆိုသော် ယဉ်ကျေးမှုပေါင်းစု ယဉ်ပြုပြင်ထွန်းကား နေသည့် လူ အဖွဲ့အစည်း (multicultural society) တစ်ခု ဖြစ်လေခဲ့ပြီ။

အဲသည် လူမျိုးအများအပြားထဲမှာ ဒေသခံ အီဂျစ်လူမျိုးများပြီးလျင် အရေပါဆုံးက ဂရိလူမျိုးများ ဖြစ်သည်။ ဂရိတွေက စာကို အလွန်တန်ဖိုးထား သည်။ အကွဲမာစာလုံးသည် ပညာ၏ သက်တဲ့ ဖြစ်သလို တန်ဖိုးအံ့အား၏ မှတ်လက္ခဏာလည်း ဖြစ်သည်ဟု သူတို့ ယုံကြည်ကြသည်။ ဘိစ် င့် ရာစ် တို့သင်း(၁) (၁၃၅) စာဆို မိနန်ဒါ (Menandar) ကဲ 'စာဖတ်တို့သည် ၏ ပို့မြှင့်စုည်' ဟုမေးသူးလိုသည်။ စင်စစ် အီဂျစ်လူမျိုးများသည်လည်း အတိုင်းကတည်းက တို့ထွင်ရေးသား သုံးစွဲလာခဲ့ကြသူများပင်ဖြစ်ရာ သည်လူမျိုးနှစ်စု ပေါင်းမိသည့်အခါ အလက်လျှိုးယားသည် သူ့ခေတ်က ခြားဖြုံးပြုများထက် အများကြီး စာတတ်သောပြို့၊ စာရွက်စာတိုး အများ ပြား ပို့မိသုံးစွဲသော ခေတ်ရွှေ့ပြုပြုတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ ဘိစ် ၂၂၈၃ က မှတ်တမ်းတစ်ခုအာရ အလက်လျှိုးယားမှ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး အပိုလို ယပ်(၁) (Apollonius) ၏ စာရင်းရဲ့များသို့ ၃၃ ရက်အတွင်း ကျူချုပ်စာထိုး ၁၄ လိပ်တိတိ ရောက်ရှိခဲ့သည် ဟုဆိုပေရာ လွှဲခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၂၀ ကျော်က အဲသည်မြို့မှာ စာကို မည်မျှ စွဲတွင်ကျယ်ကျယ် သုံးစွဲနေကြကြောင် မြှုပ်နှံနိုင်သည်။

စင်စစ် စာအုပ်စာပေမြို့အဖြစ် သမိုင်းဝင် ထင်ရှားမည့် သမိုင်းတိ
တင်တည်ထောက်သူ ကိုယ်တိုင်ကပင် စာသမားတစ်ထောက် ဖြစ်သည့်
ဒီဇိုင်းနိုင်းသူ၏ ဖိုလ် (Philip II ၃၈၂ - ၃၅၂ ဘီ) အားလုံး အောင်တွင်

သို့သော် အလက်ဖြူးယူသူ စာကြည့်တိုက်ပြီးတစ်ခု စတင် ထူ
ထောင်ခဲ့သူကမူ အလက်နှေး မဟုတ်၊ သူ့အား ဆက်ခံသည့် ပထမမြောက်
တော်လမ်း ဘုရင် 'ဆိတာ' (Ptolemy I - ဘုရင် Soter) ဖြစ်သည်။ တော်လမ်း
ကို စာကြည့်တိုက် ထူထောင်ဖြစ်အောင် အကြံးပေး တိုက်တွန်းခဲ့သူက အက်
သင်း(၁) (Athens) မြိုက်လာသည့် ဂါရိပညာရှင် ဒီမီးထရီးယုံ(၁)
(Demetrius) ဖြစ်သည်။ ဒီမီးထရီးယုံ(၁)သည် အရာရွှေတို့တယ်၏ လိုင်ဆီယင်
(Lyceum) ကော်ငါးတော်ကို ဆက်ခံကြီးဖူးရသည့် ဆရာတြီး
သီယိုဖရေး(၁)တပ်(၁) (Theophrastus)၏ တပည့်ဖြစ်ပြီး ဂရိတာဆို တိုးမဲ့
(Homer)၏ စာပေ လက်ရာများကို ဝေဖန်သုံးသပ်သူ ဒီစွဲပုံပြင်များထူး
စုစည်းပေးသူအဖြစ် စာပေနယ်၏ တင်ရှားသည်။

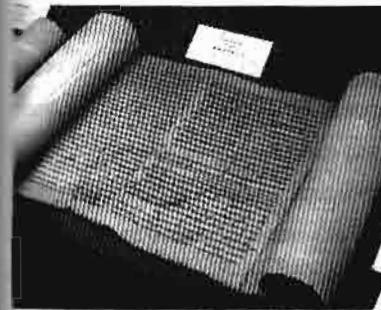
ပထမမြိုက် တော်လမီ ဘုရင် 'ဆိုတော်'

အကြောင်းက သည်ဘက်ခေတ်၍ ငှင့်စာကြည့်တိုက်ပြီးနင့် ပတ်သက် သူ၏ အလွန်ဖြောက်သူ၏ အချင်းချင်း အမြတ်ဆုံး အကြောင်းကြောင်း အပြည့်စုံ အကြောင်းကြောင်း မြင်ခဲ့သည် ဆိုသောအချက်သာ သေချာ၍ အခြားအသေးစိတ်များ၏ မြှုပ်မြှေးများ၏ အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့ဖြစ်ပေးနေရသည်ဖြစ်ရာ သူသာ တိတိကျကျ ပြောခဲ့မည်ဆိုက ခိုင်မာ သော အထောက်အထားတစ်ခုအဖြစ် အာကိုးရနိုင်သောကြောင် ဖြစ်သည်။

အမြန်မြန် ချင့်တွက်ပြောဆိုကြသည်။ အချို့ပညာရှင်များကဲ့ပင်မတိုက်တွင် ၅ သိန်းရှိပြီး ဆိုရာတိယမ်နှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အဆောက်အအိတ်တွင် ၄ သောင်း ခိုန့်ရှိသည် ဟုဆိုသည်။ နတ်သားများမြဲမာနှင့် တွေဖက်ဆက်စပ်နေသည့် အဆောက်အအိတ်များတွင် ခန်းမကြီး ၁၀ ခုရှိပြီး ခန်းမများထဲတွင် ၁၁အုပ်စာတမ်းများကို နံပါတ်စဉ်များ ခေါင်းစဉ် အမည်များ ရေးထိုးတော်စနစ်တကျ ထားရှိရာ သည်အထဲတွင် ထိုစဉ်က ဂရိပညာရှိတဲ့ ရှာဖွေတွေနှင့် ဆောင်းမဲ့ခဲ့သည့် အသိပညာ အတတ်ပညာနှင့် အတွေးအခေါ် ပဟုသုတေသနများ မလုပ်လပ်ရအောင် ပါဝင်သည် ဟုဆိုသည်။

အလက်အြီးယားစာကြည့်တိုက်တွင် သူတေသာသို့သည် စာအုပ်အကြီးများထဲမှာချဉ်သူ တက္ကပ်ကိုင်ထိုင်နေကြသည့် မဟုတ်။ ခနဲ့မများပြင်ဘက် လေကောင်းလေသနနှင့်သာ စံပြီးများ၊ ကျောက်သားတိုင်များ အမိုးများပြု တည်ဆောက်ထားသည့် လျှောက်လမ်းများသို့ ထွက်ကာ အသောင်းအညွတ် ဖြေရှင်းလည်း သက်သောင့်သက်သာ စာဖတ်နှင့်၊ နှီးနှေ့ဖလှယ်နိုင်ကြသည့် သို့သော် ငါးတို့ ဖတ်ရှုကြသည့် စာအုပ်စာတမ်းများက သည်ကင့် စာသာများ ကိုင်တွယ်နေကြသည့် တစ်ချိုက်ချင်း လှန်ဖတ်ရသည့် စာအုပ် (code သို့မဟုတ် ၂၀၁၁၁ ၂၀၀၁၁၁) မျိုးတော့ မဟုတ်။ ဂရှုတနိုက် ဖြန့်လိုက် လိပ်လို့ လုပ်၍ ဖတ်ရသည့် ကျူးစာလိုင် (papyrus scroll) များ ဖြစ်သည့်။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ က အိဂျာဂျိပြည် နိုင်မြှင့်နိုင်တစ်ချိုက် ပေါများစွာပေါက်သည့် ကျူးပင်တစ်ချို့ ဖြစ်သည်။ ကျူးမှုတိုက် ပြားချုပ်သွားအောင် ထုထယ်းလိုက်သည့်အခါ နိုင်တွယ် လျှော်မျှင်ကလေးများအား ငါးမှု ထွက်သည့် စေးပွဲစေသာ အရည်ဖြင့်သို့ တွယ်ယူကြပေးထားသည့် ချုပ်လွှာရှည်လေးတစ်ခု ရရှိသည်။ ငါးချုပ်လွှာ

ଓଡ଼ିନ୍:ର୍ପି(୧) କୃତ୍ୟାଲ୍ୟ

ତ୍ୟାଗିଶେଷି ପ୍ରତିକାଳିକ

စာကြည့်တိုက်တွင် သုတေသနတွေ လွှတ်လပ်စွာ ရွှာဖွေမွေနောက်ခွင့် မြတ်သည်။ တော်လမိဘုရင်များကလည်း ပညာရှင်တွေ လွှတ်လပ်စွာ လူ့တဲ့ ရွှာဖွေ လေ့လာမှတ်သား စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်မှ သူတို့တဲ့ တန်ဖိုးရှိသော အသိပညာ ရတနာသစ်များ ထွက်ပေါ်လာနိုင်မည် ဟုယုံကြည့်ကြသည်။ ရှင်ဘုရင်က ပညာရှင်ကို လေးစားရုံမက ပညာမှာနှင့် ပြောလိုက်သော စားမျိုးကိုပို့ သည်ခံတတ်သေးသည်။ တစ်ခါ့၌ ပထမ တော်လမိဘုရင် 'ဆိတ္တာ' က ဂဲ့ပြုမေတ္တာသာကို သူလေ့လာရာတွင် တိုးတက်မှ သိပ်မရှိဘဲ နောက် ရွှေ့ပြုမြန်မြတ်သော နည်းလမ်းရှိချွေ့ပြု ပေးစမ်းပါဟု သချုပ်ပညာ ရှင်ကြီး ယုကလစ် (Euclid) ထံ တောင်းခံသည့်အခါ ယုကလစ်က "ဂဲ့ပြုမေတ္တာ ပညာ သင်ယူရန် ရှင်ဘုရင်အတွက် ဖြတ်လမ်းနည်း" (တော်ဝင်နည်း) မရှိပါ။ (There is no royal road to Geometry.) ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်။ သမိုင်းစဉ်နှင့် ချို့စဉ်းစားသော် ဆိတ္တာ အနေနှင့် နာစရာအကြောင်း မရှိပါ။ သူက သမိုင်းတစ်ကွက်တွင် ထင်ရှုံးသည့် အိဂုံစမင်းတစ်ပါး ဖြစ်တာ မှန်သောလည်း ယုကလစ်မှာ ဂဲ့ပြုမေတ္တာပညာ၏ ဖောင်ကြီးအဖြစ် ယနေ့တိုင် ကမ္မာက လေးသေး သိမှတ်ရသော ပညာရှင်ကြီး ဖြစ်ချေသည်။

သည်တွင် တော်လမိဘုရင်များ၏ ထူးချွန်သော အချက်တစ်ရှင်းရုပ်ဝေးရော်နှင့် မြို့ပြုပြည်ရွှာများမှ ပညာရှင်များကို ပိမိတို့ စာကြည့်တိုက်နှင့်ကျ လေ့လာကြ ဆည်းဖွှေကြပါ ဟုဖိတ်ခေါ်ပြီး ရိက္ခာနေရာ ထောက်ပေးကမ်းထားသော နည်းဖြင့် အလက်လျှိုးယားတွင် ပညာရှင် အစွဲအောင် (ယနေ့ခေတ် အခေါ် think tank) ကြီးတစ်ခုရအောင် ထူးထောင်တတ်ခဲ့ပြု ဖြစ်သည်။ အသိပညာ၏ တန်ဖိုးစွမ်းအားကို သိရှိယုံကြည်ကာ ကမ္မာ့ပညာ အာရုံစိုးစွဲနိုင်ရန် အားထုတ်ခြေခြင်းပေးပို့ ပိမိတို့တဲ့တွင် ဦးနောက် ကောင်းတွေ စုတေသန သည်းနောက်တွေကို စာအုပ်ဟောင်း စာအုပ်တော်မြှင့် မပြတ်အားဖြည့်ပေးနိုင်ဖို့လည်း သူတို့နှစ်ဦးမြှုပ်နှံပြုသည်။ အလက်လျှိုးယားသို့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဆိုက်ရောက်လာသော သတေသာများတွေ ပိရှိလာသည့် စာအုပ်တော်များ မှန်သောလည်း စာအုပ်စာတမ်း မှန်သောလည်း တော်လမိဘုရင်များအတော်တစ်လျှောက် အလက်လျှိုးယား စာကြည့်တိုက် ဖြော်ဖြူးရှင်သနခဲ့သည်။ သည်စာကြည့်တိုက်နှင့် တွေ့ဖက်ကျော်ကြေားသည့် ပညာရှင်တွေလည်း အများအပြားပင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ အလက်လျှိုးယား မှန်မှုလက ရှုံးသော အိဂုံစွဲရာတော်လျှော်စွဲမှု မြှေ့နှေ့ပြုသည်။ နှေ့နှေ့သာရာကြီး ယုကလစ်သည် သူတို့နှေ့နှေ့ကြော်ကြော် ဖြော်ဖြူးရှင်သည်။

မြှုပ်ပင်လယ်ဝန်းကျင်ရှိ မြို့နိုင်ငံများမှ စာအုပ်စာတမ်းမှာ ကိုလည်း ထုတ်သည်။ တစ်ခါ့၌ တတိယ တော်လမိဘုရင်သည် ဝန်စာလိုက်ပြုပြုသည့် အောင်းလပ်(၁) (Aeschylus)၊ ဆော်လောကလီး(၁) (Sophocles) နှင့် ယူးနှိုင်း(၁) (Euripides) တို့၏ လက်ရာမှုရှင်းစာများကို ငါးရှင်းရန် အက်သင်း(၁) သားများသို့ မေတ္တာရှင်ခံသည်။ အက်သင်း(၁)က ငွေ ၁၅ တဲ့လင့် (ထိစဉ်က အဗုံနှင့် များပြားသော ပမာဏာ) ကို အာမခံအဖြစ် တောင်းခဲ့ရ ဘုရင်က အိုးအောင် ပေးသဖြင့် အက်သင်း(၁)သားတို့လည်း ကျော်ပါ။ သူလည်း အလိုဆန့် ပြည့်ခဲ့သည်။ နောက်တွင်မှ ထိုမှုရှင်းများကို အလက်လျှိုးယား စာကြည့်တိုက်တွင် သိမ်းဆည်းထားခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

တော်လမိဘုရင်များ၏ ပြစ်တင်ဝေဖန်စရာ အချက်တစ်ခုက အသိပညာကို ပိမိတို့ထဲ စုစုည်းသို့ရှိရန်သား ကြိုးပေးသည် မဟုတ် တိုင်းခြား ပြည့်ပြုမှု မပြန်ပြုးမှ မတွန်းကြား ရှေ့အောင်လည်း ထိန်းချုပ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြုခိုး(၁)နှင့် ပါဂေမမ် (Pergamum) မြို့များတွင် ပိမိတို့ကို ယူးနှုပ်ပြုနိုင်မည့် စာကြည့်တိုက်ကြီးတွေ ထူးထောင်လာသည့်အခါ ပပိုင်းရပ်(၁) စာချုပ်များ ပြင်ပသို့ မရောင်းချုပ်ရန် ပိတ်ပင်တော်သားမီးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ယင်း အောင်မြှုပ်မြှောင်းကြောင်း နောက်တွင် စာအုပ်လျှောက် စာအုပ်မျိုးတွေ ပေးပို့လုပ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပရိုင်းရပ်(၁) ထုတ်လုပ်ရန် ပေးပို့လုပ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပရိုင်းရပ်(၁) ထုတ်လုပ်ရန် ပေးပို့လုပ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သားရေများ ပြုလုပ်သည်။ သားရေချော်ပြုလုပ်သည်။ သားရေချော်လွှာများမှာ ပိုင်းရပ်(၁)ထက် နိုင်ခဲ့ပြီး အကြောင်းကြော်မှုကိုလိုက် ပြန်ရေးလိုက် ပြုလုပ်နိုင်ရာ ပေးပို့လုပ်သော စာအုပ်တော်များ အာရုံစိုးစွဲမှု ဖြော်ဖြူးရှင်သည်။ အကြောင်းကြော်မှုကိုလိုက် ပြန်ရေးလိုက် ပြုလုပ်နိုင်ရာ ပေးပို့လုပ်သော စာအုပ်တော်များ အာရုံစိုးစွဲမှု ဖြော်ဖြူးရှင်သည်။

ဝန်ယူးမှု ထွန်းကားရာ အားမြို့ပြုမှုများမှ ပြုပြုဆိုင်မှုများ ရှိသည်။ တော်လမိဘုရင်များအတော်တစ်လျှောက် အလက်လျှိုးယား စာကြည့်တိုက် ဖြော်ဖြူးရှင်သည်။ သည်စာကြည့်တိုက်နှင့် တွေ့ဖက်ကျော်ကြေားသည့် ပညာရှင်တွေလည်း အများအပြားပင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ အလက်လျှိုးယား မှန်မှုလက ရှုံးသော အိဂုံစွဲရာတော်လျှော်စွဲမှု မြှေ့နှေ့ပြုသည်။ နှေ့နှေ့သာရာကြီး ယုကလစ်သည် သူတို့နှေ့နှေ့ကြော်ကြော် ဖြော်ဖြူးရှင်သည်။

အုတိယမြောက်တော်လမီ လက်ထက်တွင် ရွှေလူမျိုးတို့၏ ဘာသာအကျမ်းကိန်ဖြစ်သည့် Torah ကျမ်း [မွေးဟောင်းကျမ်း (Old Testament) လုပောမ ၅ ကျမ်း] ကို ဟောရှုံးဘာသာမှ ဂရိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရန်အတွက် ရွှေပညာရှင် ၂၂ ဦး ပါဝင်သော အဖွဲ့အား စာကြည့်တိုက်တွင် နေရာအကြောင်းဖြင့် စေခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ အချိုက်လည်း တော်လမီသည် ပညာရှင်များကို Torah ကျမ်း ဘာသာပြန်ဆိုမှု ပြီးဆုံးသည်အထိ ဖော်လောက်ခဲ့ပါသည်။ ပညာရှိရန်ကိုပါ (Pharos) ကျွန်ုတ် အကျဉ်းချုထားခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ ပညာရှိရန်ကိုပါ (Pharos) က ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်ကို အဖွဲ့ပြု၍ Septuagint ကျမ်း (လက်တင်ဘာသာ Septuagint = ခုနှစ်ဆယ်) ဟု အမည်တွင်သော ငါးကျမ်းမှာ သမ္မာကျမ်း မွေးဟောင်းကျမ်း၏ အဖောဆုံး ဂရိဘာသာပြန်မှု ဖြစ်သည်။

ထိုစွဲက အလက်ဖြိုးယားတွင် ကရားလက်ဗျားလည်း ထွန်းတာသည်။ ဂရိုလိုရစ်ကဗျာစာဆိုများထဲတွင် အထင်ရှုးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်၍ ကယ်လိုမောင်(၁) (Callimachus ၃၀၁ ခန့် - ၂၄၀ ဘီစီခန့်) အလက်ဖြိုးယားသို့ ရောက်လာသည့်အခါ ဒုတိယတော်လမိဘာရိုင်က သူ့အား စာကြည့်တိုက်အဖြစ် ခန်းအပ်သည်။ ကယ်လိုမောင်(၁)က စာကြည့်တိုက်မှာရှိသည့် စာပေဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်း အပြောက်အမြေားကို စာရေးသူ အထွေးပွဲထိုများ အညွှန်းမှတ်ချက်မှုံးနှင့်တကွ စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်သည့် ကက်တလောက်ကျမ်းကြီးတစ်ခုကို ပြုစေသည်။ သူက စာအုပ်စာတမ်းများကို ပြအသေ

ଶ୍ରୀ କୋଣାର୍କ ପ୍ରାଚୀଲ୍ୟପାତ୍ରଙ୍କିତି

သီယိုဖီးလပ်(၁) (Theophilus) မှ
မှတ်စလင် ဘာသာရေး အကြံအောင်
ကယ်လပ်(၂)အိမာ (Caliph Omar) ဖြစ်သည်။

၁၁၁။ တစ်ခုစီကို အကျဉ်း၏
အောက်ပါပြဿနာ။

ନେଇବା କେବଳକୁଣ୍ଡଳ ପରିବର୍ତ୍ତନା

ରେଣୁମାତ୍ରିକୋର୍ଦ୍ଦିଃହୋଣ୍ଡ ଗ୍ର୍ଯୁଲିଯୁ
ପ୍ରିଣ୍ଟିଙ୍ଗର୍ବ୍ୟାକ୍ସନ୍ ରେଣୁମ କୋର୍ଦ୍ଦି
ହୋଣ୍ଡଟାଇପ୍ରିଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ପରିପ୍ରକାଶନ ଲିମିଟେଡ୍
ଲ୍ୟ ଓର୍କ୍ଷାଫ୍ଟ୍ରିଙ୍କ୍ସ ଏରାବିଲ୍ସ୍

များ၏ ဖြတ်တောက် တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခံရသည်။ သူ့ဘက်က အမေးချို့
သွားနိုင်သည့် အနေအထားကို မြင်သည့်အခါ သဘောအချို့ကို မီးတပ်မြှုပ်
ဆိုင်ကမ်းရှိ ရန်သွားသော်များကြေားသို့ အတင်းဝင်တိုးသောည်။ သူ အိုးအား
အောင်မြင်၍ ရန်သွားသော်တွေ မီးလောင်ပျက်စီးတွေသည်။ သို့သော် မီး
သဘောများကို လောင်ရှုနှင့် မပြီး ဆိုင်ကမ်းသို့ပါ ကူးစက်ပြီး ကုန်ရုံချောင်ကျွမ်းသည်။ ထို့နောက်တွင် မြို့တွင်းသို့ပါ ကူးစက်ကာ စာကြည့်တို့
ကြီး မီးလောင်၍ အဖိုးတန် ကျူချုပ်စာလိပ်ပေါင်း ၄၀၀၀၀၀ မှု ပြာကျွွဲ
ခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

အလက်အဦးယားဆိုကမ်း၌ ဆီအာတိ စစ်တိုက်ခိုန်သည် ဘို့ အုပ်မဟုတ် ငါ ခုနှစ်ကဖြစ်သည်။ ထိစဉ်က ဘေးကျွ်နှုပ် အနေအထားတွေ ဆိုကမ်းကို မိုးတင်းသည့် အကြောင်းကို ဆီအကိုယ်တိုင်ရေးသည့် မှတ်တင် မှာလည်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဆိုသော စာကြည့်တိုက်ပါ လောင်သွားမသွားရိုကာ သူ ရေးမထားခဲ့။ သူမှတ်တမ်း တစ်နေရာ၌မူ အလက်အဦးယားဖြူသည့် ကျောက်သားကျောက်တိုင်တို့ပြင် တည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်၍ မီးလောင် နိုင်ခြင်း မရှိဟု ဖော်ပြထားရာ သူ့ကြောင့် မီးလောင်ခြေခြင်းကို ဖူးကွယ်လိုပေး သဘောပလား ဟူ၍လည်း စုံးစားစရာ ဖြစ်သည်။ အချိုကလည်း စာအုပ် များ မီးလောင်တာ မှန်သော်လည်း စာကြည့်တိုက်မှ မဟုတ်ဘဲ ဆိုက်သို့လောင်ခဲ့မှားမှာ ရှိနေသည့် စာအုပ်စာတမ်းများသာ ဖြစ်နိုင်သည် ဟုယူကြသည်။ နှစ်အတန်ကြောတွင် ရောမ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်၍

သို့သော် အကယ်၍ ဆီကုတေသန၏ မီးလောင်ခဲ့သည် ဆိုလျှင်လည်း
နှော် စုဆောင်းခဲ့သည့် စာအုပ်စာတမ်းများ ဆုံးခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်လိမ့်လည်း
ကြောင်းမှ နာက်နှစ်ပေါင်းရာရွှေအောင် စာကြည့်တိုက်ကြီး ဆက်လက်
လျှို့ခဲ့သောကြောင်း ဖြစ်သည်။

ବୋଲିଯା॥

အေဒီ င့် ရာစုနောင်းပိုင်းလောက်တွင် အလက်လျှိုးယား၌ ခရစ်ယန် အောင်ဖြစ်လာသော ဘုံးတော်ကြီး သီလိုဖီးလပ်(၁)သည် အခြားဘာသာ ပုဂ္ဂိုလ် နှင့် ပြင်ဆင်သည်။ သည်အခါ အီဂျာလို့ရာ ဆီရာပစ်နတ်ကို ဘော်လမီဘာရင်တိုက ဝရီရို့ရာယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ပေါင်းစပ်ကိုးဂွယ်ခဲ့သည့် ဆီရာပစ်နတ်ကွန်း (Serapeum) သည် သူ အိမ်က ပြုဖျက်ရမည့်အရာ ဖြစ်လာ သည်။ ဆီရာပို့ယခ်သည် အလက်လျှိုးယားတွင် အကြိုးကျယ်ဆုံး နတ်ကွန်း ပြုသက္ကာ သို့ အလက်လျှိုးယားသားတို့၏ ကိုးကွယ်မှု ဓမ္မလုံးတမ်းများကို အင့်ရောက်ထိန်းသိမ်းရာ လက်ဆင်ကမ်းဖြန့်ချိရာ ဓဟိုဌာနလည်း ဖြစ်သည်။ သည်ဟာ ရှိနေသရွှေ အလက်လျှိုးယားသားတို့အား မိမိတို့ ဘာသာအယုကို ပေါက်ခဲ့လာအောင် စည်းခွဲသိမ်းသွေးဖို့ရာ လွယ်ကူမည့် မဟုတ်။ ထိုကြောင့် အာမရှိ အင်ပါယာ ကေရာင် သီအို့ခီးဆီးယပ်(၁)-သဲ-ဂရိုတ် (Theodosius Great) ထဲ အမိန့်ခဲ့သည်။ သီအို့ခီးဆီးယပ်(၁)က ဧရာဝတီစဉ်လာ နတ်ရှုပ်တဲ့ အား ကိုးကွယ်သော ဓမ္မလုံးကို ဖျက်သိမ်းစေရန် အမိန့်ချုပ်ပေးလိုက်သည့် ခါ၌ ကေရာင်ဘဏာဘာဖြစ် ဆီရာပစ်နတ်ကွန်းကို ဝင်ရောက်ရှုပ်လုပ်သည်။ ဆောက်အဲရီကြီးကို အုတ်ပြစ်လောက်သာကျော်အောင် ပြုချုပ်ဆီးပြီး ဂုဏ်ပြု ကြည့်တိုက်မှ စာလိပ်များကို လမ်းမများပေါ်တွင် စုစုပေါ် မိုးနှုန်းသည်။ စာဖြင့် ကြေသည်။

ତାତ୍ତ୍ଵିକ୍ୟା

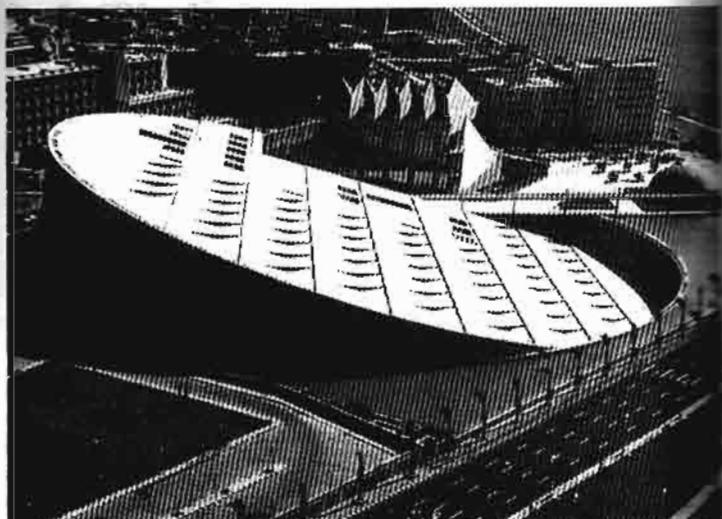
အေဒီ ၆၄၁ ခုနှစ်တွင် အလက်အြီးယောက် မှတ်စလင်အာရုံး၏
တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ကြသည်။ ထိုနောက်တွင် သည်အေသာက် ဘုရင်ခံကြပ်
အပ်ချုပ်မည့် မှတ်စလင်ပိုလ်ချုပ် အမားရဲ (Amy) က အလက်အြီးယော အေး
ဂရိ ခရစ်ယာန် ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါး ဖြစ်သူ သချိပါရရှု ဖွံ့ (John
Grammarians) အား အကြောင်းခွင့်အပ်သည်။ ဘာသာရေး အတွေးအင်
သမားလည်းဖြစ် စာပေပညာရှင်လည်းဖြစ်သူ ဖွံ့နှင့် အမားရှင်းနှင့် နီးနှီးကပ်သူ
တွေ့ရှိုးနောက်၊ တေးဂါတာနှင့် ကဗျာလက်ဗျားကိုလည်း စိတ်ဝင်းသူ
စာပေပညာသမားဖြစ်သည် ဟုအကဲခတ်ပိုကာ အရဲကိုးလာပြီး တော်ထား
နှင့်းတော်ဝင်းထက် စာပေရတနာသိုက်ကြီး အကြောင်းကို စကားအဓိကသုတေသန
သုတေသနတွင်တော့ စာကြည့်တိုက်အကြောင်း အမားရဲသိသွင် မိမိကို
ယင်းအား ထိန်းသိမ်းစေနှင့်ရွှေ့က်ရန် တာဝန်ပေးလို့မည် ဟုမျှော်လင့်ခဲ့
တူပါသည်။ ဘို့သော် အမားရှင်က သူတစ်ဦးတည်း မဆုံးပြုတိနိုင် ခေါင်းအေး
အကြောင်းအကဲဖြစ်သူ ကယ်လမ်း(၁)အိမ္မာထု တင်ပြရေးမည် ဟုဆိုသည်။ စာ
လမ်း(၁)ထုမှ ပြန်လာသည့် ညွှန်ကြားချက်က၊ ကျမ်းမာနှင့် မညီညားဖြစ်
စာတုပ်များ ဖြစ်ပါက မလိုလားအပ် ကျမ်းမာနှင့် ညီညားဖြစ်သော စာအုပ်များ
သည် ဆိုလျင်လည်း (ကျမ်းစာရှိပြီးဖြစ်၍) မလိုအပ်တော့၊ ထိုကြောင့် ၄၈၈
အားလုံးကို ဖုန်းဆီးစေ ဟူ၍ဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်းများတွင် ဆိုကြသူ
ထိုပြင် ထိုညွှန်ကြားချက်အရ စာကြည့်တိုက်ရှိ စာလိပ်များကို စုစုပေါင်း
ပြီးထို ရေအေးချီး ရေကန်များသို့ လောင်စာအဖြစ် အသံပြုရန် ပေးပို့
မီးဖိုက်းများတွင် ၆ လတိတိ ပါးမြို့ခဲ့ရသည် ဟုဆိုသည်။

သည်ကတ်လမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း မဖြစ်နိုင်ကြောင်း အေ
ထောက်ပြု အများအပြား နှိမ့်သည်။ တစ်ခုက သည်ကတ်လမ်းပါ ခရစ်ယ
ဘုန်းတော်ပြီး ချွဲနှုန်သည် မှတ်စလင်တို့ အိုဂျစ်သို့ ရောက်ရှိလာခြား
အသက်ထင်ရှား မရှိ ကွယ်လွှန်ပြီးဖြစ်သည် ဟုဆိုသည်။ အချိုကလ
ပိုင်းရပ်(၁) စာလိပ်များကို ၆ လတိတိ မီးနှီးယူရသည် ဟူသော စက်
တစ်ကောင့်တစ်ညွှန် ပုံပြင်များထဲကလို ထူးခြားအံ့ဩဖွယ်ဖြစ်အောင် ခဲ့

“ အချိုပညာရှင်များကတော့ စကြည့်တိုက် ပျက်စီးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံရှင်းလင်းသော အဖြေတစ်မျိုး ပေးကြောညာ။ မထိန်းသိမ်း မပြည့်တင်း ပြည့်သဖြင့် တဖြည့်ဖြည့်း ဆုတ်ယုတ် ကွယ်ပျောက်သွားခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည် အသောအဖြေ။ ”

မြို့တော် တွန်းကားစည်ပင်နေခါန် ရှင်ဘာရင်တို့ ကြွယ်ဝချိုးသာကာ အကြည့်တို့ကြီးကို ထောက်ပဲအားပေးနေသည့် အခါန်များတွင် ခမ်းနားတင့် အယ်နေ့နိုင်သော်လည်း အာဇာပိုင်းတွေ အခြေအာန် ယိုယျင်သည့်အာကြီး သည်၏ အောက်ဖော်လော် အာဇာပိုင်းတွေ အားလုံးတွေ ပုံမှန်နိုင်ဖို့ လွှာယ်ကူးမည် မဟုတ်။ စာကြည့် ခိုက်ပို့ ပိုင်းရပ်(၁) စာလိပ်တွေသည် စွဲတို့ခါန် ခြောက်သွေးခါန် ရာသို့တော် အားကို တစ်လျှည်းစီ ခံခြောင်း ပိုးထိုးခြောက်ခံခြောင်း အာကြောင်းကြောင်းကြောင်း ခုံးကြောင်း ခိုးကြောင်းခံခြောင်း စသည်တို့ကြောင်း ပုံမှန်ပျက်စီးမှု ရှိနေလိမ့်မည်။ ပို့တို့ ဖြည့်တင်းရန်အတွက် စာကြည့်တို့ကိုရှိ စာတွေသမား (scribe) များသည် ပြုတ် ရေးကူးနေကြရလိမ့်မည်။ သူတို့ကို လေခံရိက္ခာပေးရန် လိုအပ်သည်။ ခိုးကြောင်း တတ်နိုင်သည့်ကာလတွင် ဟောင်းနှစ်းဆွေးမြည့်သော စာမှန်သမျှ တော်ပါအသစ် ကူးနိုင်ကြသော်လည်း စရိတ်ချေတာရသည့် အခါများတွင် ထုမတန်းစား စာများကိုသာ ကူးနိုင်သဖြင့် ဦးစားပေးထဲတွင် မပါသော စာတို့ ခုံးကြရပျက်စီးပါးကြလိမ့်မည်။ တစ်ဖော် စာကြည့်တို့ကြီး စတင်စဉ်က ပင်စ အာသာ ဖြစ်ခဲ့သည့် ရေးဝိရာဘသာ၏ အရေးပါမှု ကျဆင်းလာခြင်း၊ အခြား သို့်းနိုင်လိုက် ဘာသာစကားများ အသုံးတွင်ကျယ်လာခြင်းတို့ကြောင်း မူလ အကျပ်စာတမ်းများကို ဖတ်ရှုနိုင်သူ နည်းပါးကာ တန်ဖိုးမသိ ဖြစ်လာခြင်း၊ သည်တို့ကဲလည်း ရှုံးတွင် ဆိုခဲ့သည့် တစ်တို့ကိုလုံး ပို့နှုံးဖျက်ဆီးခံခြောင်းများ ဖြစ်လျက်ပင် တဖြည့်ဖြည့် ပျက်စီးသွားစေနိုင်သည့် အကြောင်းများ ဖြစ်သည်။ အသုံးသပ်ကြပါသည်။

မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ အောင် ရ ရာစိလောက်တွင် အောင် အလက် အနီးယူး စာကြည့်တိုက်ပြီး လုံးဝ ချုပ်ပြုမြဲတွယ်ပျောက် အောင် ချုပ်ပြုမြဲတွယ်သည်။ များမကြောမိ ပေါင်း ခန့်ခွဲ သည်စာကြည့်တိုက်ပြီး ဟန်မြို့၏

Bibliotheca Alexandrina ፩፻፲፭ ዲጂጂ ዘመን

နေရာဟောင်း အနီးတွင် Bibliotheca Alexandrina အမည်ဖြင့် စာကြော်တိုက်သစ်တစ်ခု တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ တစ်ခါတုန်းက ကဗျာအော်အား စာအုပ်သိုက်ပြီးတို့ စိတ်ကူးနှင့် ရော်ရမ်းတမ်းတစိကြေမည့် စာသမာဏတို့အတွက် အလွမ်းဖြေစရာတစ်ခု ဖြစ်လိမ့်မည် ဟုယူဆရပေသည်။

10 of 10

၁၂၆

၂၀၀၈ ခုနှစ်အတွက် တာပေဆိုင်ရှုနိုဘယ်ဆု နှိုင်းပြု၏
ရန် ပြင်သစ်ဘာသာ တာမေးဆရာ လက်လေလီယို
(JMG Le Clezio) အား ဇွဲဗျယ်လိုက်ခြော်နှင့် နိုဘယ်ကော်မတီက ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်သည့်
အခါ 'လက်လေလီယို ဆိုတာ ဘယ်သူလဲပျော်တို့
လည်း မပြားဘူးပါလားပျော်' စသော ဝေဖန်ချက်
မှတ်ချက်များ ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ အမိုက် ထွက်ပေါ်
သည်က အမေရိကန်စာပေ အသိင်းအတိုင်းမှ ဖြစ်
သည်။ သူတို့က အမေရိကန်ဝေါ်မေးဆရာ ဖော်လတ်(ပ)
ရော် (Philip Roth) ရဟန်သည်ဟု ယူဆသည်။
သို့သော် ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် တာမေးဆရာမှ တိုင်းမြောက်
ရစ်ဆင် (Toni Morrison) ဆု ရရှိပြီးနောက် နိုဘယ်
ဆူသည် အမေရိကန်ပြည်ဘက်သို့ တစ်ကြိမ်မျှ ပြန်
မလှည့်ခဲ့။ သည်အတွက် ဂင်းတို့ဘက်က မကျော်ဖို့
သံ ထွက်သလို နိုဘယ်ကော်မတီ ဘက်ကလည်း
ပြန်လည်ချေပျက်တွေ ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ တာပေဆို
ဇွဲဗျယ်ရေး တာဝန်ယူယားသည့် ဆီဒင် အကျင့်
ဒေါ် (Swedish Academy of Literature) ဒါ အကြောင်း
အတွင်းရောမှု၊ အိန်(ဂ)ဒါလ (Harald Eng-
dahl) က အမေရိကန်တွေသည် ထို့မြေား တော်

၂၀၀ ခုနှစ် စာပေနှင့်ယဉ်ဆူ
ပြုသော အမျိုးသမဂ္ဂများ
လက်လေ့လို့

တည်းကိုသာ သိသည် အမြဲ့ကျွဲ့ဗြိုင်း မြောင်း
သည် သူတစ်ပါး စာပေတွေ သည်ထင်
များများ ဘာသာပြန်ဆို ဖတ်ရှုသင့်သည်။
မှတ်ချက်ချသည်။

သူက သည်မျှလောက်နှင့် အေးစာ
သေး။ “ဥရောပသည်ပင် စာပေကန္တာ၏
စဟိုချက်မာဖြစ် တည်ရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်”
ဟူ၍ပါ ကြေညာလိုက်သေးသည်။

ဤသည်က ကန္တာတွင် အရှိန်အား
ကြိုးမှု၍ လူအများ စိတ်ဝင်စားလှသည့်
စာပေနှင့်ယုနာ၍ ပတ်သက်ပြီး နှစ်တွေ
တွက်ပေါ်လေ့ရှိသည့် လိုင်းဂယက်များ
အကြောင်း နှမူနာသကော ဖော်ပြခြင်း ပြု
ပါသည်။

■

စာပေဆိုင်ရာ နှင့်ယဉ်ဆူကို ၁၃၀၁ ခုနှစ်ကစ၍ ချီးမြှုင့်လာခဲ့ရာ ယခုဆုံး
နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်ခဲ့ပေပြီ။

နှင့်နှိမ်ကို စတင်တိစွဲငဲ့သည့် ဆွဲဝင်လူမျိုး သိပ္ပံပညာရှင် လုပ်င်း
ရှင်ဌီး အဲဖရက်နှင့်ယဉ် (Alfred Nobel ၁၈၃၃-၁၈၉၆) ၏ သေတမ်းစား
ဆွဲနှင့်ကြားချက်အရ ရုပေဒေသ၊ စာတော်ဒေသ၊ စိုးဝန်ဆောင်ရေးနှင့်
စာပေ၊ နှင့်ငံတကာ ဌီးချမ်းနေ့၊ စသည့် ကန္တာရပ် ၅ ခုအတွက် ဆုတေသန၊
ချီးမြှုင့်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ ဆွဲဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို
အိုအဖဖြင့် စီးပွားရေးပညာရပ်အတွက် ဆုတေစုံတိုးသဖြင့် ယခုအခါ နှစ်
ဆု ၆ မျိုးအတွက် ရွှေးချယ်ပေးအပ်လျက်ရှိသည်။

ဆုတိစွဲငဲ့သူ နှင့်ယဉ်သည် သိပ္ပံသများသက်သက် မဟုတ်၊ စာပေ၏
ဝါသနာတုသဖြင့် ဝတ္ထုရှုသော များနှင့် ပြုတော်များပင် ရေးသားခဲ့သေးသည်
သို့သော မအောင်မြင်ခဲ့။ မည်သို့ပုံပြစ်စေ သိပ္ပံအလုပ်ဖြင့် အောင်မြင်ကြော်
ခဲ့ပြီးနောက် မိမိပိုင်း ငွေကြော်များဖြင့် လူသားအကျိုးပြု ပုဂ္ဂိုလ်များအား ၂
ချီးမြှုင့်ရန် စဉ်းစားသည့်အခါ စာရေးဆရာတော်ရာများတို့ သူ ထည့်သွား
ခဲ့သည်။ ပြီးလျှင် စာပေဆုနှင့်ပတ်သက်၍ သူဖြစ်စေချင်သော ဆန္ဒတို့

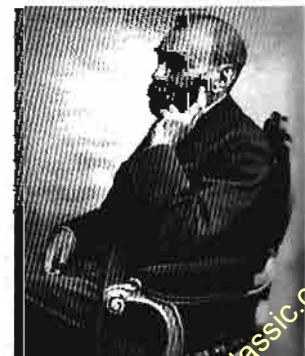
အခြားကြော်

ကစ်စွန်းကစ်စာ ဖော်ပြခဲ့သည်။

သို့သော ဆုနှိုင်းမြှိုင်စေလိုသော စာပေလုပ်ရပ်နှင့် စပ်လျှော့၍ အသေးစိုး
ကတွင် ဖော်ပြရန် နိုဘယ်က idealisk ဟူသော ဆွဲဝင်ဘာသာစားလုပ်ကြော်
သုံးစွဲခဲ့ရာ သည်ကော်ပေါ်တွင် အယူအဆ ကွဲလွှာခဲ့ကြသည်။ idealisk တို့
အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်မည်ဆိုလျှင် ideal ဟူ၍၍လည်းကောင်း၊ idealistic ဟူ၍
လည်းကောင်း အမို့ပွာ်ပြန်နိုင်သည်။ နိုဘယ်က ideal ကို ယူချင်သည်လား
idealistic ဟူသော အမို့ပွာ်မျိုး ပြောချင်သည်လား မကွဲပြားသည့်အခါ အငြင်းပွားစရာ
ဖြစ်လာသည်။

ရှုပ်နေသော အရာကို မြန်မာလို ပြန်ရမသ် ပို၍ ရှုပ်ထွေးသွားနိုင်ပါ
သည်။ သို့သော အငြင်းပွားမှုကဗျာ “စံနုနာပြ ဟုဆိုရမည် ရေးသားချက်မျိုး
အတွက် ပေးမည်လား” သို့တည်းမဟုတ် ‘စံအယူအဆတွင် အမခြားသော
သီးမဟုတ် စိတ်ကုံးညာကို ပစာနပြုသော အရေးအသားမျိုးကို ပေးမည်လား’
တူသော အချက်ပေါ်တွင် ယောယျ အခြေခံသည် ဟုဆိုနိုင်သည်။ စံနုနာပြ
(ideal) ရေးသားချက်ဆိုလျှင် မည်သည့်အယူအဆတို့ ကိုင်စွဲသည့်ဖြစ်စေ
အည်သည့်နည်းစနစ်မျိုးဖြင့် ရေးသည့်ဖြစ်စေ အမှန်တကယ် လက်ရာမြောက်
လျှင် အကျိုးဝင်သည်။ စံအယူအဆ သီးမဟုတ် စိတ်ကုံးညာကို ပစာနပြုသည်
(idealistic) ရေးသားချက် ဟူသောအမို့ပွာ်မျိုး ဆိုလျှင်တား အရှိပကတိတို့
ဖော်ပြသည် သို့သော အရေးအသားမျိုး ဖြစ်ပါက မည်မျှ လက်ရာ
ချို့က်သည့်ဖြစ်စေ အကျိုးဝင်မည် မဟုတ်တော့။

ဆုနှိုင်းစွဲ နှစ်များတွင် နှင့်ယဉ်သည် idealistic ဟူသော
အမို့ပွာ်မျိုး ကောက်ယူပြီး ငါးအတိုင်း
လိုတိကျကျ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့
ကြောင့်လည်း ထို့တို့က သက်ရှိထင်ရှား
ပြုနေပြီး ယနေ့တိုင်း စာပေတန်ဖိုး ကြိုးမှု
သူများအဖြစ် အသီအမှတ် ပြုနေရဆဲဖြစ်
သည် ရှုရှုးသရုပ်မှန် ဝတ္ထုရေးဆရာတိုး
ဆော်(လ)စတ္တိုင် (Leo Tolstoy) နောက်
သရုပ်မှန် ပြုတော်ရေးဆရာတိုး အစ်(ဘ)
ဆင် (Henrik Ibsen) ပြင်သစ် သဘာဝ

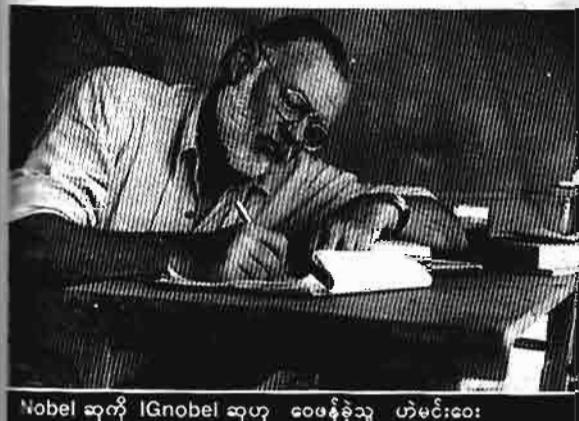
နှင့်ယဉ်ဆူ တို့တိုင်လောက်နှင့်
ဆွဲဝင်လူမျိုး သိပ္ပံသွားသွား
လျှင်နော်ကြော် နှင့်ယဉ်သည်။

ဝါဒသမား အေီးလိုလာ (Emile Zola) စသည်တိုကို အုမပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အချို့ကမ္မ ပထမဆုံးပေးသည့် ၁၉၀၀ ခုနှစ်က တော်(လ) စတွေးကို စဉ်းစား ခဲ့သေးသည်။ သို့သော သူ၏ လူတကာနှင့် ကွဲပြားလွန်းသော ဘာသာနေ့ အမြင်နှင့် မင်းခဲ့ခန်းသော အယူအဆတို့ကြောင့် သူ့အား ငြင်းပယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ခါ့ကြောည်။

နောက်ပိုင်းတွင်မူ ညွှန်ကြားချက်ပါ စကားကို ပို၍ ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြု၍ အမို့ပျော်ကောက်ကာ ဂန္ထဝ်တွင်မည် စာပေအရေးအသားမျိုး ဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် စုအယူအဆတော်ရပ်ကို ထူးခြားပါပြင်စွာ တင်ပြနိုင်သည်။ စာပေလက်ရာမျိုး ဖြစ်ခြင်း ဟူသော အရည်အသွေး နှစ်ရပ်လုံးအတွက် စဉ်းစား ရွှေ့ချယ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောည်။ မကြာသေးမိကာလကမူ စုအယူအဆအပိုင်းတွင် လူသားတို့၏ အခွင့်အရေး ဟူသည်ကို ပို၍ အလေးပေးလာတာ တွေ့ရှု၍ ယင်းအတွက်ကြောင့်ပင် အချို့က စာပေနိုဘယ်ဆုံးသည် နိုင်ငံရေးဆန်လာသည် ဟုမှတ်ချက်ခဲ့ကြောည်။

စာပေနိုဘယ်ဆုံးမြင်းသော အခေါ်အနားကို နှစ်စဉ် ဆွဲဖော်လိုက် စတော့ချုပ် ဖြော်ခိုင်သာ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ကျေးပပလူရှိသည်။ ဆုကို ဆွဲဖော်ဘုရင်မှုင်းမြတ် ကိုယ်တိုင် ဆုံးမြင့်လေ့ရှိပြီး ဆုရသူသည် ဆုလက်မှတ်၊ ဆုတံခါ်ပိုင်းငွေ့ကြော်ကိုနဲ့ကော်များ တိတိကျကျဖော်ပြထားသည် ဆုငွေ့လက်မှတ် တို့၏ လက်ခံယူရသည်။ သည်အပြင် 'နိုဘယ်ရက်သတ္တုပတ်' အတွင်း စတော့ချုပ် ဘုမ်းဦး ဆုရမိန့်ခွန်းတစ်ရပ်လည်း ဟောပြာခွွှုံးရမည် ဖြစ်သည်။

စာပေဆိုင်ရာ ဆွဲဖော် စကယ်ဒေါ်သည် စာပေဆုံးအတွက် အမည်စာရင်း တင်သွင်းပေးရန် တောင်းခံသော စာများကို အကယ်ဒေါ် အဖွဲ့ဝင်များ၊ စာပေပါမောက္ခနှင့် ဘာသာစကား ဆိုင်ရာ ပါမောက္ခများ၊ ယခင် နိုဘယ်ဆု ရရှိခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ စာပေ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များ ထံသို့ ပုံစံနှင့် အဗြား ပုဂ္ဂိုလ်များ ထံသို့ နှစ်စဉ် ဖော်ပိုသည်။ တောင်းခံလွှာတောင်း

Nobel ဆရိ IGNobel ဆရိ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ၁၁ မေး။

လုပ်ပါင်း ၃၀၀၀ ခန့်ရှိသည် ဟုဆိုသည်။ အမည်စာရင်း တင်သွင်းလွှာများကို အသတ်ပါရို ၁ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထားပြီး အရောက်ပေးပိုက်ရန်နှင့် ပိမိကိုယ် ၃၉ အမည်စာရင်း တင်သွင်းပါက အလိုအလျောက် ပုဂ္ဂိုလ်ပြယ်မည် ဖြစ်ကြောင်း သည်။ အကယ်ဒေါ်က အသိပေး ကြောညာသည်။

နိုဘယ်ကော်မတီသည် ရောက်ရှိလာသည့် အမည်များကို စိစစ်ပြီး အမေအဆင့်အဖြစ် ဦးရေ ၂၀ ခန့်ကို ရွှေ့ချယ်သည်။ ထို့နောက် ငှုံးပုဂ္ဂိုလ် ၂၁ ကို လအတ်နှင့်ကြာအောင် ၂၀၁၇ခုနှစ်ကြော်မြေးနှင့် နောက်တွင် ၂၂ ဦးကို ရွှေ့ချယ်သည်။ သည်၅ ဦးထဲမှ တစ်ဦးစိန့် ပတ်သက်၍ အဘယ် ကြောင်း ဆုံးမြှင့်သင့်ကြောင်း၊ အဘယ်ကြောင်း ဆုမျိုးမြှင့်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြန်ပြီးအလုန်လုန် ထောက်ခဲ့ကြ ကန့်ကွက်ပြုပြီး နောက် အောက်တို့ ဘာလထဲတွင် ကော်မတီက အားပြုးသတ် အစည်းအဝေးထိုင်ကာ မဲခဲ့ဆုံးဖြတ်ချေသည်။ ကော်မတီဝင်များ၏ ထက်ဝက်ကော်ဆန္ဒမဲ့ ရရှိသူသည် ထိုနှစ် အတွက် စာပေနိုဘယ်ဆုရှင်အဖြစ် ကြောညာမြှင့်း ခံရပေသည်။

ရရှိသည့် လွှာငွေပမာဏာများ ယခင်က အပြောင်းအလဲ အတက်အကျိုးသော်လည်း ယခုနောက်ပိုင်းတွင်မူ ဆွဲဖော် ကနိုနာင့် ၁၀ သန်းဟု၍ မူသော်မှတ်ခဲ့သည်။

စာပေနိုဘယ်ဆု နှစ်မြှင့်နှဲသည် သမိုင်းတစ်လျောက် ပြသောတွေ ၂၀၁၇ခုနှစ်အား အများအပြား ပေါ်ပေါက်နှဲသည်။

မျှုပ် စာရေးဆရိ သာဏ္ဍာနာရီ ကပါဘာတာ

ရွှေဘက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည် (ideal/idealistic) ပြဿနာအပြုံ
စာပေနှင့်ပတ်သက်သည် အခြားကိစ္စများကို အကြောင်းပြကာ ဆုဇ္ဈားချယ်ရှုံး
ချွဲနှင့်ခြင်းများ ရှိခဲ့သည် ဟူလည်းဆိုသည်။ ဥပမာ ပထမကဗ္ဗာစစ်ကြီးအောင်
စစ်ပြီးစ ကာလအတွင်း ဘက်မလိုက်ဝါဒကို ကိုင်စွဲခဲ့သည် နိုဘယ်ကော်မတော်
သည် စစ်တိုက်ရာတွင် မပါဝင်သည် တိုင်းပြည်များမှ စာရေးသရာများတိုး
စားပေး ရွှေးချယ်ခဲ့သည်။ ချက်လူမျိုး ဝဲဗျာ ပြတော်နှင့် အကိုဆေးဆောင်
ကာရဲ့လူ ချာပက် (Karel Capek) ကို စာပေအရ ပေးချင်သော်လည်း သိရေားသားသည် War with the Newts ဝဲဗျာမှာ ရှာမန်အစိုးရကို တိုးနှင့်
လွန်းသည် ဟရှေ့မြင်သဖြင့် ချွဲနှင့်လည်း ရှိခဲ့သည်။

နိုဘယ်ဆုနှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုတွေလည်း ရှိခဲ့သည်
၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယဗျာ ပြုတိသုကရေးဆရာ ရပ်ရှိုး (Salman Rushdie)
အား ရွှေးချယ်ရန် စဉ်းစားခဲ့သော်လည်း အိရိန်ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်
အယာတိုလာ ခို့မေနိုက သောက်အမိန့် ထုတ်ပြန်ထားသည်ကို ဆန္ဒတွေ့
ကန်ကွက်ကာ ရပ်ရှိုးဘက်မှ ရပ်တည်သေားသော သက်ရောက်သွားမှု
စိုးသဖြင့် ချိန်လုပ်ခဲ့ရာ၊ ယင်းအုံးဖြတ်ချက်ကို သဘောမတူသည် အကယ်။
အဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦး နှုတ်ထွက်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၂၈ တွင် နိုဘယ်ကော်မတော်သည် ရျရှားကပျာဆရာ ဝဲဗျာရေးဝင်
ဘို့ရှစ် ပါဝါတာနက် (Boris Pasternak) အား သူ၏ Doctor Zhivago ဝဲဗျာကို အကြောင်းပြု၍ ရွှေးချယ်ခဲ့သည်။ ဆုကြော်သောအခါ ပါဝါတာ

နက်က ဝါးမြောက်ဝါးသာ လက်ခံယူမှု
ဖြစ်ကြောင်း ပြောခိုခဲ့သည်။ သည်အခါ ရျရှားကွန်မြှောက်ပါတီ၏ အတော်ဖြစ်သည်
ပရာပဒါသတင်းစာက ဆောင်းပါးများ သော အကြီးအကျယ် ဝေဖန်ထို့ကိုသည်
ယခုဆုသည် ဖောက်ပြန်သော ဘွှဲ့ကောင်းမှုများ အဖြစ်ပြုး ဝဲဗျာရေးဆရာအား ပေးအပ်ခြင်း
မဟုတ်၊ ဆုံးရှုံးလစ် တော်လှန်ရေးပြုး ပေးအပ်ခြင်း ဝဲဗျာရေးရှင်းလှုပ်စား
ညစ်ထေးအောင် ပျက်ရှုံးလောင်ပြေားသွားမှု ချို့ခြင်းများ ပေးအပ်ခြင်း
ဖြစ်တင်ရှုတ်ချွှော်သည်။ ဆိုပို့ယ်အောင်

နိုဘယ်ဆုကို ပထမဆုံး
ပြုးပယ်သူ ဆွဲခံကဗျာဆရာ
ကားလုပ်ဖွဲ့။

တယည်း ပါဝါတာနက်အား ဆုသွားရောက်
သက်ခံယူရန် ခြင့်မပြုခဲ့သဖြင့် နောက်ဆုံးခြင်း
ပြုးပယ်ခဲ့ရသည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင်လည်း နိုဘယ်ဆု
နှင့် ဆိုပို့ယ်အစိုးရ နောက်တစ်ကြို့
ပြဿနာ တက်ပြန်သည်။ ထိနှစ်အတွက်
နိုဘယ်ကော်မတော်က ရွှေးချယ်ခဲ့သူမှာ ဝဲဗျာ
ဆောင်ရာ ဆောင်လင်နှစ်ဆင် (Aleksandr
Solzhenitsyn) ဖြစ်သည်။ ဆောင်လင်နှစ်
ဆင်သည် စတော့ခံယူမှုမြို့ (ခွဲ့ဝင်ပြည်)
သို့ ဆုသွားယူလျှင် ရှာရှားအစိုးရက တိုး

အိုဘယ်ပြု့ယ်ရေးဆရာ ဒါရို့ဖို့

ပြည့်စုံ ပြန်ဝင်စွင့် မပြုမှု စိုးသဖြင့် ဆုပေးပွဲ အခမ်းအနားသို့ မသွားရောက်
ခဲ့သို့သော သူအား ဆွဲခံပို့အစိုးရက ဆောင်စကိုရှိ ငှုံးတို့သို့တွေ့ ဆုပေးပွဲ
ကျော်းပ ပေးလိမ့်မည်၊ ထိုအခမ်းအနားတွင် သူ ဆုယ်မြန်ခွဲ့ခြင်း ပြောခွင့် ရလိမ့်
ခဲ့သူ ဟျှော်ကား မေးမြေလင့်ထားခဲ့သည်။ ဆွဲခံပို့တို့ အာမ်းအနား မကျော်းပတဲ့
ဆုကိုသာ အပ်နှုန်း စိုးတို့အပ်အခါ ဆောင်လင်နှစ်ဆင်က ဤသည်မှာ နိုဘယ်
ဆုကိုပါ ထိုခိုက် ဆောကားသော လုပ်ရပ်ဖြစ်သည် ဟျှော်ခွဲ့ပြီး လုံးဝ မယူတော့
တူပြုးပယ်ခဲ့သည်။ ဆိုပို့ယ်ယူနိုင်ယုံမှု နှင့်ထုတ်ခဲ့ပြီး နောက်ပို့ရှင်း ၁၉၇၄
ခုနှစ် မိုင်ဘာ ၁၀ ရက်နေ့ကျေမှုသာ ဆုကို သူလက်ခံယူခဲ့သည်။

အာဂျင်တီးနား ကပျာဆရာ ဝဲဗျာတိုးဆရာ ဘော်(ရ)ဟဲ့ (Jorge Luis
Borges) ကိုမှ နိုဘယ်ဆုသွားမြှေ့ခြင့်ရန် အကြို့ပေါင်းများစွာ အမည်စာရင်း
တင်သွေးခဲ့ကြသော်လည်း နိုဘယ်ကော်မတော်သည် ရွှေးချယ်ခြင်း မပြုခဲ့၏ ငှုံးတို့
လက်ခံရသည် အိကာအကြောင်းရင်းသည် ဆိုလိုစ်ခေါင်းဆောင် ပင်နှီးအောင်
(Augusto Pinochet) အပါအဝင် အာဂျင်တီးနားနှင့် ချိလိုက် စစ်အာကာရွေ့
များကို သူလော့ရွေ့ခံခြင်းကြောင့် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟုမှတ်ယူကြသည်။ ဝေနှစ်သူ
တို့ကဗျာ နိုဘယ်ကော်မတော်သည် လက်ရှိတိုက်းအာကာရွေ့များကို ထောက်ခံသူ
တို့အား ဆုပေးရှုံးရှုံး ပြုးဆန်သော်လည်း စတာလင် အပါအဝင် လက်ပို့
အာကာရွေ့များကို ထောက်ခံသည် ဆုတ်(ရ) (Jean-Paul Sartre) စသော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုမှ ဆုချို့မြှင့်ခဲ့သည် ဟုခိုးယ်သည်။

ဆုအတွက် ရွှေချယ်ရှုံး ဒေသခဲ့ဘက်လိုက်လုပ်မှုရှိသည် ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ သိသိသာသာ ပြောစရာ ဖြစ်ခဲ့သည်က ၁၉၇၄ ခုနှစ်က ဖြစ်သည်။ ထိန်းတွင် ကန္တာသိထုတ်ရှုံးသော ဂရေဟန် ရရင်း (Graham Greene) (အာရ်လိပ်) နာဘိကော် (Vladimir Nabokov) (ရူရှုံးများအမေရိကန်) နှင့် ဆောင်ဘဲလိုး (Saul Bellow) (အမေရိကန်) တို့ လက်ရွေးစင်တွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း အပြီးသတ်တွင် ဆီးစင်စာရေးဆရာများ ဖြစ်သည့် အီဗင်းဂျိန်ဆင် (Eyvind Johnson) နှင့် ဟယ်ရိမှာတင်ဆန် (Harry Martinson) တို့ကို ပူးတွဲ ဆီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ပို၍ ဆီးသည်က ဂင်းတိန္တာစိုးလုံး ဆုရွေးချယ်ရေး ကော်မတီဝင်များ ဖြစ်နေကြ ခြင်းပင်။ အထက်က ဆန်ကာတင်ပုဂ္ဂိုလ် ၃ ယောက်အနက် ဆောင်ဘဲလိုး သည် ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ဆုချီးမြှုပ်ခဲ့ခဲ့သော်လည်း၊ ဂရင်းနှင့် နာဘိကော်ထိုး ရွှေ့ချုပ်မြှင့် မကြုံကြတော်ဝေ။

အင်လန်ပြည့်စွား အမေရိကန် ကဗျာဆရာ အော်၏ (W. H. Auden) တိုကတော့ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ ဖြစ်သည်။ အော်၏သည် ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ အမြဲးအမြဲနိုဘယ်ဆုရှင် ဆွဲအင်နိုင်သား ဟူ၍ ဖြစ်လဲ (Dag Hammarskjöld ၏ Vägmarken (Markings) ကို ဘာသာပြန်ဆိုရာ၌ အလွှာအမှားတွေ ပါ၏ ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ စကင်ဒီနေးစီးယားတစ်ခွင့်တွေ့ လျည့်လည်း ဟော ပြောစဉ်က ဟာမွားနှီးလ်သည်လည်း မိမိနည်းတူ လိုင်တူဆက်ဆံသူတစ်ဦး ပါ၏ ဟူသော သဘောမျိုး ပြောဆိုခဲ့မြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ခုနှစ်လျှပ်ခြင်း ခဲ့ခဲ့

ဖြစ်ရာ ဟဲမင်းဝေးက ငြးသဘောကို ယူ၍
Gnobel ဟု သံဃွဲလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။
တဲမင်းဝေးမှာ ကမ္ဘာထိပ်သီး တာရေးဆရာ
ဦးတစ်ဦး ဖြစ်သဖြင့် အကြိမ်ပေါင်းများ
စွာပင် နိုဘယ်ဆုံးတွက် တစ်ပေးခြင်း ခဲ့ခဲ့
ခုံည်။ သို့သော် ဆန်ကာတင်မှာ ပါသည်။
သိသီလေးက်ပဲ့သွားသည် သို့တော်မျိုး
နှင့်ပင် နှစ်တွေ ကြာခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး
၁၉၅၄ ခုနှစ်ကျေမှ သူ့အလွန်ရောက်သည်။
သို့သော် ဟဲမင်းဝေး ကောင်းလွန်၍ မဟုတ်
ဘဲ ဆူရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့မှ ပါရင့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး
ဟောလ်စထရွှေး (Per Hallstrom) ကို
လေးစားသောအေးဖြင့် ပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကော်မတီထဲမှ သတင်းထွက်လာ
သည်။ ဟောလ်စထရွှေးက ဟဲမင်းဝေး၏ စာများကို အလွန်ကြိုက်သည်။
အထူးသဖြင့် The Old Man and the Sea အတွက် ကိုပြု၍
သူက ဟဲမင်းဝေးကို အကြိမ်ကြိမ် ထောက်ခဲ့တင်ပြုခဲ့သည်။ အများစုံ သဘော
အတွက်သဖြင့် မရခဲ့။ သည်နှစ်တော့ ဟောလ်စထရွှေး အသက် ၁၀ ပြည့်ကာနိုင်၍
ကော်မတီမှ အနားယူတော့မည် ဖြစ်သဖြင့် သူ့အကြိုက်ကို လိုက်လျော့
အေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ဟဲမင်းဝေးကတော့ ဆူကို
အူကြော်ရရွားပင် လက်ခဲယူခဲ့သည်။ သို့သော် သည်ဆုံးကြောင့် သူ လုံးဝ ဝမ်းသာ
အားရ မဖြစ်ကြောင်း နောက်တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

၁၂ နှစ်လုံးလုံး ဘာသာပြန်ဆိုလာခဲ့သည့် ကော်မတီဝင် စာရေးဆရာ မမ္မာတ္တာ (Göran Malmqvist) ၏ အောင်မြင်မှဖြစ်သည်... စသဖြင့် ဝေဖော်ကြသည်။

ဆူဇ္ဈားချယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များကလည်း သည်ဝေဖော်ချက်များကို သွေ့သွေ့ကြသည်တော့ မဟုတ်ပါ။

ဥရောပသားတွေ၊ အထူးသြားဖြင့် စက်ပိနေးပီးယန်းတွေ၊ ပို့၍ အထူးသြားဖြင့် ဆိုဒင်သားတွေကို ဘက်လိုက်ဆူဇ္ဈားချယ်သည် ဟူသောဝေဖော်ချက်၏ သုတေသနဗျာ။ ယင်းသို့ သတိထားကြလွန်းသြားဖြင့် ဆိုဒင်ကဗျာဆန် ထရန်စထရိမာ (Thomas Tranströmer) ကိုပင် ဆူနှင့် အလွန် ထိုက်ကျော် ပါလျက် မရွေးချယ်ဖြစ်ခဲ့ကြ ဟုဆိုသည်။ သည်အပြင် ဆိုဒင်ပြည်မှာ အထူးကျော်ကြားသည် ကလေးစာပေရေးသားသူ လင်းကရင်း (Astrid Lindgren) အား ဆုမခီးမြှင့်သည့် အတွက်လည်း ငါးတို့ ပြစ်တင်ခြင်း ခဲ့ရသည်။

ဒေသခွဲထားသည့် ဟူသောဝေဖော်ချက် လျော့ပါးသွားစေလိုသော ကြောင့် ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် နိုဘယ်ကော်မတီသည် အာရာ့ဘက်သို့ အလွန်ပေးသည့်အနေဖြင့် ရုပန်စာရေးဆရာတစ်ဦးတို့ ဆုခီးမြှင့်ရန် စဉ်းစားဆုံးပြင် ခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဆုနှင့်ထိုက်တန်သူကို ရွာဖွေရန် ရုပန်ပြည်သို့ စာမေးစုံထောက်များ စေလွှာပြီး Snow Country နှင့် Thousand Cranes ဝေဖွဲ့စာရေးသားသူ ယာဆုနာရီ ကဝါဘာတာ (Yasunari Kawabata) တို့ ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်ဦးတွေ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ဆိုရှယ်လစ်စာရေးဆရာ မစ်ဆောင် ရှုလိုကော် (Mikhail Sholokhov) ကို ဆူဇ္ဈားချယ်ခဲ့ခြင်းမှာလည်း ၁၉၇၀ ခုနှစ် ဘုံးရှစ်ပါစတာနှင်းက ကိုစွဲတွင် ထိပ်တိုက်တွေ ခဲ့ရသည့် ဆိုဒ်ယက်အာကာပိုင် တို့အား နှစ်သိမ့်ရန်အတွက် ပြစ်သည်ဟု အချိုက် မှတ်ယူကြသည်။

ဂုဏ်သိက္ခာလည်းရှိ ဆူဇ္ဈားချယ်လည်း မြှင့်မှားသော်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် နိုဘယ်ဆုကို ပြင်းပယ်ကြသူများ ရှိခဲ့သည်။ ပထမအုံး ပြင်းပယ်သူမှာ ၁၉၀၈ ခုနှစ်အတွက် ဆူဇ္ဈားချယ်ခဲ့ရသည်။ ထိုနှစ်တွင် လက်မခဲ့သော်လည်း ၁၉၁၈ ခုနှစ်အတွက် သူ့အား ထပ်မံဆူဇ္ဈားချယ်ခဲ့သည်။ သည်တစ်ကြိမ်း၏ ဆူဇ္ဈားချယ်လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ မပြင်းပယ်နိုင်ပေးတော့ နိုဘယ်ဆုကို ထိုစုံသူ သက်ရှိထင်ရှုး ပုဂ္ဂိုလ်အား အသိအမှတ်ပြုသောသေား ဖြစ်သူတော် ပါရမိရှင် ညော်ကြံးရှင်များအား မိမိ ထက်သန်သော အလုပ်ကို ရွှေ့စွဲခဲ့

နိုဘယ်ဆုရဲ့ မူသေသတ်မှတ်ခြင်း မခဲ့လိုသြား
ဆုကို ပြင်းပယ်ခဲ့သည် ယန်းပေါ်ဆုတ်(၇)

ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ငွေကြေားအရ ပုံပိုးကူညီပေးသော သဘောလည်းပါသည်။ ထိုကြောင့် ပုံမှန်အားဖြင့် ကွယ်လွန်သူများအား ချိမြှင့်လေ့မရှိခဲ့။ သို့သော် ဆွဲလွန်မိကာလတွင် သက်ဆိုင်ရာအုန်အတွက် အမည်စာရင်း တင်သွင်းပြီး ပြစ်လျှင်ကား ထည့်သွင်း စဉ်းစားတတ်ကြသည်။ ထိုသဘောအရ ကားလိုက်(၃)အား ရွေးချယ်ခဲ့ပြီး ကွယ်လွန်ပြီးနောက်မှာ ဆုခီးမြှင့်ခဲ့ခြင်း ပြစ်သည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ရှုရှုးစာရေးဆရာ ဘုံးရှစ်ပါစတာနှင်း (Boris Pasternak) ဆုကို ပြင်းပယ်ခြင်းကတော့ ဆိုပိုက်အစိုးရ၏ ပိအားကြောင့် ပြစ်၍ သူ့အကြောင်းကို ရွှေ့စွဲတွင် အတန်အသင့် ဖော်ပြုခဲ့ပြီး ပြစ်ပါသည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် ဆုကို ပြင်းပယ်သည့် ဆုတ်(၇) (Jean-Paul Sartre) သမုပ္ပန်သူ၏ ပိအားကြောင့်မှုမဟုတ်၊ သူ့သဘော သူ့အယူအဆအလောက် ပြစ်သည်။

ဆုကို ပြင်းပယ်ရခြင်းနှင့် စပ်လျော်း၍ ဆုတ်(၇)က “ယန်းပေါ်ဆုတ်(၇)လို့ ပေါ်မှတ်ထိုးတာနဲ့ နိုဘယ်ဆုရ ယန်းပေါ်ဆုတ်(၇)လို့ သက်မှတ်ထိုးတာ မတူဘူးပျော်ရေးဆရာတာ သူကိုယ်သူ ဘာပဲ ဘယ်အကဲး ဘပဲ စသဖြင့် မူသေသတ်မှတ်ခြင်း ခဲ့ရတဲ့ အနေအထား ရောက်ရှိမှုများအတွက် သိန်းသိမ်းရမယ်၊ အဲဒီကိစ္စဟာ ဂုဏ်ထူးပို့သော အပြင်မှားအံ့ဩသွာ် သတ္တာန်မျိုးနဲ့ လာတာဖြစ်စေ ဒါကို ပြင်းဆန်ရမယ်” ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်။

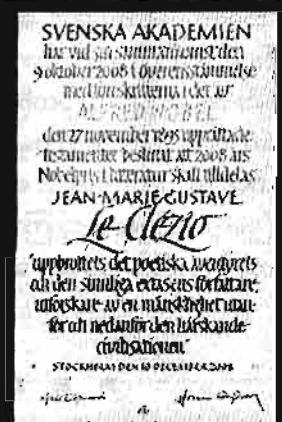
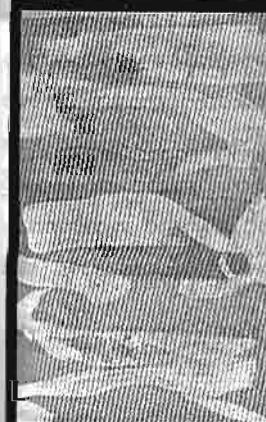
ဆူး၏(ချို့)တို့တဲ့ဆို စာစီးချုင်းများသာမက တိုင်းပြည်းစားးရှုတင်း
အနေဖြင့် စာပေဆိုင်ရာသာမကပဲ နိုဘယ်အုတစ်ပို့းအား အတိအလင်
ဆန့်ကျင် ငြင်းပယ်ခြင်းမျိုးလည်း ရှိခဲ့သည်။ ငြင်းပယ်သော တိုင်းပြည်မှာ
ဟန်တလာ၏ ရာမန်နိုင်ငြှစ်သည်။ ၁၉၃၂ခုနှစ် ဒုန်နတိနှစ်ရာတွင် အာဏာရှင်
ဟန်တလာက ရာမန်များနှင့်ဘယ်လုပ်ခြင်း မပြုရန် ပိတ်ပင်တားမြစ်သည်
အမိန့်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အကြောင်းက ၁၉၃၄ခုနှစ်အတွက် ငြိမ်းချင်
ရေး နိုဘယ်ဆုကို ရာမန်နိုင်ငြှစ်သား စာနှယ်ဇင်းဆရာ ငြိမ်းချင်းရေးသမာ
အော်ဆီယက်စကို: (Carl von Ossietzky) အား ခီးမြှင့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်
အော်ဆီယက်စကို၏ ငြိမ်းချင်းရေးလှုပ်ရာမှုများသည် စစ်ပြင်ဆင်နေသည်
ရာမန်အားဖြင့် ထိပ်တိုက် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိရာ ဖော်ဆီးအရေးယူခြင်း ခါး
သည်။ ၁၉၃၆ခုနှစ်တွင် တိဘီရောဂါဖြင့် အော်ဆီယက်စကို ကွယ်လွန်၏
ထိုနှစ် နိုဝင်ဘာ၌ သူအား ၁၉၃၇ခုနှစ်အတွက် ငြိမ်းချင်းရေးနိုဘယ်ဆု ခါး
ခဲ့သည်။ သည်တွင် ဟန်တလာက နိုဘယ်ကော်မတီသည် ရာမန်အုံဇင်း
နာအိုဒကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်သည် ဟူ၍မြင်ကာ ပြန်လည် တွေ့ပြု
ဆန့်ကျင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဟန်တလာ ရှိနေဆဲကာလအတွင်း နိုဘယ်ကော်မတီသည် စာတေသန
နှင့် ဆေးပညာဘာသာရပ်များတွင် ထူးချွန်သော ရာမန်လူမျိုး အချို့အ^၁
ဆုအတွက် ဆက်လက်နေ့ချေယ်ခဲ့သေးသည်။ သို့သော် ဟန်တလာ၏ ကြေညာ
ချက်ကို အကြောင်းပြု၍ ကာယကရှင်တို့ ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည်။

ယင်းသို့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ငြင်းပယ်မှုများ ရှိသော်လည်း နိုဘယ်
ကော်မတီကတော့ မိမိတို့ ရေ့ချယ်ပြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အမည်များကို ပယ်ဖျက်၎င်း

စာပေဆိုင်ရာ နိုဘယ်ဆု တဲ့ဆို

လကလေစိယို ရှိသော် နိုဘယ်ဆုလက်မှတ်

ချို့ ဆုဂိုင်းပယ်သည် ဟူသောမှတ်ချက်နှင့်ပင် မိမိတို့ စာရင်းထဲတွင် ထည့်
ဆွဲးမှတ်တမ်းတင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာနှစ်တွင် ငြင်းပယ်ခဲ့ပြီးနောက်တွင်မှ
လုံလောက်သော အကြောင်းပြုချက်နှင့် ပြန်၍ လျောက်လျှင် နိုဘယ်ရွှေတဲ့ဆိုရို့
နှင့် ဆုလက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးသည်။ ဆုငွေဂိုဏ်းရှိပုံငွေ့ထွေ့ပြီး ပြန်အပ်ပြီးဖြစ်၍
ထုတ်မပေးတော့။

■

ဤသို့လျှင် နိုဘယ်ဆု၏ သမိုင်းတစ်လျောက် ပြသနာတွေ အပြင်းပွား
ခွဲတွေ ထွေပြားခဲ့ပါသည်။ ဆုဂိုင်းမြို့မြို့ခွဲပြောသူများဘက်က ချို့ယွင်းချက်များ
ကြောင့် ဖြစ်နိုင်သလို အယူအဆမျိုးစွာ အစုအဝေးမျိုးစွာတွေ ယုံ
ပြုင်ထွန်းကာနေသည် ကဗျာကြီးအတွင်း နိုင်ငံစုံကို ဖြန့်ကြော်သည့် အလုပ်ကြီး
တစ်ခု တစ်ညီတစ်ညာ ခေါ်မွေ့အဆင်ပြော့ ဖြစ်ပေါ် နေဖို့ မလွယ်ကုသော
သဘောဟုလည်း ရှုမြင်နိုင်ပါသည်။

တစ်ဖက်ကြော်လျှင့်လျှင့်မှ နိုဘယ်ကော်မတီအနေဖြင့် ကမ္မာက လေးစား
သီမှတ်ပြီးသည် စာရေးသရာကြီး အများအပြားကို မိမိတို့နှင့် ထင်ဆင်
ထင်ရှားစေခြင်း၊ ကမ္မာ မကျော်သေးသော်လည်း မိမိတို့ တိုင်းပြည် သီမှတ်တဲ့
ဖို့တို့ ဘာသာစကား ပုံနှိပ်ရာ နယ်ပယ်ဒေသများတွင် ထင်ရှားလုပ်နိုင်း
စာပေအရည်အသွေး အရလည်း ကမ္မာ့ထိပ်တန်းအဆင့်ရှိသော ပုံးပို့လုပ်မှုတဲ့

နိုင်တကာက သိရှိဖတ်ရှိပါလာအောင် ဆုချိုးမြင်သော နည်းဖြင့် ကြေညာ ဖော်ထုတ်ပေးခြင်း၊ စသည့် ဤေးမားလှသော ကမ္မာလုံးဆိုင်ရာ စာအောင်တို့ တစ်ရပ်ကို နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော် အစဉ်တစိုက် ထမ်းအောင်လာခဲ့သည်ဖြစ်၏၏ ဂုဏ်းတို့၏ စွမ်းအောင်မှုကိုကား အသိအမှတ်ပြုကြရမည်၏၏ ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် ယင်းသို့ သိမှတ်ခြင်းကြောင့်လည်း စာပေနိုဘယ်ဆုသည် ဝေဖန်သူ၏၏ ထောက်ပြုပြောဆိုမှုတွေ အဖြိုရှိနေသည့် ကြားကပင် ကမ္မာတွင် အထင်ရှားဆုံး အများ လေားတန်ဖိုးထားခြင်း အခံရအဲ့ ဆုအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မသေခင်ဖတ်ရမည့် ၁၁၁၂ ၁၀၀၁ အုပ်

စာအုပ် အမည်က အဲသည်လို့ အားမနာပါးမနာသော ဖြစ်သည်။ 1001 Books You Must Read Before You Die တဲ့။

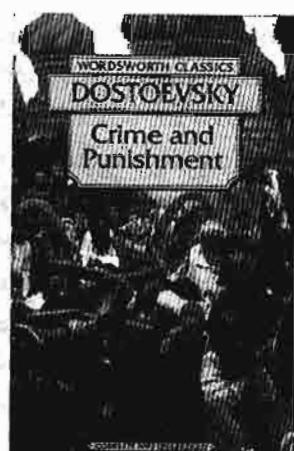
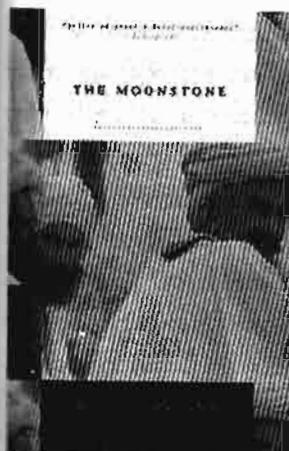
တစ်ထောင့်တစ်ညွှန် ပုံပြင်များမှ ဂကန်း ၁၀၀၁ ကို ယူထားခြော့ဖြစ်ပြီး တော်ရှုံး စာဖတ်သမား တစ်ယောက် တစ်သက်ဖတ်၍ ကုန်နိုင်ဖွှုကုန်သည့် ကမ္မာ့အကောင်းဆုံး ဝဲဖွှေ့ရှုည်း၊ ဝဲဖွှေ့တို့ ပေါင်းချုပ် နှင့် ပုံပြင်ပေါင်းချုပ် ၁၀၀၁ ဗုပ်ကို ဥွှန်းပေးထား ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယနေ့ကမ္မာ့မှာ ရသစာပေကို လူဖတ်နည်းလာနေဖြော သတင်းအချက်အလက်ကိုသာ လူတွေ အလေးထား နေကြသည်။ တို့နှင့် အင်တာနက်တို့ကို မယ်ဉ်နိုင် သဖြင့် ပုံနှိပ်စာအုပ်များ၊ အထူးသဖြင့် ဝဲဖွှေ့စာအုပ် များ တို့ကောသွားတော့မည် စာသဖြင့် အချို့က ဟောကိန်း ထုတ်နေကြသည်။ သို့သော် တကော် လက်တွေ့က ယင်းအနေအထားနှင့် တခြားစီ ၌ သည်။ သတင်းအချက်အလက်နှင့် အလျင်စလို့ ပဟုသုတေသနတွေက် အင်တာနက်ကို အသုံးပြုကြသော လည်း တစ်စုံတစ်ရာကို နက်နက်နဲ့ လေ့လာဖို့

ခိုင်ပြောပြီ ဖတ်ရှုဖို့ အတွက်မူ စတဲ့မြို့ ရိုက်နိုပ်ထုတ်လုပ်ကာ ပြိုက်သလို လျှို့၍ ခေါက်၍ ကျော်လွှား၍ နောက်ကြောင်းပြန်၍ ဖတ်နိုင်သော၊ အကြောင်းတဲ့ လွယ်အိတ်ထဲ ထည့်ယူသွားနိုင်၊ စာအုပ်စင်ပေါ် စာကြည့်စားပွဲပေါ် ထင်းသားနိုင်၊ လိုအပ်လွှဲ၍ ခေါင်းတဲ့အိပ်နိုင်၊ နှစ်သတ် လွှဲ၍ ထွေ့ကျော်သံနိုင်သော စာအုပ်ကို ဘယ်အရာမျှ အတော် မထိုးနိုင် ဆော်လွှားနိုင်သေးပေါ့၊ အင်တာနက်ကြောင့် စာအုပ်ခေါ်ကုန် မသွေ့ ခြောင်း ထင်ရှားသည့် နောက်တစ်ချက်က online စာအုပ်ရောင်းသမားတွေ အသုတေသနပြု၊ ပေါ်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်ပန်။

သတ်အချက်အလက်ခေါ်ဟု မည်မျှဆိုကြသောလည်း သုတေသန၏ မြှော်သာ မဟုတ်၊ ရုပ်စာပေထဲမှာ အဓိကဖြစ်သည့် ဝါယာများသည်လည်း စောင့် သူ သော်တူသွေးသည် မရှိ။ အလွန် ရောင်းကောင်းသော ဘက်ဆယ်လာ စာအုပ်သစ္စတွေ အလျင်မပြတ် ထွေ့ကြဆဲ ဖတ်ကြဆဲ ဖြစ်သည်။ နိုင်တကာ စာအုပ်နှင့်ပြီးမြှေးမှုံး၊ 'ဝါယာ' ဟု စာတန်းထိုးထားသည့် စာအုပ်စင်ကြီးတွေ တစ်ချွော်တစ်ခွဲ တသီတန်းပြီး ခင်းကျင်းပြသရောင်းချေနေရဆဲ ဖြစ်သည်။ ကာလသံ့ဝတွေ၊ ဓန်စင်ဝတွေ၊ သိပ္ပဝတွေ၊ သည်းထိုးထိုး ဝတွေ၊ လူငယ်ဝတွေ၊ တသေးပို့ဝတွေ၊ သေသည့် အမြို့အမည်နှင့် ဝတွေတွေကို အားပါးတရ ဝယ်ယူ ဖတ်၍

နောက်သည်။ တို့၏ ဝိဇ္ဇာန်း ဖြစ်ပေါ် အတ်ကားများ ဆိတာလည်း သည်ဝါအား အခြေခံကာပင် နိုင်ကူးကြရသည် မဟုတ်လား။

သည်အပြင်။

ဝါယာများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အညွှန်းစာအုပ်တွေကလည်း ခေါင်းစဉ် အမျိုးမျိုး ဖွဲ့စည်းပဲ့အမျိုးမျိုးနှင့် စိစည်ထုတ်လုပ်ကာ စာဖတ်သွေ့တို့၏ လိုအင်ကို ပြည့်ပေးကြရမှာ၊ နောက်ထပ် ဖတ်ရှုချင်သည့် ဆန္ဒအသစ်တွေ ပြည့်ပေါ်အောင် နှီးဆွဲပေးနောက်သည်။

သည်လိုစာအုပ်များထဲမှာ ထူးထူးမြားမြား တစ်အုပ်က အထက်တွင် ခေါင်းစဉ်ထပ်ထားသည့် 'မသေခင် ဖတ်ရမည့် စာအုပ် ၁၀၀၀ အုပ်'။

စာအုပ်က ဆိုက်ကြီး၊ စာမျက်နှာ ပြော ခန့်ရှိပြီး ကြောစွဲနှင့် ရိုက်နိုင် ထားသဖြင့် သိသောသာ ထူးလေးလဲသည်။ အတွင်းမှာ အဖြော်အမည်းပဲ့ ဆောင်စုံပဲ့ အဖြော်အသေးတွေ ဝေဆာဘွား ထည့်သွင်းထားသည်။ ရုပ်ပဲ့များမှာ စာရေးသူပဲ့၊ စာအုပ် မျက်နှာဖုံးပဲ့၊ ထူးမြားသော အတွင်းသုပ္ပန်းဖော်ဖော်ပဲ့၊ ဝတွေကို နိုက်ကူးသည့် ရုပ်ရှုင်တော်ကားပို့စတာ၊ ရွှေးပဝေသောကို ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ဗျာပါးလှသော၊ ပထမနှင့်ပြင်း စာအုပ်၊ စာရေးသူ၏ လက်ရော့စာမဲ့ စာများ အတွက် ပတ်သက်သည့် စိတ်ဝင်းဖွေ့ဖီ့်စုံပဲ့၊ ပါဝင်ရာ စာအုပ်သား အတွက် လက်က မချေချင်စရာ ဖြစ်သည်။

မျက်နှာဖုံးပဲ့၏ စာအုပ်အမည်အောက်တွင် A Comprehensive Reference Source, Chronicling the History of the Novel တူသော

အဖွင့်စာတန်း သို့မဟုတ် subtitle တစ်ခု ရေးထိုးထားပြီး ငါးစာတန်း အဖွင့် သူ့စာအုပ်တွင် ကဗျာအကောင်းဆုံး ရသာပေါ်ရာများ၊ အထူးသဖြင့် လုံးချင်းဝါယျာဉ်များကို စတင်ထွက်ပေါ်ခဲ့သည့် ခုနှစ်အလိုက် စီစဉ်ကာ တစ်ပုံးချင်းကို တိတိကျဉ်းကျဉ်း ညွှန်းဆိုရင်း အခြားစာအုပ်များနှင့် ဆက်စဉ်းများကိုပါ လမ်းစက်ပေးထားရာ၊ ဝါယျာဉ်များ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲလာဖို့ သမိုင်ဆိုလည်းကောင်း၊ ရှေ့ပိုင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တိထွင်မှုက နောက်လုံးများအပေါ် ထြေားသက်ရောက်ပို့တို့ လည်းကောင်း ပို့စားမီစေနိုင်သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော ဝါယျာဉ်များသော သစ်တော့တစ်ခုလုံး၏ သွင်ပြင်နေထားကိုရော၊ ဝါယျာဉ်ပုံးချင်းဟူသော သစ်ပင်တစ်ပင်း၏ သီးခြားလက္ခဏာရုံ ကိုယ်စိုပါ သိမြင်အောင် ဖော်ပြနိုင်ရန် အားထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

စင်စစ် ဝါယျာဉ်သည်က တစ်ပုံးချင်းပို့ ဖတ်ဖူးရုံနှင့် သူ့အကြောင်းကောင်း သဘောပေါက်နိုင်သော အရာမျိုး မဟုတ်၏၊ အရေအတွက် များများ၊ အမျိုးအစား အပြားပြားကို ဖတ်ရှုမိပြီးသည့်အခါမှုသာ ဝါယျာဉ်သဘောကို စောကြာသိမြင်လာဖိုင်သည်။ ဝါယျာဉ်ပုံးချင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လည်း သမားရှိုးကျလား၊ တစ်ဘာသာ ကွဲသလား၊ မှုန်တန်းအဆင့်လူးရှားရှားပါးပါး အကောင်းစား လက်ရာလား အကဲခတ်နိုင်လာသည်။

အဂ်လိပ် လက်ဗုဏ်ဝါယျာဉ်ရာ ချောသာ (Geoffrey Chaucer ၁၃၄၀-၁၄၀၀) က၊ လူ့ဘဝသက်တစ်း တို့တောင်းသလောက် အတတ်ပညာ (အပညာ) သင်ယူလေ့ကျက်ရမှုက ရှည်ကြာလှသည် [The life so short, the craft (art) so long to learn.] ဟုဆိုခဲ့သည်။ စာရေးခြင်း အတတ်ပညာ၏ ကျမ်းကျင်လိမ္မာဖို့အတွက် ဘဝထံက နှစ်ကာလများစွာ ဖူးပေးရသော သဘောကို ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော စာရေးတတ်ရန်အတွက် အချိန်ကာလ တွေ ရှင်းနှီးရသလို စာကို နားလည်ပါးလည် ဖတ်တတ်ရန်၊ စာအုပ်တစ်အုပ်၏ ပတ်သက်၍ တန်ဖိုးရှိသော မှတ်ချက်စကားတစ်ခု ဆိုနိုင်လောက်သည်။ တတ်မြောက်ရန်လည်း စာအုပ်ပေါင်းများစွာကို စီစစ်ဝေဖော်သောည်းမြှင့် ဖတ်ရှုခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံမျိုး ရှိဖို့လိုပါသည်။

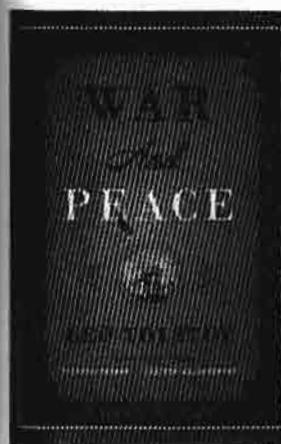
ယခုစာအုပ်တွင် စာအတွေ့အကြုံ စုလင်ခဲ့သည့် ပါရင်စာဖတ်သမားက ဝါယျာဉ်အသီးနှင့် ပတ်သက်၍ အသီအမြှင့် လင်းသွားစေမည့် မှတ်ချက်

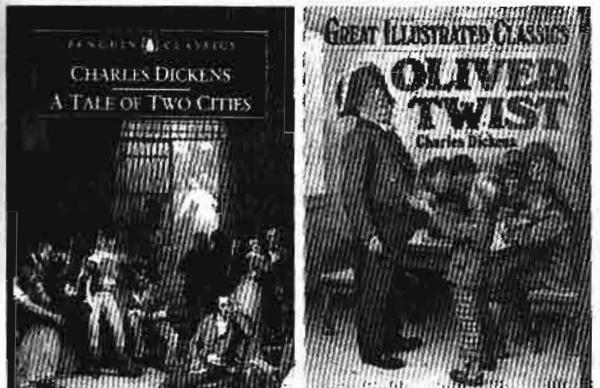
အကားများစွာကို ခဲ့ပြတ်သားစွာ ပြောဆိုထားတာ တွေ့ရသည်။ သည်ထားသွေ့ ထဲမှ ဝါယျာဉ် ဖော်သော စကား ပါသည်။ အရေးအသားနှင့် ပတ်သက်သော သုံးသပ်ချက် ပါသည်။ စာအုပ်၏ ကယ်ကိုနှင့် ပတ်သက်သော မှတ်ချက်မျိုး ထည်း ပါသည်။ ဘယ်သူ၏ စာက ဘယ်သူဘယ်ဝါများအပေါ် လွှမ်းမိုးသည် ဆိုတာမျိုး ပါသည်။ စာအုပ်၏ ရာဝင်အုပ်ပေါက်ကို သိသောသူ၊ စာရေးဆောင်၏ အဖွေးဖွေတို့ကို နောကျထားသူက မသိသောသူအား တစ်ခွင့်းတည်းနှင့် ရှင်းသွား အောင် ပြောလိုက်သော စကားမျိုးတွေ ပါသည်။

ဥပမာ

ယန်းပေါ်လဲဆုံး (ရ) (Jean-Paul Sartre)၏ Nausea သည် ဒဿန အဖွဲ့ (philosophical novel) တစ်ပုံး ဖြစ်သည်။ ဒဿနပိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖျင့် ဖြစ်တည်မှုပေးပေးပါသည်။ ဒဿနပိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်တည်မှုပေးပေးပါသည်။ ဝါယျာဉ်များအပေါ် ပြောင်မြောက် ဖူးသည်။ ဝါယျာဉ်များအပေါ် တစ်သားတည်း ရောယ်ကဲသွားအောင် ဆုဖွဲ့နိုင်စွမ်းရှိသည်။ စာပေသမိုင်းတစ်လျှောက် ယခုကုံးသို့ ကဏ္ဍအန်ရှုံးတွင် အောင်မြင်သော လက်ရာမျိုးမှာ အလွန်ရှားပါးလှသည်။ ... ဟူသော ခုံတိချက်မျိုး။

နှောင်းခေတ်စာပေလက်ရာ အမြှောက်အမြှားပင် အီစိုးပုံးပြုပြင်များတွင် ပါဝင်သည့် စိတ်ကူးအစများကို ချွဲထွင်များများထားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အီစိုး ထံမှ နမူနာမရဘဲ The Romance of Reynard the Fox ပုံပြင်စု ရှိမဲ့လာနိုင်။

ကပ်ဖက်လည်း Metamorphosis ကို စိတ်ကူးရလိမ့်မည် မဟုတ်။ ကစ်ပလင်၏ Just So Stories များ ထွက်မလာနိုင်သကဲ့သို့ ကျော်းမောင်ပဲလ်သည်လည် Nineteen Eighty-Four ကို ရေးသားဖြစ်စရာ အကြောင်းမရှိ။ ... ဟူသော မှတ်ချက်မျိုး။

ကန်တ်တမ်းမဆန် (Knut Hamsun)၏ Hunger ဝတ္ထုသည် ထင်၍ အငတ်ခံကာ စာရေးသရာဘဝမှာ ရပ်တည်မည်ဟု အစီအစဉ်ချေနေသူများ အတွက် ဖြေဆိုးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ... ဟူသော မှတ်ချက်မျိုး။

ဟဲရိုယ်ဘီးချာစတီး (H. B. Stowe)၏ Uncle Tom's Cabin သည် စောင်ရေးတစ်သန်းကျော် ရောင်းရသည့် ပထမဆုံး အမေရိကန်ဝတ္ထု ဖြစ်၍ ထွက်ခဲ့သမျှ ဝတ္ထုများထဲတွင် ပြောလွှမ်းမိုးမှု အကြီးမားဆုံး ဟုဆိုနိုင်လောက်သည်။ ကရာဇ်သရာ လင်(က)ဝတ္ထနဘျား (Langston Hughes) က အမေရိကန် ပထမဆုံးတိုက်ပွဲဝင်ဝတ္ထု (protest novel) ဟု ကင်ပွဲန်းတပ်သော သည်ဝတ္ထု ကို စတိုးသည် ၁၈၂၀ ခုနှစ်တွင် အတည်ပြုပြောန်းလိုက်သည့် တွန်ပြေးများ ဥပဒေကို မကျေနိုင်၍ ပေါက်ကွဲရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အန်ပညာ မြောက်မမြောက်ထက် နိုင်ငံရေးရည်ရွယ်ချက်ကို အမိကထားသည့် ပြောင်ပြောင် တင်းတင်း ဝါဒပြန်ချိသောဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ ... ဟူသော ရေးသားချက်မျိုး။

ရုရှားစာရေးသရာကြီး ဂိုဏ်းလုံသည် Dead Souls ဝတ္ထုကြီး ရေးသားရသည့် အက်ပိုင်း ရွှေ့သွင်းသွားသည်။ ... ဆယ်နှစ်ဘာမျှ ရေးသားရသည့် ဝတ္ထုကြီး၏ ဒုတိယပိုင်းတို့ နှစ်ကြိမ်တိတိ ပါးနှီးဖျက်ဆီးသည်။ နောက်တွင် အကရောက် မစားဘဲနောက်ဖြင့်ဖြင့် ပိမိကိုယ်ကို အဆုံးစိရင်သွားသည်။ ... ဟူသော

အော်ပြချက်မျိုး၊ စသည်များ ဖြစ်သည်။

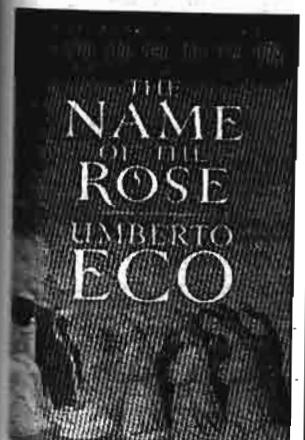
■

၁၀၀၁ စာအုပ် ရွှေ့ပိုင်းတွင် စာရေးသရာ ပိတာ အတွေ့စွဲက (Peter Ackroyd) က ဝတ္ထုအကြောင်း အမှားကေား ရေးထားပြီး၊ စာအုပ်ပြုသူ အယ်ဒီတာ ပိတာ ဘောက်ဆောင် (Peter Boxall) က စာအုပ်ပြုသူ အကြောင်းတွင် အကြောင်းကို နိုင်နိုင်အဖြစ် ရေးသားသည်။

သည်စာအုပ်ပြုစရာ၌ ပထမဆုံးအလုပ် သို့မဟုတ် အခက်အခဲသည် စာအုပ် ၁၀၀၁ အုပ် ရွှေ့ထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

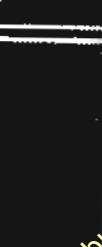
ရှတ်တရ်အဖို့မှ ၁၀၀၁ ခုပုံစံသည်မှာ နည်းနည်းနောနော အသေ အတွက် မဟုတ် ဟုယူဆမိစရာ ဖြစ်သည်။ စာသမားတို့ ဖတ်သင့်ဖတ်ထိုယ် သော သို့မဟုတ် မသေခင် ဖတ်ဖြစ်အောင်ဖတ်ပါ ဟုဆိုန်းလောက်သော အျော်ကောင်းတွေ သည်လောက်များမှားကြီး ရွှေးပေးဖို့ လွယ်ပါမဲ့လား တွေးကာ ဆုံးသုံးမဆို နောက်တွန်သွားနိုင်သည်။ သို့သော် တစ်ဖက်က ကြည့်သွေ့မှု စွဲတို့ရှိနိုင်သော ဝတ္ထုများထဲမှ ၁၀၀၁ ခုပုံစံအုပ်ကိုသာ ရွှေ့ဖို့ဆိုသည်မှာ အခြား အျော်ကောင်း ပြောက်မြားစွာကို ချုပ်ထားရန်ခဲ့ပါ ဟုဆိုလိုရာ ရောက်နေသည်။

တကယ် ရွှေ့ကြတော့မည် ဆိုသည့်အခါ်ပြုလည်း အီစွဲပုံပြင်များ (ရွှေ့တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီး) နှင့် တစ်ထောင့်တစ်ညုံပုံပြင်များ တို့လို ဝါစွဲဝင်ပုံပြင် ဆွဲက စု၍ စုံးစားရသည်။ သည်ပုံဝတ္ထုတွေသည် ရွှေးကောင်းခဲ့သလို သည်ကန့်လှုများ အတွက်လည်း ဖတ်ကောင်းဆဲ ဖတ်သုအပေါ် ထွဲ

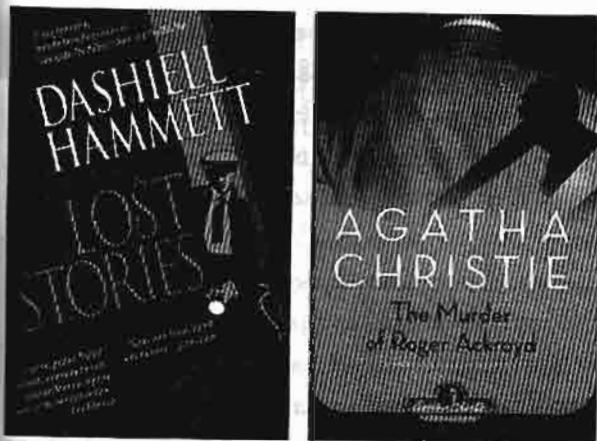
**RAYMOND
CHANDLER**

FAREWELL MY LOVELY

လွမ်းမိုးဆဲ ဖြစ်သည်။ သူတို့ကို ချွန်လုပ်ထား၍ မဖြစ်။ သူတို့အထက ဘယ် နှစ်အပ် ထည့်မည်လ ငိုးစားရတော့မည်။ ဝတ္ထုစစ်စစ်တွေထဲမှာလည်း အထူး ထင်ရှား လူသီများသည် ရိုန်းအောင်စတင်တို့ အိပ်(ချ)ရှိပဲလ(စ)တို့ ဗုရိုးနီးယား ရှုလ်(စ) တို့ကို မထည့်မဖြစ် ထည့်သလို သူတို့လောက် မထင်ရှားသော်လည်း စာသမားတို့ တန်ဖိုးထားသည့် ဝင်ဒမ်လူးဝစ်(စ) (Wyndham Lewis) တို့ အီးခိုး(သ) တော်တန်(Edith Wharton) တို့၏ ဝတ္ထုတွေလည်း ထည့်ရှုးမည်။ အောင်အဆက်ဆက် မပြောင်းလဲသည့် လူစရိတ်သဘာဝများကို ရုံးစွာ၍ ဖော်ထုတ်တင်ပြသည့် ဝတ္ထုကြိုးတွေ ဖော်ပြန့် လိုသလို ကာလအော်သတ်ခုံးများနှင့် ဗျာများနှင့် ခုံးချုပ်ခတ်ခဲ့၍ တစ်ခေတ်တစ်ခါ၏၏ အမှတ်သင်္ကေတ ဟုဆိုနိုင်သည်။ ဝတ္ထုများကို လိုက်လည်း ခုံးချုပ်မထားသင့်။ ထို့ပြင် ပင်မဝတ္ထုလမ်းကြောင်း (main-stream) ပေါ်က ထင်ရှားသော ဝတ္ထုတွေကို ထည့်သလို အစဉ်အလာ ထုတ္ထုနည်းနာများကို ဖောက်ထွက်သည့် စင်းသပ်ဝတ္ထု (experimental novel) မှ ထဲက ထူးခြား တာ တန်ဖိုးကိုလည်း နမူနာပြ ထည့်သွင်းပေးရရှိခဲ့မည်။ ပြီးယူ၍ ဂါတ်ဝင်တွေချုပ်း အလေးပေးမနေဘဲ မောင်ဒ် ပိုစိုးမောင် ဝတ္ထုတွေပို့မည်။ အဲသည့်နောက် အမေရိကန်ဝတ္ထုက ဘယ်နှစ်ပုံး ရွှေထားပြီး ပြင်သစ်ဝတ္ထုတွေထက ဘယ်နှစ်ပုံးထည့်မည်လဲ၊ ရှာမန်ဝတ္ထုကော် နိုးပိုးဆုံး ဝတ္ထုရေးဆရာတွေထက ဘယ်နှစ်ယောက် ပါသလဲ။ ဘယ်သူတွေ ကျိုးများ မလဲ၊ ခုံးချုပ် ဖြစ်မလား။ သည့်အပြင် ဒစ်ကင်း(စ)ဝတ္ထု ဘယ်နှစ်ပုံး ထည့်မည်လဲ။ David Copperfield နှင့် Great Expectations ပဲလား။ Oliver Twist ဘယ်သားထားမလဲ။ A Tale of Two Cities တို့ Bleak House တို့ကော် မထည့်လို့ ဖြစ်မလား။... ကဲ့ ဘယ်လောက်ရှိချွားပြီးလဲ၊ ကိုးပုံးလား ဆယ်ပုံးလား၊ ဒစ်ကင်း(စ)အဲသည်လောက်ထည့်မှ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် တော်(လ)ဝတ္ထုများထို့ ဒေါ်စတိုက်(စ)စကိုးတို့ကော် ဘယ်နှစ်ပုံးထို့ ထည့်မလဲ။... သည်လို့ စဉ်စားလိုက် ခွဲတမ်းချုပြည့်လိုက်လွှင့်မှ ၁၀၀၁ အုပ်ဆိုသော ကိုန်းဂကန်းသည် နည်းလွန်းနေမှာ သေချာသည်။ ချိန်ခဲ့ရသည့်အထူးမှာ နှုန်းများပါ အမြောက် အမြား ပါရှိနေတော့မည်။

သို့သော သည်လို့ ကျော်းကျော်ကျော်ထဲကပင် ပိုတာ ဘောက်ဆောင် ရီးဆောင်သော အဖွဲ့က ဝတ္ထုခေါင်းစဉ် ၁၀၀၁ ခုကို ရွှေးချွုးခဲ့ကြသည်။ သည်အထူးမှာ ရွှေးချွုးခဲ့အဆင့်အဆက် ရွှေးချွုးပြုစုံခဲ့ကြသည်။ စာပေလက်ရာ့ (canon) စာရင်းများပါ စာအုပ်စာမည်နာမများနှင့် ထင်တူကျတာတွေ ပါသလို။

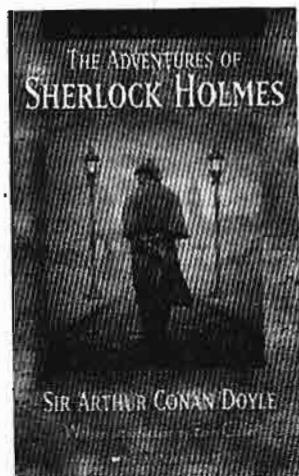

၅၇၉တွေတွေလည်း ပါသည်။

ဝတ္ထုတွေ ရွှေးချွုးပြုးနောက် တစ်ပုံးချင်းအတွက် အညွှန်းစာများကို စာပေဝေဖန်ရေးသမား၊ တက္ကာသိုလ်ကောလို့ စာပေညာရှုင်၊ ကျော်ဆရာ၊ စနုယ်အောင်းများမှ စာပေရေးရာအယ်ခိုက်၊ စာအုပ်အညွှန်းများ၊ ရေးသားသူ စည်း စာပေဆိုင်ရာ ကဏ္ဍနယ်ပယ်စုံမှ ပုံစိုးလုပ်တစ်ရာကျော်တို့ ပါဝင်ရေးသား ပေးကြသည်။ ကျွမ်းကျင်ကျော်သူများ ဖြစ်သည့်အတိုင်း ငါးတို့ရေးသည့် အညွှန်းစာသားများမှာ ထိတိမိမိ ရှိလှသည်။ အညွှန်းစာ တစ်ပုံးထို့သည် အျိုးလွှာ လုပ်သော ရသဆောင်းပါး အသေးစားကလေးများသဖြတ် ဖြစ်စာပေဝေသနနာပါသူတစ်ဦး အနေနှင့် သည်စာအုပ်ကို ဝတ္ထုတစ်ဦးဖော်ပေါ်သော်လည်း မိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်၍ ရရှိနိုင်သည်။ ရည်ညွှန်းစာအုပ်အဖြစ် ဆောင်ထားကာ ဘရေးဆရာ သို့မဟုတ် ဝတ္ထုတစ်ဦးတန့်ပုံး ပတ်သက်၍ ဘယ်လို့ ညွှန်းထားသလဲ သိလို့သည့် အခါးများတွင်မှ လုန်လျော့ရှာဖွေ ဖတ်ရှုမည် ဆိုလွှင်လည်း အဆင်ပြေလည်း ပို၍ တန်ဖိုးရှိသော နောက်တစ်ချက်က ဝတ္ထုသူတေသန သမားအတွက် အသုံးဝင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စာအုပ်ရှုံးပိုင်း၌ စာအုပ်အမည်များ ကို အကွဲရာဝလ့ စိတ်ပေးထားသည့် title index (ခေါင်းစဉ်အညွှန်း) တစ်ခုနှင့် စာအုပ်နောက်ပိုင်း၌ ဝတ္ထုရေးသူအမည်များအလိုက် စိပေးထားသည့် အုပ်စာ index (စာရေးသူအညွှန်း) တစ်ခုတို့ကို ဖော်ပြုပေးထားရာ ရှာဖွေလို့သူ အနေနှင့် ငါးတို့ index များကို အသုံးပြုကာ သိလိုသောဝတ္ထုနှင့် ဝတ္ထုရေးနှင့် တို့တို့

လွယ်က္ခာ ရှာဖွေနိုင်သည်။ တစ်ဖို့ စာအုပ်နောက်သုံးနားတွင် general index (အထွေထွေအညွှန်) တစ်ခုပါ ပြုစေးထားပြန်သည်။ ငါး အထွေထွေ အညွှန်မှာ '၁၀၀၁' တွင်ပါသည့် ဝဲဗျားကို အကြောင်းအရာ၊ အရေးအသာ၊ အသုတေသနတို့အား တူရာတူရာ စုစည်းပေးထားရာ သည်စာအုပ်ကို လမ်းညွှန် အဖြစ် အသုံးပြု၍ ဝဲဗျားကိုလိုက်လုပ်ရှာဖွေဖတ်ရှုမည်ၤ။ ဖတ်ရှု သက်သက် သက်သက် သာမက ရာသာပေါ်နှင့် စင်လျှော်၍ သုတေသနပြုကာ ဆောင်းပါ စာတမ်းများ ရေးသားမည့် သူများအတွက်ပါ ငါးက များစွာ အထောက်အထားပြုသည်။

ဥပမာ၊ သမိုင်းနောက်ခဲ့ ဝဲဗျာကောင်းများ ဖတ်ရှုလိုသူ အနေနှင့် historical genre ခေါင်စဉ်အောက်တွင် ပေးထားသော အညွှန်စာမျက်နှာများ အတိုင်း လိုက်ရှာလျှင် Sir Walter Scott (မြို့တိန်) ၏ Ivanhoe၊ Alexandre Dumas (ပြင်သစ်) ၏ The Three Musketeers၊ Victor Hugo (ပြင်သစ်) ၏ Les Misérables တို့မှုသည် Boris Pasternak (ရရှား) ၏ Doctor Zhivago၊ Park Kyong-ni (ကိုရိုးယား) ၏ Land ဝဲဗျာ၊ အပါအဝင် သမိုင်းနောက် ဝဲဗျာပေါင်း ငါး ခုံ တွေ့ရှုရမည် ဖြစ်ရာ ဖတ်ရှုခံစားမည် ဆိုလျှင်လည်း အကောင်းဆုံးတွေ့ချည်း တစ်သို့ကြီး ဖတ်ရှုရန် လမ်းစရာသလို သုတေသနများ အဖို့လည်း စွန်းစားခန်း အသားပေး၊ လူမှုဘဝ် အသားပေး၊ နှင့်တော် အသားပေး၊ စသဖြင့် ကွဲပြားခြားနားသော သမိုင်းနောက်ခံဝဲဗျာ အမျိုးမျိုးနှင့်

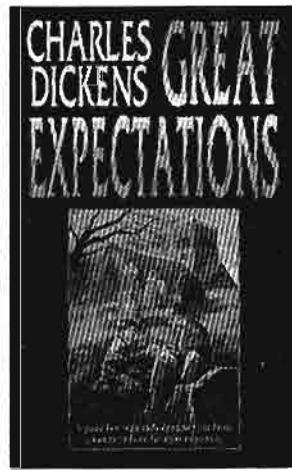
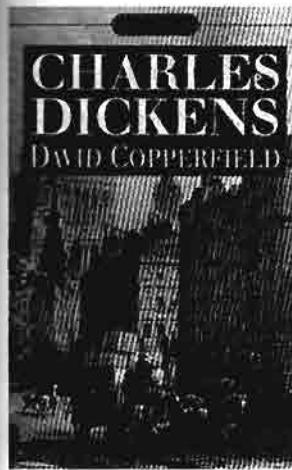

စင်လျှော်၍ အကောင်းဆုံး နူးနာများ အသင့်ရွှေ့ချယ်ပြီး ရရှုပေါ်မည်။

အလားတူ မှုခင်းဝဲဗျာ (crime fiction) များ စိတ်ဝင်စားသူ အနေနှင့် လည်း အတော့သုံးနှင့် (အချို့အလိုအရ) အကောင်းဆုံး အပ်လိုပ်စုတောက် ဝဲဗျာ ဟုဆိုသော Wilkie Collins ၏ Moonstone ဝဲဗျာ၊ တစ်ကမ္မာလုံးနှစ်သက်စွဲလန်းကြသည့် Sir Arthur Conan Doyle ၏ The Adventures of Sherlock Holmes (စုတောက်မောင်စုရား) ဝဲဗျာများ၊ စုတောက်ဝဲဗျာတို့၏ သောချက်ဖြစ်သည့် အလှည့်အပတ် (twist) အရာ၌ သူ့ကိုယ်ရှုံးနိုင်သူ မရှိဟု နာမည်ရသည့် ဆရာမကြီး Agatha Christie ၏ The Murder of Roger Ackroyd ဝဲဗျာတို့အပြင် Dashiell Hammett, Dorothy L. Sayers, Raymond Chandler စသည် အခြားနာမည်ကြီး စုတောက်ဝဲဗျာများ ဆရာ ဆရာမတို့၏ ဝဲဗျာများမှုသည် သက်တော် (semiotics) ပါရဂ္ဂ Umberto Eco ၏ The Name of the Rose အထိ ပါဝင်သည့် ပုံသဏ္ဌာန်မျိုးစုံ မှုခင်း ဝဲဗျာများထဲမှ အကောင်းဆုံး ဂုဏ်သွေးကို တွေ့ရှုရပါမည်။

ဝဲဗျာတ်လမ်းထက် စာပေအယူအဆတောက်တို့ ပို၍ စိတ်ဝင်စားသော သူများ အနေနှင့် ဥပမာ သရုပ်မှန်ဝဲဗျာများအကြောင်း လေ့လာမည်ဆိုလျှင် realism ခေါင်စဉ်အောက်၌ ဘားလဇ် (ပြင်သစ်)၊ ဖလော်ဘဲ (ပြင်သစ်)၊ ဂျော်ခဲ့လိယတ် (အပ်လိပ်)၊ တော်(လ)စတိုင်း (ရရှား)၊ ဟာရိဂါး (အိတလီ)၊ မြိုပါခွဲန်း (ပြင်သစ်)၊ တော်မတ်(စ)မန်း (ရရှား) စသည် သာရုပ်မှန်ဆရာတိုး များ၏ ဝဲဗျာများကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ သည်ထက်မကသိလိုသော socialist realism, regional realism, neo-realism စသော ခေါင်စဉ်များသိပါ ဖြစ်း ကြက် ကြည့်နိုင်၏။ သည်မှ ဆက်ကာ surrealism, magic realism စသည်တို့ အကြောင်း သိလို၍ ရှာဖွေလျှင် surrealist manifesto ရေးသားသူ ပြင်သစ် ဆာရိယယ်လစ်ခေါင်းဆောင် ဘရေတန် (Andre Breton) ၏ Nadja ဝဲဗျာ၊ magic realism ၏ ဒေါ်ကြီး ဟုဆိုကြသည့် ဘော်(ရ)ဟဲ့ (Jorge Luis Borges) ၏ Ficciones ဝဲဗျာတို့ပေါင်းချုပ်တို့ အပါအဝင် အခြားထင်ရှားသော surrealism ဝဲဗျာ magic realism ဝဲဗျာများအကြောင်း သိလိုရပေါ်မည်။

သည်လိုပဲ modernism ဝဲဗျာများအကြောင်း သိလိုသလား existentialism ကို စိတ်ဝင်စားသလား stream-of-consciousness အနေဖော်သားနှုန်းကောင်းများ ဖတ်ရှုလိုသလား၊ ဝဲဗျာသစ်တိတွင်သူတို့၏ experimental fiction ဆိုသည်များ လေ့လာချင်သလား။

သည်လိုပဲ satrie ဖော်ချင်သူ၊ autobiographical novel တွေပဲ ရွှေဖတ်ချင်သူ၊ science fiction မိတ်ငင်စားသူများ ဖြစ်သလား။ ဂုဏ်တိအတွက် လည်း သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအသီးသီးမှာ ထိပ်သီးဆိုတာတွေချည်း တစ်အုပ်၏ တစ်အုပ် ဆက်ဖတ်ခိုင်အောင် နှစ်မျိုးလေ့လာသူးနိုင်အောင် စုစည်းလမ်းညွှန် ပေးထားတာ တွေ့ရပေမည်။

စာဖတ်လမ်းညွှန်ဆရာတို့ ပြောတတ်ကြသည့် စကားတစ်ခု ရှိသည်။ ယနေ့ကျွောမှာ စာအုပ်တွေ ကုနောက်များ ရှိခဲ့ပြီ။ တစ်သက်တာ မပြောနှင့် အသက်တစ်ရာ ဖတ်သော်လည်း မကုန်နိုင်တော့။ ထိုကြောင့် ကိုယ့်မှာရှိသည့် သက်တစ်းအတွင်း စာဖတ်နိုင်သမျှ အနိုင်များမှာ အကောင်းဆုံး စာအုပ်များ ကိုသာ ရွှေးဖတ်ကြပါ ဟူသောကား။

ယခုစာတပ်က စာဖတ်ချင်သူ စာမက်သူတို့အတွက် အကောင်းဆုံးတွေ အသင့်ရွှေးချယ်ပေးထားသည့် စာအုပ် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကဏ္ဍလုံးစုတော့ မဟုတ်။ သူတန့် ရသတွင် ရသဘက်အခြောင်း၊ ဝတ္ထုနှင့် ဝတ္ထုမဟုတ်သော စာများတွင် ဝတ္ထု (picto) ဘက်အခြောင်းကို ရွှေးပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝတ္ထုတွေ ခေတ်ကုန်မကုန် ပြောခုံလာနေသည့် ကာလတွင်မှ တစ်သက်လုံး ထိုင်ဖတ်ရမည့် ဝတ္ထုကောင်းတွေ တစ်ပြောတစ်ခေါင်း ရွှေးချယ်စုဆောင်ပေးလိုက်သည်။ အပြည့်စုံဆုံး ဝတ္ထုအညွှန်းကျမ်းတစ်အုပ် ဟုဆိုရပါမည်။

ကျွောမှာ စာအဖတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်

ဟာရိုးလုံးလွှမ်း

စာအုပ်တွေ မရှိဘဲ ကျွန်တော် မနေနိုင်ပါ။ (I can't live without books.) တဲ့။ စာသမားကြီး တစ်ဦး ဖြစ်သူ တော်မင်္ဂလာ (Thomas Jefferson) ဂျက်ဖာဆင် (Thomas Jefferson) ၁၇၄၃ - ၁၈၂၆ က ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။

စာဆိုတာတို့ ရွှေးလူသား ပညာရှိတွေ တိတွင်ဖော်ပြုကတည်းက စာရေးသူ စာဖတ်သူ စာအုပ်ချင်သူတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ စာအုပ် စာပေကို နှစ်သက်ခွဲလမ်းစွာ စာပြောခဲ့ကြသကဲ့သို့ စာရေးသူများကိုလည်း လေးစားတန်ခိုးထားခဲ့ကြသည်။ ထူးခြားသော စာအုပ်တွေအကြောင်း နှစ်မျိုး ကြ ဖေစန်ကြ ပြင်းခဲ့ကြ တသော ပြောဆိုကြရင်း စာအုပ်တွေ ထင်ရှုးခဲ့သည်။ စာရေးသူများနှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း ထိုနည်းရင်း။

သို့သော် စာအုပ်လောက စာလောကထဲမှာ ဘဝကို ဖြောန့်ထားတတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးအစား တစ်ခု ရှိသေးသည်။ အဲဒါက စာဖတ်ခြင်းအလုပ်တို့ အကြောင်းအကျယ် အလေးအနက်လုပ်သည့် စာဖတ်သူ ကြီးမှား ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ကိုယ့်တိုင် စာအုပ် စာပေ ရေးသားသူ သို့မဟုတ် စာနှင့် တစ်နှင့် ပတ်သက်သော အသက်မျိုးဝင်းအတွက်မျှ အထူး

တစ်ခု လုပ်ကိုင်သူ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်မည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမြားနည်းလင် တစ်ခုခြင်း အသက်ရှင်ရပ်တည်နေသူလည်း ဖြစ်ဖိုင်သည်။ မည်သို့ပြစ်၏ ငှေးတို့ ထူးခြားသောအချက်က စာကို သောမဲမဲ ဖွံ့ဖွဲ့လမ်းလမ်း ဖတ်ရှုခြင်း ဖြစ်သည်။

ရှုက်ယာဆင် ပြောသလို စာအုပ်မရှိဘဲ မနေနှစ်ပြောသူများ။

သည်လူများနှင့် ပတ်သက်လျင် တြေားလူအများစု ဘယ်လို သဘော ထားကြသည် မသိသော်လည်း စာဖတ်သမား အချင်းချင်းကတော့ အထူး စိတ်ဝင်စား ကြသည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်အတွင်း စာအုပ် ဘယ်နှစ်ရာ ဖတ်နဲ့သည် ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ထွက်သမျှ စာအုပ်အသစ်တွေ အားလုံး တစ်ခုပဲများ မကျေန် ရအောင် လိုက်ဖတ်သည် ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ စာကြည့်တိုက်တစ်တိုက်လဲး ကုန်စင် အောင် ဖတ်နဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ တစ်သက်ပတ်လဲး စာအုပ်တွေ တစ်ပြီးတစ်ခေါင် ရှာဖွေစွာဆောင်းထားပြီး စာအုပ်ပုံကြားမှာနဲ့ စာအုပ်ပုံကြားမှာပင် သေသွား သော ပုဂ္ဂိုလ် စသဖြင့်။

စာဖတ်သမားများအကြောင်းပြောလျှင် စာအုပ်အရေအတွက် ကိုနဲ့ ဝက်နဲ့တွေ့ စာအုပ်အမည်စာရင်းတွေ ပါလာတတ်သည်။ သို့သော် စာသမား အတော်များများပင် စာအုပ်အရေအတွက် များခြင်းကို စာဖတ်နယ်ပယ် ကျယ်ဝင်းခြင်းဟု ဂုဏ်ယူတတ်ကြသော်လည်း အခါးကမူ အပေါ်ယရှုပတ် ခြင်းထက် ကျောက်ခြင်းက ပို၍ အရေးကြီးသည် ဟုမှတ်ယူကာ အရေအတွက် စကားပြောသူကို စာပကာသနသမားဟု သဘောတော်လုပ်ကြသည်။

စွယ်စုံပြုသူရှင် ဘင်းရှုမှုမူး ဖရန်ကလင် (Benjamin Franklin ဘုဂ္ဂိုလ်) က၊ Read much, but not many books. (စာများများဖတ်၊ စာအုပ် အများကြီး မဖတ်နဲ့) ဟုဆိုသည်။ သူက အရေအတွက်ထက် အရည်အသွေးကို ပိုးစားပေးဖို့ ပြောခြင်း ဖြစ်သည်။ အထူးသဖိုင်း စောဘေးပိုင်း စာသမားတွေက ရှာဖော်ရေးကို ပို့ပို့ပေးတတ်သည်။ သည်ကြောင်းပေးတတ်သည် ဟုပြုမိသည်။ သည်ဘက်ခေါ် မှာတော့ စာပေါ် မွေ့လျှို့၍ထက် အချက်အလက်ရရှိရန် ရည်ရွယ်ချက်ပြု့ ဖတ်ရှုမှုတွေ ပို့မှားလာသည်။ သည့်အပြင် ကိစ္စတစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပတ်ပတ် နှစ်နှစ် နားလည်ရန် သို့မဟုတ် ခြေခြေမြှစ်မြှစ် သိရှိရန်အတွက် ရှာဖွေဖော် ရမည့် စာကြောင်းအရာ အချက်အလက်တွေ အတွေးအမြင် အယူအဆတော် ကလည်း များသထက် များလာသည်။ သည်အခါး စာကို များများနှင့် မြှင့်ခြုံ ဖတ်ရှုရေးသည် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်လာသည်။ သည်အတွက် စာ အမြား

အအောင်ကြော

ဖတ်နည်း သင်တန်းတွေ၊ လမ်းညွှန်စာအုပ်တွေလည်း ပေါ်လာသည်။ အထူး သဖိုင်း အရာရာ နှုတ်စုံလင်ချင်သူတွေက စာအမြှန်ဖတ်နည်း ဆိုတာကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။

သို့သော် အကျိုးရလဒ်က ဘယ်လိုရှိသော်လဲ။ ရုပ်ရှင်ပညာသည် စာပေ သမား ဂို့အယ်လင် (Woody Allen) က၊ ‘စာမျက်နှာ အလယ်လောက်မှာ လက်ညှိးတစ်ချောင်းနဲ့ အပေါ်အောက်လျောက်ဆွဲပြီး စာအပြေးအလွှား ဖတ်တဲ့ သင်တန်းတစ်ခု ကျွန်တော်သွားတက်တာ စစ်ဆေးမှုများအတွက်ပြီး မိန့်နှစ်ဆယ်နှုန်းအတွက် ဖတ်နဲ့သော်လဲ။ အပိုင်းတို့အတွက်မှာ စာမျက်နှာ အမြှင်အောင်အမြား ဖတ်ပြီးသော်လည်း စာအုပ်ထဲက ဘာ အနှစ် သာရများမရ ဟုလျောင်ပြောင် ပြောဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် စာကို အမြှောက်အမြားလည်း ဖတ်သည်။ ဖတ်သည့်နှစ်းက လည်း ဘေးက ကြည့်နေသူ အမော့ဆိုသွားလောက်အောင် လျှင်မြှင့်သည်။ ပြီးလျှင် ဖတ်နဲ့သည့် စာအုပ်အကြောင်း စာအကြောင်း စာရေးသွားအကြောင်း တွေကို ကောင်းကောင်းကြီး ခွဲခြားစိတ်ဖြော ပြနိုင်သည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက် ရှိသည်။

သူ့အမဲ့က ဟာရိုးလ် ဗလွှဲး (Harold Bloom)။

ဟာရိုးလ်တလွှဲးက နိုင်ငံတကာရှိ စာပေသမားများလောကတွေ ထင်ရှုးသည့် စာပေရေးရာ စာအုပ်စာတမ်း ကျမ်းပေါင်း များစွာ ရေးသားပြုစုံသူ ဖြစ်သကဲ့သို့ ယောလ် တဗ္ဗာ သို့လ်၊ နယ်းယောက် တဗ္ဗာ သို့လ် စာသည့် ဗုံးမေရိကန်တဗ္ဗာ သို့လ်ကြီးများတွင် ခုံးတွင်များနှင့် စာပေအုပ်အား ခုံးတွင်များနှင့် စာအကြောင်း နှစ်ပေါင်းများစွာ သားသွား ပို့ချေခဲ့သော စာပေပါမောက္ခြီးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

ဗလွှဲးနှင့် ပတ်သက်၍ အထူးခြား

ကြောပေါ်မှာ သူသော် စာများများ ဖတ်ပြီး မြှင့်မြှင့် ပို့ချေခဲ့သော စာပေပါမောက္ခြီးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

အေး အချက်က အရောင်းသော စာပေများ စာအုပ်စာတမ်းမှန်လှင် သူ မတတ်ဘူးတော်မရှိ ဟုဆိုရလောက်အောင် စာအကြီးအကျယ် ဖတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ် သည်။

ဘာကြောင့် သည်လောက်များများ ဖတ်နိုင်ခဲ့၊ ဖတ်ပြီးခဲ့သလဲ။

အသက် ၃ နှစ်သားမှ စတင်၍ ယခု အသက် ၇၇ နှစ်အရွယ်ထိ ၈၈ ကို တရာပ် မရပ်မနား ဖတ်ရှုလာခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ 'ကျွန်ုင်တော်က တစ်သက်လုံး ဘုရားလာခဲ့တဲ့သူ့' ဟူ၍ Booknotes စာအုပ်အင်တာပြု အော် အစဉ်မ ဘရိယန်လင်(ဘ) (Brian Lamb) နှင့် တွေ့ဆုံးရှု၍ သူကဆိုခဲ့သည်။

ပထမဆုံး နယ်ယောက်ဖြူတော်
ဘရွှန်(၁)နယ်မြေစာကြည့်တိုက်၏ မဲလိုက်
ဘကြည့်တိုက်ခွဲတွင် သူ စာသွားဖတ်ပြီး
စာအုပ်တွေ အိမ်သို့ရှားသည်။ အဲသည်
တုန်းက ငယ်လွန်းသေးသဖြင့် ကိုယ့်စာအုပ်
တို့၏ မသယ်နိုင်၊ အစ်မတွေက သယ်ပေး
ရသည်။ မလိုက်ခွဲမှ စာအုပ်တွေကို
ထောင်းထောင်းကြော်အင် မွေနောက်
ဖတ်ရှုပြီးပြီ ဆိုတော့ ဘရွှန်(၁)ဘကြည့်
တိုက်၏ ဖော်အမဲ သူတေသန စာကြည့်တိုက်
ခွဲထို သွားပြန်သည်။ ဖော်အမဲ့မှာ နောက်ထပ်
မွေနောက်စာရာ မကျေန်တော့ပြီ ဆိုတော့မှ ၄၂ လမ်းရှိ စာကြည့်တိုက်ကြီးပါး
ချို့တက်သည်။ အဲသည်ချို့ သူအသက် ၁၅ နှစ်၊ သည်စာကြည့်တိုက်ကြီး
တို့တော့ ဖြို့မြှင့် မလျှော်တော့။

သို့သော် များမကြာမိမှာပင် ကော်နဲ်တဲ့သို့လို တက်ရောက်ခွင့် ရသည့်အခါ စာကြည့်တိုက် ပြောင်းသွားသည်။ ကျောင်းသားဘဝ င့် နှစ်တာ ကာလပတ်လုံး ကော်နဲ်စာကြည့်တိုက်ပြီးကို သူ ထိုးဖောက်မွေနောက်ပြန် သည်။ ကော်နဲ်မှသည် ယော်လဲတဲ့သို့လို ရောက်သွားပြီး ယော်စာအုပ် သိုက်ပြီးထံမှာ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်မှု သူ ကျင်လည်ကျက်စားခွင့်ရသည်။ သည်စာကြည့်တိုက်ပြီးတွေကတော့ လူတစ်ယောက် တစ်ယောက်တာအတွင်း နှစ်စုံလင်အောင် လှန်လေ့ကြည့်ရရန်ပင် မဖြစ်နိုင်သည့် ရောမ စာအုပ် ကန္တာကြီးများ ဖြစ်ချေသည်။

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ରିକା ମହାନ୍ତିରାମ

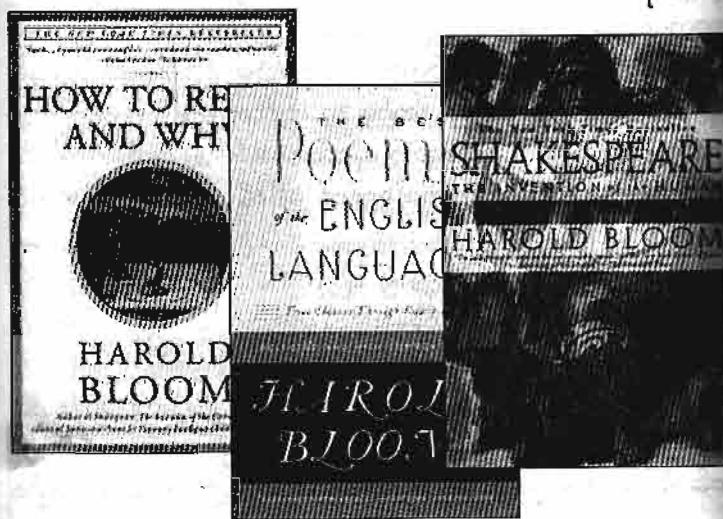

ହାର୍ଯ୍ୟି: ହୀନାର୍ଯ୍ୟାମି: କିନ୍ତୁ ହୀନାର୍ଯ୍ୟାମି
ବାଲୋକାନ୍ତିକି: ପିଃ ଲୋକାର୍ଥାମ୍ବନ୍ଦୀ
ଅର୍ଦ୍ଦିଲିଙ୍କିନ୍ଦ୍ରାମ୍ବନ୍ଦୀ ପ୍ରତିକର୍ତ୍ତରରେ:
ବାର୍ତ୍ତାକିଃ କୁର୍ତ୍ତିର୍ବିଦ୍ଧି: ଯାଃ

သရာ အဖရေး(၁)က ဗလ္ဗမ်းနှင့်ပတ်သက်၏ 'တကယ့်ဂို့ ကြောက်စရာကောင် တဲ့ ကျော်းသားတစ်ယောက်ပဲရွာ၊ ကျွန်းတော် တွေ့ဖူးသမျှထဲမှာ သူလောက် ပါရမီ ထဲးကဲသူ မရှိဘူး၊ စာဖတ်စွမ်းရည်ကတော့ ရှာမှုရားတယ် သူစာဖတ်တာ သူများတွေ စာမျက်နှာလှန်သလောက် မြန်တယ်၊ အဲဒါ ပြီးပြီးရော ဖတ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ တကယ်လည်း မှတ်မိတယ်' ဟျှော့ တအုံတော် ပြောဆိုခဲ့သည်။ Every Book Its Reader စာအုပ်နောသားသူ နှစ်ကာလတ်(၁) ဘက်(၁)ဘိန်း(၁) (Nicholas A. Basbanes) ကာ ဗလ္ဗမ်း၏ စာဖတ်နှုန်းသည် တစ်နာရီလျှင် စာမျက်နှာ ၁၀၀၀ ခန့်၊ တစ်မိန့်နှင့်လျှင် ၁၅၅ မှက်နှာသာသာခန့် ရှိသည်တဲ့ မှတ်တမ်းတင်သည်။ ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေတစ်ဦးကာလည်း၊ 'ကမ္မာပေါ်မှာ သူလောက် စာများများ၊ တော်ပြီး များများလည်း မှတ်မိတဲ့သူ မရှိဘူးလဲ' ဟုဆိုသည်။ 'သူ စာဖတ်တာကို ကြည့်နေရတာကိုက ကြောက်စရာလဲ' တဲ့ ငှါးပုဂ္ဂိုလ်က မှတ်ချက်ချသည်။

စာကြည့်တိုက်ပေါင်းစုံဂို့ လိုက်လဲမြောနောက်တတ်သည့် ဗလ္ဗမ်းမှာ တို့ယိုင် စုဆောင်းထားသည့် စာအုပ်စာတမ်းများကာလည်း တော်ရှုံး စာကြည့်တိုက်တစ်တိုက်စာလောက်တော့ ရှိသည်။ ယေးလိုတွေ့သိလိုတည်ရာ နယူး

ဗလ္ဗမ်း ရေးသားခဲ့သည် စာအုပ်များထဲမှ အရှုံး

Cervantes

စိန်စာရေးဆရာတ်း ဆာမင်တီး(၁) နှင့် သူ၏ ခွင့်ကြီးစုတ်ဝါဇာ

ဟောပင်ပြီးရှိ သူ၏နောက်စိမ့် တတိယထပ်မှာ ကျယ်ဝန်းသော စာဖတ်ခန်းကြီး တစ်ခု ရှိသည်။ သည်အိမ်၏ စုစုပေါင်း စာအုပ် ၅၀၀၀၀ ခန့်ရှိနေပြီး၊ ယေးလို တွေ့သိလိုတဲ့ သူ၏ ရွှေခံနှစ်ခုမှာ စာအုပ် ၃၀၀၀၀ ခန့်ရှိသည်။ သည်အပြင် နယူးယောက်က တိုက်ခန်းမှာလည်း စာအုပ် ၁၅၀၀၀ ခန့် ထားသေးသည်။ သူတို့မီးသားရုံး နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကော်မျှ နေထိုင်ခဲ့သည့် နယူးဟောပင်က အိမ်ကြီး မှာ ခရာမကုလားထိုင်ကြီး တစ်လုံး ရှိသည်။ ဗလ္ဗမ်း၏ ကြီးမားလေးလုံးသော ခန္ဓာကိုယ်တို့ ချောင်ချောင်ချို့ချို့ နေရာချုထားပေးနိုင်သည့် ကုလားထိုင်ကြီး။ သည်ကုလားထိုင်က သူ အနှစ်သက်ဆုံး စာဖတ်ရာနေရာ ဖြစ်ပြီး၊ နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကော်အတွက် သည်ကုလားထိုင်ကို ၄ - ၅ ကြိမ်မျှ ပြန်ပြင်ခဲ့ရသည်တဲ့ ဆိုသည်။ လမ်းလှမ်းတစ်မီမှာ စာအုပ်တွေ ဝန်းရုံကာ သည်ကုလားထိုင်မှာ ဖိမ်ပြီးဆိုလှုံး တစ်ထိုင်တည်း စာအုပ် ၆ ရွာပ် ၂ ရွာပ်လောက်ပင် အစအဆုံး တိပြီးသားတတ်သည် ဟုဆိုသည်။

သူက မဖတ်ရသေးသည် စာအုပ်များကိုသာ ရွှာဖွေဖတ်ရှုသည် မဟုတ်၏ တိပြီးသားစာအုပ်များကိုလည်း အဖန်တော်လဲ ဖတ်ရှုတတ်သူများ ဖြစ်သည်။ သူ တကယ် နှစ်သက်တန်ဖိုးထားသော စာအုပ်မှုနှင့်လျှင် အကြိမ် ၂၁-၂၂ လောက်အထိ ဖတ်တတ်တာ သူထဲးခဲ့ ဟုဆိုသည်။ ဗလ္ဗမ်းကာ အကြိမ်ခြား အထပ်ထပ် ဖတ်အပ်သော စာအုပ် ဟုသည် အလွန်အကျော် အထူးချွေးဖြစ်၏

ခြင်း၊ သိမှုစွမ်းအား တိုးပွားစေခြင်း၊ ဥက္ကာအမြော်အမြင် ပြည့်ဝလာစေခြင်း စသည့် အဂိုပိုပ်များနှင့် ညီညွတ်သော စာအုပ်မျိုးကို ဆိုကြောင်း ရှင်းယင်း ဖွင့်ဆိုသည်။

သူကိုယ်တိုင် အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ဖတ်နေသော စာများထဲတွင် နံပါတ် (၁)က အပ်လိပ် ပြောတ်ရေးဆရာတိုး ရှိတ်စပီးယား (William Shakespeare ၁၅၆၄ - ၁၆၁၆) ဖြစ်သည်။ ရှိတ်စပီးယားကို သူက ကိုကျယ် သလောက်နီးပါး လေးစားသည်။ ရှိတ်စပီးယားအကြောင်း၊ ရှိတ်စပီးယား၏ ပြောတ်များ ကဗျာများ အကြောင်းတွေ့လည်း သူ ကြိမ်ဖန်မှုများစွာ ရေးသား ပြုပြီး ရှိတ်စပီးယား၏ ပြောတ် ၃၇ ပုံစံလုံးကို ကော်းသားများအား ကြိမ်ဖန် များစွာ သင်ကြားပို့ချဲ့ဖွဲ့သဖြင့် အားလုံး အလွတ်ရှေ့နေသည်။ ကော်းသား များနှင့် အတွတ်ကာ ရှိတ်စပီးယားကို ထပ်တလဲလဲ ဖတ်နေရသည့်ကြားကပ် သူ မြိုင်ငွေ့နိုင်၏။ နေ့တိုင်း ရှိတ်စပီးယားကဗျာတွေ ပြောတ်တွေ ကောက်လှ့ တော်သည်။ ဝါးခေါင်းက ရွှေ့သည်။ ရလွှဲးက အပ်လိပ်လိုရိတ်ကဗျာ (lyric) ဆွဲထိုလည်း အလွန်နှစ်သက်သူ ဖြစ်သည်။ ဆရာရင်း ရှိတ်စပီးယားမှုသည် ဆိုလေ့မြင် တော်ဘင်း (၁) (Wallace Stevens ၁၈၇၉ - ၁၉၅၅) တို့ဟတ် (က) တနိုင်း (Hart Crane ၁၈၇၉ - ၁၉၂၂) တို့အထိ ကဗျာစာဆိုတွေ့၏ လတ်ရာ တွေ့တို့ သူ အမြိုင်ဖတ်ပြန်စွာဖော်နေတတ်သည်။ သည်လို့ ရွှေ့ရှုတ်ရသည့် အခါတိုင်း သူ အလွန်ကော်နှစ်အားရကာ ရွှေ့လန်းတက်ကြွားသားတတ်သည် ဟုဆိုသည်။

သူမြောခေါ် ပြန်လှန်ဖတ်ရှုတတ်သည် စာအုပ်များထဲတွင် အပ်လိပ် သရောစာပြောင်ဆရာ ရွှေ့နာသန်ဆွစ် (၁) (Jonathan Swift ၁၇၄၆ - ၁၇၄၉) ၏ A Tale of a Tub လည်း ပါဝင်သည်။ သည်တစ်အုပ်ကိုမူ ပို့ကိုယ်တီ ဝေဖန်နိုင်ကွဲပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ပြင် တစ်နှစ်မှာ နှစ်ကြိမ်လောက် ဖတ်သည် ဟုဆိုသည်။ ဆွစ် (၁)၏ သရောခေါ်များမှာ ပြီးပြီးကျယ်ကျယ် စဉ်းစားကြောင်း ချင်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များတို့ ထိထိရရှု ဆုံးမဆိုင်သော သဘောရှိရာ သည်လှ့၏ များထဲမှာ အကျိုးဝင်သည့် မိမိကိုလည်း ထိန်းကော်းပေးကြောင်း၊ မိတ်ဓာတ် ရေးရာအရ ကျော်မှာကြိခိုင်မှု ရှိစေကြောင်း သူကဆိုသည်။

ပြင်သစ်ဝါး ရေးဆရာတိုး မာဆယ် (၅)ပုံစံ (Marcel Proust ၁၈၇၁ - ၁၉၂၂) ၏ စာများကိုလည်း တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်လောက် သူ ပြန်ဖတ်

လေ့ရှိသည်။ ပရဲ့စ်၏ In Search of Lost Time ဝတ္ထုကို သူ အလွန် နှစ်သက်သည်။ သည်ထက်ပို၍ နှစ်သက်သော ဝတ္ထုမှာ ရှစ်ချေတ်ဆင် (Samuel Richardson ၁၇၈၉ - ၁၇၉၁)၏ Clarissa ဖြစ်ပြီး သည် ဝတ္ထုကိုလည်း တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်လောက်ပင် ပြန်ဖတ်လေ့ရှိသည်။

သူ အမြိုလို ပြန်ပြန်ဖတ်နေတတ် သည် အခြားဝတ္ထုမေးဆရာတစ်ယောက်က အစ်က်း (၁) (Charles Dickens ၁၈၁၂ - ၁၀) ဖြစ်သည်။ အစ်က်း (၁)၏ စာအုပ်များ ထဲမှာ သူအသည်းစွဲကာ သူ ကလေးဘာဝ တတ်သည်းက အလွန်ကြိုက်နှစ်သက်ခဲ့သည်။ Pickwick Papers ဖြစ်သည်။ အလားတူ အော်စကာ ဂိုင်လ် (၃) (Oscar Wilde ၁၈၅၄ - ၁၉၀၀) ကိုလည်း သူ တစ်သက် ထဲ့ နောက်နီးပါးလောက်ပင် ဖတ်ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ဂိုင်လ် (၃) ကဗျာတွေ သူ ရွှေ့နေတတ်သည်။ ကဗျာ၊ ဝတ္ထု ပြောတ်အပြင်၊ ပုံပြင်များပါ ရေးသည့် ဂိုင်လ် (၃) သည် စာပေအနုပညာအရ ကတယ်တန်ဖိုးမြှင့်မားသူ တစ်ယောက် ဖြစ်တာလည်း မှန်သည်။ သို့သော် သူ အမှန်တကယ် တန်ဖိုးရှိတာ ထက်ပို၍ယင်း မိမိက နှစ်သက်ခဲ့လေး နေတာဖြစ်ကြောင်း ရလွှဲးက ဝန်ခံသည်။

ရလွှဲးမှာ ယခု မဖတ်တော့သော်လည်း ယခင်က အကြိုးအကျယ် ဖတ်ခဲ့ဖွဲ့သူတွေလည်း ပြောစရာရှိသည်။ ဥပမာ သူအား စာပေသုတေသန စိတ်ဓာတ် စာပေဝေဖန်ရေးသမားစိတ်ဓာတ် မျိုးစွဲချေမှုမေးခွဲသူ (preservation) ဟုဆိုရမည် နော်သရော့ (ပ) ဖရိုး (Northrop Frye ၁၉၁၂ - ၁၉၂၂)။

ဖရိုးမှာ ကနေဒါနိုင်းသား စာပေဝေဖန်ရေး သဘောရှိပညာအနုပညာ ဖြစ်သည်။ ကဗျာဆရာ ဝိဇုံးဘလိတ် (၁) (William Blake ၁၇5၇ - ၁၈၂၁) ၏ စာရေးအသားများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာထားသည့် သူ၏ နာမည်ကော်း (Blake Symmetry : A Study of William Blake ၁၉၇၂) ကို စာအုပ်ခိုင်းအောက်တာစာများပင် သူ ဝယ်ယူဖတ်ရှုပြီး အနေဖြင့်သူတွေကို သူမှုစွဲများထဲတွင် အကောင်းဆုံးဟု သူ၏စိတ်ဖြာထားသည်။

အိုတော် စာနိုင်း ဒေါ်တိုး အနံတိုး သီးခိုင်း ကမာဒီ လက္ခဏာစွဲကြော်

၁၉၄၃ နှင့် ၁၉၅၀ ခုနှစ်ကြားတွင် အကြိမ်ပေါင်း ၁၀၀ လောက် ဖတ်တာ အလွတ်ရသလောက်နီးပါး ပြစ်သွားခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ သို့သော် သည်ကနေ မှာတော့ သူ ပြန်ဖတ်လိုစိတ် မရှိတော့။ အကြောင်းက အဲသည်စာအုပ်ထဲ အယူအဆ အရေးအသားတွေ သူ့ခေါင်းထဲ မှတ်ပို့နေဆဲဖြစ်ရာ ပြန်သွား ဖော်လျှင် ဘယ်ဟာ တစ်ခုမျှ သူနှင့် သဘောချင်း တို့တဲ့ဆိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ဟု သူသိ နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် သည်ကနေ အယူအဆ တူသည် ဖြစ်စေ မတူသည်ဖြစ်စေ ဖရိုင်းကိုတော့ သူ့နေ့ပြီးပုဂ္ဂိုလ် သူ့ကို လမ်းကြောင်း ချပေးခဲ့သူအဖြစ် သူ အားဖြင့်အမာ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ ဝန်ခံပြုဆိုနေဆဲ ဖြစ်သည်။

စာပေသူတေသာ့များ ဝေဖန်နေသမားများထဲတွင် သည်ကနေအထူ သူ အနှစ်သက်ဆုံး အလေးစား အကြည်ညိုဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်က ဆင်မြှုပ်ရယ် ရွှေ့ဆင် (Samuel Johnson ၁၇၀၉ - ၁၇၈၄) ဖြစ်သည်။ ရွှေ့ဆင်ကို သူ မပြတ်ဖော်သည်။ ရွှေ့ဆင်သည် သုတေသန စံနမ္မနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီး ရွှေ့ဆင်လို ဖြစ်အောင် သူ အစဉ်တစိုက် ကြီးစားခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

သူ အကြိမ်ကြို့ပို့ ဖတ်ခဲ့သော ဖတ်နေဆဲလည်းဖြစ်သော စာအုပ်များ စာရေးသူများအကြောင်းနှင့် စင်လျဉ်း၍ တလွမ်းက၊ 'ဒေတွက ပြောလိုဆုံးမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော် က စာသင်တာရယ်၊ စာရေးတာရယ်၊ စာဖတ်တာရယ် အပြင် တဗြားဘာမှ လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး' ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်။

စာအုပ်စာပေတွေ အဲသည်လောက် အမြောက်အမြား ဖတ်ထားနိုင်ခဲ့သည်တိုင် ပလွမ်းကိုတွင် စာဖတ်ခြင်းအရာ၌ သူ ထက် ထူးချွန် သာလွန်သူများအဖြစ် လေး စား သိမှတ်ထားရသည် စာဖတ်သမားကြီးတွေ ရှိနေသေးသည်။ အဲသည်အထူ နံပါတ် (၁) က စောကွက ပြောခဲ့သည့် ဆင်မြှုပ်ရယ် ရွှေ့ဆင်။

‘ပွှေ့ဆိုဟာ ရှိသမျှ စာအားလုံးကို ဖတ်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်လိုကို ဆိုနိုင် သူ ဖြစ်တယ်ပဲ၊ အမျိုးသားတော် လက်ရာ မွန်လို ကျွန်တော်တို့ သတ်မှတ် ခေါ်ဝါး ကြတဲ့ အထဲမှာ ပါတာတွေ လောက်သာ မကဘူး၊ သူ ကျွန်လွန်ခါနီးအချိန်လောက် ကတိမှာ ရနိုင်တဲ့၊ အသိပညာသမား ကစ် ယောက် ဖတ်လောက်တဲ့ စာအုပ်စာတမ်း မှန်သမျှကို ဖတ်ခဲ့သူဖြစ်တယ်’ ဟု သူက ဆိုသည်။ ဒုတိယအဖြစ် သူ ရွှေးချယ်ခဲ့သည့် စာပေတ်သမားကြီးက ထင်ရှုးသော စားလိပ် စာပေပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဟတ်လေစ (William Hazlitt ၁၇၇၈ - ၁၈၃၀) ဖြစ်သည်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်ကတော့ သူ ဘယ်တော့မှ လိုက်မဖို့င်သည် သူ့အတွက် ထာဝရ စပြုပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သည် ဟုဆိုသည်။ သို့သော် နောက်ထပ် လေးစားအပ်သော စာဖတ်သမားကြီး တစ်ယောက်အမည် ထပ် ပြောစမ်းပါ ဟုဆိုလျှင်တော့ အော်လိပ်ပညာနှင့် ရွှေ့ဆင်ရပ်စက်း (John Ruskin ၁၈၁၉ - ၁၉၀၀) ကို ထည့်သွင်းရလိမ့်ဟု သူကပြောခဲ့သည်။

သည်ပုဂ္ဂိုလ်ကြိုးတွေ လေးစားစရာ ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းက စာအုပ် အကျယ် ဖတ်ခဲ့သူများအဖြစ် နာမည်ရသကဲ့သို့ ယင်းကို ထိုက်တန်လျှော့ညီး ဥက်ပညာလည်း တကယ်ပင် ကြီးမားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

သတ်းအချက်အလက်တွေ အဂ္ဂန် ပေါ်များလျှင်ဖြစ်ခွာ ရလာနေ သည်ဆိုသော ယနေ့ခေတ်၌ ဥက်အပြောအဖြင့် (wisdom) နှင့် ပတ်သက်၍ လည်း တွေးတော့ပုပ်ပြောဆိုသေးသည်။ အချက်အလက်သိမ္မ ထက် ဥက်ပညာနှင့်မှာ ပို့ဆောင်ရွက်သည်။

ဥက်အမြောက်အမြား ဖြင့်အမြောက်ကို ဘယ်ကရမည်နည်း။ ဗလွမ်းကတော့ ရှိတ်စပ်းယားအကြောင်း ပြောဆိုနေတုန်းနှင့်လည်း ကြိုက်တိုက်ဆိုင်နေလျှင် ဥက်အမြောက်အမြားကို ရှိတ်စပ်းယားတဲ့ ပြောလိုက်တတ်သည်။ သူက ပို့နောက်ဖွံ့ဖြိုးမှာ အသိဥက်ပညာကြောယ်မှာ အတွေးအမြောက် ရှို့အတွက် ကိုစိတ်စေ ပြောခဲ့တွေ သို့မဟုတ် သုနှစ်သက်သော အသုံးအောင်

စာဖတ်သမားကြီး
ဆင်မြှုပ်ရယ် ရွှေ့ဆင်

စာဖတ်သမားကြီး ရွှေ့ဆိုစကင်း

အရ canon (စံစာပေစွဲ) စာရင်းဝင် စာပေလက်ရာမွန်တွေကို ဖတ်ဖို့လိုသည့်
တဲ့ယူကြည်သည်။ ဖတ်ရှုသည်ဆိုရန် အပေါ် ယဲကြော မဟုတ်၊ နှစ်နှင့်
မြိုက်မြိုက် ထဲထဲဝင်ဝင် ဖတ်ဖို့လိုသည်ဟု သူ့အယူသည်။

သူကိုယ်တိုင် ဉာဏ်အမြောက်အမြောက် ဘယ်နေရာတွေက ရုသလဲမေး
သည့် အခါးမှူး ကော်နဲ့လှန် ယေးလ်တွေ့လိုက်မှာ သူ ကျော်းသားဘဝ
ဆရာတယ်ဘဝက သွေ့နှင့်ညွှန်ပြုခဲ့သော သူ့ဆရာသုံးယောက်အကြောင်းကို
ပြောပြုသည်။ ဆရာသုံးယောက်စလုံးပင် ထင်ရှားသော စာပေပညာရှင်တွေ
ဖြစ်သည်။ ဉာဏ်အမြောက်အမြောက်၏ အခြေခံအစကို သည်ဆရာတွေက လမ်းပြော
သည်ဟု သူဖွေ့ဟာသည်။ သည်နောက်မှာ တစ်သက်တာကာလအတွင်း စာအုပ်
ပေါင်း ယောင်သောင်းကို ဝါးမြှုပ်ခဲ့၊ မှတ်သားခဲ့၊ အပြန်ပြန် သွေ့မှားက်ဝေးနှင့်
စဉ်းစားဆင်ခြင်းခဲ့ရာက သည်ကနေ ရှိသော ဉာဏ်ပညာပုဟုတ်ကို စုစုပေါင်း
ရရှိခဲ့သည်ဟု သူကဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်၊ အခြားသူများလည်း ဉာဏ်အမြောက်
အမြောက်ရှိလိုလျှင်၊ စာကောင်းပေကောင်းတွေ ဖတ်ပါ၊ ရှိတ်စိုးယားကို ဖတ်ပါ
လေ့လာပါ၊ ဒန်တိ (Dante ၁၂၆၅ - ၁၃၂၁) ကိုဖတ်ပါ၊ ချောဆာ (Geoffrey
Chaucer ၁၃၄၀ခန့် - ၁၄၀၀) ကို ဖတ်ပါ၊ ဆာပင်တိုး (Miguel de
Cervantes ၁၅၇၅ - ၁၆၁၆) ကို လေ့လာပါ... အကြံးကျယ်ဆုံး ဦးနောက်များ
အကြံးကျယ်ဆုံး စာပေဖန်တီးရေ့ဖွဲ့သူများထံမှာ ဉာဏ်ပညာအမြောက်အမြောက်
တွေ ရှိရပါလိမ့်မည် ဟူ၍၍ သူက ပိုက်တွေ့
ပြောဆိုခဲ့ပေသည်။

■
နိဂုံးမချုပ်မိုး

စာဖတ်သမားကြီး ပလွှဲး မကြာခက်
မေးမြန်းခဲ့ရသည့် အထိုးကျော် ကျိုး (desert
island) အမေးပွဲစွာကို သူ ပြောကြားပုံ
အကြောင်း ပြောလိုသည်။ လူသူ မရှိသည့်
ကျော်းတစ်ကျော်းပေါ်မှာ တစ်ယောက်တည်း
တင်ထားခဲ့ရမည်၊ ဖတ်စရာစာအုပ်တစ်အုပ်
သာ ရမည်ဆိုလျှင် ဘယ်စာအုပ်ကို ရွှေ့မလဲ
ဆိုသည့် အမေးပွဲ။

စာဖတ်သမားကြီး
မိလျှေး ယာတ်လော်

ပလွှဲးက တစ်အုပ်တည်း ဆိုတာကိုတော့ လုံးဝ လက်မခဲ့။ ကျော်သည်
အနည်းဆုံး သူ့အုပ်တော့ ရွှေ့ရမှ ဖြစ်မယ်ဗျာ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့၊ စသေး
ဆုံး အလွယ်တကူ ရွှေ့လိုက်မှာက ရှိတ်စိုးယားပေါင်းချုပ်ဗျာ။ အဲဒါက နှင့်
တစ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီနောက် သမ္မာကျိုးစာတစ်အုပ် လိုချင်တယ်ဗျာ။ ဒီနှာ
ကျေတော့ ဟောရှုသမ္မာကျိုးစာနဲ့ ဖြိုးမြှုံး(၁)ဘုရင်သမ္မာကျိုးစာ နှိုတယ် အဲဒီ
နှစ်ခုထဲက တစ်ခုရွှေ့လို့ မလွယ်ဘူး။ အဲဒီတော့ နံပါတ်နှစ်ကို (၂) နဲ့ (၃)
ထားပြီး၊ အဲဒီနှစ်ခုပဲလုံး ယူချင်တယ်ဗျာ။ တတိယကတော့ စဉ်းစားဖို့ အကျိုး
လာပြီး၊ ဆိုပြီး၊ တတိယနေရာအတွက် ဆာတင်တိုး(၁)၏ ဒွန်ကွိုးလို (Don
Quixote) နှင့် ဒန်တိ၏ သမီးပိုင်း ကမ္မဒါ (The Divine Comedy)မှာ ဘယ်ဟာ
ကို သူရွှေ့မလဲ စဉ်းစားပြုသည်။ 'ကျော်တော် တကယ်ခံစားမိတဲ့ အတိုင်း ပြော
ရရင် ရွှေ့ခေတ်ကတည်းက စပြီး၊ အနောက်တိုင်းစာပေသမိုင်း တစ်လျှောက်
မှာ ရှိတ်စိုးယားကို မနီးယိုးစွဲလိုက်နိုင်တဲ့ တစ်ဦးတည်းသော ပုံရှိလိုဘာ ဒန်တိ
လို့ ပြင်တယ်ဗျာ ကျော်တော် တကယ်ကို လက်ဖျားခါတယ်၊ အရေးကို ကြိုက်
တယ်၊ သေတဲ့အထိ သူကို ဖတ်ခွားမယ်လို့ စဉ်းစားထားတယ်၊ သေတဲ့အထိ
သူ့ဆိုက လေ့လာသင်ယူဘူးမယ်လိုလိုလည်း ကျော်တော် မှတ်ထားတယ်၊ ဒါပေမဲ့
အမှန်ကို ဝန်ခံရရင် ဒန်တိတို့ ကျော်တော် ဆာတင်တိုး(၁) လောက်တော့ မချုပ်ဘူး
၏ ဆာတင်တိုး(၁)ရဲ့ ဒွန်ကွိုးလုံးတွင်အုပ် မပါဘဲနဲ့တော့ နေလို့မဖြစ်ဘူး ထင်
တယ်ဗျာ၊ အဲဒီတော့ တတိယအုပ်အုပ် သူကိုပဲ ကျော်တော် ရွှေ့ရလိမ့်မယ်
အဲဒီနောက်မှာ ထပ်ခွင့် ပြုပြီးမယ်ဆိုရင်တော့ ဒန်တိ ယူသွားမယ်ပေါ့အော်
ဒီအုပ်တော့ ဘယ်ဘာကို ဦးစားပေးမလဲ ရွှေ့ဖို့ ခက် သွားပြီး ဟု သူက
ဆိုပေသည်။

■ ■ ■

ရွှေချွဲအော်ပဲ၏၏ Animal Farm တွေ၏

ရွှေချွဲအော်ပဲ

၂၅၈၁ ရွှေချွဲအော်ပဲ၏၏ 'အနာဂတ် အန္တရာယ်ကို ကြိုက် ရော်ခြေပြသည့် ဝါယာမေးဆာရာ' ခေါင်းစဉ် ဖြင့် ရွှေချွဲအော်ပဲ၏၏ ဘဝနှင့်စာပေ အကြောင် ရေးသားသည့်အခါ သူ၏ အထင်ရှားဆုံး လက်ရာ တစ်ခုဖြစ်သည့် Animal Farm ဝါယာအကြောင်း ကိုလည်း အမြိက်မျှ ဖော်ပြန့်ပါသည်။ ယခုအခန်း တွင်မူ ငါးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်တင်ပြမည် ဖြစ် ပါသည်။

Animal Farm ဝါယာသည် နိုင်ငံရေး ဦးတည် ချက်နှင့် အနုပညာရသတ္တိကို တစ်သားတည်း ပေါင်း စပ်နိုင်ရန် တမင်တကာ ရည်ရွယ်ချက်ထား၍ ရေး သား အားထုတ်ခဲ့သည့် သူ၏ ပထမဆုံးလက်ရာ ဖြစ်အကြောင်း Why I Write အမည်၍ ဆောင်းပါး (၁၉၄၆ ခုနှစ်) တွင် အော်ပဲ၏က ရေးသားခဲ့သည်။

သည်ဝါယာက လူလူချင်း တန်းတူညီမျှလေ ခေါင်းပုံဖြစ်ခဲ့ သွေးစပ်ခြေယ်လှယ်ခဲ့ ဘဝနှင့် လွတ်မြောက်ရေး စသည့် အတွေးအင်းများပြင် စည်းရုံးလှပ်ရှားခဲ့ကြသော ရှေားပေါ်လရှိစ်ထိုး၏

တော်လျှိုင်ရေးနောက်တွင် ဦးဆောင်နေရာ ရရှိသူတို့က တော်လျှိုင်ရေးမှုလုပ်မှုနှင့်ချက်ကို ဟောက်ဖျက်ကာ ခေါ်ပုံဖြတ်သူ ဖို့ပို့ ချုပ်ချုပ်သူ အခွင့်ထူးခံသူများ အဖြစ်သိ တူးပြောင်းသွားပြောကြောင်း ဝင်နှင့် အနေသာသူသောဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ Animal Farm ဟူသော အမည်အောက် တွင် ဆိုင်ရေးအမည်ခွဲအဖြစ် A Fairy Story ဟူ၍ ရေးထိုးထားပြီး၊ ဝတ္ထု တို့သည် ငါးဆိုင်ရေးစဉ်ခွဲက ညွှန်းဆိုသည့်အတိုင်း တိရော့နှင့် ကတ်ကောင်များ ပါဝင်သော အကျွောမျိုးပြင်တစ်ပုဒ်သမ္မတ ရေးသားထားပြောကြောင်း တွေ့ရသည်။ တစ်ခိုင်းချို့ခုံသော တော်လျှိုင်တော်လျှိုင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အော်ဝါယာ သူမျှတို့သည်၍ မြဲထောင်မှ လွတ်လွတ်ကျတ်ကျတ် ပုံဖောက်ကာ ဝင်နေထိုးနှင့် နိုင်ရန်အတွက် ပုံဆောင်ဝတ္ထု (allegory) အသွင် ဖန်တီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

କ୍ଷେତ୍ରେ ଅତ୍ୟନ୍ତର୍ମର୍ମି ଫ୍ରୋଣ୍ଟର୍ୟୁ।

မိမိတို့ တိရိစ္ဆာန်တွေ တစ်နောက်
တစ်နေခန်း ပင်ပန်ကြီးစွာ လုပ်ရပြီး မနေသ^{၁၁}
ရုံ အာဟာရမျှသာ ဖို့ပဲပုံး အလုပ်မလုပ်
နိုင်တော့ပြီ ဆိုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သူ
သတ်ရုံ အိမ်ခံပုံးကိုယ်တိုင် ထွန်ယက်
တို့ယော်ပြင် မြေပြုအကျော်သားသော
ယာမြေပုံ ထွက်ရှိသမျှကို ဘာအလုပ်တ်
မျှ မလုပ်သည့် လူသခင်တို့ သိမ်းပိုက်ရယ်

ఐఱాఫెగ్ర్యూప్... వయవ్యాట్టిగ్లి గ్రోగ్రోగ్రోగ్డ్స్:గ్రోడ్: ప్రొంజోం వార్షికించే
బ్రోహ్మికా తిరిష్టాక్స్టింగ్లి ఇండ్:ఐర్స్గ్రోమా:ప్ల్యూ:వాల్స్ ల్లువా:ట్యూం పిక్షిర్
బ్లూస్:ఫంక్స్:మ్లుట్యూం ఇఏర్స్:ఐప్పుల్లు ల్లువా:ఇంప్ల్యూ:వాల్స్ పిల్చింగ్లి ఐట్చ్వెప్రోంవాల్స్
వాల్స్రెంట్వుగ్లి టెంప్లుఫ్రెంట్కింగ్లువాల్స్ ఇంగ్రోపెండ్:ఇ ల్లుల్లుమ్పొగ్లు
లిథుమల్ని వాల్స్టాట్పార్క్ తిరిష్టాక్స్టింగ్లా:ప్లేబ్లూట్స్ పెండ్:ఎల్స్: ఐక్స్:కంక్
ఎంప్లిఫ్లెంచ్ ల్లువాల్స్ ఆంస్క్యువాల్స్ ప్ర్యూకింగ్లోవాగ్లి లెగ్మాంగ్స్:వాల్స్॥

ထိနောက်တွင်မူ သု၏ အိပ်မက်ကို ပြောပြသည်။ သည်ကျွဲ့မြေပေါ်
တွင် လူသားများ မရှိတော့သည့်အခါ၌ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အလွန် ပြေားချမ်း
သာယာ၍ အလျော်ပုလ ကြော်ပြည့်နေမည့် တိရော့နှင့်လောက်ဟြေးအကြောင်း
မြင်ယောင်မှန်းသတားသည့် အိပ်မက်။ သည်အိပ်မက်ကို တိရော့နှင့်ရေရှည်
ခွဲပြု မှတ်သားမီစေရန်အတွက် သံပြော်သီဆို၍ ကောင်းလှသည့် တေးသွား
တစ်ပုဒ်အသွေးပွဲ သပ်ပြေားရာ တိရော့နှင့်တွေ့တက်ကြွား လိုက်၍ သီဆိုရင်း
အလွတ်ရှေားကြသည်။

ဒုံးလေမေဂျာ ကုသွန်းပြီး သုံးလခန်းကြောသည့် တစ်နောက် ပြိုင်စွဲရှိ
မစွဲတာရုံး၊ (၁) အရက်မွှုပြီး တစ်နောက်နှင့် အိပ်နေသဖြင့် တိရှာ့နှစ်များ အကာ
အကျိုးကြရာ သည်အခါ ဆာလောင်မှုပြောတွက်သော ဒေသဖြင့် ပြုထဲမှာ
မူကြပ်ကြ ရှန်းရင်းဆန်ခတ် လုပ်ကြသည်။ သည်တော့မှ မစွဲတာရုံး၊ (၁)နှင့်
တပည့်များ ရောက်လာကြပြီး ကျောစွဲများနှင့် ရှိက်နှက်ထိန်းသိမ်းကြသည်။
သို့သော ပါတိုင်းလို ပြိုမ်းဆွားသဲ အပြင်းအထန် ပြန်လည်တိုက်ခိုက်၏
နောက်ဆုံး၌ ရှုံး၊ (၁)လင်မယားနှင့် သူလူများအားလုံး ကြောတ်ပျော်ကြပ်
ပြီ့မှ ထွက်ပြေးသွားကြသည်။

အိုးလ်မေဂျာ မျှော်မှန်းခဲ့သည့် တော်လှန်ပုန်ကန်မှုက မထင်မှတ်က စောင်းစီး ပြစ်ပေါ်ကာ အောင်မြင်မှ ရလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာ အိုးလ်ရလိုက်ပြီးနောက် တိရှိနှုန်းတွေက မြို့မှာရေးထားသည့် **Manor Farm** အမည် ဆိုင်းဘာတ်ကို ပျက်ကာ **Animal Farm** ဟု အသင် ပြောင်းလေးနေ့လိုက်ကြသည်။ ရေးသာသူက စနီးဘောလ်။ အိုးလ်မေဂျာ၏ အကောင်းအမြန်ဆန်အိုးလ်ထံတို့ နားပြီးကတည်းက သူတို့ဝက်တွေ စာရေးစာဖော် အကောင်းအမြန် သင်ယူလေ့ကျင့်ခဲ့ကြပြောင်း အဗြားတိရှိနှုန်းများ ယခုမှပင် သိမှုရသည်။

အောင်မြို့မှာ ရုံး(၁)၏ခြုံကို အပိုင်ပြီးစကာလှုံး တိရှိနှုန်းအားလုံး အတွက် အရှေ့ချာသည် သာယာစိပ်သလို ဖြစ်နေခဲ့သည်။ သူတို့မှ အောင် သမား အိုးလ်တုန်းတွေသာစိတ်ကြောင့် လွတ်လပ်ပေါ်ပါး ကြသည်။ တိရှိနှုန်းများ အပြေား တန်းတွေတို့မှာ မူးပါဒကို ကျင့်သုံးကာ အားလုံး တည်တည် အဆောင်ရည် သတ်မှတ်ပြောန်းချက် ခုနစ်ရပ်ကို စပါးကျိုးကြီး၏ အပြင် နှင့် အောင်မြို့မှာ ဖြစ်သည်။

၁. ခြောက်အောင်နှင့် သွားလာသူ မှန်သမျှသည် ရန်သွားဖြစ်သည်။
၂. ခြောက်အောင်နှင့် သွားလာသူ သိမ္မမဟုတ် တောင်ပံ့ရှိသူအားလုံး သည် မိတ်ဆွေဖြစ်သည်။

၃. မည်သည့်တိရှိနှုန်းများ အဝတ်တန်ဆာ မဆင်ရ။
၄. မည်သည့်တိရှိနှုန်းများ မွေ့ရာ ခုတင်နှင့် မအိပ်ရ။
၅. မည်သည့်တိရှိနှုန်းများ အရက်သော သောက်ဟူးခြင်း မပြုရ။
၆. မည်သည့်တိရှိနှုန်းများ အဗြားတိရှိနှုန်းကို သတ်ပြတ်ခြင်း မပြုမှာ
၇. တိရှိနှုန်းများအားလုံး တန်းတွေတို့မှာ ဖြစ်သည်။

ဟူသော အချက်များ ဖြစ်သည်။ နောက်တွင် အချို့တိရှိနှုန်းများ အတွက် ပိုမိုရှုံးလုပ်လွယ်ကူရန် (၁)နှင့် (၂)ကိုပေါင်း၍၊ “ခြေလေးအောင် ကောင်းသည်၊ ခြေနှစ်အောင်မှ ကောင်း” ဟူ၍လည်း နောက်တစ်မျိုး ထင်မြေသားပေးခဲ့သည်။

Animal Farm ဟူ၍ ဖြစ်လာပြီးနောက်တွင် တိရှိနှုန်းတွေ အတူ စုပေါင်းကာ ယင်ကထက် အလုပ် ပိုလုပ်ကြသည်။ အလုပ်လုပ်သများထဲတွင် မြင်းကြီး Boxer က စံပြ ဖြစ်သည်။ သူက ခွါးအားရှုံးသည်။ စွဲနပ်လည်း ဖြုံး သည်။ အောက်အခဲကြုံတိုင်း သူတို့ပြောသည်စကားက “ငါ ပို့ပြီး အလုပ်လုပ်မယ်”

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

သည်ကြေးထဲ ရုံး(၁)နှင့် သူလူတွေ ပြုကို ပြန်လည် ဝင်ရောက် သိမ်းပိုက်ရန် ဖြီးစားလာသည့်အခါးဘောလ်၏ ရဲရဲ ထုတ်ပို့ဆောင်မှုပြင့် အောင်မြို့တွေ တွန်းလှန် မိုင်ကြသည်။

သို့သော် တိရှိနှုန်းတွေ၏ စိတ်ချမ်းသာ ကျေနပ်မှုက တာရှုံးမခဲ့။ မူလက ကြေးနောက်လာခဲ့သည့် “တန်းတွေ ညီမျှရေး” ဟူသော ရပ်တည်ချက် တာဖြည့်ဖြည့် တိမ်းစောင်း ပျက်ပြုလာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ပထမဆုံး ဝက်တွေက နွားနှီးများကို သူတို့ချည်း တိတ်တဆိတ် သောက် သုံးပစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုနောက်တွင် ပန်းသီးများကိုလည်း သူတို့ပင် အပိုင်စီး သွားကြသည်။ ပြီး လယ်ကွင်းပြင်း အဗြားတိရှိနှုန်းတွေသာ ပင်ပင် ပန်းပန်း လုပ်ကြပြီး သူတို့က ကြိုးကြပ်ရေး စီမံခန့်ခွဲရေး အလုပ်များကိုပဲ လုပ်ကြသည်။ သို့သော် ဝက်များလို စာမတတ် စီမံခန့်ခွဲရေး ဆိတ်ဘက် လုပ်နိုင် လောက်အောင်လည်း လည်လည်ပတ်ပတ် မရှိကြသွားဖြင့် အဗြားတိရှိနှုန်းတွေ စောက် မတတ်နိုင်ကြ။ နွားနှီးနှင့် ပန်းသီးသည် ဦးနောက် သုံးရသည့် ဝက်များအတွက် မရှုံးမဖြစ် အာဟာရဖြစ်၍သာ စားသုံးကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိပုံ ပညာကို ကိုးကား၍ ရှင်းပြသည့် အခါးလည်း သူတို့ လက်ခဲကြရသည်။

သည်အတွင်း ခေါင်းဆောင်နှင့်ပြုဖြစ်သည့် စနီးဘောလ်နှင့် နပိုလီယန် တို့ သသုတေသန ဖြစ်လာသည်ကို တိရှိနှုန်းများ နားမလည်နိုင်စွာ မြင်တွေ့ရ သည်။ ငါးတို့နှင့်ဦးက အပြင်းပွားရုံရနိုင်သည့် ကိစ္စမှန်သများပင် တစ်ဘက်စီ ရပ်ကာ အပြင်းပွားနေကြသည်။ အပြင်းပွားမှု အပြင်းထန်ဆုံးက လျှပ်စစ်စာတ် အားပေးဌားရမည့် လေရဟတ်ပြီး တည်ဆောက်ရေးကိစ္စ ဖြစ်သည်။ နောက်အဲ သူတို့နှင့်ဦးအနက် ဘယ်သူ၏ အယူအဆကို လက်ခဲမည်လဲ အများ ဆန္ဒမြေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည့် အဆင့်ထိုး ရောက်လာသည်။ ထို့ပွဲ၍ စနီးဘော အနိုင်ရမှာ သေခာသလို ဖြစ်လာသည့်အခါးတွင် နပိုလီယန်က စွဲနပ်လည်း ဝက်သုံးနှုံးဖြင့် ထောက်လိုက်သည်။ သည်အခါး ဘယ်ခါးသယ်ကျော်နှင့်သူတို့သာ

Animal Farm အွေး

သို့သော် နို့ပို့ပို့လျှော့နှင့် ပတ်သက်၍ တိရဲဘ္ဗာနဲ့တွေ့ ဘဝ်မက္ခာဖြင့် သည့် ကိုစွဲမှုန်သူမျှကို သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သူ စကိုလာ (Squealer) တော်အကျိုးအကြောင်းတွေ့ပြတာ ရှင်းလင်းပြောဆိုပြီ ဖြစ်သည်။ သည်အခါ သူတို့ မပြင်းနိုင်ကြ။ စကိုလာမှာ အဖြောက် အမည်းဖြစ်အောင် ပြောဆိုနိုင်သည့် အလွန် စကားတတ်သော ဝက်တစ်ကောင် ဖြစ်သည်။

နောက်ပိုင်း၌ မြိုက်တွင် လုပ်ငန်းများ မအောင်မြင်သည့် အခါတိုင် စနီးဘောလိုက် လက်ညွှန်ထိုးကာ သူ့အပေါ် အပြင်ပုံချေတာမျိုးတွေလည်း လုပ်လာသည်၊ ပိုမိုးသည်က သွားမံသော မကျွန်းများသော တိရှားနှင့်များကို အပြင် အမျိုးမျိုးပြေကာ နှိမ်ကြပ်မှု သုတေသနရှင်းလင်းမှုများ ပြုလုပ်လာခြင်း ဖြစ်သည်

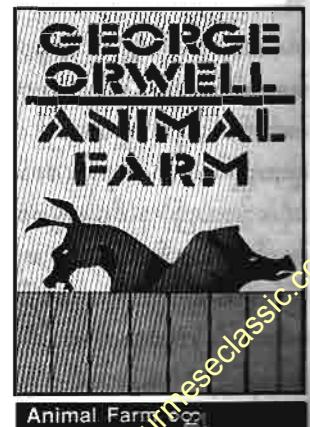
တိရှိနှင့်တွေ ကျေးလန့်စာစား နေလာရသည်။ သူတို့ မြင်ယောင်များ
မှန်းခဲ့သည် “တိရှိနှင့်များအားလုံး အစာဝလင်ရေး လူသခင်တို့၏ ကျားမွတ်
ရန်မှ ကင်းဝေးရေး၊ တိရှိနှင့်အားလုံး တန်းတူညီမျှရေး၊ အားကြီးသုက္ခ
အားနည်းသူကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးမေး” ဟူသော အိပ်မက်နှင့် သူတို့၏
ကြော်နေရသော လက်တွေ့ဘဝက အခြားနားကြီး ခြားနားလာနေသည်။
သည်နောက်မှတော့ ပေါ်ကျိုန်ခဲ့မှာ ရောထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက် စာသားများ
ထဲမှာပင် အပြောင်းအလဲတွေ ရှိလာတာ သူတို့ သတိပြုမိလာကြသည်။ “မည့်
သည့် တိရှိနှင့်မျှ အခြားတိရှိနှင့်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်း မပြုရ” ဟူသော စာတမ်း

Digitized by Google

တွင် 'အကြောင်းမဲ့' ဟူသော စကားပဲ တိုးလာတာမျိုး၊ "မည်သည့်တိရှိနှင့် အရက်သော သောက်စာခြင်း မပြုရ" ဟူသော စာတန်းတွင် 'အလွန်အကျိုး' ဟူသော စကားပဲ တိုးလာတာမျိုး ဖြစ်သည်။

သည်လိုနှင့် နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာပြီးသည့်နောက်တွင်မူခြားနို့မှုလ
တိရဲ့အန္တန်များထဲမှ အနည်းငယ်သာ ကျော်ရှုစေတော့သည်။ ငါးတို့ ခေါ်းထဲ
တွင်လည်း ထစ်ချိန်တုန်းက လူပိုင်ရှင်များကို တိုက်ထဲပေါ်ခဲ့သည့် တော်လျှန်မေ့
အကြောင်းသည် ပို့တိုးဝါတားများသာ ရှိတော့သည်။ နောက်ပါက် တိရဲ့အန္တန်
များမှာ သည်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကြားယူနားဝေပင် မရှိကြတော့။

ဝဏ္ဏနိဂုံးပိုင်းတွင် ခြိမ် ဆက်တိုက် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ထူးခြားသော ပြောင်းလဲမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။ တစ်ခု က ဝက်တွေ နောက်ခြေထောက်နှင့်ချောင်း ပေါ်တွင် ရပ်၍ လမ်းလျှောက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သည်အခါ “ခြေလေးချောင်း ကောင်းသည်၊ ခြေနှင့်ချောင်း မပောင်း” ဟူသော စာသားမှာလည်း “ခြေလေးချောင်း ကောင်းသည်၊ ခြေနှင့်ချောင်း ပို၍ ကောင်းသည်” ဟူ၍ ပြောင်းလဲလာသည်။ နောက် တစ်ချက်က “တိရှိဘန်များအားလုံး တန်းတူညီမှု ကြသည်” ဟူသော စာတန်း နေရာ၌ “တိရှိဘန်များအားလုံး တန်းတူ

၅၅၅ မြှုပ်နည်တစ်ရီးက နိုင်လိုန်းများကို အစာအနည်းဆုံး ကျော်ပြီး အလုပ်အများဆုံး လုပ်စေကာ သေဝင်အောင်လည်း ထိန်းထားနိုင်းအတောက် ချီးကျူးကြောင်း ပြောဆိုသည်။ နိုင်လိုန်းများကို ပြန်လည်နှစ်ခု၏ ဆက် ပြောဆိုရာ၌ လူမိတ်ဆွေများနှင့် အထင်အမြင် လွှဲမှားမှုများ မရှိတော့ သဖြင့် ဝင်းမြောက်ကြောင်း သည်၏ကို မိမိတိုက်ဝင်များ စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်ကြော်၏ အမည်ပေါက် စာရွက်စာတမ်းများလည်း မိမိလက်ဝယ်တွင် ရှိကြောင်း ယခုမှစ၍ Animal Farm ဖူးသော ခြုံအမည်ကို ဖျက်သိမ်းကာ မှုပိုင်အမည်မှု ဖြစ်သည့် Manor Farm ဖူးသော ပြန်လည် ပြောင်းလဲလိုက်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြဟာသည်။

ထိနောက်တွင် အရက်သောက် ပဲရိုက်ရင်း ပြင်းခဲ့အောင်ဟစ်နောက်သည်
အည်ခံပွဲရှိ ဝက်များနှင့် လူများမှာ အပြင်က ချောင်းကြည့်နေကြသည် အခြား
တိရှိနားထိုး အပြင်၌ အားလုံး တွေးရောယ်ကိုတင်ကာ ဝက်နှင့်လူ လူနှင့်
ဝက်တို့ ခြေခြားမရအောင် ရှိနေကြောင်း ဖော်ပြရင် ဝတ္ထာကို နိုင်းချုပ်ထားသည်။

အမြင်ချင်းမတဲ့ သူက ပြည်တွင်းစစ်ကာလ စစ်ဆေးပြည်မှာ ကိုယ်တိုင် ကြံ့တွေ့နဲ့ ဖူးသည်များကြောင့် ရှေ့ရှေ့ကျွန်းများနှင့် ငါးတိုင် အလုံးစုံချုပ်ကိုင်သော စနစ်ကို ခါခါသီသီသီ ဖြစ်နေသည်။ ထိုပြင် ပြီတိန်လို ဘူးလိုတိုင်းပြည်သူ့အထိ ကွန်မြှုန်းမြှုပ်နည်းပြည်များလာနေတာ၊ အင်လိပ်ပညာတတ်တွေ လက်ပဲ အယူ အဆကို နှစ်သက်လိုလား လာနေတာတွေအပြင် စစ်ကိစ္စကို အကြောင်းပြု၍ ဆိုပို့ယက်ယူနှစ်ယူအပေါ် သဘောထားကောင်း နေကြတာတွေကြောင့် သူက ပို့ခို့ပို့ခို့ ထိုနိုင်နေသည်။ ထိုနေကြာ့နှင့်လည်း သည်စာအုပ်ကို သူမေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပုံဆောင်တွေအသွေးပွဲနှင့် ရေးသည့် သူ့စာအုပ်ထဲတွင် မိတ်နှစ်ဖြစ်သူ နိုင်လိုယန်သည် စတာလင် (Joseph Stalin) ကို သရုပ်ဖောထားခြင်း ဖြစ်ပြီး သူနှင့်စာလျင် ပို့ချုပ် တော်သူမှုန်သူ့အဖြစ် ဖော်ပြုထားသည့် စနီးဘောလှုမှာ စတာလင်၏ ရန်သူတော် ထဲရောစာကိုး (Leon Trotsky) ဖြစ်သည်။ တို့အောင် ထို့အတွက် တော်လှုန်ရေးအိပ်မက်ကို စတင် ဖြန်မြှေပေးခဲ့သည့် ဝက်သိုးကြီး အိုးလ်မော်မှာမူ ကွန်မြှုန်းတွေ့ခေါ်ရှင်ကြီး ကားလှုမှုက် (1) (Karl Marx) ကို ရေးသွန်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။

Animal Farm တို့ ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ဆက်ကာအင်ပါးဘုရား စာအုပ် တိုက်က ထုတ်ဝေသည်။ စာအုပ်ထုတ်ပြု နေ့ချုပ်ညွှန် ဆိုသလို စာအုပ်ရေး စာမျေားဆရာပါ။ အတိုးအကျယ် ကျော်ကြားသွားခဲ့သည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ကျင်ပသည့် နိုင်ငံ
တက္က၊ ကော်သဘင်ပွဲတော်းလည်း Animal Farm မှာ စင်တင်ကြုံမှု ဖြစ်ရှိ
ပိတ်ပင်တားဆိုခြင်း ခဲ့ရသည်။ ၄၃။ ပြုလေတ်ကို ကပြလျှင် ပိုလန်၊ ဟန်ဆောင်
ဘူလ်ကေးနိယား၊ ချက်ကိုဆလိုပေါက်ကိုယား စသည့် အရှေ့အုပ်စုဝင် နိုင်ငံတွေ
သဘင်အဖွဲ့များ ပွဲတော်မှ နှစ်စွဲကိုမည်ဟု ဆိုပါယ်ယူနိုင်တော်ကို
သားသား ပြောဆို ကန်ကျက်သောတော်မှ ဖြစ်သည်။

နောက်နှစ်အနည်းငယ် အကြော်မူ ရှုရားပြည်၌ အတွေးအမြင် ပြောင် လဲခြင်းနှင့်အတူ Animal Farm အပေါ် ထားရှုသည့် သဘောတားများလည်း ပြောင်းလဲသွားသည်။ ဆိုပို့ယက်ယူနိုင် မပြုကွဲဖို့ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဆိုပို့ယက် အစိုးရအာသာ်ဖြစ်သည့် အစ်ဇာက်ရှား သတင်းစာကြီးက Animal Farm ဝေါ်မှ အခန်းနှစ်ခန်းကို ပုံနှစ်ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။ ထိုအခါမှုသာ တရားဝင် ထင်ထင်ရှားရှား ထွက်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သော်လည်း စင်စစ် Animal Farm ကို အလွန် စောင်းစွာ ကတည်းကပင် ဆုံးသိမ်းသိပ် လက်ဆင့်ကမ်း ဖတ်ရှုနေ့ ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။ ယခင် ဆိုပို့ယက်ပြည်ထောင်စုထဲရှိ နိုင်ငံ အသေးစားလေး တစ်ခုဖြစ်သည့် လတ်မီးယားပြည် (ထိုစဉ်က လူဦးရေနှစ်ခန်းခန့်) မှာပင် ၁၉၉၄ ခုနှစ်က Animal Farm ဝေါ် ဘာသာပြန် ထွက်ခဲ့သေးရာ ဆိုပို့ယက် အုပ်စု နိုင်ငံများ၏ မည်မျှ ထိုးတိုးတိတ်တိတ် လူကြိုက်များခဲ့ကြောင်း ခန့်မှန်းမီ နိုင်သည်။

ကွန်မြားနှစ်ခန်းကျင်ရေးဝေါ်ဟု ထင်ထင်ရှားရှား လူသီများသော Animal Farm ကို အရင်ရှင် ဒီမိုကရေစိနိုင်ငံ အမေရိကန်တွင်လည်း ပိတ်ပင် လိုမှုတွေ ရှိခဲ့သည်။ ဖလော်ရိဒါပြည်နယ် ပနားများစီးတိုးပြီးရှိ အထက်တန်း ကျောင်း အချို့က ၁၉၈၇ ခုနှစ် ထွက်ပြန်သည့် စာသင်ခန်းတွင် သင်ကြား ပို့ခြောင်း မပြုရန် တားမြစ်သော စာအုပ် ၆၄ ဗုံး စာရင်းတွင် Animal Farm ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်က ပြုလုပ်ခဲ့သည့် လေလာမှုတစ်ခုအရ ရော်ရှိယာ ပြည်နယ်လည်း Animal Farm သည် စာသင်ကျောင်းများအတွက် ပြဿနာ စာအုပ် (problem book) များ စာရင်းတွင် ထိပ်ပိုင်းက ပါဝင်သည် ဟုဆိုသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ Animal Farm ကို 'မြေလေးချောင်း တော်လှန်ရေး' အမည်ဖြင့် သင်တသောင်း ဘာသာပြန်ဆို၍ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ဘာသာပြန် စာပေ အသင်း (စာပေပိမာန် ပုံနှစ်တိုက်) က ရှိရှိနိုင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သို့သော် လက်ပိုင်း အရှုံးနှင့်ကျောင်းတုန်းအချိန်နှင့် ကြိုကြိုက်တိုက်ဆိုင်နေရာ မြန်မာ စာရေးသူ စာဖတ်သူများအကြေား များစွာ ထိုးဖောက်လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေါ်

■ ■ ■

ဟစ်တလာ ပတ်ခဲ့သော စာအုပ်များ

ဒုတိယကဗ္ဗာစစ်ကြီး အပြီးတွင် ဂျာမနီစစ်မြေမှ ပြန်လာသည့် အမေရိကန်စစ်သားအချို့ ဟစ်တလာ စာအုပ် အတော်များများ ရရှိလာကာ ဝါရှင်တန် ဒီစိရှိ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် စာကြည်တိုက်ကြိုးသို့ လွှာပြောင်းပေးအပ်ခဲ့ကြသည်။ စာအုပ်များကို ဂျာမနီ ပြည် တောင်ပိုင်း ဘုံးချုပ်တက်(စ) ငောင်ပြီး အနီးဆုံး အားရိုင်းတွင်းတော်ချုပ် စွဲရှိရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ငှင့်တိုက် ဂျာမနီဝန်ကြီးချုပ်များအမည် ရောထိုးထား သည့် သစ်သားသေတ္တာကြီးများတွင် ထည့်သွင်းထား ခြင်း ပြစ်ပြီး စုစုပေါင်း အပ်ရေ ၃၀၀၀ ခန့် ရှိသည်။ ငှင့်စာအုပ်များကို စိစစ်ကြည်ရှုပြီး ဟစ်တလာ နှင့် တကယ် ပတ်သက်သည် ဟုယူဆရသည့် အပ်ရေ ၁၂၀၀ ခန့်ကို စွဲချုပ်တာကြည်တိုက်ရှိ တတိယ ဂျာမနီနိုင်ငံတော် (နာဂါးကျာမနီ) နှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်စာတမ်းများ ထားရှုရာနေရာတွင် သိမ်ဆည်း ထားခဲ့သည်။

ကွန်ဂရက် စာကြည်တိုက်များ နှိုးသည့် ငှင့်စာအုပ်များသည် ဟစ်တလာပိုင်း စာအုပ်စာတမ်းများဖြစ်သည်။

အတိယကမ္မာစစ်ကြီး မဖြစ်မိက ဟစ်တလာနှင့် မကြာခက တွေ့ဆုံးရခဲ့သည့် အမေရိကန် သတ်းစာဆရာ ဖရဂ်ဗုရဲ့ အက်ရှာနာ (Frederick Oechsner) အဆိုအရ ဟစ်တလာ၏ ကိုယ်ပိုင်စာကြည့်တိုက်တွင် စာအုပ်ပေါင်း ၁၆၃၀၀ ခန့် နှုန်းသည် ဟုဆိုသည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်က ပုံနှိပ်သည့် အက်ရှာနာ၏ This Is the Enemy အမည်ရှိ စာအုပ်တွင်၊ ဟစ်တလာ၏ စာအုပ်များကို ဘာလင်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ် နေအိမ်နှင့် ဘာဗျာတက်(၁)ကောင်ရှိ ဘို့ဟောဆောင်(၂)ဘုရား (Obersalzberg) အပန်းဖြစ်ခန်းနေအိမ် တို့တွင် အညီအမျှလောက်နဲ့ ခွဲခြားထားရှိကြောင်း၊ ယင်းစာအုပ်များအနက် ၁၅၀၀ ခန့်မှာ ပို့သုကာပညာ ကောင်သတ်၊ ပန်းချို့ပန်းပါ အနုပညာတို့နှင့် စပ်လျဉ်းကြောင်း၊ အထူးခြားရှိရေး ၈၀၀ ခန့်ရှိရှိ အများစုံမှာ မည်သူ၏ ပေတ်နှင့် တိုင်းသည်ဖြစ်စေ အညီစဲ အပျော်ဖတ်အဆင့် ဟုသတ်မှတ်ခဲ့ရမည့် စာအုပ်များ ဖြစ်ကြောင်း၊ သူ၏ စာကြည့်တိုက်တွင် အများဆုံး စုဆောင်းထားသည့်က စစ်သမိုင်းနှင့် စစ်ဘုရင် အထူးခြားထားမှုးများ ဖြစ်ပြီး ၇၂၀၀၀ ခန့်ရှိရှိကြောင်း၊ အထူးခြားထားတွင် အထိက အများဆုံးမှာ ရှာမန်နှင့် ပရပ်ရှား သက်ရှိးခံပိုင်မင်းများအကြောင်း ဖြစ်၍ စစ်သမိုင်းများတွင်မှ နပိုလီယန်စစ်ပွဲများနှင့် ပရပ်ရှားဘုရင်တို့၏ စစ်ပွဲမှုန်သူ့ တစ်ခုမှုမကျို့ ဟုဆိုရလောက်အောင် ပြည့်စုံကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ဟစ်တလာ့စာအုပ်များသည် အထက်တ နေရာနှစ်ခုအပ်ပြင် မြန်မာ့ဖြစ်၍

စစ်သမိုင်းနှင့် စစ်ဘုရင် အထူးခြားထားသည့် စုဆောင်းခံသည့် နောင်ရှိ စုဆောင်းခံသည့် နာများအကြောင်း ဟစ်တလာ

လူ့နေအိမ်မှာလည်း ရှိသေးသည် ဟုဆိုသည်။ ၄၂းစာအုပ်များသည် ရှာမန်တို့ စစ်ရှိးသောအခါ အရပ်ရပ်သို့ ပြန်သွားသည်။ ဘာလင်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်မှ စာအုပ် ၁၀၀၀၀ ခန့်ကို ရှုရှုးတပ်များ ရရှိသွားပြီး ၁၉၄၄ ခုနှစ်မှာပင် မောက်ဝိုင်သို့ ပို့ခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ သို့သော် နှစ်ပေါင်းများစွာ အစပောက်နေခဲ့ပြီး ၁၉၉၀ ကျော်နှစ်များ ထဲ ရောက်ကာမှ ဂိတ်ထားသော ဘုရားရှိရှိ ကျောင်းတစ်ခုမှ ပြန်လည်စတွေ့ရှိရသည်ဟု သတင်းထွက်လာသည်။ သို့သော် ယခု တစ်ဖန် စုစုစ်းမာပြန်သဖြင့် စာအုပ်သမားတွေ မချင့်မရ ဖြစ်နေကြရသည်။

အမေရိကန်တို့ ရသွားသော စာအုပ်များအနက် ၂၀ ခန့်သည် ရှိရှိကျွမ်းပြည်နယ်၊ ပရို့ပို့က်ဒင်(၁)မြို့ရှိ ဘရောင်းတက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိနေသည်။ ၄၂းစာအုပ်များမှာမူ ဘာလင်တွင် သူ၏ နောက်ဆုံးရောက်မှုးအတွင်း ဟစ်တလာ ဒိုအောင်းခဲ့သည် ပုံးခဏ်ခံ ဖြေတိုက်ခန်း (bunker) မှနေ၍ အမေရိကန် စစ်သည်တစ်ညီဖြစ်သူ ဇဲလာတ် အော်ဆန် (Albert Aronson) ရရှိလာခဲ့ပြု၍ ဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ၄၂း၏ တွေ့ပြစ်သွက် ဘရောင်းတက္ကသိုလ်သို့ လျှော့နှိုးခဲ့သည်။ ဘရောင်းရှိ စာအုပ်များထဲတွင် ဟစ်တလာ ကိုယ်ပိုင်းစာကြည့်တိုက် တံပါပ် ကပ်ထားသည့် သူ၏ Mein Kampf (ကျော်ပြုကြော်ပမ်းမှု) တစ်အုပ် သူအလွန်နှစ်သက်သော ရှာမန်ရိတေသနရှိုး ရိုက်ချုပ်ရှိုး (Richard Wagner)၏ နောက်ဆုံးလက်ရာပြန်သည့် ပါစီဖယ် (Parsifal) တော့သွားကြော်ကို စွဲခြင်းစိတ်ဖြာ လေ့လာချက်၊ နားပါပါတိနှင့် တတိယရှာမန်နိုင်ငံတော်တို့၏ အမှတ်သက်တော်ဖြစ် သုတေသန၊ စကြောတဆိပ်၏သမိုင်း၊ သဘာဝလွန်ဖြစ်ရပ် ဆုံးများအကြောင်း ဖော်ပြသည့် The Dead Are Alive စာအုပ် အပါအဝင် ၁၉၂၂ ကျော်စနစ်များအတွင်းက မြှေနှစ်မြို့တွင် ဟစ်တလာ စုဆောင်းခဲ့သည့် နာမ်စိညာဦးပိုင်းနှင့် ကိုယ်ရပ်ညာ စာအုပ်အချို့တို့အပြင်၊ ပြင်သစ်လောင်ဆလူ ကျော် နေ့စာရာဒို့မတ်(၁) (Nostradamus ၁၅၀၃-၆၆)၏ ဟောတို့များ စာအုပ်လည်း ပါဝင်သည်။

ရှားရှိရှိနှင့်အကြောင်းအကဲ ဟစ်တလာ

စာအုပ်များသည် စာကြည့်တိုက်များသို့ချည်း ရောက်ရှိသွားသည် မဟုတ် အမေရိကန်၏ ဥရောပရှိ တစ်သီးပုဂ္ဂလ စာအုပ်စုသမာများထံ့၌လည်း အချိန်နှင့်နှုန်းတော်များတွေ့ဆုံးသွားသော လင်းယူနှင့်ကဲ့၊ စုတေသနမှတ် တံဆိပ်နှင့် အချို့ကဲ့ ဟစ်တလာ (Adolf Hitler) အမည်တို့ ရှိက်နှင့်ထားသည် ကိုယ်ပိုင်စာကြည့်တိုက်ကတ်ပြား ပါရှိသော ဟစ်တလာ စာအုပ်များမှာ ရှားပါး စာအုပ် စုဆောင်းသူ လောက်၌ အဖိုးတန်ပစ္စည်းများ ဖြစ်နေပေါ်။

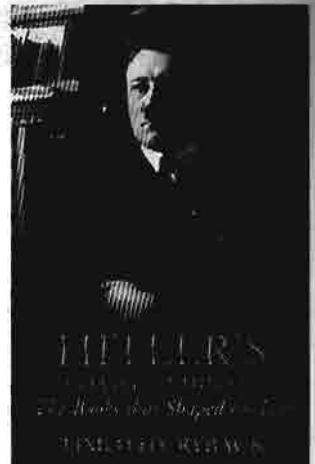
အမေရိကန် ထင်ရှုံးသော စာအုပ်စုသမားတစ်ဦးဖြစ်သူ ဝေါ်လတာ ဖော်လိုင်းမား (Walter Pforzheimer) မှာ ဟစ်တလာ့စာအုပ် ၅ အုပ် မဝယ်ဆ ရရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူက အမေရိကန်စစ်တပ်မှ အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်၍ ၁၉၄၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်တွင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုနှင့်အတူ ရှာမန်ဝန်ကြီးဌာပ်နှင့်သို့ ရောက်၌ ခဲ့သည်။ အဲသည်အချိန်၌ ရှာမန်တို့ စစ်ဆေး၍ တွေ့ရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ မြတ်နှင့် တွေ့ရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ရှုံးနှင့် ဟစ်တလာ့စာကြည့်ခန်းသို့ ရောက်သွားသည့်အခါ ဖော်လိုင်းမားကဏ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဟစ်တလာ့ ဒီစာအုပ်တွေ ဖတ်ဖို့ မလိုတော့ဘူး ဟုမှတ်ချက်ချက် စင်ပေါ်မှ စာအုပ် ၅ အုပ် ဆွဲယူခဲ့သည်။ အဲသည်တို့က သူက စာအုပ်စုသမား မဟုတ်သေး၊ စိတ်ဝင်စာ သူ အဆင့်လောက်ပဲ ရှိသေးရာ ၃ အုပ်ကို အခြားသူများသို့ ပေးပို့လိုက်ပြီ၂ အုပ်သာ သူထံမှာ သိမ်းဆည်းထားခဲ့သည်။ ယင်းအနက် တစ်အုပ်မှာ ဟစ်တလာ့စာကြည့်တိုက်တံဆိပ် အပြင်၊ ရှုံးစာအုပ်ရေးသားသူ ရောဘတ် အော်လုံး (Robert Allmers) က ခေါင်းဆောင်ကြီးထံသို့ ဂါရိဝါး လက် ဆောင် အဖြစ် ပေးပို့ကြောင်း ရေးထိုးထားချက်ပါ ပါရှိသည်။ ဖော်လိုင်းမားသည် နောက်ပိုင်းတွင် စီအိုင်အေးထောက်လှုပ် ရေး အဖွဲ့၏ အဆင့်မြင့် အရာရှိကြီးတစ်ဦးဖြစ်လာပြီး တစ်စက်ကလည်း လျှို့ဝှက် ထောက်လှုပ်များနှင့် သမိုင်းဝင်ပစ္စည်းများ စုဆောင်းသော အလုပ်ကို စွဲခြေမြှုပ် လုပ်ကိုယ်ခဲ့သည်။ Spy Collection တဲ့ လူသိများသည် သူ၏ ထောက်လှုပ်းရေးစာအုပ် စာပေစုံမှာ ရှင်

ရှိုးစုံကောက်လှုပ်းရေးဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ အထူးပြု စုဆောင်းသူ ဝေါ်လတာ့ဖော်လိုင်းမား

ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်လျှင် အကြောင်း အပြည့်စုံသုံး ဖြစ်သည် ဟုဆိုကြသည်။

အမြဲး ရာသက်ပန် စာအုပ်စုသမားတစ်ဦး ဖြစ်သူ အင်ဒီယားနား တွေ့သိလိုက် လစ်လီစာကြည့်တိုက် ဉာဏ်ကြားရေးမှုဗ္ဗား ဘရိယွန် မစ်ချေလ် (Breon Mitchell) မှာမူ ရွှေးရှားပါးပါး ဟစ်တလာ့ စာအုပ် တစ်အုပ်တည်း ရရှိထားသူ ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် သူ ပြီတိန်ပြည်သို့ အောက်လိုပ် တွေ့သိလိုက် ပညာတော် သင်တစ်ဦးအဖြစ် ရောက်ရှိ နေသည်။ တစ်နေ့တွင် လုန်ခန့်ခြုံ ဘာကလေ စစွဲယားရှိ မက်(၁)(၁) ဘရားသား၏ လီမိတက် (Maggs Brothers Ltd.) သို့ သူ ရောက်သွားခဲ့၏။ မက်(၁)(၁)ဘရားသား၏က ကုန်းတွင် ထင်ရှုံးသည့် ရွှေးပါး စာအုပ် ရောင်းဝယ်ရေးသမားများ ဖြစ်၏။ ရှင်းဆိုင်ရှိ ရှာမန်စာအုပ်များ ထားရှိရာ နေရာတွင် အိုးလိပ်စာရေးဆရာတိုး တော့မတ်(၁)ကာလိုင်း(လ) (Thomas Carlyle ၁၇၃-၁၈၈၈) ရေးသားသည့် ပရို့ရှားဘရင် ဖက်ဒရံ-သ-ဂိုဏ် (Frederick the Great) အတွေ့ဖွံ့ဖြိုးအုပ်ကို သွားတွေ့၏။ စာအုပ်ကို ခွဲ ထုတ်ပြီး လှန်လောကြည့်သည့်အခါ ဟစ်တလာ့ ကိုယ်ပိုင် စာကြည့်တိုက် တံဆိပ်စွဲပြုဗြား ကပ်ထားတာ သွားတွေ့ရာသည်။ သည့်အပြင် သည်စာအုပ်ကို ဘာလ်ဖြုံး ကျဆုံးပြီးစာအုပ် ဘာယ်းနှီးယား အဲလ်(၁)(၁)တော်တန်းမြှုပ် ဟစ်တလာ့၏ တော်ပေါ် အပန်းဖြစ်ခန်းသို့ အော်ခဲ့သည်။ စိတ်ဝင်စာ စစ်သားတစ်ဦး ယူဆောင်လာခြော့ပြီး ရှင်းထံမှ ၁၉၄၄ ခုနှစ်မှာပင် မက်(၁)(၁)ဘရားသား၏ ရရှိခဲ့ကြောင်း စာအုပ်၏ သမိုင်းကြောင်းကို ဖော်ပြသည်။ လက်နှုပ်စက်နှင့်မှာ တင်ထားတာ နှစ်ပေါင်း ၂၀ မှုဗြားပြီး ဖြစ်သောလည်း အဲသားတန်းက ရှာမန်စာအုပ်တွေ စိတ်ဝင်စာ သူ နည်းခဲ့ခြားလား မသိ၊ မြတ်သူမှု ဝယ် မသွားကြား စာအုပ်စုံနှင့် အော်ခဲ့ပြီး ရေးခြင်းတွေ့သားသည်။ စာအုပ်စုံတွေ ငွေတန်းနှင့် တွေ့သားသည်။ သည်ခေတ် ငွေတန်းနှင့် တွေ့သားသည်။ မနည်းလွှား မစ်ချေလ်

တင်မသီ ရိုးဘက် ရေးသားသည် ဟစ်တလာ့ ကိုယ်ပိုင်စာကြည့်တိုက် အော်ခဲ့ကြောင်း စာအုပ်

သည်စာအုပ်နှင့် ကပ်လျက်တွင် ဟစ်တလာ စာကြည့်တိုက်တံ့ခိုပ်နှင့် နောက် စပ် စာအုပ်တစ်ခု တွေ့သေး၏။ ရှိတ်စပီးယား၏၏ စာပေါင်းစု ၃ တွေ့ စေးနှင့် တ ၂၂ ပေါင်း။ စာအုပ်ဟောင်းစုသမား မစ်ချေလ်သည် နှစ်အုပ်လုံးကို လိုချင်၏။ သို့သော် ကာလိုင်း(လ) စာအုပ်ဖိုးလောက်သာ သူမှာပါသည်။ ရှိတ်စပီးယား၏၏ မတတ်ဖိုင်သဖြင့် သူယားခဲ့ရသည်။ သည်အတွက် တစ်သက်လုံး နှမြော်၍မဆုံး ဟု မစ်ချေလ်က ဆိုပေသည်။

မစ်ချေလ်သည် ကာလိုင်း(လ)စာအုပ်နှင့် ဟစ်တလာတို့ အဆက်အစေး တို့ ဖတ်ဖူးသွေ့ဖြစ်ရာ အောက်စုစိတ်ရှိ မိမိအခန်းသို့ ရောက်သည့်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သက်ချိုင်ရာ စာအုပ်ကို ပြေးလှန်သည်။ ဟျော်ချုံ ထရိုဟာ-ရိုပါ (Hugh Trevor-Roper)၏ The Last Days of Hitler၊ ထရိုဟာ-ရိုပါမှာ ခေတ်သစ်ဂျာမန်နောက် နှင့်ပတ်သက်၍ အလွန်ထင်ရှုးသော သူတေသာသိတစ်ဦးဖြစ်ပြီး၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အဆိုပါ၊ 'ဟစ်တလာ၏ နောက်ဆုံးနေ့များ' စာအုပ်မှာ အထူး လျှို့ကြုံမှာ ပါသွားသည်။ မစ်ချေလ်က စာအုပ်နောက်ပိုင်းရှိ အတွက်ရာစ်အညွှန်းကဲ မှာ ကာလိုင်း(လ)၏ စာအုပ်အမည်ကို လိုက်ရှာတော့ ဘယ်စာမျက်နှာမှာ ဆိုတာ တွေ့ရသည်။ အဲသည်စာမျက်နှာမှာ ဖတ်ရှုရသည့် ထံရိုဟာ-ရိုပါ၏ ရေးသာ ချက်က၊ 'ဟစ်တလာ အကြောင်းဆုံးစာအုပ်မှာ ကာလိုင်း(လ)၏ ဖရဂ်ဒရ်-သ-ဂရိတ် ဖြစ်သည်။ အကြောင်းက ဟစ်တလာသည် သူကိုယ်သူ ဖရဂ်ဒရ် နှင့် တစ်ထပ်တည်း တူသူအဖြစ် မှတ်ယူထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူသည် လည်း ရရက်ဒရ်လိပ်င ရန်သွေ့ ပိုင်းရိုင်းလည်နေသည်... စသဖြင့် သူနှင့် ယုံ့ယုံ့သည်။ သည်စာအုပ်ကို သူကြောင်းလွန်းသဖြင့် သူ၏ နောက်ဆုံးနေ့ရက်မှာ အတွင်း ဗုံးခေါ်ခဲ့ ပြေတိက်ခန်းထဲမှာ ပုန်းဆိုရန်၏ သူအား ပါဝါဖြန့်ချိနေ ဝန်ကြီး ဒေါက်တာရိုးဘလ်(၁)က ဖရဂ်ဒရ်-သ-ဂရိတ် တစ်အုပ်မှာနေ၍ အမြဲ အသက္ကယ်ကုယ်နှင့် ဖတ်ပြုခလေ့ရှိပြီး၊ အဲသည်အချိန်မှားတွင် ခေါင်းအောင် ကြီး၏ မျက်လုံးအိမ်မှား၌ မျက်ရည်မှား ရှစ်ပေါ်နေလေ့ရှိကြောင်း ရိုးဘလ်(၁)က သူ၏ နိုင်ယာရီတွင် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဟစ်တလာ၏ စာအုပ်မှားကို စာအုပ်စုဆောင်းသူတို့ စိတ်ဝင်စားသလို စိတ်ပညာရှင်မှားနှင့် အခြားသူတေသာသိမှားလည်း စိတ်ဝင်စားကြသည်။ စာပေ ဝေဖန်ရေးဆရာတတ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဝေါလတာ ဘင်ဂျမင် (Walter Benjamin) က ကိုယ်ပိုင် စာကြည့်တိုက် တစ်ခု၏ စာအုပ်စုသည် စုဆောင်းသူ၏ စိတ်နက်

ဟျော်ချုံ ထရိုဟာ-ရိုပါ၏ နှင့် သူရေးသာသည်။
ဟစ်တလာ၏ နောက်ဆုံးနေ့မှား စာအုပ်

စိတ်ထားမှားကို ထာဝရ ထင်ဟပ်ပြနေသည့် ယုကြည်ပို့တော်ချေသော သက်သေ တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ဟူ၍ ဆိုခဲ့ရာ၊ ငါးအယူအဆအတိုင်းပင် ဟစ်တလာ၏ စိတ်နေခိုတ်ထားကို သူစာအုပ်မှားက ဘယ်သို့ ဖော်ပြုကြလေမလဲ ပြောရာ ကောက်ကြည့်ချင်ကြသောကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။

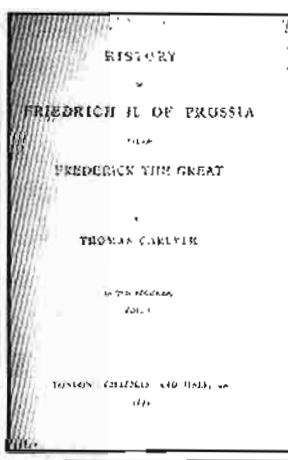
ဟိုင်ဒယ်(လ)ဘုရားတွေ့သိလိမ့်မှ သမိုင်းပါမောက္ခတတိုးဖြစ်သူ ဖိုလစ် ဝက်ဆတ် (Philipp Gassert) နှင့် ဝါရှင်တန်ဖို့ခို ဂျာမန်သမိုင်းသိပို့မှ အထက် တန်း အယ်ဒီတာ ဒင်နိရယ်မက်တန်း (Daniel Mattern) တို့က ဟစ်တလာ စာကြည့်တိုက် (The Hitler Library) ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာစုစာရေး၊ စာအုပ်ကိုး တစ်အုပ် ပြုစုသည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေ၍ စာမျက်နှာ ၅၅၀ ခုနှင့်သည့် ငါးစာအုပ်မှာ စာစုစာရေးမှား ထုံးခံအတိုင်း စာအုပ်အမည်၊ စာရေးသူအမည်၊ ထုတ်ဝေသည့်တိုက်၊ ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာအရေအတွက် စသည် စာအုပ် အသီးသီးနှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းအချက်အလက်မှားကိုသာ ဖော်ပြုစားရာ သည်ပုဂ္ဂိုလ်မှားကတော့ ဟစ်တလာကို ကိုယ်တိုင်ခြေရာ ကောက်ဖို့ မကြိုးစား၊ ခြေရာကောက်လိုသူမှား အတွက်သာ သဲလွန်စတော် ချေးခဲ့ကြသည် ဟုဆိုနိုင်သည်။

အခြား သူတေသာသိတ်း ဖြစ်သူ တင်မသီ ရိုင်းဘက် (Timothy W. Ryback) ကမူ ဟစ်တလာကို သူဖော်သော စာအုပ်မှားနှင့် ခို့သက် ကြည့်

နိုင်စိုး ပြိုးစားသည်။ ကွန်ဂရက် စာကြည့်တိုက်နှင့် ဘရောင်းတွေ့သိသော စာကြည့်တိုက်တို့၏ ဟစ်တလာစာအုပ်များကို လေ့လာကာ Hitler's Forgotten Library: The Man, His Books and His Search For God အမည် စာတမ်းတစ်စောင် ရေးသားပြီး Atlantic Monthly စာတောင်တွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် အတွင်းက ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့အကြောင်းအရာကိုပင် အကျယ်တင့် ဣ်စိုင်လေ့လာကာ Hitler's Private Library: The Books That Shaped His Life အမည်ဖြင့် စာအုပ်တစ်ခုပဲ ပြရှုပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ် အောက်တို့ဘာသာ အတွင်းက ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ရိုင်းဘက်က ဟစ်တလာ၏ စာဖတ်သမိုင်းကို ပထာက္ခာစစ်မှုသည် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ပိမိကိုယ်ကို အဆုံးစိရင်ချိန်အထိ အကြမ်းဖုန်း ခြေရာကောင် ပြသည်။ ထို့နောက် ဟစ်တလာစာအုပ်များထဲမှ ဂိုယ်စားပြုစာအုပ် ၁၅ အုပ် ၂၀ မျှကို ခွဲခြမ်းစိစစ်ပြသည်။

တစ်သက်တာပတ်လုံးပင် ဟစ်တလာက စာဖတ်သမားတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ်များအတွင်း မများလှေသည့် သူ၏ အိတ်ဆောင်၏ အများစုံကို စာအုပ်ဝယ်ရှု၍ အသုံးပြုခဲ့သည်။ နာအိခေါင်းဆောင်ဘဝ ရောက်လာသည် ၁၉၃၀ နှင့် ၁၉၃၀ ခုနှစ်များအတွင်းတွင်လည်း တစ်ဖက်တကြောက်မက်ဖွယ် အမိန့်များ ထုတ်ပြန်နေသည့်တိုင် ညုံးပိုင်းအချိန်များထဲ

တော်တော်(၁)ကာလိုင်း(၁)နှင့်
သူရေးသည် ဖရက်ဒရိုန်-သ-ဂရိတ် သမိုင်း

စာကြည့်ခန်း၌ပင် တိတ်ဆိတ်စွာ တုန်လွန်စေလေ့ ရှိသည် ဟုဆိုသည်၊ ဟစ်တလာသည် သူစာအုပ်များကို အမြဲ ရှာဖွေမွေ့နောက်နေလေ့ရှိပြီး စာအုပ်စင်ကိုလည်း သူကိုယ်တိုင် စိတ်တိုင်းကျ ပြန်လည်စိုးဝင်နေရာအုပ် ကျော်ပတ်သူ ပြစ်သည်။ သူစာကြည့်တိုက်မှာ စစ်ရေးစစ်ရာစာအုပ်တွေက အများစုံပြစ်တာ မှန်သော်လည်း သူက စစ်စိုးချုပ်များအကြောင်း၊ စစ်သောက်ပျော်များ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများ အကြောင်းချုပ်း စိတ်ဝင်စားသည် မဟုတ်။ စာပေနှင့် အနုပညာရေးရာ များကိုလည်း သူဖတ်ရှုသည်။ ရသတေပါ ဘုရားဘင်္ဂလာရီး(၁) (Cervantes)၏ ဒွန်ဂျီးဇုတ် (Don Quixote)၊ ဒင်နိရယ် ဒီဇိုး (Daniel Defoe)၏ ရော်ဘင်္ဂခင် ခရားဆိုး (Robinson Crusoe)၊ ဒွန်နသနနွေ့ခွဲ့ခု (၂) (Jonathan Swift)၏ ဂါလို့ဘာ၏ ခရီးစဉ် (Gulliver's Travels) ထို့သာမက၊ လူမည်းကျော်များ၏ ဘဝကို စာနာရေးသားသည် ယုရာယ်က်ဘီးချာစတိုး (Harriet Beecher Stowe)၏ ဦးလေးတွေ့မြဲ၏ တဲ့တေး (Uncle Tom's Cabin) ဝတ္ထုကိုပါ နှစ်သက်သဘောတူပြီး ကမ္မာဂိုလ်စင် စာကြေး ပေါ်များအဖြစ် လေးစားတန်ဖိုးထားသည် ဟုဆိုသည်။ အင်လိုင်ပြုအတ်နောက်ပြီး ရိုတ်စိုးယား (William Shakespeare)ကို အထားအိန်ခြိုက်၍၊ ရှာမန်စာဆိုပြီးများဖြစ်သည့် ဂါးတာ (Goethe) နှင့် ရိုးလား (Schiller) တို့တက်ပင် အနုပညာစွမ်းရည် မြင့်မားသည် ဟုထုတ်ပြည်သည်။ ရိုတ်စိုးယား၏ ဂျာလို ယပ် သီးဇား (Julius Caesar) နှင့် ဟင်းမလင် (Hamlet) ပြောတ် တို့ကို သူမကြောခဲာ ကိုးကားလေ့ရှိသည်။

သို့သော် သူ အသည်းစွဲ နှစ်ခြိုက်ခဲ့သည် ဝတ္ထုရေးသမားကတော်ကားလေမ (Karl May ဒင်ဂျာ-ခာလာ၂) ဖြစ်သည်။ ဤစာရွှေ့ပိုင်း၌ ဟစ်တလာစာကြည့်တိုက်တွင် အပေါ်ဖတ်ဝတ္ထု စေဝေ ခန်းရှိကြောင်း ကိုးကားချက်တစ်ခု ပါရှိခဲ့ရာ ကားလ်မေ ဝတ္ထုများလည်း ငါးစာရင်းထဲတွင် ပါဝင်နိုင်သည်။ ကားလ်မေမှာ တစ်ချိန်က ရှာမန်နှင့် ဥရောပတွင် အကြီးအကျယ် ရေပန်းစားခဲ့သည့် ရှာမန်လူများ ဝတ္ထုရေးဆရာ ဖြစ်သည်။ သဲကန္တာရတွင် ကျက်စားသည့် အာရုံများ၊ မတည်ပြုစေသေားသည့် အမေနိကန်အနောက်ဂိုင်းဒေသမှ ရှုတ်အင်ပိယန်းနှင့် လူမြှုံးတို့၏ ပင့်ပက္ခများကို နောက်ခဲ့ထားသည့် စွဲနှစ်စားခန်းတွေ့အာရုံများအပြား သူရေးသားခဲ့သည်။ ဟစ်တလာရေးသည် မှတ်တမ်းတင်းတွင် 'ကျွန်တော် အရင်ဆုံး ဖတ်ရှုသည့် ကားလ်မေဝတ္ထုက The Ride Across the Desert ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် အကြီးအကျယ် ဖော်စားခဲ့လုပ်ရသည်။

သူစာအုပ်တွေ အသည်းအသန် အင်းမရ လိုက်ရာဖတ်နေသဖြင့် ကျောင်းမှာ အမှတ်တွေပင် သိသိသာသာ ကျသွားသည်' ဟူ၍ ပါရှိခဲ့သည်။ ကားလိုင် သည် Mein Leben und Streben (My Life and Struggle) အမည်ဖြင့် ကိုယ်ရေးအဖွဲ့ဖွံ့ဖြိုးတစ်အုပ် ရေးခဲ့သေးရာ ဟစ်တလာ၏ ဘဝအတွေ့အကြံ နှင့် အတွေ့အမြဲ့များကို ဖော်ပြုသည့် Mein Kampf (My Struggle) စာအုပ် ခေါင်းစဉ်သည်လည်း ကားလိုင်မေ၏ လွှမ်းမိုးမှုတစ်ရပ် ဟုယူဆနိုင်ပေသည်။

ရိုင်းဘက်က ဟစ်တလာသည် တရှုံးသော စာသမားများကဲ့သို့ ဖို့ဖတ်သော စာအုပ်ထဲတွင် စာရေးသုက္ခာ ထောက်ခဲ့သော ဖြည့်စွက်သော သို့မဟုတ် ပြင်းခဲ့ပေဖန်သော မှတ်ချက်မျိုးတွေ ရေးသားလေ့ရှိသူ မဟုတ် ဟုဆိုသည်။ သို့သော် စာအုပ်အတော်များများပင် မျဉ်းကြော်မြတ်တွေ အမှတ်သက်တော့တော့ ရေးခြစ်ထားတာ သူတွေရှုံးရသည်။ တရှုံးကြေားလုံးတွေ၊ ဝါကျေတွေထိ အောက်ကမျဉ်းသားထားသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ တစ်ပုံပို့ထဲး မျဉ်းသားသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ စာပို့ခါတစ်ခုအေားမှ ထောင်လိုက်မျဉ်းနှစ်ကြောင်း အပြိုင်သုံးထားတာမျိုးလည်း ရှိသည်။ ဒါတွေကို ကြည့်ရှုကာ ရိုင်းဘက်က မှတ်ချက်တွေ ပေးသည်။

စာအုပ်များကို အမျိုးအစား ခွဲခြားကြည့်ရင်းပင် ဟစ်တလာနှင့် ပတ်သက်၍ သူ ထင်မှတ်မထားတာ တစ်ခုလည်း သွားတွေ့ရသည် ဟုဆိုသည်။ ယင်းက ဟစ်တလာသည် နာမ်စည်းပို့းဆိုင်ရာများကို စိတ်ဝင်စား၍ အတော်ခွဲခြားပို့ပင် ဖတ်ရှုခဲ့သည် ဟူသောအချက် ဖြစ်သည်။ သူတွေရှုံးရသည် ဟစ်တလာစာအုပ်ထဲတွင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်း ၁၃၀ ကျော်မျှ ရှိနေပြီး၊ ၄၄၃းအထဲတွင် အနောက်တိုင်း ဂုဏ်ပြည့်ရာ အချက်မှတ်တိုင်း အတိညားပို့းဆိုင်ရာများမှသည် ယော်ခေါ်၏ ပြုပါသော်လည်း ယင်းတို့ကို ကျော်နှင့်အောင်မြင်ကာ ပန်တိုင်းသို့ မူချေရောက်ရှိရလိုပည့် ဟူ၍ လည်းကောင်း မိမိ သတိပြုရမည့် တစ်ခုတည်းသော အချက်မှာ မိမိအား ယင်းတိုင်း အစဉ်အတိုင်း ကာကွယ်စောင့်ရောက်မှု ပြုခဲ့သည် အဖွဲ့သွားနှင့် ထွက်ပေါ်လာသော စကားသံအတိုင်း လိုက်နာလုပ်အောင်ရန်သာ ဖြစ်သည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ခွဲမြှုတုယူထားကြောင်း ဖော်ပြုထားပေသည်။

'မိမိကိုယ်ကို ထာဝရဘုရားသင် နှင့် ဥသုံးလုံးဝ ထင်တူပြုခြင်းမှ ရရှိသည်' ဟူသောစကား။

သည်ဟာကို ဖတ်ရှုပြီး ဟစ်တလာ က အဖြေစကားအောက်မှ မျဉ်းထူထူ သားထားခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ ရိုင်းဘက်က သည်စာအုပ်ထဲမှ မျဉ်းတွေ၊ သက်တွေ နှင့် တွေဖတ်တွေ။ ရှိသည့် စာကြောင်းများကို ဖွဲ့ခြင်းစိစစ်ပြီးနောက် သူ၏ တွေ။ ရှိချက်ကို ဒုတိယက္ခာစွဲအတွင်းက သက်ဆိုင် သူတို့ ပြုစွဲခဲ့သည် ဟစ်တလာ၏ စိတ်နေ စိတ်ထားနှင့် ပိုလျှင်းသည် လျှို့ဝှက် အစိရင်ခဲ့စာ တစ်ခုပါ မှတ်ချက်များနှင့် တွဲဖက်တင်ပြုသည်။ ငါးအစိရင်ခဲ့စာ ၌ ဟစ်တလာသည် မိမိကိုယ်မိမိ ဗုံးကြော်၍ ထာဝရ မေ့ပျောက်မရနိုင်သည် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပြီး တစ်ဦး ဖြစ်လာလိမ့်မည် ဟူ၍ လည်းကောင်း မိမိသည် ရာမနီ နိုင်ငံကို ကယ်တင်ရန်နှင့် ဤကြော်၍ လူမှုစနစ်သစ်တစ်ရပ် ထူထောင်ပေးရန် အတွက် ထာဝရဘုရားသင်က အော်ချယ် အပ်နှင့်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည် ဟူ၍ လည်းကောင်း မိမိတ်မသုန်း ယုံကြည်လှုပါ ရှိခြားကြောင်း။ သည်အြင့် အဆိုပါ တာဝန်ကြီးများကို ထမ်းဆောင် ရာ၍ အခါ်အခဲ အကျပ်အတော်း များစာကို ကြိုတွေ့ရမည် ဖြစ်သော်လည်း ယင်းတို့ကို ကျော်နှင့်အောင်မြင်ကာ ပန်တိုင်းသို့ မူချေရောက်ရှိရလိုပည့် ဟူ၍ လည်းကောင်း မိမိ သတိပြုရမည့် တစ်ခုတည်းသော အချက်မှာ မိမိအား ယင်းတိုင်း အစဉ်အတိုင်း လမ်းညွှန် ကာကွယ်စောင့်ရောက်မှု ပြုခဲ့သည် အဖွဲ့သွားနှင့် ထွက်ပေါ်လာသော စကားသံအတိုင်း လိုက်နာလုပ်အောင်ရန်သာ ဖြစ်သည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ခွဲမြှုတုယူထားကြောင်း ဖော်ပြုထားပေသည်။

■

သူစာအုပ်များမှတ်စာတမ်း ဟစ်တလာအား ခြေရာကောက်မည်သူလို အတွက် ဟစ်တလာကိုယ်တိုင် ပေးခဲ့သည် အထောက်အကွဲတစ်ရပ်လည့် အိပ် သေးသည်။ အဲဒါဂာ၊ စာဖတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဟစ်တလာ၏ ကိုယ်ပိုင် အလုအား ဖြစ်သည်။

'ယော်သည် နောက်လိုက်နောက်ပါများအား ထာဝရလွှမ်းမိုး ချုပ်ကို ထားနိုင်မည့် တန်ခိုးစွမ်းအားကို အဘယ်က ရရှိသနည်း'

1. မြတ်ဆုံး ဟစ်တလာ၏ Mein Kampf

ဟစ်တလာ၏ Mein Kampf တာအုပ်အန်း (၂) တွင် 'ဘာဖတ်ခြင်အတတ်ပညာ' (The Art of Reading) ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ရေးသားချက်တစ်ခု ပါရှိသည်။ ငါးတွင် သူက စာပေဝါသနာအိုးများနှင့် ပုံပျိုးဆိုင်ရာ အတွက်မသတ် တရာစပ်ဖတ်သူတွေ၊ တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ဘာတစ်ခုမှ မခြင် မချေနဲ့ စောပတ်စောပတ် ဖတ်နေကြသူတွေ ကျွန်ုတ်တော် တွေဖူးပါသည်။ သည်လူ တွေကို စာဖတ်နာသူ၊ နှုန်းစပ်တတ်သူများဟု ကျွန်ုတ်တော် မယူဆာ။ သူတို့မှ ကျယ်ပြန်သော ပဟုသုတရှိတာ မှန်သည်။ သို့သော် မိမိစာအောင်းရရှိသည့် အရာများကို မည်သို့ ခွဲခြားမှတ်သားထားရမည့် တူသောအသိပြုကိုမျိုး သူတို့မှ မရှိ၍ ဟူ၍ မှတ်ချက်ချွဲခဲ့သည်။ သူကာ၊ 'စာဖတ်ခြင်းဟုသုတေသန သူချည်းသက်သက် အမိပ္ပါယ် မရှိ၊ အကျိုးရလဒ် တစ်စုံတစ်ရာ ရရှိရေးအတွက်သာ ဖြစ်ရမည်။ တူးစိသည်။' စာဖတ်ခြင်း အတတ်ပညာကို ကျွန်ုတ်တတ်မြောက်ထားသော သူတစ်ယောက်သည် ကျမ်းကြီးကျမ်းခါင်ဖြစ်ခေါ် မဂ္ဂဇင်းဖြစ်ခေါ် စာအုပ်ငယ်များ လက်ကမ်းစာအောင်များ ဖြစ်စေ လျှန်လျော့ဖတ်ရှုလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင် နက်၊ ဤသည်ကား မိမိမိမိ ရည်ရွယ်ချက်ကို အထောက်အကြပြုမည့် အရာ၊ ဤသည်ကား သိထားလျှင် တန်ဖိုးရှိ၍ ခွဲမြှုပ်မှတ်သားထားသင့်သည့် အရာ၊ စသပြုင် မိန့်နှင့် သင့်တော်ကိုက်ညီသည်တို့ကို ချက်ချင်း လက်ငင်း ရွေ့ထုတ် ရယူတစ်စြို့ဖြစ်သည်။ ဟု သူရေးသားခဲ့သည်။ အဲသည် စာဖတ်နည်းအားဖြင့် ဟစ်တလာသည် စာအုပ်စာတမ်း အများအပြားကို ဖတ်ရှုခဲ့သည်။ အဲသည် အထဲမှာ အထက်က ပြောခဲ့သည့် ဘာသာရေး၊ ဝန်ဆေးစဉ်ရာများနှင့် စွန့်စားခန်းဝါယာများအပြင် ရှာမန်တွေးခေါ် ရှင်ကြီးများ ဖြစ်သည့် နီးအော် (Friedrich Nietzsche) နှင့် ရှိုပင်ဟောင်ရာ (Arthur Schopenhauer) တို့၏ အသာနများလည်း ပါသည်။ ချားလ်(၁)ဒါဝိ (Charles Darwin)၏ ဒီဇိုင်းလူးရှင်း သီတို့မီလည်း ပါသည်။ ဟင်နှိမ့် (Henry Ford)၏ နိုင်ငံတကာာရာ (The International Jew) အမည်ရှိ ရှာသနနှင့်ကျင်ရေး စာတမ်းလည်း ပါသည်။

ဟုမှတ်ချက်ခဲ့ကြသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့်မူး
စာကို ကျယ်ပြန်စွာ ဖတ်ရှုသော သူသည်
ပဟုသုတေသနများပြားစုလင်ပြီး သူတစ်ပါးတို့၏
ဘဝနှင့် ခံစားချက်များကို သိရှိနားလည်
ကာ သဘောထားကြီးသူ ကိုယ်ချင်းစာနာ
သူ နှိုင်းချိန် စဉ်းစား လုပ်ဆောင်တတ်
သူတစ်ဦး ဖြစ်လာလိမ့်မလို လူအများ
မှတ်ယူကြသည်။ ဟစ်တလာကား ထိုသို့
ဖြစ်မလာ။ နာဖိုစစ် အကျဉ်းစခန်းများ၌
အပြစ်မဲ့သူများကို ရက်စက်စွာ သတ်ဖြတ်
နေသည့် အချိန်မျိုးတွင် ငင်းတို့၏ ငါးကြွေး
သံ၊ အထိတ်တလန့် ဟစ်အော်သံများကို
မိမိတို့ မကြားရအောင် မိုးလေ့ အစရှိသည့်
ဂိတ်ဆရာတ်များ၏ ဂုဏ်စင်တော်သွားများကို ကျယ်လောင်စွာ ဖွဲ့လှစ် နားဆင်
တတ်ကြသည် ဆိုသော သူ၏ နောက်လိုက် နာဖိုများနည်းတဲ့ ဟစ်တလာ၏
နှုလုံးသားသည်လည်း စာဖတ်ခြင်းကြောင့် နဲ့ညွှန်သိမ်းမလာ။ ကိုယ်ချင်း
စာနာစိတ်၊ တရားမျှတော်လို့ ပြတ်နိုးစိတ်များသည် သူထံ တင်ကျို့ခြင်း မရှိခဲ့ဘူး။

သုတေသန ရိုင်းဘက်ကလည်း တစ်တလော၏ ဦးနောက်ကား ပြောင် ပြောင် လက်လက်တွေ့သွေ့ ကိုက်ချိလာပြီး အသိကို ထဲ စွဲဆောင်းထားတတ် သည့် မလ္လာပိုင် (magpie) ငုက်၏ ဦးနောက်မျိုး ဖြစ်သည်။ သုတေသနကို သောနည်း မှာ စာအုပ်ထဲတွင် မိမိအတွက် အသုံးဝင်တာ ပါလေမလားဟု အပြေးအလွှား လိုက်လဲရှာဖွေသော နည်းမျိုး ဖြစ်သည်။ သူ့ခေါင်းထဲတွင် ကိန်းအောင်း တည်၍ နေပြီးဖြစ်သည့် လွှာများသော သမိုင်းကြော်း နှင့်ယဉ်ချက်များ၊ တကော် စနစ် မကျသည့် သိပ္ပါနည်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် သူ၏ နန်းမှန်စီ (mosaic) ပန်းချို့ကားချပ်မှာ အံဝင်ခွင့်ကျ ကွက်လပ်ပြည့်၍ ရမည့် အတိအစ မှန်သမ္မတိ စာအုပ်များထဲမှာ သူ လိုက်လဲရှာဖွေနေခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အသည် စာအုပ် နည်းမျိုးဖြင့် သူရရှိခဲ့သည်က ရှိပင်းပောင်းတို့ နီးချေးတိုင်း ဒသနများကို အသိအနှစ်ထဲတ်ထားသည့် အလွန်နက်ရိုင်းခိုင်မှာ သော အတွေးအောင် အား မဟုတ်။ တစ်ဖက်စောင်းနင်း အလွန်အကျိုး ရေးသားထားသော အမေဂျား အဖုံးပါး စာအုပ်များနင့် အယူအဆ နီးစပ်သူချင်းသာ သိမှုနှင့်သည်။

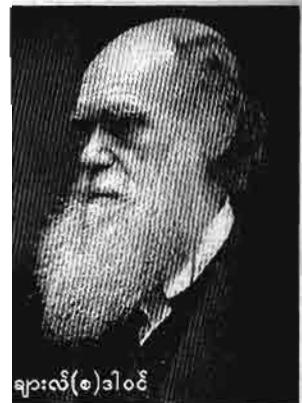
ဟန်တလာ အလွန်
နှစ်သက်ခဲ့သည့် စွန်းစားခန်း
ဝတ္ထုများ ရေးသားသူ ကားလ်မေ

ဖတ်ရှုခြင်းသော အဖွဲ့အစည်းများထဲမှ အလွယ်တကူ ကောက်ယူ စပ်ကော်ထားသည့် ဆယ်ပြေးတန်သိဒ္ဓရီမှာသာ ဖြစ်သည်။ ဂုဏ်သိဒ္ဓရီမှာနေရာ၏ သူတစ်ပါးကို ဒုက္ခာပေးရန် မကောင်းသောဥက်ဖြင့် စီမံထားသည့် အခြေအမြစ် ကင် သော မူသာဝါဒ အယူအဆများသာ ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည် ဟူ၍ ရေးသာ ထားပေသည်။

• • •

ချားလ်(၁) ဒါဝင်

မျိုးစိတ်တို့၏ မူလအာနှင့်
နောက်ဆက်တွဲပြသနာများ

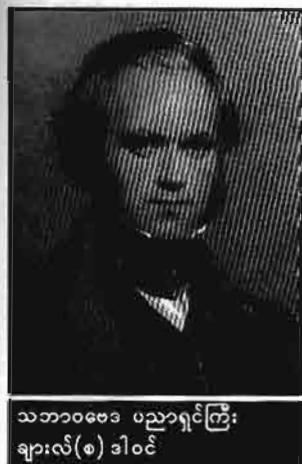

ချားလ်(၁) ဒါဝင်

ပြိုတိသူ သဘာဝဇော် ပညာရှင် ချားလ်(၁) ဒါဝင် (Charles Darwin 1809 - 82) ကို အိုဖော်လူးရှင်း သိဒ္ဓရီ (evolution theory); သဘာဝဇ္ဈားချယ်မှု (natural selection); အသင့်တော်ဆုံးသာ ရှင်သန ခြင်း (the survival of the fittest) စသော အဆုံး အနှစ်းများနှင့် တွဲဖက်၍ လူသိများသည်။ ထိုပြင် သူ့အယူအဆကို ဆင့်ပွားပြောဆိုထားသည့် 'လူ သည်များက ဆင်းသက်လာသည်' ဟူသော စကားတစ်ခုဖြင့်လည်း ဆက်စပ်မှတ်သားထား တတ် ကြပါသည်။

ဒါဝင်သည် သိပ္ပါတေသနတွင်လည်းကောင်း ပြင်ပက္ခာ (အထူးသဖြင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာရေး လောက) တွင် လည်းကောင်း၊ အပြေးအကျယ် လူပိရား ရိုက်ခတ်သွားမည့် သူ၏ အယူအဆသနကို 'မျိုးစိတ်တို့၏ မူလအာ' (On the Origin of Species) တဲ့ အတိုချုပ် ခေါ်ဝေါ်လေ့ရှိကြသည်။ ကျမ်းတွင် ရေးသားဖော်ပြန့်ပါသည်။

'မူလအာ' ကို ပထမအကြိုးအကြော် အော် ခုနှစ်က ပြိုတိနှင့်ပြည်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဒါဝင် သည် ပြိုတိသူရောတပ်သင်္ကာ အိုဝင်း (Beagle)

သဘာဝဇော် ပညာရှင်မြေး
ချားလ်(၁) ၂၀၀၂

နှင့် လိုက်ပါခဲ့သည့် ခရီးစဉ်အတွင်း စူးစေး
ရှာဖွေတွေရှိခဲ့သည့် အချက်များကို အနိုင်
အခြေခံ၍ သည်စာအုပ်ကို ပြစ်စီး ပြီ
သည်။ ဘီးဂဲလ် သတော် ခရီးစဉ်သည်
၁၈၈၁ မှ ၁၈၉၆ အထိ ၅ နှစ်တာ ကြောင့်
ခဲ့သည်။ ထိုကာလအတွင်း ကဗျာ၏
တစ်ပတ် ပတ်မိခဲ့ပြီး ပင်မလုပ်နေးအပြောင်း
တောင် အမေရိကတိုက်၏ အရွှေနှင့်
အနောက် ကမ်းရှိုးတန်းများကို ထိုင်းတာ
ခြင်း၊ ပစ်ဖိတ်သုခွှဲရာထဲရှိ ကျွန်းများ၏
စူးစေးလေ့လာခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ချားလ်(၁)၏ ဝါဝင်သည့် ၄၄းသတော်၏

သဘာဝပေါ်ညာရှင် (naval officer) အဖြစ်လိုက်ပါခဲ့သူဖြစ်ရာ၊ ခနီးတစ်လျောက်
ရေရှာက်ရာ နေရာတိုင်းတွင် ကျွန်းနေရာနေရာ သတ္တဝါနှင့် အပင်များကို သဘာဝ
သိပ္ပါသမား၏ မူကိစိပြင် စူးစေးလေ့လာသည်။ အပင်နှင့်သတ္တဝါ နှမာနာများထို့
အချို့အား အသက်ရှင်လျက် လည်းကောင်း၊ အချို့အား ကျောက်ဖြစ်ရှုပြုတွင်
များအဖြစ်လည်းကောင်း စုစောင်းသိမ်းအည်းခဲ့သည်။ သူ လေ့လာခဲ့သည့်
နေရာများထဲတွင် အာရုံတိုးနားရှိ ကျောက်ပြာလှသော ပင်ပတ်(၁) (ram-pants)
မြိုက်ရှိုင်းလွင်ပြင်များ၊ ချိုလိုနှင့် ပြုစုတော်းလျှို့ ဆားငန်ရောက်များနှင့် ထဲ
ကန္တာရများ၊ ဘရာဇ်လျှို့ထဲထပ်ညပ်သိပ်သော တော်းများ၊ တောင်အမေရိက
တိုက်တောင်များရှိ တိယာရာစိုး(လ)ဖွေဂိုး၊ ကျွန်းများ၊ တောင်အမေရိက ကမ်းနှင့်
တန်းတစ်လျောက်ရှိ ထူးခြားသော ကျောက်လွှာစုများ၊ ကျွန်းများနှင့် ပင်မကိုင်း
မြေပေါ်ရှိ မီးတောင်ရှင် မီးတောင်သောများ၊ နှီးတိုက်သတ္တဝါ ကျောက်ဖြစ်
ရပ်ကြောင်းများ တွေ့ရှိရာ ပါတာဦးနီးယား လွှာတိုးခေါင်ကန္တာရာ မျိုးပြုတော်း
ကျယ်လှဆဲ လူမျိုးနှင့် အချို့ရှိရာ ပို့ဆောင်သော စာသဖြင့် ရေမြှုပ်သဘာဝအောင်
အလွန်ထူးခြားသည့် နေရာငွားနီးစုံ ပါဝင်သည်။

သည်လိုထူးခြားသည့် နေရာများထဲတွင် အထူးခြားဆုံး ဒါဝင်အတွက်
စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းဆုံးက လေ့လာပါရှိစွာကျွန်းစုံ ဖြစ်သည်။ တောင်
အမေရိကတိုက် အနောက်ဘက်ကမ်းရှိုးတန်းမှ ပိုင် ၅၀၀ ခန့်အကွာ ပစ်ဖိတ်

သမုဒ္ဒရာထဲတွင် တည်ရှိသည့် လေ့လာပါရှိစွာမှာ ရေရှာမလိပ်ကြီးတွေ သွားတွေ့
ရသည်။ တော်းအရပ်မှာ သည်လိပ်မျိုးကို ကျောက်ဖြစ်ရပ်ကြောင်းအနေနှင့်သာ
သူတွေရှုံးသည်။ သည့်အပြင် ကဗျာ၏ အခြားအစိတ်အပိုင်းများမှာ တစ်ခါးက
ရှိုးပြီး ယခု မျိုးတုံးပျောက်ကွယ်သွားပြီဖြစ်သည့် ဖွတ်မျိုးနှင့်ကြီးတွေ ရေရှာ
ကောင်းကြီးတွေ၊ ဖုံးတွေလည်း တွေ့ရသည်။

သည်မှာ ထူးထူးခြားခြား သူ သတိပြုမိပြန်သည်က ကျွန်းစုံရှိ ငှက်များ
နှင့်ပတ်သက်သည်။ လေ့လာပါရှိစွာ ငှက်တွေသည် တောင်အမေရိက ကျွန်းမြို့၏
ငှက်များနှင့် အချို့အနှစ်ယူင်းတော့ တူသည် သို့သော် အသွောက်အပြင်က သိသိ
သာသာ ကွဲသည် ဆိုတာ သူတွေရှုံးသည်။ သည့်ထက်မက ဂိုဏ်းမြို့ခြားသည်က
သည်ငှက်အမျိုးအနှစ်ယူင်း အတူတူဗာဗာပင် သည်ကျွန်းမှာ ပုံစုတစ်မျိုး ဟိုကွဲ့
မှာ ပုံစုတစ်မျိုး ကွဲပြားနေခြင်း ဖြစ်သည်။

နို့မှုလ ဆည်းပူး လေ့လာခဲ့သည့် သိပ္ပါအခြေခံပေါ်တွင် ခရီးစဉ်
တစ်လျောက် တွေ့မြှင်မှတ်သူးခဲ့ရသည့် မြောက်ပြားလွှာသော အတွေ့အကြီး
မြေး ဆင့်ပေါင်းလိုက်သည့်အခါ ဒါဝင်၏ ဦးခေါင်းထဲတွင် သဘာဝလောက
ဆင့်ရှိ ထူးခြားသော အမြှင်သစ်တစ်ရဲရ ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ်လာသည်။

သူကာ သတ္တဝါတို့သည် မျိုးနှင့်ဆက် ဆင်းသက်ရဲး ရွှေ့ကြာသော
ကာလအတွင်း ရာသီဥတု အပြောင်းအလဲ၊ ပတ်ဝန်းကျင် အပြောင်းအလဲများ
ကို အကြောင်းပြုကာ အနေအထိုင် အလေအထများရော အသွောက်သွားနှင့်
များပါ ပြောင်းလဲခဲ့ကြသည်။ ယင်းအနေက ရာသီဥတု၊ ပတ်ဝန်းကျင် တို့နှင့်

၅ နှစ်ကြာ စူးစေးလေ့လာရေး စရိုးမြိုင်ခဲ့သည် ဘီးဂဲလ်သတော်၏

အနီးစင် အဆင်ပြုဆုံး ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်ကြသူတို့သည် ရာသီဥတုသွေးပတ်ဝန်ကျင်သစ်တွင် ဆက်လက်ရှင်သန်ကာ ပိမိတို့၏ မျိုးဆက်သစ်များပါ ပေါက်စွားခြင်းဖြင့် အစွမ်းရှည် တည်တဲ့နိုင်ကြသည် ဟုရှုမြင်သုံးသစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနောက် ယင်းပြစ်စဉ်ကို အခြေခံကာ သူက နှစ်ပရီဖွောကြားဖြင့် သော ကာလအတွင်း သတ္တဝါတို့၏ ပြောင်းလဲခြင်းသည် 'သဘာဝရွေးချယ်မှု' ပေါ်တွင် မူတည်၍ ဖြစ်ပေါ်သည် ဟုကောက်ချက်ချသည်။

သဘာဝရွေးချယ်မှုကို အကြောင်းပြုကာ သတ္တဝါတို့ တဖြည့်ဖြည့် ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာသည် ဟူသောအလှုအဆာ။

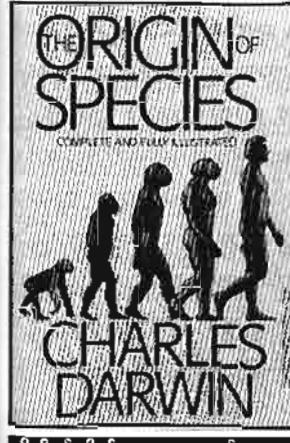
သည်အမြင်က သူ၏ခေါင်းထဲတွင် ပိုပြင်ထင်ရှားနေသော်လည်း ရတ်တရ် ဖွင့်ဟင်ကြညာလိုက်ရမှာကိုတော့ သူဝန်လေးနေသည်။ အကြောင်းတဲ့ သူ့အယူအဆသည် ခရစ်ယာန်သမ္မာကျမ်းစာ ကန္တာဦးကျမ်းလာ ကန္တာလောကကို ထာဝရာ့ရားသခင် ဖန်ဆင်းပုံအကြောင်းများနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲလွှာ နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ထိုကြောင့် သူတွေ့ချိန်ချက်များကို အလျင်စလို ရေးသားဖြန့်ချိခြင်း မပြုဘဲ ပထမတွင် စာမျက်နှာပါ သိဒ္ဓရိမှုကြမ်းအဖြစ် လည်းကောင်း ထိုနောက်တွင် ငါးကို ချွဲထွင်ကာ စာမျက်နှာ ၂၃၀ ရှိသည့် စာအုပ်မှုကြမ်းအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရေးသားထားရှိပြီး ပုံရှုပြည့်စုံသောချာအောင် ဆက်လက် စူးစမ်းလေ့လာခြင်း၊ တွေ့ဆုံးမေးမြန်းခြင်း လက်တွေ့စမ်းသပ်ခြင်းများ ပြုလည်း နေခဲ့သည်။

သူနှင့် အယူအဆချင်း တထပ်တည်း တည်းသည့် အဲဖရက်တော်လှ့ (Alfred Russel Wallace) အမည်ရှိ ပညာရှင် တစ်ဦး ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက်မှာသာ သူ့သိဒ္ဓရိကို သိပုံ အသိုင်းအတိုင်း၌ တရားဝင် ထုတ်ပြန် ကြညာခြင်း ရာရာထုတ်ပြန် စာတမ်းရေးသားခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီး စာအုပ်ကိုပါ အလျင်အမြန် အပြီးသတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒါဝင်ဝါဒကိုသရော်ထားသည့်
ကာတွန်းရပ်ပြောင်

သို့မိတ်တို့၏ မူလအကျိုး

သို့မှာ စတင်ရေးသားသည်မှ ဂျု နှစ် အကြောင်းရှုချိန် နိုင်ဘာလ ၂၄ ရက် နေ့ ကျမှုသာ ဒါဝင်၏ စာအုပ် ထွက်လာ ခဲ့သည်။ စာအုပ်အမည် အပြည့်အစုံမှာ On the Origin of Species by Means of Natural Selection, or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life ဟု၍ ဖြစ်သည်။

ထုတ်ဝေသူ ရွှေနှစ်မာရေးက သည် စာအုပ်ကို သာမန်ပရီသတ်တို့ စိတ်ဝင်စား ကြလိုပ်မည် မဟုတ်ဟု ယူဆသဖြင့် စောင် ရေ ၁၂၅၀ မွှာသာ ရိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော ငါးပတ်မှန်ပြုသော်လည်း စာအုပ်အားလုံးပင် စတင် ဖြန့်ချိသည်နေ့နေ့ ရောင်းကုန်သွားရာ၊ မကြာမီ ခုတိယအကြောင်းအဖြစ် စောင်ရေ ၃၀၀၀ ရိုက်နိုင်ပြီး၊ များမကြာမီ ပင် စောင်ရေ သောင်းချိသွားခဲ့သည်။ ၁၈၆၀ ခုနှစ်တွင် အေမရိတ်နှစ်ပြည်က သီးခြား ပုံနှိပ်ပြီး၊ ထိုနောက်တွင် ဥရောပလိုက်ရှိ ဘာသာအားလုံး နှုန်းလောက်ဖြင့် ဘာသာပြန်များ ပေါ်ထွက်လာသည်။ စာအုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ထောက်ခဲသေား၊ ကန့်ကွက်သော၊ ဝေဖန်ဆန်းစစ်သော စောင်းပါးစာတမ်းများလည်း မရေးမနောင်းမှာပင် ပုံစံရေပေါင်း ရာခို့၌ ထွက်ပေါ်လာပေသည်။

ဒါဝင်စာအုပ် ထွက်ပေါ်စာအုပ်နှင့်လုပ်ထုပ်နှင့် အကြောင်းအကျိုး ပေါက်ရှိခဲ့သွားခဲ့ပုံမှာ ကောက်နှီးပါ ဗို့ကြေားချုပ် ဒီးဟုန်းဟုန်း ထတောက် သည်နှင့် တုလှုကြောင်း တင်စားပြောဆိုလေ့ကြသည်။

သူက သူ့အယူအဆမှုကန်ကြောင်း အထောက်အထားများစွာနှင့် နိုင်များ ဆိုသည်။ သို့သော သူသာမျှန်မည်ဆိုက ကန္တာဦးကျမ်းပါ အငေး အသားများသည် ပုံပြင်ပမာ ဖြစ်သွားတော့မည်။ ဒါဝင်ကို လက်ခံပေါ်လေ့ကျမ်းစာအုပ်မှုနှင့် တစ်ဦးတို့၏ လက်ခံကြမည်လား ပနိုသာ၍ ပြတ်ပြတ်သေးသား စုံးဗော်မည်သော ဖြစ်နေပြီး သည်အောင် တွင် ခရစ်ယာန် အသင်းတော်က ဒါဝင်ဝါဒသည် ဘာသာနေ့အွှုံး အထွေး

1

ଯିହିନ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରଦାନେଷ୍ଟିଭ୍ୟାକ୍ସାର୍ଟ୍ରାଇନ୍‌ଗ୍ରାନ୍‌ଟି
ର୍ବନ୍‌ଫାଃକା ଯନ୍ତ୍ରିତାର୍କରେତ୍ର ପ୍ରତିବିହିତ୍ୟା
ଦିଯାର୍କର୍ତ୍ତାବିହିତ୍ୟା ତାର୍କର୍ତ୍ତିମର୍ତ୍ତା॥

ဒါဝင်ဝါဒ ဆန္ဒကျင်မှုများ အများဆုံး ပေါ်ပေါက်သည့် နေရာမှာ အမေရိကန်ပြည် ဖြစ်သည်။ ၂၀ ရာစုအောင်ပိုင်းလောက်က စတင်ကာ အမေရိကန် အထိုးရအထုက်တန်းကျော်များရှိ သိပ္ပါဘာသာ ကျော်သုံး စာအုပ်များတွင် လူသား၏ မူလရင်းမြစ်နှင့်ပိုင်းရှုံး၍ လည်းကောင်း အခြား ဒိုင်ပောသင်ခန်းစာအချို့၌ လည်းကောင်း ဒါဝင်၏ အီလ်လုံးရှင်းသီးနှံပါ အယူအဆများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြကာ စာသင်သာများအား သင်ကြားပို့ချေဖြေသည်။ သို့သော် ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းသည့် ကမ္မာ့ခရစ်ယာန် တရားရင်းအခြေခံအဖွဲ့၊ (World Christian Fundamentals Association) က စာသင်ကျော်များ၌ ဒါဝင်ဝါဒ သင်ကြားပို့ချေနေ့မှုကို ဆန္ဒကျင်တိုက်ဖျက်ရန် အားထုတ်လာသည်။ ငါင်းအဖွဲ့က ဘာသာရေး အယူအစွဲ ပြင်းထန်သူ အများစုစုဖို့ နေထိုင်ရာ နယ်မြေများရှိ ကျောင်းသုံးမြတ်စွာ လည်းကောင်း ဒါဝင်ဝါဒ ပါရှိသည့် စာအုပ်များကို ကျောင်းသုံးအဖြစ်မှ ပယ်ဖျက်ရန် ကျောင်းအပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ ပြည်နယ်ပညာရေးဘုတ်အဖွဲ့များအား ဖိအားထောက်သည်။ ထို့ပြင် ပြည်နယ် ဥပဒေပြုလွှာတော်များ၏လည်း အီလ်လုံးရှင်းဆန္ဒကျင်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ပြစ်အောင် စည်းမြှုလှုပြန်ရှုနှင့် အုပ်စုများ ငါင်းတိုင်း လှပ်ရှားမှုကြောင့် ထို့စဉ်က ပြည်နယ် ၂၀ တော်နှင့် ထို့ပေါ်လုပ် အလေးအနာက် ပေါ်နော်ဆေးနေးမြှင့်ခြေကြသည်။

ဒါဝင်ဝါဒကို အပြင်းအထန်
ဆန့်ကျင်သည့် ဂိုဏ်းအပ်
ဘုန်းတေသာကြီး ပိုလ်ဘာဖို့

၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင်မူ အီလ်လူးရှင်း ဆန့်ကျင်ရေး စိတ်ဓာတ် အပြင် ထန်ဆုံး ဟုဆိုရမည့် တင်နက်ဆီပြည်နယ်ကာ အစိရေ အထောက်အပံ့ခဲ့ကျောင် များတွင် အီလ်လူးရှင်းသီအိုရိုကို သင်ကြားခြင်း မပြရန် ပိတ်ပင်တားမြစ်သည့် ဥပဒေ (anti-evolution law) တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

သည်အခါ ဒါဝင်ဝါဝါယမားများ ထဲမှုလည်း လူစွမ်းကောင်း တို ယောက် ပေါ်တွက်လာသည်။ တင်နက်ဆီပြည်နယ် ဒေးတန်မြို့မှ ဥပုဒ်တို့ စက်ပ်ပါ(၁) (John T. Scopes) အမည်ရှိ သိပုံသရာတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ စက်ပ်ပါ(၁)က အီလ်လူးရှင်းဆန့်ကျင်ရေး ဥပဒေကို စိန်ခေါ်သည့် အနေဖြင့် သူတာသင်ခန်းတွင် ကလေးများအား ဒါဝင်၏ အီလ်လူးရှင်းသီအိုရိုအကြောင်း လူသိထင်ရှား သင်ကြားပြလိုက်သည်။ ဤတွင် ဥပဒေ ချိုးဖောက်မှုဖြင့် စက်ပ်ပါ(၁) မေးအီးခံရပြီး တရားရုံးသို့ ရောက်သွားသည်။ ရုံးတွင် ပြည်နယ် ဘက်မှ ရွှေနေအဖြစ် အခြေခံခရစ်ယာန်ဝါဒီတစ်ဦးဖြစ်သူ ပြည်ထဲနေ ဝိုက်ပြုးဟောင်း ဘရိုင်ယန် (W. J. Bryan) က လိုက်ပါပြီး စက်ပ်ပါ(၁)ဘက်မှ ဘာသာရေး အစွဲအလမ်း နည်ပါးသူ နာမည်ကျော်ရွှေနေဖြိုး ကလဲရင်(၁)ဒါဇို (Clarence Darrow) က လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။ ဒါဇိုက ယခုကိစ္စသည် လွှေတ်လပ်စွာ ပညာရှာဖို့ခွင့်ကို တာမြုပ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြည်နယ် ဥပဒေသည် ခရစ်ယာန်အသင်းတော်နှင့် နိုင်ငံတော်အား ခွဲခြားထားရမည့် အခြေခံမှုကို ချိုးဖောက်နေကြောင်း လျောက်လပြောဆိုသည်။ လွှေတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်ကို ကာဘုလ်ရန် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ထိုစိုက်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် အမေရိကန် ပြည်သူ့အခွင့်အရေးများ သမဂ္ဂ (American Civil Liberties Union) မှ အစွဲဝိများကလည်း စက်ပ်ပါ(၁)ဘက်မှ ကုည်ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။

များက်က ဆုံးသက်သည်ဟူသော စကားကိုယူကာ စက်ပ်ပါ(၁) 'များက်အမှု' ဟုခေါ်ပေါ်ခြုံကြသည် တရားရုံးပေါ်က အီလ်လူးရှင်း ပြင်းဆွဲမှာ တစ်တိုင်းပြည်လုံး တုန်းအုန်းကျက်ကျက် ဖြစ်ရှုမာက ကမ္ဘာသိပါ ကယ် နိုက်ခဲ့သည်။ အမှုစွစ်သေးစဉ်ကာလအတွင်း တိုင်းပြည်နေရာအားရှိခို့ သတင်းစာ ကြီးများက ဒေးတန်သို့ သတင်းယူရန် စေလွှာတိကြသည်။ ဒေးတန်ရှိ စီးပွားရေး သမားအချို့ကလည်း သည်အမှုပါ အမှုတ်သက်တာဖြစ် များက်ရှုပ်ကလေး တွေ လုပ်ရောင်းကြသည်။ တွေးလူတွေမှာ ပျော်ပွဲခွင့်ပွဲ ဖြစ်နေကြသော လည်း အစဉ်အလာ ဘာသာရေးသမားများနှင့် ခေတ်သစ်သီပွဲသမားများ အစွဲကား သေရေးရှင်ရေးတမ္း အရေးကြီးသည် အယူအဆရေးရာ တိုက်ပွဲတစ်ခု

ဖြစ်ခဲ့သည်။

အမှုပြီးသောအခါ နှစ်ဘက်စလုံး က မိမိတို့ အနိုင်ရသည် ဟုဆိုကြသည်။ သည်လို့ ဆိုစရာ အကြောင်းလည်း ရှိခဲ့သည်။

တရားသုကြီးက စက်ပ်ပါ(၁)သည် အီလ်လူးရှင်းအကြောင်း သင်ကြားခြင်း မပြရ ဟုတားမြှုပ်ထားသည့် တင်နက်ဆီပြည်နယ်ဥပဒေကို ချိုးဖောက်သဖြင့် အပြစ် ရှိကြောင်း၊ ပြည်နယ် ဝန်ထမ်းတစ်ဦး အနေနှင့် ပြည်နယ်က ခုမှတ်ထားသည့် ဥပဒေကို လိုက်နာရမည်သာဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကာ ဒေါ်ငွေ ဒေါ်လာ ၁၀၀ ခုမှတ် ခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် တရားလိုဘက်က မိမိတို့ အနိုင်ရသည် ဟုဆိုခြင့်ဖြစ်သည်။

စက်ပ်ပါ(၁)ဘက်မှ လိုက်ပါကြသူတို့ကလည်း ငါးတို့အားကို ပို၍ မြင့်သော တရားရုံးတွင် အယူခံဝင်နိုင်းပည် ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌ အီလ်လူးရှင်း သီအိုရိုကို ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ လွှေတ်လပ်စွာ ပြောရေးဆိုခွင့်ကိစ္စကို လည်းကောင်း၊ ပရိသတ်အများသို့ ယခုထက်ပို၍ အလေးအနောက် အကျယ် အပြန် တင်ပြခွင့်ရှုံးမည် ဟုမြင်ကာ မိမိတို့ဘက်က အမြတ်ထွက်သည်ဟု သငောသားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

နောက်တွင်မူ စက်ပ်ပါ(၁)အားက လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ခွဲတွေ့ယွင်း ချက်တစ်ခုကြောင့် အလိုအလောက် ပျက်ပြယ်သွားခဲ့သည်။ ကန်းစီး တရားစီးရိုး စဉ်က ခုံနှိုက်သည်ကိစ္စတွေ့ ကျူးမှုအုပ်အား တရားသုကြီးက ခုမှတ်ခဲ့ပြုး သည် တရားရုံး လုပ်ထုံးအရ မှားယွင်းသည် ဟုတွေ့ရှိသဖြင့် စက်ပ်ပါ(၁)၏ အပြစ်ရှိသည် ဟုသော စီးရိုးဆုံးဖြတ်ချက်ကိုပါ ပြန်လည်ရှုပ်သို့ လိုက်သော ကြောင့် ဖြစ်သည်။

စက်ပ်ပါ(၁) အမှုပြီးသွားသည်တိုင် အီလ်လူးရှင်း ဆန့်ကျင်ရေး ရှားမှာက ပြီးဆုံးမသွားသေးပေါ် တင်နက်ဆီပြည်နယ်၏ အီလ်လူးရှင်း ဆန့်ကျင်ရေး ဥပဒေသည် ၁၉၂၇ ခုနှစ်ထိ ဥပဒေစာအုပ်မှားထဲတွင် ဝါခိုင်းဆုံးဖြတ်ပြီး၊ အီလ်လူးရှင်း သီအိုရိုကို ကော်မူသုံးစားရှုပ်မှားထဲတွင် ဝါခိုင်း

ဒါဝင်ဘက်က ရပ်တည်ချေပေသူ
တော်ဝါ(၁)ဟပ်(က)စလေ

အားထုတ်မှုများမှာလည်း အမေရိကန်ပြည်အနှစ်ပင် ဆက်လက်တည်။

၁၉၉၈ တွင် စက်ပိ(၁)၊ (၁)အမှုနှင့် အလားတူ အမှုတစ်ခုကို အမေရိကန် တရားရုံးချုပ်က ကြားနာစစ်ဆေးသည်။ ဆုဝန်အက်ပါခန် (Susan Epperson) အမည်ရှိ ပိုဝင်းဆရာမတစ်ဦးက အာက်ဆေးပြည်နယ်၏ ၁၉၉၈ ခုနှစ် အီလီလူးရှင်း ဆန့်ကျင်ရေး ဥပဒေသည် အခြေခံဥပဒေပါ ပြုဌာန်ချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည် ဟုကုန်ကွက်လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ငါးဥပဒေ၏ ဆရာဆရာမတစ်ဦးအနေနှင့် တပည့်များအား စာသင်ကြားရှုံး ဒါဝင်၏ အုပ်စုတစ်ဦးအား အီလီလူးရှင်းသိအိုရီအကြောင်း ပါဝင်သော စာအုပ်တစ်ဦးအုပ်ကို အသုံးပြုပါက ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခြင်း၊ ခရာနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြုသေးသည်။ သည် အမှုကို ကြားနာပြီးနောက် တရားရုံးချုပ်က အဆိုပါပြည်နယ်ဥပဒေသည် အခြေခံဥပဒေနှင့် မညီညွတ်ကြောင်း၊ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် အမှတ်(၁)၊ အမှတ်(၁၄) တို့နှင့် ဆန့်ကျင်နေကြောင်း စိရင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ပြင်ဆင်ချက် အမှတ်(၁) တွင် ဘာသာရေး ကိစ္စား အိုးရအာဏာဖြင့် ဘက်လိုက်အားပေးမှု မပြုရန် တားမြှုပ်ချက်များ ပါဝင်ပြီး၊ အမှတ်(၁၄) မှာမှ ပြည့်သူ့ရှိုင်ခွင့်များ နှင့်ပတ်သက်သည်။

တရားရုံးတွင် အောင်မြင်မှုမရသည့်အခါ အီလီလူးရှင်း ဆန့်ကျင်သူ တို့က စာသင်ကျောင်းများတွင် အီလီလူးရှင်းသိအိုရီနှင့်အပြုံး ဖန်ဆင်းမှုဝါဒ (creationism) ကိုပါ သင်ကြားပို့ချေပေးရန် တောင်းဆိုလာကြပြန်သည်။ ဖန်ဆင်းမှု ဝါဒဟူသည်ကား ကဗျာလောကရှိ သက်ရှိသွေးဝါအားလုံးတို့သည် တစ်ခုတည်းသော ဖန်ဆင်းရှင်၏ စီမံအောင်ရွက်မှုကြောင့် တစ်မှုဟုတ်ချင်း ဖြစ်တည်လာခဲ့ကြသည် ဟူသောအယူဝါဒ ဖြစ်သည်။ ငါးကြီးပမ်းမှုများ အစိုင်း၍ အတန်အသင့် အောင်မြင်မှုရခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်တွင် ၁၉၈၀ ကျော်စန်များအတွင်း အာက်ဆေးပြည်နယ်နှင့် လူဦးမြို့ယေားနားပြည်နယ်တို့၏ အိုးရကျောင်းများတွင် ဖန်ဆင်းမှုဝါဒရေး အီလီလူးရှင်းရှင်းသိအိုရီပါ တွေဖက်သင်ကြားရန် ပြည်နယ် ပညာရေးဘုတ်အဖွဲ့များက ဥပဒေပြုဌာန်၏ အွန်ကြားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ၁၉၈၂ ခုနှစ် စစ်ဆေးရသော အမှုတစ်ခုကို အကြောင်းပြု၍ တရားရုံးချုပ်က ငါးဥပဒေများသည် အခြေခံဥပဒေနှင့် မညီညွတ်ကြောင်း ပြင်ဆင်ချက် အမှတ်(၁) ကိုပင် ကိုးကား၍ ဆုံးဖြတ်ပုံဖျက်ခဲ့သည်။

‘မျိုးစိတ်တို့ မှုလအစ’ စာအုပ်ကို ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် ယူရှိဆလားပီးယား နိုင်ငံ၏ လည်းကောင်း၊ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ဂုဏ်ပြည့်၍ လည်းကောင်း တရားမဝင် စာအုပ်အဖြစ် ပိတ်ပင်တားမြစ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးသည်။ အမေရိကန်ပြည်၏ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ငါးစာအုပ်ပါ အယူအဆများ မပြန်ဖွား ရအောင် တားဆီးရန် အားထုတ်မှုများ ရှိခဲ့သောပြည်း ပြသာနာဖြစ်သော အဆိုး စာအုပ်များကဲ သို့ စာအုပ်ဆိုင်များ စာကြည့်တိုက်များမှ ဖယ်ရှားခဲ့ခြင်း မျိုးကား မရှိခဲ့ပေ။ ထိုပြင်း ထူးခြားချက်တစ်ဦးကို ပါဝင်အယူအဆလကို ခရစ်ယာနှင့် ဘာသာရေးလောက် အကြိုတ်အနယ် ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သောပြည်း ရှိမှန်ကက်သလ် အကြိုးအက်များ အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်လေ နှုံသည့် မိမိတို့ ဘာသာဝင်များ မဖတ်ရှုရန် တားမြှုပ်သော စာအုပ်များစာရင်း (Index of Prohibited Books) တွင်မှု လုံးဝ ထည့်သွင်းဖော်ပြုမှု မရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

■ ■ ■

အယ်လဒ်(၁) ဟပ်(က)စလေ ၏ Brave New World ထု

Utopia ဟု ခေါ်ဝေါ်လေးရှိသည့် စံပြနိုင်ငံတော်များ အကြောင်းကို ဂရိတွေးခေါ်ရှင် ပလေးတိုး (Plato) အင်လိပ်နိုင်ငံရေးသူခေါ်နှင့် ဘာတော်တတ်(၁)နှီး (Sir Thomas More) တို့မှစတင်ကာ နိုင်ငံရေး လူမှုရေး တွေးခေါ်ရှင် အစဉ်အဆက်တိုး စာအုပ်စာတမ်းများ ရေးသားခဲ့ကြသည်။ သည်ဘက်ခေတ် ရောက်လာ သည့်အခါ သိပ္ပါနှင့်နည်းပညာတိုး အရှုန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက်လာနေပုံကို အထူးသဖြင့် အာရုံပြုမြို့ကြ သည့် အချို့စာရေးသူများကာ နောက်နှစ်ပေါင်း ဘယ် ရွှေ့ဘယ်မျှ ဆိုလျှင် ကမ္မား၌ မည်သို့ထုံးခြားသော လူအဖွဲ့အစည်းသစ်များ ပေါ်ထွန်းနေလိမ့်မည် ဟု၍ စိတ်ကူးမျှော်မှန်း ရေးဖွဲ့ထားတာတွေ နှိုလာသည်။ သည်အထောက် အလွန် ကောင်းမွန်သည့် အနေ အထားများကို မျှော်ခေါ်ရေးသားတာတွေ ပါသလို့ မနှစ်မြို့ဖွှာယ် စိုးရိမ်တိတ်လန့်ဖွှာယ် လူအဖွဲ့အစည်း (dystopia) များ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပုံအကြောင်း သတိပေး ရေးသားတာတွေလည်း ပေါ်လာခဲ့သည်။ ဟပ်(က)စလေ၏ Brave New World (BNW) မှာလည်း အလားတွင် ပြနိုင်ငံတော်များ

ဟူသော အမည်မျိုး ပေးထားသော်လည်း အကယ်စင်စစ် သူ မနှစ်မြို့သော တွေးတော်းရိမ်သော dystopia တစ်ခုအကြောင်း ဖန်တီးရေးနဲ့သည် ဝါယာ တစ်ပုံးပင် ဖြစ်ပါသည်။ BNW တွင် ခေတ်စီ သိပ္ပါနည်းပညာများကို အလုပ် အသုံးပြုကာ နိုင်ငံသားတို့အား နိုင်ငံအဆောက်အအံး၏ အုပ်ချုပ်များ၊ သဲစွဲင် များ၊ နိုင်ငံယန္တရားထဲက ခွေးသွားစိတ် ပင်နယန်များဖြစ်အောင် မည်သူ့ ပုံသွင် ဖန်တီးလာနိုင်ပုံအကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ အုပ်စီးသူတို့ လိုလားသည့် တည်ခြုံမှု (stability) အတွက် အုပ်စီးခံတို့၏ တစ်ညီးချင်း လကွေား (individual identity) များ ဆုံးဖြတ်ရပုံအကြောင်း တို့ကို လည်းကောင်း ထင်ရှုံး ပြုပေါ်အောင် သူရေးခြုံပြထားသည်။

ဟပ်(က)စလေ (၁၈၉၄ - ၁၉၆၃) မှာ ထူးခွာနိုင်ထင်ရှုံးသော အင်္ဂလိပ် ပညာတတ်မျိုးရှိုးမှ ဆင်းသက်လာသူ ဖြစ်သည်။ သူ့အဘိုး တော့မတ်(ခ) ဟပ်(က)စလေ (T. H. Huxley) သည် ချားလို(စ)ဒါဝင် (Charles Darwin) နှင့် ခေတ်ပြိုင် ထင်ရှုံးသော ခိုဝါယာပညာရှင်ကြီးတစ်ညီး ဖြစ်သည်။ သူ့ဖခင် လဲနှုန်း (Leonard Huxley) မှာ အတွေ့ပူတဲ့များ ရေးသားခြင်းပြင် အမိုက် ထင်ရှုံးသော စာပေပညာရှင်တစ်ညီး ဖြစ်သည်။ သူ့အစ်ကိုပြစ်သူ ဆာ ဂျုဏ် ယင် (Sir Julian Huxley) သည် ထူးခွာနိုင်ထင်ရှုံးသော သိပ္ပါပညာရှင် တွေးခေါ်ရှင် ပညာရေးသမာတစ်ညီး ဖြစ်ပြီး၊ ညီဖြစ်သူ ဆာအင်ဒုရွှေး (Sir Andrew Fielding Huxley) မှာမူ ခိုဝါယာပညာပြင် နိုဘယ်ဆု ရရှိသည့် သိပ္ပါ ပညာရှင်တစ်ညီး ဖြစ်သည်။

အယလာရိ(စ) (Aldous) ဟပ်(က)စလေက အောက်စပို့တွေ့သိုင် ဖော်ယောက်လိပ်ကျောင်းထွက် ဖြစ်သည်။ ဥက္ကပညာ ထက်မြှုက်၍ ဘာသာရပ်နယ်ပယ်များစွာ၍ ကျမ်းကျင်နှုန်းစိတ်သူအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ရ သည်။ စောင့်စွာပင် စာပေကို စိတ်ဝင်စားပြီး တွေ့သိလဲဆုံးရသည့်နှင့် သူ၏ ပထမဆုံး လက်ရာအဖြစ် The Burning Wheel ကဗျာစကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင် ခဲ့သည်။ နောက်တွင် အကိုလိပ် လူမှုအဖွဲ့အစည်းကို ဝေဖန်ထောက်ပြသည့် သရော်ချက်ပါသော ဝါယာများ ဆက်တိုက်ရောကာ ထင်ရှုံးလာသည်။

BNWကို ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ရေးသားထုတ်ဝေသည်။ အို(ခ)ချုပ်လို(စ) (H. G. Wells)၏ စိနိုင်တော်ဝါယာ (utopian novel) တစ်ပုံး ဖြစ်သည့် Men Like Gods ဝါယာက သည်ဝါယာ ရေးဖြစ်အောင် နှီးဆွဲပေးခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

ALDOUS
HUXLEY
BRAVE
NEW
WORLD

အယလာရိ(စ) ဟပ်(က)စလေ နှင့် Brave New World ဝါယာ

Men Like Gods တွင် ပဲလ်(စ)က အနာဂတ်ကို အကောင်းမြင် ရှုံးထောင့်မှ ရေားသားထားရာ ငှုံးကို ဖတ်ပြီးနောက် သူ့အား တုပါ လောင်ပြောင်သည့် (parody) ဝါယာ တစ်ပုံးရေးသားရန် ဟပ်(က)စလေ စိတ်ကူးရခဲ့သည်။ BNW နှင့် ပတ်သက်၍ ဟပ်(က)စလေက အကောင်းတွေ့ကို မျှော်လင့်သည့် ယူတိုး ပီးယန်း ဝါယာမျိုး မဟုတ်၊ ယင်းတို့နှင့် ဆန့်ကျင်တက်ဖြစ်သည့် ကြောက်မက် ဖွယ် အနေအထားများကို ပြသည့် ဝါယာဖြစ်သည့် ဟူ၍ ကိုယ်တိုင် သတ်မှတ် ပြောဆိုခဲ့သည်။

ဝါယာကို အစီအစဉ်အတိုင်း အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြရသော်

ဝါယာစတင်သောနေရမှာ လန်ခန်းမြို့ဖြစ်၍ အချိန်က A.F. ၆၃၂ ခုနှစ် ဖြစ်သည်။ A.F. မှာ After Ford (ဖို့ပြုလွန်ပြီးနောက်) ဟူ၍ အမိုးယုယ်ရသည်။ လူအလုပ်သမားများအား စက်ယန္တရား၏ အစိတ်အပိုင်းများသွယ် နိုင်၏။ သည် စုပေါင်းတ်ဆင်လိုင်း (assembly line) စနစ်ကို ပိုပြင်ပြင် စတင်ကွင့် သုံးသည့် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်၏ ဟင်နရီဖို့ကို ရည်ညွှေးခြင်း ဖြစ်သည်။ A.F. ၆၃၂ ခုနှစ် ယနေ့သွေးပြက္ခိန်အရမှု AD ၂၂၄၀ ခုနှစ် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ကဗျာပြုပြု၍ တိုင်းနိုင်ငံအရပ်ရော်သည် ကဗျာမှုနိုင်ငံတော်ကြီး (The World State) အဖြစ် စုလုပ်မှုလုပ်ကိုရှိသည်။ AD ၂၂၂၀ ရာစာတွင် ကဗျာမှုနှင့် သွေးပြုပြု၍ တိုင်းနိုင်ငံလောက်သည် ဂလိုဘယ်စစ်ပွဲကြီး ဖြစ်ပွားပြီးနောက်တွင် ဖြစ်ပွဲသည်။

ကန္တာအိမ္မားကြီး တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ သည်အိုးရ လက်ထက်တွင် စစ်ပွဲ မရှိ ဆန်ခဲ့ခြင်း မရှိ ရာဆဝတဲ့ မရှိ စိတ်ည်းခြင်း ဆိတာပင် မရှိတော့ အေးလုံး တစ်သားတည်းကျသည့် အဆင့်မြင့်နည်းပညာ လူအဲ့အစည်း တစ်ခုပိတ် ကန္တာမြေတွင် တည်ဆောက်ထားနိုင်ခဲ့ပြီ။ ထိန်ည်းပညာများနှင့် တင်နီးခြုံခြင်း ကိုယ်လုပ်ငန်းနည်းစနစ်များတွင် အခြေခံထားခြင်း ဖြစ်၍ ဖြို့ခို့ဝါဒ (Fordism) သည် အဆိုပါ လူအဲ့အစည်းသိတ်၏ အခြေခံအတ်မြှင့် ဖြစ်နေသည်။ ဖို့ခို့ဝါဒသည် ဂိုးကွယ်သည့် ဘာသာတစ်ရပ်သဖွယ်လည်း ဖြစ် နေပြီ နိုင်ငံအေး မိုးပွားရေး အတွေးအခေါ် အားလုံးပင် ငှုံးတွင် အခြေခံ ပြုသည်။

အသိပါ လူအဲ့အစည်း၌ လူများကို အယ်လဖာ ပီတာ၊ ဝမ္မ၊ ဒယ်လတာ၊ အက်(ပ)ခါလွန် စသည့် ဂိုးကွေရာ အမည်များအားဖြင့် အတန်းအတော် မျိုး (အတ် ၅ မျိုး) ပြတ်ပြတ်သားသား ခွဲခြားထားသည်။ အတန်းအတော် အသိမီးတွင် အသပါန်လက္ခဏာ အနှုတ်လက္ခဏာများ သုံး၍ အဆင့်ခြေားမျှ များ ထပ်မံ ပြုလုပ်ထားသေးသည်။ ဥပမာ၊ အယ်လဖာတွင် ရီးရိုး အယ်လဖာ ငှုံးထက်ဖြင့်သော အယ်လဖာပလပ်(၁)၊ ရီးရိုးထက်နိမ့်သော အယ်လဖာ မိုင်းနှုံး စသဖြင့် ခွဲခြားခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံ၏ မိုးပွားရေး ရှင်သိအားကောင်းနေရန်အတွက် ငှုံးလူအားလုံး ကို အားသုံးသုံးကောင်းများဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ပေးထားသည်။ နိုင်ငံသားတို့အား တစ်ကိုယ်တည်း သီးသန်နေခြင်းကို အားမပေး၊ လူအများနှင့် ရောနောဆက်ဆံ နေစေသည်။ နိုမဆက်ဆံရေးတွင် အဖော်တစ်ခိုးတည်း စွဲစွဲမြှုပ်ထားခြင်းကို မလိုလာ၊ လက်မခဲ့၊ အဖော်အများအပြားနှင့် ပြောင်းလဲဆက်ဆံခြင်းကိုသာ မူမှန်စံ ဟုသောထားသည်။ ငှုံးလူအဲ့အစည်း၏ အမိုက ဒေါက်တိုင် တစ်ခုက တပန်းဖြေား ပျော်ဆွဲမှု ပေးသည့် ဆေးဝါးများ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသား အားလုံးပင် ဆိုမာ (some) ဟူခေါ်သည့် စိတ်ပြုခေါး စိတ်ပျော်ခေါး တစ်ခိုးကို ပုံမှန်ဖို့ပြုကြသည်။ သည်ခေါးပြားများ၊ သောက်လျှော့ စိတ်အနောင့်အယုက် တွေ၊ သို့လောသို့လော တွေးတော်ဆင်ခြင်ဗျာတွေ ပျောက်ကာ ပျော်ပျော်ဆွဲသည်။

ငှုံးလူအဲ့အစည်း၏ ထူးခြားမှုတစ်ခုက မျိုးပွားခြင်းအလုပ်ကို အထိုးက လက်ဝါးကြီး ခုပုံချပ်ကိုင်ကာ စက်မှုကိုယ်လုပ်ငန်းပုံစံ လုပ်ကိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကန္တာနိုင်ငံတော်ကြီးတွင် လူတွေသည် သဘာဝအတိုင်း မမေးဖွား

သူတို့မှာ 'အမေ' 'အဖေ' ဆိုတာမျိုး မရှိ၊ 'မိသာစု' ဆိုတာ မရှိ။ အဲဒါတွေသည် လူတွေ လူခန္ဓာကိုယ်မှ အကောင်လိုက်မွေးသည့် မယဉ်ကျေးသော ရွှေခေါ်တာလက အသုံးအနှစ်းများ ဖြစ်၍ ရိုင်းစိုင်းသည်။ ည်စ်ည်းသည်ဟု သူတို့ ဖွုံမှတ်ထားကြသည်။ ထိုသို့ မှတ်ယူတတ်ကြရန်လည်း လူမှန်း မသိမိကပင် hypnopædia (sleep learning) (အိုင်ပျော်နေစဉ် ဦးခေါ်းထဲ အားမှတ်သည့် အားမှတ် လေ့ကျင့်သားများသောနည်း) အားဖြင့် လေ့ကျင့်သားများသေားသည်။

ကလေးများအားလုံးသည် သားစ်ဗာနှုံးများ၌ သားဖောက် မွေးမြှု သည် သန္တသားများမှ တြေးတွေးဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ သန္တသားထုတ်လုပ်မှု ကို နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး အင်အားနှင့် ချိန်ဆကာ စီမံကိန်းပြင့် ထုတ်လုပ်သည်။ လူအားကန်းအစား (ကတ်) အမျိုးမျိုး ရှုပ်လက္ခဏာ အမျိုးမျိုး ဥက္ကလာရည်အဆင့် အတန်း အမျိုးမျိုးကို သတ်သတ်မှတ်မှတ် ခွဲခြားထုတ်လုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သန္တသားသည် မိခင်၏ သားအိမ်ထဲတွင် တြေးပြင်းစရာ မလို။ သားအိမ်အစား ဖန်တီးထားသည် အသက်ရှင်မှု အထောက်အကူပြုယန်ရားကို အသုံးပြုသည်။ ထိုယန္တရား(ကိုရိုယာ)ကို ပူလင်း (bottle) ဟူ၍ အလွယ်တကူ ခေါ်ပေါ်ပြီး သန္တသားများဖွားလာခြင်းကိုလည်း နှုံးသည်။

ဝဲ့ကျောဆရာ ဟပ်(က)စလေက ထိုကန္တာသား၏ အနေအထားများကို အကိုကော်ဆောင်များဖြစ်သည် လယ်နိုနာခေါ်ငြောင်း (Lenina Crowne) နှင့် ဘားနှုံးမူးကို (Bernard Marx) တို့ မြင်တွေ့ရသည်များအားဖြင့် ဦးစွာ ပြုသည်။ လယ်နိုနာမှာ ပီတာပလပ်(၁)အလွှာမှ ဖြစ်ပြီး၊ လန်းနှစ်ရှိ ပုံးစွဲများ သားဖောက်နှင့် ပုံးစွဲသွင်း စင်တာတွင် အလုပ်လုပ်သည်။ သူမက နိုင်ငံတော် သစ်သူ အမျိုးသမီးတို့၏ စရိတ်လက္ခဏာ အပြည့်အဝရှိသူ ဖြစ်သည်။ ပျော်ပျော်နေသည်။ အဖော်သောက်း အများအပြား လဲလှယ်သုံးစွဲသည်။ သီးခြား ကိုယ်ပိုင် အတွေးအခေါ် မူးပေးသော် မရှိသောက် နည်းပါးသည်။ သူမ၏ အမြင်များ သဘာဝအား အားလုံးပင် တစ်သက်တာပတ်လုံး သူမခေါ်းထဲ အစဉ်တစိုက် ရိုက်ထည်းပေးခဲ့သည့် ဝါဒဖြစ်ချိချက်များအတိုင်းသာ ဖြစ်သည်။

အယ်လဖာပလပ်(၁) အလွှာထဲက ဖြစ်သည် စိတ်ပညာရှင် ဘားနှုံးကို ဆဆင့်ဆွဲသည့် အယ်လဖာများထဲမှာပင် ပို၍ အဆင့်ဆွဲသည့် အယ်လဖာများအား အယ်လဖာပလပ်(၁) ဖြစ်နေသော ဘားနှုံးသည် ဥက္ကလာပညာအကြောင်း အလွှုန်းမြှင့်သည်။ သို့သော် သန္တသားတော် သားဖောက်ခန်းမှာတွေ့ရှိခဲ့သည်။ ချို့ယွင်းချုပ် တစ်သားအတိုင်း မျိုးမျိုးသေားသည်။

အရွယ်အစား မရှိဘဲ သူ့ခန္ဓာကိုယ်က သေးကျွေးနေသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် အလွှာအဆင့်မြင့်သော သူများသည် အရွယ်အစားလည်း ပိုကြီးကြသည်။ သို့သော် သူ့ကျွေးအရွယ်သေးပြီး အောက်အဆင့်များကလို ထင်မှတ်နေရသည့်အခါ အများသုတေသန နောက်ပြောင်စရာ ဖြစ်နေသဖြင့် သူ့စိတ်မချမှုများသာ။ သူ့ကိုယ်သူ့စိတ်တိုင်းမကျသလို ပတ်ဝန်းကျင် လူ့အဖွဲ့အစည်းကိုပါ မကျနောင်းဖို့ ဖြစ်ရသည်။

ဝဲဗ္ဗာပထမပိုင်းတွင် ဟင်း(မ)ဟို့နိုင်ပ်ဆင် (Helmholtz Watson) အမြတ်ရှိ အတ်ကောင်တစ်ဦးကိုလည်း စိတ်ဆင်ပေးသည်။ ပိုင်ဆင်မှာ အယ်လယာပလပ်(၁)ထဲကပင် ဖြစ်ပြီး ကောလိပ်ရှိ စိတ်လျှပ်စွာမှုဆိုင်ရာ အင်ရှင်းယာဉာဏ် (စာမျက်နှာသားမှုပါဉာဏ်) မှ ကထိကတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ဘားနှုံးက ရှုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းရွက်ကြောင့် လူအများနှင့် ကော်ကွားပြီး ဟင်း(မ)ဟို့နိုင်တဲ့ ရှုပ်ပိုင်းရော့ စိတ်ပိုင်းပါ သာလွှာမှုကြောင့် အခြားသူများနှင့် ကွာယ်နေသည်။ သည်လို့ ကင်းကွာသူနှင့်ဦးတွေ့ဆုံးမိကာ စိတ်ခွေများ ဖြစ်သွားခဲ့ပြုသည်။ ဘားနှုံးက သူ့၏ အများနှင့်မတူသော အပြုအများကြောင့် အထက်လူဦးဖြစ်သူ့ သားဖောက်နှင့် ပုံစံသွင်းဌာန ညွှန်ကြားရေးမှုနှင့် အဆင်မငြာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် သည်ကြားထဲကပင် နယ်းမက္ခာဆိုကိုရှိ အိမ်းစေလေ သိုးသူးနယ်မြေ (Savage Reservation) တစ်ခုသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ရှုံး ခွို့ပြုချက်ရသည်။ သည်ခနိုတွင် သူက လယ်နိုနာအား အောက်အဖြစ် ခေါ်ခဲ့သည်။

ဝဲဗ္ဗာ ခုတိယပိုင်းကို အရိုင်းစလောသီးသန်နယ်မြေသို့သွားသည် အလည်းခနိုင်းစတင်သည်။ သည်ခနိုတွင် မဲလ်ပေါ် (Malpais) ဟုခေါ်သော ဇွဲဟောင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသို့ သူတို့ ရောက်ရှိသည်။ ကမ္မာနိုင်းတော်က မြှော်လိုက်ခုတ်ကာ သီးခြားပယ်တားသည်။ လိုင်းစေနေး၌ လင်ပါ (Linda) ဆိုသော အမျိုးသမီးတော်ယောက်နှင့် တွေ့ရသည်။ အမျိုးသမီးက ကမ္မာနိုင်းတော်ကြောင့် စတုရန်းမြှော်လိုက်ခုတ်ကာ သို့ မဲလ်ပေါ်သို့ အောက်ရှိရှိစွာ မတော်တဆ ထိုးကိုကိုယ်ရှိပါ ဖြစ်သည်။ ၂၀ - ၂၅ နှစ်ခန့်က အောက် တော်ယောက်နှင့် ဘတ္တု မဲလ်ပေါ်သို့ အောက်ရှိရှိစွာ မတော်တဆ ထိုးကိုကိုယ်ရှိပါ ဖြစ်သည်။ မဲလ်ပေါ်၌ ရွှေးလူရှိုင်းများလို့ နေထိုင်ရင်း ရွှေးအမည်ရှိ သားတော်ယောက် မွေးသားသည်။ ရွှေးမှား အတ်လမ်း တစ်ဝက်လောက်ရောက်မှု ပါဝင်သော်လည်း အမှန်စင်စစ် သည်ဝဲဗ္ဗာ၏ အခိုက်အတ်ကောင် ဖြစ်သည်။

လယ်နိုနာက မဲလ်ပေါ်ကို ည်စ်ပတ်သော၊ ပစ်စလက်ခတ်နိုင်သော စိန်းမတွေက လူကလေးထော်တွေ အကောင်လိုက်မွေးသော လူ့အဖွဲ့အစည်း ဟုမြင်ကာ လုံး၊ မနှစ်ဖြို့နိုင်။ သို့သော် ဘားနှုံးကတော့ မဲလ်ပေါ်၏ စလော် စရိတ်တွေကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ရွှေ့နိုင်လည်း သာဘောကျသည်။ ရွှေ့က အမေရိကလောတိ တိုင်းရှင်းသား လူနီ (Zuni) လူများကြားမှာ လူနီနှင့် ခရစ်ယာန်နောသော ဘာသာဝလျှပ်ဖြင့် ကြိုပြုင်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထိုပြုင် မိခင်က သင်ကြားပေးထားသေးဖြင့် စာလည်းဖတ်တတ်သည်။ သည်တစ်ကိုရှိ၍ ထူးသည်က ကမ္မာနိုင်းတော်တွင် ဖတ်နှုန်းမှုသောက်ဖြစ်သည့် ရှိတ်စပီးယား (William Shakespeare) ကို သူသိနေခြင်း ဖြစ်၏။ သူက ရှိတ်စပီးယား၏ စာပေါင်းချုပ် အဟောင်းကြီးတစ်ဦးတို့ ရွှေးရှေးပါးပါး ရရှိကာ ကျေည်က အောင် ဖတ်ရှုပြီး ဖြစ်နေသည်။ သူ စကားပြောလျှင် ရှိတ်စပီးယား၏ ရသွားအနွဲ့တွေ၊ အတွေ့အကျိုးတွေ၊ အတွေ့အကျိုးတွေ၏ပါသည့် ထိုးမိသော စကားတွေကို အကွက်ဆိုင် စိုင်း ကိုးကားပြောဆိုလို့လှို့သည်။

ဘားနှုံးနှင့်ဗုံးတွဲပင် ရွှေ့ကလည်း သူတို့လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ အပြင် လူ တစ်ယောက်ဖြစ်ရော့ မဲလ်ပေါ်၏ ပြုပင်ပါး အခြားကမ္မာကို သူတွေမြင် ချင်စိတ် ထက်သန်နေသည်။ ဘားနှုံးက လင်ခါနှင့်ရွှေ့ကို လန်ခန်းသို့ ခေါ်သွားရန် သဘောတူလိုက်သည်။

ကမ္မာနိုင်းတော်ကို အလည်းလိုက်ရုပ်ရည် ဆိုသည့်အခါ လူနှစ်ဗျွ် အလွန် စိုင်းသာသွားသည်။ သူက မိခင်ထဲမှ ပြောစကားနှင့်ပင် ထိုးမိသော အထူး သဘောကျနော်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူမြှော်မြှင်ချုပ်း နှစ်သက်မိသော ချုပ်စရိတ် လယ်နိုင်းယောက်မှု ပေါ်သွားပါ။ သူမြှော်မြှင်းတို့ ကောက်ရွှေ့တွေ၏။ The Tempest ပြောတဲ့ ထဲတွင် Miranda ပြောခဲ့သည့်စကား။ သည်စကားထဲမှာ သူ အနှစ်သက်ဆုံး စာလုံးစာ "O brave new world" ဖြစ်သည်။ "O brave new world" ဆိုတာ တို့ သူ တယ့်ဖွဲ့ ရွှေ့တွေ၏။ ထူးကဲကောင်းမှုနှင့်သော သို့ကြိုပြုကိုခေါ်စားနားသော အျောက်သရေမဟန်လာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသော 'စြုပြန်းတော်သစ်' ဟူ၍။

နိုင်းတော်သစ်ထဲ သူတော်ယောက်ရွှေ့သို့သွားသည့်အခါ၏ဗျွ်မှ ယဉ်ကျော်၏ ချင်း လုံးဝဆောင်ကျင်လွှာနေသည်။ အနေအထားတို့ သူ အလန်တော်အေး တွေ့သော်လည်း သူ တစ်သက်လုံး ယုံကြည်ကိုင်စွဲလာသည်။ နှစ်းစံတန်းတွေနှင့် ပြောင်းပြန်တွေချည်း ဖြစ်နေတာ သူတွေရသည်။ သူ အထင်ကြုံးသားသော

နိုင်တော်သစ်ဟူသည် မိခင်ဆိုသော မွန်မြတ်သည့်ဝါယာရဲ မိသားစုဟူသော နွေးတွေသည် အသုံးအနှစ်များကို အလန့်ဟုသောတော်သည် ပတ်ဝန်းကြီး ဖြစ်နေသည်။ လက်ထပ်ထိုးမြားခြေးဆိုတာ နှစ်ယောက်အတူ ထာဝါ ဆိုတာတွေကို ဖောက်ပြန်သော အဲဖုံးထိုးလန်ဖွံ့ဖြိုးပြုသော ခံလွှာအပြုအစွဲ မိတ်တော်တွေ ဟုမှတ်ယူသော လူအဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်နေသည်။ သည် နိုင်တော်တွင် လူများအားလုံး အမြဲပေါ်ချင်နေသည် ဟုဆိုသော်လည်း သည် လို အနေအထားများ ရှိနေစေရန်အတွက် လူအဖွဲ့အစည်း တစ်ရှင်လုံးကို ပုံစံချိန်းပေါ်ထားတာ လူအသေးသေး၏ လွတ်လပ်စွာ ရွှေချယ်ခွင့်၊ မိမိအနွေကို လွတ်လပ်စွာ ဖော်ပြခွင့်များကို ထိန်းချုပ်ထားတာ၊ မိတ်ကူးညာက် တွန်းမြှေးမှု၊ စုံဝင် လေ့လာမှု၊ အသိပညာ ရှာဖွေများကို ကန္တသတ်ပိတ်ပင်ထားတာ၊ အဲသည်ဟာ တွေအားလုံးကို သူ တွေ့မြင်ကာ လုံးဝလက်မခံနိုင် ဖြစ်နေသည်။ ဥုံး၏ မိတ်၏ နိုင်တော်သစ်မှ လူသားများ၏ ပေါ်ချင်မှုဆိုတာတွေသည် အသက်မပါ အစစ်မှုန်မဟုတ်၊ အတူအယောင်များသာ ဖြစ်သည် ဟုမြင်နေသည်။

သည်အတွင်း သားကောက်နှင့် ပုံစံသွင်းစင်တာမှ ညွှန်ကြားရေးမှုက ဘားနှုံးအား သူ၏ ခံလွှာအပြုအမှုများအတွက် ပြစ်တင်ဝေနှစ်ရှုံးမှုများကို ဌာနရှိ ကောက်နှင့်အလုပ်သမားများ ရှေ့မှုပင် ပြုလုပ်လေသည်။ ညွှန်ကြားရေးမှု၏ အပုံစံချစေဘားများကို ပုံစံ(က)စလေက ကမ္ဘာနိုင်တော်တွင် လွှဲမြှုပ်နှံနေသည် အလုံးခု ချုပ်ကိုင်မြှုပ်နှံမှု ယနှစ်ရား၏ လက္ခဏာတစ်ရှုံးအပြု ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။ သတ်မှတ်ထားသောပုံစံမှု အနည်းငယ် တိမ်းစောင်းလျင်ပင် လူအဖွဲ့အစည်းအတွက် အန္တရာယ် ဟုမှတ်ယူကာ သည်ခံလေ့မရှိ ဟူသော ဖြစ်သည်။

သို့သော ညွှန်ကြားရေးမှု၏ ပြင်းထန်သော စကားများအဆုံးတွင် ဘားနှုံးက စင်တာရှိ ပရိတ်သတ်များအားလုံး ရှေ့မှုပေါ်သို့ လင်းရှိနှင့် ညွှန်ကြားခေါ်ယူကာ ဘယ်သူသယ်ဝါများဖြစ်ပြောကြော်း ဖော်ထုတ်ပြုသလိုက်သည်။ လင်းရှိမှာ ညွှန်ကြားရေးမှု မေးလျှော့ထားခဲ့သည့် ကစ်ခါတ္ထ်းက သူ၏အဖော် ဖြစ်ပြီး ရွှေ့ကမူးလုံးနှင့် လင်းရှိတွေ မျှေးသောသား ဖြစ်သောသည်။

ပရိတ်ရှေ့တွင် ဖော်ထုတ်ဖွင့်ချခဲ့လိုက်ရသဖြင့် ညွှန်ကြားရေးမှု အရှုံးရကာ ရာထူးမှ နှစ်ထုတ်သွားခဲ့သည်။

ဥုံးက လန်ဒန်တွင် တင်(မ)ဟိုနိုင်ပောင်နှင့်လည်း တွေ့ဆုံးရသည်။

ချက်ချင်းပင် သူတို့နှစ်ဦး ရင်းနှီးခင်မင်သွားကြပြီး မကြာခကာ ဆုတော်ကာ စာပေအကြောင်း အေးအေးကြော်သည်။ အထူးသဖြင့်က ရှိတ်စပ်းယား၏ လက်မှာ များ အကြောင်း ဖြစ်သည်။

သည်အတွင်း ဥုံးက လယ်နိုနာအား တကဗ်ဖွဲ့စွဲလမ်းပင် ချစ်ခင် နှစ်သက်သွားမီသည်။ သို့သော သူတို့နှစ်သက်သော လယ်နိုနာသည်လည်း နိုင်ငံ တော်သစ်ရှိ အမြားအမြား အမျိုးသမီးများနည်းတူ အဖော်ယောကျား အများ အပြား ထားရှိသည့်အပါ သူ ထိတ်လန့်တို့နှင့်သွားခဲ့ရသည်။

သည်နောက်တွင် ဥုံးအတွက် အကြေးအကျယ် ထိခိုက်စရာကိစ္စတတ်း ပြုပြန်သည်။ သူမြို့ခင် လင်းရှိ ကွယ်လွန်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ သည်တွင် သက်ပြီး ဆွယ်အဲများနှင့် သေအုံများလူများအပေါ် ထားရှိသည့် စိန်င်းသား တို့၏ သဘောထားနှင့် ဆတ်ဆပ်များကို လုံးဝနား မလည်နိုင်၊ လက်လည်း မေးနိုင် သဖြင့် သူပေါ်ကွဲသည်။ ဆေးရှုံးမျိုး အတိနိုင်အယ်လတာ အမှုတင်းအချို့ အား စိုးမိုးအုပ်ဆူးမှု အနောက်အဖွဲ့မှု လွတ်ပြောက်အောင် ကယ်တင်ရန် ကြေးပမ်းသည် အနေဖြင့် ငါးတို့အတွက် နေစိုင် ခွဲတမ်းအဖြစ်ပေးသည့် ဆိုမာ ဆေးပြားများကို ပြတော်ပေါ်ကုန်မှု လွင့်ပစ်သည်။ သည်အတွက် ဆူဆူပူပူ ရှုံးရှင်း ဆန်ခတ်တွေ ဖြစ်ကြသည့်အပါ သူအား ကယ်တင်ရန် ဘားနှုံးနှင့် ဟင်းမှု တို့မြှင့်တို့ ရောက်လာကြသည်။ သို့သော ထိစဉ်ပင် ရဲများရောက်ရှိကာ ဆိုမာ ဆေးငွေ့ရည်များ အိပ်မွေ့ချ တော်တာများ သုံး၍ လူထုတို့ ပြုပြန်သက်စွဲ ငါးတိုးတိုးလို့ ရေးခေါ်ဆောင်သွားသည်။

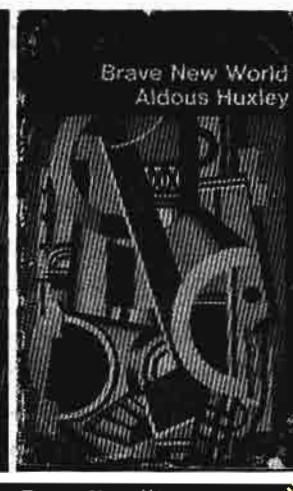
■

ထိုနောက်တွင် ကမ္ဘာ့အစိုးရကြေး၏ အနောက်ခြေရောပဆိုင်ရာ ကွပ်က ရေးမှု၊ မူစတာ့သာမွန်(၁) (Mustapha Mond) က ငါးတို့ သုံးယောက်နှင့် တွေ့ဆုံးသည်။

ဥုံးက ပံပြန်င်းတော်သစ်၏ အစိုးအမှုများကို အပြင်းအထန် ဝေဖွဲ့ဆည်းခြင်း(၁)က ဆင်ခြေဆင်လက်များရွှေ့ပြု ခုခံကောက်ယူသည်။ မိမိထိုး စိမိဆောင်ရွက်ချက်အားလုံးသည် နိုင်ငံတော်ပြုမြှုပ်နှံရေး ဆင်းရည်ရွယ်ချက်များ ထမြောက်အောင်ပြင်းပြုပြန်ကြော်း အေးခြားသည်။

မွန်း(၁)က ဘားနှုန်းနှင့် ပဲင်း(၂)ဟိုမြတ်ကို ကျွဲ့အစိုးရ၏ နယ်နှင့် နိုင်ငံသားများ ထားရှိရာ ကိုလိုနိဂုံးအသေးထဲတွင် တစ်ခု အပါအဝ် ပြစ်သည့် ဟောက်ကလန်ကျွဲ့စုသို့ ပိုသည်။ ငြင်းပို့အား ငြင်းပို့နည်းစေ အတွေးအခေါ် စာယူအဆ လွှတ်လပ်ချင်သူများ စုစေးနေထိုင်ရာ အမျိုးသိမြှော်ပြစ်ရာ ပြစ်ဝက်ခတ်ရာ မရောက်၊ ဆုနှံပြိုင်ရာပင် ရောက်သည်ဟု သူဆို လိုက်သေးသည်။

အကြောင်း ရောသည့် စကားချိုးတစ်ခုတွင် အကယ်၍ ယခုအချိန်တွင်သာ BNW ကို ပြန်ရောမည်ဆိုက ရွှေ့ချယ်စရာ အလယ်အလက်လမ်း သို့မဟုတ် အလယ်အလတ် လူ့အဖွဲ့အစည်း ပုံသဏ္ဌာန်တစ်ခု သူ ဖော်ပြပြန်လိမ့်ဟည် ဟုဆိုခဲ့သည်။

အယ်လာပ်(စ) ဟပ်(က)နေ့နှင့် Brave New World ပုဂ္ဂိုလ်

ပြောင်းသွားသည့် အသွင်သစ္ာန်များအားဖြင့် တောက်လျှောက်ပါဝင်နေခဲ့သည်၊ သည်အတဲ့တွင် အလွန်ကဲခံးကား စက်မှုလုပ်ငန်းရှင် မော်တော်ကား သူတွေ့ကြီး ဟင်နိမ့်မြို့နှင့်ပတ်သက်သည်။ BNW ထဲတွင် စံနိုင်ငံတော်သစ်က လူတွေ့သည် ဘုရားတ မည့်နေရာ၌ ဖို့ကို တကြသည်။ Oi, God! ဟုမဆို Oi, Ford! ဟုဆိုကြသည်။ ရင်ဘတ်တွင် ရွှေလက်ဝါးကပ်တိုင်အစား T ပုံ သစ္ာန် ရွှေခွဲပြားလေးများကို ခွဲကြသည်။ ထိုစဉ်က အမေရိကန်တစ်ပြည် လုံးကို လွှမ်းသွားသည့် ဟင်နိမ့်မြို့၏ မော်တော်ကားကို ညွှန်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။

ဝေဖန်သူများက BNW တွင် လိုင်ကိစ္စကို အသားပေးလွှန်းသည် ညွှန်သမ်းသည်၊ စာရိတ္ထပုဂ်စေသည် စာဖြင့်လည်း စွဲစွဲကြသည်။ စင်စစ် BNW ၌ အချိုဝါထွေများမှာကဲ့သို့ ဖို့မဆက်ဆံမှုများကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း သရုပ်ဖော်ရေ့မှုများ လုံးဝမပါရှိပေး။ သို့သော် စံနိုင်ငံတော်တွင် လိုင်ကိစ္စကို မည်ရွှေမည်မျှ အေးခြုံပြုကြသည့်အကြောင်း၊ အဖော် အများအပြား ပြောင်းလဲ၍ ဖို့မ ဆက်ဆံမှုပြုကြကြောင်း၊ ရေးသားချက်များအတွက်ပင် အချိုက်က ကန့်ကွက် ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒိုင်ယာလန်ပြည်ရှိ ဆင်ဆာဘုတ်အဖွဲ့ကဆိုလျှင် စာအုပ် စတင်ထဲတ်ဝင်သည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်မှာပင် BNW အား အထက်က စွဲစွဲချက်များအားဖြင့် သူတို့တိုင်းပြည်၌ ပိတ်ပင်တားမြစ်ခဲ့သည်။

စံနိုင်ငံတော်သားတို့ ဆိုမာသေးပြားများ မပြတ် သောက်သုံးကြပုံ အကြောင်း၊ ရေးသားချက်များမှာလည်း ပိတ်ကို ပြောင်းလဲစေတတ်သည် (တရားမဝင်) ဆေးဝါးများ သုံးစွဲလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်အောင် လှုံးဆော်အသားပေးရာ ရောက်သည်ဟု အချိုက် မှတ်ယူကြသည်။

အမေရိကန်ပြည်ရှိ စာသင်ကျောင်းများတွင် ပြင်ပ ဝေထွေများကို အကြောင်းအရာအဖြစ်စေ အာရာအသားလေ့လာမှုအတွက်ဖြစ်စေ ဖတ်ရှုရန် ရွှေချယ်ပေးလေ့လိုက် BNW ကို ရွှေချယ်ပေးသည့် ဆရာများရှင် BNW ကို မနှစ်သက်သော ကျောင်းသာမီဘများအကြား မကြောခေါ် ပြသနာတက်ရလေ ရှိသည်။ နမူနာအချိုပြုရသော်။

၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် မေရိလင်းပြည်နယ်ရှိ ကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ အင်လိပ်စာပြုဆရာက စာသင်သားများအား ကျောင်းသင်ခန်းစာအဖြစ် BNW ဝေထွေကို ဖတ်ရှုစေရာ၊ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က မနှစ်သက်သဖြင့် ဆရာအား အလုပ်မှ ထုတ်ပယ်သည်။ ဆရာက ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ လုပ်ရည်။

အကြောင်းပြုပေးပထမပြင်ဆင်ဆုက်ပါရရိုင်ခွင့်များကို ဆိုဖောက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားပြီး၊ သူ့အား ပြန်လည် ခန့်ထားပေးရန် တောင်းဆို သည်။ ခရိုင်တရားရုံးက သူ့တောင်းဆိုချက်ကို ပြုခြင်းပြုသည့်အတော် အထက် ရုံးဆို တင်သည်။ အထက်ရုံးမှ တရားသူကြီးက အုမှုကို ကြောနာပြီးနောက်တွင် အလုပ်မှ ဖတ်ပယ်ခံရခြင်းပြုခြင်း မဟုတ် မူလကတည်းက ဆရာသည် အမြတ်စီးခဲ့ မဟုတ်သောကြောင့်သာ ဖြစ်သည်ဟု သိုးသပ်ကာ ခိုင်ရုံး၏ အဆုံးအဖြတ်ကို အတည်ပြုခဲ့သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ဗုဏ်နှီးယားပြည်နယ်ရှိ ကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ ကျောင်းအပ်လုပ်သူက သမိုင်းဆရာအား ကလေးများအတွက် သင်ခန်းစာ အဖြစ် BNW ဝေထွေ ဖတ်ခိုင်းထားခြင်းကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းပေးရန် ပြောဆို သည်။ ဆရာက မရှုပ်သိမ်းသည့်အတော် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ဆရာအား ငြားရမ်းထားသည့် သက်တမ်းကာလ မပြည့်သေးမိပင် တာဝန်မှ ရပ်စေခဲ့သည်။

အလားတူ BNW အား ကျောင်းသင်ရှိုးသွေးတမ်းမှ ပယ်ဖျက်ရန် တင်ပြုမှ ကျောင်းစာကြည်တိုက်မှ ဖယ်ရှားရန် တောင်းဆိုမှုများမှာ ယုနှစ်ရိုင်းအထိ ဆက်လက်တည်ရှိနေခဲ့ ဖြစ်သည်။ ကန့်ကွက်သူတို့ ဖော်ပြုသည့် အနိက အကြောင်းများတွင် လိုင်ကိစ္စကို မူယစ်ဆေးကိစ္စတို့အပြင် အဆုံးမြင် အပျက်တွေးများကို အားပေးခြင်း၊ စိတ်ဓမ္မတောင်းစေခြင်း၊ အိမ်ထောင်စေရန်စနစ်ရှင်းစိုးစာ စွဲအတန်ဖိုးများကို ရတိမဲ့မြှင့်ပြုစေခြင်း စသည်များလည်း ပါဝင်သည်။ အမေရိကန် စာကြည်တို့ကို အသင်းက ထုတ်ပြန်သည့် ၁၉၉၀ - ၂၀၀၀ ခုနှစ်များအတွင်း တရားဝင် ကန့်ကွက်ခြင်း အခံရရုံး စာအုပ် ၁၀၀ စာရင်းတွင် BNW အား အမှတ်စဉ် ၅၂ နေရာ၌ ဖော်ပြုထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

အပြင်းအထန် ဝေဖန်ကို အကြောင်းပြုခြင်းဖြစ်သည်။ အမြတ်အမြှေးပင် ရှိခဲ့သည်။ BNW ဝေထွေ ကို အခြေပြုကာ ရေဒီလိုအစိတ်အစဉ် ရုပ်ရှင်းစာတော်လမ်းနှင့် ဝင်တပ်ပြုကာ ရေးပေါ်တွက်ခဲ့သည်။ BNW ကို ပြုခြင်းတုပ်ရောသားကြသည့် အနိုင်းရှုံး အနာဂတ်လုံးအဖွဲ့အစည်းများအကြောင်း ဝေထွေကာလမ်းများလည်း အများအပြားပင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။

ပြီတိသုဒ္ဓ ပြတိက်စာကြည့်တိက်နဲ့ သမိုင်းဝင် စာသမားများ

ပြီတိသုဒ္ဓ ပြတိက်စာကြည့်တိက် (British Museum Library) ဆီသည်က နိုင်ငံတော် စာသမားလောက တွင် ထင်ရှားခဲ့သည့် စာကြည့်တိက်ကြီး တစ်ခု ဖြစ်သည်။

၁၇၅၃ ခနှစ်တွင် လန်ဒန်ပြီးခြေ ပြီတိသုဒ္ဓ ပြတိက် ဟူသည်ကို ထူထောင်သည့်အခါ ယင်းနှင့် အတူ ပုဂ္ဂိုလ်စာအုပ်များဆိုင်ရာ ဌာနခွဲ (Sir) စာကြည့်တိက် တစ်ခုလည်း တစ်တွဲတည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ ကနားတွင် ခုတိယပြောက် ရော့ချုပ်ဘရင်၏ သမားတော်ကြီးလည်းဖြစ် တော်ဝင်ပညာရှင် အသင်းကြီး (Royal Society) ၏ ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သည့် ဆာဟန်(၁)ဆလုံး (Sir Hans Sloane) ပိုင် စာအုပ် စာတမ်းများဖြင့် စတင်ခဲ့ပြီး၊ ထိနောက်တွင် အက် ဒဝပ် ဟာလေ၊ ရောဘတ် ဟာလေ၊ ဆာရောဘတ် ကော်တွန် စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပြီးများ၏ စာအောင်မှုများ ခုတိယပြောက် ရော့ချုပ်ဘရင်နှင့် တုတိယပြောက် ရော့ချုပ်ဘရင်တို့၏ တော်ဝင်စာကြည့်တိက်များ ဖြစ်၍ စွက်ရရှိသည့်အပြင် ပြီတိန်တွင် ထုတ်သည့် အောင် စာတမ်းမှန်သမျှ တစ်အုပ်စီ အခဲ့ ရယူနိုင်ခွင့်လည်း ရှိခဲ့ရာ တဖည်းဖြည်း ကြွယ်ဝါယာသည်။

ဤသိဖြင့် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ လောက်က စတင်ကာ မြတ်သွေ့ ပြတိက် စာကြည့်တိုက်သည် နိုင်ငံတကာ စာသမား အသိင်းအရိုင်းက လေးစားအားကျရသည့် အသိပညာ တူးလိုလိုကြီးတစ်ခု အပြို ထင်ရှားကျော်ကြားလာခဲ့သည်။

တစ်ဖက်တွင် စာကြည့်တိုက် အသုံး ပြု သူများလည်း တိုးပွားသထက် တိုးပွား လာရာ ပြတိက်အဆောက်အဦးကြီးထဲတွင် စာဖတ်ခွန်းနေရာသစ်တွေ မပြတ် တိုးချွဲ နေရသည်။

စောင်းပိုင်းကာလက သည်စာကြည့်တိုက်ပြီးကို ပြည့်ပြည့်ဝေ အသုံးပြုခဲ့ကြသူများထဲတွင် အင်္ဂလာရိဝိဇ္ဇာနေးဆရာတိုး ခုံးလုံး(၁) (Charles Dickens)၊ ရောမ အင်္ဂလာရိယာ ပို့ယွင်းလေပုံစွန်းကျခွဲးခဲ့ သမိုင်းကျမ်းကြီး ရေးသားသူ အက်ဒဝင်စိုက်ဘွန် (Edward Gibbon)၊ လျှော်စာ အမောအသားဖြင့် ထင်ရှားသည့် ရွာနယ်လစ် နိုင်ငံရေးသမား ဂျွန်းပိုင်း(၁) (John Wilkes)၊ အဟောအံပြောကောင်းသူအဖြစ် ကျော်ကြားသည့် ပြုတိသွေ့ နိုင်ငံရေး သူခမိန့် အက်ဒမန်ဘွဲ့ (Edmund Burke) စသည့် ပုံစွန်းကြီးများ ပါဝင်သည်။ ပြုတိသွေ့သမိုင်းဆရာ အက်ဒေးဆရာတိုး (Thomas Carlyle) မှာ သူ၏ နာမည်ကျော် ပြင်သစ်တော်လှန်ရေး သမိုင်းကျမ်းကြီး ပြုစုန်းအတွက် စာကြည့်တိုက်သို့ အခေါက်ပေါင်းများစွာ သွားရောက်ရပြီး ထိုင်ခံနေရာ မရသည့် အခါးများတွင် လျေကားထစ်မှာပင် ထိုင်၍ သူတေသနပြုရသည် ဟုဆိုသည်။ ကာလိုင်း(လ)နှင့် ခေတ်ပြိုင် ထိုင်ခံ နေရာ ရှာရသူများတွင် အထက်က ပုံစွန်းကြီးများအပြင် ဝိဇ္ဇာရေးဆရာတိုး ဆာ ပေါ်လတာ စကော်(Sir Walter Scott)၊ အမိုးယုတ္တ စကား၊ ဆန်ကျင်ဘက် စကားများကို စုစည်းဖော်ပြသည့် နာမည်ကျော် Roget's Thesaurus (မူရင်းနာမည် အပြည့်အစုံမှာ Thesaurus of English Words and Phrases) ကျမ်းကို ပြုစုသူ ပိတာမှုခံရော်ရေး (Peter Mark Roget)၊ ဝိဇ္ဇာရေး ဆရာတိုး သူတေသန (William Makepeace Thackeray)၊ ကဗျာဆရာ ရေး ဘတ် ဘရောင်းနှင့် (Robert Browning)၊ ဒါလ်လူးရှင်းသီးခို့ အကြောင်း နှစ်ပေါင်းများစွာ စာတွေလက်တွေ့ သူတေသနပြုကာ မျိုးစိတ်တို့၏ မူလဒေ

ကျမ်းကို ပြုစုသူ ချားလုံး(၁)ဒါဝင် (Charles Darwin) စသည်တို့လည်း ပါဝင်သည်။

စာအုပ်စာတိုး စုလင်သည့်အတွက် အားကိုး ပြုကြသောလည်း အသည်တုန်းက စာဖတ်သူတွေမှာ အဆင်မပြောတွေ ရှိခဲ့သည်။ စာကြည့်တိုက်မှာ ကြောရှည်ထိုင်လျှင် ခြေထောက်တွေ တအားကြီးအေးပြီး ခေါင်းတွေ ပူလာသည်။ Megrim's ခေါ် စာကြည့်တိုက် (ပြတိက်) ခေါင်းကိုက်ဝေးနာ (museum headache) ခံစားရသူတွေလည်း အတော်များသည်။ ပြီး museum flea ဟု အမည်ပေးထားသည့် ဘာကောင်မှုန်း သေသေချာချာ မသိသော အလုံးအမွှားများကိုက်သည် အက်ကိုလည်း ခံကြရသည်။ စာအုပ်သို့က်ထက် ခုံကွဲမှာ ဖြစ်သဖြင့် စွဲလောက ဝေးနာများ ဟုပ်ပို့ရပါမည်။ သည်ဟာတွေ အပြင် နောက်ထပ် ညည်းတွားကြသည်က ဝန်ဆောင်မှုကိစ္စ ဖြစ်သည်။ စာကြည့်တိုက်၏ ဝန်ဆောင်မှုတွေက သည်ဘက်ခေတ်မှာလို စနစ်တည် မရှိသေး။ ကက်တလောက်စနစ်ကိုပင် စိတ်တိုင်းကျေလောက်အောင် ပြည့်ပြည့် ဝေးနာကောင်အထည် မဖော်နိုင်သေး။

သို့သော ကောင်းသည့်အချက်ကတော့ စာကြည့်တိုက်က ပြသနာ တွေကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် တော်ဝင်ကော်မရှင်တစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းကာ စုစုံမေးမြန်းခြင်း ဖြစ်သည်။

စာကြည့်တိုက်ပြီး ခေတ်မိတိုးတက်အောင်၊ စာဖတ်သူများအတွက် စိတ်တိုင်းကျ အနေအထား ဖန်တီးပေးနိုင်အောင် ပြပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ပေးရာ၌ အမိန္ဒရာအကျော်းပုံးပုံးလိုလောက အင်တိနီယို ပန်နှစ် (Antonio Panizzi) ဖြစ်သည်။ ပန်နှစ်သို့ အီတလီ တော်လှန်ရေး သမားတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး အတိမြေ့မှ ထွက်ပြီး တိမ်းရောင်ကာ အင်လန်တွင် ထာဝရ မီးလွှာ နေရသူ ဖြစ်သည်။ စောင်းပိုင်းတွင် သူက စာကြည့်တိုက်ရှိုး၏ ပုံနှိပ် စာအုပ်များ ဆိုင်ရာ တာဝန်ခံအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံပြီး၊ ၁၈၅၆ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ စာကြည့်တိုက် မူးသွားပါ ဖြစ်လေသည်။ သူက စာကြည့်တိုက် အလုပ်ကို အလွန် စိတ်ဝင်စား၍ ကက်

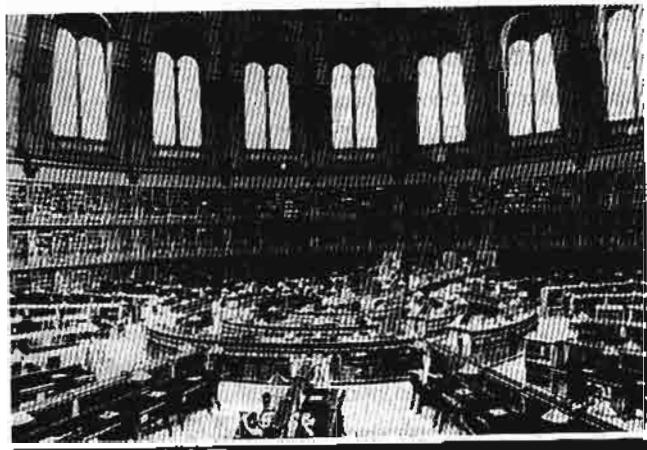

အင်တိနီယို ပန်

တလောက်စနစ် ပြည့်စုံကောင်မွန်ရေး စာအုပ်များနှင့် စာဖတ်သူများ အတွက် နေရာလုလောက်စွာ ရှိရေး၊ စာကြည့်တိုက်အမှုထမ်းတွေ သွက်လက် ထက် မြတ်စွာ အလုပ် လုပ်ကိုင်လာရေးနှင့် မနေမနား အားထုတ် ကြီးပင် သည်။

စာကြည့်တိုက်မှုများ မဖြစ်မီကတည်းက စာကြည့်တိုက်ကြီး တစ်ခုလုံး ကိုစွဲကို သုကြိုးပမာ မပြတ် အာရုံဝင်စားပြီး လုပ်ကိုင်လာခဲ့ရာ ၁၈၅၂ ခုနှစ် တွင် ကြီးကျယ်သော စိတ်ကုံးတွင် ရသည်။ ယင်းက ပြတိက်စာကြည့်တိုက် အဆောက်အအုပ်စုတွင် နှင့်သည် ပန်ခြေကိုလပ်ကြီးတွင် မရာမ စာဖတ် ခန်းကြီးတစ်ခု ဆောက်လုပ်ရန် ဖြစ်သည်။

သည်ကွက်လပ်ကလည်း ရာအင်နှင့် ဖြစ်သည်။ အချစ်ရေး လူမှုမေး စာသည် အကြောင်းများကြောင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြတ်ရှုံးရန်အထိ ပို့ပုံကွဲ ဖြစ်ခဲ့ကြသွေးတွေ သည်နေရာမှာ ချိန်းချက်တွေ ဆုံးကာ မာချင်းယှဉ်ခုတ်ကြ သေနတ်ချင်း ယှဉ်ပစ်ကြလေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတုန်းက ထွန်းကားခဲ့သည် ထိုးဓလေ့တစ်ခုအရ အဲသည်လို့ စိန်ခေါ်ပွဲ (duel) တွေ ကျင်းပေးခဲ့သည် ထိုးနေရာ၌ ပန်နှစ်ဦး စိတ်ကုံးအတိုင်း စိသုကာက ပုံစုတတ်သည် စာဖတ်ခန်း ပို့ကြီးတစ်ခု (Round Reading Room) ကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ကျယ်ဝန်းသော အောက်ခြေအထိုင်းပေါ်တွင် ပြင်မောက်သော စက်ဝန်းခဲ့း မှုက်နာကြုံကြီး မိုးကာထားသည် မရာမ စာဖတ်ခန်းကြီးမှာ အတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာ

ပို့ကြီးဝင် စာဖတ်ခန်းကြီး

သည် စာသမားအဖို့ မိမိ ဝတ်ပြကြုံးကွယ်ရာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ဘုရားကောင်းမျိုးမထဲ ဝင်ရောက်လာရသည့်ပမာ ဝင်းသာပိတ်နှင့် ကိုင်းမို့ ကြည့်ညိုစိတ်များ ယိုစိတ်စရာ ကောင်းလှသည်။ ပိသုကာရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် လည်း ခန်းမကြုံးမှာ သွန်းသေး ကွန်ကရို့နှင့် မှန်တို့ပြင့် အမိုက် တည်ဆောက်ထားပြီး သူ၏အောင် နောက်ဆုံးပေါ် အနောက်အဖွဲ့အစည်း လေဝင်လေဖွေ့ကို စနစ်မှုးကိုလည်း အထိုးပြုထားရာ ၁၉ ရာစွဲ နှစ်အလယ်ပိုင်း ကာလအဖို့ နည်ပညာအရ စံနမူနာပြုလက်ရာတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ခန်းမကြုံး ပတ်ပတ် လည်ရှိ စာအုပ်စင်ရှုံးများကို သပေါင်သပြားများဖြင့်ပင် တည်ဆောက်ထားရာ စာအုပ်တို့၏ အေးချိန်ကို သာမက မိုးတော်းကိုပါ ခံနိုင်ရည် ရှိစေသည်။ စာအုပ်စင်အဆင့် (shelf) များအားလုံးအက်၍ တန်းစီလျှင် အရှည် ၂၂ မိုင်ဗျာ ရှိရာ ခန်းမထဲရှိ စာအုပ်မှာကို ချင့်တွက်ခွင့်များနှင့်ပေါ်သည်။ ၁၈၅၇ ခုနှစ် မေလတွင် စတင်ဖွင့်လှစ်သည့် ၄၂းစာဖတ်ခန်းပို့ကြီးသည် နောက်နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်တိုင်အောင် နိုင်ငံတကာ စာသမားဓလောကတွင် ထင်ရှုံးသော ပညာရှာဖွေရေး ပဟိုဒ္ဒာနတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

ပန်နှစ်ဦး တိုင်းတစ်ပါးမှ ရောက်လာစက အလွန်ဆင်းခဲကျပ်တည်း ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ပိမိနှင့် ဘာဝတူ လူမှုများအပေါ် စာနာစိတ်ရှိသည်။ သူက သည် စာကြည့်တိုက်ကြီးကို ကိန်းပရစ်၊ အောက်စို့ စသော တွေ့သို့လိုကြီးများသို့ မတက်ရောက်နိုင်ကြသူများအတွက် ပိမိဘာသာ လေ့လာသည်းပူးစရာ ဆင်းရဲ သား တွေ့သို့လိုကြီးတစ်ခု ဖြစ်အောင် ဖန်တီးပေးချင်သည်။ တော်လှန်ရေး တွေ့ပြင်းထန်နေသည် ဥရောပတစ်ခွင့်မှ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်လာကြသည် ပညာတတ်များအတွက်လည်း နိုနားစရာ အသိပညာနှင့်ကျင်တစ်ခု ဖြစ်စေ ချင်သည်။ ၁၈၆၆ ခုနှစ်အတွက် စာကြည့်တိုက်အသုံးပြုသူများ လက်စွဲစာအုပ် တွင်၊ နိုင်ငံရေးအရ ထွက်ပြေးတိမ်း ရှောင်လာသူ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း စာဖတ်ခန်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခွင့်ပြင်းပယ်ခြင်း မခံရစေရဲ့ ဟူသောအောက် တစ်ခုကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားရာ ပန်နှစ်ဦး စောနာကို ထင်ရှုံးသို့ စေသည်။

တကယ်လည်း ဥရောပတစ်ခွင့်မှ ခိုလှုသူ ထိပ်သီး ပုဂ္ဂိုလ်အများအကြောင်း ပင် သည်စာဖတ်ခန်းကြီးမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ မွေ့လျှော့ခွင့်ရဲ့ကြသည်။ ဒုမ္မားအားဖြင့် ကွန်မြှုန်စိတ်ဝင်စောင်ကြီး ကားလုံမှုက်(၁) (Karl Marx) ဒာရီးတုံး (Das Kapital) အတွက် သုတေသနပြုနေစဉ် သူ့ထိုင်သည် ဖော်ပြန့် မလှုပ်

မကမ်း တစ်နေရာတွင် ရွှေ့ရှား မင်းမှတ်မင်းသားကြီး ခရီးပေါ်(က)ကင် (Prince Peter Kropotkin) က ပြုတိသွေ့စွဲယုံကြုံးအတွက် မင်းမှတ်အောက်ကြောင်း အပါအဝင် ဆောင်ပါးများ လာရောက် ရေးသားစုပြုနေ့တော့မျိုး ပြစ်သည်။

စာကြည့်တိုက်ကြီးက စာသမားတို့အတွက် စောမအခွင့်အရေး ဖန်တီး ပေးယားသလို စာဖတ်ခွင့်ပြုကြသူများကလည်း စာကြည့်တိုက်ကြီးကို ကျေးဇူးတင်ကြသည်။ အထူးလည်း တန်ဖိုးယားကြသည်။

နာမည်ကော် အင်လိုင်တွေ့ခေါ်ဆရာတဲ့ ဘရို့ဒီယားဝါလ်(ဒ) (Virginia Woolf) က အမျိုးသမီးများနှင့် စ်လျှော့သည် ပကတိအခြေအနေမှန်ကို သိလို သဖြင့် ပြုတိသွေ့ပြုတိုက်ရှိ စာဖတ်ခန်းပိုင်းကြီးသို့ သွေ့သွားနဲ့ကြောင်း ပြောဆိုကာ 'ပြုတိသွေ့ပြုတိုက်ရဲ့ စာအုပ်စင်တွေကြားမှ ရှာမတွေ့ဘူးဆိုရင် အမှန်တရား ကာ ဘယ်မှာရှိနိုင်မှာလဲ' ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်။

အင်လိုင်စာရေးဆရာတဲ့ သတ္တရောကတော့ စာကြည့်တိုက်က စာဖတ် စားပွဲမှာ ထိုင်မိသည့်အခါိုင်း၊ မိမိမှာ အင်လိုင်လူမျိုးဖြစ်၍ သည်လိုစာအုပ် ပေါင်းပြောက်မြားစွာကို မွေးနောက်ဖတ်ခွဲခွင့်ပြု၏၊ သည်ကရသည့် အသိတရား များကို ပြန်လည်ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ပြု၏ တို့အတွက် ရင်ထဲ လိုက်လွှာ ခံစားရေားသမင်ကို တိုင်တည်၍ ကျေးဇူးစကားဆိုမိရပြောင်း ရေးသား ခဲ့သည်။

စာဖတ်ခန်းကြီးကို စွဲစွဲလမ်းလမ်း ပြတ်ပြတ်နို့ဗို့ လာနေကြသူများထဲ တွင် စားပွဲခွဲစွဲကုလားထိုင်နေရာစွဲသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း အများအပြား ရှိခဲ့ သည်။ စာကြည့်တိုက်၌ ဘယ်နေရာ၊ ဘယ်ထိုင်ဗို့ မိမိအတွက် သီးသန့်ယားပေးပါဟု တောင်းဆိုပိုင်းခွင့် မရှိ။ ဘို့သော် စာစွဲသမား စာကြည့်စားပွဲစွဲသမားများကတော့ ကိုယ်စိတ်တိုင်းကျေနေရာ သို့မဟုတ် ကိုယ်စွဲစွဲလမ်းလမ်း သံယောဇ်ထားမိသည့် ထိုင်ခွဲနေရာကို ရအောင် ပြီးစားတက်ကြသည်။ ထုံးစားအားဖြစ်တော့ စာကြည့်တိုက်ဖွင့်ချိန် မတိုင်မိ ရောက်အောင်လာပြီး အဝင်ငါးမှာ ခေါက်တွဲခေါက်ပြန်လေ့ကို အောင့်ဆိုင်းနေကာ တံခါးဖွင့်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကိုယ့်နေရာကလေးကို ပြုးလိုပြုး ဖြစ်သည်။ အင်လိုင်အဘို့ဘန် လောကတွင် ထင်ရှားသည့် Dictionary of Slang and Unconventional English အပါအဝင် အဘို့ဘန်နှင့် ရေးထဲကျမ်းများ ပြုစွဲသွေ့ ပါးထောရ်(ခု) (Eric Partridge) က T ခုတန်း အစွမ်းဆုံး စားပွဲမှာ အမြဲတိုင်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ လုံးလုံး စာကြည့်တိုက်သို့ က်ဘီးတစ်စီးနှင့် နောစဉ်ပုံမှန်လာလေ့ရှိသည်။

စွဲမလွှာပေါ်နှင့် မိမာကြော်မှတ် ၂ ကို သွေ့နေရာ အဖြစ် မူသေသတ်မှတ်ထားသည်။ စာဖတ်ခန်း ဝန်ထမ်း မှာတော့ အဲသလို ဘရှာပေရားတွေ၏ ပြီးချင်စဖွယ် ရွှေ့သွေ့ပူးကလေးတွေ အမှတ်တရ ပြောဆိုစရာ အများအပြားပင် ရှိပါသည်။

မည်သိပြုစေ သည်စာကြည့်တိုက်ကြီးရှိ ပြောက်ပြောလွှာသော စာအုပ်စာပေ အရင်းအမြဲမှားကို ပြည့်ပြည့်ဝေ အသုံးကျက် ကွဲပောင်တွေမည့် နောက်ထပ်စာအုပ်စာတစ်ဦးတစ်ဦးတွေ ရေးသားပြုစွဲသွေ့အဲသွေ့တွေလည်း မှားစွာ ရှိခဲ့ပါသည်။

စာရေးဆရာတဲ့ ဘားနှုန်းရွှာ (George Bernard Shaw) ဆိုလျှင် နာမည်မကြိုးမိ နှစ်ပေါင်းမှားစွာ သည်မှာပင်လောက သည်မှာပင်ရေးသားနှင့် သွေ့၏ စာပေဘဝကို အုတ်မြစ်ချွဲရသည်။ ဘားနှုန်းရွှာမှာ စာအားကြီးအကျယ် ဖတ်ခဲ့သွေ့ဖြစ်သည်။ သွေ့က စာကြည့်တိုက်ကြီးအား ကျောင်းတုံးက မပြည့်စုံခဲ့သည့် သွေ့၏ ပညာနေရာကို ပြည့်တင်ပေးနိုင်မည့် တိုင်းတိုင်ရှာအသိပညာသို့ တစ်ဦးအားဖြစ် သဘောထားသည်။ လူက ပိန်ပိန် အရင်တိုးရှည့်ရှည်၌ ပြီး အနီးရောင် မှတ်ဆိတ်နှင့် ဆိုတော့ သွေ့ရှုပ်က ထူးမြားသည်။ ဖတ်သည့် စာအုပ်အရေအတွက်ကလည်းမှား အကြောင်းအရာကလည်း မျိုးစုံဆိုတော့ တစ္ဆောင်းပြင်တွေသည်၏ စာဖတ်သမားအချင်ချင်းက သွေ့ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ သူ စာဖတ်နှင့် ကျယ်ဝန်းပုံကို သတိပြုမိသူများထဲတွင် လန်ခန်းစာနှင့် လောက၌ ထင်ရှားသည့် ဇာတ်သဘင်ဝန်ဖော်သမား ဒီလျှေးအား (William Archer) လည်း ပါဝင်သည်။ သွေ့တို့နှင့် သက်တူချွဲထဲ ပြစ်သော်လည်း စာချာက ဝေဖန်ချက်မှားအပြင်၊ နောက်ပေးပြုတော်ဆရာတဲ့ အစ်(က)အင် (Ibsen)၏ ပြောတ်မှားကို အင်လိုင်ပို့ဆိုတ်သံတွေကို အောင်ရေးပေးပို့ဆိုတ်သံတွေကို ပေါ်ပြု၏ အတွက်ပါ စာပေနှင့်ရှားလျှိုက်ရှိစွာ ဘားနှုန်းရွှာမှာ မအောင်ပြု၏သော ဝေဖျော်သမားဘဝ်ပြုး ရုန်းကန်နေရာပေါ်ဖြစ်သည်။ အားကျားများ ဆိုတ်ဆိုပေးသွေ့ဖြင့် နာမည်ကြိုးရှိ စာနယ်လုံးမှား စာအုပ်ဝင်းအပ်မှား ပေါ်တိုင်ရေးနှင့်ရှိစွာ သွေ့အဲရေးအသားများ ပြောင်ပြောက်လှသဖြင့် နောင်တွင် ဘားနှုန်းရွှာဟု ဟူမည့် တို့ကြီးမှာ သွေ့ဘဝ ထူးထောင်ရွင့်ရဲ့ခဲ့သည်။ သည်စာကြည့်တိုက်ကြီးမှား သွေ့ဘဝ ဆိုတ်ဆိုပေးသွေ့အဲသွေ့တွေလည်း ကျေးဇူးကို ဘားနှုန်းရွှာ အစဉ် သတိပောက်နှင့်တူသည်။ သူ ကွုယ်လွန်ခဲ့နိုင်းမှုပုံးပစ္စည်းမှားအဲ

အတိုးအမြတ်များကို ခွဲဝေပေးသည့် သေတမ်းစဉ် ပြတိသွေး ပြတိက် စာကြည့် တိုက် အတွက်ပါ ဝင်စုတစ်ခု ထည့်သွင်း ရောသားသွားခဲ့သည်။

ဘားနှုန်းရေား တော့မတ်(၁)ကာလိုင်(၁) စသည်တိန်လှုံးတူ စာကြည့် တိုက်ကြော်ကို ပြည့်ပြည့်ဝေ အသုံးပြုခဲ့သည့် အမြဲးပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအကြောင်း ပြော လိုသည်။ စိတ်ဦးစလုံးပင် ပြတိနှစ်ဦးသားများ မဟုတ်ကြေား စာကြည့်တိုက်များကြိုး ပန်နှစ်ဦး ကိုယ်ချင်းစာနာသည့် တိုင်းတစ်ပါးသား ခိုလှုံးသွားသာ ဖြစ်သည်။

ယင်းအနက် တစ်ဦးမှာ နိုင်ငံရေးတော်အမြဲးအမြဲး ရောသားသွား သည့် ရှေးခေါင်းဆောင်ကြီး လိုနင် ဖြစ်သည်။

၁၉၁၃ ခုနှစ် ရှေးခေါင်းဆောင်ရွက် ရှေးခေါင်းကို ဦးဆောင်ခဲ့သွေး လိုနင်(Lenin) (၁၈၇၀- ၁၉၂၄) ၏ အမည်ရှင်းမှာ ပလာဒီမာ အီလျှိ(ချ) ယူလိုယာနေ့၏ (Vladimir Ilyich Ulyanov) ဖြစ်သည်။ သူ အေကားမာရမီ ဆိုရှုမ်းလစ်ဝါဒနှင့် တော်လှုန်ရေး အတွေးအခေါ်များ ပြန်ချုပ်စဉ်ဗျာနောက်တာလက အဘုရင် စုံထောက်တွေ မပြတ်တော့နှင့်ကြည့်ရှုနောက်တွေဖြင့် နိုင်ငံရေးလုပ်ရှုံးမှုများကို နာမည်ရှုက်များဖြင့် လုပ်ဂိုင်ခဲ့ရသည်။ ယင်းအနက် သူ အမိကသုံးသော နာမည်တစ်ခုမှာ လိုနင်ဖြစ်၍ နောင်တွင် ဂင်းကို သူ၏ တရားဝင်နာမည်အဖြစ် ယူခဲ့သည်။

လန်ဒန်းတို့မျောင်နေထိုင်စဉ် ပြတိသွေးစာကြည့်တိုက်တွင် စာဖတ်ခွင့် လက်မှတ် လျှောက်သည့်အခါ့၍ သူ ထုံးခွဲခဲ့သော နာမည်မှာ ရှုက်တော်ခဲ့(ချ)တာ (Jacob Richter) ဖြစ်သည်။

လိုနင်သည် ၁၉၀၂ နှင့် ၁၉၀၁ ခုနှစ် အတွင်း လန်ဒန်းသို့ ၆ ကြိမ် ရောက်ရှိခဲ့သည့်အနက် အနည်းဆုံး ၅ ကြိမ်တွင် ပြတိသွေးစာကြည့်တိုက်၌ လေလာဖတ်ရှုမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သည်စာကြည့်တိုက်ကို သူ အလွန်သဘောကျသည်။ ၁၉၀၂ ခုနှစ် သူ ရောက်ရှိစဉ်က စာကြည့်တိုက်နှင့် ပတ်သက်၍ သူ ချီးမွမ်း ပြောဆိုခဲ့သော စကားတစ်ခု ရှိသည်။

‘တကယ့်တို့ ပြောစမှတ်ပြုလောက်တဲ့

ရှေးခေါ်လန်ရေး ခေါင်းဆောင် လိုနင်

စာကြည့်တိုက်တစ်ခုပါပဲ။ အထူးသဖြင့် ရည်ညွှန်းတွာနက အရမ်းကို ကောင် တယ်။ ဘယ် အကြောင်း အရာ ဖြစ်ဖြစ် သူတို့ကို သွားမေးရင် အတိတော်ဆုံး အချိန်အတွင်းမှာ ငင်ဗျား သိချင်နေတဲ့ အရာကို ဘယ်နေရာမှာ ရှာရမယ် ဆိုတာ တစ်ခါတည်း တန်းပြောတယ်။ တကယ်ပါ၊ ပြတိသွေး ပြတိက်ထက် ပိုကောင်းတဲ့ စာကြည့်တိုက် မရှိဘူးပဲ့ ဟူ၍။

လိုနင်မှာ ဥရောပနှင့် ရှေးခေါ်စာကြည့်တိုက်များကို နှစ်စင်ကျမ်းဝင်သူ ဖြစ်ရာ၊ သူနှင့်မွမ်းစကားက တကယ်ပြောထိုက်၍ ပြောသောစကားဟု မှတ်ယူ နိုင်ပေသည်။

စာကြည့်တိုက်က စာအပ်စာတမ်းသာ အစုအဆောင်းကောင်းသည် မဟုတ်၊ မိမိ လုပ်ငန်းယန်ရားနှင့် ပတ်သက်၍လည်း မှတ်တမ်းမှတ်ရာတွေ စနစ်တကျ သိမ်းဆည်းထားရှိသည်။ ဥပမာ၊ လိုနင် (ရှုက်ကော်ရှုံးချ)တာ နှင့်ပတ်သက်၍လည်း စာကြည့်တိုက်မှာ သလွန်စတွေ ကျွန်ရစ်နေသည်။

၁၉၀၂ ခုနှစ် ဒြေးလေအစပိုင်းလောက်တွင် လိုနင်သည် အဲသည် ကရိုး စကားယာ (Nadezhda Krupskaya) နှင့်အတူ လန်ဒန်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ရှေးခေါ်လိုပ်ခိုက်ရောက်တစ်လောက်ပါတ် (RSDLP) ၏ အာဘေးဖြစ်သည် Iskra (အိုးဂျား) သတင်းစာကို လန်ဒန်တွင် အခြေခိုက်ထဲတော်ဝန်အတွက် ဖြစ်သည်။ ပုံနှိပ်အလုပ်များတို့ ယခုအခါ့ မူးကို(၁) အထိမ်းအာမှတ် စာကြည့်တိုက် ဖွင့်လှုပ်ထားသည့် နေရာရှိ နှစ်ဆယ်ရာစုံပုံနှိပ်တိုက်က တာဝန်ယူယားရာ ယင်းနှင့် မလှမ်းမကမ်း အခန်းတစ်ခုမှာ အဲသို့ မောင်နှင့် နေထိုင်ကြသည်။

ပြီ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဂင်းအခန်းလိုင်စာနှစ်ပိုင် ရှုက်ကော်ရှုံးချ အမည်ဖြင့် ပြတိသွေးပြတိက် ညွှန်ကြေားရောမှုထဲ ငါးစာကြည့်တိုက်တွင် လေလာဖတ်ရှုမှုများ ပြုလုပ်ရေးရှုံးမှ အတွေ့တွေ့အတွင်းရောမှုများ မစ်ချုပ် (I. H. Mitchell) က လက်မှတ်ရေးထိုးပေးသည်။ သို့သော် ထောက်ခဲ့သူ မစ်ချုပ်၏ အိမ်လိပ်စာကို လန်ဒန်လမ်းညွှန်စာအပ်တွင် ရှာမတွေ့သွားခြင်း၊ အာကြည့်တိုက်ဝန်ထမ်းများက ဆိုင်းငါးသားသည်။ လိုနင်က နောက်ထပ်လျှောက် လွှာ တစ်ကောင် ရောတင်သည်။ သည်တစ်ကြိမ်တွင်တော်တော် မစ်ချုပ်က သူအား ရှာနေရာမှတ်ပြုလောက်တော်တော် လက်မှတ်ထဲတော်ဝန်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အကြောင်းပြန်ခဲ့သည်။ ၁၉၀၂ ခုနှစ် အေ

၉၃ ရက်နေ့တွင် ဝင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်စာအုပ်၏ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး စာကြည့်တိုက်ပြား ထုတ်ယူသည်။ သူ၏ စာကြည့်လက်မှတ် (Reader's ticket) နံပါတ်မှာ A 72453 ဖြစ်သည်။ ခွင့်ပြုချက် သက်တမ်းက ၃ လဖြစ်၍ သက်တမ်း စေသည့်အောင် ပထမအကြိမ်းမြှင့် နောက်ထပ် ၃ လ ထိုနောက်၌ နောက်ထပ် ၆ လ တိုးပေးသည်။

စာကြည့်တိုက်သို့ စရောက်၍ တစ်နှစ်တိတိ ပြည့်သည့် ၁၉၀၃ ခုနှစ် ဒေါ်-မေတ္တာ ၂၉ ရက်နေ့တွင် စာကြည့်လက်မှတ်ကို စာကြည့်တိုက်တွင် ပြန်လည် အပ်နိုသည်။ နောက်ရက်အနည်းငယ်အကြောင်း အင်လန်မှ ပြင်သစ်သို့ ရွှေ ပြောင်းရန် ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

သို့သော် ထိုနှစ်ပြော်တိုက်လတွင် RSDLPL ပါတီ၏ ဒုတိယကွန်ဂရက်နှင့် ၁၉၀၅ ခုနှစ် ဒေါ်-မေတ္တာ တတိယကွန်ဂရက်များ လန်ခန်းကျင်းပသည့်အောင် တွင်လည်း သူလန်ခန်းသို့ ရောက်ရှိပြီး ရောက်တိုင်းလည်း စာကြည့်တိုက်ကို အသုံးပြုခဲ့သည် တုဘိသည်။

၁၉၀၈ ခုနှစ် မေလအလယ်ပိုင်း လန်ခန်းသို့ ရောက်သည့်အခေါက်ကူး Materialism and Empirical-criticism ကျမ်းအတွက် စာကြည့်တိုက်တွင် သူတေသနနှင့်ရှင်းရည်ချက်သက်သတ်ပြင် လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ဟုဆိုသည်။ သည်အကြိမ်း စာကြည့်တိုက်က်ပြားကို အမည်ရင်း စလာဒီမာယူလိုပာ နေ့စွဲ ဖြင့်ပင် ပြုလုပ်သည်။ ထောက်ခံချက်ပေးသွားကျဂောက်ရက် (J. J. Terrett) အမည်ရှိ အင်လိပ်ဆိုရှုယ်ဒီမိုကရက်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ခွင့်ပြုချက် မရှာ နှစ်ယယ်ရာစု ပုံနှစ်ပိုင်းတိုက်မှ မန်နေဂျာ ဟယ်ရိဂ္ဗာ.လ် (Hu) (Harry Quelch) ထောက်ခံချက်ဖြင့် နောက်တစ်ကြိမ်တင်တော့မှ စာကြည့်တိုက်လက်မှတ် ရသည်။

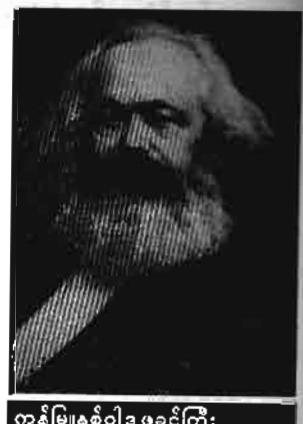
စာဖတ်ခန်းတွင် လီန် အများဆုံး ထိုင်လေ့ရှိသည့် ခုံနှစ်ပါတ်နှင့် ပတ်သက်၍မှု မှတ်သားချက် သုံးလေးမိုးရှိသည်။ ယင်းအောက် သုံးတိတိုင်းအကျိုးအနှစ်သက်ဆုံးနေရာမှာ ပြတ်သွေနှင့်ချေပာသမြိုင်းဆိုင်ရာ ဂိုလ်တိုင်ယူကြည့်ရည်ဆုံးစာအုပ်စင်များနှင့် ထိုင်တိုက်ဖြစ်သည့် စာပွဲအမှတ် L 13 ဖြစ်လို့မည် ဟုဆိုကြသည်။

ကက်လက် ဖော်ရမည့် ခုတိယပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရှုက်ကော်စံ(ခု)တာ (လီန်)၏ အယုအဆရေးရာ လမ်းပြုရှုံးလိုက် အယုလ်မှတ်(၁) ဖြစ်သည်။

စင်စစ် သည်စာကြည့်တိုက်ကြီးမှာ လေ့လာ ရှုံးခဲ့သည့် စာဖတ်သမားများ အကြောင်း ရေးသည့် ဆောင်းပါး စာတမ်း မှန်လျင် မူက်(၁)အမည် မပါဘဲ မပြည့်စုံနိုင်သကဲ့သို့ မူက်(၁)၏ အထွေပွဲတိုက်ကို ချပ်လှပ်သား၌ မရနိုင်ပေါ်။

ကားလ်မူက်(၁) (၁၈၁၈-၁၉၃) မှာ ယခင်က ပရိုရှား (Prussia) ယခု ရာမနီနယ်ပြော်၏ ရှားလူများမှ ပေါ်ပြီး ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ရာမန်တ္ထတ္ထိလိုပ်များတွင် ပါရွှေသွေး ရသည်အထိ ပညာ သင်ကြားခဲ့သောလည်း သူ၏ သဘောထား အမြင် များမှာ ပညာရေးအာဏာပိုင်တိုနှင့် လုံးဝ ဆန်ကျင်ကွဲလွှာနေသဖြင့် တက္ကသိုလ်ဆရာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခွင့် မရခဲ့တို့ကြောင့် စာနယ်ဇုန်နယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွှေးချယ်ကာ Rheinische Zeitung ရာနယ်၌ အစိုင်းတွင် ဆောင်းပါးရှင်း နောက်များမကြာမိ အယိုဒီဘာအဖြစ် လုပ်ကိုင်သည်။ သို့သော် ရာနယ်မှာ အယုအဆရေးရာ ပြင်းထန်မှု ပရိုရှား အစိုးရကို ဝေဖော်ထိုးနှင့်များကြောင့် ထုတ်ဝေပြီး တစ်နှစ်ကော်ခွန့် အကြာမှာပင် ပိတ်ပင်ခြင်း ခဲ့ရသည်။ နောက်တွင်လည်း မူက်(၁)သည် သူ၏ နိုင်ငံရေး အကျော်အချော်များနှင့် တော်လှန်ရေးအားပေးသည့် အရေးအသာ များကြောင့် ဥရောပအစိုးရများနှင့် တော်လှန်ရေးအားပေးသည့် ပြဿနာတက်ကာ ပြင်သစ် ရာမနီ ဘယ်လုပ်ရှိပြည်များတွင် ဖော်ဆီးခြင်း နယ်နှစ်းကို မြှေနိပ်တြုံးစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ပြတ်သွေးပြုတိုက်စာကြည့်တိုက်ကြီးကား သူ၏ သူတေသန အကြောင်း စင်း ဖြစ်သည်။ စာဖတ်ခန်းရိုင်းကြီးထံမှာ နှစ်ပေါင်းများအား အနော်ချုပ်

ကွန်မြှာနှစ်ဝါဒခေါင်ကြီး
ကားလ်မူက်(၁)

သူ အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထုံးစံအားပြင် မနက် ၉ နာရီခန့်တွင် စာကြည့်တိုက်သို့ ရောက်ရှိကာ လူ ၂ နာရီထိုးမှ အိမ်သို့ပြန်လေ့ရှိသည်။ သူ၏ ပထမဆုံး စာကြည့်လက်မှတ်ကို ၁၈၂၀ ခုနှစ်က ရှုံးခဲ့ပြီး နောက်ဆုံး လဲလှယ်သော လက်မှတ်မှာ ၁၈၂၂ ခုနှစ်အတွက်ပြစ်ရာ နှစ်ပေါင်း ၂၂ နှစ်တိုင်တိုင် သည် စာကြည့်တိုက်ကြီးကို သူ ပြည့်ပြည့်ဝေ အသုံးပြုသွားခဲ့သည် ဟုဆိုရပေမည်။

ကားလုမှုက်(၁)သည် စာဖတ်ခြင်းအလုပ်၌ ပေါ်မွေ့သူတစ်ဦးဖြစ်၍ ရှိတိစိုးယား (အင်လို)၊ အိစိုးလုပ်(၁) (ဝန်)၊ ဂါးထာ (ရွာမန်) ဒီဒို့ (ပြင်သစ်) စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ ရသာတေပးများကို အထူးနှစ်သင်ခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ သို့သော် စာကြည့်တိုက်တွင် သူ သဲသဲမဲ့ ရွာမွေဖတ်ရှုခဲ့သည်က သူမြှုပ်နှံနေသည် အာရင်းကျမ်း (Das Kapitel) ကြီးအတွက် အထောက်အကြံ ပြုမည် စာအုပ်စာတမ်းကျမ်းများ ဖြစ်၏။ နောက်တွင် နိုင်ငံတကာ ကွန်မြှုပ်နှံတိုက်အမြတ် ပြုကြသဖြင့် 'ပစ္စည်းမဲ့တို့၏ သမ္မတကျမ်း' ဟုပင် ခေါ်စုံမှတ် ပြုရသည် ငါးကျမ်းကြီးမှာ သူကွယ်လွန်နှစ်အထိ ပြီးခံ့ခြင်း မရှိခဲ့ပေါ့ ကျမ်း ပထမတွဲကိုသာ သူ အသက်ထင်ရှုးရှိစဉ် ပုန်ပိုင်တုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပြီး ဒုတိယတွဲနှင့် တတိယတွဲတို့ကိုမူ သူထားရစ်ခဲ့သည် မှတ်စုံများ စာကြမ်းများတွင် အာခြေခံကာ အိန်ဂျေလ်(၁)က ဆက်လက် ပြုစုထုတ်ဝေခဲ့ရသည်။ တတိယတွဲ ထွက်ပြီး နောက်နှစ်တွင် အိန်ဂျေလ်(၁) ကွယ်လွန်ရာ စတုတွဲတွဲအဖြစ် ဆက်လက် ပြုစု ရမည် မှတ်စုံနှင့် စာကြမ်းအချို့ ကျွန်းရှစ်သည် ဟုဆိုသည်။

မှုက်(၁)သည် ရွာမန်ဘာသာဖြင့် ရောသားသည် သူ၏ အာရင်းကျမ်း (ပထမတွဲ)စာမျက် တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ပြီးနောက် ပုန်ပိုင်ရန်အတွက် ရွာမန်ပြည် ဟမ်းဘတ်(ခ)မြို့သို့ ပေါ်ပို့ရာ ၁၈၂၁ ခုနှစ်တွင် စာအုပ်အဖြစ် ထွက်ပေါ်လာ သည်။ နောက် ၄ နှစ်ခန့်အကြား ၁၈၂၁ ခုနှစ်တွင် မှုက်(၁)သည် ငါးစာအုပ် ပထမနှစ်ခြင်း မှတ်စုံခဲ့ကို ပြုတို့သာ စာကြည့်တိုက်ကြီးသို့ စာရေးသူ၏ မေတ္တာ လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးအပ်ခဲ့သည်။ မိမိ ကျမ်းကြီးအတွက် အကိုးအကား ပြုရမည် မြောက်မြားလှော့သော စာအုပ်စာတမ်းများကို လေ့လာဖတ်ရှုခွင့် ရခဲ့ခြင်းနှင့် ဦးနောက်အလုပ်အတွက် အကောင်းဆုံးဝန်းကျင်ဖြစ်သည် စာဖတ် ခန်းဝိုင်းကြီးကို နှစ်ပေါင်းများစွာ သုံးစွဲခွင့်ရခဲ့ခြင်းတိုးအတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိ ကြောင်း ဖော်ပြသည် အမှတ်သက်တဲ့ ဟုဆိုရပေမည်။

■ ■ ■

အတွေးအခေါ် စာပေးစာယူသင်တန်း သို့မဟုတ် အနောက်တိုင်း ဒသိန် အမေးအငြော ကျမ်းတစ်စောင်

“မဟာ စာအုပ်များထဲက မဟာ အတွေးအခေါ် များ” တဲ့။

စာအုပ်အမည်က ထည့်လွန်းလှသည်။ သို့သော် နာမည်ထည်သလောက် စာအုပ်က မကြေးကျယ်။ အာယ်သေး ဆိုက်သေးနှင့် စာမျက်နှာ ၃၀၀ သာသာပဲ ရှိသည်။

အထူးပါသည့် စာများက ဘယ်လိုနေပါသလဲ။ ပြီး ... ရေ့သူကရော ဘယ်သူလဲ။

ရေ့သူမည်မှာ ဒေါက်တာ မော်တိမှာ ရွှေအက်ဒလာ (Dr. Mortimer J. Adler) ဖြစ်၍ စာအုပ်၏ မူရင်းအမည်မှာ Great Ideas from the Great Booksဖြစ်သည်။ ငါးကို အမေရိကန်ပြည် နယူးယောက်မြို့ Washington Square Press မှ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ် စတင်ပုန်ပိုင်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

စာရေးသူ ဒေါက်တာ အက်ဒလာသေးကို ကမ္ဘာဂါးကြီးများကို တစ်သက်ပုံပုံး လေ့လာလိုက်စားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူသော် ၁၉၂၁ ကျော်ကာလ အမေရိကန်ပြည် သို့သော်သော

တစ္ဆောင်းသားဘဝက ဆရာကြီး ဂျွန် အာဆင် (John Erskine) စတင်သည် ကျမ်းမဟာများသင်တန်း (Great Books Class) ကို အကောင်း တက်ရောက်ခွင့် ရှုချသူများထဲတွင် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ထိနောက ကိုလဲသို့ယာရှိ ငှုံးသင်တန်းမှာပင် ဆရာတစ်ဦးအဖြစ် သင်ကြားပို့ချခဲ့ပြီး နိုက်တွေ့သို့လဲ ပြောင်းရွှေ့သည်။

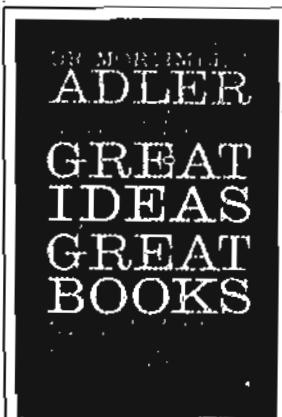
နိုက်တွေ့သို့လဲ ပေါက်တာ ရောဘတ် ဘင်(မ) ဟတ်ချိုး(၁) (Dr. Robert M. Hutchins) နှင့်အတူ ကျမ်းမဟာအိုအစ် တစ်ဦးကို စတင်သည်။ ကျမ်းမဟာ နှီးနှေ့ဖွေ့ယွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ငှုံးနှီးနှေ့ပွဲများ၏ ရလဒ်အဖြစ် ကျမ်းမဟာများ ဖော်ဒေးရှင်းကို ထူထောင်ဖြစ်သည်။

ပေါက်တာအက်ဒလာသည် စာပေကို အလေးအနက် ဖတ်ရှုလိုသူတို့ အတွက် လမ်းညွှန်အဖြစ် How to Read a Book အာမည်ရှိ စာဖတ်နည်း ကျမ်းတစ်အုပ်ကို ရေးသားပြုခဲ့ပြီး ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထဲတ်ဝေခဲ့ရာ ငှုံးစာအုပ်မှာ အဖွဲ့နှင့်ပြုကြိုက်များပြီး အရောင်းတွက်ကျယ်သည့် စာအုပ် တစ်အုပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထိနောက်တွင် ပြတိသွေ့ယွဲစုံကျမ်းကြီး ထုတ်ဝေသည့်တို့ (Encyclopedia Britannica, Inc.) က ကမ္ဘာကြောင်းကျမ်းကြီးများထဲမှ လက်နွေ့ စင်တိကို စုစုည်းပုံနှိပ်ရန် စီစဉ်သောအခါ အက်ဒလာသည် ပေါက်တာ ဟန် ချုင်း(၁)နှင့်အတူ ပူးတွဲကာအနောက်ကမ္ဘာ၏ ကျမ်းမဟာများ (Great Books

Great Ideas from the Great Books စာအုပ် ဖြစ်သည့် စောင်းစာ ရေး အက်ဒလာ နှင့် ချုင်းစာအုပ်

အောင်ကြော

of the Western World) အမည်ရှိ စာအုပ်ကြီး ၅၄ တွဲတို့ တည်ပြု၍ သုတေသန ပေါ့ခဲ့သည်။

ယင်းကျမ်းကြီးမှာ ပေါက်တာအက်ဒလာ၏ ပညာဘဝနှင့် လည်းကောင်း၊ မဟာအားလုံးထဲက မဟာအတွေးအခေါ်များကျမ်းထုတ်နှင့် လည်းကောင်း များစွာ ဆက်စပ်နေသဖြင့် ငှုံးနှီးနှေ့ပွဲများ၏ ရလဒ်အပြုံး အနည်းငယ် ဆက်ပြောလိုပါသည်။

စာအုပ်အေးလုံး ထပ်ဆင့်လိုက်လျှင် အမြင့် ခုနစ်ပေနှုန်းသည့် ယင်းကျမ်းပေါင်းချုပ်ကြီး၌ အနောက်ကမ္ဘာ၏ သမိုင်းတစ်လျှောက် အမေးပါဆုံး အတွေး အခေါ်ပညာရှိကြီး ၇၄ ဦးတို့၏ ဝါဘ္ဗာ ပြုလတ်နှင့် ကျမ်းမဟာများ အပါအဝင် စာအုပ်ပေါင်း ငါးရှုံး အုပ်ကို စုစုည်းပုံနှိပ်ထားသည်။

ပညာရှိကြီး ၇၄ ဦးထဲတွင် ဇွဲခေတ်ကိုပြည့် တို့မှာ အိစိုးလပ်(၁) ဆောင်ရွက်လို့(၁) ယူနိုင်းအီး(၁) ပလေးတို့ အရွှေတို့တယ် တို့မှာသည် များစွာ မကြော်မြင့်သေးသောကာလမ်း ဒါဝင်၊ မူက်(၁)၊ အိန်းဂျော်(၁)၊ တော်(၁) စတိုင်း၊ ဒေါ်စတို့ယက်(၁)စတိုး၊ ဝိယျော်မြို့(၁)၊ ဆစ်ဂမန်ဖော်တို့အထိ ပါဝင် သည်။

ကျမ်းပေါင်းချုပ်ကြီးတွင် ထည့်သွင်းမည့် စာအုပ်များကို ပေါက်တာ တတ်ချင်(၁) ဦးဆောင်သော ပညာရှိအဖွဲ့က ဇွဲခေယွဲပြီး ယင်းစာအုပ် မဟာ များတွင် ပါဝင်သည့် အတွေးအခေါ် အယူအဆများကို ညွှန်းဆိုဖော်ပြုမည် Syntopiccon ခေါ် ကျမ်းညွှန်းကြီးကို ပေါက်တာအက်ဒလာ ဦးဆောင်သော စာတည်းအဖွဲ့က ပြုစုစုသည်။

ကျမ်းပေါင်းချုပ်ကြီး ၇၄ တွဲမှာ Syntopiccon ဖြစ်သည်။ ပေါက်တာအက်ဒလာနှင့် အဖွဲ့သည် ယင်းစာအုပ်မဟာများကို အသေးစိတ် ဖော်ရှိစွာ ပါရှိသည့် အတွေးအခေါ် အယူအဆ သိမဟုတ် စိတ်ကူး (idea) များကို ပေါင်းစဉ်အမည်များ သတ်မှတ်ပေးရာ အယူအဆ ခေါင်းစဉ် စုစုပေါင်း ၂၉၈၈ ခ ရရှိသည်။ ယင်းတို့ကို နီးစပ်ရာ များတွဲရာအလိုက် ပေါင်းစွဲကာ အစိုက်ခေါ်စဉ်ကြီး ၁၀၂ ခ ရအောက်တွင် စုစုပေါင်းသည်။ ထိနောက် ယင်းအယူအဆ ခေါင်းစဉ်ကြီး ခေါင်းစဉ်ကြီး ဆက်စပ်ညွှန်းဆိုပည့် ကောက်နှစ်ခုကြိုက်ပေါင်း ၁၆၃၀၀၀ တို့၏ (ကျမ်းပေါင်း ချုပ်ထဲမှာ) စာမျက်နှာ အညွှန်းများကို ထုတ်ပေးခဲ့သည်။

အောင်နည်းပြောရလျှင် ပေါက်တာအက်ဒလာနှင့်အဖွဲ့ ပြုလိုက်သည်

Syntopicon သည် ကျမ်းပေါင်းချုပ်ကြီးကို အကွားရှင် အညွှန်းဖြင့် ဖတ်ရသော အသာနစွဲလိုခုက္ခာများကြီးတစ်ခု အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

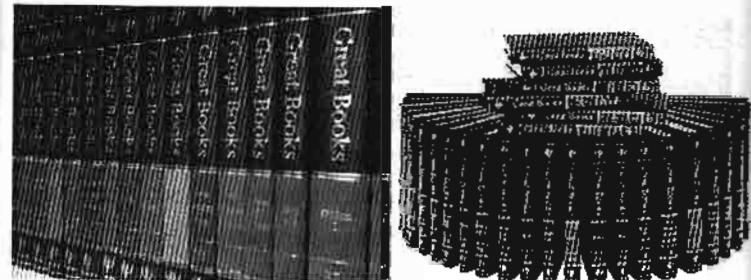
အသာနအကြောင်းရပ်တစ်ခု (ဥပမာ - အမှန်တရား) အကြောင်း ဆောင် အဆက်ဆက် အတွေးအခေါ် သမားတို့ မည်သို့ ရှိခြင်း ဖွင့်ဆိုပြောကြားခဲ့သည်၏ Syntopicon နှင့် အကွားရှင် အညွှန်းတိမှာ အမှန်တရားဆိုသော ပေါင်းစပ်၏ စဉ်ကိုရှာကာ ငှုံးပေါင်းစဉ်နှင့် ငှုံးအောက် ပေါင်းစဉ်၏ များတွင် ပေးထားသည့် စာမျက်နှာအညွှန်းများအတိုင်း ကျမ်းပေါင်းချုပ်ကြီးကို လျောက်လှန်ဖတ်ရှုလျှင် သူ သိလိုသမျက်ကို ပြည့်ပြည့်စုစုပြုး သိရှိရမည် ဖြစ်သည်။

Syntopicon ၌ ဆိုခဲ့သည့် အဓိကအယူအဆ ပေါင်းစဉ်ကြီး ၁၀၂၃ (ဥပမာ - အလှု အချစ် လှု လွတ်လပ်စွင့်၊ သေခြား ရှင်းခြင်း၊ ပျော်ဆွင်မှု ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ဆင်းခြင်းမှု ခံစားတက်မှု စနာ ပြစ်ဒဏ်၊ ဘာသာရေး၊ တော်လှန်ရေး၊ အစိုးရ၊ ဒီဂီးမြေရေး၊ ကဗျာ၊ အသာန စသည်များ) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစ်ခုချင်းကို သမိုင်းကြောင်းချိကာ ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းသည့် အက်ဆေး ၁၀၂၃ ပုံစံလည်း ပါရှိသည်။ စုစုပေါင်း စာမျက်နှာ တစ်ထောင်ကျော်ရှိသည့် ယင်း အက်ဆေးများအားထုတ်ကို ပေါက်တာအက်ဒလာ ကိုယ်တိုင်ပင် ရေးသားခဲ့သည်။

ယင်းအတွေးအကြောင့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကြောင်းပြု၍ ဒေါက်တာအက်ဒလာသည် Great Ideas from the Great Books ကို ရေးပြစ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဤစာအုပ်ကို ပေါက်တာအက်ဒလာသည် အမေးအဖြေ ပုံစံဖြင့် ရေးခဲ့သည်။ သို့သော အမေးတို့အဖြေတို့များ မဟုတ်။ အသာနဆိုင်ရာ မေးခွန်းတစ်ခု နှင့် အစချိကာ ငှုံးမေးခွန်းကို ဖြေကြားရာရောက်သည့် ဆောင်းပါးတို့တစ်ပို့ ရေးသားသောနည်းကို သူ အသုံးပြုထားသည်။

ဤပုံစံဖြင့် အသာနစာအုပ်တစ်ခုပါ ဖြစ်လာရခြင်းမှာ အတွေးအခေါ် ပညာရပ်များ သာမန်စာဖတ် ပရိသတ်ကြားတွင် ပြန့်မှားစေလိုသည့် ဒေါက်တာအက်ဒလာ၏ စေတနာကြောင့် ဖြစ်၏။ လူအများ အသုံးပြု၏ ကြယ်ကာ တွေးတတ်ခေါ်တတ် ကိုယ်တိုင် စဉ်းစားဆုံးဖြောက်တတ်လာမှာသာ သာယာဝါ ပြော၍ သဘာထားကြီးသည် လူအနွေ့အစည်းတစ်ရှင် ထွန်းကားရှင်သန်

Great Books စာအုပ်တွဲများ

နိုင်မည်ဟု သူ ယူဆယ့်ကြည်ခဲ့သည်။ ထိုအယူအဆဖြင့် အက်ဒလာသည် အတွေးအခေါ်စာပေ ပြန့်မှားရေးကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ယင်း ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ရှုံး အနေဖြင့် အမေရိဘန်ပြည့်ရှိ သတင်းစာကြီး အတောက် များများတွင် အသာနအမေးအဖြေခေါ်များ တစ်ပြိုင်နှင့် ဖွင့်လှစ်ဖြစ်အောင်သူ ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

ဤသည်မှာ အတွေးအခေါ်ပညာကို လူထုကြားသို့ အကျယ်ပြန်ဆုံး ဖြန့်ချိဖြည့်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

သတင်းစာဖတ် ပရိသတ်များထံမှ အသာနဆိုင်ရာ အမေးပွဲစာများ တောင်းခဲ့ရာ သူ၏ ညောင်ပညာနှင့် လုပ်ရပ်များကို လေးစားယုံကြည်ကြသည့် စာဖတ်သူများစွာတို့က မေးခွန်း အမြောက်အမြား မေးခြင်းဖြင့် တွဲပြန်ပါဝင်းကြ၏။ ယင်းမေးခွန်းများအနက် အမေးများသည့် အကြောင်းရပ် (၁) ပြဿနာရှင် တစ်ခုခွင့်အတွက် ဆင်တူသည့် မေးခွန်းများကို စုံပြုမေးခွန်းတစ်ပို့ခိုးဖြစ်၏ ဖွံ့ဖြိုးစဉ်းကာ ယင်းကို ဖြေကြားသည့် ဆောင်းပါးတို့တစ်ပို့ခိုး သူမျှသားခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ဖြေကြားရန်၏ အဓိကအားဖြင့် ယင်းအသုံးပြုသည့်နာရီ၏ အမြောက်အမြားဖြင့် ဆင်းခြင်းသုံးသပ်ခြေကြသည့် ကျမ်းမာာဆရာတို့၏ အယူအဆများအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ကျမ်းမာာပေါင်းချုပ်ကြီးတွဲပွဲပါဝင်သည့် စေတိပြု၏ အတွေးအခေါ် သမားတို့၏ အသုံးပြုခိုးတွဲပွဲပါဝင်သည်။ ယင်းပေါ်ထုတ်ပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းထားသည်။

ဒသနဘာသာရပ်သည် အလွန်ကျယ်ပြေသော ဘာသာရပ်ဖြစ်၏
ယင်းဘာသာရပ်၏ အချို့သော အစိတ်အပိုင်းများမှာ ပညာရပ် ဆန္ဒလွန်းလှ
သည်ဖြစ်ရာ အထွေထွေ စာပေလိုက်တေးသူ အများစုတိနှင့် အလှမ်းဝေးလှ
သည်။ ထိုကြောင့် ယင်းကဏ္ဍရပ်တိနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မေးမြန်းမှု အလွန်နည်းခြား
သည်။ အဖြော်ရာကလည်း သတင်းစာလို လူအများဖော်သော နေရာမျိုးတွင်
လူနည်းရုံ၏ ပြဿနာကို စဉ်းစားဝေဖော်ပြလိုသောဆန္ဒ မရှိခဲ့။

အမိကမေးမြန်း၏ အများဆုံးလည်း ဖြေကြားရသော မေးမြန်းများမှာ
အမှန်တရား၊ စိတ်ချမ်းသာပျော်ဆွင်မှု အစိုးရု စစ်နှင့် ပြုမ်းချမ်းရေး၊ ကောင်းမှု
မကောင်းမှု၊ ပြစ်ဒဏ်၊ ဒီစိုကရေး၊ ပညာရေး ဘုရားသင်၊ မေတ္တာတရား
ထာဝါ တည်တို့ခြင်း၊ လွှတ်လပ်နှု စသည် အကြောင်းပေါ်များနှင့် ပတ်သက်
သည်များ ဖြစ်သည်။

သတင်းစာများတွင် အပတ်စဉ် ဖော်ပြခဲ့သည် အမေးအဖြေများကို
စုစည်းကာ ယခု ကျမ်းငယ်ကို ပြရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဌာနအုပ်တွင် အမေးအဖြေပေါင်း ၁၀၃ ခု (၁၅) အခန်းပေါင်း ၁၀၃
ခုနဲ့ ပါဝင်ပြီး ရှင်းတိုကို မျိုးတူရာစုလျက် ...

- (၁) ဒသန၊ သိပ္ပါနှင့် ဘာသာရေး
- (၂) နိုင်ငံရေး (လူနှင့်နိုင်ငံ)
- (၃) ကျင့်ဝှက်ရေးရာ
- (၄) အမြင်ကျယ် ပညာရေးနှင့် ကျမ်းမဟာများအကြောင်း
- (၅) ဘာသာရေးနှင့် တို့ကပေါ် (Metaphysics)
- (၆) လူမှုရေးပြဿနာများ
- (၇) စီးပွားရေး အဆောက်အအုံ
- (၈) အနုပညာနှင့် အလှုပေါ်
- (၉) ချမ်းမေတ္တာနှင့် စိတ်ဆွေရေးခြား ဆက်ဆံ့မှု
- (၁၀) လူနှင့်သူ၏ လောကဟူ၍ အပိုင်းကြီး ၁၀ ပိုင်း ခွဲခြား ဖော်ပြထား
ပါသည်။ အမေးအဖြေပုံစံနှင့် ရေးသားဟန် နမူနာအဖြစ် စာအုပ်အပိုင်း (၁)၊
အခန်း (၁) မှ အနည်းငယ် ကောက်နှုတ်ဖော်ပြပါမည်။

အခန်း (၁) ကို အမှန်တရား (Truth) ဆိုတာ ဘာလဲဟု ခေါင်းစဉ်တပ်
ထားပြီး မေးခွန်းတို့လေးတစ်ခု အောက်ပါအတိုင်း ရေးထားပါသည်။

‘ဒေါက်တာအက်ဒလာ ခင်ဗျား’

‘ကျွန်တော်အနေနဲ့ အမှန်တရား
ဆိုတာကို အမိပ္ပါယ်ဖွင့်ရခက်နေပါတယ်။
ကျွန်တော်မိတ်ဆွေအချို့ကတော့ လူအများ
က မှန်တယ်ထင်တာဟာ အမှန်တရားပဲပဲ့
လို ဆိုကြပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော် လက်ခဲ့
လို မရဘူး။ တစ်ခါတစ်ရုံမှာ လူများစုက
များချင်မှားနေတတ်တယ် မဟုတ်လား။
တစ်ခါတစ်ရုံမှာ လူအားလုံးက ဒီအတိုင်း
အမှန်ပဲလို ယူဆထားတဲ့ အရာဟာတောင်
များယွင်းနေနိုင်သေးတယ် မဟုတ်လား။
ဒဲဒီတော့ အမှန်တရားနဲ့ ပတ်သက်လို
ဒီထက် ဒိုကောင်းတဲ့ အမိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်
တစ်ခု ရှိရှိပေးမယ်လို ကျွန်တော် ထင်နေ
ပါတယ်။ အဲဒါ ဘာပါလာ’

‘အေး အဲင်(နဲ့)’

အေး အဲင်(နဲ့) ဆိုသည်က မေးမြန်းသူ၏ အမည်အတိုကောက် ဖြစ်
သည်။

ဒေါက်တာအက်ဒလာက။

‘အေး အဲင်(နဲ့) ခင်ဗျား’

‘ခင်ဗျားအနေနဲ့ စိတ်ထဲမှာ မကျေမလည်ဖြစ်နေမယ ဆိုရင်လည်း
ဖြစ်စရာပါပဲ ခင်ဗျားမိတ်ဆွေတွေခဲ့ အဆိုးကို အမှန်တရားဆိုတာကို အမိပ္ပါယ်
ဖွင့်တဲ့ အဆင့်ထိ မရောက်သေးဘူး။ သူတို့ဟာ အမှန်တရားရဲ့ တစ်ခုသော
လက္ခာရုံကိုသာ ပြောဆို နေကြတာ ဖြစ်တယ်...’ တူသော စကားဖြင့် အစရှိ
ကာ ယောက်ဆုံးရေးကို သောက်စီရင်ခဲ့ခဲ့သည် ရောမအစိုင်ယာ ဘုရင်ခဲ့ တစ်ဦး
ဖြစ်သူ ပွဲနဲ့ရှုပ်(၁)ပိုင်းလိတ် (Pontius Pilate) ၏ အမှန်တရားဆိုတာ ဘာလ
ဆိုသော ဂုဏ်ဝိမေးခွန်း ရှေ့ကရိပ်ပညာရှိများဖြစ်သည် ပလေးတိုး အရွှေ တို့တယ်
တို့၏ အယူအဆများ ခေါ်သော အမေးကို အမိပ္ပါယ်ဖွင့်ရရာ လွယ်ပါတယ်။ အဆိုအတို့
(Josiah Royce) ၏ အဆိုအမိန့်များကို ကိုးကားကာ နှစ်များကိုအနဲ့ ပြု၍
ပြီး အမှန်တရားကို အမိပ္ပါယ်ဖွင့်ရရာ လွယ်ပါတယ်။ အဆိုအတို့ တစ်ခု
မှန်မမှန် ဆိုတာ သိမြှိုက်တော့ အများကြီး ခက်တယ်။ အများဘားကို စွဲ

အက်ဒလာ နှင့်
ချားလဲမန်ရှင်း တို့၏
စာပတ်လမ်းထွန် စာအုပ်

အောင် ရွှေပြီး လက်တွေ့ကျင့်သံ့ဖိုကတော့ အခက်ခဲ့ဆုံး ဖြစ်ပါတယ်' ဆိုသော စကားဖြင့် သူ၏ ဖြေကြားချက်ကို နိဂုံးချုပ်ထားသည်။

သူ့စာအုပ်တွင် အပိုင်းတစ်ပိုင်းစီ၏ အဆုံး၌ ယင်းအပိုင်းနှင့်ဆိုင်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆများကို အကျယ်အပြန် လေ့လာလိုသူတို့အတွက် ဖတ်ရှုသင့်သည် စာအုပ်များ အမည်စာရင်း တစ်ခုစီကိုလည်း ဖော်ပြထားပါ သည်။

သည်မျှလောက်ဆိုလျှင် ဤစာအုပ်ကလေးသည် အသေနပညာကို စူးစမ်း လေ့လာကြည့်ချင်သည့် စာဖတ်သူများအတွက် အစပို့ချုပ်ကောင်းသည့် စာအုပ်ကလေးတစ်ခုပုံ ဖြစ်ပေါ်ကြေားသည် စာဖတ်သူ၏ သိချိန်စိတ်ကို နှီးဆွကာ နောက် ထပ်မံ့ဖော်ထားသည့် စာအုပ်များကို ဆက်လက် ရှာဖွေဖတ်ရှုလိုပို့တ်များ ဖြစ် ပေါ်စေခြင်းဖြင့် တဖြည်းဖြည်း အတွေးအခေါ်သမားတစ်ဦး ဖြစ်အောင် ဆွဲဆောင်သွားလိမ့်မည့် ဟူလည်း မျှော်လင့်ပါသည်။

ဤစာအုပ် တစ်လျောက်လုံးတွင် မပါမဖြစ်သည့် အသေနဝါယာရု အချို့ဖြာပ အရှင်းဆုံး အလွယ်ဆုံး စကားလုံးများကိုသာ သုံးစွဲထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ အရေးအသားမှာလည်း ကျမ်းမာန်ဆန် လေးလေးလုံးကြီး မဟုတ်ဘဲ အလွယ် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည်ဖြစ်ရာ အင်လိပ်စာဖတ် အတွေ့ အကြံ အတန်အသင့်ရှိရသူတို့ ဖတ်ရှုနားလည်းခိုင်လောက်သည်ဟုယူဆပါသည်။

စာဖတ်ခြင်းသည် ပြည့်ဝေသည်၊ ဆွေးနွေးခြင်းသည် အဆင်သင့် ဖြစ်စေသည်၊ ရေသားခြင်းကား တိကျေစေသည် ဟူသော စကားတစ်ခုရှိရာ ကွန်တော်အနေနှင့်မူ အသေနကျမ်းများကို စိစစ်စေဖန်သော်လောက်ဖြင့် လေ့လာ မှတ်သား ဖတ်ရှုသူများသည် အထက်ပါ အချက်သံ့ရပ်လုံးနှင့် တစ်စုံတစ်ရာ သော အတိုင်းအတာအထိ ပြည့်စွားနိုင်သည် ဟုထင်မြေငါးပါသည်။

ယခုပြောခဲ့သည် ဒေါက်တာအက်အလာ၏ ကျမ်းစာအုပ်ကလေးကိုပို့ အစပို့ ဖတ်ကြည့်ပါ။

အသိပညာ ဗဟိုသုတေသနများ ပြည့်ဝ လာပါလိမ့်မည်။ ကိစ္စရပ်များစွာ အတွက် ဆွေးနွေးဝေဖန်ရန် အဆင်သင့် ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ စွဲးစားရာ ပြောဆိုရာ လုပ်ကိုင်ရာတို့ ပို၍ တိကျပြတ်သားလာပါလိမ့်မည်။

■ ■ ■

ကွန်တော်တို့မှာ လိုအပ်နေတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်

စာပေသမားအများစုတို့ နည်းတူပင် ကလေးဘဝက ဝ၍ ကွန်တော် စာဖတ်ဝါသနာပါခဲ့၏။

စာဖတ်ခြင်း၌ အရသာ တွေ့ကာ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်၌ တွေ့ရှိရသည့် စာအုပ်စာတမ်းများ ထဲမှ ပိမိအသက်အရွယ် အသိညာက်နှင့် နီးစပ်အဲထင် တာ မှန်သမျှကို ဖတ်ရှုရင်း တဖြည်းဖြည်း စာပေ မွေ့လျှော့သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာ၏။ ထိုပြင် စာပေ သည် ညာက်အဖြော်အမြှင့်ကို ပေးသည့်အရာ အဖြစ် လည်း တစ်နောက်ခြား ပို၍ ပို၍ တန်ဖိုးထားမိ လေးစားမိလာခဲ့၏။

သည်ကလ လောက်မှာပင် ရရန်စစ် အေ ကွန်၏ 'အချို့ စာအုပ်များသည် မြှုပ်းစမ်းမှန် အတွက်သာ ပြစ်သည်' အချို့သည် မျှော်ရန် ပြုလို အနည်းငယ်မှုသည်သာ ညက်ညက်ပါးကာ အသာ ကြေအောင်မြေရန် ပြစ်သည်' ဟူသော စကားမျိုးကို စတင် ကြားဖူးလာ၏။

'ကမ္မာပေါ်တွင် စာအုပ်တော်အုပ် အမြှောက်အမြှား ရှိသည်ဖြစ်ရာ အကောင်းဆုံးဆုံး ဆွေးဖတ်လျှင်ပင် တစ်သက် ဖော်ရှိ အကျိုးဆိုင် ထိုကြောင့် ပိမိ၏ များလှသော အဆင်ခြားမှုများ၏။

အပေါ်အေး အည့်စားတွေ ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် ဖြန့်တီးမပစ်သင့်” ဟူသော အယူအဆ မိုးလည်း ခေါင်းထဲ စတင်ဝင်ရောက်လာ၏။

စာအုပ်ကို ရွှေချော်ဖတ်ရမည် ဟုသိလာသည့်အခါ ဘယ်လို့ရွှေးချော် မလဲ ဟူသောပြဿနာ ပေါ်လာသည်။

ဘယ်စာအုပ်တွေသည် အကောင်းဆုံးစာအုပ်တွေလဲ ဘယ်ဟာတွေကို မြည်းပြီး ဘယ်ဟာတွေကို ဝါးစားရမည်လဲ။

သည်လို့ စုံစားသည့်အကြောင်းမှ ပို၍ အခြေခံကျသော ပြဿနာ တစ်ရပ်က ထင်ဆင့်ပေါ်လာပြန်သည်။ ယင်းကား ကျွန်းတော်တို့မှာ ဘာစာအုပ် တွေ ရှိသလဲ ဆိုသည့်အချက် ဖြစ်သည်။

ကျွန်းတော်တို့ စာပေသည် ဘယ်လောက် ကျယ်ဝန်းပြည့်စုံသလဲ။

ကဗျာဖတ်ချင်သူအတွက် ကျွန်းတော်တို့မှာ ဘာကဗျာတွေ ရှိသလဲ။ ဝတ္ထုဖတ်ချင်သူအတွက်ကော ဘာဝတ္ထုတွေ ရှိသလဲ။ ဝတ္ထု ကဗျာ စသည့် ရသစာပေ မဟုတ်ဘူး စိတ်ပညာ အသာနာ သမိုင်း၊ အဖွဲ့ဖွဲ့စီ စသည့် ဘာသာ ရပ်များကို လေ့လာလိုက်စားလိုသူတို့အတွက် ကျွန်းတော်တို့မှာ ဘာစာအုပ် စာတမ်းတွေ ရှိသလဲ။

ကျွန်းတော်တို့ မသိကြပါ။ ကောင်းတာရွှေးဖို့ ဝေးစွာ ဘာတွေရှိမှန်းပင် သေသေချာချာ မသိကြပါ။

စာပေဝါသနာဝါစ ကျွန်းတော်တို့ လူငယ်များအချင်းချင်း ရွေးနွေးကြ ဝေဖန်ကြ၊ ညီနှင့်ပြု ပြင်းခုံကြသည်။ နားကွန်နားဖျား ပဟုသုတေသနမျှနှင့် စူးစမ်းစီ လေ့လာကြသည်။ သို့သော် ကျွန်းတော်တို့ အားကိုးလောက်သည့် စာအုပ် လမ်းစွဲနှင့်ကျွန်းတော်တို့မှာ တစ်စောင်တစ်စွဲ၊ မရှိသဖြင့် ခနီးမတွင်ခဲ့။

ဆရာတေသု အစရှိသော စာရေးဆရာတြီးများ၏ ဆောင်းပါးများတွင် အချို့သော စာအုပ်အမည်များ၊ စာအုပ်အကြောင်းများ ပါသည့်အခါ ငါး စာအုပ်များကို ကျွန်းတော်တို့ စီတိဝင်စားမီကြသည်။ ကြည့်ချင်ဖတ်ချင်စိတ်ဖြစ်ကြသည်။ ထို့စုံက စာပေသမားတို့ နှစ်ဦးကြိုက်ခဲ့သည့် ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းတွင် မြန်မာ စာရေးဆရာတြီး အကြိုက်ဆုံးစာအုပ်များ စာရေးကို လစဉ်ပုံမှန် ဖော်ပြ သည့်အခါ ငါးစာအုပ်များကို လက်လှမ်းမီသလောက် ရှာကြ ဖွဲ့ကြ ဖတ်ရှု ကြည့်ကြသည်။ မိမိနှင့် သင့်လော်သည်က နည်း၍ အလုပ်းမမီသည် တို့သာ များခဲ့သည်။

ကျွန်းတော်တို့သည် တော့အုပ်စားအုပ်သို့ မပြုပေးအုပ်း မပါဘူး

သွားကြရသည့်ပမာ စမ်းတဝါးဝါး။ အချို့ကုန် လူပင်ပန်းသလောက် ခနီးမတွင် အရာမရောက်။ ကျွန်းတော်တို့ စာပေ၏ ယောယဉ်ခြင်းကို ရိုပ်စားမိဖို့ (၁) မြန်မာစာပေ တော့အုပ်၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကို မြိုင်အကောင်းပါဖို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြေအောင် လေ့လာစွာစမ်းခဲ့ရသည်။

သည်လို့ ပင်န်ခံရသည်မှာ ကျွန်းတော်တို့ချုပ်းမဟုတ်။ ကျွန်းတော်တို့ အရှင်က ရှိနှင့်သည့် ကျွန်းတော်တို့၏ ဆရာများလည်း ထိန်းလိုင်းမှုး၊ ကျွန်းတော်တို့ထက် ဆယ်နှစ် အနှစ်နှစ်ဆယ် နောက်ကျြေးမှု စာ စဖတ်ကြသူများလည်း ထိန်းလိုင်းမှုး၊ ရှိသူများ ချော်ကြော်ချော်ကြော်ကို စမ်းတဝါးဝါး သွားပြီးမှုသာ မြန်မာ စာပေတော့အုပ်ကို ပုံဖမ်းမီကြမည်။ သည်တော့အုပ်ထဲတွင် သစ်ကောင်းဝါးကောင်း မည်မှုရှိသည်။ သစ်ညုံးပဲ့ပါ့မည်။ ဘယ်နောက်ရောင်းတွေတွင် သွားပြီးမှုသာ တော့အုပ်မှာတော့ ချုပ်စီးပွဲမည်။

ဆယ်နှစ်ကြော်မှရမည့် အသိတို့ တစ်နှစ် နှစ်နှစ် အလွန်သုံး သုံးလေး နှစ်နှစ် ရေအောင် မလုပ်နိုင်ဘူးလူး။ စမ်းတဝါးဝါး တစ်နှစ်သုံးရမည့် ခနီးတို့ တစ်လ နှစ်လ သုံးလေးလနှင့် ရောက်အောင် မကူညီနိုင်ကြဘူးလူး။

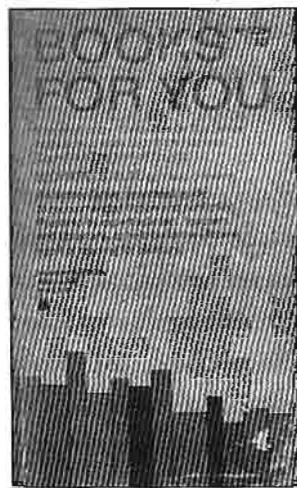
စုံစားကြည့်ပါ။ ခက်သည့်အလုပ်တော့ မဟုတ်။ တော့ကျေးမှုးပြီး ပုံရှိလိုတစ်ယောက် သို့မဟုတ် ပုံရှိလိုမားက သည်တော့အုပ်အကြောင်း ပြည့်စုံသည်။ အညွှန်းစာအုပ်တို့အတွင်း ပြုစွဲပေးရုံးပဲ့ပါ့ ဖြစ်သည်။

သည်လို့ အညွှန်းစာအုပ်တွေ တော်ခွဲရလာလျှင် ကျွန်းတော်တို့ နောက် ကလာမည့် လူတွေသည် အချို့ကုန်အတွင်းမှာပင် အချို့ကုန်အဟန်နှင့် တက်လာ နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။ မြန်မာစာပေ တိုးတက်ဖို့ မြိုင်ကြပါရမှားကို သူတို့ အဆင့် လူများထက် ပို၍ ထိထိရောက်ရောက် လုပ်ဆောင်နိုင်ခွင့် ရလာကြပါလိမ့်မည်။

ကောင်းသော အခြားလူများများ သည်လို့ အခွင့်အနေတွေ ခံစား နေရတာကြော်ပြီ့ ဖြစ်သည်။ သာမက အနေဖြင့် ညီနှင့်သုံးပုံးလုပ်းချို့ နှုန်းသုံး ယူဖွဲ့ကြပါသော် စာအုပ်သုံးအုပ်ကို ပြတ်ဖို့ ဖြစ်သည်။ ငါးသုံးအုပ်ထဲ့ပေးအုပ်းမှားများ ရှာဖွဲ့တွေကြပါသည်။

ရေးဦးစွာ...

နယူးယောက်မြို့၊ ဝါရှင်တာန် စက္ခယား ပုံနှင့်တိုက်မှု ထုတေသန အမည်ရှိ စာအုပ်ငယ်တော်။

(Richard S. Alm) က တည်ဖြတ် သတ်သင်ပေးထားသည်။

စာဖတ်စ လူငယ်များအား အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဖတ်ရှု၍ ရနိုင်သည့် ကမ္ဘာ့သတေသနပေများကို ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် လမ်းညွှန်ပိုင်ဆက်ပေးထားသည် ငါးမားအောင်၌ အသက် နှစ်ဆယ်အတွက် ပြည့်လျှော်လျှော် ပြည့်လျှော် အတွက် အထောက်အကြောင်းရှိခဲ့သော စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်သည်။ ငါးမားအောင်ကို အမေရိကန် ပြည် တောင်စ အင်္ဂလိပ်စာပြ သရာများ ကောင်စ မှ ရွှေးချယ် ခန်းအပ်သည့် စာပေ ပညာရှင် များ ကျောင်းဆရာများ စာကြည့် တိုက်များ ပါဝင်သော ကျမ်းကျင်သူ အဖွဲ့က ပြုရ၍ ဟာရိုင်အိတ္ထားသိလိမ့် ရှစ်ချုပ်အမဲး (Richard S. Alm) က တည်ဖြတ် သတ်သင်ပေးထားသည်။

စာဖတ်စ လူငယ်များအား အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဖတ်ရှု၍ ရနိုင်သည့် ကမ္ဘာ့သတေသနပေများကို ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် လမ်းညွှန်ပိုင်ဆက်ပေးထားသည် ငါးမားအောင်၌ အသက် နှစ်ဆယ်အတွက် ပြည့်လျှော်လျှော် အတွက် အသက် နှစ်ဆယ်အတွက် လူငယ်များ ဖတ်ရှုနားလည်းကြုံင်း အရသာတွေ့နိုင် အသိပညာရစေနိုင်မည့် စာအုပ်တစ်များပါဝင်း ၂၀၀၀ ကျော် ကို ကဏ္ဍပေါင်း ၄၅ ခု ခွဲသွေ့က် တစ်ခုပုံစံအတွက် အဆွဲးမှတ်ချက်တိများနှင့် တက္ကာ ဖော်ပြထားသည်။

စာအုပ်များကို အမျိုးအစား ကဏ္ဍများ ခွဲခြားရာ၌ သမားမျိုးကျော်လည်း အတိုင်း ဝါဒ္ဓတိ၊ ဝါဒ္ဓရှုည်း အထွေးပွဲတို့ သမိုင်း၊ နိုင်ငံရေး စသဖြင့် မခွဲခြားသော စာဖတ်စလူငယ်များနှင့် ပို့ချုပ်လိုက်သို့အောင် အကြောင်းအရာအလိုက် အထူးဖြည့်စီစဉ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဥပမာ စွဲနှစ်းစာနှင့်များ ဟူ၍ ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည့် ကဏ္ဍ (၁) တွင် ဂျျေလ်(၁)ပန်း (Jules Verne) ၏ Around the World in Eighty Days (ကမ္ဘာပတ်လည် ရက်ရှည်ဆယ်) ဒင်နီရယ်ဒီဇိုး (Daniel Defoe) ၏ Robinson Crusoe (ရော်ဘင်ဆင်ကရွားဆီး) အလက်နွေးရွှေးမား (Alexandre Dumas) ၏ The Three Musketeers (သူရဲကောင်းသုံးယောက်) စသည် စွဲနှစ်းစာနှင့်များအပြင် စေရာရေးအတွက် စာအောင်တောင်တက်သူ အသာဖိုကတောနတို့အတွက် စွဲနှစ်းစာနှင့်များနှင့် အခက်အခဲ

အမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင် ကျော်လွှားခဲ့ကြသည့် လူစွဲများကောင်းတို့၏ အထွေးပွဲများကို ညွှန်ပေးထားသည်။

ငါးမားအတွက် ဆက်၍လာသည့် ပင်လယ်ပြင် မိုးကောင်းကင်း စိတ်ဝင်စာ ဖွှုလ် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အချစ်၊ မိသားစား၊ အသက်နှစ်ဆယ်အတွက်၊ အေးကစား၊ ဟာသာ၊ ဘာတွေ အနေကြီးသလဲ၊ လူနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ စစ် ဝတ္ထုတို့၊ အမေရိကာ၊ အာရုံ... စသည် ကဏ္ဍ အသီးသီးတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ၊ အကြောင်းရပ်နှင့် ပပ်လျှော်သည့် ဝတ္ထုမျိုးခုံကို သုတရသမ္မအောင် ထည့်သွင်းပေးထားသည်။

စာအုပ်ပြုသူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စာဖတ်သူ လူငယ်တို့အား ပြည့်စုံမှုတေသန စာပေအခြေခံ ရွှေးစေရန်အတွက် ပြစ်ရော ထိုသို့ ခေါင်းလိုတစ်စုံ အောက်တွင် ဝတ္ထုရော ကျမ်းပါ ရောထည့်ပေးထားသည့်အပါ ဥပမာအားဖြင့် ပင်လယ်ပြင်အကြောင်း စိတ်ဝင်စားသူ လူငယ်သည် ရှက်လန်ဒန် (Jack London) ၏ The Sea Wolf၊ တို့အက်တွန်းရော (Joseph Conrad) ၏ Typhoon၊ ဟာမ်မဲလဲး (Herman Melville) ၏ Moby Dick စသည် ဝတ္ထုကြီးများ ဖတ်ရာက ပင်လယ်ပြင်အပေါ် ပို့၍ စိတ်ဝင်စားလာကာ၊ ဟောယာဒါလ် (Thor Heyerdahl) ၏ Kon Tiki (ကျွန်းတို့ကို စူးစမ်းရှာဖွေအနီးဝါး) အကြောင်းတို့ လည်းကောင်း ရေချေလှုပေးထားသော Rachel Carson ၏ The Sea Around Us ၏ အထွေးပွဲအတွက်ကျမ်းကိုလည်းကောင်း ဖတ်ရှုလိုပိုင် ထက်သုန်လျှော်စာအပေါ်ဖတ်သူအဆင့်မှ လေ့လာလိုက်စားသူ အဆင့်သို့ တက်လှမ်းလာ နိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။

စာဖတ်ရန် စိတ်ဝင်စားစ အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝလောက်တွင် ယင်းစာအုပ်မျိုး၏ လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် ဘာသာရပ်မျိုးစုံကို စူးစမ်းမိခဲ့သည့် လူငယ်တို့ကိုလိုက်သည် တက္ကာသို့လိုက်လိုပ်မှ ၂၄၈၈ အသက် နှစ်ဆယ် ကျော်ကာလလောက်တွင်ပင် အတော်ခိုင်မှာသော စာပေအခြေခံ ရရှိပြု နေမှာ သေချာပေသည်။

■

ဥတိယ တစ်အုပ်မှာ Mentor Books စာစဉ်အတွက် The N. American Library တိုက်မှ ထုတ်ဝေသည့် Good Reading အောင်ရှိသော ဖြစ်သည်။

Good Reading ကို အမေရိကန်ပြည် တက္ကာသို့လိုပ်စားသားသို့

ပညာရေးဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ စာကြည့်တိတ်များနှင့် ပြင်ပက္ခမ်းကျင်သူများ ပါဝင်သည့် The Committee on College Reading အဖွဲ့က ပြုစုသည်။ ယင်းကော်မတီကို အကြပ်ပြုရန်အတွက် ပြင်ပအကြပ်အဖွဲ့တွင် အယ်လဒ်(၁) တပ်(က)ခလေ (Aldous Huxley)၊ လင်ယုတန် (Lin Yutang)၊ တော့မတ်(၁) မန်း (Thomas Mann)၊ ကားလ်ဆင်း(၁)ဘုရား (Carl Sandburg) စသည်။ ပညာရှင် စာရေးဆရာတွေ့ဗျားများ ပါဝင်သည်။

အကြပ်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ကားလ်ကားမှ (Carl Carmer) က စာဖတ်ခြင်း ဆိုင်ရာ ကိုယ်တွေ့ကလေးများနှင့် မိတ်ဆက်အမှာစကား ပြောကြားပေးထားသည်။

စာအုပ်ကို အပိုင်း ၃ ပိုင်ခွဲ၍ စီစဉ်ထားရာ၊ ပထမပိုင်း သိမဟုတ် အဖွင့်ပိုင်းတွင် စာအုပ် ပြုစုရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ နယူးယောက် တွေ့သိလိမ့် အက်ဒိုင်တောင်င် (Atwood H. Townsend)၏ How to Read Good Reading အမည်ရှိ အညွှန်းဆောင်ပါ၊ နော်မင်လှုံးဝင် (Norman Lewis)၏ Reading Better and Faster အမည်ရှိ စာဖတ်နည်းလမ်းညွှန် ဆောင်ပါတ္ထု အပြင်၊ ပကားမစာအုပ်အညွှန်းအဖြစ် 100 Significant Books ခေါင်းစဉ်တပ်လျက် စာအုပ်အမည် စာရင်းတစ်ခုကို ဖော်ပြထားသည်။ ငါးငါးစာအုပ်စာရင်းတွင် ရွေးကြရေးခေတ်မှုသည် ယနေ့ နှစ်ဆယ်ရာစုစုနှစ်အထိ ရှည်လျားသော ကဗျားစာပေသနိုင်းတစ်ပေါ်ကို အထင်ရှုးအံ့အးနှင့် အရောပါဆုံး စာအုပ် ၁၀၀ ကို ရွေးချယ်မှတ်တမ်းတင်ထားပေသည်။

အပိုင်း (၂) မှာ အမိတ် စာအုပ်အညွှန်းပိုင်း ဖြစ်၏၏။

အပိုင်း (၂) ကို (က) သမိုင်းခေတ်များ၊ (ခ) စာပေပုံသဏ္ဌာန်များ၊ (ဂ) သိပုံနှင့် လူသားဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များ (Humanities) ဟူ၍ ထင်ဆင့် ခွဲခြားထားသည်။

အပိုင်းခွဲ (က) တွင် ဂရီ ရောမ၊ အလယ်ခေတ်၊ ရီနေဒ္ဓန်းခေတ်၊ ကျူးခေတ် အော်လန်း၊ ၁၇ ရာစု၊ ၁၈ ရာစု၊ ၁၉ ရာစု၊ ၁၀၁၁ ခုနှစ် ကန္တ ၂ ခု ခွဲထားသည်။

အပိုင်းခွဲ (ခ) တွင် ၁၉ ရာစု အမေရိကန်ဝါယာ၊ ၁၉ ရာစု ပြီတိသုံး ဝါယာ၊ ၁၉ ရာစု ဥရောပဝါယာ၊ ၂၀ ရာစု အမေရိကန်ဝါယာ၊ ၂၀ ရာစု ပြီတိသုံး ဝါယာ၊ ၂၀ ရာစု ဥရောပဝါယာ၊ အရှေ့တိုင်းတော်၊ အမေရိကန်တိုင်းလုံးဆိုင်ရာ စာဝေ၊ ဝါယာတို့ ပြုတတ်၊ ကဗျား၊ အက်းဆောင်၊ ပေးစာနှင့် ဝေဖန်တီးပေးထားသည်။

အန္တပြုတို့ စသည် ခေါင်းစဉ်များတပ်လျက် ကန္တ ၁၄ ခု ပါဝင်ပြီး၊

အပိုင်းခွဲ (ဂ) တွင်မူ ဘာသာရေး၊ အသာနာ၊ ဘာသနနှင့် သရော်စာ စာနှင့်အမှုပညာရပ်များ၊ လူမှုပညာရပ်များ၊ သိပုံဝါယာ၊ ရုပ်ပိုင်းသိပုံပညာရပ်များ၊ (Physical Sciences)၊ ဒိုင်သိပုံပညာရပ်များ၊ ပိတ်ပညာ၊ မန်သာပေးအနှင့် လူမှုရေးသိပုံ၊ ဘေးကောင်၊ ရှည်ညွှန်းစာအုပ်များနှင့်၊ မကြာခိုက ထွက်ရှိသည့် စာအုပ်များ၊ အမည်ရှိကန္တ ၁၅ ခု ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။

အပိုင်း (၂) တစ်ခုလုံး စီစဉ်ထားပုံမှာ ဖော်ပြပါ ကန္တအသီးသီး တိုကို သက်ဆိုင်ရာ ကွမ်းကျင်သူ အသီးသီးတိုက် မိတ်ဆက်နိုင်းငယ် တစ်ပိုင်း ရေးကာ ယင်းဘာသာရပ် နယ်ပယ်အသီးသီး၏ အကျယ်အဝန်း၊ အရေးပါမျှ ထူးခြားမှုများနှင့် ယင်းသိပုံပည်ပို့စာအုပ်တော်များ၊ အကြောင်းကို ယော်ယူ ဆွဲနိုင်ပြေးသည်။ ထိုနောက်တွင် ယင်းသက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်နယ်ပယ်နှင့် ဖတ်သုတေသနဖို့ အတွက်များကို စာရေးသူအမည်များအတာ အကွားရှုံးစွဲ အလိုက် တန်းစိုလျက်၊ တစ်ခါတစ်ရုံးအခန်းငယ်များ ထပ်ခွဲလျက်၊ တစ်အုပ်ချင်နှင့် ဆိုင်ရာသော မှတ်ချက်တိုကလေးများနှင့်အတူ ဖော်ပြပေးထားသည်။

ဥပမာ အသာန (Philosophy) ကန္တကို ကြည့်သွင်း

ရွှေ့ပြီးစွာ ဟောင်းဝပ်တွေ့သိလိမ့်မှ လော့ခု (Alain Locke) က အသာန စာပေ၏ ယော်ယူ သဘောသဘာဝများကို လည်းတောင်း အသာနလေးလေ့လာသူများ၊ အနေနှင့် မည်သည့် စာအုပ်များမှာ စောင်သင့်သူ၌ အကြောင်း၊ ထိုနောက် လေ့လာမှုကို မည်သိ တိုးချွဲသွားသင့်သည့်အကြောင်း တိုကို လည်းကောင်း၊ ဆောင်ပါးတိုကလေးမော်ကာ ဆောင်ရန်နှေ့ရွင်ရှင်နှင့်တွေ့ကွဲ အွေ့ဖြုတ်ပြေးထားပြီး၊ ငါးငါးနောက်တွင် စာအုပ်များကို အခန်းငယ်လေးခေါ်းခွဲကာ ဖော်ဖြုတ်သည်။

အခန်းငယ် (၁) စာအုပ်များနှင့် သမိုင်းများ (Anthologies and Histories) အခန်း၏ ဥပမာ၊ စမစ် (Thomas Smith)၏ Philosophers Speak for Themselves အမည်ရှိ လက်ရွေ့စင် အသာနစာစု၊ ဂျာရှုံးရှုံး (Will Durant)၏ The Story of Philosophy၊ ရှင်အဲလ် (Bertrand Russell)၏ History of Western Philosophy စသည် အသာန အသာနသမိုင်းကျမ်းများ၊ အပါအဝင် အသာန စာပေ စတင်လေ့လာသူတို့ အကြော်နိုင်မည့် တွေ့ဗုံးအချို့ကို ထည့်သွေ့ဗုံးအွေ့ဖြုတ်ပြေးထားသည်။

အခန်းငယ် (၂) ကို ရွှေးခေတ်နှင့် အလယ်ခေတ် ဂန္ဓိဝင်မြောက် သသနကျမ်းများ (Ancient and Medieval Classics) ဟု အမည်တင်လျက် ပလေးတိုး၊ အရွှေ့တို့တယ်၊ စိန့်ဉာဏ်စတင်း၊ ကွန်ဖျူရှုပ်(၁) အစရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ရေးသည့် မူရင်းကျင်းကြီးများကို ညွှန်းထားသည်။

ထိန်းလိုးတဲ့ အခန်းငယ် (၃) ခေတ်သစ် သသနဂန္ဓိဝင် (Modern Classics) အခန်း၌ ဟောကို(လ)၊ ကန္တု(တ)၊ လိုက်ဘန်၊ ဒေါကတ်၊ ဟော့ပ်(စ) လော့ပ်၊ နီးချေး၊ သော်ရှုံး၊ ဖော်လတဲယား၊ ရှိပင်ဟောင်တို့၊ စပင်နီး၊ သည့် တွေးခေါ်ရှုံးကြီးများ၏ ကျင်းများကိုလည်းကောင်း၊

အခန်းငယ် (၄) မျက်မြောက်ခေတ် အတွေးအခေါ် (Contemporary Thought) အခန်းတွင် ဖျော်ရှုံး၊ စီလျှော့ချိမ်း(စ)၊ ဘာ့်ဆန်၊ ချွှန်ဂျူး၊ စို့က်ဟန်၊ ဘာထရန်ရုပ်ဆောင် စသည်တို့၏ ကျင်းများကို လည်းကောင်း ညွှန်းပေးထားသည်။

အညွှန်းမှတ်ချက်ကလေးများကို စာတစ်ကြောင်း နှစ်ကြောင်းခန့်ဖြင့် တိုတိုနှင့် လိုရင်းသာ ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှုသည်။

ဥပမာ - Will Durant ၏ The Story of Philosophy စာအုပ်နှင့် ပတ်သက်၍၊ 'အနောက်တိုင်းတွေးခေါ်ရှုံးများနှင့် ငါးတို့၏ အတွေးအခေါ်များ အကြောင်း မိတ်ဆက်လမ်းညွှန်ပေးထားသည့် စာအုပ်၊ ကျော်ကြားသလောက် တကယ်လည်း ထိုက်ထိုက်တန်တန် ကောင်းမွန်လှသည်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

R. McKeon တည်းဖြတ်သည့် The Basic Works of Aristotle စာအုပ်နှင့်ပတ်သက်၍၊ 'ပုံသေယူတို့ဖော်ပညာကို တိတွင်သူ၊ သသနပညာကို ပထမဆုံး စနစ်တကျ လေ့လာပြုစွာသူ တွေးခေါ်ရှုံး အရွှေ့တို့တယ်၏ လက်ရာ များ ဖြစ်သည်။ ဂရိအတွေးအခေါ်ကို အပိုပြင် အကျယ်ပြန့်ဆုံး တွေ့မြင်ရမည်' ဟူ၍ လည်းကောင်း အညွှန်းမှတ်ချက်များ ပေးထားသည်။

အပိုင်း (၂) တစ်ခုလုံးတွင် ညွှန်းပေးထားသည့် စာအုပ်အရေအတွက် မှာ ၁၂၀၀ မျှ ဖြစ်ပါသည်။

အရေအတွက်အားဖြင့် မများလဲ ဟုဆိုနိုင်သော်လည်း ဘာသာရပ်၊ အသီးသီးအတွက် အကြော်လေ့လာရန် အသင့်တော်ဆုံး စာအုပ်များကို ရွှေးချယ် စီစဉ်ပေးထားခြင်း ဖြစ်ရာ ငါးအကြော်များ ရရှိပြီးနောက်တွင်ကား ဆက်လက်ကျက်စားရမည့် နယ်ပယ်ကို သိတန်သလောက် သိရှိပြီး ဖြစ်ပေမည်။

နိုင်းပိုင်းဖြစ်သည့် အပိုင်း (၃) ကို Some Personal Slants (သူတို့အပြင် သူတို့အကြိုက်) ဟု အမည်ပေးထားပြီး ငါးတွင် အက်ဒမင် (Irwin Edman) ၏ Unrequired Reading (မဖတ်မနေရ မဟုတ်သည့် စာအုပ်များ)၊ အေတင် (John Erskine) ၏ The Good Reader ဖစ်ရှာ (Dorothy Fisher) ၏ To Keep Alive One Must Read အာမည်၌ စာဖတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အောင်ပါးသုတေသန အပြင်၊ Basic Books အာမည်၌ ကဏ္ဍတစ်ရပ်လည်း ပါန္တသည်။

ယင်း Basic Books ကဏ္ဍတွင်

ကားလ်ဆင်း(၁)ဘုရား၊ တော်မတ်(၁)မန်း၊ အယ်လဒ်(၁) တပ်(၁) စလေနှင့် လင်ယုတန်တို့ အပါအဝင် စာပောပညာရှင်တို့၊ ဥုံးတို့က အကယ်၍ ပိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စာကြည်တို့က်များ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ပျက်စီး ဆုံးသွားခဲ့လျှင် အမြန်ဆုံး ပြန်လည်ဝယ်ယူဖြည့်တင်းမည့် (ပိမိတို့ အတွက် မရှိမဖြစ်) စာအုပ် အမည်စာရင်းတစ်ခုခါ ပြစ်ပေးထားသည်ကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် တွေ့ရှိရသည်။

Good Reading နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံချင်း အတော်ဆင်တူသည့် အခြား စာအုပ်တစ်အုပ်က ပင်းတို့က (Penguin Books) ထုတ် The Reader's Guide စာအုပ် ဖြစ်သည်။

သည်စာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက် နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယင်းဘား စိစုံ တည်းဖြတ်သူ စာတည်းများ၊ ဆာရိလျှော် (Sir William Emrys Williams) က အမှာစကား ရေးသားရှုံး၊ ပင်းတို့၊ စာအုပ် တို့ကိုတွင် စာပေအတိုင်ပင်း အဖြစ် ၂၅ နှစ်မျှ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ကာလ စာစွဲ လျော်က စာဖတ်သူများထံမှ မေးမြန်းစာ အကြော်က တော်းခံစာများကို အဖြစ်တူရှု ရကြောင်း၊ အမိကမှာ ပိမိတို့ စိတ်ဝင်စား သည့် မည်သည့် အကြောင်းရပ် သို့မဟုတ် ဘာသာရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တတ်နိုင်သမျှ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖတ်ရှုလေ့လာလိုသဖြင့် အသင့်တော်ဆုံး စာအုပ်များကို အစီအစဉ် တကျ လမ်းညွှန်ပြသပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံ

သော စာများ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဥပမာ ရောမခေတ်နှင့် စင်လျဉ်းသည့် စာအုပ် ကောင်း တစ်အုပ်ကို ကျေကျေန်န် ဖတ်ရှုပြုသည့် နောက်တွင် စာဖတ်သူက ရောမအကြောင်း နောက်ထပ် စာအုပ်ကောင်းတွေ ဖတ်ချင်ကြောင်း၊ သို့သော ဘာဆက်ဖတ်ရမှန်း မသိသဖြင့် ရွှေမတို့နိုင် ဖြစ်ကြရကြောင်း၊ တရီးပုံစွဲလူများ ကျပြန်တော့လည်း သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ် အသီးသီးမှာ ကွဲမြဲကျင့် ကျေည်သူများ ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော မိမိနယ်ပယ် ပြင်ပန့် အခြား အကြောင်းရုပ်များနှင့် ပတ်သက်လျှင် အလွန် ပဲ့သူ့တဲ့ နည်းသလို ဖြစ်နေ တတ်ကြောင်း၊ သည်လို နည်းများသိသဖြင့် မိမိဘာသာ ဖြည့်ဆည်းလိုကြသည့် ပုံစွဲလူများအနေနှင့် အခြားဘာသာရပ်နယ်ပယ် အသီးသီး၏ ယေဘုယျ အနေ အထားများနှင့် နယ်ပယ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် လုံလောက်သော အသိပညာ အခြားများ ဖြည့်ဆည်းပေးမည့် စာအုပ်စာတမ်း၊ အမည်များကို သိရှိဖို့ လိုအပ် နေကြောင်း၊ စသဖြင့် အစချိန်ဖြစ်နောက် အထက်က စာဖတ်သူတို့၏ လိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် အတွက် The Reader's Guide ကို ဘာသာရပ် မျိုးစုံအတွက် အထွေထွေ သင်ရှိးညွှန်းတမ်းတစ်ခုသဖွယ် စီစဉ်ပေးထဲ ကြောင်း ဖော်ပြုခဲ့သည်။

စာအုပ်၏ မန်သောပေးသူများ ရေးဟန်သူတေသန အနုပညာနှင့် ပိဿာ ရသောတမ်းများ (belles lettres)၊ အထွေထွေ၊ ဘာသာပြန်စွဲစွဲဝင်စာပေ (အကိုလိုဘာသာပြင့်စွဲသည့် ရွှေ့ဂရီနှင့် လက်တင်စာပေ) ပြောတဲ့၊ ဝတ္ထု သမိုင်း၊ ဂိတ် သဘာဝသမိုင်း၊ သသုနိကာ၊ ကာဗျာ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံတကာ ရေးရာ၊ စိတ်ပညာ၊ ဘာသာရေး၊ သိပ္ပါး လူမှုရေးသိပ္ပါး စသည် ခေါင်းစဉ်များဖြင့် ပင်မအနေး၊ ၁၈ ခန်း ပါရီး၊ တစ်ခန်းစိုး သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကွဲမြဲကျင့်သူ အသီးသီးတို့ ရေးသားကြသည့် အဖွင့်စိုးနှင့် သို့မဟုတ် ဘာသာရပ် မိတ်ဆက်ဆောင်ပါးတစ်ပုံစိန်းနှင့် နောက်တွင် ဖတ်ရှုသင့်သော စာအုပ်စာတမ်းအမည်စာရင်း၊ တစ်ခုခိုက် တစ်အုပ်ချင်းအတွက် အညွှန်း မှတ်ချက်တို့များနှင့် ဖော်ပြုပေးထားသည်။ စာမျက်နှာ ၃၂၀ ခန့်ရှိသော စာအုပ် တွင် စာအုပ်ရေး ၁၈၀၀ မှာကို ညွှန်းပေးထားခြင်းဖြစ်ရာ အညွှန်းများကတော့ Good Reading စာအုပ်မှာကဲ့သို့ တို့တို့တို့ပင် ဖြစ်သည်။

BURMESE
CLASSIC

အထောက်အကြောင်းများ ရှိနေရာ ယင်းတို့ကြောင့် စာပေ လေလာမှုတွင် ကျွန်ုတ်တော်တို့ထက် များစွာ တစ်ပန်းသာကြသည်။

ကျွန်ုတ်တော်တို့မှာလည်း ဆရာ မလိုခေါ် ပြန်မာဝတ္ထုအညွှန်းမြင်း စာပေအတိတော် စသော စာအုပ်အချို့၊ ရှိတာ မှန်ပါသည်။ ငါးစာအုပ်အုပ် သည်လည်း စာပေလေလာမေတ္တာ အလွန် အထောက်အကြောင်းသည် အဖို့တော် ကျမ်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော ပြန်မာစာပေတစ်ရုပ်လုံးကို ပြိုင်လမ်းညွှန်းမြှုပ်နှံပါသည်။

ကျွန်ုတ်တို့ ပြန်မာစာပေကို ခေတ်ကာလအလိုက် လည်းကောင်း စာပေ အမျိုးအစားအလိုက် လည်းကောင်း ကဏ္ဍများ ခွဲခြား၍ ယေဘုယျ အညွှန်းနိုင်းများ၊ တစ်အုပ်ချင်း အညွှန်းများဖြင့် ဖွို့ပြုပေးမည် ဆိုလျင် စာပေ ကို ပြင်းပြင်းပြုပြု လေလာလိုက်စားချင်နေကြသည့် ယနေ့ လူငယ်များနှင့် အလှမ်းမဝေးသင်ပဲ ဝေးနေကြသည့် ပြန်မာစာအုပ်ကောင်းများ ပြန်၍ ထင်ရှားပေါ်လွင်လာကြပါမည်။ လူငယ်များ အနေနှင့်လည်း ပို့ပို့လိုက်ပေးသို့ အညွှန်းတို့အတွက် ရရှိပို့ပြုလိုမည်။

ထိုပြင် ကျွန်ုတ်တို့ ပြန်မာဘာသာပြန် ဆရာတိုးများသည် နိုင်ငံ တကာ့ စာကောင်းပေကောင်းများစွာတို့ ပြန်မာဘာသာပြန်ဆိုလိုကြပြီး ဖြစ်ရာ အညွှန်းစာအုပ်ထို့ ပြန်မာဘာသာပြန်သော ရှုရှုးစာပေ၊ မြင်မာ ဘာသာပြန် ဖတ်ရှုနိုင်သော အင်းလိုပ်စာပေ စသဖြင့် ကဏ္ဍငယ်များခွဲပြီး ဖော်ပြုပေးမည်ဆိုက ငါးစာအုပ်သည် ပြန်မာစာပေကိုသာမက နိုင်ငံတကာစာပေ များကိုပါ အတော် ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် ညွှန်းပေးနိုင်သည့် စာဖတ်သူ လမ်းညွှန်းစာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် အလွန် တန်ဖိုးရှိလိုပို့မည် ဟုမြော်လိုပို့ပါသည်။

■ ■ ■

ဤသို့ သူတစ်ပါးတို့တွင် စာပေလေလာစလူများ လွယ်ကူစေရန်နှင့် အတော်နှုံးစပ်ပြုသူများအတွက်လည်း အခါအားလျှော့စွာ သုံးသပ်ဆန်းစစ်ရန်

သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့၊ သို့မဟုတ် စာပေါ်စန်ရေး ရှောင်းစုံ ပုံကားတစ်ချပ်

BURMESE
CLASSIC

‘မော်ဒန်ဝါဒ လူပ်ရွားမှု သေဆုံးသွားပြီ’
‘ကရာဇာဆရာတွေ မရှိရင် မဖြစ်ဘူးလား’
‘ဝတ္ထုဆရာရဲ့အလုပ်ဟာ ဘာလဲ’
‘ပရမ်းပတာကန္တာထဲက ဝတ္ထုရေးဆရာ’
‘ဒက်ဖီးလ် ကရာဇာမျိုး ဘာကြောင့် မရေးရ မှာလဲ’

....
ကျွန်တော် ကြွေးကြော်သိတွေ အဆိုပြုချက်
တွေ ထုတ်လွှင့်နေခြင်း မဟုတ်ပါ။

စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲက မာတိကာအချို့ကို
ဖတ်ကြည့် နေခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ်က
မကြီးကျယ်ပါ။ ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင် ဟု မဆိုနိုင်ပါ။
ကျွန်တော် မကြောခက် ဖတ်ရှုမိတတ်သည့် စာပေ
ရေးရာ ဆောင်းပေါင်းချုပ်စာအုပ်ကလေးတစ်အုပ်
သာ ဖြစ်ပါသည်။

စာအုပ်ကလေးမှာ ၁၉၅၄ ခုနှစ်က ပုံနှိပ်
ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ ယခုဆုံးလျှင် နှစ်ပေါင်း ၅၀
ကျော် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ အထွင်အပြင်အာဖြင့်
အတော် ဟောင်းနှင့်နေပါပြီ။ သို့သော် ကျွန်တော်
အဖို့တွင်တော့ ဖတ်ရတာလည်း အရသာရှိ ဖတ်

တိုင်လည်း အသိဉာဏ်တစ်စုံတစ်ရာ ပုံင့်လင်းသကဲ့သို့ စာပေရေးရာ ပြသနာ ရွှေ့နှင့် စပ်လျှော့၍ လည်း စဉ်းစားစရာ အတွေးစမျှားစွာ ဖန်တီးပေးတတ်သည့် စာအုပ်ကလေးအဖြစ် မရှိနိုင်ဘဲ ရှိနေခဲ့ပါသည်။

စာအုပ်အမည်မှာ Highlights of Modern Literature ဖြစ်၍ အောက်မှ အမည်ခွဲအဖြစ် A Permanent Collection of Memorable Essays from 'The New York Times Book Review' ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ စာအုပ်ကို အမေရိကန်ပြည် နယ်းယောက်မြို့ The New American Library of World Literature, Inc. က Mentor Book အစီအစဉ်မှ ထုတ်ဝေ၍ စာမျက်နှာ ၂၃၀ တိတိ ပါရှိပါသည်။

စာအုပ်အမည်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း နယ်းယောက်တိုင်း (မ) (၁) သတင်းစာ၏ အပတ်စဉ်ထုတ် စာအုပ်ဝေစန်ချက် အထူးစာစောင်တွင် ဖော်ပြ ခဲ့သည့် ဆောင်းပါးများထဲမှ မှတ်သားလောက်သည့် လက်ချေးစင်ဆောင်းပါး များကို ရေရှည်တည်တဲ့စေခဲ့ အလိုင်း စုပေါင်းထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်၍ စုံပေါင်း ဆောင်းပါး ၅၈ ပုံပါဝင်သည်။ စာအုပ်ကို အယ်ဒီတာ ဖော်စစ် ဘရောင်း (Francis Brown) တည်းဖြတ်ပြီး၊ ဆောင်းပါးများနှင့် စပ်လျှော့၍ မြိုင်ယုံးသပ်သည့် အချို့နိုင်းတစ်ပုံးလည်း ငါးက ရောသားယားပါသည်။

ဘရောင်း၏ နိဒါန်း တစ်နေရာ၌ ယနေ့ခေတ် ကဗျာ့စာပေကို ဖန်တီး ပုံသွေ့ ခဲ့ ပုံသွေ့းဆဲဖြစ်သည့် အကြောင်းတရား များ အင်အားစုများနှင့် အမိက ပုဂ္ဂိုလ်များ အကြောင်း ခန့်မှန်းတိုင်းတွေချက် အကဲ ခတ် လေ့လာချက်များကို စုစည်းပေးထား ခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

အယ်ဒီတာက ဆောင်းပါးများကို မျိုးတူရာစုလျက် ကဗျာ့ခြောက်ခဲ့ ခွဲခြား ဖော်ပြထားသည်။

အပိုင်း(၁)ကို စာအုပ်များအကြောင်း (On Books) ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ထားပြီး

ငါးအောက်၍ အောင်ဒ် (W. H. Auden)၊ မီဇိနာ (Arthur Mizener) နှင့် ဖော်စာ (E. M. Forster) တို့၏ ဆောင်းပါးသွေ့ပုံး (The World That Books Have Made; What Makes Great Books Great နှင့် On The Meaning of A Man's Books) တို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။

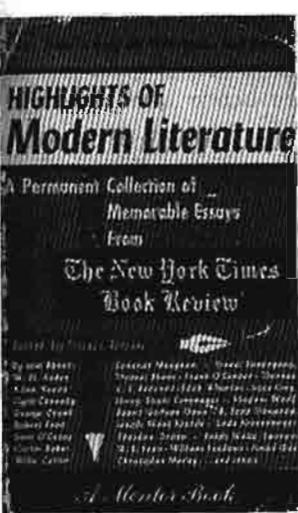
အပိုင်း(၂) စာရေးဆရာများနှင့် စာရေးခြင်းအကြောင်း (On Writers and Writing) ကဗျာ့တွင်မူ ဆောင်းပါး (၁၈) ပုံပါရှိသည်။ ဤကဗျာ့မှာ ပို၍ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းသည့် ဟုယူဆမိသဖြင့် ယင်းအထူး ဆောင်းပါး အချို့အကြောင်း အနည်းငယ်စွဲ ပြောလိုပါသည်။

ဒိုင်ယာလန်ပြည်ဖွား ပြောတ်ရေးဆရာ ရှော့န် ဒိုကေဆီ (Sean O'Casey) ၏ Always the Plough and the Stars ဆောင်းပါး၏ 'လူအသိုင်း အပိုင်းအတွင်း အနုပညာသမား ရရှိသည့် နေရာမှာ ရင်လေးဖွယ် ကောင်းလှ သည်။ အကြောင်းမှ သူသည် လူမှုအဆောက်အအုံအတွင်း မရှိလျှော့လည်း အရေးပြေားသူများထဲတွင် တိပိဋက္ခု ပါရော်သောကြောင့် ဖြစ်သည်' ဟုသော စကားဖြင့် အစချိထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ (မှတ်ချက်။ ၁ The Plough and the Stars မှာ ဒို့ကေဆီ၏ အစောပိုင်းအတွက် ကျော်ကြားခဲ့သည့် ပြောတ်တတ်ပုံးအမည် ဖြစ်သည်။)

အစချိပို့ကို ကြည့်လျှင်ပင် အနုပညာသမား၏ ဘဝရပ်တည်မှု အခက် အခဲများအကြောင်း ရောတော့မည်ကို မုန်ဆရှု ရှိခိုင်မည်ထင်သည်။ ဆောင်းပါး အလယ်ပိုင်းတစ်နေရာ၌ အနုပညာသမား၏ ဘဝကို ပို၍ ခက်ခဲအောင် ဖန်တီး မည့် အန္တရာယ်နှစ်သွေ့ကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းတို့မှာ မိမိကိုယ်ကို ဂုဏ်တင်လွန်းခြင်းနှင့် အုပ်စု၏ မျိုးမြောက်ဂုဏ်တင်ခြင်း (self-glorification and the glorification of the crowd) တို့ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ စဉ်းစား ဖွယ်ပင်။

နောက်ဆောင်းပါးတစ်ပုံးမှာ စာရေးဆရာမှာ အယ်လီဇာက်ဖော်ဝင် (Elizabeth Bowen) ၏ The Search for a Story to Tell ဖြစ်ပါသည်။ (ဖော်ဝင်မှာ ရိမ်ရှိကိုစိတ် ဘားနှုံးရှေ့ရှေ့ ရှေ့န် ဒိုကေဆီတို့ ကဲသွေ့ပင် ဒိုင်ယာ လန်ပြည် အွေးလင်မြှေးအတိ ဖြစ်သည်။ သူမသည် ဝတ္ထုတို့-ရည်၊ အက်ဆေးရှုံး စာပေဝေစန်ရေး ဆောင်းပါးများ အပါအဝင် စာမျိုးစုံရေးသားသူ ဖြစ်သည်။)

‘စာရေးသူတစ်ယောက်သည် သူရေးမည် အကြောင်းအရာ၏ ဘယ်သို့ ရှာသနည်း။ ဘာကြောင့် ရှာသနည်း။ ဝတ္ထုတို့ ပြောတ်၊ ကျေား သို့မဟုတ်

ဝတ္ထုရှည်အဖြစ် ပေါက်ပွားလာမည့် အကြောင်းအရာ တစ်ခုကို သူသည် မတော်တဆ တွေ့ရှိခဲ့သည်လား၊ သို့တည်းမဟုတ် စနစ်တကျ ရှာဖွေရယ်ခြင်းလား' ဟူ၍ အစချိန်သားထားသည့် သူမ၏ ဆောင်းပါးမှာ မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီ တာများ အင်တာပျော်ဆရာများနှင့် ဝတ္ထုကဗျာရေးသားသူ ဝေဖန်သူများအတွက် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ပြစ်မည့် ထင်ပါသည်။

ဟောင်၏ နောက်ဆောင်းပါးတစ်ပုံဖြစ်သည့် The Writer's Peculiar World မှာမူ စာပေအနုပညာသမာ၏ ထူးခြားသော စရိတ်သဘာဝများနှင့် အစဉ်အလာ စည်းဆောင်တို့အကြော် ပြသသာများကို အွေးနွေးထားပါသည်။

ထိုနောက်တွင်၊ 'တရေ့သူတစ်ယောက်သည် မိမိပြောလိုသော အရာကို မည်သူ ပြောမည်နည်း' ဟူသော ခေါင်းစဉ်အောက်၌ ဆောင်းပါးမှုပုံပုံ ယုံးတွေ့ဖြစ်သော အရာကို ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ တစ်ပုံမှာ အိုင်လာဘရော် (Ivor Brown)၏ In Praise Of Clarity ဖြစ်၍ နောက်တစ်ပုံမှာ လျှိုက်ဖော်ကင်ဘူး၏ (Lloyd Frankenberg)၏ How Clear is Clarity? ဖြစ်ရာ ဆောင်းပါး ခေါင်းစဉ်များကို ဖြည့်လျှင်ပင် 'အရေးရှင်ဖို့' ဆိုသည့် ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အပြန်အလှန် ပြုစုံစုံဝေဖန်ထားသည့် ဆောင်းပါးနှင့်ပုံပုံ ဖြစ်ကြောင်း အောင်မျိုး နိုင်မည် ထင်ပါသည်။ ထော်လုံးငါးလုံးမှာ ဥပမာ သာကေ ထုတ်ပြုများမှာ ကျွန်းတော်တို့ မဂ္ဂဇင်းများထဲတွင် အပြန်အလှန် ရေးသားနေကြသည် ဆရာများကို သတိရစရာ ဖြစ်ပါသည်။

ဂါိ(၁)ဂါိ၏ ဒက်ဖီးလ်ကဗျာကို ရည်ညွှန်းရေးသားသည့် အိုင်ဗာ ဘရော်၏ And Why Not Write of Daffodils? ဆောင်းပါးတွင်မှာ အနုပညာဟုသည် အပြ နှစ်မျိုးနှင့်စား ရှိခိုမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ တစ်ခုသည် ဘဝကို ရင်ဆိုင်သော ဖော်ဆုံးချင်ကိုင်သော ဘဝနှင့် နပန်းလုံးသော အနုပညာ ဖော်ဆုံးမှုမျိုး ဖြစ်၍၊ နောက်တစ်ခုသည် ဘဝမှ ထွက်ပြေးသော သို့မဟုတ် မသိမသာ တိမ်းရှောင်သော အနုပညာဖော်ဆုံးမှုမျိုး ဖြစ်ကြောင်း၊ တရေ့သူတို့သည် အစ်အမှုန်ဘဝ (reality) နှင့် စိတ်ကူးယဉ်ဘဝ (romance) နှစ်ခုလုံးကို တစ်ပြိုင်တည်း အလုပ်အကျွေး ပြနိုင်ကြောင်း အကျိုးအကြောင်း အထောက်အထားများနှင့် သုံးသပ်တင်ပြထားပုံမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် စဉ်စား ဆင်ခြင်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

အလန်ပရိုက်(၁)ကျွေး အလန်ပရိုက် (Alan Pryce-Jones)၏ The Novelist in a World Awry တွင် လူမှုရေး နိုင်းရေးနှင့် ကျင့်ဝ်ရေးရာ ပြောင်းလဲမှုများ

လျှင်မြန်လွန်းလျေသော ကမာက်ကမ ပရမ်းပတာကမ္ဘာတွင် အကြောင်းအလာ (subject) တို့သည် တံလျိုပါသဖွယ် ဆုပ်ကိုင်ရ ပုံဖမ်းရ ခက်လှသပြီး အကြောင်းအရာ တစ်ခုကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုပ်ကိုင်မိမားရေးသားနိုင်ကြသည့် ဝတ္ထုရှည်သမားများအတွက် အခက်တွေ့နေကြရောင်း ဖော်ပြထားရာ ထူးခြားသော တင်ပြချက်တစ်ရုံ ဟုလိုနိုင်ပါသည်။

အိုင်ယာလန်သားတစ်ဦးပင် ဖြစ်သည့် ဂျိုံး(Joyce Cary)၏ On the Function of the Novelist ဆောင်းပါးတွင်မှာ အနုပညာသည်၏ အလုပ်၊ တွေးခေါ်ရင်နှင့် ဝတ္ထုရေးဆရာတိ၏ မတည်သော အနေအထားများနှင့် ရွှေထောင့် (point of view) ပြသသာများကို ဝေဖန်အွေးနွေးထားသည်။

ရောဘတ်ဂေါ်ရုပ်ဒေးပစ် (Robert Gorham Davis) ရောသည် At the Heart of the Story is Man မှာလည်း အခိကအားဖြင့် ရပ်တည်ချက် သို့မဟုတ် ရွှေထောင့်ပြသသာကိုပင် ဝေဖန်အောကြောထားသည်။ 'တစ်ခုတည်းသော လူမှုဆက်ဆံရေး အနေအထားအပေါ် ဝတ္ထုရေးသူတို့၏ ဝတ္ထုပြောလိုသော ရွှေထောင့် (perspective) များ အကြီးအကျယ် ကွဲပြားနိုင်ကြသည်။ ဝတ္ထုဖြုံးရွှေထောင့် (point of view) သည် အလွန် အရေးကြီးသည်။ အကြောင်းမှ ကိစ္စရပ်များ အပေါ် တန်ဖိုးသတ်မှတ်မှုများသည် (နီးခေါ်ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း) 'ရွှေမြင်ချက်' ပေါ်တွင် မူတည်နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကိစ္စရပ်များကို သင် ဘယ်သို့ ရွှေမြင်သလ ပေါ်တွင်မူတည်၍ ယင်းတို့၏ အကောင်းအဆီး တန်ဖိုးများ ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ် သင်၏ ရွှေမြင်ချက်သည်လည်း 'သင် ဘာလ' ဆိုသည့် အချက်ပေါ်တွင် မူတည်နေပြန်သည်။ စသည် အရေးအသားမျိုးများကို တွေ့ရှိရသည်။

မယ်နိုင်ပါးပါး (Manes Sperber)၏ Search for a Miraculous Paradox တွင်မှာ တရေ့ဆရာတ်၏ အကြီးမားဆုံးပြသသာများ ပိမိုင်းအတွက် ထဲက အတွင်းအကျော်း လျှိုက်ချက်များကို ပိမိုင်းကိုယ်ကိုယ်ဖွံ့ဖြိုးအန်ပြောပြန်ခြင်း တစ်ပြိုင်နှက်တည်းမှုပင် ပိမိုင်ကားကို တလောကလုံး ကြားနာစေချင်နေခြင်း ပင် ဖြစ်သည် ဟူသော စကားမျိုးဖြင့် တရေ့ဆရာတ်းလုပ်ရသော အလုပ်၏ အခြောက်အခဲက်အပေါ် တစ်ပြိုင်းတွင် သို့သော် ထို့မဖြစ်တန်ရောသော အလုပ်၏ စာပေအနုပညာသမားတို့သည် အုံပြုဖွယ် အောင်မြင်မှု ရုံးကြောင်း သုက ဖော်ကျော်ထားပါသည်။

ဝတ္ထုရှည် (novel) သေဆုံးသွားပြီဆိုသော စကားမျိုးကို ၁၀ နှစ်
တစ်ကြိမ်လောက် (စေဖန်ရေးဆရာ) တစ်ယောက်ယောက်က ထ၍ ထုတ်ပြန်
လေ့ရှိသည် ဟူသောစကားဖြင့် အစချိတားသည့် အလန်ပနိုင်(၁)ဖျော်၏
Plagued by the Nature of Truth အမည်ရှိ ဝတ္ထုရှည်ကာကွယ်ရေးဆောင်းပါ
တွင်မှု ဝတ္ထုရှည်၏ တန်ဖိုးများနှင့် ဝတ္ထုရှည် မရှိမဖြစ်ပဲတို့ကို ဖော်ထုတ်
ရေးသားကာ ဝတ္ထုရှည် ဘယ်တော့မှ မသေနိုင် ဟူသောစကားဖြင့် နိုင်းချုပ်
ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဝတ္ထုတိ ပါရဂူတစ်ဦးဖြစ်သူ ဖရန်အိုက်နာ (Frank O'Connor) ၏ And It's a Lonely, Personal Art ဆောင်းပါးတွင်မှာ ဝတ္ထုတိဟူသည်ကို အမိုးပွားဖွေ့စွဲနဲ့ ပြီးတော်ပြီး ဝတ္ထုတိနဲ့ ဝတ္ထုရှည်တိ နှစ်အောကြား အမိုးက ကျားမြားချက်တစ်ဦးဖြစ် အချိန်ကာလ (time) ကိစ္စကို တင်ပြထားသည်။ ထိုနောက် ခေါင်းစဉ်မှာ တင်ထားသည့်အတိုင်း ငါးက ဝတ္ထုတိသည် ဝတ္ထုရှည်နှင့် နိုင်းတော် အထိုက်နိုင်သော ပုဂ္ဂလိကကန်သော အနုပညာတစ်ဦးပြုစ်သည်။

စတိဖင်စပင်ဒါ (Stephen Spender) ၏ The Modernist Movement is Dead ဆောင်းပါးမှာမူ တစ်ခိုင်က ဥရောပတွင် အတြိုးအကျယ် ရိုက်ခေတ်လွှမ်းမြှုံးသည် အာဘာရ်လို့ (Arthur Rimbaud)၊ ဂါလိုမ်အပေါ်လိုနဲ့ (Guillaume Apollinaire) နှင့် အဲလိုတ် (T.S. Eliot) တို့၏ မော်ဒန်ဝါဒ လုပ်ရှားမှုအကြောင်း အောက်မော်တံ့တစ္ဆောင်းတစ္ဆောင်း ရောသားထားကြောင်း တွေ့နှုန်း ရသည်။ ငြင်းဆောင်းပါ၍ မော်ဒန်ဝါဒဖြစ်ပေါ် အောင် တွေ့နှုန်းအားပေးခဲ့သည်။ အခြေခံ အချက်နှစ်ရပ်၊ ယင်းဝါဒ၏ အကောင်းအခိုး သဘာဝနှင့် တိပိမြို့ပြေ ပြောက်ကွယ်သွားပုံအကြောင်း တို့ကို စိစစ်သုံးသပ်ထားရာ မြန်မာမော်ဒန်ကို စိတ်ဝင်စားသုများအတွက် စဉ်းစားစရာအချက်တစ်ချို့ ရရှိနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။

လူးခိုင်နှင်ဘာဂါ (Louis Kronenberger) ၏ A Time to Speak Words of Praise ဆောင်းပါမှာ၊ တာပေ ဝေနှင့်ရေးနယ်ပယ်၌ ရသဖောက်၌ ဝေဖန်စာ (appreciation) တို့ လိုအပ်နေပုံ အကြောင်းနှင့် ယင်းစာမျိုး၏ သဘောသဘာဝကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းစာမျိုးရေးသားဘူး၌ ရှိအပ်သည့် အရည်အချင်းများကိုလည်းကောင်း ဖော်ပြထားသည်။

သည်မျှဆိုလျှင် တဖော်ပြုခြင်း အတတ်ပညာနှင့် ပြဿနာများအကြောင်း

အကောင် ဘက်စုတေသနစုမှ ဝေဖန်ဆွေးနေးထားကြပြောင်း ခန့်မှန်စိနိုင် ကြမည် ထင်ပါသည်။

၁၁၅ ရွှေ့လျားမည်နိုးသဖြင့် ကျွန်ုတ်အပိုင်းများကို ကျွန်ုတ်ပို့၍ အကျွေးဆုံး
ပြောဆိုပါမည်။

Can't We Do Without the Poets? ဆောင်းပါးတွင် ဆောင်းပါးရှင် စတီဖင်စပင်ဒါကာ ကဗျာဆရာသည်လူလောက်၏ တရားဝင် အသိအမှတ်ပြု မထားသော ဥပဒေပြုသမားများ (unacknowledged legislators of mankind) ဖြစ်သည်ဆိုသော ရှုထိလိုက် ရပ်တည်ချက်နှင့် ကဗျာဆရာများကို သူ၏ စိတ်ကူးယဉ်သမ္မတနိုင် (Republic) တွင် လက်မခဲ့ဘုက္ကာဇ်စည်ခဲ့သော ပလေးတို့၏ သဘောထားတို့ကို အစပိုးတပ်ပြေကာ လူအဖွဲ့အစည်းအတွင်း ကဗျာဆရာ၏ နေရာနှင့်စပ်လျှပ်း၍ လည်းကောင်း၊ ကဗျာ၏ အသုံးနှင့် လိုအပ်ချက် (use and necessity of poetry) အကြောင်းကို လည်းကောင်း ဆန်းစစ်ထား ပေသည်။

များ အကြောင်းကို ခိုက်ကြမ်းကြမ်းလေး ဝေဖန်ရောသားထားသော ဆောင်းပါ၏
တို့ တစ်ပုံး ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူ၏ အစိက ဆုလိုချက်မှာ ခေါင်းစဉ်က
ဆုံးထားသည့်အတိုင်း ကျွုံးဟူသည် သိမ်မွှေ့လိမ္မာရမည်။ သို့သော် ကြိုခိုင်း
လည်း ရှိရမည် ဟု၍ပါ၏ ဖြစ်သည်။

ရို့ချုတ်အဲဟတ် (Richard Eberhart) ၏ Why I Say It in Verse တွင် စာရေးသူက မိမိ လက်ာသွားဖြင့် စာရေးခြင်းမှာ မိမိအတွက် စကားပြန့်ခြင်း ရေးရသည်ဟက် ဂိုလျယ်နေသောကြောင့် ဖြစ်သည် ဟူသော ခုပုဂ္ဂယ်လွယ် စကားလေးနှင့် အစပျိုးကာ လက်ာနှင့် စကားပြတို့၏ ခွဲခြားမရသော သဘောတိကိုပါ တင်ပြထားသည်။ သို့သော် ဤအောင်းပါး၏ သူ အမိက ဖော်ထုတ်လိုသည့်မှာ ကဗျာ၏ တန်ခိုခြားမေးအား (power) အောက်ာင်း ဖြစ်သည်။

အပိုင်: (၆) ပြန်လည် အမှတ်ရသည့် နာမည်အခါး (Some Names Remembered) ကဏ္ဍတွင်မူ သိပ်စောစောက ထင်ရှားခဲ့သည့် အီမာဆင်၊ ရှိန်းအောင်စတင်၊ ရေးချုပ်အောင်ဝင်၊ ဘားနှုတ်ရှော၊ ဘားလအောင်၊ ဂိုဏ်(၁)ဂိုလ် စသည် ဆရာ ဆရာမ အသီးသီးတို့၏ စာပေများကို ပြန်လည် သုံးသပ်တင်ပြသည် ဆောင်ပါးများ ပါရီပါသည်။

သည်မူလောက်ဆိုလျှင် ဘအုပ်ပါအချက်အလက်များကို အကြမ်းဖျင်း
ခိုးမှန်း၏ ရလောက်၌ ထင်ပါသည်။

ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କଙ୍କଲେଖାଣ୍ତି ଦ୍ୟାଃକ୍ରିଃଇନ୍ଦ୍ରିଭୁ ତାପେତୁତୋତରାଃ କୃଷ୍ଣଙ୍କିଃ
ମୃଦୁଃଗୁର୍ବେତ୍ତି ଲେଖାଣ୍ତିକ୍ରିଦିଃ ମନ୍ତ୍ରିତ୍ଵା ତାପେତୁତ୍ୟିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ କର୍ମକର୍ମଲୁତେଵା
ଲଗନଟ୍ଟୁ ପ୍ରମାଦନାମ୍ବାଦୀନ୍ତିଲୁନ୍ଦିଃ ଦେହତେଜୀବିନ ଶେର୍ଦ୍ଦାତରିନ୍ଦ୍ରିୟାଃକୃଷ୍ଣଙ୍କର୍ମିଃ
ପ୍ରତିତିଲୁନ୍ଦିଃ ତାତ୍ତ୍ଵାନ୍ତିପି ପେଣନ୍ତିରାତାରେଣାତିତାଃମୃଦୁଃତିଲୁନ୍ଦିଃ
ମୃଦୁଃତିର୍ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ତାପେଣନ୍ତିରାନ୍ତିରେ ହୋଣିପିମୃଦୁଃଗୁର୍ବେତ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ
ପ୍ରତିତିଲୁନ୍ଦିଃ ମୃଦୁଃତିର୍ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ତାପେଣନ୍ତିରେ ହୋଣିପିମୃଦୁଃଗୁର୍ବେତ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ
ଦେହତିଲୁନ୍ଦିଃ ମୃଦୁଃତିର୍ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ତାପେଣନ୍ତିରେ ହୋଣିପିମୃଦୁଃଗୁର୍ବେତ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ

တိုင်းလိုလို၍ ပြင်းပြသော ခဲ့တော်ချက်နှင့် စူးရှန်က်နဲ့သော ညာက်အမြင်တို့ကို
ညီညတ်မျှတစာ တွေဖက်တွေ့ပြင်နေရသည်။

10 of 10

အမိန့်ကျမ်းကိုးစာရင်း

စာအုပ်များ

Adler, Dr. Mortimer J.

Great Ideas from the Great Books

Washington Square Press, New York, 1967

Aeschylus

(i) *Prometheus and other Plays*

(Translated by Philip Vellacott)

Penguin Books, Great Britain, 1964

(ii) *Prometheus Bound*

The Internet Classics Archive

Aesop

(i) *Fables of Aesop*

(Translated by S. A. Handford)

Penguin Books, Great Britain, 1956

(ii) *The Fables of Aesop & Others: An Anthology of the Fabulists of All Countries*

Everyman's Library, London, 1953

Alm, Richard S. (ed.)

Books for You

Washington Square Press, New York, 1964

Basbanes, Nicholas A.

Every Book Its Reader: The Power of the Printed Word to Stir the World

Harper Collins, New York, 2005

Battles, Mathew

Library: An Unquiet History

Vintage (Random House), London, 2004

Bettmann, Otto L.

The Delights of Reading: Quotes, Notes & Anecdotes
Godine, Boston, 1992

Boxall, Peter (ed.)

1001 Books You Must Read Before You Die
Quintet Publishing Limited, London, 2006

Brown, Francis (ed.)

Highlights of Modern Literature
Mentor Books (The New American Library of World
Literature Inc.), New York, 1954

Burt, Daniel S.

The Literary 100: A Ranking of the Most Influential
Novelists, Playwrights, and Poets of All Time
Checkmark Books, New York, 2001

Burt, Daniel S.

The Novel 100: A Ranking of the Greatest Novels of All Time
Checkmark Books, New York, 2004

Committee on College Reading

Good Reading
Mentor Books, 1955

Confucius

The Analects
The Internet Classics Archive

Creel, H. G.

Chinese Thought: From Confucius to Mao Tse-tung
Mentor Book (The New American Library), 1964

Downs, Robert B.

Books That Changed the World (Revised Edition)
Signet Classic (New American Library), New York, 2004

Huxley, Aldous

Brave New World
Penguin Books, Great Britain, 1967

Jacobs, A. J.

The Know-It-All: One Man's Humble Quest to Become the
Smartest Person in the World
Simon & Schuster, New York, 2004

Karolides, Nicholas J.; Bald, Margaret; Sova, Dawn B.

120 Banned Books: Censorship Histories of World
Literature
Checkmark Books, New York, 2005

Lamb, Brian

Booknotes: America's Finest Authors on Reading, Writing,
and the Power of Ideas
Times Books (Random House), New York, 1997

Lin Yutang (ed.)

The Wisdom of China
Four Square Books (The New English Library Ltd.), London
1963

Machiavelli, Niccolo

The Prince (Translated by George Bull)
Penguin Books, Great Britain, 1964

Manguel, Alberto

A History of Reading
Flamingo (Harper Collins), London, 1997

Orwell, George

Animal Farm: A Fairy Story
E.L.B.S. and Penguin Books, Great Britain, 1967

Orwell, George

Nineteen Eighty-Four
Penguin Books, Great Britain, 1969

Salinger, J. D.

- (i) *The Catcher in the Rye* (မြေသန်းတင့် မြန်မာပြန် - “လေလွင့်သူ”)
ဘဝတွေ့ဆိုလို့ ဒု-ကြိမ်၊ ၁၉၉၉
- (ii) *The Catcher in the Rye* (Book Notes Summary),
BookRags, from the World Wide Web
- (iii) *The Catcher in the Rye* (SparkNotes),
from the World Wide Web

Sinclair, Upton

The Jungle

Penguin Books, Great Britain, 1965

Stefoff, R.

Charles Darwin : And the Evolution Revolution
Oxford University Press, Inc., New York, 1966

Stowe, Harriet Beecher

Uncle Tom's Cabin
EBook, Project Gutenberg

Taylor, G R.

The Science of Life : A Pictorial History of Biology
Panther Books Ltd., London, 1967

ရည်ညွှန်းစာအပ်များ

Encyclopaedia Britannica (Fifteenth Edition), 1998

The Reader's Encyclopedia: An Encyclopedia of World Literature and the Arts (Revised Edition)

(Ed. by William Rose Benét)

George G. Harrap & Co. Ltd, New York, 1960

The Oxford Companion to American Literature (Sixth Edition)

(Ed. by James D. Hart)

Oxford University Press, New York, 1995

The Literature Lover's Companion: Who Wrote What When

Geddes & Grossel, New Lanark, Scotland, 2005

လူသည် မနက်ထက် ညာမှာ
ပညာပိုရမည်။

မနောကထက် သည်ကနေ့

အသိညာတ်သာရမည်။

အသက်ကြီးလာသည်နှင့်အမျှ

ဦးနောက်အလေးချိန်

ပိုစီးလာရမည်။

သည်အတွက် ဘာလုပ်မည်နည်း။

တစ်နည်းသာရှိသည်။

“စာဖတ်ပါ”၊ ဒါပဲ။

ပေမြင့်

စာဖတ်သမား၏

မှတ်စုံများ

[စာမျခွန်ပြုအမှတ် ၃၈၄/၂၀၀၃(၂)]

စာကို နှစ်ရှည်လများ စနစ်တကျ ဖတ်ရှုလာသူသည် တူတေသိလဲ
ကောလိပ်မှာကဲ့သို့ ဘုံးလက်မှတ် တစ်စုံတစ်ရာ မရရှိသော်လည်း
တူတေသိလဲ ကောလိပ် ဘုံးရလာသူထက်မက အသိညာက်အမြင်နှင့်
ဗဟိုသုတေသန ကြယ်ဝကာ လူ့လောကနာယ်ပယ်စွဲ
ဦးဆောင်လူပ်ရှားနိုင်သူတစ်ဦး ဖြစ်လာလိမ့်မည်။

ဖေမြင့်

ဦးနှောက်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါ

စာဖတ်ခြင်းဖြင့် ဘဝတိုးတက်မှုရရှိလိုလျှင်၊ ကျွန်ုတော်တို့
မိသားစုံ၊ ထမင်းပိုင်းတူတေသိလဲ၊ စာအုပ်ထဲမှ
အနှစ်သာရကို အပြည့်ဝေး ရယူခြင်း၊ တစ်ဦးသင်ကောလိပ်၊
စာဖတ်ရတာ ပျော်စရာ၊ လူ့ယောက်တစ်ဦး၏ စာအုပ်စင်၊
နာမီစစ်အကျဉ်းစခန်းမှ စာပေသင်တန်း၊ စသည်တို့အပါအဝင်
ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးအောင်၊ အရည်အချင်း အစွမ်းအစာ
တက်လာအောင် မိမိဘာသာလေ့ကျင့် ပျိုးထောင်ရန်
တိုက်တွန်းလမ်းညွှန်စာ ၁၄ ပုဒ် ပါရှိသည်။

စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၅၃/၉၉(၁)

စာရေးသုတေသန ပုံနှိပ်ထုတ်ပေါ်း စာအုပ်များစာရင်း

- ၁။ ဆေးရုံ (၁၉၇၅)
- ၂။ လူနာအောင် အမှတ်မြောက် (၁၉၇၇)
- ၃။ အချစ်ဦး (၁၉၈၈)
- ၄။ ကျွန်ုတ်နှင့် အမြားဝယ်ယူတို့များ (၁၉၉၀)
- ၅။ ဟောနည်းပြောနည်း ကိုယ်ဘက်ပါအောင် စည်းရုံးနည်းများ
(ပထမမူ ၁၉၉၀) (ဒုတိယမူ ၁၉၉၈)
- ၆။ အောင်မြို့မှု ချမ်းသာသုခန္ဓုန် ဓနာန္တာ (၁၉၉၂)
- ၇။ မရတောနသုတိနှင့် အမြားဝယ်ယူတို့များ (၁၉၉၃)
- ၈။ မဟာကရဏာရှင်များ (၁၉၉၃)
- ၉။ ချုံကြားမှုံးများသုံး (၁၉၉၃)
- ၁၀။ မူမှန်စိတ်၊ မူမှန်အတွေး၊ မူမှန်အကျင့်အကြံ (၁) (၁၉၉၃)
- ၁၁။ သင့်စိတ်သင့်အတွေးအကြံများအတိုင်းသာ (၁၉၉၃)
- ၁၂။ စိတ်၏ သလ္္တစွမ်းအားများ (၁၉၉၃)
- ၁၃။ အပြောင်မြောက်ဆုံးဘဝတစ်ရာ တည်ဆောက်ခြင်း (၁၉၉၄)
- ၁၄။ မိန့်မြောကပေါင်းများစွာ (၁၉၉၅)
- ၁၅။ ကိုယ်တူးကိုယ်ချွိန်သမားအတွက် လက်ခွဲစကားများ (၁၉၉၅)
- ၁၆။ ဘဝသုန် ရာသာများ (၁၉၉၅)
- ၁၇။ လူသုံးပွဲည်းရောင်းသူများနှင့် အမြားဝယ်ယူတို့များ (၁၉၉၅)
- ၁၈။ မူမှန်စိတ်၊ မူမှန်အတွေး၊ မူမှန်အကျင့်အကြံ (၂) (၁၉၉၅)
- ၁၉။ ဒေါ်ကာနက်ရုံး၊ လူသန်းပေါင်းများစွာတို့၏ ဘဝကို
ပြောင်းလဲစေခဲ့သူ (၁၉၉၆)
- ၂၀။ မဖြစ်စိုင်ဘူးဆိုတာ သေချာပြီးလား (၁၉၉၆)

- ၂၁။ ဦးနောက်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါ (၁၉၉၇)
- ၂၂။ ဘာကြောင့်ရတဲ့ မချမ်းသာသေးတာလဲ (၁၉၉၇)
- ၂၃။ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းနဲ့ ကြီးပွားမယ့် ပုဂ္ဂိုလ် (၁၉၉၇)
- ၂၄။ ခေါင်းဆောင်စီတ် ခေါင်းဆောင်အတွေး (၁၉၉၇)
- ၂၅။ ဘေးသီလုံမှာ အချမ်းသာဆုံးပုဂ္ဂိုလ် (၁၉၉၇)
- ၂၆။ နှလုံးသား အာဟာရ ရသာစာများ (၁) (၁၉၉၇)
- ၂၇။ နှလုံးသား အာဟာရ ရသာစာများ (၂) (၁၉၉၈)
- ၂၈။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ (၂၀၀၀)
- ၂၉။ နှလုံးသား အာဟာရ ရသာစာများ (၃) (၂၀၀၀)
- ၂၀။ ပြောတတ်ဆိုတတ် ပေါင်းသင်းတတ်တဲ့ သူ့ (၂၀၀၀)
- ၂၁။ ရှိုးနှိုယပ်(၁) (၂၀၀၂)
- ၂၂။ စာဖတ်သမား၏ မှတ်စုများ (၂၀၀၃)
- ၂၃။ စိတ်ဓမ္မတ်နှင့်နည်းနှာ (၂၀၀၄)
- ၂၄။ တန်ဖိုးထားအပ်သော အရာများ (၂၀၀၄)
- ၂၅။ ဆတ်သေချောင်းဒဗ္ဗာရီနှင့် အခြားဝတ္ထုတိများ (၂၀၀၅)
- ၂၆။ ဦးနောက်နှင့်နှလုံးသား (၂၀၀၅)
- ၂၇။ အားပြင်းတဲ့ မြားတစ်စင်း (၂၀၀၅)
- ၂၈။ စီးပွားရေးတွေးခေါ်ရှင်များ (၂၀၀၇)
- ၂၉။ နာမည်တစ်လုံး ရမလာခင်တုန်းက (၂၀၀၈)

